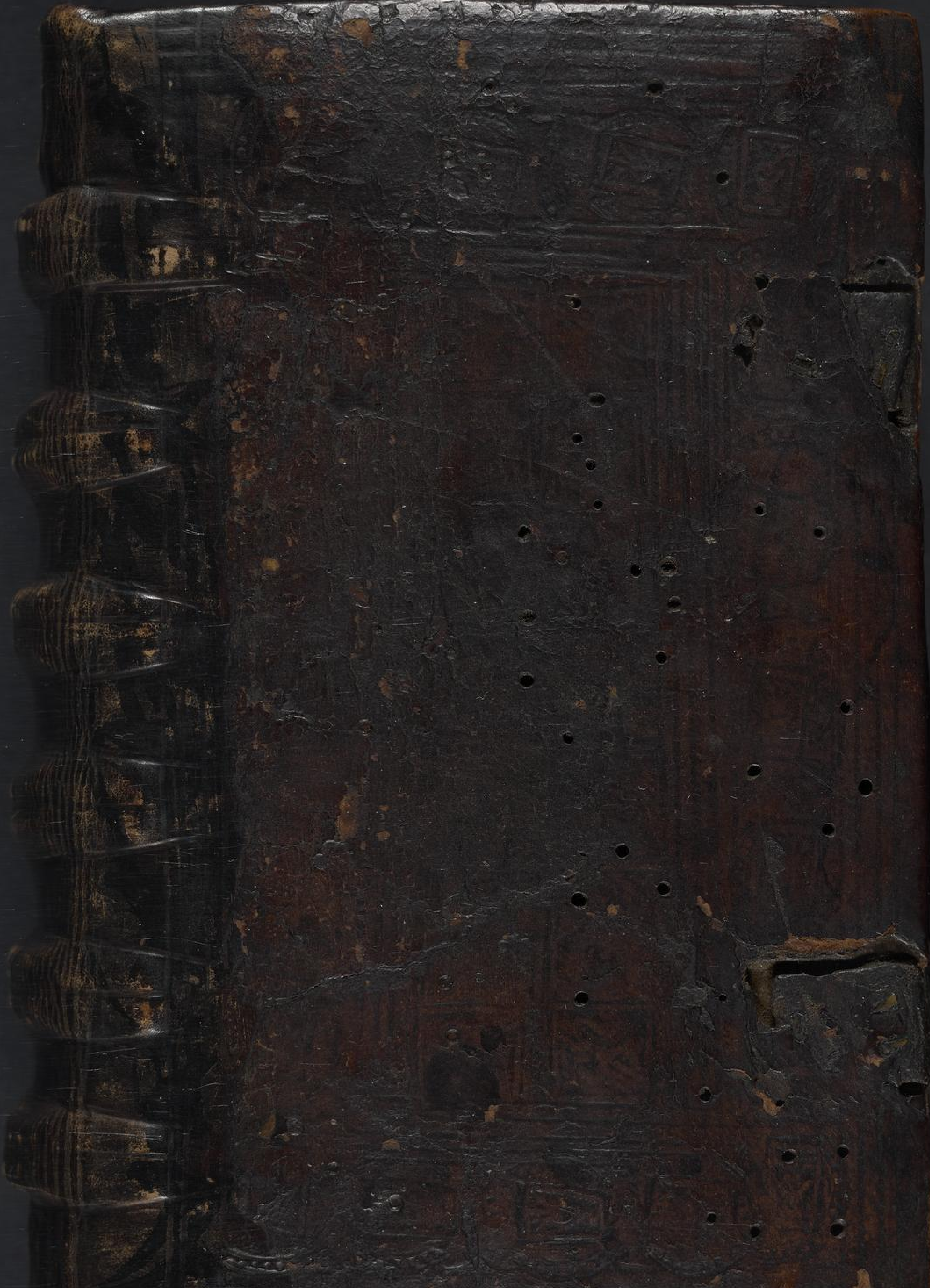

7523.

FROM
THE LIBRARY
OF
SIR WILLIAM OSLER, BART.
OXFORD

1 12.6 W Patten 1555

Lo.u Lilium Medicinæ Lo.u

Bernardi de Gdone. Compositum apud Monte Pessulanum mense Iulio 1303. fo. primo

Scriptus verò est 1348. fo: 256

[redacted]

Gallicina hunc Bern: de Gordone appellat.

vide fol: 38: De antidoto Lepræ, è ſerpētibus.

Quære qui ſerpētes ij ſint: Angues Angliæ, an

viperæ Italicæ: Gallicina vipas appellat. De lep

Cancer et hypertiomenon, vtraq; ab adusta Melancholia: in princip.

L
9

NN 1.9

7523

T.N

De ebrietate cata
ex vapore vini minus potati et eius
cura. li. 2. c. 18. fo. 67.
De emicrania et eius cura li. 2. c. 18. fo. 68.
De ebrietate et quid est et de eius cura
li. 2. c. 28. fo. 85.
De epilencia quid est et quomodo curatur
li. 2. c. 25. fo. 88.
De extrescentia et diminucione carnis in
commitia et eius cura li. 3. c. 2. fo. 104.
De emothoica passione et quid est et
de eius cura. li. 3. c. 6. fo. 124.
De empimate et quid est et de eius cura
li. 3. c. 1. fo. 121.
De eructuacione et quid est et de eius
cura li. 4. c. 6. fo. 182.
De exitu ani et eius cura li. 4. c. 21. fo. 20[illegible]
De epate et eius passionibus et de mala
complexione eius cum curis suis li.
6. c. 1. fo. 202.
De exitu umbilici et cura eius. li. 1.
ca. 20. fo. 242. in fine.
Emoroydes. Li. 5. Ca. xxj. Fo. 199.

LIBRARY
COLLEGE OF PHYSICIANS
OF PHILADELPHIA.

De glandulis . li° p° .
cap° . 26° . fo . 33° .
De cancrinare passionibz et caz cura
li° . 3° . cap° . 21° . fo . 121° .
De gonorrea et ei9 cura li° 1° . c 3° . fo . 23[illegible]

De fluxu ventris

Dm in balbucientibz et traulis li°
expuncto ca° viii° fo 190°.
De fluxu ventris propt dispo̅nes natura
les li° 4° ca° 9° fo 190.
De fluxu ventris propt totum corpus.
li° 4° ca° 10° fo 190.
De pronosticacoe in fluxu ventris li°
4° ca° 11° fo 190.
De curacoe fluxus ventris in eccidali.
li° 4° ca° 12° fo 191°.
De fluxu ventris propt opilacoez epis
ꝛ venaꝫ misaraiaꝫ ꝛ de regiie diete
in eodem li° 4° c° 13° fo 192°.
De cura fluxus ventris cu̅ excoriacoe
vel sine excoriacoe li° 4° c° 14° fo 192°.
De fluxu ventris propter splenem li°
4° capi° 14° fo 193°.
De cura fluxus ventris propt multi[tudinem]
cibi ꝛ potus. li° 4° c° 16 fo 193°.
De cura fluxus ventris propt reuma.
li° 4° c° 17° fo 193°.
De cura fluxus ventris in ptisicis ethi
cis ꝛ consumptis. li° 4° c° 18 fo 193.

De cura fluxus ventris propter nimiam
repletionem tocius corporis li° 4° c° 19 fo 19
De ficu in ano et eius cura li° 4° c° 21 fo 200
De ffistula ani et eius cura li° 4° c° 21° fo 201°
De cura fluxus cretici li° 4° c° 20 fo 193
De cura thenasmonis li° 4° c° 21 fo 193°
De curatione fluxus ventris propter colica
li° 4° ca° 22 fo 193°
De fluxu sanguinis ab epate et eius
cura li° 6° c° 6° fo 208°
De fluxu nimio menstruorum et eius cura
li° 7° c° 9° fo 239°
De febre in generali ca° p° fo p° li° p°
De febre effimera c° 2° fo 2° li° primo
De febre causone c° 3° fo 3° li° p°
De febre 3ana c° 6° fo 4° li° p°
De febre sanguinea per synocho et synochus
capitulo 4° fo 7° li° p°
De febre 4ana c° 6° fo 9° li° p°
De febre cotidiana ca° 7° fo 11° li° p°
De febre composita ca° 8° fo 13 li° p°
De febre ethica c° 9° fo 12 li° p°
De febre pestilentialibus c° 10 fo 14 li° p°
De formica et eius cura li° p° c° 18 fo 30

De fistula et eius cura li° p° c° 19° fo 38.
De fluxu sanguinis inmediato li° p° c° 26 fo 41°.
De furfuribus capitis li° 2° c° 4° fo 68.
De fauo et eius cura li° 2° c° 11° fo 61°.
De frenesi et quid est et de eius cura li° 2° c° 21° fo 84°.
De ffistula in lacrimali et eius cura li° 3° ca° 2° fo 104°.
De fetore narium li° 3° c° 14° fo 119 et de fetore oris li° 3° c° 22° fo 126.
De fluxu sanguinis narium et eius cura li° 3° c° 11° fo 121° et 122° per totum.
De fissura labiorum et eius cura li° 3° c° 19 fo 123°.
De fluxu saliue et eius cura li° 3° c° 21° fo 124.
De fetore assellarum et eius cura li° e° capi° 13° fo 161°.
De fame sincopali et eius cura li° 4° capi° e° fo 148°.
De fastidio stomachi et quid est et de eius cura li° 4° ca° 8°.
De fluxu ventris propter catarrum et de eius cura li° 4° c° 12° fo 186.
De fluxu ventris propter opilationem epatis.

Et de eius cura. li°. 4°. c°. 15. fo. 186.
De fluxu omni ventris recapitulatio et continet. 22.
tractatus sex capi^a immediate subsequentia
li°. 4°. c°. 16°. fo. 188. et primum cam declarat
quibus modis accidit fluxus ventris. et
propter quas causas. 2m. cam tractat de
fluxu ventris propter cebre.
De fluxu ventris propter stomachum li°. 4°. c°. 3°. fo. 189°.
De fluxu ventris propter intestina li°. 4°. c°. 4°. fo. 189°.
De fluxu ventris propter epar. li°. 4°. c°. 4°. fo. 189°.
De fluxu ventris propter cibaria li°. 4°. c°. 6°. fo. 19
De fluxu ventris propter aerem. li°. 4°.
ca°. 11°. fo. 190°..

De herisipila et eius cura · li° p° · c° 18° · fo · 28°.
De herpestiomeno et eius cura · li° primo capi° 18° · fo · 29°.
De hereos qui dicitur amor inordinatus li° 2° · c° 19° · fo · 83°.
De hanelitu fetido et eius cura li° 3° · ca° 22° · fo · 126.
De difficultate hanelitus et eius cura li° 4° · ca° 8° · fo · 199°.

De Idroforbia . liº
primo . capº . 26º . fo . 23º .
De igne sacro & eius cura . liº pº cº 18º . fo . 28
De impetigine & eius cura . liº pº cº 19º . fo . 29 .
De incendio ignis & aque ca . liº primo .
capiº . 28º . fo . 42º .
De iter agentibus et eorum dispositione .
liº pº cº 30 . fo . 43 . et 48º
De incubo quid est et de eius cura . liº
2º . cº 23º . fo . 81º
De Jectigatione quid est et de eius cura .
liº 2º . caº 29º . fo . 99º .
De inflatione stomachi & eius cura liº 4º cº .
11º . fo . 181º .
De intestinorum tortura et eius cura . liº
4º . capiº . 12º . fo . 182 .
De Jliaca passione et eius cura liº 4º
capiº . 14º . fo . 193º .
De ipocundriaca passione . liº 4º cº 19 . fo
De ydropisi & quid est et de eius cura
liº 6º . cº 4º . fo . 209º .
De cura ydropisis de ca . ca . liº . 6º . caº
4º . fo . 212º .
De ictericia & eius cura . liº 6º cº 6º . fo . 21

De lepra et eius cura. li° p° c° 21° fo. 34°.
De lendibus et earum cura. li° 2° c° 9° fo. 63°.
De litargia et eius cura. li° 2° c° 12. fo. 71°.
De litargia non vera. li° 2° c° 13. fo. 72.
De lacrima in quantitate et eius cura. li° 3°
capi° 2°. fo. 104°.
De lupia palpebrarum li° 3° c° 11°. fo. 113.
De labiorum fissuras et eius cura. li°. 3°.
c° 19°. fo. 123°.
De lingue passionibus et earum curis. li°
3°. c°. 20. fo. 125°.
De lentigine et eius cura. li° 3° c° 25° fo. 121°.
De nimia lacte habundantia in mammis.
et de eius cura. li° 5°. c°. 13. fo. 160.
De lienteria. et quid est et de eius cura
li°. 4°. c°. 13°. fo. 183°.
De lapide renum et vesice et eius cura li°
6°. c°. 32°. fo. 224°.

De morſu ſerpentum et aliorum reptilium li° p°. c°. 18°.
[…]°. et ibi de punctura ſcorpionum
[De] morſu canis rabidi ꝛ non rabidi. li°
[…]. capi°. 16. fo. 23°.
De morphea ꝛ eius cura li° p° c° 22°. fo. 23
De malo mortuo ꝛ eius cura li° 1°. c°. 23°. fo. […]
De morbis vnguium li° p°. c°. 24°. fo. 41°.
De memorie corruptione et eius cura. li° 2°.
capi°. 13°. fo. 43°.
De mania ꝛ melancolia et earum cura. li° 2°
capi°. 18. fo. 48.
De macula rubea ſuper coniunctiuam ꝛ eius
cura li° 3°. c° 2°. fo. 108°.
De mamilla ꝛ eius paſſionibus li° 5°. c°.
13°. fo. 168°.
De mamillarum apoſtematibus et eorum curis. li°
5°. cap°. 13°. fo. 168°.
De magnificatione mamillarum li° 5° c° 13° fo 16[…]
De miraccia ꝛ quid eſt ꝛ de eius cura
li° 4°. c°. 19° fo. 194°.
De minctura ſanguinis et eius cura.
li° 6°. cap°. 11°. fo. 225°.
De mingentibus in lecto ꝛ cura eorum. li° 6. c° 14° fo. 22[…]

De menstruorum retentione et cura eius. li°
1°. cap° 8°. fo. 238°.
De menstruorum nimio fluxu et eorum cura.
li°. 1°. cap°. 9°. fo. 239°.
De matricis suffocatione et eius cura.
li° 1°. c° 10°. fo. 240°.
De matricis apostemat[ibus] et eius cura. li°
1°. c° 11°. fo. 241°.
De matricis vulneribus et eorum curis.
li°. 1°. c°. 12°. fo. 242°.
De mola matricis et eius cura et quid est. li°
1°. c°. 18°. fo. 248°.
De medicinis que valent in passionibus
que sunt a capite usque ad pedes. li°. 1mo.
cap°. 20. et 21°. fo. 243°.
De medicinis que valent contra passiones
spiritualium li° 1°. c°. 22°. fo. 244°.
De medicinis que valent contra passiones
nutritivorum li° 1°. c° 23°. fo. 244°.
De medicinis que valent contra passiones
renum vesice et matricis li° 1°. c° 24°. fo. 246°.

De Noli me tangere li° p° cap° 18 fo 29°
De nodis et eorum cura li° 1° c° 20° fo 33°
De nodo palpebrarum li° 3° c° 1° fo 133°
De narium passionibus et de fetore narium et earum curis li° 3° c° 14° fo 119°
De nausea et subversione anime et earum cura li° 4° c° 9° fo 148°

De oculis et eorum

anathomia li° 3° c° 1°. fo. 101°.
et ibi de passionibus oculorum etc.
De obtalmia quid est et de eius cura.
li° 3° c° 2°. fo. 102. et li° 4° c° 20° et 21. fo 2
De passionibus que pertinent ad totum
oculum li° 3° c° 6°. fo. 111 et fo. 112. et to
De eminentia oculi. li° 3° c° 6°. fo. 112.
De confundi[tur] ocli. li° 3° c° 6°. fo. 112°.
De ordeolo li° 3°. c° 4°. fo. 113.
De auris passionibus et earum curis. li° 3
c° 19°. fo. 123°. et eodem li° 3° c° 23°. fo. 126
De fetore auris et eius cura. li° 3° c° 22°. fo. 126
De odoris ablatione et eius cura. li° 3
ca° 21°. fo. 124°.
De opilatione epatis et eius cura l
6°. ca°. 2°. fo. 208°.

De Rachadis et
ulceribus manuum et pedum. li.o
primo capi.o 29.o fo. 42.o
De reumate et eius cura li.o 3.o c.o 16. fo. 120.o
De rancedine vocis et eius cura. li.o 4.o
c.o 3.o fo. 134.o
De regimine sanitatis li.o 4.o c.o 8.o fo. 146.o
et ibi per diffusum passum studiose bene vide etc.
De rachadibus et earum cura. li.o 4.o c.o 21. fo. 200.
De renibus et eorum passionibus cum signis cu-
ris li.o 6. c.o 8.o fo. 219.o et ibi de dolore
renum cum ceteris appendiciis.
De dieta languentium in passionibus
renum li.o 6.o c.o 8.o fo. 221.o et ibi bene vide
De renum apostematibus li.o 6.o c.o 9.o fo. 222.o
De renum ulceribus et cura earum. li.o 6.o
capi.o 10.o fo. 223.o
De ruptura sive crepatura siphac etc
et eius cura. li.o 7.o c.o 1.o fo. 236.o

De Sudore. li°
primo capi° 1° fo. 16°
De ſerpigine et eius cura li° 1° c° 18° fo. 2
De ſcrophulis et earum cura li° 1° c° 20° fo. 3
De ſcabie et eius cura li° p° c° 23° fo. 55°
De ſcabie ſicca cum ulcere et ſquamis li°
p° c° 23° fo. 54°
De ſpaſmo et leproſitate unguium. li° p°
c° 27° fo. 61°
De ſcotomia et eius cura li° 2° c° 11° fo.
De ſompno innaturali et eius cura. li°
2° capi° 14° fo. 74°
De ſtupore mentis et eius cura li° 2° c°
16° fo. 78°
De ſternutatione quid eſt et de eius cura.
li° 2° c° 22° fo. 86°
De ſpaſmo quid eſt et de eius cura. li° 2
c° 27° fo. 97°
De ſtraboſitate oculorum li° 3° c° 6° fo. 111
De ſibilo aurium et eius cura li° 3° c° 9
fo. 114°
De ſanguine exeunte ab auribus et eius
cura. li° 3° c° 12° fo. 119.
De ſternutatione et quid eſt et de cura eius
li° 3° cap° 18° fo. 123°

De squinacia et eius cura li° 3° c° p° fo. 132°
De sputo sanguinis et eius cura li° 3° c°
6° fo 144°. et de sputo saniosso et eius
cura li° 3° c° 7° fo 147°.
De sincopi et quid est et de eius cura
li° 3° cap° 12° fo 148°.
De stomaci indigestione et debilitate eius et
de mala complexione calida illius et de
cura corespondente li° 4° c° 3° fo 164°.
et ibi consequenter de apendiciis eorum.
De cura male complexionis sicce in stomaco
li° 4° c° 3° fo 167° et ibi de cura male
complexionis calide in stomaco
De cura male complexionis frigide in stomaco
li° 4° c° 3° fo 168 et ibi de cura male
complexionis humide in stomaco et ibi de
dieta corespondente etc.
De siti et quid est et de eius cura li° 4°
c° 4° fo 171°
De singultu et quid est et de eius cura
li° 4° c° 7° fo 173°
De sanitate regimine li° 4° c° 8° fo 176°
De stomaci inflacione et eius cura li° 4° c° 11° fo 181°
De splene et eius passionibus li° 6° c° 7° fo 217°
De sanguinis mictura li° 6° c° 11° fo 223°.

De stranguria et eius cura. li.o 6.o
capi.o 18.o fo. 228.
De satiriasi et priapismo et eorum cura li.o
1.o c.o 2.o fo. 233.
De suffocatione matricis et eius cura li.o
1.o c.o 18.o fo. 240.
De sterilitate mulierum cum cura. li.o
1.o c.o 19.o fo. 243.
De secundine retentione et eius cura li.o
1.o c.o 11.o fo. 248.
De sciatica passione et eius cura. li.o 1.o
c.o 19.o fo. 249.
De solutione continuitatis li.o p.o c.o 24. fo.

De tinea et eius cura. li° 2° c° 8° fo. 62°.
De tremore quid est et de eius cura. li° 2° c° 28° fo. 99°.
De tortura quid est et de eius cura. li° 2° capi° 30. fo. 100°.
De tumore cutis. li° 3° ca° 2° fo. 102°.
De tumore palpebrarum li° 3° c° 4° fo. 113°.
De tinnitu aurium et sibilo et cura. li° 3° c° 9° fo. 114°.
De tussi et quid est et de eius cura. li° 4° c° 4° fo. 138°.
De ptisi et quid est et de eius cura li° 4° c° 5° fo. 141°.
De tremore cordis et eius cura. li° 4° c° 11° fo. 146°.
De transgluciendi difficultate et eius cura li° 4° c° 1° fo. 162°.
De tortura intestinorum et eius cura. li° 4° c° 12° fo. 182°.
De thenasmone et quid est et de eius cura li° 4° c° 14° fo. 184° et li° 4° ca° 21° fo. 193°.

De Variolis. li°
p°. c° 12°. fo. 18°.
De veneno li° p° c° 13° fo. 19°.
De vulneribus et plagis et solutione conti-
nuitatis li° p° c° 24° fo. 61°.
De ventrium morbis li° p° c° 25°. fo. 41°.
De vertigine et scotomia li° 2° c° 11° fo. 51°.
De vigilia et quid est et de eius cura li°
2° capi° 11°. fo. 58°.
De visione et quid est et de eius cura li°
3° capi° 2°. fo. 103°.
De videre et scire in coniunctiva et eius cura
li° 3° c° 2° fo. 104°.
De uvea et eius passionibus sicut est
dilatatio et constrictio et earum cura li°
3° c° 6° fo. 108° et fo. 109° per totum
De visus debilitate et eius cura li° 3°
c° 4° fo. 109° et 110° et 111° per totum
De verrucis palpebrarum li° 3° c° 11° fo. 11
De ulceribus palpebrarum li° 3° c° 11° fo. 11
De uvule passionibus et earum curis. li°
6° c° 2° fo. 136°.
De voce et quid est et de raucedine vocis
et immutatione eius li° 6° c° 3° fo. 134°.

De vomitu et appendiciis eius. li° 4° c°
10. fo. 149° et ibi de vomitu sanguineo etc.
De vermibus serpentibus et eorum generatione
in corpore humano. li° 4° c. 20° fo. 197°.
De ulceribus renum et vesice. li° 6° c° 10 fo 223°.
De virge passionibus et earum curis. li°
7° capi° 4° fo. 234°.
De vulneribus matricis et eorum curis. li°
7° c° 12°. fo. 282°.
De umbilici exitu et gibbositate et do
lore dorsi li° 7°. c° 20. fo 242° et 243°.

Iste liber dom A doctori ... [illegible]
[illegible] I ... [illegible]

prior
cali t humi retinet ... clausioni t silium te de facili fe. estimia gu
at. Si a' cor sit calidum t hu. t vapores cali t hu retineant te de
facili fe putrida generat. 2a ca estimie sunt cibi t pot t me ca. de vi
num purum forte t antiquum t allia t cepe t pip t euforbium t silia po
tu ... in n consuetis. 3a ca e mot aial t corporalis sit e exercicium ira t silia.
4a ca e aer ... t allella t silia t si sit alie cae ad istas pert redu
a. **Sig.** Signorum estimie qda sunt gnalia. qda spalia. gnalia sunt ista
estimia. u. n uenit a cais antecedentibz sz pmitis t ut plim n uenit
c rigore t puls t vn motum distiunt aliu. cal' n. e i tactu pugiti
n mordicatiue n multu ledens tactu sz e sic calor uaturali a illi q multu
laborat t ut multu tenat e sudore humorolo illi. Et ... auie. q si pone
i balneo t n eueniunt aliq hor ... te e signum estimie. Sig a' spalia
sunt ista si a' pueniat ... t silia te e ... ca. t oculi cali si ... t faci
es ... t puls accedit ad uelocitate. Si a' pueniat ... mutat
puls ... colorus faciei t tulit i liuore. si a' ex ... t opilacibz p
i ... ueit cutis sicca. q. tensa. t si cutis tangit iueit calor occultus t si diutur
neat sentit calor acut. Si a' ueniunt ex cib t potibz ca. sentit caliditas
i regione epatis t vn e tacta. Si a' ueniunt ex labore fatiganco t debili
tas e i toto corpe t dolor i iuncturis. Si ueniunt ex ira sunt oculi eminentes et
facies rubicunda. Si ex tristicia oculi sunt concaui si ex uenenis i tigra i ueni
unt ca. i tensa t de liccata t si ... sig spalia n sufficiant retinui ad
indicia preteritis. de cais a' pmitis n multum curand. qm i genera curan
di morbos n hnt ex cais pmitis sz ex morbi ... t ... t
bz sic testatur pinceps medicorum. G. q de ingenio ... sz aliq cx...
magis plura ... si p sig ... i cais pmitis ... t ...
ad curatione n faciunt ... faciunt ad noticiam ut v. ... nos q cuius
... te estimia sit ... opilata morbo ... cx
me calefacere ... apure ex ... ca ... si ... sunt sic ... a gal
las. a alumi. a ... aq ... t silium. ... morbum ... ca
re ... ca ... n ... ualet ad curand. sz ualet ad cogitand
qm ... q ... sit balneare i aq stip ... q ... q ...
sit ... te. **Pnosticatio.** Fe a' estimia ... auie. e facil curationis t diu
... cogitacis ... p dic ... te. ... t ueloci
... estimia de ... n ... n p die ... tanto uo ... ab esti

inon gñe q̄ e ꝑile lat. Ille .ii. pileis eadē die q̄ oritur eadē die moritur
na e de illa fe. de .ii. .iii. .iiii. n̄ dat ū p .xx. horas ⁊ terciat ē ludore
vaporoso ñ plimo ꝑ tm̄ maliciā rogis ⁊ tm̄ cor̄ aliū extendit se
ad .c. dies i cluūe ut n̄ ē estiua ⁊ io si p statū ū quiescit ⁊ pulsus
ē diuulsus ⁊ vrī ē i digā [illegible] ē tenuit i putrida [illegible] cū fetore corp̄
[illegible] a cor. Si a cor ē [illegible] ⁊ gridū i tactu tunc ē de ethica. [illegible]
Nō a fe. estiua ū negligā [illegible] malas gignit. Curatio
Paciētes estiuā q̄ ad calorē i [illegible] ꝑ iuuis [illegible] cib̄ [illegible]
digānis sit ē ordeatū aut pulla pura ⁊ vinū albū ē multa aq̄ ⁊ [illegible]
ē aliq̄ cibo [illegible] i dediacōe fe. [illegible] [illegible] digeō [illegible] ē [illegible]
[illegible] al̄r ē [illegible]. Si q̄ [illegible] colice [illegible] q̄ [illegible]
⁊ sunt i cole [illegible] ⁊ [illegible] ⁊ [illegible] fe. nullo m̄ ē [illegible] ieiunium [illegible]
dū [illegible] ē [illegible] exhibeat al̄r cadet i ethicā. aut i morte [illegible]
[illegible] ū [illegible] ū i dediacōe [illegible] .n. i balneo. qm̄ i dediacōe
[illegible] balneum ū [illegible] fe. q̄ ad fe. putidas [illegible]
ti ⁊ repleti ⁊ [illegible] ⁊ paciētes catarrū ū [illegible] catarr̄ [illegible]
[illegible] q̄ i tali catarro [illegible] balneū i dediacōe [illegible]
[illegible] q̄ al̄r i calis al̄r i [illegible] ⁊ al̄r i [illegible] ⁊ i de [illegible]. [illegible]
[illegible] ꝑ [illegible] ca. [illegible] i capite [illegible] ꝑ [illegible]
[illegible]. Si sunt catarr̄. [illegible] .iii. [illegible] lib. .i. [illegible] ʒ .i. [illegible]
ʒ .ii. aq̄ fontis lib. .ii. aq̄ ro. ʒ .iii. aceti ʒ .i. bulliat leui i [illegible]
[illegible] fumū. Si a fuit dolor capitis ⁊ calor i [illegible] vigilias
[illegible] ꝑ [illegible] ʒ .iii. olii ro. ʒ .ii. aceti aq̄ ro. [illegible] ʒ .i. [illegible]
[illegible] an ʒ [illegible] ⁊ [illegible] igni [illegible] ⁊ [illegible] fronti [illegible]
[illegible] applicet. [illegible] dom̄ [illegible] cū multa aq̄ [illegible] ⁊ aceto [illegible]
nuphare ⁊ [illegible] loc a sit [illegible] ū [illegible] ⁊ porte sit ex [illegible]
[illegible]. In dediacōe a fe. [illegible] i aq̄ dulci ū sit ro. ⁊ [illegible]
⁊ nenuphar ⁊ [illegible] cū [illegible] ordeato aut auenato aut [illegible]
[illegible] aut pulla pura ⁊ [illegible] vino [illegible] ē multa aq̄ [illegible]
totū i [illegible] i medio [illegible] putei aq̄ [illegible] [illegible]
[illegible]. Si a [illegible] ꝑ [illegible] ⁊ [illegible] clausione [illegible] i domo [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] m̄ [illegible] i dediacōe [illegible] ē [illegible]
[illegible] i aere [illegible] sit [illegible] aq̄ [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] aut pullis ⁊ vio ū [illegible] de [illegible] cū [illegible]

intitudie cor⁹ Et itellud e qm v e fortis opilo ꝫ plenitudo ꝫ tamen
de fe. putrida tē e faciēd' floi regla a' i a cestuina n̄ opt̄ evacua
n̄ icpla a forte opilato a' repleto. Et si fuit cesti. io p calos
ca. puit fra so regionē epis. Si a' fuit tā ꝫ ē iēiute custinget
cap ē thnic i pl9 ꝫ io. i anni si ex ira iugat maluē. si ex cestua
leticia ꝫ silia iducāt. si ex fame det' ab; tepit sic oz si ex sicopi
ofortet' mb' pucipal. ꝫ i de alus p ōiu reducāt. Sz q' cestuina ē
opilor frequēt duc ad putridā. io flo ct. deīn fiet. d. stuphet ꝫ fiet ē
fui ordi tnāi fabarꝫ ꝫ int ꝫ si accidet q' pitet aliq' opilor i luo
n̄ fiet i' ittu ocli sic dic' auic. Si a' q's eplat' fuit eitat; te forti p ea
ē a' fiet i sole calo ꝫ si vene sit ftē ꝫ eructuac' fusola ē tamd' de fe.
putrida h; raro acid' i eructuacē acetosa tē si cab' ē illō fiat voīte
ꝫ p ea si vene n̄ ē lax fiat suppōito a' clistia. deīn i declinacē sui
necet' p ea cibz n̄ det' sibi qm̄ loga abstinētia opt' ei. Et i qsula
nauseatia in dign̄ p' si flora fe. a' ablente ofortet' ut digā floi
ē diatōn deut' s' pulli ꝫ pulles petia eplato a' ꝫ nauseato me
lior ē mē si sivent flux' n̄ ets spontane. Si a' fuit p a'n cmite
torion mb' pucipaliū a' toxiclos a' scabie ꝫ silia. papiat ad
diuētia floi faricia ꝫ tēnt illa sic delent ani. ento a' pōt ponet i
suis locis ꝫ q' variū sc vō mc. p cestuina io de cāe ct' apli n̄ ca
io. Clarificat⁹ ad clarificacōz cor' q' tā tē ꝫ dicēda tē oz mitta b
int itellige ꝫ io itellud ē p' g itentiōz G. lib' suo de differenciis fe. in
cor' a' huio n̄ fē n̄ ta mb'. l. colera ꝫ humorē ꝫ spc ꝫ g h sufficiencia
fe. sunt. qm si mb' calida sicalefiant p' ꝫ ebitic sic ē ethica ꝫ attua
calor pictus i balneo g auic. si a' humores p' ꝫ ebitic sicalefiant
sic ē put fe. ꝫ attulat aq' balnei. si a' spc p' ꝫ pn ꝫ ebitic ꝫ ebitic sic
calefiat sic ē cesti. ꝫ q' n̄ fē n̄ ta. io n̄ fē n̄ tres fe. ad h tē q' nulla
fe. p' p' se dimāc cestuina tz fiat ch⁹ p tanto ē i q'lz q' tz calefiat tm
n̄ ebitic ꝫ io vna n̄ ē alia si g' cesti; q' ē i solidior cessab' q' ē i sbtili
ori. si g' cesti; sicalefco mb' ꝫ humor cito cessab' calefco spūn nulla
fe. dimit' p' se cestuina ch⁹ a' bn̄ p' si tz n. cesti; spc ut ebitic n̄ tm p
h alior relinq' q' ōs p' se fe. cestuina. cesti. a' ullaz. z. a' itellud qm
tz fe. dimat' calitas i iut n̄ p h ē cā ꝫ effect ē cāt' ab i illu. qm cali
tas q' ē i mīna ē cā. ꝫ calor q' ē in actu i flāmat i corde ē effectus

et per illum distinguitur. tercio notandum est quod calor uel et in uel in hac parte esse id lucidum
tibus habet viam per hunc modum quoniam idem est in corpore urbis . . est calor et id in uno quo
in eodem loco licet in calore et lucere quia a corde procedit licet accidit quoniam uel ad est
quod calor in uel mutat igneum erunt gradus idem in uno quod in uno quia in eodem loco
est contraria in eodem quia confecta est uel qui et uni per esse licet in qualiter tanto et per tanto
a contraria confecta licet extrema generantur . . aut ac est. Alii autem dicunt quod
uel in se et in radice quia vnum viuificat et aliud mortificat et in parte
in quo terminatur ad dilatationem in illo corpore et mortificat. Et est notandum quod supponi
to quod calor et spiritus et distinguit quoniam forte non distinguit . .
non tamen . . alia . . in calore illi et alia in spirituali. quoniam . . licet
tamen est dilatatiua unitas et ita non erunt . . est licet uel et uel inflammatur uel
dilatores. quod istud est quod . . . . . ignium et assellarum
non quod sequitur a apta magis per tanto quia licet . . . . nobilis
de . . inflammatur spiritus et est habent extrema quia ista . . non est licet putrida.
quod apta non licet . . et . . et alia magis generantur . . .
et putrida et potissime quando est in . . et in talia . . putrida et per tanto
dicebat . . in . . omnes . . male . . quod . . quia . . est . .
vel magis . . . . . quod . . . . . qualitatis. Quarto ad . .
est . . . . . et . . et alia multa . . .
est habeat in . . dico quod hoc est per accidens in . . . .
. . et . . et acuti resoluuntur quod licet calefiunt in aliis . . .
. . et . . . . et alia. vi. notandum quod . . . .
non est frigore per tanto quia non est in . . uel . . infecta. vii. . .
est quod est . . quod . . ex calore . . . . in . . intelligo quod
de . . ad . . . . . . quod . . . . . quod . .
esse tumida . . . . . . de putrida. viii. notandum quod in . .
. non . . . . quia tumida esse de spiritu inflammacione . . . . nolo
aliter . . . . pluralitatem. Cap. 3m. De Cautone.

Cauton est . . . contra . . . . . erunt in . . . . loca
. . cordi. Ca. . . . .
. . . . plus . . . .
inflammatur quod . . est . . . licet inflammabilis plus quia isto est . . .
. . cordi et . . . . . contraria est . . putrida in . . .
. . a corde. . . cauton in . . et . cauton in . . . .

Marginalia:

nouum

ad dilatationem uel mortificat et dirigit . . cibi et morbi in quo terminatur

quia sua contraria

mo veniunt lembz et si uenat e signum pdicōis. juuanibz a' ueniunt ut
plium et si ꝯiat aa pericla a tanto toxi. fit a' de flatu callo h cuue.
putrtō et iflāmato i eisdē locis. Signa Sumū icendiū et iflāmatō
i toto corꝑe cū i q'ciu. et malicia tollandi et multis pnectabilibz ac
acutibz sic e frenelis i sitim a vigiliaz aliū sopor pfud ingēdo et an
ditas sigt lincup. timor icticia fluxus uetis et aliū irtenco egōnū
pulsꝯ pu' et uelo cillimꝯ vix tn et sbtil' tū vix multiplicat dum sitim
qm̄ e a pur. cali ꝑ mitr. apilōis aliū ticia ꝑ resolucōz co. aliū
lunēs et ebata ꝑ mititu putrfcōnis et si lat caulon. de co. cat. at
flate calo oia erūt remissiora et asflixio et a pericla ria ꝑcōr
uāt flati et q' asflugi. xbm. hous et aliqo in vi icꝑollare. vi. q'
tpe ꝑemale et dicta s' quetens ꝑcessit et talia silia. Prostracio.
hec. n. eg. e huis tiacōis ualde et e tribilibz acutibz et si oia lō
sig' apparāt i pn' morbi libabi i die. q. at i ftm. et si mala mouet
i q'. at i t. aliū extend' se us ad vii. ista a' eg' ū p ꝓlōgari
q' ū ū patit morbi pluritatē et molestacōz acutum. sig' a' lō
et mala ū oz h a ꝑuie. ali' n. a uob posita sē ꝑ ꝑo. cū uolut ꝑnō
ticare. Q. inbreuiz i caulone e mores tūt alicto solut. Cura.
In cuacē q' oz ꝯsidare caz morbi. et morbū et e morbi et iz acutiū
q' q' ca h morbi e putretō e toxi apilone i ꝑmis remouetur
opilacō tenid ꝑr et ueni e elata et ptē q mag doz e aceto al. et
olo de camo. et aq ro. et h cū lauanibz fraccōibz si q morbū oz i
fgidare et flāmā caloris extigre et inunā sbtili matie ad q
dā mediocritatē reducē et h e s maleficiatos et facinatos q' ū o
pmāt i glacia sbtilibz ꝯpete. Rꝯ. seitigis aq fontis portul'
vngle caballie an ʒ. iij. rosaz. ru. claror sandal. muta ocimi.
spodij. flor nenuphares. an ʒ. i. aq ro. lb. i. aq fontis. lb. i. et i.
ꝑmis ꝯiucte. lb. i. vini malor ꝯgiuatorz ʒ. ij. fiat sirꝯ clarificat
ꝯdiat lento igni sic decz. Digū in ꝑgret cū calliat. a' etiā
marid. at mirab' cit. et talibz. Et si cet de fle callo addiuit api
ū bte ꝑurg et silia et i laxatio addat mirab kebli. ordiet e ca
h tpia morbi. si. n. eg' tiet i qrta die at i ftm nullꝯ eibz ꝑrimū
e det si sic qat tollare si a' eg' tiet. cat. e. at ulē et tūt ū ꝑut.
tollare det s' ab ux quicūcā periclarū. Alia a' cē i. lucrus

malorum generatorum sicut ulcer. ptisana ordei colata. aut non colata
lac amigd. bdum cicer lactuce. portul. pennis lot. in aqua tria bdum pu
pulle et mitti. lactuarum ordeatum auenatum amigd. accipe. a
r. i. induisse me. delinquere qum alius de fortes plo luni mix uz ca
tis complosis tepis regionis et solue. et omnium q exitz ex his n. ta
lis ingenium dictandi et regendi eliciat a me. capiectum et for. toca
gis h tertiana. c. in regimento s illa ptem q lupto si dolor loci ig
erit et e. et n lol ordiat abz h tpa mor. ez e me. Qm a i eg
e picolosa et cu tibulibz accidentibz et timem malicia canthoti i
tu. io bonum e uti pn euacuet. rx g. flor. lor. flor. uiol. an
prunorum xxx. fiat decoc. et i decoc. resoluat. cassiae. md. tamari
an. z. i. et det. alimentum an auroram i statu et n h alimentum an staru
fiat n cibz n pot. n me n a d a i tunc a stat si uidem q n ce
pita i expellendo lo. ce ipm exit. et h diu linnode h q n diuisa
nz eminato. Si g morz mz ad sinora de unicen mz e tecis pu
is. narcs. clbito itinuus si ad sto. e uoitu. si ad itesna e suppo
a. clisti si ad uias vriales e diu. et fca coibz de illas ptes si ad
tu cor e tepate calis. Flori a nunqm fiat et si debeat fi h e de
otigentibz ualde tor opulois at aliqua aliorum pticulorum. vnlo g
ca et de mor. et tepibz uidea de accntibz et p de frenesi. qm frenes
h e. pnecat. e i oi suo gne. In pn g pnte triplex canabis
maiorum gtinuia capis ui ad oclos et aures i tucte i luato. la
et morelle. aq ro. et aceto. et sit actu tepida et post. xx. iiii. hore tunc
e. pot. catulus ca. filio viii. p lepma cordis at plo iuuenis et si n h
tanta copia calefiat i aq et exhat plo cibito ab angere vino p
su et capi applicet. Si a te cessauit et alicna remahit ipi ic
acu mc fomitet cap. frequent ex alto c aq. decoc. camo. melli
de. uiol. et lilium. Et si accit stupor ip initium maiorum accedenc
ad cap. fricent fortiter et fiat ligature dolorose i extremi. Si a a
vigilie accipia tantum ipius al. et distepere c al. ouorum et aq ro
pimi i titi fronti et tpibz apponet at cipleuit e cuba cricata
fronte et tipa. Q liti et aiide lig. fiat tacu de psillio. a de le
mor. at ponet i aq tria et teneat s ligm. at cor. portule. i ti aq
fitium latum tenue pom i aq tria i tinctum et ponitur s ligm et frequens

abluco aq̄ tīte ē aceto mo· vz ꝯterit ē mūdare ligūn ⁊ os ē cauilla
ex manutigio ⁊ abluat ē mixta aq̄ ⁊ pauco aceto ⁊ melle ꝯfē ē mi
tū lēti ⁊ fē· acir ē atthe· Ju tīte ꝑ ⁊ hūto ē mixta aq̄ ⁊ aceto al
plis ⁊ folijs al· vitis albe ⁊ canab ⁊ salicis ⁊ nenuph ⁊ lilij ⁊ ex
radice cataplasma eadem ex alto q̄ ꝯtīe aq̄ ꝑ se hanc ꝯ latis ē ca
lamo sic scripto **Cataplasma**· ps a' lōgior ꝑ ī aq̄ ⁊ ꝑ alia fiat for
tis fit ⁊ ꝑ n̄ cessab ⁊ calī aq̄ ꝯ pelui reddz placet decoratissima me
lo. Si a' ꝑtit· venit añ· vij· die ꝯmēdetis ipm ad dn̄i ⁊ lc ꝑ ce ꝯ
ī ti· dicet ⁊ lauet facies ē aceto al· ⁊ tepido ⁊ vinū mal ꝑ tepid
oculis ī stillet. Si a' venit sincopis inxiet ē aq̄ ro· ⁊ odorz capho
ra· sand· ⁊ aq̄ ro· ⁊ ī ⁊ ponit ꝯ ꝑe ⁊ det s' panis intīt ī vino ē aq̄ ro·
mixta a' citoniorz· succo a' acetosi· et a' lacte ⁊ allec gallia ⁊ al
ꝑgat aq̄ ro· v' sunt ab ⁊ garioꝑ ⁊ odorz ea modicu ꝑ modicu solū
tīlendo cauēdo ne ex hijs sinaleat ꝑlut odorz ē candat· mixta cet·
⁊ fecit extima ⁊ mixta fiat ꝯtilia· Si a' venit fluit nimis lax' dec syr
mirtij· a' syr decoctū· Si ꝯstrīgit fiat clistē q' suppositoriū· a' det s'
syr· viol· ⁊ talia· **Clarificatio**· Asunt vij qui ī caulone v' ē ulce
ra īflāmat ꝑ ce iii ēda· d' q ꝑ ce a' ustoz ... a' qz ē co· ... a'
fla calidū· a' qz rē eple novelle ꝑ ce iii ēda ce ꝑmasi q' ī ī iii nō venas
ē lb̄in sc· lz co· iiij· pa ē putrefca ī locis ꝑric cordi ⁊ ēditas ē ce ep
de fle lacto ⁊ co· cit· d' q ꝑ ce mag putrido ⁊ ī fortis calor· a' qz opi
lacō mag· a' qz inuenis plomis a' sto· a' epis a' locis vicinātibz cor
di ⁊ ī īflāma· mag· ēditas a' ex parte ma'. ꝑlut a's dubitare de
vinis ꝑemabz qui ꝑb ꝯpere cū lat' dul ⁊ lat de digonis d' q ꝑut
ꝯpere a' rē lat ē ptinent ad sit· a' rē fortis a ꝑetit ur' ē ꝑriu
derior cibz ⁊ e· 3°· ꝑb si dubitato li co· ꝑb īflāmari facit te line
putredie ꝯ lan· ī synocha d' q oppiniones sūt melior tū lina vi q n̄ qm
co· mitū distat a tēp ⁊ io ē exceed de facili destituit ⁊ putre· lan·
a' n̄ cū exced ꝑ facit sc· tn̄ putredie cū n̄ tn̄ distz a tēpato· q° nō
ē ex caulon ē egr mag periculosa ī lēibz ex forti signis q' ī aq̄ n̄ ex
tīgit· h' ī iuuenibz nimis q' ī lēibz ⁊ pl' q' ī ꝑinis h auk· qm lz lati iu
uēibz cū ꝯcetia ptī· ⁊ ī q ē ex ꝯcetia cāe ⁊ ptis acutū tn̄ q' est
de ptī· cū lēchitibz ⁊ ꝯcōitan dissolunt ut ⁊ cor ⁊ ī egritudo mi
tū periculosa· In ꝑiis a' ē hūta mixta q̄ resistit calori vehemēt

dissolucio quia quod non est in munitis. Nonum quod volunt esse in causone
quando est ex stomaci debilitate et corporis dissolucione. Decimum adiuncto quod aliquando tamen multum
utile prospicere in causone cum istis partibus quia igitur sit fortis et tamen digna
quia morbus sit in declinacione et quando non sit opilatus ut sit coditus in [illegible]
est et quia vehementissime liceat et quia aliquando sit tamen dulcis et consueuit [illegible]
una vice potus tamen quantum potuit enthe una vice cum accidentibus habuit
et hoc est quod legitur a G. in regimine in illa parte huius quia plerumque fit etc. Vide
et illud quod Galienus ait filio meo non dico tibi ut videris quoniam [illegible] aufert [illegible]
[illegible] in tantum inflamare et reddit magis calidum [illegible] forte est plectoricus
opilacio fortis et [illegible] et tertiam consilium [illegible] quod dicit [illegible] de Galieno que
[T]erciana est de putridis // dicitur quia est post. **Capitulum tertium de terciana**
[illegible] de intenso colere generata quod est de .iii. speciebus quod non [illegible]
[illegible] ad mocionem et appellatur colera notha propterea autem de putrescit in
venas et arterias et generat continuam, aut extra et generat interpolatam. Continua autem
[illegible] de .iii. putrefacta in venis et arteriis toto corporis et hoc dicitur a causone
quoniam causon ut dictum est causatur ex de putrefacta in venis prolixis [illegible]
[illegible] in locis propinquis cordi et ideo omnia sunt intencior in causone [illegible]
continua et ideo cum sit eadem est [illegible]. Continua autem interpolata est [illegible]
putrefacta extra vasa et ideo habet paroxismos et interpolaciones. Putrescit autem
quoniam [illegible] et causa [illegible] et [illegible] a regione [illegible] et [illegible] calefacit
[illegible] putredo [illegible] cor [illegible] calefacit [illegible] venit a [illegible]
ad cor [illegible] in calefacto [illegible] sit una in corpore toto cum [illegible]
[illegible] contra sub causone [illegible] magis intendimus agere de interpollata.

Nota. Intellige illud quod dicitur est de.

Signa. Continue sumuntur ex [illegible] ut quia [illegible] et in de aliis et sumuntur a [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] et in de aliis et sumuntur a [illegible]
[illegible] ut quia incipit cum rigore [illegible] punctivus [illegible] constituta
a principio rigoris pulsus est [illegible] velox et [illegible] et [illegible] circa [illegible]
[illegible] sudore plurimo. Signa autem continue [illegible] et [illegible]
ad [illegible] et [illegible] particula vii [illegible]. **Pronosticacio.** Continua vera [illegible]
vii. paroxismus [illegible] et in [illegible] in xiiii. die [illegible] et affligit xii. horis [illegible]
[illegible] et interpollata xxxvi. [illegible] paroxismus est debilis [illegible] fortissimus
[illegible] in ultimo [illegible] et [illegible] debilis [illegible]
[illegible] modice [illegible] nullus [illegible] venit [illegible] et [illegible] sudor. [illegible]
[illegible] venit [illegible] acutis et non [illegible] et ignorancia [illegible]

I

stulticia i tim. ro. ut meli. tutis p icilis obviet et honestas me.
obviet. bonu e lp tirta picla p dic. p dom g q me. p 3 pox. lit
vocat t vi s q tioi oz ti t lyi ad mitti t tiat tot q oz ti b
via romis. 63 tu n p uoslt. ut re uciet. q pox tortillim u re
assistentes dicet q tioi itlet cu a p q tuplet lyi. lp e dectiora
e t i tuis et inc. 13 u picula i qlz modo pdixit lp me. ignominiosa
bi t al s i putabi. Sit g r. gnalis q uet oper i aliq mor. n
p puosticauit u e g puosticat uglige di. Cura. In curac g oz
olidare morbu t cau morbi t ui3 acciuau t oz olidare tpa morbi
t vm medicamini t ui3 alor. In tecio g n e vna q mitap.
qm i curando oz olidare cau mor. t diuctia u g i tercio lip. 13 opor
ta re g putteois oz subtiliare t apir roe a in operit medioc
e i gteracia ure a dulcie tia t humida. 13 qr acciu a le multiplica de
i q etudo t vigilie malicia collaudi eg tudie3. io i tlib3 operiunt
q dam stupefaciencia io vnu solu ista opleir u p g i lyi. oz mi
ta o ponic pp multi ue cor q da lc t i zua ua. ix. end. scariol. lac
tuc. nouellar t lumi ti ipiuf. au z. y. c. lec. ma. t un. iii t no
mi dator au z. i. ro. ru. flor. nenuphar. flor. viol. au z. i. t l.
om laudan. z. ij. aceti al. z. iij. prius zuc. lb. i. fiat syr. clarificat
q rt. v. iii diga p get lic. ix. flor. bor. flor. viol. au z. i. pulor.
ix. fiat decocto t i decoc resoluet cassiar. fid. thamarid. qu z. i.
t dat i aurora. Rone a accu ui q m e de vigiliis i capiam alcu
oribz ix. oli. ro. oli. nenuphar. aq ro. aceti al. ouor. au z. i. lact
mulier q m omi t pni madefca frōti t capibz applicet. Si a ista n
ualeant pululati attendend e ad tortora qi plura adde ipiu. e lua
ir narto domestic. e ut d auic. dem a acedam ad liuc lactuc mo
zelle madgore iq ram t sulu t c ad opiu e ce. t teche t iulca ter finalis
cata t si fuit vigilie e capis gin oz odorare caphora aceti aq
ro. laudan. camo. mellilot. t talia ui3 delicata. Si a fuit i stupor
tiat tentatis e xtu dolorose. Et si fuit uont i q etudo t clamor
t i reuolut t malicia collaudi fu get cu narto. Sz gra opila
cois t putteois tet. vet cu ino al. t aceto al. t olo decamo t aq
ro. de reliqs a accu b3 tiat sedcu e i caulone. Elecua a ple ce
zuc ro. viol. dyga. trin calandar. dya a ipiu t talia. Si a fuit zua
dya

notha addet ptic apiu b'te lpug et lilia uir ocenam particularum et si est mulier a' estatis a' tpe yemale a' opilo multa quadda i dix teri per lactu lpimuar scolopendria lupulus et lilia et i euac ance plurim adde iuuub ireub dyagd et lilia uir ocenam pticlarum n q no eo partitare cum bonitatis. Si a' loqm de eatre grra tempus mor te itlli e q qntu e de n medicamini q a pu dent aliq leuia laxatia lic e cassiae et thamar cum decoctione pruon et viole et p tria accesso p si sioi si a' pticla q uit ut forti iritatis et pl intudo cor i statu a' n fiat cibale si melo n ad a' obuiare u forti citisioni et miti resolutionis et luium de cib q dent plur n h q stat dictat plor mun l3 ppatoz ad por an accesso p iii horas nullus det cibz n i accessione don ueunt ad maiestati declinacioz n cor ligato ipeditur et plicat lopni i pu accesso cor n molestatio accntum iproduz. Cibz a' q cis opetit e ut di e i cauloue l ordeatu auenatu aund barramuba lpmargia mica panis e lota lactu portul cucum cucbi prna mora p cocta poma cocta bdum acium bdum pulle lac aungd pulla pu pisces petru et lilia. pullud q cu ova et fruct hent hui a lac pulla vtile est abstinie s3 q raro ualde i ueit a's io dies io o3 multa ocede et cu dulcis opari h dulcite particularum cedam g ad ea q arcis lt q e pol g tor regis ex eiu pt

Clarificatio Si dubitaz a's i q fe putido est maior. d' si nos loqm de maiorite putidois q ad itencoz et acium et furia accuam d' q maior e i colica. l3 si loqm de maiorite q ad otiacoz t la itepollacoz sic maiore i fe sanguinea. l3 si loqm de maiorite ad otiacoz et difficile eradicatioz sic maior e i flica et mita pl3 a's dubitare si opetit uoit i3 na d' q i3 na et i oi fe itp ta i pu por opetit uoit qm ille allemat tot por et potullis tiut lpotane r ex m fatiu puocat et ad pgat de m anacc melius pca p tm uitta et ista vii i teneo dnc. cap de qrtana vi capx y po v cotidie rigores fiut toti fe solunt q ad rigo oluerunt tcq ludor uoit ego et lilia et i cor mudificat i fe accar et videm ill q e a's patit itepollatc et i por nulla e euacuac ee i tpr itepollacois e tot grius et pondolet cu modica alleui

Si aer i por° fuit munditicat' i die mtrpollois vz. s' q oio sit ehct.
vtile e g' i pn° rigoris modite voitu puocat td e mitu vtile
itie por' tollare sudore. z° pt3 a's dubi'te si oriza & syr' aceto
ss 9petat i zna pq' ta sbtiliat & m e sbtil' ptr illud q ista m fu
defiata a nob p iteco3 sr ill' alt°m' qlz cuz i caulon & e burt tu
d° rax ptmitedo q i m sbtili n 9petut sbtiliancia q° ad liu digo
ne h q defiat auic. ca° de cacio febu putdar i gnali. y mo 9te
tut i g'ulancia. & dic auic q ille q' diat 9iu n e audiedo. h id dic
G. xii. de igcio i tauia g' q'm e de reductioe m & dilectie n 9petut
feru & stica. sz mag feru & hida. sz vix opiloiz putdu ptr 9parie
oriza & syr' aceto ss & q e cu alis ponit' iole & sqodiu & multa si
milia. d° dcu e cao de caulone & io 9suetudo mea e q i sibz adda
syrupu viol' gra g' etatis a' tex. at tepis. at opilonis a' diaci vel
cu & opilacionu & aliu. autores 9cedut orizaz & syr'm acetosu. sz
q'm e expte m & dilectie sup' n vi 9petete opiones tu sr de ista m &
io 9tenae opantis delicq°. q°. pt3 a's dubitare de chilo si put
fiat ad fe. cu auctores n faciat mcoz de fe. putdis n huoralz.
Dico que e depleti q chil° & huitates &c ptr putti e putfco
sit i huidis & sigdis cu dissolucoe caruit & rulcit i uz alic huo
us i ul' p ma eda ebullicois. sr calefccois & ad ultioris & i fe pu
tde c huorales. v°. pt3 ei dubi° si vno huor' corrupto alu cor
pat. d°. q n e nccm qui hu. sr distincti p ppas foris & ppos sit i
q3, ht suu regiu & pp etate & ppu tepamtu & pp h p° amti te
pmatu vnu & n pp h amitet alt. q n e nccm q vno corrupto alu tepamtu
corpat. vi. itellud' q si uix p'cta a's dubitar3 q nulla corrupta
o3 alu hu. corrupu e veliciat vt3, q'lite & i e sit fortis uictoria
ex pte mlic cu corrupit' g' & oz. d° q solutu e qm mcto h tepa
mto l3 fortillie repugniz n tu pp h alia tepamta. qm ptcla
ria q 9cuit cu isto n e nccm q 9cunt cu alis &c te. vii.
plum notare q hu. cu corrupit' & putfit i carne & sto epe &
plone burt' i 9cuq3 9cautate fuit pt uz, & i de careat eue
tacoe & destituat' a regie i d' corpit' & i' cut mina. Et uix
h itellud'. q to. 9tinua & erugiosa sr tute p nerablit's q puti
fi n ptr ana. n. dcos uenz mors. Et uix h itellud' q zna

ua de co· iu· uli ḡuata mag̃ i regōibȝ tīs ḡuat. Sȝ ʒ ma
notha de ex· iuli cāta ē ab ageñ i uli ⁊ id mag̃ ḡuat i reg
oibȝ calis. Et uīr h̄ itelliḋ q̄ i ʒua elōi bū pͬ opeie p̄ tali
ɫ q̄rtū porͫ. alr̄ nōp̄ q̄ redēt ū ēabil ⁊ fiet de sīpla du
pͬ ⁊ de dupla ḡtīa id terqͥt uideṁ ⁊ hȝ ū euacuat tū ōi
uictā añcedute tū euacuat. **Caͫ. v. De fe. Sāguea.**

Sinoch̄ ē fe· ḡtīa de sanc̄. putꝫ uit̄ uata. Sinocha
ē fe· ḡtīa q̄ ꝯtinue ꝓporcōnat de sanc̄ p̄ceante tāc
q̄titatis. **Causa.** Juxta illud q̄ cū a'ꝯ ꝯtuct̄ ē exitari ⁊ ...
duitit exitiū tutit militis cib̄ ⁊ potillie sanc̄ ḡuantibȝ ...
sanc̄ aqlū id ē san· ḡuat ex fructibȝ tē ex hiis ⁊ aliis ...
tiibȝ multiplicat san· ⁊ si p̄tȝ tāc huc q̄titatis ḡuat fe· ...
uua; ꝯtinue ꝓporcōnatā ex sanc̄ ū putido i q̄ si fiat elōi
cadr̄ i putidā h̄t feb̄ G· ix· de igeio. Si a' hudȝ san· ⁊ p̄tȝ ...
huc q̄titatis ⁊ ē male q̄litatis ḡuat ꝯtīaȝ de sanc̄ putido
q̄ synoch̄ appellat. uū ṽsus. Synocha de multo ȝ synoc
chus ex putido. Et h̄t tres sp̄es. aumastica q̄ sp̄ pcedᵗ ...
ꝯtato q̄ maior ē dissolō q̄ resolō ⁊ ē dedior uit̄ ōs. Sc̄a
sp̄es ē epaumastica q̄ sp̄ pcedᵗ dumunēdo ⁊ ē aliis salubrior
q̄ maior ē resoluciō ⁊ ꝯsūpciō q̄ dissolucio. Tercia a' sp̄es
uocat hōtena ṽ oīa sc̄ eq̄lia· sp· u· ē i statu ꝯsī· p· ē dissolu
resolucioi ⁊ iste tres sp̄es sc̄ i q̄l· fe· c̄ declarauimꝰ sr· libro
de differenciis febriū de fe· a' sanguinea opiat̄ ē· G· G· de cū q̄
p̄ sacie fe· solā sīplicē singlarē sp· u· ē ꝯpoita quā q̄n putido
san· alt̄a et' ꝑs q̄ittit i eo· ⁊ alta i multip̄ io fe· solas sīplices
singlares ū p̄sū tres fe· i· q̄ ꝓporcōnat eo· ⁊ fe· q̄ ꝓporcōnat
q̄ ꝓporcōnat' inde. **Sig̃.** Signoȝ q̄d sc̄ añcīcia ⁊ q̄d ꝯcōi
cia ⁊ q̄d sb̄sequēcia. Sig̃ a' añcīcia sc̄ ḡuitas capitis i fla
macō spatiaȝ· replō uenaȝ· rubedo faciei flagellacō totius
corpis ⁊ silia. Sig̃ ꝯcōitācia sc̄ dolor frontis appicō sap̄ndi
ardencia p̄ p a frontis ēbcō ... teneb̄itas ocloȝ. plenitudo
pulsꝰ ⁊ ūdolitas ⁊ duulitas· dulcedo oris· ṽū rubea ⁊ spissa h'
uēs ⁊ fetida. Sig̃ sb̄sequēcia sc̄ tūor faciei mollities toci' ...
⁊ alia sic' sūt morbilli ⁊ uariol' ⁊ carbūculi ⁊ sc̄ mala sigua

ualde q̄ ꝯsueuit in tēporibꝫ pestilētibꝫ euenire· ista ·n· declarant
tanꝫ putredinem ista q' oīa remissa sc̄ i lanc̄ n̄ putrido quā esse
ine ꝑnoticat. **Pnosticatio**. Si q' appareāt ꝑtule liuide aut
nig̃ mortē signāt· Si ti i uēt audit sonū ꝯ tonitrū· ꝯ dr̄ aucē
latiue si appeāt ꝑ̄ maliciā morbi· difficultas hanelit' t ꝑto
aliōꝫ t appētit i uris hanelit' t si ꝑ sōpnū terrat se ꝯ̄uatū ista
oīa sc̄ mortē signācia· Appticō q' uelox ul' tarda digō ius
ul' i digōis sigt̄ ett bnē ul' lōgā salutē ul' mortē relata
ad s̄titutē· q̄re i oī morbo sc̄ ista diligēt' ꝯsiderāda q̄
h ea sciet hō ꝑnosticare t dictare· **Cura** Tota scie curōꝫ h'
mor' ꝯsistit i flōī i tenuō q̄ fiunt· ꝯ ix de igenio q̄ fiat flōī
ulꝫ ad sincopī t redargūt hoīes q̄ ꝑ horum dolos sc̄ i h· Et vn̄
ui q̄ tua' sīt tute flōīꝫ mltis mēbꝫ· do' deficiat uīrtū ꝑ· ma
gis ·n· diligo q̄ ꝯsuetudo aliūtul' ꝑlonget q̄ si mors uī i puta
ret· q'a cū fortiūs s̄tutis alū fallūt· s̄tute ·n· forti cū ꝯ
cencia aliorꝫ ꝑticlarū fiat flōī mane t sero t mltis mēbꝫ·
ꝑmo si fiūt ulcera n̄ solū i vj die· s ꝗcūꝫ hora ueniūt h· ꝯ·
ix· de igenio· Si ꝑticlaria n̄ ꝯuaniūt fiat uetosē mr̄ spatilas· Si
q' ēpla fiat fricatōes vlꝫ exma t fortis abstinencia t fiat suppōi
toria t clistia q̄ flia mltū ꝯpetūt i h cāu t cū ēpula erit
dignā fiat flōī· vtant' ꝯ isto syr'· Rx· end· leuīol' acetose cāu
ʒ iij· q' scē tri· cāu ʒ i· florꝫ nenuf'· florꝫ viol' cāu ʒ ij· vnū ma
lorꝫ ꝯ̄uat' ʒ iij· prunis zuc' lb· j· fiat syr'· Et si patiet' i sōpnē
itate ꝑōt i syr'· se ꝑpius al· Et si tussi tollat' vinū malorꝫ ꝯ
t addāt' vue passe mūdate ab arill' iuiube sebesten· Et si pa
ciet' cardiacā passiōꝫ addāt' ro· sandali spodiū coriādrꝫ· Et
si ꝯstipacōꝫ addāt' ꝑūa cū cassiaf'· t i mirta t diuisa dūt asso
in uir' diuiti eꝯ ꝑ oīs accidēti· In uigiliis g' fiat q̄ dām scē scuius
t i stupore sic dām ē· Et i sciti nimia fiat laciū ꝑni· de psilio
ul' fiat pille tales· Rx· succi vue acbe· succi acetose lactu vi
ni malorꝫ ꝯ acetī al· cāu ʒ v· ꝯdiāt' lento igni cū pane de zuc
c· t fiat pille t teneāt' sub lingua t s' lingū· Laxet' uēt' cū cas
siaf' māna thamar' ꝑnis t cū oxilaxatio dyaꝑunis scā· sam
lenta· Per aer dom' t loc' ꝯ dām ē scū· cibꝫ q' mle' i prūs

h longitudinem, vel virtutem morbi det. Sit ergo ordinatum micam panis et lota lac amigdalarum cum mica panis mala granata et tempore ad unitatem ordinata a acetosus syrupus iulep. syrupus viol. syrupus nenufar. et ydromel. sic aliquando volunt et sic sit ydromel aquaticum. Sed in hiis temporibus non inveniunt vinum et talis res in delicata quod ut hora bibunt et tamen sic in maiustrigio oz conficit quod pue pulle secundum grana cocta in multa aqua cum faticulo lactu. alterum temperatum si eadem vice conceditur vinum accipiantur due amphore pure et repleatur una vino et alia aqua et coniungantur in illius orificiis et aqua tingatur tegit erit aliutus. tinta det sanitati et appellabitur vinum fictum vel temperatum cum multa aqua bullienti. vel det talis potio. Recipe aqua fontis libras v. aceti al. lb. i. panis zucare pulverizate. unc. iii. misceantur fortiter et videbitur vinum gallicanum album. et et qui vide. Alterum quintum acetum et in tota inunctionis quod quia sit nimis acetosum, nec primum experimento probatur. **Clarificatio.** Si quis dubitaret quod ingenium curandi sit fortius vel sumptum a morbo vel sumptum a virtute. dico quod ingenium curandi a morbo aliquando est fortius et aliquando a virtute secundum diversas intentiones. Unde intelligendum quod ingenia curandi sunt multa. quod vero est ad digerendum et quod ad confortandum et quod ad evacuandum et quod ad dandum talia et quod ad cibaria. et primum quod gratia etatis et virtutis et consuetudinis talia debent dari. et solus precepit dari cibaria. dico quod in hoc casu ingenium sumptum ex morbo fortius quam non obstantibus omnibus aliis particularibus cibaria dabuntur ipso hic dicebat. Secundo viii. de ingenio quod conditio sumpta ex morbo omnes alias conditiones destruit et annullat. Si autem nos loquimur in ingenio sumpto ex parte evacuationis, tunc quod morbus precipiat evacuationem et virtus precipiat contrarium in hoc casu magis est credendum virtuti quam morbo et hoc hic dicebat. Secundo in regimento quod salubrior omnium conservationum sumpta est a virtute. Unde Galenus. tertio. tegni. sanguinem scilicet est cum sanguinis multitudine id quod est de intentione morbi competit flebotomia. sed si virtus est debilis et non patet sustinere in hoc casu magis est credendum virtuti quam morbo. tabulam autem ingeniorum curativorum quod oportet cum studio perscrutare. Secundo patet ad dubitationem si sanguis putrefiat et si coleram. dico quod putrefit cum habeat duas conditiones humiditatem que est materia et calorem que est principium. Ad secundum dico quod non putrefit in suo principio et si sic sed pecca ratione sui temperamenti additur conversio ipso alterum partem conversam in coleram alias ferrum bone

gillimos ex h' q̄ue ⁊ c. Tertio post aliq's dubitat, si fe. i[n]terpol
lata. post causari ex sanguine. dico q' opiniones sunt de h' in
uenio tn̄. G. ix. de ingenio ponente interpolatam de sanguine
⁊ uaticus ponit h' idē ⁊ satis est rōnabile. q[uia] po[ssibi]le ē q' sanguis
putrefiat in tanta distancia a corde q' eius lesio nō possit cō
tīe uenire ad cor ⁊ tūc nō erit cōtīa ⁊ fe. nō erit ī in remota pte qui
possit aliq̄n uenire ⁊ tūc erit int[er]polata. Quarto post aliq's
dicē quom distinguant[ur] tempora morbi ꝑ diu[er]sitate[m] sp[eci]er[um].
dico q' licz nō distinguant[ur] q[uan]t[um] ad accīdencia. distinguant[ur] tn̄
q[uan]to ad digestione[m] ul' indigestione[m]. v[er]o nō[n]d[um] q' si febri sunt
neglecta ī p[ri]n[cipi]o fiat p[er] u[ir]tute[m] cōstante nō obstante opp[ositi]o[n]e
hapiocras. quia. G. h' uult. Cap[itulu]m vi. De quartana.

Quartana est fe. putrida de in melancolia g[e]n[er]ata.
Causa. Q[ua]rtane ē t[ri]a q' multiplicat m[ultu]m m[e]l[anc]olīa ⁊ pu
trefacit illam sic dicit auic. In illud q' qd' q[ua]rtana cō
tīa ⁊ qd' int[er]polata ⁊ qd' ē illa ⁊ qd' nō vna. vna q' q[ua]rtana
g[e]n[er]at[ur] de m[e]l[anc]olīa n[atura]li cū cōcurrencia alior[um] p[ar]ticulariu[m] q' sit m[e]l[anc]olic[um]
⁊ t[em]p[or]e autūpnale ⁊ q' comedit cibaria multiplicancia m[e]l[anc]olia[m]
⁊ talia. Nota au[tem] de m[e]l[anc]olia est g[e]n[er]ata p[er] uiam adustio
nis. ⁊ tūc p[ro]t[er] aduri. m[e]l[anc]olia n[atura]lis. fla. co. ⁊ san. ꝑ nimios labo
res ⁊ cōmestione[m] cibor[um] nimiu[m] calor[um] ⁊ ꝑ egritudine[m] in cerebri
uas ⁊ talia. Signa Incipit. n. cū frigiditate congelante ⁊ cori
pilacō[n]e ossiū cōstrictione ⁊ ē pulsus occultus ⁊ pu[nctu]s ⁊ p[ost]ea efficitur
uelox ⁊ t[er]minat[ur] cū sudore plurimo. quia m[ateri]a est sicca ⁊ ī u[ri]na tuo
lum nec leuiu adustū remanet post parox[is]m[u]m. Sz cōplete eam
dicam. Sedm̄. G. in de differencijs febrium. v[ri]na ē remissa et
tenuis in p[ri]n[cipi]o. Sz p[ost]ea p[ost] parox[ismu]m multū colorat[ur] ⁊ faciunt ad
h' q[uia] uene sunt stricte ⁊ habitudo extenuata ⁊ t[em]p[u]s autūpnale
⁊ talia que p[re]cesserunt ⁊ durat accessio. xxiiij. hore ⁊ int[er]
pollat. xl. viij. Sig[na] au[tem] notha remissa sunt ⁊ uariant[ur] s[ecundu]m
uarietate[m] humor[um]. quia si q[ua]rtana sit de sanguine adusto. v[er]
git pulsus ad plenitudine[m] ⁊ mollitate[m] ⁊ v[ri]na ad rubedine[m]
⁊ spissitudine[m] ⁊ t[em]p[or]e v[er]nale est ⁊ p[re]cesserunt egritudines sang[ui]
nee ⁊ talia. Simili[ter] in colica sunt sig[na] que p[er]tinent cole quia p[er]

cessit egritudo colica et pulsus est velox et urina colorata
tenuis et est tempus estivum et comedit res calidas et laborau
in sole et similia. Quartana autem de fleumate habet urinam tenuitatem et sp
ciam et mollicie in pulsu et longitudinem paroxismi et putitatem sudoris co
h diuturnitate temporum cotidianis diuturnitatem sig et in denulia. consider
et g sig. uiii diuturnitate humorum et tempore. pronosticatio Quar
tana de sanguine est salubrior et brevior aliarum deinde ex colera de
inde de fleumate. deinde denulia. Quartana autem regularis durat
per unum annum. quam sic dicunt sequitur motum lune in circuitu
motum solis. aliam autem durat per xii annos sic dicit aui
Omnes autem quartane ut plurimum sunt salubres et quartenarii
multas habent dignitates quia raro in est maniam uiliam le
pram. specialiter de replecione quia purgat et mundificat corpus
tamen in qualibet paroxismo. Quartana autem de in uilica cum durat
ms. dicit epis. quartana quando autem hora meb est pessima et ducit ad
ydropisim. Erit ergo egritudo longa dato quod bono regi
mine utatur et si malo utatur regimine erit longissima quar
talis. Cura. In curacione huius morbi oportet multa considerare
quod non dentur nimis calida quoniam adurunt sanguinem et in
quam dant pessimum et piper vel dicunt alii expellam. Secundo quod non
nimis frigida. quia nimis congelant et in errant qui dant succe la
tuarotica. Tercio quod non dentur nimis sicca, de se ti
gis indurantur et in errant qui dant alia et crica et acetosa et si
ea et omnia ista intelliguntur vel cum aliis fiunt bona proporcionata
Quarto quod a principio non nimis evacuetur quia in non potest esse digestio
in principio quia indigestione quartane frequenter sunt decepti quia homines
utuntur modico cibo et potu et bene dormiunt. habent in principio quartane
urinam satis bene coloratam et subtilem et tenuem et vi quod sit ex in
bi et non est. et cibi cognoscam ergo digestione in morbi et
tignacie porismorum et allevuatur corpus. Quinto oportet considerare
cibus non detur nimis subtilis vel nimis in parva quantitate. quoniam
multum remotum est a principio et ideo videntur errare qui aufunt omnes
nes et vinum usque ad xx vel xl dies. quoniam videtur nimis debilis
potest resistere morbo. Sexto oportet advertere quod nullum in euans in

I

tm̄ diexibi lic̄ tr̄ oīa cruda et fructus carnes grosse et ea q̄ s̄t
dure digestionis q̄ in nimia quantitate assumpta et talia. vij.
diligenter adutend' q' in die accessionis cibet' et p'm cū pox. iii
p. iii. horas ad mīn' ul' v. et p'ea cibet' ī tunc pox cū eam
dicat' et sunt ī toto q' pox. ul' cibale dēt. viij. debem' considerare
q' cū pox. iii. et ī p'mo pox. p'uocet' uom̄ facilis et in tunc sudor.
ix. ī tellud' q' forcia digā ul' forcia euacuatiua n̄ de
bent a p'mo ad minustū. s; gradati a debilib; ad forcia altē
deinde. In p'mis g' digat' m̄ cū oximelle simplici et p'ea
p'get' cū euacuacōe s' p'porcionali et p'ea digat' cū oxi
melle dyur' et p'ea euacuet' cū forcioribus. deinde digat' cū oxī.
squilitico et euacuet' cū fortissimo. In p'mis g' euacuet'
cū dyaltene dyalb'r et p'ea addat' cū hys aliq' p'rato s'e
ratiuissim et p'ea cū serratiuissimi tm̄. x. adutend' qū uo
dent' opiate ul' corpis mundificatio et ī decliā cōue. xj.
adutend' q' durities et opilones et apa splenis et epis
cū diligencia tūseam' q' mag' p's curacōis exitit. vi
lis g' ullib; et ad unguē obseruātis ad p'ticularia uenī
amus. Ffe. g' qrtana una sola singlaris simp' cū qi
encia suorum p'ticlariū p hūc mod' p'tetet. Digat' g' in sic
Rx. radic. feni. pet. brusci sparagi gramimis apii mediam cor
ticis ebuli. sambuci fraxini geneste. an ʒ. i. cōtrit' forti
et coq'nt' p diem et nocte in qreto forcissimo. Tūc Rx. ger
mandr. utulq; sticados. utulq; calamēti eupatorii an
ʒ. x. foliorum absinthii ʒ. iii. endiue. scariol'. ciceris. scolopen
dr. an ʒ. ii. q'r'e ter. lacce. capis. spice nardi. spice celtice
an ʒ. i. mell'. ro. lb. i. et s. zucare lb. s. fiat sir. lb. ii. large sumat
g' cū decoctione borr et tm̄ ēte mane et sero. ta p'ua cotida
na ^ et ix decoctā. Iste a' sir' sumc remouet opilationes sume de ista. ^
splenis et epis et io uz in initis. Euacuet' g' in p hūc mod'
Rx. flor borr. flor viol. sene. epithi. ligr'. mudate uuarum
passarum. mō. ab anis. an ʒ. i. fiat decoctō cū sero capuo et
in decocōe texent' cortices mirab. yndorum. bellir. et ebulorum.
an ʒ. i. fecent' lento igni et colet' et det' ī aurora an accessor

P

p vnam dicin ul' q̃ı ꝛ cū mitis viribꝫ ꝛ paulatiē ꝛ i pua q̃n
tate digestiuū erit exhibitū. Possumꝰ ēē cū sorbōibꝫ euacua
re. ℞. gꝰ dyaltee. dyaboꝛ. ierapigrum añ ʒ. iii. lapidis arme
nici nouies abluti ʒ. i. misceant̃ ꝛ fiant pill̃e ꝛ exhibeant̃
cum dormitū ādo uaꝰ ī ypa nocte p̃ accessionē. Postq̃ a
demus egritudinē declarare scuphet̃ ꝛ in scupha pōni eā q̃
ponunt̃ in sp̃e. cū mista aq̃. p̃ter zuccīn ꝛ mel. Sꝫ in maio
q̃ntitate ꝛ eximent q̃bꝫ vice offerām auree alexādne tyriace
añ ʒ. i. misceant̃. Sꝫ qr multū ꝯq̃rit̃ de frigore ꝛ horripila
tō in p̃ıͦ ponant̃ in aq̃ ca ul' applicant̃ lates cali ul' fiat fo
tes fractiones. ul' calefiūt extma cū pannis calis ul' ponāt̃ iu
inoluꝰ p̃rd ū ꝛ manuū. ℞. fuliginis cal' ꝯıs urtica ꝛ te
sortit̃ ꝛ distēpent̃ cū aceto ꝛ q̃n corꝰ incipit calefi q̃ istud
inquenēt ul' q̃ ponāt̃ in balneo aq̃ calide ī q̃ nō sit nimi cal
ıͤ sedet ibi tm̃ q̃ sudet. Vel q̃ in ungat spinā dorsi ꝛ circa
cū arrogon ꝛ marciatō. vel q̃ accipiat murrā pulue
rā cū vino calido ul' tyriacā cū succo rute. Succ ca
tus sumptꝰ cū vino añ accessiōz curat q̃rtanam q̃ꝯ q̃
hinitancia ꝯpetūt in oī q̃rtana. Sꝫ calefacīa ꝛ in tim
diuilificant̃ ꝯ diuiltatē sp̃ez. Ad q̃rtanā g̃ sāguineā
mus. In q̃rtana de sanguine fiat flōi de basilica ꝛ di
cū sy̆rꝰ de boꝛ ꝛ de fuio tie ꝛ mū dirīcc̃ cū decoccōne boꝛ
p̃. añ. ꝛ calliat. ꝛ chamarid. ħ. n. sp̃es facili me ēcēōis
Q̃rtana de co. ēcēs. sic ℞. oxiz. sy̆r. viol'. sy̆r. de fuio tie
lb. i. misceant̃ p̃get sic ℞. floꝛ. boꝛ. floꝛ. viol'. liq̃r. m̃d
ind'. epithi añ ʒ. i. fiat decoccō cū sero caprino ꝛ in decoc
pent̃ cortices mirab cit'. indoꝛ bū q̃umoloꝛ. añ ʒ. i.
lento igni ꝛ colet̃ ꝛ det̃ in aurora. Si añ fūit de fle
t̃ sic ℞. oxiz. ꝯpoīte. oximel. dyūre. sy̆r. de fuio tie. añ lb
misceāt. Purget̃ sic ℞. floꝛ boꝛ. floꝛ viol' polip. ē
añ. liq̃r. m̃d. v nar. ꝑu. m̃d. ab arillis absinthii. agari
te eupatorii. añ ʒ. i. fiat decoccō in sero caprino ꝛ in decoc
tēpent̃ cortic. mirab' kebloꝛ. yndoꝛ añ ʒ. i. fiant lento
ꝛ colet̃ ꝛ det̃ in aurora. Pille que ualent in oī q̃rtana

contracs oīuz miral' bū gūmoto⁊ a garica ebith· ꝑ cerarussum
an̄ ʒ· i· succi· mīte· succi eupatorii· succi absinthii an̄ ʒ· i· lacte
an̄· spīce nar· mastic· an̄ ʒ· ij· cōficiant̄ cū oxi^{le} squilitico ⁊ fiant
pillē ⁊ ꝑst exhibi· ʒ· iii· ⁊ p⁹ ⁊ mīu h̄ ꝯ'cernā ꝑticlarū· u
dieta utat̄ pullis ꝑuis ⁊ auib; cāpestrib; ⁊ piscib; squamosis
⁊ ouis sorbilib; ⁊ ex̄mitatib; ꝑrcoꝝ ⁊ arietū ⁊ eduloꝝ ⁊ uta
ꝯ̄ ordeato auenato ⁊ ꝟ[illegible] oīb; al' q̄ s; facil' digōis ⁊ q̄ nō
edificant̄ m̄, ut ī m̄ g'ssant n̄ ꝯstipant· s; mag' sbtiliant ⁊ lax
ant ⁊ aꝑiūt· Similicant' ⁊ ista h̄ tp̄a morbi ī q̄ntitate
q̄litate ⁊ ordine ꝯpetit· ḡ· soragines seu· pec bōnū· citū pru
na matura spinargia· blete· oī'c ⁊ silia ⁊ aue· mirabili^{er}· cō
ꝑdat uomitū ⁊ an̄ cibū ⁊ p' cibū· Clarificacō ꝑ intellīd' q'
forti egritudini fortis corespondz m̄c ⁊ h̄ h̄ in q'rtana medica
mina forcia inducnt' ꝯpet̄e· Et iō intellīd' q' q'da ē medica
men forte ratōe sue q̄ntitatis· s; nō rōe q̄litatis ut ꝑmuel
ꝯpui· ⁊ mirab' ⁊ q'd' ē forte rōe q̄litatis sic̄ oximl· sqllitic· ⁊ ꝑc
rarust· vn̄ in q'rtana nō ꝯpetit in ꝑn⁹ medicamīn forte rōe q̄li^{tis} ⁊
q̄ntitatis· q' resoluct' q' ē sbtil' ⁊ remaīz q' ē grossū· s; vn̄
p' ꝯpete forte ex alt'a tn̄· ut si ē debilis q̄litatis q' det̄ in bona
q̄ntitate ⁊ si ē fortis q̄litatis q' det̄ ī ꝑua q̄ntitate· ⁊ h̄ ī ꝑū
Scdō ꝑtz d's dubitare si mlia ꝑsit putresci cū repugnz pu
trefacōni utz sui q̄litate· dico q' lz mlia sit sicca ⁊ freda ī uirtute·
actualit̄ tn̄ ē liq'da ⁊ fluida ⁊ cū h̄ cū coartat' ꝯ̄cealescit ⁊ hu
mectat' ꝑp̄ uapores retentos ⁊ ī putrescit q' mltū morat'· ⁊
iō fluūint· xl viii· hore an̄ q' due q̄litates sint uicte cū m̄ est
ex̄ uala· Tercio ꝑluni' dubitare si ela adurit̄ cū repugnz ad
ustiom utz sui q̄litate· dico q' adurit̄· q̄m siccitas ⁊ fri^gitas n̄
ē absoluta ⁊ iō p' ꝯ̄cealesci ⁊ aduri· vel adurit̄ ꝑp̄ ꝑmixti
onē ꝑcū calidaꝝ ad ustaꝝ sic̄ ē co· Q̄rto ꝑtz d's dubitare
de afflictōne ⁊ int'polacōe b'uioꝝ· seu longioꝝ istaꝝ fe· dico
breuit' q' afflicacō ē longior ul' breuior h̄ q' m̄ ē aptior resolu
cōni ul' n̄ resolōi ⁊ int' pollacō ē longior ul' breuior h̄ q' m̄·
resistit putrefacōni ꝑm ul' mltū· mlia ꝯ' longo tp̄e affligit
q' m̄ est grossa ⁊ nō ē apta resolucōni· ⁊ mltū int'polat q'

virtutis qualitate resistit. putrefactio flegmatis quandoque multum affligit quia materia est uiscosa et non de facili resoluitur. et primum intpolat quia humor est putre-
ualde putrefactionem ratione humiditatis et ideo aliquando non intpollat aliquando est in falsa tertiana. Colera quandoque primum affligit quia citissime resoluitur. interpolatio
sua est inter quartanam et cotidianam cum tarde putrefiat ratione sic-
citatis. Vnde intelligendum quod balnea competunt in quartana in fine quia
de ratione morbi. Sed in principio generantur accidentia. Capitulum viii. de Cotidiana

Cotidiana est febris de flegmatis putrefactione. si quandoque putrefiat in uenis
uacua generat continuam si extra interpolatam. Et si fuerit
febris tris incipiet cum frigiditate congelante potius est flegma in-
teriorum. Et si est cum calore tunc est magis sitis tunc est ex flegmate salso.
flegmate quandoque nullus est modicum frigus et modica sitis. Causa huius febris est comestio
repletio nauseatiua. et ideo libentius uenit in hyeme et in senectute
puero et humidis flegmaticis et piscatoribus et mulieribus et humidis eructa-
tiones acetosas et ventris cathaticum descendentem ad stomachum. Hoc
et omnia illa que generant chimum flegmaticum et etiam alie febres generantur ex multi-
tudine suarum specierum in ether. Signa incipit in cotidiana uenit
cum modica frigiditate concomitatum et cum pulsu paruo et occulto et
uenit ad statum calor non est intensus. Sed leuiter occultus pul-
sus semper diuisus terminatur cum modico sudore et urina non
est remissa. Signa quandoque aliarum specierum cum breuitatis lectori audi-
tore relinquimus discernendo. Pronosticatio febris non fluxa de difficili
iudicatur propter multitudinem eius et grossitiem et uiscositatem. Et
tunc colica raro inuenitur continua in cotidiana raro interpolata de
qua prior est fortis et diuturna multa quia putrefactio ut plurimum
Si quandoque in principio potest uideam uomitum spontaneum et sine sudore
mum bonum signum est egritudinem breuem et salubrem significat quoniam ex
significat quia materia non est multum grossa uel uiscosa et prouenit non leui
ista non febris libentissime uenit cum oppilationibus multis et alterationibus et
cum quodam stupore et puna sitis et tumore faciei et humore et de facili cadit
in lubricum et cetera cum dolore continuo stomachi. Medici quod ut decoctio fiducia
theatro diuerti alii ad de petitis. alii de pleuriticis alii de tussi
Curatio quoniam erit huius diuinitate specierum. Sed cogito simplex de facili
noscitur competitum et tanto modo voluntatis de facili curatur morbus

I

chͥ ⁊ io ad verā cotidianā principaliter intendimus· In cotidi
ana q̄ de fle̅ uitreo initiū v3 ptisana cū modico piperis ⁊ q
m̄ e̅ tritū· io alia exhibeant̄ iux̄ ꝓportiōm iur̄· In cotidia
na q̄ de fle̅ salso mirabilr̄ ve3 aq̄ dulc̄ potata· q̄ calid᷒ pot
tur dicemꝰ· cāᵒ de scā ꝑ̄ fla saltū· Ita q̄ potu inuenire remedi
ū in fle̅ salso cū diligēt ⁊ frequēt lauorandū n̄ in potu aq̄ dul
cis calidissime· fiat q̄ alia h̄ calitatis ꝓportiō3 q̄ nō oꝫ dico
nū oīa ꝑticularia rumīare· Si ꝯ cotidiana fiunt de fle̅ n̄
li c̄e o3 ad ūte· In p̄mis q̄ h̄ ⁊ i q̄b3 morbo intendim᷒ ad i
cām· qm̄ la cā3 ignorantes· qm̄ cāuas· ꝓ ad morbū ⁊ ꝑ li
b· vᵒ de ingenio· sp̄ cū mitis aciem ꝯtudis cogitō3 h̄ens·
Tcō o3 ad ūte ad accīcia ꝑ molestiāō3 q̄ inducit· tot
lam q̄ cām cotidiane ꝯ oīu3 fe· puridare de opilantib3 et
poros subtilitatib3 ꝯ ut ex ex· fiant q̄ fricatōes c̄e uentrem
⁊ lata alū lauant· alū fouent· alū cū manib3 alū cū pinnis
alpis h̄ diuisitate ꝑticularū· R· aq̄ dul· lb· i· vini al· ʒ· iii· a
ceti al· ʒ· ii· radic· apii· ʒ· ⁊ oli de camo ʒ· v· ⁊ l· bulliat sil
⁊ fricent̄ extrū uent ⁊ lata ⁊ dorsū· qm̄ e̅ mirabile i deopila
do ⁊ fiat frequēt ⁊ initiis manib3 ⁊ sit sp̄ calm̄· Scdō vero iam
ad morbū· digerat̄ i p̄mis m̄ cū ꝓloꝓ bullito i syr· acetoso
⁊ ꝑ̄geēt cū ista decoctōne· R· flor bor· polip· ebith· agarici
an̄ manipul· iuncos vuar· passar· m̄ d· ab arill· ligi· m̄ d
an̄ ʒ· i· fiat decoctio ⁊ in decoctione repiant̄ cortic· mirab
kebulor ʒ· i· terantur ⁊ coler ⁊ der in aurora· Scdō di
gerat m̄ cū oxi3 ꝯpolita ⁊ cū oximelle ꝯ pur ⁊ ꝑ̄geēt cū iera
p̄· Tertio digerat̄ sic· R· rad· fen· pet· apii· brusci· spargi an̄
ʒ· i· ꝑsopi· ʒ· ii· capill· ue re· lb· i· folior· mīte· folior· absin
thii· an̄ ʒ· iii· endiū· scariol· citoree· scolopend· lactuce uo
uelle· an̄ ʒ· ii· iiii· se citrō· citrū se melon· se b'ta· se sparg· se
endiū· se card· an̄ ʒ· i· lacte spice nard· s̄canati an̄ ʒ ii· mell
ro· ⁊ pnī zuc· an̄ lb· i· fiat syr· Cū digerātur ꝑ̄geēt cū hiis pil
lis· s̄ n· tanti ualoris q̄ nulla fe· cronica audet stare an̄
ꝯspectū cap· R· ebith ʒ· i· agarici· aloe· reub· cortic· mira
b· kebulor· bū grūolor· an̄ ʒ· s· folior· mīte· folior absinthii·

& cupitorum ana ʒ. ii. ℞. lacte an. mastice piperis spice nar. vi
millarum mod. ab ann. ligni. mod. ana ʒ. i. conficiantur cum oxime
lite. & fiant pillule ex istis an. post uti ab ʒ. i. usque ad ʒ. i. & p
acui cum esula. aut diagridio aut utroque & dentur per unum mense
sue confectionis. dolis autem sue exhibitionis addatur aut diminu
atur competentia preclarum. Purgatione facta in declinatione morbi
stuphari & in stupha ponatur ea que sunt in speciebus ꝫ in maiori qu
ntitate post zuccarum & mel. cum mixta aqua & exeunti detur ꝫ i. ꝫ u
na ce probate ʒ. i. & in istis post balneum quando autem in cotidian
videris urinam multum coloratam & spissam. si fiat elixatio cum utt
forti non erit malum. visio de ea & morbo in dentium de ac
cibus. In principio quando post ponatur extrema in aqua ca. vel sunt camo
melle & provocetur vomitus. fiat cum decoctione euphorbiin
aut de mente. aut cum aceto. aut oxi. l. c. dyum. aut detur ꝫ i. ʒ. i.
mediam cortice. tabula. In fine autem post provocetur sudor.
quando vesica enea. plena aqua ca. intus posita pedum & de dom
teperitur. Si autem vomitus esset nimis conforetur stomachus cum mita & talibus. Si
piciatur stupore odoret storace calamita & fiant fomentationes
rotes in extremitatibus. Et quia dolor stomachi est continuus emplastrum
mitta & absinthii & pane asso & madefacto in aqua ro. & vi
sui cetis. Si autem sint constipati. fiat suppositorium aut clistere
clisti post quam ponatur sua bleti & pericario. visio de hiis
de dieta & quia primum incipollatur non plurimum cibum preter ordinarium
lus quando detur cibus ante accessionem per iiii. horas & debeatur in maiori
liquiditate &c. Cibus quidem quis competit est brodium ciceris. mica panis & lot
pera detur cum brodio ciceris. detur ordeatum & avenatum lac. amig
pulle pane cum lactuce & post coctete & talia. & paulatim & gradatim
per viciem declinationis accedat ad fortiora in quantum paulatim venat
suetum quod in omni morbo dicitur fi. Quartana. In illud quod volunt fac
primo cotidiane post frigiditate digestionis & est ad bonum in quod digestio
num ꝫ accidit & per tanto dicitur frigiditate digestionis quoniam magis in digestio
ligitur. quoniam in non est multum grossa. Ascolia vel tertia. vel mea conclusio
vel satis cito patitur digestionem. alius. vel non venit in principio. per ea est vomitus
& spontaneo. & sic non erit sudor & est hoc valde bonum est quoniam tot po

I

Alleuiat cū in aq̄s migrat et p ec suo in loco ūndi qd ē ais
preclare et ē cū in dign̄ suo uel itū q̄ oledies ītuiti
explic̄ p̄cuncit g̃uit ē facilit et ī fe inispissata ipsū oi
por. 2o aduertend q̄ in hz iste clata debeat ee ludorinu
tis p̄ q̄ in ē hunda uos madic ludor ē ī ste por p̄mo
ē dicta astatutia b itenagz. 6. inde distruct fe. et io li ē
qm̄ clā ē nlē ē trum gustu uiscosū et io in n ē apta
ut auitat ī ludore ci galiū auitat sug ē fermiatois aq
q̄ dalī le et n lonū. 3o alidand q̄ uina pū ē tenuis hz
in lit hunda et nulla p tanto q̄ ē in idign̄ et meat sunt
opilati et in ē g̃ssa et n ē apta explacoi hz ē iat digi
et n iat p̄ualet et ē ispissat et io lugt pū digois hz a
cctū. 4o nuted q̄ ī cotidiana de state calido aū dula
ē litis ialus g n. 5o uod q̄tū q̄ ī oi cotidia a opt ē de p̄sen
uynū ē in ē g̃ssa et uiscosa q̄ez sunt hz b plus l in lit
g̃ssior et sit debile tū oz q̄ uinū sit debilius cū in tta aq
z q̄ dec p̄ cibū cū ī nulla loco aq cū leuat diget et confor
tare stillat et n pte ītend q̄ fe de fe n ē multū ite
la et ē si uinū ē debile et ē multa q̄titas aq et hz dignit
n tū oz aū cibū ad multū q̄ cū sit purefactū tantū
ē delecte inuoz ēuttis. 6o aduertend q̄ in hz in sit
g̃ssa et ita magis p̄ta euacuacoi ī sitoz tū q̄ p̄pu
cula magis ē sto et ut p̄mū in ī sto atinet et q̄ cer
ī sto fuali p̄uoitū euacuat io ī pu̅o por ipe ea
wit q̄ scecu. 7o declarand ē q̄ balneū aq dulas
opt ī declinacōe ua toci mor ad mundificand ī alu ē
tp ubz n qm̄ unnus buitarz et in ē hunda et t̃ra li ē uisco
sa et n dissoluet p balneū et nū fe ui d q̄n aq bullita i
uia pot ē melior qm̄ ī ebullicōe rarificant p̄tes aq
et ita p̄tes t̃restres cadūt ad fund et p̄ea colat et ita ē
melior ī oi fe. q̄ ē sunt aq. 8us declarand ē q̄ p̄mus ē
intat et cū madita q̄titate tal' melior ē b. 6. inde alib q̄
frutū ē multū uiscosū li g tal p̄mus ē melior tal p̄mus ē
melior li bulliat ī aq q̄ ad aq d exhibi n ut pot q̄ ...

alt' parnus n̄ sal retunz aūu sal iā cū intrant apoz sic qᵃ
ɀ innabit qa ad pruectūd n̄ sit acum de qᵒ sit cur ūd.
itᵉ nunc q humores mouent̄ i diuisis horis ɀ pie rad
tior ɀ i fiors sangᵏ cū moue de mane sas mot
sol rōe cōformitas ɀ que ē i oriente rōe aū indigēs i
flore qui n̄ de nocte gñauit rōe a' lopm sanguis
instū n̄ g' sagat moz cū i ista hora pᵉ fm gñatur
ut a fuo sitatibz q̄ i mūdet cola a' moue'' mitis senus g
cā calidāz ɀ sic rōe cōformitatis ɀ rōe i fior ut sanguie nō
i faciet. Colla a' mo pᵉ i nonis senus qda frīz ɀ sicut
ɀ rōe i fior ut sangᵏ rōe mot' euacuat' ɀ pger' a sen
ulitis. fla a' i vespis senus qda frīz ɀ hu. ɀ rōe i fior
sagar ē saguatate n̄ ē fis f. 6. unde ēuas ut pgent' su
fluitates sue ut sangᵏ remaneat pur' ɀ mūd ɀ ita ē de
qntibz itᵉ. Iᵒ noᵈ q humores g'li mag' mouent̄ de nu
te ppᵗ calore̅ forcio̅re ɀ qa cōforti motore idiget io te mo
uent' cōtale qū de die rōe cōformitatis Cᵃᵐ viii. de febl

Postqm actū ē de simplicibz h agit' de cōpositis. unu̅
pniūt' v. spēs fe. cōposita. quētū ē de pleuti qui
appellat' tertena septena ɀ ita de aliis fa uocat' co
tina. Tercia uocat' epiala. ē uocat' cauſonides (?)
itᵉ breuit' ɀ i suma itᵉ est q fla ɀ insia cōponit' ɀ sau
ūt fe. si a' cōpō fit aliū ex flate vitreo aliū ex a cetolo cū
de aliis h diulsitate cōponi aliā iēpollant plᵒ aliī mixt
fliguit g' aliū de sexᵗᵃ in sexᵗᵃᵐ aliū de viiᵃ i viiᵃᵐ aliū de xiᵃ
xiᵃᵐ aliū moᵈ iñ de mense i mēse aliā de anno i annū ɀ q ca
ntur' sic sue relatic io n̄ plᵒ dico erratica a' febris cit'
ex insitis hū. i diuisis locis putrefactis ɀ adustis ɀ qū sᵉ oīa
gñaunt' fe. Ēnc h ppō. potuisse illᵒ autūpni i sca a' nō
erratic h. qlz fe' motū sue mᵉ nob a' vī ppᵗ diuisites suor
porionᵉ ad mod planetar ɀ c. Tenant' a' cōpone h in
suor simpliciū fe. a' epiala cīt' ex flate vitreo q̄z vna p
putrefiat int' vasa ɀ calefiat i fiora. alia a' p q n̄ ē pu
trefcā dissoluit' ɀ i fuit extiora. ca' ē inlupra vn̄ h ab

I

uesice. In epiala calefiunt interiora exteriora frigent lipparia uero
contra illi. Aliqui tamen uolunt quod alia sit species composita ex colera. Citrina
et alie simplices. Causonides autem est febris composita ex sanguine et co-
lera putrefactis infra et extra uenas et si natura sit equalis appellatur causo
synochus et si colera in plus causon synoclides et si sanguis in plus si-
nochus causonides et curatur ut alie in relatione. Emitriteus est febris
composita ex continua et interpollata et quamuis possit esse multe ualde
omnes tamen possunt reduci ad tres species tamquam ad magis notas. Cuius
prima species emitriteorum ex cotidiana continua et terciana in- Et secunda species de terciana continua et cotidiana interpollata
terpollata. Tercia autem species causatur ex quartana continua et terciana
interpollata. Unde uersus. Maior emitriteus in uenis flegma recondit.
Exit colam medius minor continet illam. Pessimus humor est in uenis
fel caput extra. Et quia omnes iste species raro accidunt curantur cura
simplicium ideo nolo plus in eis dilatare. Capitulum ix. de febre ethica.

Ethica est febris continua et uniformis sine humoris uicio cum
accidit cor et membra solida. Intelligendum est quod duplex est ethica. Quedam
est cum febre et quedam sine febre et appellatur ethica senectutis siue
quia siccitas est in istis interna et caliditas est extra uel quia extra et frigiditas
ita quod duo in mixtum excedunt alia et frigus et siccitas plus ceteris ex-
cedunt sicut in senibus ita est quod alia accidit talis ethica senectutis in
iuuenibus autem prius. Ethica autem cum febre habet tres species. Prima est cum
consumuntur humiditates cordis et membrorum radicalium et est similis de oleo in lam-
pade. Secunda est cum consumitur cambium et est similis de oleo in lichinio.
Tercia species est cum consumitur gluttinum et est similis de humiditate consumpta in ly-
chinio. Capitulum. Cause autem febris ethice sunt omnia illa que calefaciunt
et desiccant et inflammant cor et membra solida et ideo procedit alia febris.
Ethica ex febribus precedentibus sicut ex effimera et causone et aliis
et maxime quando prepeditur eius abstinentia et non suo loco et quando autem
tempore ad sitim uero deuenit dari cibus ei de facili consumuntur potus
sicut ea et extenuati quam pingues et carnosi non de facili
ueniunt ad talem consumptionem. Uenit et ethica sine febre precedente
sicut ex nimia tristicia et angustia et ira et labore et fatiga-
cione corporis et anime et ex cura et ex omnibus illis breuiter que corpus
extenuant et ueniunt ipsi uicio epatis et cordis et pulmonis et pecto

us lic i prtā empl[te] ꝛ apitib. **Sig.** Sig[m] i fe· ethice
maioꝛ calor e in artia qm i alijs vicinis qui g fe· e ess
ymfor[i] ſ ꝛ nllā cadit i ea diuilitas quitum e de na sui n
pma die u[e] i ba u[e] i ttiā ꝛ cutis vgit ad quādā ard
tute tc e signum q iā e i pma spē. Pma aū spēs
aut e diffical cogtois ꝛ facil curois ꝛ iō doctor e qui p
pt ea cū licitente sic declarat· G· inde dns fe· In 2a spē
ethice appet siccitas notabilis ꝛ cū si aq̄ uō alari mag
elevat ꝛ pulsus velatatur sic appz i calce viua cū asp
git aq̄· In tcia spē ethice fe ocū ocurri ꝛ cutis tenla
e ad licett corio ꝛ pulsus e cy· vacuus ꝛ dur ad mod' ar
tense ꝛ vna e sicut oliū ꝛ si cadit sr lapidē remanet
Sig[m] a ethice senitutis e pulsus puus ꝛ tard' vna
mus ꝛ remissa· **pnosticatō** Pma ei spēs de facili cu
rari a nullo in ij dēus b̄ū vel. qm sic i licluug cū
clar' lavitas e osupta quitū oli appōt iniq' pea
ficit ita n[e] i hac tcia spē qm substantes liquitates cordis
bioꝛ osupte sr l' vicie olupcōi· Media a media
lit ita q si curat' e mag difficultate curat' qn a vu
i curant' tc e i statu qm aū capilli cadūt iā viadt
ꝛ sicut ueiut ethic' ventis iā e pernis si ei curatis celat
tute cor qm aū tibie i stari iapuit iā fe ulcē diu
n pr· imo ut plin iō· dies tres monet ꝛ piciet
n bn dulāmt de calore q mala oplō diuia fēn e esst
n sentit ꝛ qn fe ethica opsitt cū putrida e diffical ag
nc· **Cura** Si ethica ueiut ex calefactē epis l' ex apu
ꝛ sitib cunct' illa ps· In ethica g opetit fiy ꝛ huid
u sol frā a[e] mimic frā q de sicant sic dic auic· p huid
cū calis q mimic calefacit ꝛ exemplificant dunc i vino
frā ꝛ huida sic opetit sic e ptisana zucara ꝛ opetit
lac v[n] ettūm e butirū lac g opetit pulitas b G· r· de m
gr[o] du cū fe putrida n sit ad uigeta pū lac q mag
petit e lac mulieris pea a sic dem capr p du vaccin·
lac a quitū e pole licat' vas plenū aq calida ꝛ ad vas

incaũ ablutaũ cũ aq̃ calidã desup apponat̃ ꝛ ibidẽ colligat̃ ꝛ ne
lact̃ hauriat ꝗ lac calidũ cõrupit liẽt ꝛ sem̃ ꝛ si tunc cor
ruptõz lactis i illo bullhat vna vindicat̃ ꝛ ponit̃ i medio
aq̃ ꝛ mediũ lac ꝛ mell̃ ꝛ caseũ similes cauteras q̃ scit
teri calidis ꝛ io ip̃ uelant eius corruptõz cũ magna cautela
fugit̃ · saluca ẽ ꝯpetit ponit̃ ꝗ in tina bis i die calo digito in
illo ꝛ aq̃ ñ sit multũ calidã ꝫ pũ pl9 qñ tepida ꝛ ñ sudet
i ꝰ diu stet ñ ungat̃ douc̃ i exitu ꝛ subito aq̃ fria · l · qi fria
aspgat̃ qñ saluceũ aq̃ ca · ñ sent̃ fria ñ vꝫ h ꝯ · ñ aq̃ fria
ꝯpetit ñ calidã pcedit ꝛ q̃ ista duo · l · lac ꝛ salucaũ diligent̃
sctit i ueiet magnũ iuuamentũ ꝛ alia loxus pactus dent
multi iugentibꝫ ad sictiteꝫ sꝯ dicem̃ caplo de ptili cãe fu
males multũ ꝯpetũtꝫ cimia dent abia ꝛ residuũ fortit̃ la
uari cũ lexiuia facta de cinibꝫ intũ douc̃ ꝯputas ad9 recu
bit ꝛ p̃ca capt̃ i aq̃ ordi ꝛ p̃tea lauant̃ ordeatũ auena
tũ ꝛ amidũ ꝯpetũt si capt̃ cũ lacte vaccino butiro i mo
to · inica pnũ tita abluta i multis aq̃s friis dulcibꝫ ꝛ p̃ea
incta cũ lacte multũ vꝫ pulas sa ianoli de aq̃s indis valet
ꝛ oua sorbilia ꝛ brodiũ carniũ ꝯpetũt ẽ carnes volatiliũ
oĩũ ulualiũ ñ tũ i aq̃s degenãu ꝛ capt̃ i multa aq̃ cũ or
do ꝛ coriand̊ recenti ꝛ lactucas · et cũ fructibꝫ friis sꝯ sꝫ me
lones ꝛ ꝯsilia · vinũ clarũ subtile ẽ mista aq̃ ꝯpetit eis i ungn̄
ptis cũ i̊ vngo re medulle cũ ꝛ uicti · butiri sũ sale aux
fugie gallinacex recentis aux̃ ꝯpetunt [illegible] re dengn̄ · gũia
rab i sutoꝝ oli nenuf̃ oli mol · oli de cuc̃ ꝛ oli de laliabꝫ
aña ʒ · i · ce · al · q · l · fiat vnguẽ Jt̃ utat̃ i̊ electua° re pulũ
receptõz i̊ doꝝ electoꝝ · l · diaspũs dꝭ ad granũ fri ꝯpptum
dion sũ rnanno electuariũ recepta añ ʒ · ij · carnũ ceta
diũ bũ ꝑuticiẽ lb · l · pulinis recepti calamanth ꝯtuc · ro · ꝛ
mol̃ añ ʒ · i · pnũ zuct̃ · q · l · ꝛ fiat elam̃ · Jt̃ utat̃ i̊ sipt̃ · re
ꝯn · seiloꝝ md̃ ꝛ ñ iudatoꝝ maioꝝ ꝛ im se ꝑpius albi
se malue pinearũ pilacearũ · amigd̃ dulciũ iumlr sede
cũ · carnarũ vuarũ passarũ md̃ ab aull̃ · ligr̃ md̃ ꝛ lucca e9
ordi · md̃ añ ʒ · i · floꝝ nenuf̃ · floꝝ mol̃ añ lb · l · pnũ zuct̃

q. l. et condiatur cum aqua fontis et iuxta ignem lentissimum. Et si sic pul-
ta esset admixta post secundum addi cum istis eciam lactucis leniorum aqua et
lilia et que purgancius (?) prima est cassiafistula et similibus. In estiua vero lentitudo
cum pre lac et mel et viridia carnium. mel vero in estiua est sic est mel-
lacium. Si vero esset in estiua sicut fluxus ventris detur lac coctum cum la-
pidibus fluuialibus candentibus in ipsis aut milio torrefacto aut
lentes extinguatur et clarificetur. aut lentium atriorum aut limatura fer-
ri. De clarificacione lactis in sexto capitulo meo quod dixi in se-
cundo libro de differenciis febrium. Et sic super x de igne. Capitulum xi. De febribus

Febres pestilenciales sunt ille que adveniunt pestilencialibus (?)
temporibus corruptis et similibus cum corrumpuntur segetes
Capitulum et aer et aqua. Intellige quod sunt egritudines que appellantur varie
et diuerse que proueniunt ex incepta ad multitudinem. vnde verum non (?) est
et prius sunt communes omnibus et sunt quedam egritudines regionales sicut ptisis et a-
pima in montibus et fluxus ventris et ydropisis in vallibus et in quibus-
dam regionibus sicut quando arbores que fructus ferunt cadunt generantur a
superfluitate locum gule et in quibusdam ex superfluitate aque generantur op-
pilaciones splenis et epatis et in quibusdam color et sunt quedam egritudines que appellantur
epidimiales seu pestilenciales et sunt ille que generantur temporibus corrup-
tis et omnes tales egritudines sunt pestilencie et mala constellacione per lesionem
membrorum principalium in radice corrumpuntur aut tamen causa cum cer-
tis a superioribus materialiter aut ab inferioribus. quando scilicet aer et aqua ex
superfluitate non corrumpitur in vtris tamen in quibus corrumpitur cum venenositate
porum corruptorum ad mixtorum est eis et ipsa corrupta corrumpit a-
lia et segetes et fructus et in de aliis et in corrumpitur cor humana. quando
corruptus vadit ad cor et ambit totum corpus et mittit ex aliis et pu-
tribus corruptis resoluuntur vapores ex virtute stellarum et por-
tantur a ventis per magnam distanciam cum sepius magis fiat in
aliqua parte mundi et secundum diuersitatem corporum diuerse sunt. generantur in aliquibus
sanguinee in aliquibus colerice et in de aliis secundum diuersitatem disposicionum et
aliqui sunt non leduntur et aliqui euadunt et aliqui moriuntur cum agit
agens secundum disposicionem materie. Signa. Signorum quedam sunt quando ad febrem
pestilencialem aut pestilenciam fuerit cum apparet stella cometa cauda-
ta rotunda et alibi cum in est calor in hyeme et in estate calor in

I

frig. tn̄ i eadē die sūt i nubes & cū aer caligiosus tepid⁹ & vi
q̄ deberet pluere & n̄ pluit & cū estas ē ca. & hu. & cū aues
dimittūt nidos & oua & ē reptilia multa apparent sic tn̄
i qua lig. epidimie future. Signa aūt ūg i re. l. q' sit pesti
lencial' ē q' calor ē leuis ex & int⁹ fortis ē sitis & arditas
lig. & cū malicia coissandi et sudor & difficultate hanelit⁹
& dolore precordiorum & fetore oīm corpis q egrediūt a corde
ē hanelit⁹ sudor egestio & uri: Pnosticacio. Omēs sūt ma
le cū signis & cū terribilibus accitibus & tripudulentis ad q
cōlucimit scz variole. morbilli & egritud' venenose &
ut plim deludūt medicos qm̄ vie videntur laudabiles
& ppter celetate. & n̄ ē ex iū mortis cibi q' n̄ audet mor
bu inuadere ppter ei⁹ maliciā & ē expectant⁹ eius ad locum tūc
ueniunt mors aduenit g' diligent q' auctor morb [illegible] nō
oio ēē pnosticacōis nec uite nec mortis. Cura. Precipua
ri plurimi a pestilencia si tpe ē frigidum odorando uīn cū lignū
aloes gummi storace calamita. ambra & silia aromatica
sū comedendo sū odorando. & si tpe ē ca. q' fiant aromatica cū
tris s' sandali ro. & camphora accetositas ac. Cura aūt pst ea
tal' i re. q' rectificet ae uir tpre ut i frigido i estate cū
folijs salicis & cinnamomi & uitis al. & cucurbitarum & ē multa
aq. frigide & aceti & aq ro. & siliis. Odoret g' camphora ro. san
dal. nenuf. oīa accetosa cōpetunt sicut ē lac accetosū. sila ace
tosa & mala g'nata ... accetositas ac. & limonū &
citrangul & acetū. Et uz vti repso cibi & pot⁹ & i tpre pesti vitē.
lenciali coyt⁹ vti ... uitari. Si aūt egritudo fuerit sanguinea
fiat flēbot ē ... alic⁹ ptcia rui & si colica digitum
& euacuet' ... & i decalus. Potest g' ri tal' spr.
... succi lor... succi buglosse succi melisse. succi pomor
dulciū succi accetose. succi endiuie succi scar. an lb. s. ro
folior nenuf. an ʒ. iij. sand. mutacelum. ʒ. ii. camphi. ʒ.
i dacti al. ʒ. iiij. cōficiant' cū aq ro. optīa pū zuct. lb
i. fiat sir' qui v. & clarificet. Ite utat' i ro elcā. Re zuct
ro. cinand. dyad' tri. an ʒ. iiij. pinor aurum ps. xx. ...

[R]egiritur mediator ossis de corde cum ani[illegible] . 3 . i . insulcatur.
Si a i fricatur extrema fiat fricaciones fortes i extremitatibus
incipiendo ab interioribus et extendendo usque exteriora. Et si debi-
litas appetit confortetur cum aromaticis et electuariis. Clarifi-
cet locum per regimen acute. Capitulum x. de Sudore.

[S]udor est vapor humidus ab interiori corporis resolutus
corporis superficiae condensatus. Causa Sudoris est quod i-
stud resolvunt i vaporem. Et per tanto intendo quod vapor
siccus et i[illegible] est in capillorum sic dicitur ibi[illegible] et est alius humidus
est in sudoris. et ideo sudor aliquando provenit ab exterioribus sicut ca-
lore solis aut ignis aut exercitio, unctionis aut per bal[neum]. Aliquando
aliquando provenit ab interioribus ut caloris dissolventis et ex-
pellentis quod est sudor. vel et est ille qui fit ex bonitate virtutis
ignitive que est corpus et alleviatur et ideo sollicitatur. Et est i vel cum ag-
gravatur et mala sollicitant. Signa. Signorum quod sumitur a
quantitate et quod a parte sue qualitatis a parte quantitatis quod est multus quo-
niam multus sudor fit vel a parte efficacis fortis vel quod in multa
quantitate colligatur. cum humida vaporosa vel quia pori rari. aut quia
debilis et expulsiva fortis et paucus sudor provenit aut quia resol-
debile. aut in paucam grossam et pori densi et retentiva fortis
et expulsiva debilis et i veniemus i istis sudoris ex parte sue
titatis. Et veniemus et i castigamus ex parte sue qualitatis et
multiplica a parte coloris. primo quia si fuerit tinctus i sudore vergit
ad rubedinem signum sanguinis est. si ad citrinitatem signum est
colere. si ad albedinem signum est fleumatis. si ad nigredinem vel lividitatem
signum est melancolie. Et sumitur signum ex odore quia gravis et fetidus
signat corruptionem. Et sumitur ex sapore quia aliquando cadit vina gut-
ta i os et per . sentitur dulcedinem, et i sanguinem et alia sentit
amaritudinem et tamen colera. aliquando salsedinem et i fleuma sal-
sum et i de aliis sic. Pronosticatio. Omnis sudor qui venit per sig-
nificationes et i die cretica et fit i toto corpore et cum alleviacione bo-
num et acutis et omnium defuntiat corpus malum et ideo i principio morbi
corpus malum quod in non est dignum. veniet quod vi sinthomatis in vir-
tute ideo. nulla hora i principio bona est cum ad quod appetitur per sig[illegible]

plete digo͞is. (et) h(ec) e(st) in fine stat(us) (et) io i alio t(em)p(o)re mor(bi) no(n)
e(st) salub(ri)s n(isi) i fine stat(us) q(uia) i declinac(i)o(n)e u(ir)tute dep(re)ss(a) q(ua)n(do) eius
n(on) fit declinac(i)o(n)e s(ed) i uehe(men)ciori lo(n)gior. si fine eius u(er)a cu(m)
o(mn)ib(us) suis (con)dic(i)o(n)ib(us) q(uod) sit .i. cu(m) sal(ut)is (com)pleta (et) id(e)o (con)tin(gi)t. Se(cun)da
(con)dic(i)o e(st) n(ecess)aria q(uod) sit i die c(re)tica q(ua)n(do) i o(mn)i b(e)n(e) eu(enit). h(oc). 6. (con)tigit
radic(us) lenior (et) t(ri)stior (et) i(de)o o(portet) q(uod) sit i die c(re)tica n(on) n(on) exp(ec)tatu(m)
ut bullitatu(m) ... q(ua)n(do) eius s(em)p(er) fit i fine (con)dic(i)o(n)e alt(er)ius (con)di-
(ti)o n(on) sit q(uo) ad luna(m) s(ed) t(ame)n q(uo)ad sig(num) zodiaci. 3a (con)-
d(ici)o e(st) n(ecess)a(ri)a q(uod) sit sudor i toto cor(pore). q(uia) ex h(oc) fortitudo u(ir)tutis
sig(nifica)t(ur) potentis expellere ad o(mn)es dyametros. (et) io si i una
p(ar)te tantu(m) fiunt debilitas u(ir)tutis sig(nifica)t(ur) si fiunt ea. su(n)t ta(m)e(n)
... cu(m) (con)tinu(u)s (et) io sudor calid(us) i capite tantu(m) i fe-
(bre) ... mal(us) (et) ... morte(m) sig(nifica)t si fe(bris) sit acuta (et) si ...
plenitudinem c(ru)dis sig(nifica)t. Sudor a(utem) (con)ting(ens) ... lo-
co ... sudor ... sudor q(ui) in ...
(et) ... n(on) e(st) mal(us) sudor cu(m) debilitate pulsus e(st) mal(us). ...
(con)dic(i)o e(st) n(ecess)aria .i. q(uod) sit c(um) alleuiac(i)o(n)e q(uonia)m dato q(uod) o(mn)ia p(re)dicta
... (et) ... n(on) ... tollat sudor e(st) mal(us) (et) io sudor
... cu(m) debilitate u(ir)tutis e(st) mal(us). ... de sudore p(er) hu(n)c
modu(m) ... p(er) nos ... **Cura.** ... sudore(m)
p(ro)uocare a(u)t aufferre. si auferre ... ulla cura ...
... d(ebet) auferri ... die ... possit tollere
... ad cor ... nobilia ... ab
... remoueant(ur) ... flabell(is) ...
... asp(er)gant(ur) aq(ua) ... i facie a(u)t aceto (et) aq(ua) ro(sacea). a(u)t
i(n)ungant(ur) ... cu(m) oleis frig(idis) ... ro(sacea) (et) ...
... a(u)t explicent(ur) cu(m) ... capilli (et) ... in q(ua) ...
... sit auferre sudore(m) ... flabell(um) n(on) forte ...
(et) ... fuge. Si a(utem) u(o)lum(us) p(ro)uocare ... si no(n)
e(st) ... i(n)ungat(ur) cu(m) arrogon marciaton ... dyaltea
(et) fiat ... (et) ... (et) ... Si cu(m) fe-
... mel ... (et) ... i laci(i)o ... (et) ... ca-
... (et) ... explicent(ur) a(u)t i p(e)dib(us) a(u)t manibu(s)
a(u)t fiat suffumigac(i)o cu(m) ... a(u)t ... plena aq(ua).

ea in extrema appo[n]it[ur] & lilia lana · Clarificac[io] Intelligend[um] est
p[ri]mo q[uod] de h[oc] [illegible] q[ui]d[em] c[om]p[ar]i[u]dio [illegible] e[st] & ⁊ de · ut plu[rimum] [illegible]
p[er] sudore · io & nos sciendum q[uod] sudor v[ar]ia[tur] & q[ua]si i[n] variis
ca[pitulis] de sudore sunt l[ibr]i a[n]tiq[u]oru[m] · Tercio ite[rum] auctor[um]
d[i]v[er]sorum [illegible] · G[alenus] · [illegible] ac[cidi]t · [illegible] & [illegible]
q[uod] o[mn]is sudor e[st] p[ro]p[ter] [illegible] at ex p[ar]te effic[ien]tis a[u]t ex p[ar]te
a[u]t ex aliis p[ar]ticularis · si ei [illegible] fortis & in [illegible]
eius & [illegible] & ac[er] & alia p[ar]ticula[ri]a i[n]debita [illegible]
euaporare [illegible] i[n]sensibile q[uod] [illegible] a[u]ffert sudor q[ui]s [illegible]
[illegible] resoluto[rum] i[n]sensibili[um] · & io o[mn]is sudor aliq[ua]n[do] [illegible]
[illegible] c[um] [illegible] ad mor[tem] [illegible] [illegible] & [illegible]
in mor[te] & [illegible] · [illegible] · io d[icitu]r [illegible] o[mn]is [illegible] e[st] & [illegible]
[illegible] & io mal[us] [illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] intelli[gendum] q[uod] sudor [illegible]
ex [illegible] [illegible] a[u]t ex [illegible] · q[uo]n[iam] vapores [illegible]
in [illegible] [illegible] expellit[ur] & i[n] sudor p[otes]t ex [illegible]
& [illegible] [illegible] [illegible] d[i]v[er]sos [illegible] & intelligendi ·
intelligend[um] q[uod] si sudor ueniat ex causis [illegible] & ut p[ri]
mu[m] mag[is] ue[n]it de [illegible] & mag[is] i[n] yeme & mag[is] [illegible]
[illegible] · Si a[u]t[em] ue[n]it ex causis ext[ri]nsecis mag[is] ue[n]it i[n] [illegible]
& [illegible] & i[n] die · De pinguib[us] & macilentis e[st] intelligend[um]
pingues mag[is] sudant [illegible] [illegible] grossicies & poro[rum] [illegible]
[illegible] i[m]pediat & [illegible] mag[is] ue[n]it [illegible] p[ro]p[ter] [illegible] [illegible]
& [illegible] & i[n] mag[is] i[n] motu q[uam] i[n] q[ui]ete · [illegible] [illegible] q[uod] si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] & [illegible]
te expelle[re] p[er] sudore[m] q[uod] [illegible] [illegible] e[st] sudor e[st] [illegible]
tu[m] [illegible] q[ui]a e[st] [illegible] c[um] medicus [illegible] · [illegible] [illegible]
q[uod] i[n] [illegible] sudor e[st] maior q[uam] [illegible] [illegible] [illegible]
sudore[m] t[ame]n [illegible] [illegible] sudore[m] [illegible] p[er] [illegible] [illegible] i[n]
[illegible] · q[ui]a [illegible] i[n] [illegible] [illegible] · [illegible] ad intelligend[um] q[uod]
q[uo]n[iam] volum[us] p[ro]uocare sudore[m] [illegible] sudore[m] & i[n] [illegible]
[illegible] · G[alenus] · q[uo]n[iam] q[uan]do sudor [illegible] & n[on] [illegible] [illegible] [illegible]
& claudit · & i[n] [illegible] [illegible] sudoris [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sudore[m] · [illegible] a[u]t[em] [illegible] [illegible] [illegible] q[uo]d [illegible] [illegible] ·

Cap[itulu]m · xi · De variolis ·

Variole et morbilli sunt quasi quidam apostemata seu pustule pro-
venientes fere per totam cutem apparentes de genere [illegible] et corpo-
ris sanguinis et humorum; in quo variola generatur magis de sanguine,
morbilli vero de colera magis. **Causa.** Ista passio generatur ex sanguine
menstruali retento in porositatibus membrorum fetus, et a natura expellitur
et mundificatur corpus in infancia aut pueritia aut adolescencia, raro
autem in iuventute, rarissime autem in senectute; et iste morbus evenien-
di est quasi omnibus, accidentaliter autem venit ex aliis causis, ut si aer est
generatus in tempore [illegible] et iste morbus est valde malus quia tales
sic generati raro effugiunt lepram aut aliquam incurabilem etiam.
Generatur etiam ista passio ex malo regimine et potissime cum utuntur ab
de facili corruptibilibus sicut est lac et pisces in eadem mensa et potus
sic calidi et vinum ingerentes flegmata. Generatur etiam ista passio in tem-
poribus corruptis et pestilencialibus. Quando solum sequitur materia
[illegible] sanguinea, quia quatuor sunt materie et quatuor species, quia
quedam sunt de sanguine et quedam de colera, quedam de flegmate et quedam de melancolia. **Signa.**
Signorum quedam sunt que precedunt variolas futuras, cum est prurit-
[illegible] lapidum, tumor in [illegible] rubedo in facie,
punctio vehemens in toto corpore; et cum incipiunt apparere sicut capi-
ta acuum aut sicut granum milii, aut [illegible] capiti [illegible] deinde in-
cipiunt multiplicari et magnificari, deinde faciunt crustam et sanie
deinde desiccantur et cadunt. Et si fiunt ex sanguine vergunt ad
rubedinem, et si ex colera ad citrinitatem, et si ex flegmate ad albedinem, et
si ex melancolia ad quandam fuscedinem vel viriditatem vel nigredinem.
Pronosticacio. Si fiunt pauce et cito apparentes et cito in-
[illegible] signum est [illegible] que per modum eius eveniunt. Si
autem vergunt ad colorem violaceum aut lividum aut [illegible] omnes pe-
riculose et mortales sunt. Si autem appareat sanies virulenta mor[illegible]
Si non appareat in [illegible] periculum est. Si autem fiunt difficultas
[illegible] periculum est. Si autem fiunt [illegible]
[illegible] bonum est. Si igitur in variolis sunt fortis [illegible]
magis [illegible] vehemens et [illegible] et [illegible]
signum est mortis [illegible] ut [illegible] mortem [illegible]
[illegible] periculum est et si [illegible] sunt [illegible] aut [illegible] et [illegible]

ergo fiunt inde secundum etc. pessima et mortalia. Flux(us) non veniens in
norme malus. **Cura.** In primis si corpus est pletoricum quod si san-
fiat dignat(ur) quod si est fortis fleb(otometur) de mediana vel dum est in crescendo et ...
p(er)centum. p(ro)ca de sin(istr)a ... uali ... cauend(um) est illi ... mori quod non ...
p(ro)cul ... quod in repentur(?) ad ... nobilia non in ... s(ecundu)m dicta
corum ... Sed adu(er)tend(um) quod cum oleis non inungantur. Tertio quod
ab eo non applicentur. Nec ... sit in ... quod ... possit claudi
... aqua ... et caveant ... in ... sit in ... qui in puteo ...
a ... inveniunt ... et p(ro) tanto ... sua ...
et ... sua ... Sua ... glo(rio)sa ... omnium ...
... aceto ... et ... comandor(um) ... et ... sand(alorum) et
... **Cibus.** Cibus sit ordeatum avenatum ... cum lacte am(ig)-
dal(arum) una parte ... carnes ... lentes ... in
duabus aquis ... et ... in alia aqua ... fiunt ...
... digat(ur) ... est ... in ... et ... mol(lis) ... et ... de ...
... et si ... cum ... mol(lis) in ... et ... et ... de ...
si ... fiunt ... cum ... et ... de ... et si ... fiunt
... cum ... et ... de ... et ... Et est aduert(endum)
in ... et ... quod sit ... debilia ...
... conveniat est ... et si est quod ... ab ...
deinde involuatur totum corpus in ... deinde fiat ... ut ...
... cum ... vini ... in aqua cum ...
... et tepidum fiunt ... in illa aqua et ...
et ... involuatur. Cum uero ... de ... de ... deinde
totum corpus ... pulvere ... sal ... lenticul(arum)
lupinorum. orobi. ... aloe fiat pulvis ... plus
... et ... carnem ... et si fiet ...
... ad custodiam ... comand(orum) ...
... albu ... fiat ... in ... Ad custo-
diam ... cum ... et aceto et aqua ... ad custodiam
... cum aqua ...
ad custodiam ... utat(ur) ... Ad custodiam ...
utat(ur) ... de ... et ...
... aceto ... Ad ... vestigia que in facie ... [illegible]

I

bitt. ix. litargiri. cuiłe. lot9 cadmie lote plūb9 cīmar ad
ultīm9 plus cōcear maīnar 7 cū olō de lino 7 q. t. tac
ungiū. **Clarifica°**. Si dubitatur qs de causas qui ptinnt
p q̄ ungūt ad ea. 7 hu. d° q̄ indicaim lomū cōluenit si dcam
nas 7 dp ad g̃ō ī fulo 7 lacta 7 lefen 7 cc 7 lentibȝ ertora
mtis ī ᵉᵃ fil' cantis 7 ciis 7 lil' pitatis 7 c bāis pᵗᵈ ei indicaim
vȝ ī ipu° 7 cōfortat iutute 7 fac ad tacile expl'sioz. ī'ei le cau
ce 7 dgagiū ip pt ad leuificand 7 ad pand' lectar p tou
q̄ lucent uenit ī īᵗᵃ punic 7 ī poit fefen' ad apiend 7 cōtiñ
7 lacta ad ī moliend' apilōz cōris. cc ad cōfortand' co' 7 ip h
uecle cx q̄d ī situ naīe cotidie dat ī eli ca ᵘ aq̄ v cc et
lentes ad cōfortand' itellz p ȝ g q̄ tal' unctio ē util' valet
g̃ caruce ip una lignelit cō bundaz 7 ad mlta alia. Scd̄o
pt q̄s dubitare q̄ n̄ cōpetit flux' uēts p q̄ pillas ptos ē
flux' crete 7 ē h illa mbē apta ad recipiend' si exuntes
d° q̄ flux' ucts n̄ cōpetit ī variol' p q̄ ī maiestate apperit 7
potistie li fuit an. e rō ē qm̄ p q̄ n̄ ī cap ᵗ hanc mariā uene
nosā expale ad exiora li p ea reuteret ad itiora timd' ē
q̄ h ē ī ul in lectorbus 7 ī ee timd' q̄ uet iᵗᵃ m uenenosa ad
ad mbra nobilē 7 ip ex alio īᵗᵃ m ē acuta 7 pūgitiā 7 cet
timd' de extoriq̄ itestiōz p hileate q̄ flux' ucts q̄ ē in
pole. 3° itell'd q̄ uariol' fuīt mag cū sāg' pur' recipit
ebullitōz 7 ca san. colic ebulliat uariole mag morbil
li 7 sē minoris q̄nti tis 7 maioris acūnis 7 ca san. cū fle
erūt uariole gñent. q̄ duo cōcerte. l. ebullitō 7 fort
caloris ī pellentis 7 ip li n̄ gnāt ī matie q̄ pnbȝ trim
ē n ē p accidēs q̄ sequent mor' sāguineos n ī fetu erū
te ī utō n̄ statī p' itū l p cū calor ī cap' vigorari 7 cō for
tari. Gᵃ ad itend' q̄ uariola 7 morbilli possit gñari 7 ī
mbē sciorbȝ. ut ī plōne 7 itestīs 7 lilōz h̄ dit auic. 7 ē
ualde mal' q̄ debilitas iutuis expulsiuē signt'. Vn° cōsidi
dū q̄ ista passiō mag gnat ī uē 7 q̄ san. mag h̄ridat
tp illud forcāa ē h° ī autūpno itē corrupcōis ī estate au
im q̄ m exalat 7 ī hieme longe mi q̄ poul' [illegible] li. n

flatice 7 ita de mlta qrto itell'd q̄ excte pion sāg' ms mēlt
uite fet' 7 q̄d p s ī pa 7 ī muda remanz ī proli' mbȝ 7 h̄e m
variol'. v. uo d q̄ ad h ut variol'.

vus· intellig(itur) q(uod) i(n) natior(e) p(ro)p(ter) manifeste apparent et expulse se pro
totu(m) cor(pus) n(on) apparet et(iam) alia q(uae) t(ame)n e(ss)e(n)t in ab(er)rationib(us) ad i(n)tiona
li, q(ua)n(do) m(od)i ad huc e(st) i(n)tionib(us) t(ame)n bu(m) ap(er)it et li e(st) i(n) p(ri)mo et t(er)tiu(m) vi
fuisse i(n)tentu(m) a(utem)· **Cap(itulu)m xij· de venenis·**

Venenu(m) e(st) m(ateri)a (con)trar(i)a ad ta(m) horribilitate(m) q(ua)litatis cor
ru(m)pe(n)s p(ri)mo cor(pus) humanu(m)· **Causa** intellig(itur) b(ene) ven
tor(um) a(utem)· q(uia) cor(pus) q(uo)d i(n)gredit(ur) cor(pus) humanu(m) q(uo)d(am) e(st) q(uod) agit ex p(ar)
te m(ateri)e sic(ut) e(st) calor et q(uo)d(am) e(st) q(uod) agunt ex p(ar)te q(ua)litat(is) et li e(st) m(ateri)e et q(uo)d(am)
q(uod) agit a tota sp(eci)e et illi(us) t(ame)n s(unt) q(uod) de se q(uod) sunt alp(er)tu(m) vene
nosu(m) (con)natu(m) s(icut) pigma(?) auri et talia et q(uo)d(am) e(st) q(uod) sunt alp(er)
tu(m) malivolu(m) corrupt(iv)u(m) et destr(uc)tivu(m) sic(ut) sunt venena vl(ti)ore
io q(uo)d t(ame)n sumitat cor(pus) humanu(m) et tu(m) t(ame)n sumitat(ur) e(st) venenu(m)·
Ca(usa) g(ene)r(a)l(is) q(ua)re venenu(m) i(n)ficit e(st) (con)ti(n)uitas p(er)curabil(is) t(ame)n sic ad
cor(pus) humanu(m)· Venenor(um) q(uo)d i(n)ficiunt n(on) e(st) facilit(er) s(ed) q(ua)n(do) ve
ni(t) sue q(ua)ntitatis q(uo)d dep(ar)tatu(m) e(st) ad li et io p(ro)p(ter) i(n)ficit de g(e)n(er)a ponu
cu(m) g(e)n(er)e venenor(um) et q(uo)d(am) s(unt) q(uod) i(n)ficiunt opila(n)do s(icut) plumbu(m)
et q(uo)d(am) mortifica(n)do s(icut) opiu(m) et q(uo)d(am) calefacie(n)do s(icut) eufor(bium)· et q(uo)d(am) cor
ro(de)ndo s(icut) cantarides et q(uo)d(am) putrefacie(n)do s(icut) ignis p(er)sicus et q(uo)d(am)
a to(ta) sp(eci)e s(icut) napell(us) q(uod) to(ta) sp(eci)e alii appellat(ur) to(ta) sub
st(anti)a p(ro)p(ter) res s(ed) id q(uod) e(st) alii appellat(ur) virtute(m) ob(scuram)· alii ap
pellat(ur) to(ta) s(ub)st(anti)a illa(m) p(ro)portio(n)e(m) et armonia(m) vel q(ua)litati(s)
resultat ex unione for(m)e cu(m) m(ateri)a a(nim)o(rum) ... tu(m) d(icitu)r t(ame)n cui...
q(uod) illas deserviu(n)t i(n)vestigatione t(ame)n sic n(on) e(st) vna o(mn)ia s(ed) ...
dic(?)· **Sig(na)** Signu(m) q(uo)d a(liqui)s su(m)psit venenu(m) e(st) cu(m) a(liqui)s se(n)tit sap(or)
e(m) horribile(m) a(u)t odore(m) a(u)t mor(sus) a(u)t ardoru(m) a(u)t ...
ne a(u)t p(er) mutatio(ne) colore(m) ne(c) ... ve(l) ... nausea(m)
(con)tinua(m) et si su(m)psit venenu(m) ... ... et ca(lo)r
ardoru(m) et i(n)flatio(ne) et si evomat cognoscat(ur) i(n) colore si est
sa ... ad albedine(m)· ... odore horribile(m) et i(n) ... ...
... venenor(um) q(uod) e(st) ... longu(m) ... **P(ro)nosticu(m)** ...
... mortalia i(n) illis q(ui) su(m)psit venenu(m) cu(m) ... pupil
la et ... alia colore(m) apparent et ... et gule et mutatio
colore(m) et livore(m) et nigredine(m) et ... nigredo lig(ue) et ...
... calune dolor ... ...

mortem in annis sequitur. Cura. Preservatur ac a veneno quando
aliquis est cum domesticis aut cum aliis. Si cum domesticis si suspecti
sunt diligentius cavendum est quia quibus in solatium ... magis
tanto maior copia fallendi erit. Unde ... ubi ... habitat
ad cibum sumendum foris tenendo quando ... cum ... hora
ubi ... quod non poterit esse qui cognoscat et preparat ... non
per ordinationem et ideo caveat omnia venenosa dulcia ... aut
tota ... non sint quantumcumque ... unde ... cibum ...
... aliquid ... sit ... et ... illa ...
tam ... vadat et nuces aut avellanas aut ficus ...
aut metridatum aut tiriacam. Et si senserit mordicationem et ...
... sumat ... et ... ... et
faciat ... et ... et ... ... et I
quando tyriacam quia liberat ab veneno ... et ...
venenum et ... et expellit. Et ideo ...
... est ... ... est ...
... faciat ... in ... ...
... ...
mis. Sic ... ... una et eadem virtute et ...
... ...
... ...
... ... et ... ... est ... ...
Item ... quod valet contra venenum ... ... est ... ...
... salvia ruta ... ...
quam appellat ... ... auctor ... ...
... non ... ...
... quod ... valet contra venenum ... ... de
smaragdo ... ... non ... ...
... ... et scorpiones et ... alia vene
nosa ... in olla aut ... aut in ... aut ... aut
in vas ... ... in medicina ... aut ... ...
... in ... aut ... ... aut ... ...
... ... oblivionem ... ...
... non ... Curo ... esse ... in medicina ... ...

Antidota

... ... in ... ... in ... ...

necumentu q euomat cu oleo li tamo z salib; z q accipiat lac z
butirum z cibu multu z p(ost)ea euomat z dato q n euomit adhuc
comune e z si venenum descendat fiat clisteria z lavat totu ar
mene cu vino z stercor totu cor z caveat s(ib)i a sopno oib(us)
modis q(uia) p(er)iculum z si (con)sidat q venenu sit frigidu lavat alia
z si calidu lavat coriandru z capli. Et si sunt de illis que
faciunt a toto spe lavat tyriaca agarie ci se. vertice. purga co
lativu semper z opium. castoreum se me lo (con)tra venena qui
faciunt euomere z ducunt pleretiu z valet a litarge [illegible]

Clautica. Intelligendum q si os ablui(tur) cu aq frigida [illegible] z si potest vel ad
discernendum [illegible] venenor p(ro) tanto q(ui)a aq e sin sapore
z si [illegible] i frigido alique sapore n potest vel discerne [illegible]
os z [illegible] indicat z q i [illegible] alique sapore n sit i frigido [illegible]
[illegible] aq [illegible]. Sciendum q avellane z [illegible]
oia (con)p(re)ssit q [illegible] z i v3 terra sigillata i p(ri)mo [illegible]
mittit [illegible] venenu [illegible] ad cor [illegible]
[illegible] ut euomat z q [illegible] malicia
nem. Secundo intelligendum q n [illegible] i q(u)arto e venenum [illegible]
iallas. piper z salib; [illegible] acutu [illegible]
sit eusor. z tu oia [illegible] igito se venena qui [illegible]
[illegible] cu cor humano sic caliditas [illegible] per se [illegible]
venena qui se [illegible] venenu e multu [illegible]
Tercio notandum q cu sit q(uo)d venena q [illegible]
quod [illegible] illa q [illegible] se peiora. q [illegible]
[illegible] de venenis [illegible]
z [illegible] q sit peiora. [illegible] ad [illegible] priora se [illegible]
[illegible] venenu ad cor [illegible] se peiora [illegible]
mag resistencia. Quarto intelligendum q [illegible] cor calidu [illegible]
a veneno q [illegible] cor frigidu. qui [illegible] cor calidu [illegible]
[illegible] venenu a toto [illegible] cor [illegible]
meatus latos q [illegible] cor frigidu [illegible]
tos z io diu morat(ur) i via z [illegible] z dirigit [illegible]
[illegible] excello z [illegible]
qui hnt meatus strictos z stat i tanto [illegible]

in hoie a' mençat' de lata & io ex eade uenenis cito mori
untur huiusmodi quia cor calidum lz ut dictum est forcior ad mouendu' & q'
uenenum attrahit ratione caliditatis & q' prius ratione aptitudinis
membrum. Vº notandum q' lz ois oppo pcedat a oplone n
tn ipsi ueneni q' resistit a tota spē opat' mediāte oplone
qm a oplone vnū pcedit opo mediāte ul' i mediāte actu
uenenu q' resistit a tota spā i suu gn'acte. rn' sue complexi
onis l' ex q'ntitatib' elementorum l' ex aliquo aspectu orbis ad q'd
situtē cauilta p q'd opatur i corpore a' li' no ex sunt de
uenire i puma experimentis. G. q. de sipha mē. Et intelli
q' uenenum q' resistit a tota spā pt ex eo & h' i queto & ipna
tia qualitate uiat' t' pz de puella q' sustentes cu ea ufliac
bat. Illa d' nutrimentu u ē tonu' n' quies n' ex o' pte ile
tunllatu & ip retinebat malos qualitates & h' pz qm galli ē
fugiebat sputu ei' nuttu' q' cor humani ex ueneno s'
fameliet ex hito. Et ut l' intellig' q' medicine ualentes a uene
nis h. G. & auic' lib' suo de tyriaca te' medicine & mētes &
uenena & ip lz uz tyriaca i q' laborant andimac'. tyria
ca tn u q' petit i corpore temporis n' i q' d'cit lapsus. Sz i mag
nis & n' i q'bz magnis lz n' lapsus i multis & n' i q'bz. & i
ult' q' p ueniut ex ele & multa. Ja cau & ce u n' ueniuf ex
nec timu ille & i i'tus & oib' cu mag' cautela. Jme. & no
opat i'ta te' ulla auioy lib' de tyriaca. De morsu s

M Odus ē solū qtinuitatis sua ab s̄pentū & aliorum
aliquo ali ueneno lo sicut b' s̄pentes. reptilium.
aranee scorpiones uespe & alia alia uenenosa apud nos hi
antea. Causa. Intellig' q' hoies mordent a s̄pentibz gn'alo
a a' t̄pis q' excitantur & tc s̄pentes sunt furiose i hoies
& mordent & ulcerant. Ad iuteud' tn q' s̄pentes de diuitar
spēru & mor & h diuisitates igi & nu lz pz luctatibz iye
nio & ictimatibz callis. qm q'd' ueniunt tyri ex q'o q'ficiat
tyriaca & q'd' ueniunt d'cones & q'd' aspides & q'd' basilisc'
h g' ē pestis te oia q' q' uisu & tactu iuficit & aues uolantes
& platas q' iuxta eiu sunt. nos a'n habem' tales diuisitates

q̄ scie ⁊ q̄d' sc̄ de locis siccis ⁊ isti sc̄ deteriores.

De

serpentū diuisiant' q̄ serpentes s. aliū mod' serpentū q̄d' sūt
masculi ⁊ isti sc̄ deteriores quā de locis humidis ⁊ q̄d' sc̄ iuue-
nes ⁊ isti sc̄ deteriores q̄ senes ⁊ q̄d' sc̄ famelica ⁊ isti deterio-
res q̄ saciati ⁊ q̄d' sc̄ i estate ⁊ isti sc̄ deteriores q̄ q̄ti aliq̄

⁊ isti sc̄ peiores q̄ i aliis tēp[or]ibus ⁊ q̄d' sc̄ cōmoti ⁊ irritati.

g' acuitate seuicietate mordent hoies ⁊ uenenant. **sig.** Sūt
satis manifesta qr̄ est unū i sensibil' ẽ q̄ i loco dolor mordica-
cio inflacio ⁊ mutat' color m° i albedinē qñ calor reuertit' ad
interiora m° i uiriditatē ⁊ liuorē ⁊ nigredinē qñ mod' ad exteriora
ẽt' calor uehemens ⁊ arsura. qr serpentes sc̄ ca. sic dicit auic.
uomit ⁊ sanguinem coruo uerte. **pnosticus.** Cū appar' sudor fri-
⁊ frigitas extremitatū ⁊ stupor spasm ⁊ sincopis ⁊ color conuer-
tit' in uiuorē ⁊ liuorē ⁊ nigredinē. tunc ia mors [illegible] ⁊ [illegible]
sup pedes qr mors [illegible] a [illegible] s. G. i pnostic. **Cura**
In primis ligetur extrema ligacoibus fortibus ⁊ doloriosis s° ca-
piat' gallus ⁊ deplumetur an' ⁊ post' sup locū morsure ⁊ ligat'
moueat' locū qui sigiuū ẽ qr uenenū attractū ẽ ad exteriora
⁊ iō [illegible] applicent' l' galline. [illegible] accipiat' [illegible] l' [illegible]
l' ad [illegible] ⁊ post' i aq̄ calida ⁊ exprimat' ⁊ post' sup sc̄m morsu-
⁊ [illegible] fiat multis uicibus. [illegible] si [illegible] n ẽẽt post uetosa [illegible]
morsure ⁊ cū scarificacione si [illegible] fiat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] exemplo [illegible] ex hiis. s. galbano. s. [illegible] [illegible]
acia [illegible] [illegible] sulphure [illegible] i uino ⁊ [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] mali [illegible] ⁊ [illegible] cū [illegible] ⁊ [illegible]
uino. [illegible] ista [illegible]. [illegible] malū [illegible] ⁊ [illegible] [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] ei' ⁊ [illegible] ⁊ folia ei' [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] i aq̄ ⁊ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ⁊ [illegible] [illegible]
morsure. caueat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] repleat' uino [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] ⁊ q̄ ab [illegible] os [illegible] cū uino ⁊ oleo. [illegible]
[illegible] si nō [illegible] alia [illegible] ⁊ [illegible] ẽ [illegible] abscindat'. **Cura**
Nond' ẽ si qui [illegible] serpentes sūt cali ⁊ uenenū ca[illegible] [illegible]
[illegible] n° omni' [illegible] iducit [illegible] sudorē ⁊ [illegible] cordis [illegible]
mortificando calorē [illegible] ⁊ uirtutē cordis [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] [illegible] tiriaca qr calefacit ⁊ [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ⁊ [illegible] uenenū [illegible] ⁊ [illegible] [illegible] [illegible]

expellit. Secundo potest quis dubitare de serpentibus qui non occidunt calidi- qui actiuitatem habent in anno(?) in yeme tamen leuiter et mortui quoniam ergo est
uenenum calidum propter quod serpentes sunt frigidi. Dicendum quod serpentes sunt calidi quod
declarant motus et furia et sunt tante irritatis. quoniam frigiditas re-
uerit ad interiora et ideo sunt quasi mortui et propterea quod serpentes conueni-
unt tamen uenenum potest esse calidum sicut patet in lapidibus qui sunt frigide nature et
tamen carent et tamen uenenum est calidum et tale uenenum serpentum est
calidum in ueneno scorpionum est frigidum hoc est. Tertio intelligendum uene-
nis dicitur est quoniam tyriaca uim contra uenenum habendo expellendo cu-
rat... cum tempus est. Ergo ad intelligendum quod aliquis ui-
quod tyriaci non operatur... illam quoniam illa dat non et tyriaca contra
ab arte dicendum quod quod... non dat... et ars operatur et disponit
et ultimo non complet ut in uino et blado et tyriaca et ita usque ad v.
annos sue complexionis... secundum perfectam quod ad... ex
temperantia mirabilium propter quod operantur et contra uenena calida et frigida quod
tuor tamen etates sunt sicut et homines. Quinto notandum sicut dicendum est (?) quoniam
hic uenenum mutat aptitudinem sue materie et reuertitur ad unam corporum tamen
proportionibus membrorum remanent quod mala... quam magis
sunt et per hunc modum et ...ant sicut. Mirabile uidetur de basilisco
quod interficiat solo uisu cum homines sunt suscipientes et ...
tentes et mirabilius est quod si respiciat se in speculo moriatur cum
suum uenenum sit ita amicabile. Et ad hunc est mirabile et ho-
sit tempus et digne procedat ultimum tempus rectificando quo calua-
hominis ieiuni cum sit ... dignis potest esse uenenum. Dicendum
quod quo ad recepcionem specierum luminum sunt suscipientes non omnia sunt
ta alia potest ab aliis concincta mala et corrupta et ideo mulier in
menstruata inficit speculum et lupus facit homines raucos et aliqui sunt
homines qui inficiunt tactu in uisu aues paruos paruos et ... qui
sicut fascinatores et ideo non est mirabile si basiliscus ... et
uenenositas corrumpit aerem et inficiat ad longam distantiam
et moriuntur aues uolantes et illos quos cum ... pupugit
ipsum. Inficiunt ... quod ... in speculo reflectitur in
speculo moriuntur quoniam alterius non est cum est reflexio sicut ... est
nas. saliua ... ad ... aliquid uenenositate non ... digni-

i cor quod aga a
cor et per illa a
sit.

et ratione contrarietatis est quod venenum quibusdam aliquibus et ipse hic dicit G. quod homo
pa ad invicem se permittunt ratione contrarietatis per cibum quod non intendunt ipsi mu
tione eius cum cibo :- De punctura scorpionum

Scorpiones sunt quedam alia ad modum cancrorum non quod habent
caudas quidam cum elevant caudas et illi non sunt in veneno
sa et quidam continent caudas et illi sunt magis venenosi et quidam vola
et in mutant se de regione ad regionem et mittuntur inter lacum vel alie
includit eos et magis et inveniuntur plenos in annuo pre
et in multis aliis regionibus et dicunt indigene quod scorpiones
cum inclusas tenuerint se inter carnes et ladunt cum ligaturis et scorpi
onum capita eorum statim volunt se mediare et pungunt cum
cauda et foramen est valde parvum quod insensibile et tamen licet quantum
venenum sit parvum tamen effectus tamen est magnum valde in toto
et quia venenum est frigidissimum. G. ideo in loco puncture sentitur
frigus et et in extremitatibus et dolor et punctura et tumor et inflatio
et quandoque calor in toto et quandoque frigus et dicit G. quod si punctura sit in
tali scorpionis et in humo putredo. Curatur igitur cum tyriaca
tiis accepta cum super posita quia calefacit et desiccat et attrahit
pellit et confortat et qualitatem veneni destruit et omnia predicta
cum adiutorio caloris vel unde fac medicatum et tyriaca
leon et tarugene et et confectio sicut de lactis lauri et arnoglos
so et puncturam et piper et maiorana et genciana in casu potare
garico in vinum et conficiatur cum butiro et melle et quod linitur
liter ad locum et et dein explent allia et supposita cum vino potetur
parva quantitas valet et quod plus videtur omnibus est quod linitur scorpio
et bulliat in oleo et iungatur puncta parte statim aufert et vocat sol
dolore aurium si instilletur :- Capitulum xv. de punctura apium

Apes et vespe habent aculeum et pungunt et cauterizant et
sentitur in loco dolor tumor calor ardura vesper de inde
mittit aculeum. Apes fortius adherent et dimittunt aculeum
eo quod non mutant et licet sit alia carencia sanguinis venenum tamen est alia
cauterizatur non in punctura dedit aculeum et vesper emittit loco ardo
et hoc patet quod vero apes numquam ledunt non ledunt et ideo cum ledunt semper
et eo adiuvant se et faciunt exitum et pugnant contra raptores

dendo eis· si i cās sit· ē x al' mistū triacū ueneni q̄ nō
emittit ū eū idigeret ad sui curacō rex apū ū sit aculeū ₇
egit uolando· ex picitate q̄ pt̄ cōplōne sit ueneni calidi
fouit q̄ terra sit lacū ū ut repercuciat s; ut attenuet ₇ ifrigidet
te q̄ uz terū tcriū deb' apponi al' plubū ifrictū i aceto aū
malue ₇ ordeū ₇ coriandr̄ pistata cū aceto ₇ deb' eplem̄· ₊ ulia tr̄a·
Vrostorbia dia pullio mista i Cāp xvi· de morsu canis
q̄ hoies abouret aq̄ uidā ₇c̄ rapidi ₇ nō rabidi·
Conū est· Cā· Jntellig q̄ mista sit q̄ mordet hoīe, q̄ sit
sana ₇ q̄d sit corrupta sic hō mordz hoīe, canis lupus et
mitela simia lepus ₇ mista cōsilia ₇ ū sit rabiosa cāne sic
uulnera· pplūando ut lac' nō aptemet abluat q̄ uuln̄ ē
aq̄ ₇ sale ₇ fabe terate ₇ crude masticate ₇ deb' ponit uistū
ualet ₇ olm̄ de cropinelle ₇ uino dula· Sicut sunt rabio ₇ cōtrō tr̄a de
sa grā cōsiderare ₇ exeplificat i cane q̄ freq' accidit· Ca cepis ₇ letargi
ne sit tic ₇ sicce cōplōis ₇ icit rabiositate i fine estatis ₇ ro ₇ orobo ₇ fab
pu° auctupm̄ pp̄ nimiā calitate adueniente ₇ i yemi pp̄ in tritis ₇c·
imā sitiate ₇ i uē pp̄ malos cibos ut q̄ comedit cadauia
mortuoz ₇ aq̄s corruptas potauit ₇ sil'a· Signa Signoz
q̄d sit q̄ sigūt cane rabiosū ₇ q̄d significat lesione sēz in
morsum cane rabioso si nō sit canis rabiosus fiat ut dic
tū ē· Signa sit rabiosus· prim signū ē q̄ ū agnolat dnm̄ suū
₇ i cedit solitag' ₇ aspic i clinato ₇ aures sic pēdentes ₇ o
cli rubent ₇ saliua exit ab ore ₇ latrat ubic sine ₇ sit latratu
raucū ₇ portat caudā plicatā ₇ alii canes fugiūt ab eo ₇ la
trat ei· ₇ si buccella panis i uoluat i loco morsure ₇ dēt
alijs canibz ₇ comedat ū erit rabiosus ₇ si ū cōedat signū
ē q̄ erit rabiosus· Signoz a' q̄ sigūt i passoz ueneno si
tatis sēz i corē sit q̄m sit sopmia turbula ₇ tibilia ₇ ē stupi
d' ₇ sentit punctus ₇ mordicacōes i corē ₇ hīt singultū ₇ sici
tiruitraz ouis ₇ p mixtione rōis ₇ ab orz aq̄ ₇ moritz
Morsus a cane rabioso tanto q̄ u' hoze ₇c· Pnosticacio·
tinet ū ipetet se ēaiū q̄ aliū occultāt ipm p· xv· dies· aliū
p vi· mēses aliū p unū annū· aliū p vi· anos ₇ diuisi tēa

b diulitate cor(dis) insipientias & h(ec) sunt ueneni & regis rali
ora prīmū qui signū ē & morsu p(er) mixtō rōis & ab hoīacō
aq(ue) inde ī q(ua) uix at nunc aq(ue) quand(o) p(er) incipit aquam ab
horret. Curatio Recta uia curationis ē q(uod) trahit(ur) ueneno
ca ad exteriora p(er) locū morsus q(ui)a locū oblitū ē q(uod) n(on) fiat
adi uel farmacia uel clistere uel sal. ter tinsum ad uin
iii. dies. al(iter) mag(is) tenet(ur) uenenum ad int(er)iora. Juxta mo-
r(em) p(ri)mo uetusta s(e)c(un)d(u)m l(e)c(ti)o(nem) morsure cū scarificatione & sag-
ge s(cilicet) utiles & n(on) p(er)mittat(ur) morsura claudi & repleat(ur)
huic s(cilicet) opoponace tempito i aceto & cauca & cepa & allea
& butiro & fiat (et) continuū usq(ue) ad l(ocum) p(ost) iiii. dies fiat solui
respiciat sanguinē suū & de(inde) s(er)uetur acuatū cū puluere
co lasur & fiat clistia u(e)l sit s(er)i(e)p(er) & fiat bulucū i(n)fune
utat(ur) cepis & alleis & ruta & aq(ua) u(e)l u(inum) sit ex(er)citiū & u(ir)
tinam & d(e)l(ectatio)n(em) & repleat(ur) & cancr(os) fluuiales ap(er)tiūt ex(teri)
de(i)s appo(n)it(ur) utat(ur) p(er) annū integrū ista (con)fectio usq(ue) ad
i. mane & sero. // R(ecipe) rad(icis) aristolo. ro(tunde) genciane cancro-
rum fluuialiū adustor(um) origanii calamenti rute lactis leu
rū lauri an(a) ʒ. i. pir(e)tr(i) opoponacis loh armenia- an
ʒ. i. cancror(um) ʒ. ii. bulliat i(n) uino acto & cū melle
ro (con)diant(ur). Sic(ut) h(ab)o(m)i(n)a negletta fiūt cadet i(n) maliā
mor(tem) acitū & i(n) morte. // Si a(utem) ueniūt ad dil(at)ōz q(uod) abhor-
reat aq(ua) iā ui(s) ē tīdo (con)firmata & ē i(n) geniand(um) ē q(uod) auul-
p(er) calam(um) ex longi(n)q(u)o d(e)t(ur) s(e)c(un)d(u)m aq(ua) cū mag(na) cautela q(ui)
p(o)s(s)it n(on) aq(ua) n(on) audiat uidet picturas & spectiū & uitri
& bibat(ur) regat(ur) ī oībz sic(ut) mania & melia dic(itur) regi.
Mirabile ē q(uod) canis rabiosus & hō morsus a cane rabi[oso]
rabioso cū (con)firmat(ur) ē tīdo q(uod) ī ab horret aq(ua) cla(m)a(n)t i(n)
ē mag(is) delerit a p(ar)te uer(itatis) dietetice d(e)i p(ro) sic i(n) p(ro)prio
cū sentido & io sic uidem(us) ad sensū & os. mult h(abe)t i(n) delicatis
motibz q(uod) cū a(liqu)is uidet aliū cantare cantat & cū gl(o)riantur
lutat q(uod) ista fiūt i(n) hoīdo & ymaginatia de facili i(m)p(re)ssi(bi)li-
do. sic uidem(us) cū a(liqu)is ringit al(ius) mult(ū) ringe(re) & cū a(liqu)is ablut
man(us) mult ringe(re) i(n) homīdo q(uod) de facili fit i(n) p(ro)p(ri)o cū q(uo)d

bilis sit intus in medullis et mollia sit ad visum in quo manente
vita iam ultra corpori non prodest ideo videtur aqua statim in quo ymagi-
natiua habet idem et quia sit iterum ex ymaginatione in aqua et aliquando in ro-
ingit et tunc si petitur ab eo sic dicit talis qui abhorret aquam
respondet et dicit quod in aqua sunt intestina et stercora et vilia canum et quia hu-
iusmodi abhorrentur ideo primum [illegible] abhorret pu-
tans illa vere [illegible] corrupta ymaginatione. Secundum modum quia si
est appetere. 3o modo sicut si extudo est estimata et mala quod est aqua
ta sicut in ethica et ideo non appetit [illegible] ut canis ymo odit ea
quod [illegible] corporeus talis appetit et ideo appetit volutam
in [illegible] pulices [illegible] [illegible] lenitudinis. [illegible] ap
petit quia tunc est eis [illegible]. Sed cadit ad [illegible]
canes sicut audacia et velocitate in motu [illegible] alia [illegible]
[illegible] et tamen audacia venit a calore et [illegible] nobile. [illegible] au
daciam habent quia habent [illegible] cordis augustas et ideo [illegible]
sit vel [illegible] et calescit et [illegible] et ad [illegible] audaciam pa-
[illegible] quia [illegible] [illegible] et movetur cum [illegible]
re. Lepores habent [illegible] cordis latas et ideo [illegible]
ille modicus calor cum sit [illegible] et ideo timent multum.
[illegible] tamen duo alia [illegible] in uno quam velocitate [illegible] non est
aperte [illegible]. Sed ex [illegible] corde quam habent in nos [illegible]
[illegible] quanto [illegible] tanto meliores ad [illegible]
ei quia [illegible]. G. libro de mo[illegible]. 3o [illegible]
[illegible] quod in [illegible] talium sic dicit [illegible] carnis [illegible] et est
quia cum venenum sit [illegible] congelat sanguinem et in [illegible] carnis
[illegible] et tamen est [illegible] congelatum. Vltimo [illegible] ut [illegible]
quod [illegible] non appetit [illegible] sicut [illegible] medicamentum [illegible]
et [illegible] vel [illegible] appetit [illegible] post tres dies [illegible]
[illegible] post [illegible] dies venenum [illegible] totum corpus [illegible]
[illegible] et [illegible] appetere. [illegible] cum [illegible] et cum [illegible]
[illegible] post tres dies [illegible] ipsum [illegible]
[illegible] non molestem [illegible] [illegible] est [illegible]. Ca. xviii.

De dolore.

Dolor est sensus rei [illegible] dolor est [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible]

te e dolor. Doloris e d' l mala cplō diuīsa ꝛ solō cōtinu
itatis ·ia· ii· qu fortit̃ cucurrit ꝛ subito fit ca doloris si
a' paulatiē n̄ sentiūt' si i fortit̃ uacant· l· cꝙ stupefacta
aut mēbra n̄ sentiūt' sic i frenesi ꝛ si sit cōtra n̄ sentiūt'
sō iectica calīng' ꝛ tm̄ fit cā doloris cꝙ fit actio ꝛ fort
t· ipmit· sic tꝫ a' n̄ iduc dol' n̄ p accns i qntū solū
cōtinui· sndū a' n' pte n' p accns ꝫ accūtali ꝛ p accn
gnā m' ꝛ reducat' ad solōm cōtinu· Calida ꝛ frig
qui multū excedūt soluūt cōtinuū ꝛ iō autonomia
ac lacunto dolores n̄ fit n̄ ulcā· Solō a' cōtinuitatis n̄
i duc dol' n̄ i sū h cꝙ mult' ō· ide mor' ꝛ si dolor sentiu
nc p sū h e ip ic g' at pucuit a cais extulceas a' ita
seps a cais extulceas sic e cōtrari· flagell' cales ꝛ dol
acō dur' de cubitū ꝛ cu aſ dormit dilco hō pt
ta cōsilin· Sia' te dolor puciat ab iti fit diuise sp
dolores h diuisitate humor ꝛ ꝑticle paci' ꝛ h m̄ mlti
tudis ꝛ pauci' ꝛ h h dolor i mb' sensibli e multū acuti
ꝛ i mb' pauci ꝙ e dolor ğuatiuˀ ꝛ si m e acuta facie
dolore acutū pūgitiū ꝛ u e tm̄ facie dol' ğuat
uētosa extētiuū ꝛ si pita putrefactō ꝛ fe i flamati
Sp̄s a' doloris fit multe h aut· ꝫ a' ō· pte redua
m· sp̄s· l· m· sic ipe dic lr̄ i' atto' m dolores sp̄tanc
e· ꝛ i li° suo de regie sani' e n· q̄d dolor q' appellat'
lor acut' pūgitiū ulcatis ꝛ e alt dolor extētiu' ꝛ e alt
dolor ğuatiuˀ cu apostē ꝛ e alt i flāmatiˀ ꝛ sic alie
sp̄s ad istas pñt reduci· **ligna·** pti fit cā si a' alie
at ꝯcillacō ꝛ aguacō sic cu acub' pūgit' q' cu ma
ꝛ sentit motū de ablatīn ic cuti ꝛ carnē pūgitiū p
nāū pforatiū· Signū e ꝙ humores colica cali acuti
lata at ad ulti ꝯnant' i core q' dissoluti i uapores
uadit ad mb' sensibilia iducūt dolorē acutū· Sia' sca
as extentō i mb' cꝙ si cēnt rigida ꝛ tēla sic cord
cuis· te fit hū multi qs n̄ n pt regie a' uentosi· Et si dolor
assix' humores fit· si de ablatis ucte ꝫ· Si a' dolor

humores q' ge
nūt a' rōna
le ꝯplexōis
diuise dolore

ḡuatis ac̄ si senciret magnū pōd i ꝛ q̄ ñ audet se ex pndi
tare tñ ē signū q̄ ē i hu ꝛ mlt̄ ꝛ male q̄litatis pui ē do
lor sigt hu· malos ꝯ mltos· tñ vtriꝫ· Quanta aūt
spēs doloris pt nocuit dolor i flatꝫ· vn̄ ei hōi q̄ qd̄ flāma
caloris tñseat p spatiū ut i partis ad se· putās ꝛ potis
sic de sanie ꝛ i tali dolore sit ḡuatio sic ꝯtractio sit i flā
matio ꝯpr̄ statī flōi· sia ñ fiat flōi ꝛ i fiat se· mag̃ for
tuna et si nq̄ euadat ꝛ si ꝯtigat· euadet cū accntibꝫ ē
nibilibꝫ ac̄ dr̄ G· i de regie lamtis· pnosticacō· Magna
ps pnosticatōis dolor ē qm̄ oēs iꝛ ꝯq̄llacōes ꝛ dolores p
nosticāt mor̄os siccos ꝛ iō ps iꝛ minabit vꝫ i regie pb
uatio pnosticem⁹ g̃ cū sȳp· labores· spōtanei i· sū cū ma
nifesta narrāt mor̄os· vl' plem⁹ dīc q̄ h agit̃ de dolore
p ut dolor ē morbꝫ l' tenꝫ locū mor̄ p tanto q̄ q̄rum cāꝫ sig̃
ꝛ curāꝫ h h plem̄ pnosticare q̄ oēs dolores sc̄ mali· q̄ dol'
psūmit ītutes ꝛ sc̄ cū apitū ꝛ si corpis ꝛ oīs dolor q̄ auferit
sopnū ē pessimū q̄ ñ illa a deficit ꝛ vēꝫ pmitꝫ te dolor oē
alias ꝯpnacōes destruit· q̄ nr̄ ul' qi p pr̄ti dolore manere
q̄ latis declaratum ī tabulā vna i geciou· Cura· Dolores
cant̃ tbꝫ mōis h dectinā· G· v· de simplici mē p m̄ p eurar
am⁹ si fiūt ē huōris mcō uge q̄litate huōris ꝛ plitudiē·
Scdō ē anodinis calefaciētibꝫ ꝛ euapratōis ē cor ñ ē pl'
tone· tcō ē narcoticas· qñ dolor ē uehemēs ꝛ qñ alia ñ p
ficiūt ꝛ qñ ade desperacō ut i forti dolore colōꝛ· ar̄ i colica·
ar̄ i doloribꝫ iūcturarꝫ ꝛ siliᵇꝫ tñ sit cautela i narcoticis
q̄ nō sit i longo tpr· lꝫ m̄ sit m̄ ñ ꝛ q̄ sit vn̄ repilla sicut
opiū cū cā ꝛ castoreū· Scdō deterni ꝯsidare si corē pl'
to l' ñ ꝛ si aliq̄ cura ꝯueta sit ꝛ m̄ ñ sit qm̄ tales idiget
forti cura⁹ne· Tercio ꝯsidaud ē cur' ñs dolor q̄ si fiūt
uētati⁹ ꝛ hu· pruci sufficiē abstinencia ꝛ fcacō· ꝛ si mlti m
diffcer ad hu· acutis· Si a dolor fiūt tēlm ꝛ huidita nō
plima te fiat fcacōes fortes abḡa ꝛ lal· si a fiūt plīdo
mag̃ fiat flōi· Si a dolor fiūt ḡuatis tē ꝯpr̄ fcacō flōi
ꝛ lal· ꝛ mōdificacō ꝛ si fiūt dolor i flatꝫ statī fiat flōi ma

gna qr iste dolor ē ualde piculosꝰ ⁊ ista m̄ multū vȝ ī ma pᵒ
puntiā ⁊ oȝ se furgare ī istis medicalȝ sic̄ manifestū ubi ē de
regim̄e tamᵗⁱˢ lectum. 3ᵒ ɔclud̄itur q̄ q̄n alic̄ forte ⁊ subito e
su cū manifesta uēit dolor nimis tē melior mēe ē flōi sic̄ darī
G. sē ıᵈ a ffoᵐ q̄ egritudīe n̄ multitudīe ⁊ ē q̄n si fuit de laᵗ et
si corᵖ ē pletoricū ⁊ iūꝰ ꝑt tollare de dulce ⁊ p se ɔpᵗ. si
fuit de aliis cāis si iūꝰ pᵗ tollare ad huc pᵗ ɔpetēte flōi pac
cidens. q̄n fortissimū dolor ē cū fleudi iūȝ ad latū dato q̄ cor
n̄ sit pletoric̄. sic̄ daȝ G. 3ᵒ de igenio. ɔᵒ intellīᵈ q̄ si sc̄ iste
ta cū q̄ medic̄ ɔpuᵗ q̄ si applicātᵉ debite ⁊ ſᵈ or uidetur m
medela facē ī doloribȝ fortibȝ ⁊ egritudibȝ subitis pⁱm̄ ē flōi
ti. n. fac̄ morbū cessare sic̄ pȝ ī synotha. Sedm̄ istinc
ē dulce q̄ statī fac̄ cessare morᵐ sic̄ ī colicha. Tertiū e
istinctū calefactoriū. q̄n statī ēat fortes dolores si corᵖ n̄ ē
toric̄. seu plenū aᵗ tol̄ dirigᵗ q̄d agend̄ In doloribȝ ḡ ɔ
cōibȝ ⁊ fatigōibȝ utamꝰ calefactōiis tēpatis. R̄ sacc
atᵉ ſpōgia ⁊ pōt ī aq̄ ca ⁊ exꝑmatᵉ ⁊ ꝑticl̄e pacīⁿ applicet
Aut fiat de furfure posito ī saclō. et si cā ē frā pōt ī uino
puro calō ⁊ si cā fuit ca. pōt ī aq̄ ca. vel fiat sacli de camo
⁊ melitᵒ. vl de sale ⁊ milio. ut de auena. vl de teglis ⁊ de ɔsi
bȝ talibȝ q̄ n̄ hūt forte uirtute ī attrahendo. Sȝ si ɔtiḡtr
q̄ corᵖ n̄ sit pletoric̄ possumꝰ ascendē ad calefactōia fortia
amto ciminō seu nucīa orobo. fenugr ⁊ silibȝ. p ulēm pᵗ
ī istis doloribȝ mirabilr̄ mitigatᵉ dolor ex balᵒ aq̄ dulcis
ḡe. Si aᵗ dolor ⁊ ɔquassacō fuit a cāis extrinsecis ut a flage
llo ⁊ silibȝ. tē ī pⁱmis fiat flōi ⁊ pc̄a balᵐ ⁊ iugiūtᵉ ē me
aᵗ dyaltea. Cōtʳ liuorē. R̄ succa ablīn au ⁊ mel̄ tere
laun ⁊ fiat vnguētū. vl bulliat ablīn ī uino decoct̄ pōt. ɔ̄a
R̄ ꝑpositū cōstū. orobū fenugr ⁊ bulliatur ne mortificā
vino ⁊ ītigatᵉ lana sucida ⁊ exꝑmatᵉ ⁊ ī loco applicetᵉ
ɔ ɔtusionem. R̄ ablīn. auxīu. por. rebulliat ī vino bul
lito ⁊ stuppe canabine sc̄e īuoluātᵉ ⁊ deli applicetᵉ cale
Clarificacio. In melīᵈ sic̄ dic̄ aūic̄. q̄ dolor ē alīū cū mor
sic̄ fortis dolor ē cū sincopis ⁊ spasmis. alīū q̄ dolor ē mort

ut dolor capitis antiq· aliq̄ ē accñs morbi sᵈ dolor q̄ lē fe·
⁊ al' ē cius· Et io itelliᵈ q̄ auic· acuīt large dolorē qui ex
q̄litē lasᵢūdo dolor ū pt ēe morbꝫ p lē· lēp ii· ē accñs mor·
qm̄ morbꝫ ē q̄litas mbˡ· accñs q̄ ē q̄litas accōis· dolor
eī ū ē q̄litas mbˡ lꝫ ē q̄litas accōis· q̄p eī lē ad iᵈ q̄ i me
dietate ⁊ p lē ledit accoꝫ lic ē mala q̄ diuisa aᵗ solō q̄ti
tatis· Mā aū doloris fuit declarata a nob' ā q̄ tū
de morᵒ ⁊ i multis alijs locis ⁊ io fuit ptāseo· Scdo nō
dū de doloribꝫ ⁊ delicijs q̄ hic loq̄ndo tū lē i q̄ᵘ tact'· q̄
tū lh' tact' q̄ms ē oibꝫ alijs sensibꝫ io p olesfms p lē q̄
i q̄lꝫ q̄ly· Si a' nos loq̄m' de doloribꝫ ⁊ delicijs q̄libꝫ sit p lē
ēe hic i q̄lꝫ q̄uᵒ qm̄ aīa delectat' i obiecto p̄porcioto q̄ui ⁊ tri
tat' i obiecto iq̄ēnti· Si dicat aliq̄s q̄ calefactiua ū q̄petit p
tāto q̄ tinat aūꝫ ad loc' ⁊ soluīt q̄tinuū· dᵒ q̄ ū tinit ū cor
ēēt plenū ⁊ ū q̄petit ū pᵗ p̄gōꝫ vsiam ⁊ ū soluīt q̄tinuū
de qᵒ sit cauꝰ· h̄ eī fit mītiᵗᵒ poros ⁊ dilatādo· De cō
punctis delirīt itellic' q̄ q̄petit i dol' uelpūtatio ⁊ lightie
tᵒ dolor i capite ū tū i eade pte v ecat lꝫ i aˡᵃ pte tpr igt'
sando g̃nat dolorē aliū tū dolorē ēēt ad tpr h̄ eī minus
mal' ē ū lōpimia uīm excedeūt· q̄ dolores psiauīt situ
tos·· Caᵐ xlvii· De apostematibꝫ calidis generatis p uiā ad ustionis·

Apostema ē tuor seu iflatō pt ūm diuiliores apo
tū lē multiplices apostū q̄d lē de m̄ ea· q̄d de fīa apo
tū q̄d lē de humoribꝫ ⁊ li de sanc' uocat' flegmō ⁊ li de co·
uocat' h̄ erisipila· ⁊ li de fle· xīmīa ⁊ li de mlīa cauc' l' scli
ros q̄d lē de aquositᵗᵉ ⁊ cāūt ydrop ⁊ q̄d de uēto litᵗᵉ ⁊ cau
sat cachexiam ⁊ tuorē molle· Apostū q̄d cāūt p uiā cō
gestionis lic lē illa q̄ g̃nant' ex sfluxᵗᵉ mītūti ⁊ debilitᵗᵉ
mbˡ q̄ g̃nant' p uiā diriuatōis ex uirtua mᵉ ulqꝫ ad lanū
h̄ a' sit p debilitatē mbˡ recipientis ⁊ p forti uirtꝫ i pellen
tis ex multitᵘᵉ mᵉ ⁊ eī mala quātitᵗᵉ v utroꝫ ⁊ p latitudinē
meatuū· Apostū q̄d lē eīa apostemᵃ ⁊ q̄d latet i tīa l' liant
plēcis ⁊ pupliona ⁊ sulia· Apostū q̄d lē lapliora ⁊ h̄' cancro ⁊
q̄d lē apoītum· Apostū q̄d ē i mbᵒ nobili ⁊ iᵗᵃ lē magis pi

clota ⁊ qd̄ fit i mēbꝰ ignobili. Apl̄atū qd̄ fit i mēb° mltū cōꝰ
ut mag̃ piclōsa ⁊ qd̄ fit i mēb° pauci cōꝰ. Apl̄atū qd̄ fit i ca
libꝫ ⁊ cū a cib' medullari ⁊ qd̄ i aliis ptibꝫ h̄ dr̄ qr qd̄ ne
gauīt h̄. Apl̄atū qd̄ fit i duuītibꝫ ⁊ ista tard' curat' h̄
õ qr noluīt facē flo̅z n' alia ito͛z ⁊ qd̄ fit i paupibꝫ.
Apl̄atū qd̄ fit de m̄ adusta n' mltū corrpta ⁊ qd̄ de m̄ ad
usta corrpta. ulc̄ante corodentē corrpte curuē oīa ce
alia ⁊ ista fit mltiplicia ualde. sic ē ignis psicus seu ig
nis ifnal'. seu ignis sc̄i antonij q' idē ē ⁊ carbūcls ⁊ an
⁊ noli me tange lupꝰ seu h̄ pestiomenꝰ. i ptigo s' pigo
formica miliaris. formica de ablatiā. cancre. fistlā. q͛
ista a' gn̄ant' h̄ suos mōs. alīū ex san' fistali. alīū ex g
la ⁊ i de aliis. Alīū san ē i plo. alīū co ⁊ alīū co. cetu.
Alīū mlta tū n̄r adusta tn̄ i ul' ⁊ h̄ diul'ite cōmixtiōu
diul'e sp̄s gn̄ant' ad q̄ narrād' plēs dies n̄ sufficerēt.
Apl̄atū qd̄ fit cū fe. ⁊ qd̄ sn̄ fe. Et q̄ cū fe. qd̄ cū fe. pesti
leciali ⁊ qd̄ n̄ ⁊ i apl̄atū qd̄ fit morbꝫ ple ⁊ qd̄ p acciīs p
accīs q̄ū alios mor°s sequunt' p se. p°. ⁊ plei me' ledi
apl̄acs ⁊ i diuis apl̄atū fit xiiij. q' ē de pleuīa. Inte
h̄ itencioꝫ aut̄ē. q' oīs p̄stula ulc̄ās ⁊ corodens de ingn̄
⁊ caustizāc ⁊ ex estarā facies sic cauteū p' uocari ign̄
psicꝰ seu carbo seu carbūcls ⁊ ui cū istis cōphēdē tot̄
cā ⁊ qd̄ alia. Noli me tange ē ule' corrosiuū ca. se
q̄ns apl̄ata ⁊ p̄stlans male cicatris. n. de co i cecula coro
dens ⁊ corrūpa facies ⁊ p' dici noli me tange qr iāat tan
gentē ⁊ p̄cit ut plm̄ ce nares ⁊ alōs. Antr' ⁊ carbū
cls fit apl̄ata pua seu p̄stule ueneuole i qr i carbūclo ē
maior adustō ⁊ io ē las mg' cū carbo i antre. cū mgn̄
dn̄ate. Et distīnut' ista qr i tcutu p̄stule appent i p̄
mltā colores qd̄ citri' q̄dē rube' qd̄ liuid'. q̄dē mg' inc
cautu ad mediū celi. Causat' u. ex san' adustō ⁊ co ad
usta trāsmutatis i m̄ ueneā ⁊ mliaz adustā ⁊ io corro
dūt ⁊ ulc̄ant ⁊ p tanto dr̄ antx qr fac̄ antrū carbū
cls. q' obuīt sō carbo ignit' q' pea deiugt'. Prelao

menes est ulcus corrosivum de colera citrina adusta· sed non ignita ut in he-
risipila· sed plus in membris mortificans quod cancrene sic dicitur· item et
advenit plus in partibus inferioribus et vocatur alio nomine lupus· Imp-
tatur grece herpestiomenos scilicet per se comedens· Cancrene est male dis-
positionis de melancolia et colera adustis cum colore mortificato et est quedam insen-
sibilitate membri veniens ut plurimum in partibus inferioribus sic dicitur in-
firmus et melior· Erisipila est apostema calidum de colera citrina ignita et est ul-
cerat corrodit cutem se et denigrat et escarram facit et est potest appellari sacer
ignis aut ignis persicus· Fistula est ulcus cavum profundum callosum cum
flegmate putrefacto corrupto et adusto· Cancer est ulcus corrosivum de me-
lancolia corrupta et adusta· Impetigo· serpigo· formica miliaris
et formica deambulativa sunt pustule parve corrodentes et inficientes cu-
tem de colera magis adusta subtili et pro tanto serpit et elevat et move-
tur deambulant per cutem et quedam alie videntur volitare et alie quiescere in
uno loco et alie capiunt parum de cute et alie multum et vocantur vul-
gariter crudertes alie ignis volatilis cum calore et rubore et
dolore et inflammatione et alie ulcerant et corrodunt ut grece impetigines et
corruptiones cutis plus recipiunt· Ista enim omnia apostemata et reliqua que pro-
veniunt ab exterioribus secundum a causa a percussione ab obviatione et similibus·
si ab intus et proveniunt ex natura nostra vel ex malicia eius aut ex debilitate
non mundificantis corpus et mittentes res a membris nobilibus ad mem-
bra exteriora ulcera et alia sunt ut dicitur in tractatibus eorum· De a-
postematibus autem tribus predictis magis particulariter dicitur in capitulo de
glandulis et nodis. Signa· Apostematis sanguinei est rubedo et
mollities dolor calor et pulsatio· Et si de colera magis est citrina
diaces dolor et punctiva mordicatio· De que fuit de flegmate est mol-
lities albedo et punctivus doloris· Et si melancolia est color fuscus
magis quam est diaces et modicum dolore et si apostema compositum est sanguino
vel compositum sed diuturnitate compositum et est mixta valde· Si autem apostema
ta fuerit de humore corruptis adustis turbulentis in eis venien-
tibus est in fetor dolor pruritus ulceratio de abulo livor denigratio
membri mortificatio et corrosio et si in toto compositione dicitur colera magis corrup-
ta color· color magis vergit ad rubedinem claram et si sanguinis ad
rubedinem non claram· Et si flegma salsum ad albedinem cum quadam citrinitate·

d.11

Et si iniūria ad ing(re)dier(?) et q(ua)nto malicia maior mag(is) de
ing(er)it cauterizat et cetera g(e)n(er)at. *pronosticacio* (red) alp(ir)itu(m) q(uo)d i(n)
ueniu(n)t(ur) p(er) i(n) fe(b)ribus resoluc(i)o(n)e(?) et h(ec) e(st) ualde bonu(m) et q(uo)d p(ur)ulē
cia et h(ec) e(st) pessima et q(uo)d p(er)fectione et d(e)cicere et e(st) mala. alp(ir)itu(m)
q(uo)d si de(tur) cala(?) et t(er)ciant(ur) i(n) die xx et q(uo)d si de(tur) t(er)ciu(m) t(er)minat(ur)
i(n) e(ius)d(em) die et q(uo)d si m(ed)ia t(er)minat(ur) i(n) xi. alp(ir)itu(m) q(uo)d si ciuc
q(ui)s si expuu(n)t sa(n)g(ui)ne(m) an(te) vij. die ip(s)o l(icet) e(st) q(ui) euadu(n)t q(ui)a q(ui)
ita cito n(on) g(e)n(er)et sa(n)g(ui)ne(m) n(on) n(on) i(n)uen(er)it o(mn)io i(n)ia(?) et si sit(?) e(st) debil(is)
cito morie(tu)r et si multa to(?) sig(na) app(ar)eant de ip(s)o u(er)u(m) sep(ul)
licencia i(n) morte se i(n) tarda(n)tur(?) sic c(er)tat(ur) ex d(i)c(t)is. Cura no
bile ub(i). De ap(ir)i(tu) sic a(u)t(em) f(e)br(is) carbu(n)c(u)l(u)s et i(n) de alijs q(ue) si
de(tur) i(n) adulta o(mn)ia p(er)illa et mortalia et si ista fi(e)nt e(st) e(ss)e m(od)o
q(ui) euad(un)t. Et si fi(u)nt i(n) locis ex du(c)to cordis a(u)t(em) h(ic) morti
e(st) et si s(u)bito euanelat m(od)o(?) et si in reuertit(ur) ad i(n)t(er)iora ut
mors s(upe)r p(er)tes re(iec)ciat. De ap(ir)itib(us) a(u)t(em) i(n) p(ar)ticul(ar)i l(oqui)
tur q(ue) si i(n) diu(er)sis m(em)b(ri)s et tu p(ro)nostic(ati)o e(st) h(ec) ut(?) ap(ir)itu(m) ...

Ca(usa) ap(ir)itu(m) i(n) g(e)n(er)ali. (red) Hec e(st) i(n) p(ri)mis app(ar)ent(ur) repercussiva ...
i(m)p(e)diat p(ri)o a(u)t(em) q(uo)d i(n) ip(s)o e(st) e(st) in e(st) ueneno(s)a s(e)c(un)do i(n) ant(r)e(?) et similiter
b(ene) q(ua)n(do) cor(pus) e(st) pletoric(um). 3o q(ua)n(do) ap(ir)a e(st) i(n) m(em)b(ro) nobili a(u)t(em) ...
m(em)b(ro) nobili. 4o q(ua)n(do) ap(ir)a e(st) c(ri)t(ic)a. 5o q(ua)n(do) ap(ir)a e(st) a(u)t(em) p(ro)...
egestio(n)is. Sexto q(ua)n(do) in e(st) s(ecundu)m g(e)n(er)a. In p(ri)mis e(st) et si(mi)l(ite)r(?)
o(mn)p(e)tu(n)t repercussiva al(ia) app(ar)ent(ur) repercussiva s(ed) diu(er)sa(?) q(ua)n(do) ...
o(mn)p(e)tu(n)t i(n) ap(ir)itib(us) calid(is) et ca. i(n) f(ri)g(id)is. Materia a(u)t(em) p(er)silli(um) ...
de a(qu)a f(ri)g(id)a acetu(m) ol(eu)m ro(sarum). Coto(nea?) de ea i(n) f(rig)ida i(n) a(qu)a f(rig)ida olo-
ro(sarum) et aceto et a(qu)a ro(sarum) lactuc(a). p(s)illiu(m) solat(rum) coriandr(um) mo-
rella et similia. *Repercussiva* (red) a(u)t(em) i(n) p(ri)mo t(em)p(or)e ex (com)p(ar)at(is)... ab-
solu(t)a ca(usa) uir(?) capilli e(st) g(e)n(er)al(iter) d(i)c(t)is s(e)c(un)d(u)m c(or)iandr(um) p(s)illiu(m)
ro(sarum) et similia. In augmento pon(untur) repercussiva e(t) maturativ(a). In
statu a(u)t(em) maturativa tu(m) ex maturatio(ne). Et h(ec) malua bis mal-
coriandr(um) a(u)t(em) p(er)forat(um) a(u)t(em) gallinae &c. ol(eu)m oliua(rum) a(d)
n(on) (et)ia(m) o(mn)i(a) s(e)c(un)d(u)m ... h(ec) i(n) maturatiuis calid(is). In maturatiuis f(ri)g(id)is
ista a(u)t(em) ... f(e)n(u)gr(ecum) se(m)i(n)a li(ni) ficus radix lilij. mel. ol(eu)m a(n)-
tiq(uum) nuxule(?) caricae. un(de) pulte(?) lig(n)are(?) et similia. In declinacio(n)e
pon(untur) dissolutiva resolutiva. dissolutiva a(u)t(em) p(er) (com)p(ar)at(ione)(?) de camo-

[left margin note:] et q(uo)d p(er) laciem laudabile e(st) bonu(m).

melli anthos aq calida. aq cola cũ aceto. vinũ. al. ca-
ꝛ lilia. Jntẽ tñ ẽẽ istã inꝛ h doctrinã. G. v de ſimplicia me q
p q maturat calor nl ẽ ꝛ iõ q ꝯſuat calorẽ nle nlem mat
at q resoluit mortificat n matat ꝛ iõ ſemꝑ q i sol
uit n maturat i q hi. Applicacõ q̃ man ẽ aptissime ma
turat ſꝫ q h ẽ diffi applicat ea q̃ calorẽ ꝯſuat ista ſc̃ tenti
tiui ꝛ olim ꝛc. Jn apostemate calis. ꝛ tantum teñ aq ꝛ
olm ꝛ bulliat ad spissitudine ꝛ fiat ſic ꝑ omnibꝫ oia apostemata — ẽplm ꝛ ſi in ẽ ſin addit ꝛ mictũ ꝛ cal ꝛ ita cũ diutis.
potest maturare. Notand ẽ q in oi apostemate ꝑ q venit ad sanie
ſi n n rupat apiat cũ ferro ꝯ cũ ruptorio q fit de cal
ce viua ꝛ sapone ſi ayco. Jntẽ ẽ h q i apostematibꝫ catis a
caṹs ꝯtoribꝫ n cor fiunt plecto ſufficiunt sola repcũ
na. Jn apostematibꝫ a caũs ꝑ ꝯtinuitas n ẽ ꝑple qn sit ipsis ulis
ꝑ particularis. Jntẽ q aplã ẽ i ꝑmo cũ ia augent. ſꝫ i augmento
cũ ia magnificat ꝛ dilatat i statu qñ aple n nõ magnificat.
Jn declinacõe qñ manifeste icipit minui. Jntẽ q i apostematibꝫ
mẽbrorꝫ icior n dñt ꝑoni maturatiua. ſꝫ dꝫ ſi fi ſtoi ꝑ ſgõ ꝛ re
sola. Jntẽ ẽ q ꝑ q i ꝑmo applicatiũ repcussiũ q ꝑ
ea debent ẽẽ mĩ ad opposituũ. ut ꝑ oim q apã sit i dext ma
nu ẽ debent ꝑõd ꝑponere i simil manu ut ẽiã mi ad op
positũ. Jntẽ q i ſimplicibꝫ apostematibꝫ ſimplicia dñt poni. n
ꝯpositis ꝯposita ꝛ alia ꝑ ꝯpositis ſꝫ n sit i nobil. ſi calita no ẽ
tñ n ꝯgligẽda. Victo de apostematibꝫ i gñali uidam ꝑticularia.
Si apa fiunt de san ꝛ ſi ꝯ sit fortis ꝛ a ꝑticula q̃ ant fiat
ſtoi de ꝑte opposita ꝛ ſi necẽn fiunt ꝑca de cad. Et si ut n
ẽ fortis fiat ventosa de ꝑte oppõi cũ ſcarificacõe ꝛ ponãt i
repcussiũ deci n ad ipediat. M. a colica ꝑgt ẽ m manu
cassia ꝑ mis ꝛ mol. ꝛ ſilibꝫ. ꝑca i ueꝫ ponãt. ista i repcussiũ
ꝛ. sucti morelle. lactuc portul. vgẽ pastoris lẽtigis aq
in ꝯallagis psillin aũ ꝛ ꝑnũ i tũ deci ponãt ꝛ ea diu ꝯtic
to ſcz allevat. ſi ẽ ex nimia aꝑtẽ frigꝫ ſic ſiunt mor
tificatõ a teingꝫ ꝛ. ẽ ſomitet ſic ẽ aq ca. calida paũ.
Jn augmẽto q fiat tale ẽplm ꝛ. ordiũ ꝯriand ꝛ. bul
liant i solõ mol ꝛ ea vd malaxet ꝛ deci a ꝑõt. deide ap

ad

ponit^r mastici[n] de bis malua et farina tritici et ordei et oleo. Et si ur[ina]
nimis sanguinem resolvit addatur cum illis mel. Sunt^r apium et coriandrum et co-
rticem apium fricent in istis tingens.

De cura herisipile antracis et carbunculi et ignis.

Ista enim omnia apostemata seu pustule
seu istorum quecumque in multis quia unum est ea. pungitiva adiuncta dolor
i[n] ductus et ulceratis et quia iam tumulum et patientia est tumore in iuve-
nem. In hijs autem omnibus a principio antequam sit fiat ulceratio similiter
plus de generibus coleric[is] intitamus plus est in tumoribus et si de genere sanguinis
est evacuatio. In hoc igitur sanguis fiat flebotomia ex parte magis pro-
pinqua venenosa ei fiat. Post fiat in medicina colerica si flebotomia indiget
expediri et purgetur et cum reliquis et mandata et liberibus autem est aqua calida et
di[c]ta grandio. In principio autem quando cutis sit ulcerata est in loco apponit ma-
nus calor. dolor punctio et rubedo cum caliditas in utroque locus [illegible]
grana sula in aqua tum et aceto. autem est lactuca et portulaca et nem[ine]
etiam mitiatibus uitis al. plantaginis et ordeo fiat igitur unum ex[i]
autem multa et desuper apponatur. Et si tumor in qua locus ulcerator bu[l]-
at slo^r uarium in aceto. cum melle et tere et desuper apponatur. Et si ul-
ceratio iam facta est et non est levis ad ministrare tyriaca autem metarum [illegible]
morus administrationis et cetera non autem tum apponatur desuper quia tamen
ubi est mordax sit igitur tepida lavatur igitur mal[um] igitur per medium [bul]-
liat in aceto et spica tamen et desuper tepida applicetur et loquitur [illegible]
to in cutum. Et cetera tamen non hunc applicetur quia ulcera non [illegible]
non post deficiunt apponatur igitur terra sigillata est aliquid resolutis re-
ient. Alia etiam uero plantago portulaca. virga pastoris coriandr[um]
circa plurium. ustum bolus acacia. opium. uitrum. ruta. sal. sulph[ur]
uice antiqua uetuola. olim. ro. citrinum alumen. uel [illegible]
mito turtury cum. cum galle lentes alumen igitur cum aceto
vino pura. hec cum pho cera al. vinum potest. Medicus igitur diligens
et solicitus accipiat aliquid ex istis autem omnia et bulliat in aceto et [illegible]
et desuper apponatur et moveatur emplastrum ter in die et natus [illegible]
quando eveniunt ad ingrediens et alterum magis eum manum d[illegible]
divina in experimentis vsed est. Deinde igitur intollerabilem et [illegible]
cum et mulceatur locus et desuper apponatur. Ideo enim vero autem ulceris [illegible]
est tale quod accipiatur scabiosa et tam et desuper apponatur et vero autem et post [illegible]

e(st) q(uod) accipiat(ur) uncia .x. calc(is) (et) dele(atur) applicet(ur) (et) v(el) au(tem) (et) p(ost) h(oc) ide(m)
tra consolida maior (et) os sepie consolida tormentilla potata mir(um)
val. gr. illa tam(en) igne(m) eius ia(m) evolavit. i(n) illum (est) eius iuvanti
bz carne(m) q(ue) se inastrit alas. litargirii radix aristol(ogie) rot(unde). — cui g(ratia) adiuto(rio) magni di(cti) (et) sca(?) atoun(?)

Dicit(ur) i(n) p(ri)mis m(e)n(tionem) e(st) ori (et) sp(eci)e de suo — De noli me tange(re)

Dicit(ur) (et) pigre(?) (con)sola(m)i(n)a(tio) (et) s(er)ra(?) tactio(?) (et) duplex (est) suo
tue (et) rutur(?) tulea trucata (et) p(er)ea fiat flo(r) (et) i(n) moueat(ur) e(t)ia(m) cu(m)
dyaltea (et) populeo(n) (et) p(er)a tal(is) pul(vis) app(o)n(atur). R(ecipe) cuius viau(?) li
targirii cachimie lote eris usti. alo(e). alu(m)i(s) cortic(is) mali g(ra)n(ati) cu(m)
de lote an(a) (ʒ) .iii. atinti. tartari calcis viue sal(is) ge(m)me an(a) (ʒ) .i.
fiat pul(vis) (et) i(n) ulc(er)e app(on)at(ur). V(e)l (est) ca(?) rolo(?) ro(sarum) fiat u(n)g(uentu)m. h(oc) u(n)g(uentu)m cat(?)
(et) mu(n)dificat actu(m) o(mn)ia ulc(er)a corrosiva antiq(u)a (et) dulc(is) cationis (et)
id cu(m) cyrurgico i(n)t(ra) q(ue)m (est) s(u)o (et) vulgar(iter) i(p)so(?) cal(?). — De cancro

Ancrem(?) q(ui) ideo corp(us) (con)plo(?) ubi(?) [sunt] .ms(?). h(oc) p(er)sione(m)(?)
(et) u(e)l aliis celebr(antur) dem(?) putrefit (et) corp(us) (et) h(u)m(or)(et) lac (et) p(er)fun(da)
(et) (est) i(n) p(ri)m(o) q(ua)n(do) app(are)t — le(?) dicit(ur) colour — (et) q(uo)d i(n) (e)lebilitas(?) (et) illa ac
cidens appellat(ur) no(min)e cancre. (et) q(ua)n(do) illa acc(id)i(t) ia(m) ue(ni)unt ad pu
trefaci(onem) (et) cutis ulc(er)acio (et) maiore i(n) lebili(tate). h(u)m(or)(et)(?) (et) i(n)ru
lencia(?) (et) (est) illa acc(id)i(t) p(er)se appellatur h(oc) p(er)sione(m)(?). In p(ri)mis g(ratia)
(con)fit(?) dieta. vit(ar) g(ratia) calid(a) ad ui(n)cu(m)(?) (et) ali(?) mortifica(?) (et) sit in
regi(m)e (con)t(er)o(?) m(un)dificat(ur) cor(pus) (est) flo(r) (et) farina ...(?) h(oc) i(n) hu(?) corp(or)
tis p(er)ea scarificet(ur) lac (et) po(n)at(ur) v(el) sang(ui)suge (et) i(n) u(n)guat(ur) lac
(est) eli v(e)g(eta)(?). R(ecipe) orobi farine fabar(um) sal(is) (com)m(un)is aristol(ogie) ro(tunde) mell(is) an(a)
(ʒ) .i. pulu(er)izent(ur) (et) bulliat i(n) s(i)r(upo) a(?) aceto lo(?) do(?) sit i(n) sp(iss)itu(dine) mell(is)
(et) illiniat(ur) lac. V(e)l id q(uo)d (est) p(er)fe(ctum) (et) laudabile m(ir)u(m) i(n) cancris (et) i(n) o(mn)ib(us)
fedi(?) l(?) dispo(siti)o(n)ib(us) (est) m(u)l(tu)s(?) (con)plo(?) t(em)p(er)e corp(us) (et) destru(?) (et) mu(n)dat in
cancru(m) (et) humore(?) i(n) i(n)di(?) (et) i(n) q(uo)d(?) eradicat morti(?) (et) carne(m)(?) (et)
q(uod) e(st) i(n) tibijs (et) i(n) fistula male catis. R(ecipe) oli(?) ro(sarum) ce(re) al(be) an(a) (ʒ) .vi.
ficca(?) fruct(us) nuce lupine (ʒ) .iiii. c(er)use (ʒ) .i. p(lu)mbi usti (et) lota pa
taligos(?) .i. illi(us) fumi q(uod) ad h(ec) i(n) fornacib(us) fab(ro)r(um) ub(i) fundunt(ur) me
talla olibani an(a) (ʒ) .i. mod(us) (con)fic(iendi) (est). liquefiant cera (et) o(leu)m depo
nant(ur) ab igne (et) alia. (et) ita(?) p(ri)n(cipi)u(m) trita (et) cribrata sal(?) o(mn)ia i(n) mor
tario diuc(ius) (com)misceas (et) s(ecundum) (con)tra(?) lucatu(m)(?) i(n) illud (et) (est) su(?) i(n) (con)tinuis p(er)
.vi. horas agitatu(m) fiat p(er) i(n)tente(?) coagiatu(m) (et) (con)tinuatu(m)(?) liu(?) p(er)in(?)

ac ꝛ ĩſultent q̇d extrō la bn̄ cõſiant q̃ ſi eet diuq̄lō ꝛ io extendē
ſ caluta ꝛ ſpecia ſ lac potē ꝛ ē mira lē ualde ĩ oīb; ulcib; alijs
fraudulentis lacuoſis ĩcentib; tn̄ qm̄ ĩ antiqͣtis oꝫ ad for
cōra oluerge. Cū aūt cāe ne cad ĩ h̄ ꝑeſto meri ꝛ ra ĩcip lep
hiitam putri ꝛ corrupti tē meli ē remoue q̄ putrefcē ꝓ
putrida b; ꝛ carne facil; cade. aūt ē cauto ꝛ ſolub; q̄ ē ueā
b; appōt g̃ ūgtū. ꝝ. rad. cataꝑ. aluiſ floris eriſ. uitrioli.
galla ꝛ eriſ uſti. cāle. lote. aloe. lucii. cucumis. alumn an̄
ʒ. ii. ꝛ ē aceto ꝛ melle. q̃ ſ. bulliat ꝛ ĩ ūgāt do apt. ſanc
cato ꝛ la loco ēet uīn hid. cauſtizetur. Et q̄ talia ē ſ am
q̄ta ſe diffi ſāt ĩ ꝑl ſ curatōis io ē ĩſtrumentoꝝ; ĩſiq̄mut
ūngtū ad ulcā cā. ĩ plo laioſa diffi eradicacōis ꝓti
dicto. ĩ q̄ ds noluit uſq; hodie meli ĩuclare. ꝝ. cuth
iui eriſ uſti litargiri. tutiae argēti ñiercurialte. cu
tē balauſtie. aluiſ cantolle. corte ē tꝯ ꝑnuſtigoē
fumi q̄ ad hꝫ ĩ fornacib; ū fundūt metalla an̄ ʒ. i. o
ē fete oli antiq ꝛ cā. q. ſ. ꝛ fiat ūgtū ꝓ. ii. mirabil ē de
ſu mortē ꝛ ꝑ tāto ē util ĩ mlb. ſibili ꝛ uiro delicato. ūn
gtū ad cicatrizād ꝛ decorand loca ſordida plena. q. hita
ꝓ ulcā corrupta colore cutis. ꝝ. galla ꝛ corticis mali
gᷓgtū. dcomes an̄ ʒ. ii. cāle aloe. cantolle. litargiri. ca
me. lote. aluiſ eriſ uſti. ꝛ abluti. ſine. cortice tꝯ ꝑni
goꝛ an̄ ʒ. iii. puluerizētur ꝛ cōficiāt ē cā ꝛ olō. io. ꝛ fiat ūgtū
Conuiecunt g̃ oīa uicha q̃ poita ſe ĩ h̄ aūt. q̄ membra
ĩ cutib; ſaue. De ĩpetigine ꝛ ſpingie. co. ſbtali. ch.
Impetigo ꝛ ſpingo ſe ĩfecꝯ cutis de ſgrico mixtu
co. ſbtali. alia ē ĩ plo ꝛ alia co. gita alia eſt. que ipli
te co. de facili curat. qm̄ hu. grito plo curād ē ut ꝛ q̄
ēſt media ē circa medicinat. g. co. ĩ ꝑmis mī fuꝫ luc
uis. Cor a medi to ꝛ bono regie ſuppōito. fiat tal. qua
ſbtaliat ꝛ apit ꝛ iuuat ad curand humore. ĩpetigo
ĩ ꝑius cae ē caluia ieiuna ſi illiniat. ſ. fiat tale medi
ꝝ. farie ira. mlij. ordi ſaba ꝛ lupinoꝝ. cicii an̄ ʒ. i. galle
oſſiū mirabol mell an̄ ʒ. ſ. bulliat oīa ĩ aceto ꝛ ſucco

sic · de fil · blanc · stomas colubrini contricti mali granatorum · adiu
uantur & consita & pulverizata super locum cancrizatum aspergatur. Si vero causa est
in uetitu oris corrodentia ad hoc medicamina · concedunt quod ista causa
in medicamine [illegible] in medicina quam [illegible] de radice [illegible] alce
[illegible] uiridi tartari acuti · [illegible] gallarum
& abluatur locus cum decoctione [illegible] · [illegible] scabiose [illegible]
[illegible] lapacii acuti · [illegible] · bulliant in [illegible] capitulo & in aceto al-
& in uino al · [illegible] & post abstergatur locus & deinde [illegible] primo lineo
antiquo [illegible] · sed quia [illegible] difficiliter [illegible] ad [illegible] pigmentum
[illegible] · ad [illegible] antiquam · ideo [illegible] illuminatoribus [illegible]
Clarificatio · Notandum [illegible] in [illegible] apparente est [illegible] morbi · vel morbi
consimilis · officialis · & consimilis · tamen male complexionis · officialis
consimilis officiatur & [illegible] consimilis [illegible] coloris commutatis · [illegible]
ne [illegible] · [illegible] coloris [illegible] · [illegible] morbi per accidens · quia
[illegible] consimilis est morbus [illegible] & officialis & [illegible] morbus per accidens · quia
[illegible] mala complexionis quod ex aliis [illegible] declarantur
[illegible] morbus & accidens · Secundo notandum quod nullum [illegible] ex [illegible]
[illegible] intellexit uetitum [illegible] · Tercio notandum
[illegible] quod nulla [illegible] est [illegible] quia [illegible] humido [illegible]
[illegible] intellexit quod est [illegible] digitum [illegible] digitum [illegible] digitum [illegible]
[illegible] est calidus [illegible] est [illegible] · [illegible] est humidus · [illegible]
est [illegible] digitum [illegible] est calidus & humidus [illegible] digitum [illegible]
[illegible] · de simplici medicina · quod est digitum [illegible] ut
[illegible] · [illegible] · quod a [illegible] medicine [illegible] est
[illegible] calorem [illegible] & talia [illegible] calida [illegible] in [illegible]
[illegible] calorem [illegible] & talia [illegible] calida [illegible] in [illegible]
[illegible] calidis [illegible] ad [illegible] & [illegible] ad calidum & in [illegible] aliis ·
notandum [illegible] aqua dulcis [illegible] · non [illegible] in lepra [illegible]
[illegible] in impetigine & serpigine [illegible] in lepra [illegible]
magis profundata & [illegible] · & ideo [illegible] · aqua dulcis non sufficit · Sed
in impetigine & serpigine [illegible] est magis [illegible] & [illegible] est [illegible] ad
[illegible] aqua dulcis [illegible] · Et [illegible]
[illegible] ut [illegible] est [illegible] impetigo & serpigo [illegible] humiditas [illegible] mixta cum [illegible]
serpigo · quod [illegible] in [illegible] & [illegible] mouetur & [illegible] la & que plus
maiorem [illegible] · Si vero humiditas plus [illegible] dicitur serpigo & [illegible] humidat [illegible]
[illegible] dicitur serpigo miliaris vel serpigo [illegible] in [illegible] est calorem et tilis ·

nō ē ꝯpleta
ȝ medicata
ꝛ q̄ m̄ ē ī
p̄te cō
tulis.

uidone ꝛ ulcē ꝛ lame. ꝛ calā p̄ ī q̄ ī petigo magᵉ ūg̃ ad rubedi
nē ꝛ ſpingo ad nigᵈ dīē ꝛ ī medicina aliq̄ m̄ ſe diuſād. [illegible]
nōnd q̄ fruūt dī p̄m ſt lamas ſicas cadentes ꝛ q̄ ſiccioꝛ o
ſm ē caᵒ ꝛ ſᵒ olm ȝ ſit calm tm̄ mirabile hᵗ ſiccitate q̄ ī petigi
nē ꝛ ſpigie ꝛ tales ſtamē. mīu latis uelant tot deſ. viij uō
dū q̄ ī petigo ꝛ ſpigo ꝯſe cam ex eo ꝛ mlta ex melācolia q̄
iūt cāta p̄ una adultōis colē ł langᵉ ꝛ h ad ultō ē liber ioı
ad cuti expādi ꝛ q̄ p̄ ui ꝯtta id imanȝ nī cuti. viij nōd
q̄ cadentes p̄nie tractatū ī ſut ī petigie ꝛ ſpigie, nēc ī do
ū ē tandᵉ. ixᵒ aduitend qm ȝ ī petigo ꝛ ſpigo ſit ex ung̃
omm̄ bū p̄t ꝯpete ſloī ꝑ ida exeūte ī renes. xᵒ itell q̄ ī
tigie ū ꝯpetit ſtā repcuſſia ū cōnt mixta ē alit̄d reſolui
xıᵒ nōd ē carbūclm q̄ aliqᵘ appoīut ī cāe fruūt mo
būclᵉ ē apa de lanᵉ ꝛ eo adulſis ꝛ ī ceculis ī q̄ pls dūat
ſuiſ ꝛ tu carbūclᵉ dm̄ ē a carbone vivo qm ſic carbo ca
rubꝫ ī ſᵒ apa ꝛ io ī ūᵒ tat ſloī ex eadē p̄te ꝛ ī cantu ap
pōit ſtā ꝛ deſ appōt fruūt maſticatū q̄ mitat ꝛ atta
ctate ꝛ magᵉ tāe maſticatōis appōit ſtāt q̄ hᵗ duplicē
m̄ ꝛ calaȝ ꝛ ſtīm ꝛ ſal. q̄ calefac ꝛ attrahit ꝛ reſoluit ꝛ ꝯfor
tāt ſtaptiās ſꝑ q̄ ueit ad tuptū tē appōit reſolutia ut
ꝯitat ad ꝯuitē at lactū igne. al p̄ ſuit gᵗ aq̄. calā. ē med
eo ſole ꝛ ꝯōit ł uetole ꝛ alia q̄ dm̄ ſe ſūt. xııᵒ nōd ſē car
būclm ſit fruūt dm̄ ē q̄ ī carbūclo ū ī aliqᵒ ꝯatate ueneno
ſo ū ꝯpetit repcuſſia ꝛ tū auctores ulcē appoīe ſtā dᵒ q̄
ūm. ē aū q̄ ueneno ſa nec ad coꝛ ꝛ uiſca. q̄ a appōit ſtā
ū ē ꝯ ȝ ī cantu. ꝑ ſi appōit ſtā ſȝ ū ē ut ī pruant ȝ ut ar
dore mitigēt. ꝑ ſꝑ admiſceant ſtaptica ut ꝯfortet. ꝑ ſꝑ
appōit reſolutia ut ū putret. ꝑ actu tepida ut ū ī pruant
ȝ ut ardorē refrigerēt. ꝑ illa ſtā p̄ ulcacoȝ ū ſit ſrida ȝ ſim
ut mūdificēt. Et iux̄ h itellᵉ q̄ maturatia uł calā uł ſtā nō
ꝯpetūt ī carbūclo ȝ magᵉ reſolutia ꝛ euaporatia ꝛ io ū dicū
ē ī calā q̄ aduenit. Vltīo nōnd de cāᵉ q̄ ī ſui nouit ſꝑ am

I

ita cum antiquata est non est potentialis in minoribus et ideo dicebatur superius quod licet cura
que abscondita sit et est. **Capitulum x. De verrucis et porris et acrocordinibus**
Ista scilicet parva carnositas in membro addita verruca dicitur et est caro
dura et spissa per totum corpus nata maxime tamen in pedibus et manibus
de materia flegmatica et melancolica. idem est porrus nisi quod porri scilicet verruca minutum
talia ad modum porrorum humanorum [illegible] sublus et hic est ipse magis durum
melancolie siccate et terree. Acrocordines scilicet quod excrescunt ad modum ca
pitis [illegible] nubium molles pendentes de materia flegmatica. Impetigo scilicet quod nascitur
quandoque in palpebris et in aliis partibus corporis de materia flegmatica et differt a
scrophulis et glandulis quia scrophule et glandule sunt magis interius in
poris et carne circumvolute folliculo alia sunt magis extra. **Cura.** Veru
carum est abstinere ab omnibus melancolicis deinde quod extrahatur ex sanguine de vena
et ad [illegible] lac ficus [illegible] paulatim quod ligetur verruce cum
seta equina et stricte die tercio [illegible] cum dolore quibus [illegible]
unt. vel quod [illegible] ista lac titimalli auripigmentum et pulvis [illegible]
at et capitula et [illegible]. vel fiat [illegible] ex iudis cum auripigmento pl
[illegible] lac armoniaci ana et [illegible] titimalli et [illegible] lacte
at capitula vel quod [illegible] cum navacula et [illegible] fortis ex sangui
ni et [illegible] lac ficus aut lac titimalli aut pulvis [illegible]
gni et auripigmentum distemperatis cum forti aceto. Impetigo et acro
dies [illegible] abscidantur. Sed impetigo seu nodus qui est in palpebris apte [illegible]
palpebre debet abscidi et removeri. vel quod in illis [illegible] fiat [illegible]
allia cum sale et [illegible] apponantur et [illegible] die et nocte [illegible]
[illegible] usque ad x. dies et quod talia cum [illegible] philoso forti [illegible]
Clarificacio Si quis dubitat quomodo aperiunt [illegible] talia indu
rant et in est durum. dico quod [illegible] talia indurant. Sed [illegible]
[illegible] et [illegible] acetum et evaporat [illegible] et [illegible]
[illegible] auripigmentum et [illegible] talia aperiunt. Secundo notandum quod [illegible]
[illegible] cum [illegible] evaporat et evanescat et non [illegible]
re ad [illegible] conglaciacionem [illegible] de [illegible] vitro argento congelato [illegible]
[illegible] melia. [illegible] adiutendum utrum una magis scrophula seu verruca [illegible]
[illegible] melancolias puras est [illegible] in [illegible] dico quod magis ve
ruca [illegible] de [illegible] quod [illegible] alie [illegible]
in [illegible] et in de scrophulis. [illegible] quod [illegible] pedum et manuum [illegible]

ibet n° omnino plo giuntur vnce z ill' ptib3 q' i alijs n̄ q' illo
gne cibal' sucunt. h. q' ita fortis medicatia mit lesiua
eima. v° nouad' q' h3 i hus i q̄ hui n̄ opetat flor tn q° e
vn pgc p' apete. Ca^m xx. De apatib3 frigidis.

Apatu q° te calū q° tm z io pp' deriat e de apatib
lis h oez sm albuc h agā de tres apata a' tm q° te fr
z q° te mlia. q° de aq'li z q° de vento li^te illa q' te desie
te mollia huida tetablia sui calore z q° te solida z da z quo
ia tanto frigora. Cura. Suppito q' lo dicta p'iesht
vlia p'cesht lo regim̄ z q' m̄ sit digā z euacuata
is. Cōdez p oidiez ad regim̄ p'ticlare ueniam repunat
puns m̄ cū tacis z resolutis acti' g' lexiua z resoluat
z acctū z te spōgia noua itigā a' p'm̄ lmc duplicat
na a' tāttū at p'm̄ resolate z fortiter la' z dele z app
ōtinuet z cotidie augm̄tent z fiat p ea fortis stato
qū a' ualeam ex apā q' e resolutū z actit ad statū z ia
matam te uiuem̄ ita fiat r3 radic. lilii femug. se lm
i. bulliat i aq̄ z fortiē ōteant z imiceant c̄ tanto z fiat
plm. In declinacē a' punt olā calā resolutiā fit c olm
m̄. olm de spicanardi z lilū vl' q' i p'dm̄ decocte q' fiet
addat sulphis expictū z olm ro. z sal. z fiat fomtaco
itincta dele appōt. Si a' oqirt de mag' dolore p tato
ciunt i uno a' corda. te att lanā succidā z vinū actū q° a
lat' sapa z medic de spicanar. z cumo z melli^to z fiat fo
taco z lana desup appōt. De nodis z glandulis.

Ista apata caunt de fle calcato duro ogelato q' cun
p' c la' fortiē opunt c tablā z ligetr dele z sit totū
i fortiē oprimdo. h° p' eam e inc' cauterizatib3 .ix. cli. ui.
rupigimi rubei vidis eris calcis uiue actum. sulphis vini
z i. litargiri eris usti ā z. iij. ōficiant c olo ro. z fiat vngu
eū a'. at fiat ēplm c galbano z bdellio mollificatis i vino
z° ea' sic extedat cutis ex ut3 late z fidat z dilatetur
z extrat tota burticlā v' ista otinet. deīn caute sit uulna
c sit tn̄ d' cautela. l. q' n' remaneat de burticlā q' itu

unxit · ha sit q cu ... pri iuuus q ... adiuuatur · **De scrophulis ·**

Scrophule generantur ex fle vito et ulia et allitur nod et gu
ant ut plurim in carne molli · et id multiplicant in collo et au
sellis et iuxta inventur sola h se inuice aliu e una glla magna alij
coadunant nodi multi et viri macim tamen scrofule calimores sunt in pinus g
ueros in iuuenibz · *Cura* · In prius cutalice in regnum vitz in plone
albi et pot et potitur in plom uauleatiuz et oia illa vitz q in plec
capo uaporibz sed e allia oetr vini forte uelato in colla
et tenue capo ictmatu et mlta alia · In prius fiat elon sup
clatra q aut · pea diguit in e ont cdui et euacuet e diuini
bith · ut · tuth · z · r · zz · z · v · zucte · q l · ad odicto · et curat · eo dou
in glla fluia auaddes fiunt lusstict gutaul pea in tolumaniq u
in pautia u optit li u in magnus scrophulas opetit fiu ut dicat
aut · id q q lusstit in soluit e aptolica a diachilon · Cyna a
mediaitiu scrophulas i soluctiu se ista sulphica radix lilii flou
capra radix cucumis aluiu sic q cecidit au uutriuz e se al
le fan · talux · amigd · amara · radix colloquint · aluiu lumapis
sem yrtic · sulph · sprumaris · arusto legia sqlla · fenug · sole
ualeriu sic colubinu orobz uit · mel · et in fime bdelliu · amoiac
gallanu · pix · naual · tma · allucian · Tunc medic accipiant
vini er ill a pla at oia et ofitiaut e aceto et olo antig et p ta
de at eplm e quinus i maiori pixide di et q pies pot i olla et
lutet · et i fimo decoqt et caro e aceto et melle forti omulceat et
le illumat · Si a e illus sint mag calor i scrophulis addit u
mag quitas coriandu e p dcis in dicitinulz finalr oz i scie ad
manu cirurgici · Si caucat o restauirator gueuis artis et au
et li u uadim ad reges q reges solebat curare solo tactu et p
nc beaustinu rex fucorz · et io morbz ista appellat alig se cura
di et tamet i labor et longitudine · vitam · i talibz rupit le e cura
ndiu et ceco p jrano et aceto · Sz q ista ca e spis et difficil co
lic omu ntalz de eliq · · **De apostematibus diuersis lapideis ·**

Ista apta cane de ui flua at mlica at uitz et p tanto ug
ad plubrite sic de mlia · et ad colore cutis mlie li e de in fliua
et medio in qu opo e media et callus et duricies et silia oluciu

ut g[ra]nati i[n] unctis et potulis i[n] pedib[us] i[n] q[ui]b[us] crescit i[n] pediu[m] g[ra]nu[m] et
talia s[un]t abscidenda et cauda q[ue] crescit cadit i[n] ca[r]ne. In q[ui]b[us]
g[ra]d[ibus] cauda est ut n[on] ponit[ur] forti[us] exsiccati[v]a n[ec] forti[us] i[n]solutiva
maior[um] i[n] dictis ponit[ur] g[ra]d[us] lenitiu[m] cu[m] i[n]solutivis et cauenti
sale q[ui]a est n[on] attr[activ]a et in amigdalis et cauent aceti q[uo]d attr[ahit]
na q[ui]a qu[ando] lac est i[n]volut[um] i[n] carnoso a[utem] plus p[ro]p[ter] attr[actionem] et i[n] p[ri]n[cipi]o
delem[us] uitare aceti q[ua]d i[n] fine. In p[ri]mis g[ra]d[us] supposito lono
g[ra]d[us] i[n] vi[n]o n[on] i[n] aliis et illi q[ui] i[n]ducit[ur] ad illa q[ue] est tal. et aliis
et talia accipe lapidem molarem ardentem q[uo]d i[n]mutatu[m] et al[iud]
est aceto et lustringer[e] la[pidem] do[n]c[ec] lind[e]t. Alia a[utem] v[ir]go et epilo[gus]
q[ui]a h[ic] m[edi]c[in]es durus i[n]solutiu[m] et mollificant s[un]t ista aut[em] galbe et am[m]o[niacum]
vulpis lupi et leonis ursis et aquile medulla uitul[i] cum et tal[ia]
solitu[m] cu[m] sale semin[is] lini et iste g[ra]mine opoponac[um] galb[anum]
niu[m] sapinu[m] bdelliu[m] storax calamenti mastix lapdanu[m] pi[n]
narum de o[mn]ib[us] istis q[uan]to recentiora tanto meliora. Similiter
i[n] aceto a[utem] sit ei[us] q[ui]a est i[n] lacto i[n]uolo et fiat opo ex vino at[que] ex uit[ro]
h[oc] q[uo]d videbit[ur] expedir[e] vel p[er] m[od]um olii vel u[n]g[uen]ti vel e[m]pl[astr]i q[uo]d tuet i[n] dictis
q[uo]. Mundificatio. De scrophulis itellig[itur] q[uo]d n[on] multiplicant[ur] i[n] m[od]o
i[n] carne dura h[abe]nt l[ibe]r[u]m maiore[m] co[n]cuvia est eis p[ro] tanto q[uia] n[on] g[ra]n
p[er] viam co[n]gestionis h[abe]nt p[er] viam diruatoris et eh illa nib[us] n[on] s[un]t p[ro]
receptio[n]is nisi ip[s]i soliditate. S[ed] caro moll[is] est i[n]ma l[ibe]r[a] g[ra]viora
de facili recipit superfluitates et p[ro] tanto multiplicant[ur] plus i[n] coll[o]
et ascellis et q[uia] caro mollis et q[uia] e[m]unctoria. Et no[ta]nd[um] q[uo]d ho[mi]
nes h[abe]ant mag[is] i[n] tali etiam actualiter et talia ... et ...
g[ra]d[us] debiles u[nde] q[ui]a plu[s] tu[m] mag[is] multiplicant[ur] scrophule i[n] p[ue]r[is]
q[uia] s[un]t mag[is] gulosi et priores regi[men] ... et medii s[un]t mag[is] p[ro]
...ntitatis. Senes a[utem] ut plur[imum] s[un]t meliores regis et ...
...da et n[on] recipiunt i[n] firmitates q[ui]a scrophule mag[is] multiplicant[ur] i[n] pu[eris]
q[ua]m i[n] senib[us]. Et no[ta]nd[um] q[uo]d scrophule s[un]t plures q[uam] buce et glandule
q[uia] m[odo] est prior et id[e]o multiplicant g[ra]d[us] s[u]b[stanti]e vel plu[s] dic q[uo]d n[on] l[ibe]r[u]m ad est scrophul[a]
q[uam] glandula multiplicata. vn[de] q[ua]n[do] videmus una[m] sola[m] glandula[m] co[n]
ligam q[ua]m a[utem] multas scrophulas. Co[n]tra i[n]tent[io] q[uo]d regulariter n[on] ap[er]iat[ur] i[n]
scrophulis n[ec] i[n] solutib[us] a p[ar]tib[us] duris. cui[us] r[ati]o est q[ui]a m[odo] est g[ra]d[us]
co[n]pacta q[uo]d n[on] p[o]t[est] i[n]tra cedere. n[ec] expetit scandi co[n]... q[uia] i[n]te[n]t dolor[em]

mag' thet in ad latu. Sz wit vn̄ ꝯpetit h3 n̄ euacuat mīz ꝯuīt
n̄ antecedente tn̄ euacuat. Ultio plum̄ h' adde p3 q̄s dubita
re de ordine nostrū incepturi. qz alī ponū mīa & n̄ ponū dic
Dico q' h' rē dr̄ doctina ꝯpandi. Sz mod' ꝯpandi pticlāre p' ꝯcu
naā & dulcedinē ptiōlarū oz recipe muitāe adde dimic q̄ dām
ē lrā ē laxatiuū & de bulla & io plumy pone h' cardonē. Electe qn
a' lipr' a' m ē fortis uirtutis tc debem' appone i pua q̄ntite & time
m' effectū ei' uīnū ei' iuuāmū q̄d i scamō. ello & pulpa coloqnt
ti plum' intellige de alteratiuib3. si a' sit debil' uirtutis debem' appo
nē i mag' q̄ntite qm alr n̄ heret effectū q̄d i cassia & silub3. Si
a' res sint mag' iuuamēti debem' mīm appone q̄d ē ex p'omia
ꝑlop' tutia i epulētia. si a' debil' iuuamēti debem' appone i p'u
ua q̄ntite ut ē ex i endiuia aut q̄ i fe. colica. Cōponi g' sunt
mag' iuuamēti & puc q̄ntitis q̄a debem' appone mltū ualde. virtutis
q' ut3 ꝯuenit. Si a' ex iuuamēt magnū & sit fortis appōni
i q̄ntite medie qz alt' recipit & alt' negat. Si a' sint mag' u
tutis & pui iuuamēti pōni pui ualde p3 q' ut3 ꝯcordat. Si aū
sint puc uirtutis & pui iuuamēti pōni medie qm pui appo
nem' rōe iuuamēti. s; ut' ē debil' n̄ hēr3 effectū si q̄ntitas ēēt
pua sit g' mediac. Et i diligētis medic potit se aliq' m i dolib3.

Lepa ē morbz ꝯlitis ꝯtonar: Capl'm xxi. De lepra.

Lepra ꝯtrapes agitz & cōm & ꝯpoz imb' n & finali solu ꝯt̄ uniu
pucies de m mltā sp'sa ad totū cor'. Jntellig' ē q' m mltā
a' spgit' ad totū cor' a' ad pte. si ad tot cor' a' putrefit a' nō.
si putrfiat te giuat te mltā. Si nō putrefiat te a' mitit' ad car
ne a' ad cuti. si ad carne giuat lepra si ad cuti morphea. si
a' mitat' ad pte te si coaduunat' & qi ex cuti & n̄ aduunat' te gi
at uerrucas & nodos. Si a' ext' cuti mag' & n̄ aduunat' te giuat
scrofoli & dicte. Si a' aduunat' a' m ē grossa a' subtil'. si grossa sic gi
at cācrū. si subtil' sic giuat herpetiomenū & i herpetiomeni p' gi
at ex mltā adusta & ex adustōe. hu. calor' ut sit dcm ē. Ex
hys p3 q' lep' p' se ē morbz ꝯlitis seu a' ctis mor' ꝯlitis qz ut q'
predicā suo m loquēdi q̄d isti' manifestabit & i lep' ē tpt morbz
ꝯlitis offitis & eīs ꝯlitis p' mala ꝯplōm tractz & sic q̄ ē ea i indi

ata et ipse qui erant virtutem assimilativam et pro tanto dicebat. Sed vide mo-
do quod lepra est error virtutis assimilative in carne ex quo dicitur. Sed in ele-
mentis mixtis que est virtus digestiva erant in dissimilando et generatur ethica et
quando errant in assimilando generatur lepra et quando in nutriendo ydropisis. Unde
generatur conpositio [illegible] et sicut exitus in carne ipsi [illegible] mixtis non post hanc [illegible] corpo-
ris et in corpore assimilare carnem in qua sit vulnera et caro nova. Sed generatur
carne [illegible] que lepra generatur [illegible] et generatur lepra [illegible] quod lepra
morbus consimilis. Et est morbus officialis ipsorum corporum figure quia tantum in
materia conplexionis quod et figura corrumpit ymo corporis tota et figure
sua dicta constitutiva [illegible] patebit [illegible]. Est et morbus communis quia [illegible]
[illegible] continuum non pervenit morbus [illegible] quod pervenit in notificando quod
lepra est morbus consimilis corporis totum et figuram et conplexionem membrorum [illegible]
[illegible] solvens continuum pervenit [illegible] lepra per totum corpus. Lepra
est error virtutis assimilative in carne. Lepra enim dicitur [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] ab [illegible] hic est que generatur est in tempore [illegible]. Aliqui
filii leprosi dicitur quia leprosi concubuerunt cum muliere pregnante et in [illegible]
leprosi et ex istis conplexionibus magnus adversitatibus [illegible]
generatur lepra. Si pro [illegible] est quia [illegible] est mala conplexio [illegible]
dicitur quia continuant cibaria [illegible] sicut lentes et alia legumina [illegible]
nes [illegible] sicut [illegible] vulpes [illegible] lepores et quadrupedalia
sicut [illegible] et [illegible] quia in quibusdam regionibus omnia [illegible] comedunt
pervenit et ex [illegible] conabulatione cum leprosis et ex coytu cum leprosa
[illegible] est mulier est que iacuit leprosus tecum ad hunc [illegible]
quoniam ex coytu cum leprosa mulier non [illegible] non [illegible] continuam
[illegible] mollias et si [illegible] iaceat cum muliere cum qua iacuit leprosus
[illegible] ad hunc in [illegible] est natus leprosus quia [illegible]
[illegible] ad totum corpus [illegible] causando [illegible]
qualiter in [illegible] conplexio materia [illegible] in generatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est indificatis [illegible]
do et quod [illegible] longum tempus [illegible] et multi alii modi [illegible]
[illegible] in expellendo [illegible] corporum [illegible] ad [illegible]
[illegible] et stellas et ad [illegible] leprosum. Caveat igitur quod [illegible]
est mulier leprosa. Et dicitur quod accidit. Quidam cum [illegible] leprosa [illegible]
ad montem [illegible] et [illegible] in camera mea et quod [illegible]

nẽc ad mulierem iacet ei iacuit cũ ea & ĩ ipĩgnauit eã postea ille leprosus
fuit se(?) ergo. Felix quem faciunt aliena pericula cautum. Comedere & lac &
pisces in eadem mensa inducit lepram ex proposito, & maxime cum ex ab calidis
sanguine adurentibus, et ex his sunt multas ut dictum est: homines qui creati
nati cum ea adusta & humores esse calidum causant & qui ipsi sunt
in media via, licet cum ea in mediata leprosus sit in mulier & mala ex proposito
fiat & sic & sic quod fit in una specie. Tum consideranda eius accidentes sunt, unde
qui alium advenit coitu & tulit in mulierem & generatur lepra quae appellatur leo-
nina quae citius venit ad augmentum & quando advenit tangit & generat
allopiciam & est calvicior ... & post eam ... ad
... mulier & tantum ei ... quae tardius venit ad augmentum et
tardius ... & advenit ... & ... nisi remedio ... ista
omnia. **Signa.** Infallibilia sunt ista de ... & ...
et ... rotunditas ... dilatatio narium ... & coartatio ...
& difficultate hanelitus & ... in naribus loquitur. Color faciei
lividus ... ad fuscedinem mortificatam ... faciei
cum ... & ... palpebrarum ... & ...
... iudicant ... si ...
... Et sunt multa alia ... & ...
ac & ... ... illi quae est ... & ...
... & ... & ... & sanguinis est ab...
... arenosa & ... a ... valde ... ponunt
auctores in ... sufficiant illa quae ... manifesta ...
clarificatione ... Ista ... sunt manifesta ... apparent
... est ... Signa ... occulta quae ... lepram ... in principio ...
color faciei rubeus usque ad ... in ... hanelitus in ... &
vox aliquo modo ... & capilli ... incipiunt ... & ...
... eius & hanelitus ... ad fetorem & apparent ... multi ...
... & dolor ... & multiplicantur in sompno & sompnia multa ... & ...
... in sompno ... ... & ... apparent ...
& pustule & morphea ... corpus & ... & ...
... & ... non ... est iudicandum ad lepram ... est ...
... Signa ... quae ... & ... ad ...
... cartilaginis quae est ... narium & ...

Secundus mitte leprosum ipse fit leprosus.

Lac et pisces ea de mensa, causat lepram: calido hepate ceneant.

Signa gravia.

Occulta sig: in coept lept.

Sig confir lept.

tīcium pedū ⁊ manuū ⁊ caul corrod᷑. grilliciës labior ⁊ dulsio co
glandulosa. dispnia ⁊ difficultas hanelit᷑. uox rauciosa co
Signa. tulma tribul᷑ aspt᷑ facieī ⁊ color mg᷑ plūbeus pu᷑ tradit. Sig
Si ex sanguine. q̃l᷑ humoris suarū sc̄ ista. Si sunt lepi ex sanguine color facieī
g̃it ad rubedinē, oblīqz facie ē ht̄ clitudiā ē rubor. ubz misus
uiolac̄ ⁊ ē ulcerosa. oculi sc̄ rubei. palpebre iuiguē. ⁊ ex q̃a
Urine eiusdem. leuissia exiit laus sanguinibz. odor grauis ⁊ fetid᷑ i toto co
Si ex cholera. urin ūg᷑ ad rubedinē ⁊ spissitudinē. Si a᷑ sunt ex co. color
ad citrinitatē mgz, puritū ⁊ mordicaciō ē i facie ⁊ palpebri
Urina eiusdem. ualent uelare ⁊ ē tantū mozibz urin ūgit ad citrinitatē
itati alū ē ul᷑ i petigo ⁊ sipigo ⁊ caluicie uenit ad augm̄
Si ex phleg. Si a᷑ sunt ex ffc̄ color ē albus ūges ad mgdiē, facie
tundā ⁊ cirmutatis ē resolutōibz fluxus ⁊ squamosis. al. urin
Urine eius. alba ūges ad spissitudinē ē q̄dā globositate lamosa. Si
Si ex melã. sunt de mlia facies ūg᷑ ad mgdiē citrina i cplurimē
num carnis ac mouent᷑ ac unlcat᷑. color ē rube suus
ad mgdiuē ⁊ h ac i iter᷑. ac tumz color e᷑ liuid᷑ sunt ūg
Urine ei9. ad mg᷑ nē nodolitates multe i toto cor᷑. mores sc̄ mlia
Nota q̃ pro re humor' unde ē. cor ⁊ i sc̄ sibilitas urin tenuis ⁊ i mista. Si g sunt de
cu᷑ allopucia ⁊ si de co. leonina ⁊ si de ffc̄ tyria ⁊ si de
elephancia. Pnosticacio. Pnosticare pecto plur
mi. lep. p q uenit ad maifestū cumpl᷑ cor᷑ ⁊ uigē n
bz, uita plongare plurimū ⁊ i podue ē medicaiibz q
uenosa mlia i cauata n uadit ad cor ⁊ ip b pncipal᷑
itellig᷑ q lep prc icip᷑ ab iferioribz ⁊ pca ⁊ pca maifesta
i facie ⁊ i cirmutatibz ⁊ i toto ī ultu᷑ ad iferiora ⁊ tc ē moz
q mīb nobilia tam̄ tunū lustue n pt᷑ tū ip homib
Causa, cur non possit sanari. matr᷑ tū ip mala cplōz, sunz ⁊ sicut offoita pncipis
uite ē ip lz i uicibit aute. q in cibz lep q̄ ē cat̄ ulisi
n p᷑ cari cat̄ pacians. Allopucia a᷑ ē nim pessola
faciliorz cateris a pu᷑ leonina ac facile uenit ad aug
mc̄. Elephācia tardi ue᷑ ad augmē ⁊ tardi cat᷑.
1: Curacio. na medio nī sc̄ ht̄. Cura lepre In pmis i capiam a
Phlebotomi. itē ē q q pq̃ ē tuda ē ostinata q cognoscat᷑ p compl

I

no multu pdeat cibi n. fortis mo nio ... et n euacuat ifirmit
delicat ... virtute abicit ... in mor medicine at n euacuat qm
... in ... cit in cibis ... in ... aperit ... ostinata ...
... quam ... multu ... at sint ... ...
... at ... eius ... i solutu at si ... pr ad
magnu difficultate haberit i ... de ... alr uo — Poti de ueniis
... de uenis pius q de magnis ... — pius.
... a piro
a medi ... dura ... cibi qm ... in cibis ... ut ... et
... multas — Consideratio 2ª:
ualde ... et digestione m e ... — i pu ...
... ostinata ... ad ... ad plongand ...
... medicine sint forte ... In primis g digestio ... — Digestio in.
... luca ... luca ... luca scabiose luca lapacii
... flor ... flor viol ... epithimi ...
... mell ... et ... an ...
... Si a hu cali dnent addat ... et ... — Dig: si a calore.
... lactuce et acetu. Si a hu fri dnent addant ... — Dig: si frig:
... anthos ... amlu ... Et si sint ... — Si a retet ege
... arthemesia ... et ... et ... — struic.
... ad addere ... Qm si paup sint — Paupi, a cal:
... digestione ... et ... de suo ... — item ei a frig:
... Si a sint delicati et diuites di — Diuiti.
... electuariis ... dia ... diacitonion ... diarrodon ...
diamargariton. Si a sint paupes ... diacitonion et ... — Paupi.
... addat ... et ... sandali. ... digestione ... — Eidm, a cal:
ad ... fortes ... in medio ... — 3a consideratio.
... fortes ... colerica ...
... lona ... p ... — Purgo gnal.
flor viol ... epithimi ... polipod ... mirabol ... uuar passar ...
ab ... an ... fiat decoctio ... cassia fistula ...
... an ... sicut ... — Purg ...
... ad media libra ... decoctio ... — si a materia cal:
... diligenter ... Si a i ... hu calid addant ...

bis. at' l' dyag'diu ē mastic' bullita ī lacte. Et ū ī certu [illegible] ad
dant mirab' rebus l' ebuli l' esula [illegible] masticē bullitis ī lacte
et idecocte. Me'e a' fortes s' yranustin ierologod' thodorio cu
pisto acuatis ē pulpa colaq' ī pumdā qu' tc et diuat' cola
dat' ellan de lucio ro et si fiā addat' scamp. In m' cola dec' cu
ru ellen de lucio ro. o ylarum iera rufi. an [illegible] iii. i fortis cola
dat' b dellii an [illegible] i fiat pille. Sia lat' ū cu re scamp' [illegible]
tur' [illegible] iii esule masticis an [illegible] i fiat pille. Et tū doles uari
ur' scientiā predictarū qr aliq̄ s' fortes aliq̄ debiles aliq̄ media
t' idmatc calo. aliq̄ ī fro. idustc media celiq' qm predicta
ōs meci llac t ōs colopute q̄ ī fortes [illegible] tole quit. ut ḡ corp
picm cuenire ū p̄lut cat' ad ortū ū lat multi raptatu
pt' et exhauct' indie. ū oio et ptorict' ē tubula et lardi
ello mag' et cohopiant [illegible] et sicut ad mi' cu cra xl dies
p[illegible] uti nolimū mouecat' ōs lardones et cc ilidus
et e' mirabil' dignū et euacuatuiū. l' euaciec' lic p[illegible]
et forte lutici. re pulue apitii et q̄ mane fiat' colar' [illegible]
ē lero capiuo et etate lituti q̄ nulla prīat ad lepin ī cor[illegible]
li t' medicamic' aduciunt. Tc ni q' laxatio tētabuia c deb[illegible]
bz lanī de laxatis lufficiant q̄ ē de plenu. O[illegible] lanī de cap[illegible]
gucc et cautis. tor' ḡ medit' pgert' cap lic. re celidoie ap[illegible]
nasteri. agni casti puleqy. origanū. an [illegible] i mal pipis m
m an [illegible] iii [illegible] et bulliat ī vino al. et addat' oli [illegible]
et bulliat [illegible] et coler' et t ī fugat' lana a' lobu. a' [illegible]
ne et alia [illegible] lat ī [illegible] et [illegible] ī naribz una gucta l' [illegible]
et h fiat de mane an cibū et h faciet [illegible] et p'gab' [illegible]
[illegible] et aglutintes et alia. l' fiat' [illegible] maiorane l' [illegible]
[illegible] coxit c' [illegible] l' fiat [illegible] ē pl' ic castorea pi[illegible]
et elli. l' fiat masticatoriū. re cubeb' puret' pipis [illegible]
[illegible] an [illegible] i. mulcānt' ē [illegible] et medico [illegible] et fiat [illegible]
ic dentes [illegible] [illegible] ps h cori usq; ad qu' tc tale [illegible]
cap' aliq' istoz [illegible] deīn fiat cautia ī utc tibus [illegible]
[illegible] q̄ ē s [illegible] fiat ī [illegible] et fiat letouesi [illegible]
et ūctole ic [illegible] ē [illegible] et fiat cautia ī cautia [illegible]

Purg' add' sit metia frig'.
Med' seu purg' fortes: ad cholerā et phleg'.
pille ad col':
pil' ad phl':
Ne fortis med' noceat: [illegible]
Mirabil' dig' et purg':
Pp[illegible] ne lep' fiat: et purg' ide toto annio.
Quarta consid' de cap' purg' et c':
Caputpurg':
virtutes ei'.
Sternutator'.
Masticator'.
Cautia.
ventose et c'.

I

te in iiii partibus et coniunctim si potest pilos tollat et teneat ista ad | Capit canitut.
iiii diebus et xl. Vo venimus ad balnea [illegible] et in [illegible] | Balneu cap.
[illegible] scabiosa lapaciu acutu anthos flores [illegible] camo[illegible] mel
[illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] caput et [illegible] et abluat caput et
totum cum [illegible] [illegible] [illegible] staphisagrie euforbii [illegible] | Bal: tot corp:
[illegible] in sulphuris vivi auripigmenti rubei sinapis alo[illegible] [illegible] pulu
[illegible] et bulliat in aceto mixto et postea cum panno aspero infecto tot[illegible]
[illegible] a capite usque ad pedes [illegible] et postea lavet cum aqua dulci [illegible] | Lotio post.
et postea [illegible] [illegible] [illegible] cum vino decoctionis [illegible] [illegible] [illegible] | potio tunc.
[illegible] sit [illegible] de mane [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] expellere | egodus aged.
corporis [illegible] et postea [illegible] staphisagria [illegible] per totum corpus | Quinta coll:
et postea abluat ut [illegible] cum [illegible] multis diebus et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tollere [illegible] [illegible] per omnia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] isto oleo ut [illegible] corporis
[illegible] bulliat galle [illegible] et oleum [illegible] in aceto et totum | Ungit.
corpus inungatur per h[illegible] omnia [illegible] staphisagria [illegible] et inungatur tot | Staph: et ung:
[illegible] per [illegible] omnia inungatur cum aqua [illegible] [illegible] [illegible] | Aq q ungat:
[illegible] et distillet per alembicum et [illegible] aqua de floribus [illegible] et aqua [illegible] | ad decore.
[illegible] optima et [illegible] et [illegible] aqua abluat cotidie
faciem et caput et tot corpus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] | Alius.
[illegible] [illegible] et tot corpus [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] | Sext coll:
tes eligantur serpentes de locis [illegible] cum [illegible] et [illegible] | De serpentibus:
[illegible] et caudam cum [illegible] flagellet et [illegible] duo [illegible] abscidat | singlar reme-
caput et caudam et caudam (vel caput et alter caudam) et alio [illegible], et | dio.
[illegible] [illegible] [illegible] et quanto plus [illegible] tanto plus [illegible] de
[illegible] et tanto melius [illegible] et abluat cum aqua [illegible] et postea cum
vino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] per corporis [illegible] alia [illegible] [illegible] | Coctura cop,
in aqua usque ad [illegible] cum [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] | aut pparacio.
to et [illegible] [illegible] et postea [illegible] [illegible] et comedat carnes. Vel alio | Alias.
[illegible] sit [illegible] cum ala galline et modico [illegible] et pane de [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible]. Vel [illegible] carnes sit [illegible] cum pulvere [illegible] | Alias.
[illegible] [illegible] in [illegible]. Vel [illegible] carnes [illegible] [illegible] et cum pul | Alias.
[illegible] et [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible]. Vel alii serpentes [illegible] | Alias.

P

in ponitur in vino optimo · cum epithimo lene et polipodio et aniso et fumo terre [illegible]
tibus seu et ameti et non potest ad vinum cum tepata quantitas aqua vel epithimi
omnia tempore videmus ponitur in vino et vas quod non sit plenum et in
Virtus huius vini. — nunquam fiat clarum potest in alio vase et coopertum. Jstud vinum laudo
cotidie bibere et est cibus potus et tunc abluatur totum cum aqua decoctionis
Signum convalescendi huius. — sentum. Et quando videris per multum usum sperentum ipsum seminari et
pati stoto unum et inceperit rigorem in toto corpore optimum signum est
quando sperites valet quia sint in et alii nullo cibo non proficiunt. et ideo
Septima collectio: — tu vz tyriaca · omnia etiam conduit et corpori medicamento. Vij ueniam ad
Amoliri tubera. — in mentem tuberositatum multi non sanant eleuandi has cum vilis
que sunt dicunt in cute · alii deuastant cum corrosiuis · alii cauterizant qui
melior modus eleuandi cum quoniam non ille seu tuberositas eleuetur cum
Cura. — et postea cum rasorio radicitus ablatur. et sic fiat de omnibus si lucidus
sit et totus sanguis qui fluit colligatur et cum licinio bene pulue
to fortiter inuiscatur et ita facies seu locus repleatur et stet in tribus
diebus et postea abluatur cum aqua tepida et sic fiat de omnibus cum multis
Unguentum. — in unguatur isto unguento · rx · unguenti citrini · lb · i · unguenti fuscati · unguenti ad saliuam
licinium cum · ʒ · ii · misceantur et ita facies cum tot locus in unguatur
in die et nocte et comede uolunt abluatur cum aqua in solis [illegible]
pro delicato. — Si autem fuit delicatus tangere per facies cum aqua decoctionis
bismalue · lapatium cum radicibus deinde in unguatur locus cum lardo et [illegible]
Corrosiuum. — datur. Si autem timet in locis corrodatur locus et cauterizetur cum puluere
re inde crisis sal · armoniaci et calcis viue puluerizentur et misceantur
cum aceto et ponitur in capsula de eo et superponitur loco quod uolumus corrodere
et cauterizare ne loca vicina corrodantur. Viii ueniam ad opi
Octaua collectio: de narium opilacione. — lacionem narium fiat tenta et in unguatur cum unguento citrino et aspergatur pulue
licinium [illegible] et tartari atque fiat tuellus de auena alt
na et abluatur nares et cotidie cum vino tepido [illegible] prima
Nona collectio: de redintegrando superciliis pilis. — rx. redintegrando [illegible] capillorum in [illegible] lauentur [illegible]
et lam [illegible] ponitur et deinde isto oleo in unguatur · rx · capilli veneris
Oleum. — lapdanum partes equales et bulliat in oleo laurino et [illegible]
Unguentum: — vel fiat tale unguentum rx · talpam combustam corticem auellanarum
Aliud. — cum castanearum et [illegible] apes et muscas et omnia combure. Et in rx ·
pilli · rx · [illegible] · nar · lapdanum bulliant omnia in oleo laurino

I

adiat cum ea et fiat virginem et plena ... contraria iungatur. X° advite — Decimum consilium:
dum ad illum qui iacuit cum muliere cum qua iacuit leprosus fecit n. pretias — De contubernio
itorum et carne et mi calefactis in toto per eam fugeris et in leprosi incertes — feminae, quae
Sinti .. et de malis partibus et malis viribus et sic fiant omnia — leprosis inmisit.
quam sit .. i. digeratur ... et per ea evacuetur et per ea stupefiet et
habet cautela et igitur utilius ... est per totum. XI° tamen dedi — Undecimum consilium:
eta. in primis vitet coitum cum fiunt corpus .. tunc dissipat .. — Regimen et dieta.
cum fiunt cum leprosa nulla vena vel nullo modo appetit corpus lep — Vitet Coitum.
sis vitet et omnes res nimis calidas. ut allia et porri et vinum for — Calida.
te. vitet et omnes res nimis frigidas ut sunt legumina omnia preter quam ... — Frigida.
... et vitet carnes leporinas et silvestres et omnia salsa du — Caro lepor. etc.
rata et vitet omnia putrefactibilia sicut est lac pisces et carnes por — Salita.
cinae. de lacte tamen ad hunc dicam. vitet una solutione nimium labo — Putrefactibilia.
rem nimium calorem et nimium frigus et vitet aerem pestilentialem et lo — Usus intz: aer.
cum sorditum et turbatum vitet omnia que corpus exterminant. et ... adiuvant — Gratia.
... in ... et delectant. Item vitet omnes fructus et omnia frixa et alia et — Fructus, frixa, etc.
... in pasta. Aer sit mediocris clarus longe a lacubus et a sterquiliniis — Aer:
et ... omnem ... morbi. Iusquiama et alopicia eligatur ... — Eius varietate per
... eligatur calidus. **Panis** Sit ex duabus parti — morbi genere.
bus tertia mediocris ... alta levium fermentata et ex ... ordei mediocris et — Quibus utatur.
... una die ad aliam. **Vinum.** Sit clarum mediocris ... — Panis. vinum.
Aqua. Sit media ... clara aliena ab omni ... et ... — Aqua.
... **Carnes.** Sit ut primum ... volatilia tamen ... — Carnes.
... (preter quam illa que degunt in lacubus et aquis) de — (Exceptio.)
quadrupedibus domesticis utatur edulinis vitulis lactantibus mu
tonibus ... porcorum ... montana ... de silvi
bus utatur ... iuvenem et tenero fero usque ad VI menses ... na
tivitatis quod ... et ... eadem et de ...
eadem ... omnes alias carnes vitet. De leguminibus vitet omnia preter quam ... bro — Leguminia.
dum ... de oleribus utatur borragine ... feniculo novello — Olera, preter quos:
... ... blitis ... lactuce et ... in ... — cal: et frig:
... in ... De ovis preter ... ovis gallinarum sorbilibus. — Ova.
De piscibus ... utatur piscibus ... de aquis — Pisces.
... longe a lacubus et sterquiliniis. De caseo et de lacte ... — Caseus, lac.

Qui iis vtatur.

Exercitium. fricatio.

et in quarta non possibile est quod extrema.

vtiq̄ hanc dubie ē difficil' valde h̄ in ꝓposito q̄ n̄ apparet i isto ec
q̄ eēt ɔtrariū illo alioq̄ eēt possibile. Vtatur exercitio tēperato an̄ cibum
in aere tēperato a multis manibus fricet: de lauacro et acetabul' aie et aliis
ɔsilibus dicitur ē libro. **Clarificatio.** Item in c̄ i sordidaq̄ magis
digestē clarificatione et ideo si aliquis per largam vinū teneat pro malo.
In primis cadit in dubium ꝓpositū q̄ videtur i q̄d vno verum eēt possibile
q̄ aliquis eēt ꝑfecte leprosus signo nullo lepre in facie apparente et videtur quod
quia in facie sit fortia et extrema debilia et cum vicinū ad faciem
... ad extrema et in apparebunt signa i extremis et in facie vel ideo in
tercium i signis mortalis q̄ apparebunt i extremis et in facie vel ...
vnā propter spasmum a ... Et videtur digna corporis in vna
parte sit lepra et totum corpus et tamen in facie vel apparebit. Et est quod ad
ad̄ fuit quod q̄ habent omnes digitos pedum et manuum in corruptos ...
... et signa et colore commutatis q̄ de tribus ... non apparebit ...
... non erunt vel vngues et erunt vel ultimum enormitatis et feditatis
... tamen est tanta feditate vel in facie appareat vt ex hoc exemplo
q̄ aliquis sit leprosus ... cadunt et decoriantur pedes et manus ...
nullo signo lepre in facie apparente. Oppositum videtur. G...
... omnes q̄ ē ... signa lepre ... a signis ... i facie
... q̄ non sit possibile aliquem esse leprosum nullo signo i facie appa-
rente. De ista questione nescio q̄d ... sed tamen q̄ in cadit ...
... q̄ non ē possibile aliquem esse leprosum ... signa lepre non ...
manifeste apparent i facie forte bene ē possibile q̄ i facie ...
lepre erunt debilia et in aliis erunt magis manifesta. Sed q̄ ...
... nulla signa apparent i facie non ē possibile et ideo ...
... membra nobilia ... ad extrema ...
... i membris ... mollia ...
... faciei ... membris faciei
mollia ... commutationem ...
... signa ... ab aliis ... mortis ... i mortalibus et
phisonomia ... dicebat G. ideo ... q̄ aliis ... dispo-
... i tempore ... in tempore consuetudinis. Cum g.. in multa ...
... in ... obtinent ... et ...
... capilli ... et cadunt. De ...
... in ē ... non ...

generat litargiam et generat nodos et pustulas et cetera. Deinde vene maliaci
que est in pulmone et maliaci que est in corruptia adueniunt quod fit lacerto
qui mouet aerem et in spiritum generatur que aliis rotidam. Iam generatur
hemus et capillorum casum quod fit in localibus et egressiones scilicet eorum nodos
et pustulas et cetera et rotunditate oculorum. Deinde est in nadit ad ii
in audit et tinnitum cirborum. contingit eum debilitate et asparitatem
in pulsibus autem contractio mancies et tenus. Deinde est receptum in canti
dus nasum et pulmone et canalibus suis contingit illa membra et corrupti
one, angustiam et raucitatem igitur et quando multiplicantur eius ro eius
dilatatur nares et non habet aspectum horribilem. id autem quod querellatur la
ton vir quod purificatur et rancescat et hanelitus angustiatur et hinc
sudantur membra et cadunt signa lepre ut plurimum et in plus apparet ita
ac propter dispositionem loci quod in aliis partibus non inueniuntur. Sed contrarie et recep
tacula mira raritas et debilitas et tenuitas non ... quod posuit quod lepra
sit confirmata et nisi fuerint in facie apparent. primo vel ut in plus in
partibus. Intendimus et ... hec. Deinde est quod lepra est triplex morbus consimilis
officialis et communis et consimilis est morbus propter hoc quod lepra est error assimilationis in mem
bris et tamen propter ad signum quod debetur morbo consimili non cognoscimus lepram nec
iudicamus sed propter eam que debetur officiali scilicet corruptionem forme et figure. Et
quod videmus formam manifeste corruptam statim iudicamus lepram et cetera quod
in tale in hoc. quoniam in apparentibus est epistola membris consimilibus officialibus et omnibus et tamen consimili
est morbus propter hoc et in ... nec dicemus quod nisi vel tumor et inde
tumor debetur membris officialibus et volumus scire in a partibus dicimus quod a
prima est tumor ... non ... in consimili vel propter consimilia sed propter
alia ... ponderat signa lepre in hoc de morbo accipientis signa de
corruptione forme et figure ... est leprosus ... dilatatur ...
... efficitur. Autem debilitas ... quod aliud id quod ...
... talia ... Sed mala ...
generat materie ... lepram membris sed videmus in morphea ...
... concludi quod non ... iudicamus leprosus nisi manifeste
apparet corruptio figure et dicimus uolumus ... repeto de corrup
tione figure quam lepra ... iudicamus. quod ... autem
audiat sed vult et tamen ... ad primum dicendum quod hunc ... quod signa
lepre sint magis ... alium in aliis partibus quod ... non
membris ... et debilitatem aliorum et quia forte homines sunt magis [illegible]

cum in regione tanta. Si quis multi sanguinem appareat in facie non videtur ple
pro magistris. ad quod dicendum quod accidit in quo non erunt lepr. sed erunt quod lepra
artifices et quod leprositas et scabies et ulcera virgineum quia corrumpunt
et sanguinem produnt et menstruum. sed de ista non tangetur in hoc. ad decimum
virginum et io dicendum quod vobis quod illum volui absolvere et incipit in regimen sic
ad sanguinem appareat in facie et eructat bene sic. Etc. xx. annos et ad hoc
est illa seditate cutanea. Sed non apparet in facie et io contra contra primum
tamen quod non erunt lepr. non videtur probable. tanto tempore steterunt quam tantos similia con-
parata et io sed similiter alterius opinionis tamen non est isto quia diligenter
invenimus tamen aliquid nec aliqua in leprosum iudicamus et est dicendum tamen satis est
Secundo quod diu quod accidit est vere lepra sit morbus totius et est immobile ut est mor
bus totius. propter tamen per propter unus multum adustum et corruptum et valde non
et est hoc natura male competens totius et sic omnia in ultimo vitae principis et est
compositionis armonie consilium ossalium et venarum quod omnia contingit ut lep
non quod tamen corporis et in intellectu potest de in toto corpore vita manente
non videtur rationabile. Oppositum tamen videtur licet autem quod dicitur quod est tam
et est. Dicendum quod lepra potest dici morbus totius et morbus partis suo modo
intelligendum tamen quod si per lepram intelligamus mala complexionem et un et vi
ne corrumpente assimilativam, tunc lepra potest dici morbus. Si autem intelligatur
lepra in quo scilicet illa mala complexio sic est actius et in dubius et corpora
ta mors et actius et in plurimum dicitur de spasmo et quibusdam aliis. a
quod morbum vel actius non est. Intelligendum est quod est actioni leviter tamen ac
quod est morbus. Assimilare quod nutrimentum est quod actio. Hic quod actio alia
est. aliud moratur. aliud corrumpit autem quod actio assimilandi nutrimentum
carnis corrupta tunc est lepra caro non incipit unde, multa sunt et ita tunc
tunc non potest assimilare quod nutrimentum et convertit in carnem rubeam ut
inat carnem sunt sicut granulosa leprosa quod non est illa caro et sic
in ista immunitas horribilis quod est lepra sic tangitur. c. vi. de mortis. lepra
error assimilationis in carne. quod ista particio potest dici totius quia non nutrit
ad tota hoc autem potest esse dici totius per tanto quia manifestatur in partibus
ubi consitutionibus. licet tota sic est membra consimilia et officialia et debita
mitas vero quia est lepra sit morbus consimilis per se officialis et quis harum
ista constituunt tota et lepra autem est autem manifestatur in uno io dicitur totius
dici totius quam incipit ab interioribus et per ea manifestatur in exterioribus et

intrinsece ad interiora et tunc accidit mors quia sic capit exteriora et interiora ideo dicitur
morbus terminus. Quarto potest dici terminus quia omnes virtutes corrumpit et ab aliis pro
quia falsa ymaginatione homines in lapsum tabulam et in debilitatem corporis
more de uitali per in uoce et difficultate hauciuntur. Vel illi propter
fetido colore et tabulam aspectu et vultu detestantur ab hominibus. Vel quinto dicitur terminus quia
finaliter totum corrumpit hic sic in medicis et quibus dicitur aliunde morbus termini
potest etiam dici morbus partis duo in lepra dicitur esse non membrum non sit esse fortia
sed plus tamen unum esse debilia sed plus et unum et quod membra tem
puit materia et quod non et ideo in quibus manifestantur per in naribus et in oculis in
et quod in oculo et in naribus non et quod in medicis et in extremitatibus non. quia sic aspe
tus incipiunt et quod non. ideo potest dici partis aliter. quia non est intellectus quod sic
assimilatio corrumpitur in corde et epate et in membris principalibus non in membris solidis et
medialibus sicut sunt cartilagines et ossa quia ante prouenit propter continuam corrup
tionem earum per adueniens mors propter tanto quia nobilia sunt et fortia et uirtutes
tunt resistunt ad debilia et propter tanto dicitur lepra ab interioribus quia membra
interiora incipit ad exteriora. Ipsi uene cartilagines et ossa ipsi solidi
corpora ut gutta non sit apta suscipere. Ipsi est ita membra sit tale et hoc non
potest pro tantum lapsum ipsi elongationem corporis actiuando autem longe
aduenientis mors. Caro sic quia fluit et influit et in membris aliis per
recipit multas alterationes et corruptiones transmutationes uita manente.
Videmus sic lepram quia nullus membris corporis uoletur ipsum suscipere ut totum ca
ro ideo influit et habitant in ea et quia lepra est morbus carnis et non cordis non
ossis et in talibus ideo potest dici morbus partis unius sic soluuntur hec in di
luis uiis. Circa duo dubia quia nec actiue est ultimum in lepra mala complexio
sit calida uel diuisa et ut quia sit calida complexio est membrum uel ut uicta et in sui
mutationes transmutata et non potest tale uel non sensibili alterari ymo ut in
brum in forti mala complexione sciencie in qua ut tota est uicta in qua
ad nostrum iudicium apparet tale non potest esse sic calida et uenit quod declaratur hic
uita primum quia lepra confirmata aperte causa non potest. Secundum est complexio longe
fortis longe tamen est quia alia causa in lepra ut cum generatur et quia fluxa et quia
uiolosa repentina. Est tamen membrum in sensibilitas ultima ei et ultima declaratur
mala complexione in calide. Contrarium ut legere. Galenus primo libro fau de mala
la complexione diuisa. dicens sic quod est mala complexio diuisa in toto et
est in ipso prima carnosa et quod in parte sit in lepra et cancere et in die duo

q lep̄ ē morbꝫ ptis ꝛ q vᵗ ē mala ꝯplo diuisa ītm tm̄. G. lep̄
q̄ꝫ h̄ gn̄us ē ꝛ c̄. Dico q̄ ē de plenti q̄ ī lep̄ ē mala ꝯplo
diuisa ꝛ nullo m̄ pᵗ ēē cāl ꝛ ꝫ aliqᵒ m̄ ēē ēē sciti ēē mor
vn̄ ī ista m̄ deleꝛ. qᵒ ꝯ lucidat p̄m̄ b ꝯploꝫ n̄lē hō ma
lā seruiente ꝫᵒ dissilatate ꝛ distancia h̄ malē ꝯplōis aūh
qᵒ timū malē ꝯplōmis seruientis q̄ tm̄ eī ē ēēō ꝛ nec
toria ēē n̄lē sic q̄ n̄ h̄s sēn sīcilis ī trāmutatā ꝛ q̄ mbꝫ se
ī foꝛtāl hac mala ꝯploē seruiente ꝛ tā dī mala ꝯplō sī
meꝫ cāl ꝛ tā ē ꝯrite sī mala ꝯplō ī lep̄ p̄sit ēē ad ēēta
q n̄ duo .n. videnᵗ īpedire ꝛ malicia ꝯplōis q̄ ē tm̄ ne
ca oppōita p̄ncipiis inter ꝛ p necābilitas mᵒ m̄lta ꝯpp
ad ulte ꝛ dn̄ ī caūate ē .n. inta slet p calm̄ ꝛ hu. ꝛ tᵐ ī ulti
m̄ entᵗ n̄ vꝫ polᵉ inta manete q̄ ista ī formet mō pᵒ
ēē lusteant p̄ hanclitū aᵗ inb tullet dillo lic
catis ē gᵒ ī lep̄ sp mala ꝯplō diuisa ꝛ m̄ cāl ꝛ tē diuis
G. lep̄ q̄ꝫ h̄ gn̄us ē dᵒ q̄ ē h̄ gn̄us ē cāᵒ q̄ vtrobiq ē ma
la ꝯplō diuisa ꝛ vtbīꝫ mala ꝯplō ē m̄ ꝛ vtbiqꝫ ē p inib
muatōis ꝛ n̄ ꝯgōis ꝛ vtrobiq ē m̄ m̄lta ad ista ꝯpp
ōibꝫ ēiustis mōis ē h̄ gn̄us. Sꝫ ī h̄ n̄ ē h̄ gn̄us q̄ lep̄
bꝫ ptis sꝫ cāᵗ n̄ sonte p̄ p̄uᵒ. q̄ aliq̄ p̄s carnis ī cip
ōꝫ ī lep̄ ꝛ n̄ tō ꝯpo n̄ ē n̄cm̄ ad h̄ q̄ sit morbꝫ toti
toto sic pꝫ ī ydropisia q̄ ē morbꝫ totiᵘ ꝛ tm̄ n̄ ē ī olle
sp vn̄ q̄ n̄ ē nᵗ medietē corꝭ. Si .n. ēē ī toto corꝭ ē [illegible]
ꝛ ēsiūcie n̄ sē sufficientē. Ad p̄mā dᵒ q̄ m̄lte sē crudi
cabiles sic sꝫ acuta ꝯtēnē ī p̄ma p̄yado. aᵗ ī [illegible]
la ꝯplo n̄ ē ēēta. Ad ꝫam ī stanciā dᵒ q̄ ꝯrupcō sig
sigᵗ ēēōꝫ tꝫ lep̄ ꝯplemū ꝛ p̄lōꝫ sic .n. ī ethica ēē [illegible]
sigia ꝯrupta ꝛ ī ēēne ēēi rotundi risfa de alus ꝛ ī lep̄
nulla diua ꝯstitucia distīcia. Ad ꝫᵐ dᵒ q̄ ī mam̄ lep̄ cau
tꝫ alīcacō sit mag̃ qᵒ .n. carnis ē calm̄ ꝛ hu. ꝛ nᵒ ꝯtēm
ꝛ iō pᵗ alīcari ꝛ variam p̄ma m̄lti mē ꝛ paucitatis ꝯ
ꝯplās n̄ sic ēē tē. Ad vltᵐ dᵒ q̄ sensibilitas n̄ ē ꝯtūs i
ns n̄r tꝫ alis p̄te sꝫ m̄ioꝛ ītbᵗ n̄ ē actūs assilatie
tꝫ mag̃ dissēuratie ꝛ iō macies corꝭ n̄ ē differencis [illegible]

tinentibȝ lepre. ꝑ lepso n̄ amisit sensu oio n̄ alm̄ i extremitatibȝ
ymo sentit se ɔ̄ fuatu & debilē. Sȝ mirabile ē q i ethica uͦ ē
etudo ɔ̄firmata q hȝt sensū exterioꝝ & n̄ hēat sensu ꝑte pallidis
ē hūi accidit i lepa uͦ ē mala cplō diusa uͦ sensu extioꝝ n̄ ē p
fectus ymo si tāgatur ē tactu n̄ sentiet & tn̄ aliqͦ m̄ hȝt sensu sue
ꝑte pallidis. dͦ q mala cͦ i ethica ē ea. & n̄ aufert sensu exti
oꝝ ē calor ꝑ sit putrēc. sȝ sue pallidis aufert sensu q nulla
ē cōnectus ut pallidū uͭ sci i lepa q tm̄ claudunt poros & i ipedit
aductū spūs. & i ipedit sensu extioꝝ. qͦ potꝫ aliqs dubitare si opetur
flōi pq āpt corrupta sigūa. dͦ q i lana ē istd explanatum
qm qn sigūa n̄ oblitē corrupta tc m̄ ē delegata ab iterioribȝ
ad exteriora & si sicȝ flōi tēcet m̄ corrupta ad iteriora. Et ā me
ti ē q m̄ corrupta sit i exterioribȝ q̄ iterioribȝ iux̄ modū nobilia
qm cito iterficiūt. & iō n̄ opetit flōi p q sigūa ē corrupta vide
dicere & p se n̄ opetit n̄ p accns sic dem ē ut si ta g̃s nimis
dilatetur & eēt cū aut nimia iplō v eēt timd decussante ā
v uncta putredinē i ucis & talia q tm̄ sē sui i lectum bn̄ duo
bus q tpe video hoies cotidie cruciari i flōi leplor. Ostendo
ac vidi q ad ul ad itedebat media n̄ qd tē tan exhiberet vi
gilate gͦ. vͦ pbꝫ aliqs dubitare vt. bal. aq dulc opetur i lepa.
dico q si q̄s auctoꝝ dicat q n̄ opetur vm ē solū q bal. n̄
indiciant n̄ q ē mixtum & p tanto opetur i serpigie & impigie. sȝ
i lepa m̄ ē mag psudatum & bal. aq dulc n̄ sufficiēt digerunt
g tonitrubȝ sic ē scripta ē sib & salibȝ sicut tunc ē ps q abluat
ē aq dulc & p huc mod bn̄ opetur. vs itelli q cū i media
ta lepe ē hūi tac cūta ex hūore mixto remanēs ꝑfectue & du
rum hūoris q humores sui hūor ē i horribil q n̄ carnis n̄ p
pter o assidare & iō corrupti assidatiā & grāt lepa. Et lic
q alioꝝ hūioꝝ plurēs cū lepe nullo tn̄ m̄ cū i mediata p
se eē q nulla hȝt tantā cōnectē ad m̄ hūāa sicut uilia qroꝝ q
aduritur & i uiliaȝ tūc mutetur & illa uilia tūnt uira i hū
rore sȝ n̄ pter digna n̄ ē assidata n̄ mutata. Sȝ ē humoris keni
lera triea horribil i tm̄ q n̄ ē i ptate uͤ q illā m̄bs pter
assidet q & c. vnd nondū q putredo mē cuntis lepre n̄ ē put

sco fluidor et liq̄tor ꝯ̄ i febꝫ n̄ putrido ex q̄ laico8 cat⁹ ī unilīcia ꝯ̄ i q̄rtulꝫ. l3 li ás diunt l̄ putrid̄o, ēe h̄ ē cūn aduſtōe
et i cauato. et i m̄ lep̄ ē putrida. Vm̄ᵒ aduſtio q̄ error h̄ ꝯ
i eqr p̄ ēe ca lep̄ ē imota. l3 error ūtutis ī nutritiue i car ē
imediata. Vr̄ⁱ itelli q̄ ē ūn lep̄ lat h u. mūc ī ūl aduſt
i cauat. iō diuiſa i duc turbātia q̄ alīa p̄s uad ad in
rnales et iō appet l̄ arcuule. alia p̄s q̄ uad ad m̄cōs
et ꝯlum̄ eos et potētie ill' q̄ ē mī medice et poſtice tē
tatis et alia uad ad p̄loz et cūnā et lactos viar h
et cōloz et iō ſpūmat ꝯh et i mutat o's illas ptes ut
tiq⁹ et euapor ille multiplicant ſcad ſcriora et nares
igitat et ſiflat illas ptes et i p diuiſa ſupplicia corp⁹
hūm. Sᵒ nōnd' q̄ m̄ lep̄ l3 p̄ ſet i mb'ꝫ p̄ncipalibꝫ
tū pncabilitatis ē q̄ i matie corrigi n̄ p̄t et iō ē m
hedita⁹ et p̄adag ē et tū ſi hui⁹ egar tale ſcm̄ gn̄
l3 hedita ē gn̄ato l3 ſet i mb' p̄ncli et alia n̄ q̄m m̄
ē corrigibil' o's g' m̄ icorrigibil' et i ſtāti l' gn̄at morbi
duratiū et ſiſit ſe et uicinā ſuū ꝯ i. Sc acuta p̄lic
bres ſac igniꝯ. Aūc ſuppi. lep̄ uob ꝯtagia p̄ſtat
viui animal' quo ē h p̄b' q̄ lep̄ gn̄et et ſiguet quo
cul' ē ſp̄ ſat corruptū et diſtēpatū i ſtā et ꝯ plōc et talia i
gn̄atoꝫ. dᵒ q̄ l3 i m ipediat p̄l⁹ tū i ſedit gn̄o
uic q̄ ſt ſpmatis et iō l3 ſp lep̄a ſat corruptū i ſtā
reuatili corp̄o ſeu alīato ꝯplōis aliq̄ m alt
p̄b' ē q̄ lep̄⁹ ſat tom igis et tpr tpat et i corrigi
plōis et q̄ iueniat i matie q̄ ē ſtatat et i potit gn̄
o8 ut uideur' nogatue u. n̄ p̄laim q̄ ſa p̄l⁹ ꝯplōis
corrigibl' ē et ille p̄l⁹ ſat et iō et c. Vl' p̄ſſa dic q̄ ꝯ
gn̄at l3 ille i q̄ n̄ dū uehemēs corp̄o ē et i
ma ſana l3 ēriora ſat i ſtā et q̄ ſpma de ſcadi a mb'
iō p̄t gn̄are et maſcl̄m ē. l3 ſanū ſup n̄ q̄ ſem
corruptū et iō gn̄at ē ſiſe ē ꝯ p̄ſa ꝯ ꝯ dato et q̄ m̄ n̄
n' a pide n' a carne. Pt⁹ et ultiō nōnd' q̄ nulla
ꝯpret ꝯ ī leſi n̄ i m̄ ſag̃uea ān e⁹ ꝯſumatōꝫ q̄in

aut^d flō̃i et iō n̄ cōpetit flō̃i i cosinata · q̃ mui ilegi dicet^r nup
mag' idigz calefactiõibz et hūitatibz tepide sī ē de h' rei et lidi
tat^e et iā cōpetit corp^e i maniā · d^e q ī maniā n̄ ē tūta cor
pō ut icanacō l^d i lep̄ et iō ī maniā ptr cōpetē ī lep̄ ā m̄ n̄ ē
tol corrupta · h̄ uenenosa et iō cū mouet^r m̄ uenenosa i
hec ptes uicinas · q̃ g' corp^e cōmouet huores et m̄ uene
nosa cōmisc' ē huoibz et q̄ ī trāt et delictat et oz lepsi ūt
hī et uti i radic^e q̄ ē de n̄ cūdis io ī lep̄ corp^e n̄ cōpet^r · l; lat
uulgariis cōpnuio et cōcroma q n̄ tol^r cōuet l; curat · Cā^m
xxii · De morphea.
Morphea ē cutis defedacō ma
culosa · causa · Jntelle^m q oīa illa q̄ s̄ cā lep^e s̄ cā mor
phee · un q ē lep̄ i car^e ē morphea i cute adultā g' q̄d n̄
morphea h̄t cōueniā ē lep̄ qm̄ l^d i lep̄ curat ut^r adulatia
ī q i morphea · l; ī h dīffert qm̄ lep̄ ē ī car^e · morphea ā ī
cute · Morphea āt h̄t cōueniā ē ī petigo qm̄ utrāqz ī cutis ē
maculosa l; dīffert qm̄ i morphea ē ista i cute macula
pl̄a lat et pti n̄ · l; ī petigo ē ulis l' qi ul'is cutis defedacio ·
Sc̄da dīa ē qm̄ ī petigo n̄ curat ut adulatia ī morphea
a^t curat cōcluditur g' q morphea ē corrupcō cutis adulātis ī ante ·
Considerandū ē ēt illa m̄ q auctores q̄ l'ap̄ n̄ ponunt n^t
duas sp̄es morphees albā et nigrā de q^o sat̄ mirō q̄ p^r q̄
morphea et lep̄ n̄ dīffert n̄ h̄ ī carne h̄ ī cute et sp̄es lep^e s̄ q̄
s̄ et morphee et forte n̄ posuerūt auctores q̄ n̄ erat famole
tato actuū qm̄ h' s̄ de lan^c et lat ī facie appellabz gutta
rosacea h' lat ī qdō corp̄s appellabunt^r rubores et ī h' s̄ lat
de cola appellab^r ī petigo a^t serpigo et ī ille due sp̄es ab tor
te s̄ · Sz lan me^e ē lat ī ru et n̄ uatū l^d ictē · tiō de modo
iō n̄ de nūo n^r de noibz cū dū tū res itelligam̄ · Sup̄
ut g' q m̄ · s̄ sp̄es morphee q̄d de lan^c adusto · q̄d de cō · ad
usta · q̄d de fle lado et q̄d de mūa adusta · Signa · Si color cor^e fuit
rube^e fuit maculos tū ē de lan^c et lat fuit cū fusc^e maculos tū
ē de cola · et h' fuit albz maculos tū ē de fle et ī^a sp̄s ē famosa
et h' color fuit nig' maculos tū ē de mūa et ista sp̄s ē famo
sa de noibz g' nulla cōtēcō dū tū res itellem' · Pronosticacio ·

Si morphea fuerit novella curabilis est. Si antiqua incurabilis vel cum magna
difficultate. Si morphea ceperit modicum [illegible] curabilis est cum [illegible]
difficultate. Si locus morpheatus pungatur cum acu in illo loco et sanguis [illegible]
quando perforatur [illegible] curabilis est. Si quod aquositas [illegible]
est cum magna difficultate. **Curatio.** Superius tota dicta [illegible]
[illegible] in generali [illegible] in lepra et digestio et evacuatio [illegible] huiusmodi [illegible]
[illegible] in lepra. Sed veniamus ad localia in media. In primis
fricetur locus fortiter cum panno aspero et [illegible] si cutis in illo fuerit [illegible] calida
[illegible] appelletur morphea [illegible] cutis dum tamen locus sit rubeus [illegible]
[illegible] cum [illegible] pigmento et modico. Sic [illegible] et [illegible]
[illegible] rubeum et pulverizetur [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] vel [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] rubea [illegible] in [illegible]
[illegible] abluatur cum aqua [illegible]
[illegible] rubeo colorat et [illegible] discolorat. Et [illegible]
[illegible] morphea fuerit [illegible]
[illegible] fortiter [illegible] et [illegible]
[illegible]. Oleum [illegible]
[illegible] et [illegible] marmore et [illegible]
[illegible] oleum [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] curabilis [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] litargiro. Et [illegible]
[illegible] ad [illegible] sulphure [illegible]
[illegible]. Calx abluta sulphur [illegible]
[illegible] auripigmentum [illegible] sal armoniacum [illegible]
[illegible] litargirum [illegible] et argentum [illegible]
[illegible] radix [illegible] radix lilii et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] flos [illegible] cubebe

acetū · emula · sqlla tolia hec castanidos viper piper mel et alia
alopicia et g alia ex illis at plia at oia hec tas doles aie q
tam ptcīlarū et pulin zcc et ebullit i olo et la iugat aut
cito lta et cū et olo fiat ūgm et p scti cpla g plus et multa
alia unt ai uicū opantis ī aq · Et si la ū veliter et fluat
aq latas et tagis lotū ē q in euacuat · Si a morphea ex his
ñ ter · cur cū lep · et i ē itē de ointate qin i lep tamen ingis
na pcdant · li a et i mltis lilibz mlcū huit titanū et io ad co
plemtū retinui q e i ca° de lep · Clarificatio · Intellad · q i mor
plia sedant capitetes ñ cpr sfoi et uu ē qm ñ pouchit a du
as spēs et q ly eau de ca tira plum et dic q i alia spē ē i lep
ñ cpr sfoi et potalic etudo ē p q ofimata q in tht ab eix
adicioia actū li nos pōm morphia de lau seu ruborc ti
i pm° cpr sfoi · Si a pōm morphia de co · seu i fctos et cor
sit plector a pm° p q pfectc sfoi ut vz pcedit io q pot aut et
q d letias lin · qm u ē lau mltis mal et pcut lo sfoi lon ra
pit et malū diminuit de pōm lau° pucti it uala lit i lymo
cho et ñ pl ē de mala lau° qm de bono et ē sit sfoi · ut vz io
qm ñ retin lon q i digz et diminuit ab u mal sit vz g p q
de sfoi i morphia a pm° lau° dominante et de cor° plector ei
te · 2° debem i telli c q cū i mediata morphee ē error iuta
digie tcie q morba cutis cū a affectons p e error aliaru dig
nu et potanc e pris uiz corrupta gñantis q expulsa ad cutē
ut digie tcie assilare ñ pt et io ñ erant expl tia ñ p actus co
q ium expluna i ciora cortis mitit ad cciora et ut cutis explta
debit q te explse ñ pt · digia g erant p le explim p actus · 3° uo
nand q ē ulia p tec tehūt et ñ ulia ite ad initūt de hu · uq · sut
oledictes pria ñ pcaiutes ñ qtitatie ñ qlitatie · Sz ordie ela
to ē hu · pait qlitatie et qntitatie te te i oledictes q g ter ela et
ulia cū ñ lat tbutli dispe de hu · i oledictes et gnat morphiam
i · lau · et cola ē ñ le tb dispe te i oledictes et cunt morphea liant
cant lepz q ē sorā · 9° aduitend q ythica deseat tota cutē et
morphia ñ lz ē desedado macola ē io ē qm ythica ui ñ ē i
malicola ut i corrupta et io os ptes cutis icipiut ipiz colle · In

videtū i carma
cū sic sluit q
ulcio eua
cuat ca
gñe
bū

ulc ·

morphea que est magis corrupta et omnes partes cutis totaliter expellunt [illegible]
a se et debiles eam recipiunt. Vo[lo] intelligere ad morpheam quanto plus pro[fundum]
occupat tanto difficilius curatur quia iam maior virtus debilior. Si ig[itur]
si in qua toto corpore inflatur facilior est curatio a principio quam illa in qua non toto inf[...]
pertineo quia sunt due species et ex alia et alia in [...] inde est quod pinguntur et alter[...]
in morphea que est in cute in parte et in toto. Vi[deo] ad intendendum quia non [...]
plenitudinem ad inferendum invenimus bonum post eas [...] Sed per nobiliora appar[...]
quod est ex hoc iudicium est infirma. Veni[amus] nondum quia a principio morphea [...]
mente fortis debilitatur in qua sit fortis ille. Sed quod dicit in prima quantitatem [...]
morbus sit time quod est ex hoc debilitatione mente debili [...] ut in talia [...]
ect [...] pridem esset et ideo pro acuta imputatur quo ad forti[...]
mentem. Sed quo ad quantitatem virtutis in proprio ad ultimas [...]

Scabies est infectio [...] Capitulum xxiii de scab[ie]
cutis. alia squamosa pruriginosa. alia sicca alia humida [...]
sanosa ut plurimum in extremitatibus. alia magis parte corporis occupans [...]
humoris [...] corrupti in esse generati quam cutis in [...] et vaporis [...]
[...] in corpore sicut expelluntur. Vnde si vapor fuerit multum subtil[is]
[...] insensibiliter. Si autem fuerit non in tanta subtilitate et non fuerint [...]
tunc in sudore. Si autem fuerit grossi generant scabies. Si fuerint medio[...]
[...] et secundum maiorem vel minorem corruptionem generantur istas diuersas [...]
secundum generationes scabies [...] corruptio augmentatur [...]
et in plus fortitudine generantur scabies et in plus scabies facta [...]
tigo et impetigo vbi est maior adustio et vnde est [...] et in plus ma[...]
[...] Leutigines [...] et alie istarum [...] generant [...]
[...] ad cutem deligantes quia iam est multa virtute expellentia cutis [...]
[...] immanet [...] et faciunt diuersa genera istarum [...] diuersi[...]
[...] Scabiei genera sunt iiii. species ex sanguine ex colera. et sic salsa
[...] quam in scab[...] et fortibus species [...] in quantitate [...]
[...] de aliis humoribus sunt de prurigine et alia. [...] et [...]
[...] salsa [...] et de aliis quam [...] sanguinis et humores [...]
Si scabies fuerint ex sanguine [...] ad ruborem est [...] et [...]
magis et delectatur magis in pruritu sed in fine fit dolor. Si autem fuerint
[...] salso [...] melancholia et pruritus vehementes et delectatio in [...]
[...] in fine est vehementes dolor. Si autem fuerint de melancolia [...] toti in cute

I

git ad mag dietam et pustule et scabies de levi curantur cum medicina laxativa et mundi-
ficativa. Si autem fuerit de colera laxa ventrem ad extremitatem cum magno pruritu et
... et calliditas. **Pronosticum.** Scabies multe corruptionis est difficilis curationis
ipsius corruptionis ... blandum et quasi ... ignem inducunt. Sca-
bies sicca ulcerosa fetida multas partes corporis occupans habet malam radi-
cem et aptitudinem ad malas egritudines et difficilis curationis valde. Et si fu-
erit pura modica partem corporis occupans non angustiosa non locum proprium an-
tecedens facile curabilis et cetera. **Cura.** Si fuerit ex sanguine fiat flebotomia et
mundificetur corpus cum manna et cassia fistula. Et tamarindis preparetur vinum oxi-
zacre ... sirupo de fumo terre et sirupo de boragine. Si autem fuerit de colera et corpus
plectoricum fiat flebotomia. Deinde detur sirupus acetosus violarum et de fumo terre et
purgetur cum mirabolanis citrinis indis et cassia fistula. patis ... et si fuerit for-
tis scabies et non cesset purgetur ... de succo ... et ...
... Si autem fuerit de flegmate et corpus plectoricum et fuerit fortis fiat
flebotomia. Deinde detur oximel simplex compositum ... sirupus de fumo terre. Deinde
purgetur cum mirabolanis kebulis et indis ... medium ... florum boraginis florum
violarum ... epithimi ... medium ... aba-
...
... kebulorum indorum ...
...
...
...
... et fiant pillule et detur ... in
... vaguo ... dies ... Si autem adhuc fortior purgare
volumus purgemus sic: recipe ... ʒ ii ... ʒ iii ...
... ʒ i ... et fiant pillule. Si autem fuerit melancolia detur oximel
diureticum ... sirupus de fumo terre ... libra ... Et digestis
purgetur cum mirabolanis indis ... et epithimo ...
... recipe ... ʒ iii ... la-
pis armenici ... ʒ i ... et fiant pillule ...
... fiat stupha ... calida ... in stupha
recipe florum boraginis florum violarum ... epithimi ... mellis ...
... et ... stuphi ... calente ʒ ii
... unguentum ... recipe unguenti ... libra ... litargiri ʒ ii sulphuris

Scabies à sanguine.

À cholera.

À phlegmate.

borag.

À Melanchol:

ʒ iii · inviscentur cum succo de suo cere et i ungatur. Si autem cutis tota
in sulphure ea quidem dicitur cere et plus scabiola lapatiorum acuti, aurisu anis
l. et excutii quibus vice cere o' aluminis alesrue ʒ l. cera unguento
quo · re · vgi cat' vgituler · vgi ad scabie aulib · l. calces extin
sulphuris · litargiri ana ʒ · l. conficiatur cum syr' de suo cere et inviscen
conficiatur que unguentum valentia ad omnem scabiem · brevi plus et minus
cum hoc · luceat tunc cere · luceat scabiole · cere lapatiorum acuti · luceat
le cum panno · luceat rapham et sqille et lucie et modicum istorum et
et folia fuligo aloe litargirium climia · pinnulogos cica
calx lota · sulphur extinctum vetus · ellius tartarum olim antiquum
pur auria acetum argentum uiuum extinctum olim de lampi · anto
sal · armoniacum flos eris · viride eucuiuns alum vale sal · aure
morem et sulphate et aluminate tum tunc ista sunt artificiale
Alee quod vnum ex istis at misce et inviscentur cum olo ro · at cum olo
cum at cum butyro at cum olo lilamino · at cum anxugiis · at cum
cera et fiat vel olim vel vngium. Si a' acs fuit miri debilitate
rad' emule campane · aure porre · an inviscentur lecto igni · vel
re fuligis oli ro · ferri cum olo iunctum aceti inviscentur et fiat vngium
medica cum · vel istud quod a solum vi in scabie le i iulebz sambu
dulcetis fedis · re · dutimorum · eris usti litargiri
genti cute · maritallite · lalomkie · aluminis sarracolle · cum
this · pinnulogos ana ʒ · l. conficiantur cum cera oli emad ...
at et fiat vgium istud et vz i calorem sic dente c' cer? In contra
corpore inditi · re · mod' ebuli elli · al · i cetis conterdur ...
por · re · inviscentur et fiat vgium omnem scabiem acua d' ...

Ista precepte ueniunt in membris et io cor in — *Ca. iii. De scabie acua cum ulceribus et quae vi ... diuturna*
diat et io dieta supposita madefiant
imam cotidie in aqua decoctionis malue bis
malue pilee ordi et auene · demum i ungantur
cum anx' por · re · vel gallinaceo · vel fiat istud vgium · re · luceat apum
fol' lam · luceat ...us al · aq ro · ana ʒ · l. aloe ʒ iii · oli lilamini
cera q. l. fiat vgium i ungatur et sic p'rigmoly' istud i scabie
lacta re · dragagi gumarab' i lilioz le malue bismalue an
l. aloe sarracoll' ana ʒ · i. conficiantur cum anx' por · re · vel cum gallina
vel olo lilamino vel olo amigdal' dul et cera · q. l. et fiat vgium. *De ...*

lo macu...

ʒ · i · acc
ti · al ·

Mallum mortuum est quod species scabiei que oritur ex melancolia nimia adust-
ta et ex admixtione eius cum salsa fleumate et medicine et particu-
laris · magnis fedis cum lamine cum sanguine et cum quod ulcerati-
bilitate et cum ipsi apostu in tonis et tabus tenebris et cum eis. Causa ·
Al' hic scabiei est multa commixtio cibor' multor' et opilatio splenis re-
tentio mestruorum et emoroydarum post consuetudinem et similia. Cura · Digeratur
materia per hunc modum re. mirob. citr. ind. ker. prunorum ana lingue cervi corticum tamari-
scum thamarindi ana ʒ ii omnia terantur et recipiuntur in aceto al. per diem et
noctem. Tunc re. bor. scabiose fumi terre lapatii acuti · buglosse me-
lisse viridis mercuriales ana lib. i. fol. sene epithimi polipodii anthos flor-
bor. flor. viol. ana ʒ iii. ana ʒ v mell ro. pini prunorum ana lib. i. fiat
syr. Cum digestum postea fiat purgatio. cum pillulis yeralogodion. cum thodori
cum cupido et dolis sit mixtura ciuctum partidiarum m. ii ʒ. post cum
suo pio · Corpore purgato simpliciter vel multis diebus suo intio et in
simplici ponatur ea que primum ibi et excitu q lz vice acceperint
aurea alexandrina cum ʒ i. et vino decoctionis fumi terre. In-
ulce et acto aurea alexandrina colla et spongia fiat vnguentum quod latra
se. vel vnd. tunc tuci saphani sepiale fetide atri... cruminus
alumen boraci fumi terre scabiose lapatii acuti ana quartum vini
veteris olei sulphuris vivi calcis vive ana ʒ iii. argenti vivi co-
nia ʒ ii. tunc plurizata est partis sucas et oleo muti et cera in
corporetur fiat vnguentum. Et adiutorio quod si ubi reliqui vel elephantis ex renite.
vel gravis vel maliciam splenis vel multis emoroydibus et
illa prius dicit tam et potius splen · Ca^m xxiiii · De pustulis ·

Pustule est quod veniunt per eas ad modum granorum ... tubes
pedes et cordiacos sicut et per eas naturam invulgam per variolam
brolla dicunt · Causa · Quia pustule autem ab exterioribus quam
ab interioribus. Si ab exterioribus ut a causa et per caliditate calore et cum
cum et per negligentiam ablucendi et inducit de cor et vestes. et propter
quod talia forcia quam cor applicantur et est carphia · unde etiam mul-
ta consilia · Si ab interioribus est et eius humorum singula quam
lentare cor. quod veniunt sicut est per corpus et sudore est spiritum in qua-
litate de causa aliquid de colera · aliud de flegmate · aliud de mela · Sig ·
Si autem veniunt a causis exterioribus undique partes coaguleantur. Si ab in-
terioribus et cum de cause color est rubeus est spiritum calore et dolore. Si

ex cola tunc citrinitas et puncta et acuum. Si ex fle allecto sanie
et prurit. Si ex melan. livor nigredo et modica punctura. Pronosti
Os iste pustule si negligantur et non medicantur in scabiem convertuntur cacio
tur et si fiunt de ea cum vlcera in petigines et herpigines et alia in
la accuncia. Si autem fiunt de fle per scabiem in cutulam convertuntur. Si
fiunt de melan. interius et duriores ad eandem et si negligantur convertuntur
in cancrum. Cura. Si fiunt ex san. fiat flob. et medicetur cor
cum tamarindis cassia et similibus. Si ex co. et cor est plectorum fiat
flob. deinde digeratur in oxiz. et sir. viol. deinde purgetur cum oxilac
atio et elco de succo ro. vel oper balneum et in ucco cum popu
leon addere unguentum quod acuatur cum litargiro. Si autem fiunt de fle di
geratur in oxi. et cum sir. de fuo terre et oxiz. composita et purgetur
cum ierapi. ieranich. Si autem de melan. purgetur cum oxi. et cum
de borag. et de fuo terre et purgetur cum diasene et diaboragine
rusti. Item cum ab aliis competit scupla et dul. et q in ugnetur cum
vngis. R vnguentum vngi ad scabiem cum lib. l. litargiri
tartari z. ij. vel z. olli an z. ii. argenti vivi extincti
ceant cum aceto et cere oli antiqui vel cisto R. succi celidonie fu
mi terre lox. scabiose lapacii acuti ana q.m in litargiri cum
ceruse ana z. l. misceantur cum cere et aceti et cum ana antiquo
vnguentum. Istud per valet in sol ij et in omni scabie et in omni genere
ideo est a ignorat quod pustularum et aged vtatur isto vnguento
apietur et appellatur valde meum. Clarificacio. Intende quod
pustule veniunt a causis exterioribus ut plurimum cor non est plectorum
petit aqua terra de s. alpi r q balneetur in aqua terra et natz in
en alpe gutta tum fabarum lenticularum et ordei vel inungatur cum litargiro
et aceto et sandal. et ro et olo ro. Et si in hidrinis medietas
Si autem fiunt de ea terra balneetur in aqua dul. et post alpe purgatis
ordei vel lenticularum ordei et supra in ois g cum bal. aqua dulci
cor medicina si indigent et te non est et in unguentum inducatur
petit et cum cumponatur et olo et unguentum inducatur. Tertio nota
quod si pustule veniunt a causis intrinsecis ut a virtute medicinalis
te plus valent vnc. Si autem veniant a causis extrinsecis ut ex labore
et calore et similibus ter magis valent in estate. Cam. xxv. de vulneribus et sola

contra

Nullus est solutionis continuitatis tantum in membris consimilibus et officialibus et est
in membris omnibus [illegible]. Causa. Solutionis continuitatis aut provenit
ab exterioribus aut ab interioribus. Si ab interioribus tunc aut est ex sanguine
adusto corrupto cum ulcerante et rumpente aut ex colera adusta aut
ex melancolia adusta aut ex uentositate rumpente aut ex caliditate solis aut
ignis aut ex sanguine ulcerante et tunc solutiones potius magis appellari
ulcera quia omnis solutio virulenta saniosa sordida ulcus proprie appellari
in hoc casu. Si autem proveniat ab exterioribus sicut a casu aut percussione aut
gladio et talibus tunc si sit in carne appellatur plaga aut uulnus. Si in
osse fractura. Si autem fuerit in nervis in venis est et continuitatis solutio ap-
pellatur. De nominibus [illegible] ad res [illegible]
[illegible] notitia et non [illegible] secundo de moribus. Species
solutionis continuitatis [illegible] est solutio continui
[illegible] de praedicamento [illegible] solutio continuitatis [illegible] de praedicamento [illegible]
[illegible] appellatur tertia species est ulcus [illegible]
[illegible] constituunt tertiam speciem. Quarta species contusio appellatur quae provenit
[illegible] lapide [illegible] flagellatur [illegible]
[illegible] appellatur contusio [illegible] ab omnibus aliis [illegible]
[illegible] digestio [illegible]
[illegible] Nunc autem species alia con-
[illegible] magnitudo parvitas rotunditas [illegible]
sordities sanies calor [illegible] caro addita [illegible]
[illegible] humor [illegible] livor rubedo [illegible] vetustas et
multa consimilia. Item [illegible] differentiae
constitutivae quae addite solutioni constituant species [illegible] declarabimus. noua-
tio de [illegible]. Tertio [illegible] [illegible] et
[illegible]
[illegible] appellatur [illegible]
[illegible] diligenter. Si [illegible] est magnum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Si est [illegible] dolore aut [illegible]
[illegible] cum sordicie aut sordicie [illegible]
[illegible]. Si labia [illegible]

a° da mir.

multum distat aut non. Si fetida olfactus est e dentibus aut cum dentibus [illegible]
est putridus aut itali(?) si cor est inflammatum aut capitis. Si [illegible]
a mir(?) aut cum sensibilitatis si est contrariae aut non conveniet [illegible]
[illegible] multum ac accidentia et oppositum contrarium et [illegible]
venit primo ex malitia humoris aut [illegible] aut [illegible]
[illegible] aut omnium quam extulerit se quod omnia [illegible]
si ad finem curationis deveniunt curantur. **Signa.** Si a causa [illegible]
proveniunt ab [illegible] si est [illegible] cum [illegible] calore [illegible]
et [illegible] et si est ex colera est [illegible] et ardore. Si ex [illegible]
[illegible] et [illegible] si ex [illegible] et sic de aliis signis [illegible]
[illegible] Sic autem de causis extrinsecis et notandum [illegible]
[illegible] aut accidentium aut [illegible] et digito et labiis quae [illegible]
[illegible] **Pronosticatio.** Dis[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Si est cor male [illegible] de [illegible]
[illegible] aut [illegible] aut est magis distat
[illegible] inulina cordis non [illegible] inulina capitis et [illegible]
[illegible] aut [illegible] aut [illegible] aut [illegible]
[illegible] si magis aut [illegible] aut de raro [illegible]
[illegible] non [illegible] inulina [illegible] radicalium [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] in aliis [illegible]
[illegible] radicalium [illegible]
si venae minutae et capillares [illegible] in magnis [illegible]
non [illegible] illarum poros et meatus carnosos. Solo [illegible]
si est in uno [illegible] aut [illegible] et [illegible] et [illegible]
non [illegible] et si omnino [illegible] non est [illegible]
[illegible] motu aut [illegible] aut [illegible] dum [illegible]
[illegible] est nausea et [illegible] inulina [illegible]
[illegible] nausea et [illegible] est [illegible]
[illegible] est difficultate [illegible]
[illegible] **De** [illegible]
[illegible] est [illegible] non [illegible] radicem [illegible]
[illegible] manum [illegible] venit [illegible]
[illegible] Et [illegible] est [illegible]
[illegible] **Cura.** In primis [illegible] nos [illegible] inulina

I

mur̃ ñ p̃ dcũ fuerit. Et expo[illegible] illũ canonem ĩst. et ignoro pro
tũ. Intelligendũ est q̃ in oĩ ulc̃re cũ illud sit debilitatũ ad mat̃
dup̃[illegible] hr̃itatis cũ ñ oĩo mutatũ assimilare ñ plus ł sbtil' et
q̃ura q̃ indiget duplici medicatiõe s; ablũcõne ł mdicac̃e in oĩ
g̃ ulc̃e ꝯpetit medicina sicca aliqualit ꝯ ꝯplõz in
b' cy calor ñ multũ excedat ꝯꝑamtũ. In oĩ g̃ ulc̃e ꝯ
petit sicca s; diũsimode. q̃a ꝯ ñ in mb' dz ꝯ[illegible] Si g̃ m
bz sic̃ ł hũid pacũt' solõz ꝯ[illegible] i mb' sicco ꝯ[illegible] apponẽ
mag̃ sicca ł i mb' hũido mĩ sicca. q̃ sic i mb' hũido po
nent' mltũ sicca corꝑet' ꝯplõ ñ'. s; illa dz huan i tpi
mor' q' ẽ de pleni itẽcõe. Alit' dz ĩ hntes ẽ [illegible] q̃ si
sordicies ulc̃is ẽ mlta mltũ sicca dz apponeda ł si mediocr̃
pm sicca ł sic [illegible] ꝑ[illegible] si mbz ẽ sic̃ ł sordicies mltũ mĩ
tũ sicca ꝯpetit ł si mbz ẽ hũid ł sordicies mediocr̃ pm sicca
dz apponeda. ł si mbz ẽ sic̃ ł sordicies pauca mĩ sicca ł si m
bz ẽ hũid ł sordicies mlta pl' sicca ł i de alñs p; g̃ q̃ s[illegible]
[illegible] mbz ꝯplõz ł [illegible] medicamĩ [illegible] dz. In [illegible] g̃
ulc̃ibz s[illegible] medicina dz apponeda sol' abluẽd ł medicã
[illegible] ẽ ulc̃ [illegible] ẽ sordicie mlta tũ fortina medicam
na dz apponeda. s' ẽ calr [illegible] vide eius ł [illegible] ł
[illegible] eius ł [illegible] solõ. [illegible] ide ingenio plet [illegible] vide [illegible]
[illegible] puẽt ł dissolunt. pũgũt ł [illegible] [illegible] ł solm [illegible]
[illegible] ł putrefaciũt ł i [illegible] ł solm obtudũtacũ q̃ ẽ [illegible]
[illegible] ipmet putrefõz alioz [illegible] pl' [illegible]
ꝯponũ ł [illegible] mbz. S; i [illegible] oportet q̃ mediũ ẽẽ mltũ [illegible]
ad alia g' [illegible] ẽ. In oĩ g̃ loce ꝯ[illegible] ꝯ[illegible] q̃ pu
mo [illegible] flux. Sedo q̃ [illegible] ulc̃a a putrefacte q̃ [illegible]
[illegible] ẽ ne[illegible] ł [illegible] [illegible] ł [illegible] [illegible] vi. [illegible]
bz. P[illegible] g̃ q̃ ulc̃a sic̃ [illegible] ꝯ[illegible] ut [illegible] ł [illegible]
ꝯ [illegible] mediũ [illegible] [illegible] exigentiã [illegible] ł [illegible]
[illegible] dz q̃ ñ [illegible]. [illegible] medicamẽ [illegible]
[illegible] lote [illegible] lote eius [illegible] ł abluta [illegible] i [illegible]
[illegible] aristol' tartari [illegible] ł [illegible] plus [illegible]
[illegible] ł [illegible] applicet' ł ẽ vino ł mell' calis abluat' [illegible]

VI

pīt modic̄ de eo ɫ olō ɫ fiat vngm̄ ad vulcib; calīs a ſōr vng
citū acuatū ē litargiro ɫ ibi⁹ vngm̄ fuscū acuatū ē pl
alo⁹ ɫ aristol. Et si cū vlcerato ē calore mag⁹ ad rēe vin
cali ad rēe cbustōis t̄c̄ ex igne ad ex aq̄ cala ad ex solei
vngat⁹ lo⁹ ē populeon ad ē duab; ptib; populeō ɫ tcia vng
ci⁹ ad fiat vngm̄ ex his. t. ex mallagie psili ɫ capillo
ɫ volis ɫ luto portul⁹ ɫ plantag̃ ɫ pūc ɫ cōnād⁹. Si a᷑ fuerit
vulū ex nimia frīgītate vngat⁹ ē auf̄ vulpina ad ē vngo
sambuc̄ acuato ē aq̄ fetida ɫ galbano hapmo ɫ silib;. Si
fiant ḡ ista cū fumigatis de vlcib; c̄tis ab īcionib;. Si
talo ad plagā. ad vulo. ad fcm̄. ad pforō ad puritū cor
ĩat p̄ cāc exteriores cāceroib; vlib; obscuās ad vngm̄
gētib; cūmittētes de ai de auxilio bn̄ne tūc icapiam cum
n ad ē magnū ad puū. Si puū ñ sufficit p̄se ad c̄and a
ras in velandi ī pūno lineo desr̄. ad q̄ apponit tela aran
ra cumulic ɫ talia. Si a᷑ fuit magnū ad ē ē depdiat
sa ñ t̄c̄ pūtat⁹ tūc tam. qm̄ vt plim̄ viuat qm̄ phuat
apate. ɫ h̄ ē q̄ multū timeni. Si a᷑ volumꝰ sanguē
capiat⁹ stup̄ canabic̄ ɫ madefiat ī aq̄ c̄a. deīn ī albumi
vor ɫ desr̄ apponit⁹. Deīn cōiungamꝰ labia vuluę caued
ī vuluę ñ sit olm̄. ñ plus q̄ alia nec p̄t ī. Deīn lum
fili sit planū ɫ eq̄le de serico. ɫ ac q̄ dca ī ꝑ puncto
d. ɫ ī spacio dato ī q̄ puncto vsq; ad finē. deīn ligetur plume
oli duplicati desr̄ apponit ɫ caued q̄ aq̄ ñ apparet
Si a᷑ eciam cancri vulnerati rēe glās acutas de vulua
get⁹ ɫ ī vngat⁹ tale q̄ aq̄ vulū tāgere ñ p̄lit. Et ī oī mag
ne ē ī gemina q̄ ī⁰ q̄ colis cotidie medicatur ī q̄ sit
pte īftiora ad īmb; tale ñ tūct⁹ q̄ la medicato. Si
sint magnū ē de pdicc̄ sit ī ñ cōiungat⁹ si ī illamm
cato vulū ɫ caued q̄ hī. ñ plit tūc ad lacū ɫ alia
se q̄ cor ñ sit plenū ɫ alia ɫ c̄ dent⁹ cibi q̄ gnat carnē
tū vule c̄ sc̄ gallinę ɫ pdices ɫ agni āntur/vitula. Alia
ne ī vulnib; efficiūc gnancia sc̄ ista alle eius radic
ex ustū cerrima lota. cinis lota. mirra. lan d. sarcocolla.

ordi fiunt

I

radix lilii · succi salvie & silva l' i q(uar)ta · accipe galbanum & liquati
oleo intimo · deinde appone p(ro)pter lineam antiq(u)o modicum inmutabile et
temperat & aspergat p(ro)ptie olibanum & aloe & modicum aristol(ochie) & fiat
emplastrum deinde appone. Cum autem tanto venerit ad superficiem ... et
leto cutis · si autem fuit ex hiis · b(ene) inna aloe ex ustum · uitriol' ustum · galla ·
balaustia sanguis draconis · ungentum ustum & silva · Et est intelligendum quod ... q(uo)d ...
at carnem in uno membro non generat in alio · quoniam quod est membrum ... et quod
liceat & unu(m) quod est sordicie multa & quod est prurita · quoniam medicina
unum quod est in pudibundis non est eadem cum illis quod est in aliis quoniam in pudibun
dis dixit esse subtilia et in aliis minus subtilia · alia quod est quod delectat in uno et alii
acrium & alia artificiose et de aliis quoniam restauratorum debet esse solicitus in
castitudo membrorum operationum & sensuum & nobilitate & in medicinis et potest
eligere ex hiis medicinis quod competunt isti & quod illi et ideo debet pertracte
...totum secundum experimento plures oratores est rethorum quod ... sunt decora
tilias vel aliam non tangentes. Si autem fuit contusio cito seu fla
gellacio et quod pri(mo) fiat ... ... quod non esset plenum deinde appone
... ... ut non fiat fluxus ad locum deinde sanguinem evacu
are ... & ab ex ... cito fiet ... · ... ... q(uod) ...
... quod dissoluat ... decoctione centaurea maior & ... ... in
acetolo & fiat ... & ... · ab ... post laua succida cum ...
... appone quod ... resolutiva & ... ... quod lac cum
aqua decoctionis ... ... & ... & ... fiunt appone ...
tole ... ... quod & ... in moto ... ...
... · ... quod ... ab aliis est ducta · Si autem ... fiat soloibz oti tis
... post ... ad ... & ... cotidie bis ...
... lac. Si autem vena ... fuit ... & fluxus ...
... cum ... ligaturis & ... et ... est plum ... appone
... aloes thus ... ... · ... armenice · pilos leporis in
... ... & ... ... alb... ovorum & cum ultimum in uina
... · Si autem ... ut ... fiunt in uno in ... & mulieribus ...
... ... · ... ... per naturalem sordicies ...
apud sordicies quod ad ... ... quod ... ... & ...
... ... & ... ... oli antiq... & uino & fiat
emplastrum ... ... · Si autem fuit in ... ...

bum licium cohibium · sulphur canonicum · calx extincta · alia · optime
saponum lac titimalli quam puncta sicca duri in dictis
et potissime quam est in plumbo et usto fiat cauterium superponitur
corporis sit mundificatum cum floribus et farina abstinentia et aliis aliter de-
cum in cutem sparsum et apia et alia non fiat quod particularia in ulte
precessit sit cuscuta et alia. Si autem fuerit apium immo de ualere
ex orobis fabarum bolum et ordei et que conficiantur cum aqua in coloris sapo-
ni et ignis tertia abluatur cum vino acto. Si autem fuerit dislocatio
que consistit qui est ut eleuatio atque profunditas et quod mouetur non potest et quod
distat a loco suo quoniam si ad aliquas partes post motum nulla est dislo-
catio et ideo accidit superius aglomus quod sit ut unum atque tertia atque
cum atque apia atque punctio et alia et de catio de est composita aliam ut
tantum dolor quod in prouincie non audeunt in locum suum et de statim usque
in dies decem cum dislocatum loco suo imponitur et post ipso
et imponendo aliud audit sonum et fomentetur cum vino potico in
gerit. Si autem fuerit dislocatio ex nimia humorum dubitate uel cas
de fiat cauterium et emplastrum de aqua [illegible] quod sit ex gallis et acacia
et balaustia cimitar cum [illegible] et quam numquam et medico consistit.
Si autem fuerit fractura in osse capiti accidit cum aliqua compositione quam in die
actio multum continuo apta fiunt humorum putredo et multum
a quo omnia ossa diligentur consolidatur. Si autem de partes fracture primantur
primitiua consolidatur. Si est in diuisa fractura non generat in cauterio
ni quod ipso ubi grauis quod sit in tibia de [illegible] in lecto pone
in supinum et extende ambas tibias et [illegible] alterum longi-
ores ossa ei fracta non declinent omnino unde [illegible] dolor et
nimium plagam quod [illegible] fiat cum vino medicato
et in medio [illegible] capitis et teneris [illegible] quod de [illegible]
nuto non remaneat non remaneat a [illegible] cautius qui in generatur
putredo continens totum membrum [illegible] ligetur et ligamentum sit de
primo [illegible] medio lato [illegible]
medio fracture et habeat [illegible] idem per modum [illegible] una [illegible] aliud
optime [illegible] primo [illegible] non sit aliquo [illegible]
tum quam [illegible] parte [illegible] magis [illegible]
et parte [illegible] ut [illegible] sit ligata alia

I

tutu dolorosa ut sit 9tra et n̄ tn̄ q ex h' huores plet fluer
ad locu. Deu oi die tria seu q̄rta remoueat ad uidend' locu
et si ē purit' q fomtetr ē aq calida do' rapiat rulesce et si idi
gent mdicamine 9solidatio post' uix capilli ē intolo. deu li
get' et ponat' pluma acoli duplicati ut ligamtu sit fortius.
deu ascellas q' post' tibia q' bchiu i uase ligneo ad mo
nauicle ne ipa aliq motu ipertinu fugiat qm i dormiedo
9tig' sopmat et aliu ipertite se moue et tc n̄ in oibz eēt bn̄ ap
pdiatu eēt timd' de fcta. Et i fcta tibiar 8 lectu sit corda
pendes ut ē uult aliq pte corp' moue q i' se appodiet et q let
' sit plorat ē uolunt ascellar q tc eēt magnu pidm ē opor
tent ipm iace dieb3 .xl. et apli'. Dec cibi q' gra pox ēe ut
lactis et assate fructu cecu fala fcta et talia. 83 q 9sulpit o3
alia admistre et io uie actuū fq't o3 mfta faie 9 in mor'
Dq̄ra g' uix in mor' et actuū et ptiele pnt'. Sio' eēt f
ta oue q' ē ē iuulue q' ta uulue et ē h q' ē i lecte dui mis
q' pie mis. et ē h q' ē 9tulio q' ilacis q' ploro et ē h q' est
magnu q' puu et i talis diffentijs acciutalibz et cogitat o
culta fcta fcta q 9iut' douuit et 9iut' cogit et 9iut' uug' et
ē 9iutate fugit duellanā et ē 9iutate masticat cibā et accor
da hi tenreat' uit dentes et thar' et peuat ē 9iute lutum et
sep fcta3 9uci 9rat' se et nausea et si dura uit q' pia uit si
it lese tc ē pafuelis. rubor facie' educto color debilitas tā
ibutis alis. In pimis g' fiat pio q' uz i uulnibz et plagis et a
tia et 9halibz. re agrimoie pigmelle. bretonice. ulene ce'tarice
ne. sicador. lobue. pilosette. tu 9solidax. platag' lana md
de rube. ma. caulin. tu. pedis colubina gallica absinthia ta
naceti. lig' dius ede' terr' egrari. buglosse geciane. Ista oia l'
maior p's 9tant' et bulliat i uino al. et addat' medie mell' et p
tz cotidie. Et si se ē fotis accipiat i p'ua q̄titate et si debil' i mag
q mirabilia fac' i oi' ulne siu ulcē sordido seu n̄ sordido. deu
appot' i't' eplm 8 cuci fctū et 8 pria ure3 et dura ē lesa fe re
pias li'ad'. ce. celetanc an lb. l. liq'fiat sil' et icudant' i uaso et for
tis sil' malaxet'. 2° item liq'fiat et pliniat' i lacte mulieris q'

uacce & malaxet fortit. ideo item ligetur & ponatur i luteo lato
mec & malaxet fortit. q° item ligetur & ponatur i luteo secu
rete maioris & malaxetur fortit & tūc accipiat vna p[ars] et ro[tu]
ntur appone & nō i[n]uetur nō dilat. Exemplum d' magn[o] dulce
in iamuelis q° colcatur cebr & de [illegible] capis. iz. celertur p
tes. ii. ce. al. pte vnā ligetur ad ignē & ponatur s[upe]r colatoriū
sit acetū i q[uo] p[ri]a cadit ē tūc i fractū q[ua]n[do] be[ne] de acito. [illegible]
ghat uts & cadat p colatoriū s[upe]r luce hlare letoiue. pars
ulene pte. vnā mallecolu. pte i. i cor ē luteo ut meli[us] potes
item ligetur & cadat s[upe]r lat mhetis l' uacce i q[uo] lat totū cor
pia & i cor ut meli[us] potis. Si ū potes hic luce hēne de plihe
& hat uts potes poñe lucānia icetam vrā & plite c[on]tin[ue]
tes poñe se ēpliu[m] pimū pfora i mitis lat[er]is ē formatur & le
nū ēplim soble poñe p vnū calm tūcat leuet & p[er] tuū
amouens li fetz ligmū ce ē amoue & item i poñe ip[s]i. id
item & q[uia] f[i]d[e]o op' ē ducitur. pvcūlosū & p[ro]litū & maiora sol[...]
idigz. io i[n]strumentorib[us] de eliq°. Clarificatio. Intelle[ctu]s e[st] [...]
pedecrates q' i febris opetat subtile dieta & fomentaci[on]es. [...]
subtil' ē dupl' subtil i pasitic [illegible] ola & pruilli subtil' & i [...]
g° se aciate & i[n]ti[us] acitū ē dat i pura q[uan]ti[ta]te & io li au[...]
dicat q' subtil' dieta opetet vna ē q[uo]n[ia]m ad q[uan]ti[ta]te i febris [...]
glla & ea q[ue] generat chimū grossū & uiscosū subtil' d' i pasitic [...]
actiuus ut q[uia] ē [con]stipatiua at q[uia] ū p[otes]t digerere glla [...]
& p[ro]p[ter] h[oc] & glla opetit i pura q[uan]ti[ta]te. Et nond' q' i[n]b[...]
q[uo]d instrumentis [illegible] cp[ro] & q[uo]d ū [illegible] alia & tū p' utū v[...] debe [...]
gn[aci]o[n]is & in q[uia] p' utū n' matr n' didi n' lem n' lan[...]
cano ē [illegible] lacluntus & q[uia] lictua p[ro]p[ter] instrumentu[m] [illegible] [...]
[illegible] io p[ro]p[ter] instrumentari & ē h[ec] lan. iueīt [...] i cor[pore] [...]
ro ex lan & i lan[...] lengs & h[ec] lan[...] io instrum[en]t[...] p' lem a' ū l[...]
ueit. q[uia] lalti i uteris debe[n]t le[...] gn[aci]o[n]is q' ē matr & i mulier[...]
debe[n]t lem vni & q[uia] radicalia [illegible] mir' ū [illegible] cū oib[us] [...]
cōibz p' veū q[uia] ex leib[us] generant. io i etate pinla [illegible]
bū vuitur [illegible] lu [illegible] deperdit [illegible] & ē h[ec] & q[uia] radicalia ut plim
se bū & uita pt' principalia & nobilia principalia a' & nobilia

qm̄ q' ad
q[ua]litate.

I

corusca d(e) parte ipo cor nec(essari)e nobilite(r) au(tem) qu(ando) accidit i(n)flamata
p(er)ect mors si sit alia te(m) se tam tum ex i dectic attractio q(uod) in(ue)nit p(er)
calu(m) et dilectatio q(uod) i(n) q(uibus) poros largos et digita q(uod) in(ue)nit p(er) calu(m)
et humid(itas) et i n(on) sit i(n)stauro q(uod) om(n)ia deficiu(n)t eis. sz cavo hic o(m)ne n(on)
ea et hu(m). i. u(e)l s(ed) debet q(uod) oi t(em)p(o)r(e) i(n)staurant(ur) et forte e(st) dato q(uod) e(ss)et
ex scilz p(ri)mis f(ac)tis oditur(um) citatis. 3o notand(um) q(uod) in(ue)nit q(uod) s(unt) humid(itas)
hu(m)ite(r) ulc(er) et q(uod) accidentali(ter) te(m)p(er)a(n)ti(a) uulnera fiunt i(n) m(em)bris humido n(on) sanat(ur)
cito q(uod) i(n) sicco sz i(n) humido accidentali tardi(us) c(on)solidat(ur) p(er). vulne(r)a q(uod) fact(a)
si(n)t i(n) m(em)bro humido n(on) sanat(ur) q(uod) i(n) sic. ip(s)o copia (con)tinuitat(is). 9o adite(n)
du(m) q(uod) i(n) solu(tion)e (con)tinuitat(is) paulatim i(d) e(st) s(icut) a(pparet) (con)tinue e(st) actiuz pu(n)gi(tiuus)
et maior e(st) dolor q(uam) si fiat subito et si tot in(em)br(is) (con)tinuatur et n(on) dolor
e(st) q(uam) h(oc) e(st). i(d) e(st) maior i(n) solu(tion)e (con)tinuitat(is) n(on) e(st) dolor u(b)i i(ncisio) et q(uando) fit sibi
to cito fiat i(d) e(st) ratio n(on) e(st) dolor q(uia) e(st) ex illo et i(n) illis q(uod) fiu(n)t pau
latim et (con)tinuitat(is) (con)tinue e(st) ei et actio et passio et io maior dolor. Ca(pitulu)m
xxvi. de fluxu sa(n)guinis i(m)moderato.

Fluxus sa(n)guinis i(m)moderat(us) uen(it) aliq(ua)n(do) ip(s)o uulnere et
alia extrinsec(us) sz si tam(en) tu(m) fiunt time(n)
q(uam) aliq(ua)n(do) fluxus sa(n)guinis e(st) modic(us) i(n) q(uo) sufficit digitu(m) apponere u(e)l p(ann)um line
u(m) i(n)tinctu(m) i(n) aq(ua) fr(igid)a. a(u)t i(n) aceto et aq(ua) fr(igid)a. a(u)t i(n) aq(ua) ro(sacea). a(u)t stupa cana
bine i(n)tincte i(n) albu(m) ouor(um). a(u)t rasura p(an)ni linei a(u)t tela aranee
a(u)t musca p(ri)mis. aliq(ua)n(do) tu(m) uulnus e(st) magnu(m) ut q(uando) uena magna
a(u)t arteria i(n)cidit(ur) s(ed) ut dictu(m) e(st) et tu(n)c teneat(ur) digit(us) a(u)t p(an)nus line(us) in
tinct(us) i(n) aq(ua) fr(igid)a a(u)t obstru(a)t(ur) aliq(ua) i(n)genio d(on)ec medicamen sit (com)positu(m)
q(uod) raro i(n)uenit(ur) q(uod) medicina sit p(ro)mpta et tu(m) sa(n)g(uis) e(st) uenit i(n) q(uo) si
e(st) de arteria e(st) subtil(is) clar(us) et uenit saltando et e(st) i(m)petu m(agn)o si i(n) sinistr(o) m(agn)o i(n) itu(s)
m(agis) dextroru(m) m(agis) sinistroru(m) i(n) uena n(on) sic et sa(n)g(uis) e(st) grossus aliq(ua)nt(ulum) (con)tine
dicam(en) q(uod) dictu(m) e(st) s(ed) de aloe et thure mastice. et sa(n)g(uis) d(raconis). bolo. ar(menico)
et pilis lepor(um) (com)mixtis cu(m) his et (con)ficiat(ur) c(um) albu(mine) ouo. et deli(gatur) ap
p(ro)p(ter) et i ita dimitte n(on) remoueat(ur). p(ri)mo q(uia) timend(um) e(ss)et de ap(er)t(ur)e et si fi(er)i
fiat paulatim et c(um) cautela. Si a(utem) n(on) p(ro)ficit i(n)stringi liceat cauterizet(ur)
locu(s) cu(m) ferro ignito et si pa(tiens) timeat ignem cauterizet(ur) cu(m) (calce) uiua et calce
extincto et calce uiua et sa(n)g(uis) d(raconis). de aliis a(utem) fluxib(us) sa(n)g(uinis) loquitur
i(n) capitulis suis. Intelli(gen)d(um) q(uod) cu(m) aliq(ua)n(do) e(ss)e cu(m) cauo a(n)i(m)al(i) agri(m)o(n)ia
...ne talis ut dictu(m) e(st) pili lepor(um) et alia medicamina efficacia ab le(n)g(er)e
t(unc) debet ca(n)do medicina sic stati(m) i(n)mouendo (com)plo(ra)t fe(r)...do fluxu(m) re

VI

[F]issurando · confortando · cauterizando · constringendo · opilando et de aliis.
Primo notandum quod in ista cura non intendimus istam fluxum sanguinis · quia calor et spiritus
refugiunt ad interiora et ideo membra vulnerata non conducuntur · et vulnerata · ymo
non sanantur sed aliqua medicina interiora cura calor et sanguis currit ad apertum
et fit fluxus et ideo quod causa ipsius potest restringere sanguinem cauterizando · Capitulum

xxvii · de morbis unguium secundum

[P]anaricium est apostema calidum dolorosum
natum in radice unguis aliquando est ulcus et panaricium speciale lepra
alii est lanie virulenta et non curandi tras aliquando maculosa fistulatur
gent pido · Dicta generaliter cribileat · deinde floris pira baurica cum
... medicinis de primo fiat emplastrum cum micallagie psillii in aqua ro · sed cum
opio et capillis et farina ordei et aceto · In augmento dum illimatur
cum lordiaco aurum et in statu cum micallagie psillii cura est lacte ...
ne stat ... et acu et declinatione medicinis cum terri lupinorum
et melle et si est ulcus est cum aloe · thure et arsenico · si est fissura
in ungibus limatur cum mastice dissoluto in oleo liliaceo · Et si est
cum ... et leprositas in ungibus cum auxilia medicamento in ...
gatur cum adipe galline et oleo liliaceo · deinde radatur · deinde emplastrum
cum ... et ... capilli · Et si volumus quod unguis cadat inungatur
cum oleo et aliis · aliquando cum sulphure arsenico et aceto · Et si ex aliquo
morbo mortificatur fiat sub ungue ... unguis cum ...
nitatur sanguis · fluxus deinde fomentetur cum vino al ... Et si unguis
fiunt ... maculosa limatur cum nuce et capilli et farina
lupinorum et aceto · Et si est ... fiat cum aceto et oleo de ...

Clarificatio | Intelligendum quod unguis sunt extremitatibus condis et ideo unguis
... · emplastra condis et ... operitur ...
... et plus quia sunt in loco ... et ideo non est magis
dolor · ... non solum ... operitur sed et narcotica ... in veneno
sa ... operitur ... ad ... ad livorem
... et ad ... plus ... ex dispositione ... ex malitia materie
... de ... non est ... ad ... operire ...
quia ... est distantia ... ad cor ... in parte ...
... evaporata ... non veniret ad cor ...
... de malitia materie ... a primo ... operire ...
... operire ... de parte ... vim est ... est male ...

hnt virulencia et cu ba eet tumd de digiti anullare. 2o itelli
vngues q digitos et ossa sunt ex summis ossium ii quo ad mg prima radicale sunt
habitudinaliter q generantur ex ium gtta circa. Et uere h laces q ii
gt generantur i extremitatibus pedum et manuum q i veneret artic tiant
et si i extremitatibus i q d leo armorum uti animalibus et i hominibus ut possit le
scalpere et minuta possit capere et ut digiti sint fortiores et io qui un
gues sunt grossi et rudes homines rude et i digitum ligunt qui hu grossi i
corpore grossa dicuntur et h ut sunt sibtiles ?tenui ligunt: Capitulum xxviii de
incendio ignis
Corpus humanum aduritur et comburitur aliquando igne et aqua calide.
ne aliquando colore feruenti aliquando aqua bulliente et in.
re aliis dicta gtat subtilis et fiat si ?i si penicularia gitur icm i
iungitur cum tris de populeon et ungium citrinum qui alia ii sunt ueta
ce et alii sunt alii sunt cum uulus et alii ii et qui ii cum uulu ponitur tum et hu
et que cum uulu tum et hic. Ossia a i torrum possit ee to tax. stupa canabi
na panni line lana abluta panni de serico et alia cum itigitur in
liquidis et liquida possit ee ista aqua tum decctum aqua ro olium ro succus
sempiuiue lac succus eud et plantago et populeon sem mire cum tu lol ar
meni. cimolea. cum pho. album ouorum et talia itigitur quo panni in
uno ex istis et in multis et decum apponitur et frequenter inouetur. Clarifi
Circa ista um itellige q cum alius conbuitur i digitum cum candela. cum
calibus ee tenet experimentum q si digitus potest i aqua tum q ee aug
mentat dolor q propter ad ulte itauet et si potest tepide ad ignem
leditur paulatim dolor. quia propter ad ulte extrahit exiguus plurimum
dicitur cautela q populeon et alia tum ii apponitur actu tum si te
pida et ee tum sunt anodina. anodina a sunt ea q sumunt dolorem mi
tigat et io talia sunt uiuatiua qui ee sue actualitas i soluit
et ee sue iuentus alterat et i mouet igneitatem. 2o itellige q i
cura hic ex plure ee tum cum ii aqua tepide calefacta digerendo ee de
allat et si ulterius augmentetur et tofaticet et aduritur cum mortifi
cat et denigrat et si ulterius tortuit cum icrustando deallat. 3o itellige
q olium h ii operatur i quantum p tanto q i ista maneret ex h q calor
albit sic cum omni i combustionibus propter potentie olium ro. et ii
i sunt q tal ignis uolatilis est et q ab ex. 4o aduitendum q
cala bu possit operari potentie cum lac cum ulceratur et io calx abluta cum

Nimias aquositas et dulcedines et precedentia multa est o lo ro ur **Capitulum xxix de nimia grossitudine et nimia macie** [red rubric in margin, partly cut off]
Nostra et fiunt alii ueniunt in extremitate nimia [illegible]
Ex frigiditate uel ex aliqua actione uel ex coagulatione [illegible]
multis et de facili cauetur [illegible] tuleo et cetera et auringis [illegible]
la. Si a [illegible] ab intrinsecis at ex co [illegible] uel multa [illegible] cor [illegible]
dificare et dieta [illegible] ordinare [illegible] ad periculosa ueniant [illegible]
[illegible] cum fiunt [illegible] sonita est [illegible] et multas in ab [illegible]
de [illegible] medulla [illegible] et cum [illegible] gallinae [illegible]
[illegible] abluta [illegible] lota cor
[illegible] [illegible] olim [illegible]
olim [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] et talia. **Clarificatio.** Intende quod [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] delicatiua et [illegible]
[illegible] et [illegible] et delicatiua [illegible]
[illegible] Sed [illegible] est magis [illegible] pleno [illegible]
multis alius [illegible] et in diuersis modis [illegible]
quod multa [illegible] non [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] at [illegible] at [illegible]
[illegible] in multis [illegible] oleum [illegible]
[illegible]. Pro [illegible] de [illegible] ossium [illegible]
[illegible] ossa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible]
est [illegible] ex [illegible] ossa [illegible] ex [illegible]
metimito [marginal note] [illegible] ex [illegible] quod ossa [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] ossium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] augmentatur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est ignem [illegible] ad [illegible] augmentari [illegible]
lanu longum et [illegible] et [illegible] augmentat [illegible]
[illegible] non augmentatur [illegible] longum [illegible]
[illegible] est in [illegible] lapide et [illegible] ignem [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible]
magis [illegible] [illegible] igneum uel [illegible]

I

primum dicendum quod vngues sunt in extremitatibus prout dicit Auicenna. Secundo de causis vna
est ut sint custodes. Secunda est ut mediantibus ipsis subtilia ut pili. tela et
talia possunt apprehendi. Tertia est ut cum ipsis possint homines scalpere. Quarta est
ut sint defensorium contra [illegible] manibus. Ad aliud dicendum quod sunt circa. quia per circa
magis possibile est quod interiora et ideo magis indigent aliquo defensorio. Ad
tertium dicendum quod vngues causantur a superfluitatibus cordis et huiusmodi. subtiles sunt cum subtilis vngue
in complexione huius. sed cum grossi ingenium. vnde si vngues sint grossi signat grossum
huius. si sint subtiles signant subtilis esse humores et per vngues ex complexione
comprehendimus alicuius ingenium esse grossum subtile. Sunt autem in extremitatibus in
manibus et pedibus propter quia artifex existens a corde remotiores ipsos vngues
[illegible] generantes. Consequenter queritur de pannicul[o] quod est [illegible] actiuis in
[illegible] vtrum debeat [illegible] tenui alia [illegible] primo arguendo in
[illegible] sicut deinceps. Ad hoc dicendum quod sint est valde ca[lidum] [illegible]
mu[illegible] calorem [illegible] causas quod est quia magis [illegible]. Quarto queritur
[illegible] ad vlteriore habeat dealbari quia dicit Auicenna quod cum agens in
hu[illegible] deingitur agens [illegible] ipsum dealbat generatio est causa sit [illegible]
quod debet deingi a calido quod dealbari. Dicendum quod ipsi ignis [illegible] effectus
proprius est dealbare. [illegible] ideo [illegible] in calore. vnde dicendum quod [illegible]
[illegible] alia ad arguendum [illegible] quod calidum agens in humid[um]
[illegible] dicendum quod [illegible] est si agat ad [illegible] sed si in [illegible] dealbat. Item
quia quod [illegible] faciat minorem [illegible] quod aqua ca[lida] [illegible] carbo [illegible]
carbo [illegible] est calidum [illegible] ignita [illegible] vehementius [illegible]
carbo grossior est quod sit aqua ca[lida] [illegible] calidum in igne fortius est et magis [illegible]
[illegible] quod in aqua ca[lida] [illegible] dicendum quod [illegible] a calido [illegible]
[illegible] quantitatem et sic maior sit in igne [illegible] quantitatem et sic ma-
ior sit ab aliquo quia subtilior est et profundius [illegible]. Item [illegible]
operatur omnino [illegible] quod non [illegible] quia habet [illegible] et ideo non operatur [illegible]
[illegible] habet in [illegible]. Dicendum quod operatur et ad [illegible] operatur in [illegible]
[illegible] dicendum quod non est [illegible] calor est adunat vnde omnia
[illegible] magis [illegible] sed a combustione calor [illegible] et ideo [illegible] non
inflammat sed [illegible]. Item dicit Auicenna quod calx operatur [illegible] quia magis habet
[illegible] non operatur calx est [illegible] dicendum quod calx [illegible] prout calx non
est extincta [illegible] prout est extincta et abluta et ideo [illegible] cum
[illegible] operatur et [illegible]. Quarto queritur de [illegible] et [illegible]

tibus competat ablucio pedum est aqua calida et post inunge quare licet in pedibus aucem [illegible]
non videtur quia vel quia inmollat nervos competit ablucio et in uno tantum [illegible] dicendum quod
cum ablucio duobus modis consideratur aut quantum ad materiam et sic non competit
quia inmolliunt nervos aut quantum ad instrumentum aut [illegible] aeris et sic com-
petit quia ablucio pedum est aqua [illegible] calorem et spiritus ad exteriora et
post modum est ungis opilatur intrinsecus calor naturalis et sic prohibetur [illegible]
ipsi aeris. Item quare de stupore pedum [illegible] ex frigiditate si competat ablu-
cio in aqua calida vel frigida non in calida sed voluit auctor. dicendum quod competit ablucio in
aqua frigida si non fuerit fortis eo quia calor naturalis intrinsecus confortatur et confortatus
humorem congelatum dissolvit. Sicut patet in fructibus congelatis qui positi in aqua fri-
gida desgelantur [illegible] positi in aqua calida [illegible] calitas [illegible] exalare
[illegible] etc. Item quare si ignis utatur in stupore manuum et pedum quia non videtur
debet advenire quia [illegible] per [illegible]. dicendum quod ignis natura [illegible]
congelatum dissolvit et maiorem dolorem facit quia frigitas [illegible]
patet in congelatione gelu vel [illegible] medium est quia aliquis paulati-
[illegible] stupido calefiat et ut sic paulatim et non subito [illegible]
congelatum dissolvatur et calefiat. Item quare quando competit in estate [illegible]
manuum et pedum est aqua frigida et quando est aqua calida. dicendum quod [illegible]
ablue est aqua frigida ut calor intrinsecus includatur et retineatur [illegible]
lore extrinseco exalat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ablue est calida ut sic calor inclusus [illegible] et vapor [illegible]. Et [illegible]
si [illegible] adurantur competit calefactio [illegible] quia non videtur quia [illegible]
[illegible]. Contrarium patet per vulgares. dicendum quod competit calefactio [illegible]
calorem tamen ad ustionem cutis inducta est et calorem inclusum [illegible]
eius dolorem sed per calefactionem cutis [illegible] et sic calor inclusus [illegible]
vel [illegible] et [illegible] quia [illegible] a suo [illegible]. Ultimo quare de [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] et videtur esse falsum quia vel quia [illegible]
[illegible] dolor [illegible] est [illegible] etc. Contrarium tamen ponit [illegible]
dicendum quod [illegible] duos [illegible] medios [illegible]
ad [illegible] non facit ragadias [illegible] dolor et [illegible] alia via [illegible]
[illegible] ragadias [illegible] ad [illegible]

Intelligendum quod quia [illegible] est [illegible] [illegible] Capitulum xxx de
[illegible] ad bella [illegible] alio [illegible] agentibus
[illegible] in motibus violentis [illegible] sic [illegible] motus [illegible]

dz le p̄ p̄grai ⁊ col medicinai cū ẟloi ⁊ farina· balnea ab ī
nēag ⁊ i de aliis ut exitaciū inciat tp̄in md alē c̄md ē de se
de a pite de imuno fluvii· de rupta veue· ⁊ dz ſ pimum
cū hns q̄ aci ⁊ siti ⁊ acutitib; ipugnāt i tp̄e ḡ ca· ⁊ in igne
ca· litis hoiez tulini aguat· fiat g pille q̄s teneat sb ling·
ix· succi vue acbe· succi acetose· succi malig· succi liumentini
ꝓpins al· succi porē añ lb· i· misceant ⁊ ponāt i vase do sacrat
isidcaū ⁊ tc aq q̄ supnatat ꝓic ad pte ⁊ q̄ residz ꝯficiat cū
modico de zucc ad sole ł s ciues calos ⁊ fiat pille ⁊ teneant
sb ling· ⁊ alia ps liqda siruṗt c̄ zucc ⁊ clarificet ⁊ i tepor
mag ett c̄ aq fria colleat· ł p̄ iaci ł elcis· ix· diadgm tri· di
aꝓpins zucc· ro· zucc· viol· cū sand· añ ʒ· ii· ⁊ i· misceant
vł fiat pille tales· ix· iii· ſe troꝫ· md ſe ꝓpins al· succi liq
r dagaguti i fusi· ſe portul· añ ꝯficiat c̄ sir uemifaris et
fiat pillule vtat ⁊ sir limonū c̄ aq fria at sir nenuf· ro·
at uiol· at sir acetoso· at sir ribes si ribes iueniat i rigore illa
ł iueiat i rigore aco at sir ſcc de acetoss ac ciuglor ⁊ i decalis
fitib; acetosis ariotics· Inid q̄ acci ledat siti c̄ q̄ accipi
at aq fontis frīa ⁊ ꝓic ḡ pin acci indi clari at vini ma
loꝝ ⁊ modic de zucc ⁊ c̄ magnis haustib; colleat ⁊ p ſit ⁊ ca
p ditale fiat· tc ix· oli de talcab; oli nenufis· oli ro· oli de p
ic olm de mellagic psillii misceant ⁊ i ugat cap ⁊ p̄t at
cū alla noua malaxet i hus olis ⁊ fiat eplin ꝓtori at le p
tē antiore capis appōt· coloppiat ḡ cap ⁊ a a redde· Sia
dz minme dz i femie p lcin inuola ventola tc iugat p tus
uictas ai arrcgo ⁊ marciaton ⁊ comedat alla c̄ forti alli
ata ⁊ uino po ⁊ vtatur ł elcis so diaton· pipion· diam
te dianthos c̄ mco pluis dupliat de mco diamb ⁊ ſilia aro
tica ⁊ li c̄ pimp q̄z die cufsluāt ca gira pigis itēg at ta
gīra thīs at vi· folia mte at absinthii ⁊ adnet ip rcii lapda
nū abm th maltic ⁊ silia at fiat pom at ponāt i aq ⁊ recipiat
fumū q̄ s cartones ⁊ pelles sit uulpine· ⁊ si sci ledat pede
tādo tc denocte abluat pedes c̄ aq salsa ca· ⁊ teneat diu tē
⁊ c dcliniā fiūt iugat pedes unctis ⁊ pitonco c̄ unctum

VI

feta de capo persico · lomino et carnes gallinacee hastu et madio
olei de castoreo · Si autem nimis comederint incedat in estiuum paulatim
et non comedat in copia sed digesta · Si autem de mane compleuit comedere
et dormiunt melius · Si autem nimis potauerint et non post dormiunt statim
tedi circa sale et aceto et sumat folia caulium que crudi cum
lacte · Et si fuerint vel laborauerint estuando tal' post medium dictum fuerit
nullo modo in loco igniato audeat ad capitare quia tunc de
dolore capitis · nausea et fluxu ventris de torcionibus et dolore
et indigestione · de mane quod cum surrexerit vacuat paulatim de
cessauerint digestione sit expulsio et post ea comedat primum cibum et post
et hospitatis fuerint lauet cibum sed nec tamen quia et multum maiores
tes velit lauari de cetero · Si autem itinerantes fuerint constipati
istis electuariis uno uel pluribus scilicet dyaloes · dyaseue · cassia fistula
cum diacarthamo · diaprunis · oxilaxatiuum · electuarium ducis · laxatiuum
laxatiuum dyacabith · Itinerantes et qui laborando in plurimis
ti in salsamentis · ℞ ʒ albi lb. i. cinamomi optimi ʒ · iii ·
nucis muscate spice ana ʒ i · panis zuccare ʒ i · et fiat pulvis
et post in sacculo de aluta · Si autem laxatiuum facere noluerint addant
puluerem foliorum sene et polipodii · Si autem est uiuum lax' comedat
ante cibum aut cortina et in de aliis fructibus scripturas aut utantur
recutit sale aut aliquo coagulo aut caseus vetus bulliat in aqua
multis uicibus donec salsedo fuerit amota et fortissime stringit · Si
fuerint in mari eligat quam est possibile locum longinquum a sentina et ab omni sordi
secet in aere fetorum et calorum quam est possibile et si de facili nauseat
at se ad voluptatem et comedat pauce amarum cum aceto et si aqua cum corrupta
euertet et cum aceto lauat et si deficiat · aliquis marina tincat
harenam multis uicibus et efficiat dulcis aut bulliat in cucurbita
luthea mod post ... fumum et postea exprimat et erit dulcis aut distillet
palabile lauant et erit dulcis · carnes salse sint bis cocte in aqua
dulci aquis mouendo · dimittat legumina et vitet uino · caueat nimium
pro de cibo et potu et denique hic omnia dirigat in tranquillitate · Si
fuerint in estatu de terrorum regum medicorum et instrumentorum
gitorum ... in aliorum loco et iteratione et ex parte uera meliorum
et nullo modo ponat se in parte illorum extatis · quam vero conuenit ...

I

gat' g' l'o ac cu fetore cadaueru at aliu alti ira. In estate g' uta tcrmiu vl' septetone et i yeme vl' indic' et medic' d3 ee dili ger ad oscitand' oia illa p q ueniut ctudies i estatu et illa e iste d3 q' p'illa a' te ut q' tp' e epidimiale ca. et hu. plum oli mltitudo cadaueru n sepultoru mltitudo cauernaru antiqru mu ltitudo nuc et cauluu et malaru arboru et platanu et mltitudo rep tiliu et mltitudo paludu et stiu. d's q' det pace i diebz nris. qm ia e i gau magr tribulo mu. de mltis q' aliis grauibz p e uictum. qm itediu p dei gram famis igitur ordiai et illa q' dimulum i de aqone. Clauticus. Intelli d' q' lai. aq dul. ca. u i toto u' i pte u ablucio pedu q'pr' remanatibz qm oia i n uol mollificant et i motu pduut et ipurat ut pedes icipiant silui s3 ablucio et fomtacio pedu i aq mltu calla bn opt' et s' li nuncius caruolz fatigat ex via et labore et calore i esta te i ucuiz fluui mod. clau q' phat se i fluui et natarer tci hii ret et mitigaret' litis et fatigatio et calor ul' gm' fuaret' ordia riu x. de igeio. 2o nond' q' cu a' s tilu p lea muola ali patit' stupore i extunta bz et q'd' i sealbz' et et cauiod' e q' no ppuct' tito aq ca. a' igm qm mag' dolor auget' i media bz ugu e mala cplo ei' fiat diula et cu h' oudiu i lib' 6. de mala cplone diula te g' meli' e ut pouit' i aq ci fm l' tepou uiena l' i fiui l' longe ab igne ut u fiat subita tiumutacio. 3o nond' q' bz i estate delem' manu ablue cu aq fia et i yeme eca. n'omni hoies iuae sp dnt ablue cu aq fia et deu ca ca.

Capitulum primum de allopucia.

De casu capillorum.

De aspitate capillorum.

De canicie et capillorum argentati

De furfuribz capillorum.

De pstulis capitis.

De fauo.

De tinea.

De pediclis.

De dolore capitis.

Explicit prima particula h' libri

De uertigie et scotomia. Incipit ii.

De litargia.

De memoria corrupta.

De congelacione.

De sompno i m'i.

De stupore.

De vigiliis.

De mania.

De mia.

De amore ereos. De paralisi. De [illegible]
De ebrietate. De spasmo. Capitulum xx de tortura
De frenesi. De tremore.
De stupiditate.
De incubo.
De epilencia.
De apoplexia.

Capitulum i. De alopicia.

Alopicia est casus capillorum cum ulceribus in capite et cutibus. Causa. Hic corruptio est causa huius passionis quia truncat vapores ex quibus vapores debent generari. Unde est causa consimilia et ideo tractamus hic de generatione capillorum et non corrupcione. Capillus est vapor siccus a corpore resolutus et est per poros egrediens in longum et rotundum et ab aere desiccatus. Causa autem capillorum sunt iiii. causa efficiens est calor resolvens materiam in vaporem et ideo cum sit in levibus et est primum materia et propter hoc et de facili cadunt in lenibus quando et calitas minus crescere ... ad casum capillorum quia calor fortis consumit vapores et exalare facit et dilatat poros in tantum quod vapor non detinetur nec potest et ideo homines ... et quod habent partem anteriorem calvam et sic de facili incurrunt calviciem ... Causa materialis est vapor ... et non est vapor humidus et siccus humidus autem est in ludoris siccus autem quod est ... et ille exalat insensibiliter et quod grossus et siccus est in unguium et quod est medio ... et ille est in capillorum et ideo sicut omnes homines ... magis pilosi ... concordat cum efficiens cum multum est autem deficit vapor siccus et deficiunt capilli et cadunt et non regenerantur sicut patet per ... et lembi ... est porus quia quando pori cutis sunt mediocres tunc vapor ... exalat in ... capillorum. Modus autem generacionis est cum vapor ... est in poro et detinetur tunc ... vapor ... et coadunantur et ... per ... ad ... et ideo fit ... quod ... capillorum sola est generatio sicut ... igne. In forte ... vapor ... quia si pori est ... et vapor est ... est ... tortuosi et capilli tortuosi et in ... quia ... non ... tortuositate ... non mollificantur ... Alie autem sunt cause ... est calor et siccitas ... excedunt et debilitas virtutis vaporem ... in pellectis et pilo ... et tortuositas ... est mediocritas ... capillorum ... et ... capillorum et ideo ... non ... capilli ... vanitate quia vapor exalat insensibiliter ... non ... in ...

ꝑ nimiã densitatẽ ⁊ io ĩ alib₃ ꝯmatalib₃ aᵗ celtes ñ cessant
capilli ꝑ nimiã poroꝝ ꝯstrictõẽ eᵒ egestat̃ ꝗ ide ꝯinbꝝ. Cũ aᵗ ñ
nat necãs sunt ut discernat̃ t̃ ut nobile ab ignobili disti
guat̃ ⁊ ad hẽ barba ⁊ pili palpebrꝝ ad cil̃ defensõꝝ l̃ ñ pili ĩ
palpebꝭ ꝯcepᵗ ĩ oꝛtus. vtilitas sunt ut oꝛ̃ ĩmediacᵗ a uapo
rib₃ lictis. aliᵗ ñ pl₃ ĩduceret nocumentũ ⁊ ad hẽ debuerũt pili v̄
gũ ⁊ ascellaꝝ ⁊ iliũꝝ pcũ ⁊ io ñ quolibꝫ sũmã coꝛ q̃ĩ p̃
dũt ĩ puellis ꝯnaconꝫ pilor ĩ pudibũdis ẽ narcotięs aut
cautio aᵗ cocuz alio m. q̃ illi uapores iteri multa ꝑte ĩduc̃
nocumẽta. sunt ꝯ capilli ad decoꝛẽ ⁊ honestatẽ eᵒ ĩ licitis ⁊
⁊ capite ⁊ io ẽ ꝑt̃ iñ animali l̃ñ ad coꝝ ꝯũone ĩtedimu
qm̃ decoꝛ a coꝛe ẽ ablat ⁊ ẽ hẽ eõ q̃ uapoꝛẽ cũsant multa pioꝛa
posset ĩduc̃ nocumẽta q̃ꝝ salubꝛ ẽ eum ĩmouẽ. Ca g̃ allopi
cie ẽ malicia humoꝝ uapoꝛẽ cruẽtatis. Cũ uidem᷒ pilos a capi
te fluẽ sũ cã manifesta t̃c uidem᷒ si sint ꝯme aᵗ decoloꝛes sui
sũt ⁊ si ñ ꝯsidem᷒ si ĩ radicib₃ capillor sit ulca ⁊ si sit ulca ⁊
ñ alia t̃c ẽ allopicia ⁊ si calor v̄gᵗ ad rubedinẽ ẽ de sanᵍ ĩ mo
⁊ si ad citrinitatẽ de colᵃ ⁊ si ad albedinẽ sainola l̃ q̃ de fl̃e
ẽ ⁊ si ad nigredinẽ l̃ humoꝛẽ de melia. **Pnosticacõ** Dis auᵗ a
ꝑuatõ capillor ꝑ ꝑuatõꝝ cãtũ nl̃ni ẽ ĩ restaurabil ⁊ ĩ siml̃
ẽ laboꝛant᷒. In caluitie nũ ⁊ ĩ eunuchis ⁊ ĩ hoĩe mliebꝛ ⁊ ĩ le
nib₃ ⁊ ĩ ptisicis ⁊ ethicis ⁊ ꝯsũptis ⁊ ĩ aeatib₃ ⁊ locis ĩ cauti
zatis. Ceta sunt accĩtal cã ⁊ ẽ recẽs ĩmediari pᵗ ⁊ si antiq̃ ẽ
ẽ nõ pot aᵗ tũnc diffĩle. qm̃ mala ꝯplõ ẽ certa. ꝑto ĩ uolũ
pnosticare. qm̃ narros cũ in nascũt cã l̃ ꝯ curtũ capillat̃
ẽ io ẽ qm̃ mala iñ q̃ trũcabat capillos tã reuoluta ẽ adifi
cia ⁊ io ex h̃ scim᷒ qd agend᷒ v̄cit ẽ ꝯ pnosticare ĩ publica pro ne
nunciatum. **Curacõ** In p̄mis ꝑgent̃ mꝫ ꝑcãtẽ. Si g̃ sanᵍ ẽ ĩ
cã fiat fl̃oi ⁊ ꝑger̃ coꝛ ẽ mãna ⁊ cassiaf ⁊ tamarindis ⁊ ẽ diu
pⁿ̃s ⁊ silib₃ ⁊ utat̃ dieta tenui ⁊ ĩ fistula ⁊ si colᵃ ẽ ĩ cã v
tatᵒ dieta decã ⁊ digerat̃ m ẽ ꝯzaẽ ⁊ sirꝯ viol. ⁊ sirꝯ de
lor ⁊ sirꝯ de fũo t̃re. ⁊ euacuet̃ ẽ manab cet. ⁊ ĩ diuterpitis ĩ
lacte ⁊ vinis pallis ⁊ liq̃re qm̃ l̃ᵃ ĩgulat mũalol. qm̃ sep
dũt ĩ lacte tepⁱ aᵗ ĩ lexio v̄ sit vue palle ⁊ liq̃re alr coru

grant rad' & diminuunt mala vestigia p(ro)le. Recordamur q(uod) qui no
est innatior bil' me, e ex lateris prauis p(ro)ger(e) os hu. citra colam Kebli ci
indi mulier(is) kellici & eblica adusta & i plurimi pgni os hu-
ius dei acceps ipos inquietia habeant. Si a' fuit antiquata colica
& fit fortis te p(ro)ger(e) e elect(uario) de luto ro. & p(er)ecatur. dein caput ca
rat(ur) & stupheat(ur) & i stupha ponat(ur) multi(tu)do sua tre cou utrit(ur) rub
talcata & tyriaca & ite fiat eo i morb(o) i tenuis. Si a' fuit fla
uterat ab calis tempore & digat(ur) m cu ox(imel)le dyrui & syr(upo) de fuo tre
& euacuet(ur) e mirab(olanis) Kebul' a(u)t(em) cu iera p(icra) & p(er)ecatur & fiat stupha
e h(er)bis diureticis & det(ur) s(er)u(m) aurea alexina & tyriaca. Si a' fuit
m melica digat(ur) cu ox(imel)le dyrui & caplle(ris) & syr(upo) de fuo tre & p(ro)ger(e)
e mirab(olanis) indis & lapide armoniaco. a(u)t(em) e p(er)ecatur & dyalenet
fiat stuphe & det(ur) s(er)u(m) opiate & a(lia) eo dec. Tor(ta) a' media(na) fine ad
dia ueniam. Si a' m fuit ca. iugat(ur) e l' u(n)go e m(e)l(l)e(?) lit h' corr(?)
castanea(rum) amigd(alarum) auellanar(um) mica(rum) lic(et) cap(illorum) & mel & aceti
ista n. dunt assari & puluerizari cu aceto & m(er)gle mulci ad mod(um)
u(n)gi. capite a' p(ri)us raso & lauato & scarificato p(er)ca d(ic)t(um) iungi. Si
a' ea fuit lita fiat eo p(ri)us & p(er)ca iugat(ur) cu alto u(n)go. e m lit h' utro
ellus lit(argirum) columbinu cuborbiu stuphi(s) tapsia. g(e)n(era)liter agit
lumap. nasturu eruca. coloquint(ida) lit(argirum) cortices uit(is) q(ue) s(unt) mag(is) & lapidu
(s)p(er)ma a' radix aune folis. lic(et) accipiat(ur) g(rana) a' ex istis l' multa & p(ro)u(e)
izet(ur) & e olo laurino a(u)t(em) e olo amigd(alarum) amarar(um) & ca. q. l. multo
& fiat u(n)gim & p(er)ca lauet(ur) e aq decoctois fabar(um) & fiat & i tales
infectio(n)e(s) con(ser)u(ent) heant(ur) m tertiu. **Clarificatio.** ad s(e)c(un)d(u)m p(ri)us dubitatur
e (com)plexionis e(ss)ent capilli. d(ic)o q(uod) capilli i se & q(uantu)m e ex p(ar)te materie sicci
& sicca. qui uapor e tre tris & sic & io ductat a me. q(uia) su(n)t q(ue) satiati
humo p(ro)ter eos lit capilli & q(uia) sicci q(uia) e i cor(pore) humo lit capilli & io fort(e)
null' al' mutit(ur) ex capill'. q(uo)d e g(enera)l(ite)r ex p(ar)te me(ntis) capill' e uapor fr(igi)d(us)
S(ecun)d(u)m a nos loq(ui)m(ur) de (com)ple(xio)ne capillor(um) q(uo)d e ex p(ar)te agentis tr(ibus) diu(er)
sitate caloris diu(er)sificat(ur) capilli i m(u)ltitu(di)ne & pauci(ta)te (com)ptu(r)(ne)
& colore. qui m(u)ltitu(d)o capillor(um) attestat(ur) s(upe)r calitate & paucitas
s(upe)r siccitate & q(uia) cui(us) p(ar)te cor(poris) fuit siu i capite siu i p(e)ctore siu i p(ro)pud
d(er)nis & uet(er) & p(er)tine & i de alijs (com)plo g(enera)l(ite)r ea. m(u)ltiplicant & fi(un)t
innuozat & eo diu(er)sificat capilli ex p(ar)te (com)ple(xio)nis. i ex p(ar)te etatis &

climatis. In q̊rto clīe q' mediū v̄gūt capilli ad glaucedinē. In sci-
tica ad albedinē seu flauedinē & si terra fuerit pustulosa ad canitiē. In
colica ūgūt ad citrinitatē & si san. ducat' ad rubedinē & si tēpus fu-
erit ūgūt ad ruffedinē & si fiat huōr adustio ūgūt ad nigredinē.
Et sic ē de cōplexionibz id est de etatibz. qr infancia ūgūt ad flauedinē deīn
ad ruffedinē. deīn ad citrinitatē. deīn ad rubedinē. deīn ad nigre-
dinē. deīn ad canitiē. Et sic ē de regionibz & climatibz. qm̄ indi &
ethiopes hūt nigros & crispos & anglici & theotonici & flamingi & pla-
nos medii aūt mediant. Et lz capilli & multitudo eoꝝ attestetur ca-
liditatē tamē sunt cū efficiente tū ꝑ hoc in luna n̄ erit calidi. quia n̄
glacies a calido dissoluit' & adunat' lata calido & tū fr̄a sicut terra ille-
ī de capill. pꝫ ḡ ē finis lr̄e ille. & q° ad nūꝫ & sic lr̄ q° ad effica-
ciam. 2° notem' de caluicie. caluicies q̄d ē nāl'. q̄d accidental' nā-
fit a calido excedente lꝫ n. calidū multiplicet capillos & plantas
tū qn̄ multū excedit tot desiccat & corrūpit. cū n. ē excedit ꝯsumit
humiditatē & ꝯsumendo humidū ꝯsumit' sequitur. p̄ ḡ deficit ag̃ns q' erat cā
efficiens capilloꝝ & h° deficit m̄ ē p calidū sic ꝯsumpta. c̄cō calidū
ꝯstituit s' hēde. t. terra. nā cū terra claudit poros & ī uapori li a-
liq̄t ext̄ n̄ h̄t exitū. pꝫ ḡ q' colica de facili caluescūt. Sꝫ pueri &
senes. eunuchi & mulieres n̄ caluescūt ē calor n̄ sic tāt q' p sic
nūꝫ capilloꝝ ꝯsumac. h̄ ē fit potissime ī pte anterior capitis cū
illa ps sit calior & cerebrū cerebellaris ibi calior & sic ī a cāuco elōga-
ta h anterior. c̄cō de istoriis aliū cap. p°. & iō tal' caluicies n̄ recipit
curā. Est ē alia caluicies accidental' ī q̄ fluūt capilli ut ī cō-
ualescentibz & ī utētibz nimio coytu. In istis ei deficit nā & iō
ē cito & multo nutrimento & balneis curant'. Nec iō cadūt & capil-
li & gūūt' caluicies ꝑ humor corruptiōn & dēi. cū. pti dēn est
& pti diact'. 3° itelligi' q' nā cāus capilloꝝ sicut hui. q' ī cāpe gū-
ant'. sꝫ nā ī mediata a cā digna pcedit p q' sit euaporaciō
& humor expulsio. Et iō itelligi' uīt h q' ex fluitatibz pīnc & h'
digestiōnib q' n̄ gūant' ꝑ coꝝ ipitate. lꝫ a' alia gūent' p nā
putrefactiōis nāl' q' superfluitas. 3° digestiō ē mag' pura & iō ex nā ī
gūant' q̄d nāb' sic pila. vngue. cornua & solee. q° nōnd' q'
ī allopicia ꝯsect' alū flori. & farrica & iō nōnd' ē gra m̄ q' ē

floi a tarica operiat etc at e malanis lapsus a i eg et i lanis per
dat tarica cu n timeant huiorum corrupcio et pcca lesie floi et i fiat
cura ductuum deiectorum a tarica. Si a fiat i eg etc floi dz per
de cu etc purgatio sit uelocior et floi e p ego ulior et tarica dz cu
leni i tali g cau n dz prede tarica n forte est ualde faal e cau

C alvus capud habet etc. **Capitulum ii de casu capillorum.**
alorum e fluxus capillorum paulatim cum humoris uicio. **Cum per**
dam e defluxum nimio et repentino e humoris uicio li agit de fluxu
paulatino cum humoris uicio e d e ca p uno m et i cepta proprio d
p. p uno qui e c i nimiis ieiunationibus et extenuationibus et i fine ios
curarum curarum et aliis. porro a reddit i cepta a qr nimia dila
tati duratur a p mala cone ca ut p colo et calore e laluct
et unguentum ca. et alia et i uapor n p condecari. porro a alia conduc
et uapor n hic ceitu. vn alia constringuntur p extremitate gens a uim
a p unguentum sua et alia. **Sig.** p p uacuo humoris capillant p etc
uacuata habitudine et qr se prelerent et p indicia pncipalis tantas cap
at p continui fluxu deplitas qz p ixe oriunt et se exiles i p p
ca p. **pnosticacio** pnosticatur p medic q latis de facili c
li uelit medico obedire. **Cura.** Si e p p uacioz i iugent tam
cum et dieta humida et i cumptia et i ungunt capud c olo de lapa
no et mastice. Si a fiunt p nimia raritate i ungunt con
fricacione et c olo ro. et mirtino et ulamino et c olo de castoreo et
olo contrat nuc auellanarum castanearum allis. et c olo radi
cum nuc alle et cu olo de gall. et de capille etc. Si a fiunt p o
pilacionem i ungunt c olo de amigdal amaris. allis et c olo laun
no. et c olo de absinto. et c olo de lpicanardi. et c ungella alia et ca
lidis aliis calidis et apientibus humidibus que d scripta sunt et q n p hic
p p fiat c opinia et p se ti ungu et c pla puluis et alia. **claritate**
fratelli q ut plurimum circa cadunt capilli i capite q i aliis p
tibus corporis n obstante fluxu ceb et poro z clausione p q debent
conhuari. d q plus humiditatis i capite q i aliis ptibus cor cb ulli
p se huite. qm cerbrum e cd caminum toti cor et io fumi de ta
li ascendunt et multiplicant capilli. Sig lit cor p e n a a
deficiunt p longitudine uie. at qr fumi p sua p uirtute ascende nq d

si attendat continuat propter malitiam humorum et huius aliter. cum igitur calor aa
deficiat in extremis quam in medio ideo citius deficiunt capilli propter destitutionem ca
loris vel et latitudinis igitur et ideo maiorum citius incipit a prioribus hoc 6. in pueris
in barba et facie non cadunt in ano non est calor fortis valde propter quod quando
est magis solutam in regione propter nobilitatem cerebri et sunt barba
propter dilatationem sed utile sunt in ut habet vel et artificialis virorum mulier
est distinctum ut solo usu distinctis. aliud non dilectio potest esse igitur mo
ta non sed propter sine pilos barbe ab uno non primitur. Secundo et cadunt in alla
lis et inguinibus cum sit emunctoria et ideo latitudinis vadit de vapore cum ca
dunt in pectore propter cor vel in ventre propter epar vel in coxis propter testes et quod non
fiat in solum continuare illi non quia a principio nati sunt illi continuantur cum cadunt.
propter fortitudinem virtutis continentie vel in cerebro ut contentia est ita fortis cum est
potest in quam est in in fine in frigidatum oppinones sunt legas de necessitate quod d
in illo casu cum in inventibus et cetera. Fluunt igitur capilli quod loquendo citius
incipiunt quam in aliis partibus corporis. Secundo intelligendum quod pili non sunt in toto corpore
sudorem potest esse in toto et ideo si est cum sudor est vapor subtilior et pili sunt
ex grossiori. Quarta causa est quia iuxta et de spasmum impedivit generationem pilorum lanugo
de facili prius elevatio exit. Secundo notandum quod vir habuerit barbam et quod
calidiores et propter dilatationem sed eunuchi de cum pulescentia amiserunt
sunt leviores neque barbescunt et si post illam barbam quod nata est continua.
Quarto advertendum quod in regione et complexione citius pulescunt quia ca
lor citius movet vapore et aperit poros in regione et frigida et contrario e contra
tardius propter causam contrariam. Quinto sciendum quod in leprosis citius cadunt pili in ocu
lis propter vaporem corruptum latitantem in concavitate continuatur obviat

Asperitas est etiam causa de lepra. Capitulum 3 de asperitate capillorum.

Asperitas seu scissura capillorum adveniens viris et mulieribus
continuis in iuventutibus. Intelligendum quod capilli veniunt quod sunt
pars quam vulgariter appellantur cyrones a pole a macho. quam nimi
ti videntur et truncati et mutilati et est hoc aliud bifurcantur et tal dispo
appellatur asperitas capillorum et causa est ex eo ad istam truncationem vapo
ris et ideo unum capillus vel longior alio et alter brevior quia in unitate in
esse corrodatur et hoc est quia calor acutus vaporum continuum in parte vapo
ris et aduritur et ideo non potest ulterius prolongari cum deficiat et et quod in esse ad
venit capita in esse accedunt non capita sunt truncata. Sed videtur

cata cu ulcer capilli n crescant vel pte dic q puenit ex trunant ipi ad
ustione & precantie ipi ugh genera curte fiduit & qui uapr e inft
fille adulit rio i capitibz generant n obstante g luo uenu forti
sur copiat i contu & n obstante sua forti cathena & n obstante
a liga genti & rotunda capilli truncant excussit & racit & studie
qum copia adiunge cum ille puniant. Sig g le manifesta dem
ta & p pace cum cognitam iaciam qd agend. **Cura**. Q a g dispo
nunculz locuus tota e & q ulcer uacte pp io i iugitur dieta tenui
& ritintia & pcea digitare co. adusta cutis & i nudis & pa euacue
& q talia sepulcie cum lc & & diacte io no oz i qlz loco. dignum hoc
us u euacuatum prie ad localia g remedia ueniam. In primis
i ugat capilli & capit & puin lune i cice p tota uacte capitis appli
cet. Olea o lc 1 olm salamini ro viol nenuf de salualz de
cortamus de cucurbitis. i lq psillu aq ordi aq cucurbite madefiat
g capilli p totu uacte & de manectu aq calla abluatur. Si de
bilit capd debile a de tacali i cut teu & cuniguea fiat i cu aure
la i m n idiga clarificate q i feucentando clarificata e iup
notatis dissolucius qui cu aus h patioris ca e quieta a e iu a
[illegible]
Caluicies e i secundo alia capillorum ad qd **im. De caluicie**
augens finitodier. **Ca**. Intelle qd e **capillorum alopi**
caluicies qd e ul fit i senectute & qd i iuu fi i iuuentute de inli
h cu a i mediata e tia aqua puctam. cu a remota e oc e q
pd debilitat & facit exalare calore nle. nimia g coptum capi
acelat caluicie & nimi frecquent lauare capd & pauces sto naule
atic & glua q i sto a i capite aggregat etia. **Signa**. Caluicies
manifesta. h destitco ie nle & i nle e h qu prh p lc caui i capi
te & i tradite mg te e caluicies nl e mox iapiat ab exunci
a caluicies e iul te prh lc mg i capite & cani i indice. **pnostica**
De caluice dc qd lig i memoratia & qd demostra & qd **uo**
pnostica. i memoratia lc qm a ipe hz capd debile ule
sto. a fu ho male regis a fuit gruat i tepe senectutis. De
monstratia lc q capd corupto ele plenu e. pronostica le q
mors v ta capis vexallu ipu applicaur. **Cura**. In his ut
ceticos ani albu & dieta ca. & dur & uetz gia q eia qlucint qi

11

are ⁊ uitat̄ fetoribȝ capitꝭ ⁊ ob lilibȝ. decū digitat̄ in cū oxi^le. diure.
⁊ pgetur cū yerapig. a^t ē medicamībȝ i qbȝ itrat ellꝭ cōē ierapig.
tho^do^rico. cu pilion iera logadion ⁊ silia l' uitat^r l^o. mediane
ix. aloe. agarici turbith. añ ȝ. ii. pulue. colliqnt^r. ȝ. ii. masticis. bdel
ii. ȝȝ. añ. cinamo^i. folioꝝ absinthii. folioꝝ rute añ ȝ. i. ꝯficiat^r
cū oxi^le s^q^lliᵒ. ⁊ fiat pillule ⁊ deut^r p. vii. dies sue ꝯtitois ȝ. iii.
l' ȝ. ii. l' pl^o. iux^a ꝯsuetā particlarū ⁊ ē medicamē mirabile lonū
p ellꝭ cuacuēt cū liaut i ꝑaimis cū iī motꝭ ⁊ ē medicamē ū iat
iii p^t carē piculū ū quātitas cēt magna a^t pi. debil' a^t error in
mi acciderit a^t forte alp^{it}us ozb^i ꝯiū ꝗ ū ptinꝫ ad ꝑpositū de
clarare. Supponim^o. u. iōibȝ me^{d}. ꝗ m̄ sit bū digū ⁊ medicat^r
apti ꝗ ū sit ꝯsuetis ⁊ ꝗ ū sit debil' ⁊ ꝗ hēat oīa uite uēa ē
oībȝ suis appendicꝭ ⁊ ꝗ me^{a} sit bū ꝯtā ⁊ ripsta ⁊ ꝗ sup^a hoc sit
optia ⁊ ꝗ sit bū ꝑporconata ⁊ sanitata ⁊ forte si doctor eēt tal'
ꝗ eēt sb planeta beniuolo ꝯtā eēt meli^{s}. Sȝ i s^{ro} dunto qr du
re ū ꝯpetit medico. t^cd^o ꝗ i^{sta} me^{a} ū ē pucloso ⁊ potissime qr ū iter
l' ellꝭ. Conclidā ḡ i^{stam} meā qr ē quātitꝭ sue extribucois expt
sus i m̄ sua gaudebis ⁊ bū ē et. Cor^a a^d medicitᵒ accedam̄ ad
sunctꝭ potissime i mlierib^{ȝ} ut placeat viris. ⁊ ꝗ ipsꝭ ū reputēt
uetulas ū antiqꝭ. Alia a^d q capillos tiguīt ē i^{sta} galla ꝯtrita
ti olo ē ua mix^a cap^{illi} cortex nucis ciror. q^{ui} ū idunt stipites
fabarū. limatura fri agrimonia cortex auellanaꝝ ꝯbustaꝝ lac
ta vidis ablato capite ⁊ cauda cortices maloꝝ ḡ alum̄ ⁊ usū
ꝯgaugrū ustū terit calx uiua cū lapide teramfemico. olm nucū
acetū ⁊ sula. Alcd^{o} a^d ē uite ꝗ acquirat^r a^d ꝯtrarius ē aq plumali ⁊
illiniant^r capilli a^t ꝗ fiat cū olo nucū ⁊ i potit si pulu a^t aq a^t
ad a^d ⁊ uig at^r capilli ⁊ erūt ualde nig^{ri}. attū bimo ope cauend^{i}
ē de capite cū i^{sta} sit ut plim̄ ētā sceptica ⁊ meli^{s} eēt hēre medic^{e} de
v^{e} cū dia satua qm̄ dolorē pectui i capite idnicē. a^t forte pra
abiat^r maiorē cautelē gūare. Et nōnd^{a} h^{i} ꝗ alamina ē tal' uir
tutꝭ ꝗ si distēpat^r cū olo nucū denigrabit ⁊ si cū vino ru. rubefa
ciet ⁊ si cū allo flauos faciet capillos. Si uis de albare capil
los fac lexiuiā de cīne tritucoꝝ caulū ⁊ appone alum̄ ⁊ abluant^r ca
p^d mitꝭ mcibȝ. l^{ȝ} u. ablucō ite aliqs ꝑparat capillos ad recipi

eud. cet colore. tc i ista lexiuia dicte p capl'o et erit albi. Si
a' suffumiget cu sulphure ide fiet qm suffumigacio facta cu sulphure de
albat. et h pz i flore puis ru. et i ro. ru. sic e sulphure suffumiget.
Si uis facere rubeos i pdca lexiuia ponit folia buxi et radicem celidonia
celidonia pulca ordi et auene licquiri ratru et farina ciccis. Si
uis flauos facere i pdca lexiuia ponit flores siccatos et genestre.
Si uis auferre capillos. fiat p stupha et pcea explent lan calor
fco de calce uiua et auripigmento et bulliat tot i aq do pluma
apposita deplumet et si oct unius spatu addat ui et pcea ablu
at loc e aq cala et sit dulcis addat metis. Si uis ut pili n cres
cat pius euulsis iungat loc cu olo de iusquiamo at de mandragora
at de opio at lan pedicli at rane uidis at uespertilionis. Si
uis coarctare et mollificare capillos fiat h e aq decoccois oro
bi. lupinor. fell' taurin. spume maris ut colaqnt et alac.
Si uis crispare capillos. de calcis uiue litargiri cbul' galle
an. fiat pul et tempet cu luto ire et iugat capilli et ligent.
Si uis facere sapone. Et qr capd tractat ablutoe e sapone loui dr
q leuami face sapone i pmo faciam capitell. Capitell' e'
ex duabz ptibz cineris stipitu fabar et tcia calcis uiue et dissolui
i aq ad mod' lexiuie et colet et qr distillat e capitell'. Sapo u'
saracenic' fit ex duabz ptibz h capitelli. et tcia oli oliuar. Sapo
u' gallic' fit ex duabz ptibz h capitelli et tcia sepi arietis n e
mirabile si sapo abstgit et mudificat et ipa h fuit supponend'
sapone gallico. Clarificacio. Intelligend' qr canicies n attestat
digone. qui tal alledo e albedo mortificata et pcea n ois albedo ue
nit a calo digente s' apparet i iuue et i uiri alba et lactea tha
rapos et ilpinto al. et cetia. at albo uiolo i pleu et pz i iuus ce
m fleribz i toto cor qm qnto albiores tanto frigiores e albedo s
filia frigiditatis. canicies g' nulla digone sigt s corruptoz et morti
ficacoz. uu canicies puenit ex calore nali i cebro qi mortifica
tu n calor debz attrahe unctuosu san et ipa fiu ipotencia sba
tia fluc et i gnat alledic z mortificacia i capill'. que canicies ap
pellat. Et h e qr testat' aucto zo de ideon' alui et iz fila latini
d et capill' ille canus s' gnat extre n ca ipa h ex hu udo uappl'

sed ex parte lucionum illarum acuitatis cum omnis capillus generetur per viam eductionis ad
ustionis sed tamen non est contra adustio quia facit capillos denigrari quia generatur
ex flegmate adusto putrefacto non putrefactione que est ebullitio sed putrefactione que est corruptio
et destructio capilli. Sed qui generantur ex flegmate salso declinant ad flavedinem et qui
ex insulso ad canitiem et qui ex melancolia ad glaucedinem et qui ex sanguine ad ru
bedinem et qui ex colera adusta ad citrinitatem et qui ex terrestri ad rufedinem et qui per
adustionem unguntur ad nigredinem et ideo quia capilli generantur per viam adustio
nis ut plurimum omnes ungunt ad nigredinem. Vapor tamen ex quo generantur im
generatur non per se ipsum generatur in adurendo quia fit magis. Sed ungues generantur per viam
coadustionis non omnino quia non est albi et hoc est de humoribus et in de omni
bus regionibus et etatibus. Quam in multum conveniat in coloribus capillorum. Sed quando
lames al. complexionis ligatur digestorum non tamen ipsi si canities nullus quando lon
ne ligatur. Sed in mollibus etc. Canities venanda patiens etc. Et no
tandum quod licet tota digestio procedat de albedine et capillus sit ex tota
digestione cum non est non est albus. Sed est magis niger quia generatur per viam eductionis ad
ustionis. Et intelligendum quod canities non in homine canescente in senectute solum quia ipsos
capillos et ideo si canities inveniant calvis alibi non est in capillis
sed in pilis. Et non est canities sed quod de albedine pilorum. Sed canities
sit a senectute sed tamen non est solum ex senectute sed quia tale frigiditatis complexionis
constat ex plus terra et humido est debilitatis caloris naturalis et quia talia sunt in senectute
ideo convenit frigiditas que est causa canescendi in senectute quia tale canities
fit in senectute sed de plus et minus. Capitulum v. de finditibus capillorum.

Fissura est quod contingit in cutis extremitate cum ille capillos evellens et
findit in capite diversimode. Causa huiusmodi est vapores corrup
ti ab humoribus resolutis continentes cutim in quamlibet et curatur et est tantum
corruptibilitas que pilos educit vel eius sicut si aut sit ex flegmate salso aut
sanguine corrupto aut colera adusta aut melancolia. Signa. Aut si patientis propter
dum est manifesta. Pronosticatio Cavendum est quando non curatur quia non fecit in
lepram est verus. Cura. Si corpus non est plectoricum sufficiunt gargarismata
rismata simplicia et nectole et exterius et unguentum. Et si corpus est plenum fiat
flebotomia et fiat cura inter contentiam particularium et humoris et si est super dicta fiat
super evacuatio. Et si est humorum corruptorum iudicium sit composita digestio
et vulsum humorum et ita secundum illa. Et post evacuetur et post simplicibus et cetera deter
siccitate et in de aliis. Et quia de aliis huiusmodi ... non est non ... ipsa

tr g ad localia i media ueniam. Ostia a medicinam tercio farina
cu farina lupinorum orobi et fenugreci fiat ble te sol flammam
et malua fiunt olla umuat aq mol tab et ter ci diaphilon
a utrum et dia tella. Et alius qui p ti aq at olm at ugm at ep
et p se q̄ha cu aq at aceto at vino at et tete oli aurum at colo
nie at e ca arbitro q medica fore reductam delicq et mui
et dole vincens. Clarificacio. Intellige q d e solo o tum ts q
mag et manifesta n appent q d fallunt et unal et tales appar
i allopucia n tamis e a alia medica lo o tractus i q caput
e lepra n to cutis et a latitie ad latitie. Si te q d tolo las
q d te ad med lamina pilorum at tr tur go uos uidem i
tas i capite cu scalpunt se at i toto corpore cu st i sole at ignis
et scalpunt. exinit q d tolo las farinolete n i utilet uol
i re tal i q solo o tumus ts medica bn e h q n tulit a
cutulois pilorum. Secundo nond q tolo las s a mole p st p d
tutam et lepram ca tam seu cutta. qua a appent i pro te te lep
occulta n manifesta n detecta. n ei te differentie o stitutie
te ed i pacionis et dictionis. qm lep cut ex hu corruptis adul
tis et i te lanie q nt ex hu corruptis adiutis qz si malu
na ulti o tiet potest ee cu lep et i p d uiet lepram. p de
catorum p aliu cu med e te i toto corpore p cor mdihac
et p longu viu h petu. qm uenenu expellat
p venenosa expellat signu e capitis ei. Item intell q
ca e p o et p se e tudo cutis qm q i ea conat i tedo ipsa
mola et p q ns e pilo capillorum cu cadat p lamacorum
Quarto nond q h capilli n heat utilitate et mata n i
i fluxa h sol g uone oppone cu huc finale q e utilitas
necessitas et decor. ut a i e q h lam de e tuta prelacio
capillorum cutulorum tc p ee morbz et actus mor. qm h p
ficam itelligimus qualitate sola mala cutis euellens capil
los sic e morbz e sit qlitas mb et i o pons. Si a p turfur
itelligimus ipz cutulorum ta tam sic e actus s galien tecum
et capill g cutulis acto e lesa et h ebat oppo ne finale s e
necessitas utilitas et decor. Quinto nond q h actu sic i

tum bonum ipsum et cum aliis appositum in istis passionibus et aliis per compre.

Cap. vi. de pustulis capitis.

Pustule sunt que pura apparent in capite. Paralectica sunt si sint quod apparuerunt pure et capita pura ubi. et si ac fuerint putrefacte ab urtica et si pro dictis famelice alien mo morditus cum. Causa est passionis sunt hu. mali habundantes in cor. ligat minorum trepit... tam sunt pro ... Cura generalis fiat et trepit ... est exiguam ... ptisanas ... quibus ... cypressi et folia ... litargirum ... galla ... sulphur ... olla ... galliam ... cortex mali ... olim ... vinum fiat ... divisa ... proclarium. In ... alie ... caput in omnibus ... ex hiis ... duplicem ... sunt ... in pustulis antiquis ... accidit ... narcotica in pura ... ut ... claudat ... forte ... ad ... non perveniat ... vel fiat ... sunt ... pulvis et ... caput ... pustulas ... gaudium in ... tritudine ... isto ultimo ... adde ... antiquas ... fuligine litargirum et fiat ... isto solo ...

Clarificatio. Quatuor sunt que clarificatione indigent ... operire in pustulis capitis ... ossa ... de sulphure ... calami ... adustum ... aceto ... immiscetur et crudo ... olim ... bium ... ovorum ... pustulana ... repetit ... ma ... medicina ... et que col. medicina est et que ... pura et in pura ... et que vinum ... malitiam ... de cinta ... ipsum malitiam sulphuris ... malitia ... pulvis ... in patella ... igne et agitet ... abluat ... nulla ... vita et ... de sulphure ... in pura ... ab ... medicinis ... aliis ... de aceto ... in pura ... putrefacere ... aliorum medicaminum de aliis ... ultra sunt de ... cala ... medicamina ... lida ... apertura ... olim ... et alum ... qui in tali casu ... bonum exhibi ... cura ... non ... valeret.

Cap. vii. De furfure.

Furfur ... est ... acute capitis exiens sub tumore. Causa. ...

corruptu͂ agit͂ c͂uetati ꝛ n͂ egredi n͂ fac͂ tumore de q͂ lit c͂audi q mol
lificat cui ꝛ ta c͂pimat͂ c͂gtet uiruleta͂ multa e͂ prurit͂ ꝛ qd delea
acc c͂ mel ex tauo e͂ lit ita puluis icanis c͂ cibus cui͂ lign͂ ob
ne ii puocitate · **cur͂a** · Ad dibati͂ cor͂ p͂ h exigetia hu · p͂cr
cat oia u lia c͂ decez ut i pticular c͂pand͂ e͂ uidat cup͂ tabluati
ꝛ abstergat ꝛ p͂ua i ugut͂ · aq͂ua li i͂ᵐ ungentu͂ cuta alois agri
ri · aristol · chumolea mitiu͂ arcaciu͂ calx | ceruisa auellanar
mice | castanear uſtar | cornu ciu ust͂ mirra | cathmia | thus ma
stix | litir | colidmiu͂ | ceruse | linar | tella | olm͂ lauriiu͂ acetu͂ o
oliu mitr͂ | ꝛ aq͂ · Eligut͂ g ex his h exigetia hmois ꝛ cetit
alior p͂cicia͂ru͂ ꝛ p͂ pulues ꝛ q delet alpgat͂ · l olm͂ l ugiu͂
l unimetu ꝛ ulia · i p͂ius cu͂ lactatib; lulit͂ lanis c͂ula fuligo
ꝛ acetu͂ ꝛ olm͂ mit͂ i aliq͂ n · exiclactis i capitib; lactucu͂ u͂ dr
adpone mu͂ stiptica sed galla ꝛ acacia n͂ mi͂ ea · ut cal relat
ph · ꝛ arcmetu͂ t; q deluatit sn uiolecia mag͂ s͂ d ce ea q͂ dominat ·

Clarificatio · Intell͂ q̄ s͂ia cal su͂ fac͂ p͂culas hmōdas candidas
uirulētas e͂ aq̄tate multa ꝛ e͂ mag͂ prutu ꝛ dolore · Cu͂ n͂ sal fla
su͂ acet͂ ex ptib; calis adustis mixtis cu͂ tepidis · io l; s͂ia calla
sit calm͂ ꝛ sic · u͂ tu͂ tota͂ qm̄ multu͂ lit de hmōi͂ sed aq͂ maris io
hmōis aq̄ e͂ uirulēcia multa · ꝛ ꝑ peu͂ adustar e͂ calor ꝛ dolor
ꝛ prur͂ · S; i͂ h diff͂ a lan͂ · q i lam͂ e͂ uulor ꝛ mag͂ prurit͂ et
minor dolor · ꝛ diff͂ a malia ꝛ eo · q n͂ e͂ medica aq̄litas uiru
lēcia ꝛ sc s͂ia dn͂antis n͂ g e͂ i tanta licitas q͂ hmōas multa
sit c̄ aq̄tas ꝛ uadit i negru͂ su͂ · q̄ hmōas ꝛ tes n͂ tegu͂t
calit͂ ꝛ sic · peu͂ adustar · n͂ c̄ utriu; n · e͂ corruptu͂ · 2ᵒ dete
noie q̄ chodrico eupiston ꝛ mē ellite bu͂ p̄t c̄ pric; cu͂
do ill q̄ e͂ ex p̄te tor n͂ sit fortis ꝛ forti c̄udi fortis c̄ up̄d
mē nomini p̄ c̄ pte q cat i pua q̄ tit ꝛ q mi e͂ g̃lla uiu
la corrupta pūa fac̄e magnu͂ morbu͂ ꝛ n͂ cet c̄ udicabi
aq̄ēz medicamine n͂ c̄et n͂ ellius · q̄t coloq̄ut͂ ꝛ e h̃ q e͂ ipr
multu͂ remota mē g ellite c̄ pcut i l; cu͂ e͂ tepuntu u ctus p
unsit · 3ᵒ uond q̄ mita ꝛ eo · ꝛ ulia stiptica bu͂ p̄t c̄ prici
bus partib; capis n͂ oz tunc de c̄ cludere ur͂ · q cor͂ medic͂ e͂
ꝛ clarificatio s͂ia e͂ · ꝛ io ab s͂ regut · delicari ꝛ medicari · mul g
deinceps p̄ talia tradat͂ u stiptica mu͂ excedut ꝛ ctus ac ita

ae. 9o nond q acetu ppie i hc calo. qa ps adusta debilit' ip
tri te et pc hu͡mida. ip lat. q cu aliis ad mitiat. Ca^m viij. de tinea.
Tinea e scabies capis cu squamis et crustis et pilor euulsione et co
lore citrino i odore fetido et aspectu abhominabili. Ca. huius pas
sionis corrupti q alu se abusto. alu p ip malu regimi i cibis at
uinitis at uini. at mulieris i uncoli exitus. i alu e clamie et fauo
et uirulencia et alu sa uino. ut plum e mag' qm q hu͡mida ip ue
hemente hu͡morous corruptor et adustor. Sig. h sut. qui se idem
qm qn uidem i capite scabie squamosa cu squamis multis et pi
lor euulsione et biliunitate et colore citrino. q tinea formatis et adi
stradissio se tinea iudicabis. pnosticu. Tinea aut e ita
at antiq si recens. cu difficul' curat. si antiq at uetr q e mag'
labore et i longissio tpe. qm mala q ue' ad tanta ad curatoz
q q n recip' curatoz et io si ett rato pui i' malaite et illa ps sit e
debilior et dato q cur' sit e' obprobriu sepiciu ql malam uocat.
Cura In etate lactanti et i etate i fancie cu debilibus i corde. debem
lenificat' g regimi nutrix et pcea i ugat' pu e' ungo. R. litar
gir. ceruse cadmie fuligis gallar antiq et p sotantiz an ;
i. gtricut' cu aceto et fece oli antiq' et ce q sufficit et fiat ugm l
cu i' R. succi fum ter. succi scabiose. succi lapacii acuti. succi
caule caprine an lb. i. litargii ; iiij. misceat' c cera pc. aut
q et h nat sit q assuiit olim mic. et ca istra u. se sui piclo i alz
etate. Si aut sit i maiori etate dignit' mi et euacuet' h exigen
cia hu͡moris pecantis sulicea. su erus deinde scuplice. deinde q o
piate deinde radat'. deinde i ugat'. cu ugis fin. et licas. si ca e ca
d se tette aucellanar ulmz et sulm cu addicione litargii ceruse et
sulm. Sia cu sit tim i ugat' cu arragon et marciato an
atis c calce et sulphe. In cu g' antiq fiat tale ugm. R. ellr. al. et
m sulphis. uiui cimin auripi litarg. calas mnc u' colu alius
gallar fuligis cimin clauellator an ; i. argenti uiui extinc
ti i dicens an ; ij. fiat plus te. R. succi bor. succi scabiose.
succi fum ter. succi lapacii acuti an ; iij. bulliat sul' lento igni
cu fece oli antiq' et ac aceto et pulu pdeus i fine decoctionis anisti
et addat' picis liqd ; i. et cc q s. et fiat ugm i' ugin pambio
tante ututis e q i cor' medicito oez istoz plciaz hu͡mu cura

bile est sive sit tinea sive scabies · sive malum mortuum sive morphea
aut sive quecumque ad genus infectionis que in honore et in cura habentur. Sed tu
timoris cum pice navali post tibi capillos et quod capiti imponitur extrahere
omnia inoventur et extrahit caput abluatur. Aliter cum vino ... alexandrina
facta est cum eis clavellatis · Clarificacio Intelligendum quod aliqui in entro
tinee faciunt sermonem de veniis que sunt per aures et aliqui imponunt in
dicenda in auribus et aliqui dicunt gallas viridis · et aliqui dicunt cadmiam
non per os · et aliqui dicunt terram sigillatam · Sunt sive disputatione ad primum
de primo quod sermo non dicit de veniis per aures quia et sunt vene invenales
et filiztaret · Sed de veniis que sunt in pulpis aurium est tollabile per
vii · annos donec sit in etate in qua potest sermo de betino · ulterius m
mitti istam minutam per lo conveniunt facere quod nos · De secundo dicendum quod
ad ... quod in tinea ad in auribus instillet cum multis aliis medicinis
in ... inveniunt et in tacta parte auribus nocere · De 3° dicendum quod galle
... in tinea et quod proferuntur sunt meliores quia recentes et in dies
... constringunt et potentie in pinis · De 4° dicendum quod in hoc cadmia
... ad mittetur non ... ronabile cum talia sint que venenosa
... quod est de genere mineralium et hoc est manifestum illi qui ad in alchymiam
eis conciderunt · Ad ultimum dicendum quod tollabile est dictam ponitur in mag
... et cum aliis miscetur. 2° notandum quod in tinea est magna ferocitas
... quia ut plurimum causatur ex humore · calidis corruptis et potentie ex san
corrupto et per tantum aliqui vocant istam passionem carbunculum · quia
carbunculus causatur ex sanguine corrupto in et ista passio · Alia vocant
le morti quia multas partes capitis lemotas et remotas
et diversas ... aliqui appellant tineam · quod tot tenet et sit ... potu
... in maiori etate et est intelligendum quod tiniosi · quem scalpunt se ipsi
... magnam delectacionem quia separantur ... et per ea ...
... magnum dolorem et quia ... humor corruptus pungitivus et per colo
... · 3° ad intelligendum quod aliqui dubitant facere sermonem in tinea
... hoc est in manifesta et detecta · sed et ... et ... preclara ...
ex hoc movetur quia in variola ... non ... sermo · dicendum quod in ...
movetur quia in variola ... ut dicitur est in libro primo non ... sermo cum
corruptio sit magis valde et est timendum quod ... corrupta ... additio
... · sed in tinea non est sic quia sit corruptio non tamen in tinea ... est venenosa

abit̄

ta c̄o i narrol' ꝯstitis ⁊ io meli' ꝯpetit eloi h' eloi g' i ty'nea ē
ꝯcurria ptīciarum̄ uō oꝫ formidare. Cap.m ix. De pediculis.
Pediculi lendes ⁊ pediolate sūt q̄dā alia p̄ma putrefactis
humor cutis gñata. cām hu' sūt i corp̄e qñ n̄ oio n̄ p̄t regē nec cā
oio diuīt te. expellit ad cutē p̄ma c̄o depudacois ⁊ q̄ m ē
grā cū ē iux cuti cū calor agē q̄ dum delicat illā mā ⁊ gñat
q̄d pelliculā i cluditꝫ g' i pellicula uapor cū aliq̄li calore ⁊ eag
i mā ebulliēdo q̄ tēdit ad calm ⁊ hīnd' io suscipit sp̄m uite
⁊ gñant' in alia i capite ⁊ toto corp̄e ⁊ i ascellis ⁊ ptine. Sz il
la uocant' uulgarit pediolate. Ex pte aūt mīs magis hinde ge
nant' pediculi ⁊ ex pte magis brtam lendes ⁊ ex pte media gñ
ant' pediolate q̄ ad h'ent pt'i ⁊ ascell' gñant' aūt ex q̄lz .iiii. hu
mor. cā aūt añtecedes p̄t ēē malicia regīs c̄o ē cpl'a ⁊ multa ꝯme
tio ficuū ⁊ castanearꝫ ⁊ aliorꝫ fructuū ⁊ malicia cultē ca
pitis ⁊ toti' corp̄is ⁊ tarda ⁊ n̄ mutatio uestimentorꝫ ⁊ alia. Sig. qñ aūt
ista alia ⁊ potissime pediculi qñ gñat' ex san. tendūt ad rubedinē
⁊ qñ ex co. ad citrinitatē ⁊ qñ ex fle ad albedinē ⁊ qñ ex mlia ad
nigredinē. Pronosticato qñ multiplicant' pediculi potissime ip̄ cās i tule
cas aūt morphea aūt lep' sigt q̄ calor nāl' ē diminut' n̄ potest mā
regere ut oꝫ ⁊ ē h' calor extne' incip̄ ebullire. Si aūt ueniūt ip̄ cās extu
scas sigt paupertatē aūt uite ignauiam paupes n̄ ⁊ religosi q̄
multiplicat aūt cautia fluca ⁊ malicia hītat i pediculis. S' hoīes fa
les q' de cultu sui corp̄is medicē curat. Cura. Curant' aūt pediculi p̄
mutatiōꝫ uite ⁊ regīs utant' q' cib' laudabilibz ⁊ pgent corp' h' exi
gētiā hu. pcāts tutat' exercicō tp̄ato ⁊ utat' bal. aq̄ salse ⁊ mu
tz uestes ⁊ ornat corp' suū ⁊ salin. dein si corp' ē ca. ꝯfus ungit cū
isto ūgō extinguat' argentū uiuū ⁊ ē sanguino ⁊ aceto ⁊ olō
misceat ⁊ ī ungat cap' ⁊ totū corp'. Aliut i ungat' corrigia ⁊ cū
cingat' cū ea ⁊ esticiet oēs pediculi. Si aūt cēt fri. ꝯfus fiat unctiō de
aūp ⁊ stafisag. ⁊ olō amigd' amarꝫ ⁊ aceto ⁊ ī ungat' corp' aūt co
rrigia ⁊ cū ea applicet ⁊ h' ē ꝯgruū religosis. Stafisagria aūt uocat'
herba pedicularis q̄ a tō q' ir'tic pediculos ⁊ i ambz ⁊ io tūc ⁊ ps
unꝫ aūt ⁊ carnes ē das aspgitur ⁊ dat auibz ⁊ occidit pediculos.
Si aūt uolim' bn̄ aues cū p̄uoibz medicati plimzēt al ce ⁊ asp
gat' s' carnes ⁊ dent' uolatilibz muētibz ex rapina ⁊ sūnet

at a malo q̄ hīt ī gonha· **Clauticar(um)**· Mirabile̅ ē q̄ pediculi
ligtēt lepz cū pediculi g͂nent p(er) ma̅ medicatio̅is ꝛ ē h q̄m
tur ē q̄ suscipit sp̄m uite· ī lep̄ q̄ corrupc̄o ē ꝛ mortif(icatio)· q̄ s(ecun)d(u)m
dem ē q̄ multi pediculoꝝ sc̄ lig͂ p(er) ad lepz p toto· q(ui)a sic lep
g͂nat̄ ex q̄l3 hu(mid)i· corrupto ē p(ro)prie caloris ul' ꝛ ebulliciōne
caloris extranei· ī ex hu(mid)i· corruptis u' ī cap(it)e ei ebulliccō g͂nant̄
ritta· pediculi l3 n̄ sit corrupc̄o q(ui)a g͂ ī cōpletu̅ p̄ced(un)t cōpletu̅ io pediculi
u' ē corrupc̄o ī cōpleta p̄cedu̅t al̄i lepz u' ē corrupc̄o cōpleta
n̄ tn̄ ē ncc̄ria q(ui)a sāguinē ē remotu̅ ꝛ p(er) multis mo(d)is ī pediculi
ut tn̄ ē ī cac(hexi)a· n̄ g͂ uenīt pediculi p(er) ma̅ medicatio̅is cōple
te q(ui)a l(ite)r uite suscept(us) ex p(ro)pt(er) die tx̄it ouigies āt(iqu)e· Sc̄o
ītellig͂ q̄ pediculi g͂nant p(ri)mo a calore n̄ li ma̅ expellente ad ex
tiora q̄ ē cuti expl'la ꝑ sua dispōc̄o̅e p(ro)hibit ꝛ corrupit̄ ī ipa
p(ro)pt calore extraneu ꝛ ī in suscep̄t sp̄m uite ē ī aliis g͂nant
p(er) ma̅ putrefacio̅is· 3o ītellig͂ q̄ n̄ p(ro)uēit san(i)s p(ro)uēit ꝛ colle(ctu)m
ē ī alemado l3 n̄ ī euacuando ꝛ ī ē de ele ꝛ similia· Et ē no
bile ubu̅ q̄ aliq̄ ē studios al̄n mag͂ manifestat ī aliis lib(ri)s
q̄ ī illis uñ ex(er)cuit ouigiez s(ecun)do p(ro) ī ictu b3 ... ꝛ minie· Ca(pitulum)

q(uo)d itellig(itur) ex- bunt·

De dolore capitis

Dolor capitis ē actus mala (con)iung(it) te. **De dolore capitis**
Dicitur· **ca(pitulum)**· h dolores tres l' mala q(uo)d diuisa solo q(uo)d ...
dilac(i)o a' p(ar)ticlar(is) ca(usa) dolor capitis sc̄ xii· Dolor capitis
a ca(usa) ī tulecta· q(uo)d a ca(usa) extulecta· ꝛ q(uo)d sc̄ ē m ꝛ q(uo)d su· ...
dolor q(ui) ē morbi3 p(er) se· ꝛ q(uo)d ē p(er) acc(iden)s ꝛ q(uo)d ē dolor q(ui) uenit a
ca(usa) p(ro)piata ec(ce)b(us)· ꝛ q(uo)d a ca(usa) remota ꝛ q(uo)d ē dolor ab ite· ꝛ q(uo)d ē ab
ex(tr)a ꝛ q(uo)d ē q(ui) (con)tinue tot(um) ꝛ q(uo)d q(ui) (con)tinue p(ar)te ꝛ q(uo)d ē fortis ꝛ q(uo)d de
bil(is) ꝛ q(uo)d q(ui) uenit cito ī tp(or)e sani(tati)s ꝛ q(uo)d n̄ ꝛ q(uo)d ē q(ui) ligat cu(m) ...
n̄· ꝛ q(uo)d ē q(ui) sequit(ur) alii mor(bi) ꝛ q(uo)d ē no ꝛ q(uo)d ē recēs ꝛ q(uo)d antiq(uus)
ꝛ q(uo)d ē c recite ꝛ q(uo)d su recite· Cu(m) p(ro)sequit(ur) dolor q(uo)d ē a ca(usa)
ī tulecta· q(uo)d ab extulecta· Cāe n· extulete sc̄ multe ualde
l3 ut reducant ad minimu̅ (con)ple(xi)o̅e xiii· p(ri)ma ē calor ꝛ g(ra)uitudo· ob
mac(i)o ꝛ a(li)a hi· (secund)a p(ri)ma ē calitas sol(is) a(u)t ignis q(ui) aeris a(u)t dicu(n)t
melancolia a(u)t ugin calin ꝛ a(li)a hi· 3a ca(usa) extu(leta) p(ri)ma ē frigiditas ...
ius a(u)t aeris a(u)t aq(u)e a(u)t ugōr ꝛ alia hi· q(uar)ta ca(usa) p(ri)ma ē humi
ditas aeris a(u)t ugōr ꝛ si(mi)lia· u(ni)a ē humida humitas aq(u)e ꝛ pl(uvi)e

max' aut laceratum aut ulcerosum et alia huiusmodi. vi. causa potest esse ex sufflacione for-
tis ventorum et potissime meridionalium et septentrionalium precipue meridio-
nales. vii. causa potest esse vapores ex turbaci elevati ex rebus fetidis
que sunt cadavera et alia fetida. aut ex arboribus que sunt nuces aut huiusmodi. aut ex
respiracione puteos antiquos aut cavernas profundas mineralium et huiusmodi.
viii. causa est nimius motus cum calore que est in fortibus aut cursoribus et huiusmodi.
aut coitus que est causa labor corporis superfluus et alia. ix. causa potest esse sompnus in-
moderatus et profundus et inordinatus et in tempore non suo et vigilie superflue. x. potest esse
bal. superflua et inordinata sulphurea et huiusmodi. xi. in cibo nimia aut re-
pletio nimia et repletio et ebrietas et acceptio ciborum fumosorum que sunt al-
lia cepe vinum forte et nuces et huiusmodi. xii. causa potest esse sonus tibiarum que sunt to-
nitrua aut magnarum rotarum. xiii. causa nimia capitis cohopertio non
causa est in forte causa quando cum venit ex nimia capitis cohopertione debilitet
et minuet. Ista vero exteriora et quedam eis proportionata concludunt dolorem
capitis generare. Si autem huius causa et istarum causa sit. aut quia calida aut co-
lida aut humida aut ventositas aut yris simplicia aut composita aut inmixta que possunt
istam in capite generari que dicunt auctores. medici. sed sit de ratione com-
generalibus. 2a divisio principalis est ista dolor quidam est in materia quidam sine materia. sine materia qui est
ex mala complexione tantum aut humida et de aliis simplicibus aut compositis. Si
est in materia ut quando peccat vel calida aut frigida aut humida aut ventositas aut quali-
tas simplicibus aut compositis. 3a divisio principalis dolorum quidam est morbus particularis et
quidam per accidens particularis appellatur morbus qui dicitur nobilis morbus non precedit
sed sequitur mala complexio divisa aut colo... ...io ...a denomina-
tio est vulgaris non ...l. morbus per accidens appellatur qui dolor capi-
tis sequitur aut apostemata aut alios morbos. 4a divisio principalis quidam est dolor qui ve-
nit a causa primitiva cerebri et quidam a causa remota a causa primitiva appellatur cau-
sa immediata et antecedens est in cerebro non aliunde veniens. Causa remota quando
vapores et fumi ascendunt a stomacho vel ab epate vel a splene vel a matrice et
de aliis. v. divisio principalis quidam est dolor absolutus et quidam ab extra. dolor absolutus
appellatur qui intus est in cerebro. sed est in panniculis aut in aliis partibus ut apud cor-
poris in venis et arteriis. qui calidam et cetera compilat ... et frigida et humida
... ventositas aut ... ab extra autem est qui est
in partibus cohopertis ... et ... vi. divisio
principalis est ista dolor quidam est circa totum et quidam est particularis. qui dolor circa
totum appellatur cephalea aut omnium et quidam est in parte aut est in mediate

a^t no. li e i medi^te appellat^r emigranea. li i a^a pte appellat^r clau
& te dicut vulgares q^r facuati le. qm vi. eis q^r cu eis clau
bz & ticulz pugnit. vij. dio puticul^r qd e dolor fortis & qd de
bil^r. debil^r e^d i iltrangia fortis e alu i tm q^r li ueniat i pins fu
g^r cucu t^d d^t aunt. li i unis i duat spaliu viij. dio puticul^r qd
e dolor q ueit subito & repente i tpr lam^tis ullo mor^o pcede
te & h e pp mlti^ne mea^t ueto li^tis. Si u^o ueniat paulatie he
pp pui^te dicetac. ix. dio puticul^r qd e dolor q ligt cu & qd no.
li u. i die ctico ueit dolor i capite e rubore facieri & apolbz
lapidu cu p flux^m lau^s natu ligt & li ueiat e titillatoe
labij i fronte & dolore pcordior. e lu pugmu ligt. x. dio pu
ticul^r. qd e dolor ad q^r sequit^r alij mor^b & qd n. i^m. dio pl^a otrui
cu forti & debili. qm alu dolor e i fortis q^r ad eu se fe. alieno
ingulie spalem. a^flnt & i de aliys alu q^r ull^o istor se ficgi
e debil^r & coz n e ajantu. xi. dio puticul^r dolor qd e ciuq^r qd
antiq & appellat^r icccs qm modicu tps pfit antiq^s u^o qm
multa tpa pcedit q alu e i fortis & malicol^e q^r dolor gale
at appellat^r & e i fortis & bituat. q^r pa n p^t tollatie mug
dant^te u^t altu ueie. i^te a^r dolor fortis antiq^s galeat^r ueiut
pp q cda dispires & caletas & pp q ld extiulee. dispos i tu^te sic
due fortis & i tela is^t cob^t & e h debilitas alis. Cae extu^te
frecs ulta omelio i. x. fuolar t^d se alia & oepe vini forte
& luna. Alia ca e uimia cohoptuc capis aliq^a ei alluclaps
piuca portare pelles i capucio & p ca addit almuciu & pa
duo capucia & i deiceps & i rarificat caput & mogta^cut ll
li & q mimis frequit ablue uolit & i qm iste cae ocit & eis pa
res te aciit dolor fortis antiq^s galeat^r i sepiemu i calul ad
manetibz. xij. & ultra dio puticul^r dolor capis. qd e e tenti
qd su renate cu reute qm as humor tenuo se & distillatore
cad^t i^te pres siccitas t^d aures a^t oclos. nares a^t palati
a^t pt & i de aliys su reute a^r fit qm ull^o istor ad e. Signa
Cae a^r extu^te pst dicem p idiaca pita^ts & allillectiu & pius
& p tactu & umacia & ledencia. o^s ydeu g^t si dolor facieri ug ad
rubediez & i flamacoz. A^t ad extu^te & limore & trigut^r
ad osidand^t si e calus l frus & applicet^r cala & li ini^et ca

sui et si narrat causa et in de aliis diliges q contractor per hunc modum ue
niet in cognitione causarum exteriorum. Signa autem sunt cause exteriores scilicet debemus
considerare si est cum motu aut cum motu et discernunt sic. quia quando causa adest in cal
iditas in membris et si tenuerit capud uel si orat et subito eleuet se et
sedeat caput per se non grave et ponderosum et magis dolorosum percussum dici
tur est cum motu. 3m signum quia plures sentiunt tres subito uadunt ad na
res aut ad palatum aut ad oculos. Signa autem per uias in capite omnia sequuntur.
Signa quoque caliditatis cognoscuntur ex calore et inflacione. Signa autem frigiditatis sunt
puritas caloris et inflacionis et ex malicia cogitationis et est ubique
nobile. Siccitas discernunt quia arest euacuatione et in auertes pre
cessit. Signa autem humiditatis est stupor. Signa quoque sanguinis est calor et rubor
et appetitus uenarum in uisibilium in albo oculorum. Signa autem colere est punctura
mordicatio et siccitas. Signa flatis puritas siccitas et in flacionis et color
usque ad albedinem. Sompnus grauis multo sentiunt. Signa autem melic
est puritas caloris liuor sompnia tribulacio grauitas et pondus et alia
similia sicut est etas. tempus consuetudo compleccio in quibus in iudicacionibus signorum debemus
procedere per omnia similia et specialiter per res non uales et per res contra naturam et deinde debemus
ad signa specialia deuenire et sic diliges in speculo media non erimbit.
Signa autem uentositatis sunt motus de quo loco ad locum et strepitus. Signa
autem inanium est conuolucio et dolor. acutus pungitiuus et quia nunc dolor cum quiete.
Signa autem uermium est debilitatis est quia per quantitatem fatiat cum ledit et tr[...]t.
Signa autem reumatis cognoscitur per causam distillat per nares aut per palatum aut per
oculos aut per tussim et similia. Signa est quod dolor est a causa primitiua cerebri est quod
dolor est continui et non interpollacione quia autem uenit ab aliis membris est cum interpol
lacione. Et si a stomacho cognoscitur per stomachi grauitatem et per nauseam et uomitum et sol
licitudinem et per maliciam digestionis et sic ex eo. magis molestatur cum cibum
et si ex fle et cetera magis patitur. Item intelligendum quod omnis dolor capitis
ueniens a stomacho ex quantitate cum sunt cum modum in medietate post cibum per tanto quod
cibus impedit a secundum uaporum set negatiuum uadit i. quia si sunt hu
similia est in causa post satis breue tempus magis molestabit et si ex inanitate lo
go tempore durabit continuatum et si ex eo mediatur ratio multos uidi de
cepitos qui de dolore capitis conquerebantur et habebant stomachum repletum et sig
plurimis appetunt et dicebant quod post quod comedunt alleuiabuntur et ex
debent esse exinanitione et erunt alleuiatio in dolo. quia postea maior

singultat. Et si ab epate dilatatur per conuenientiam in dextra parte et dolor in parte
te capitis dextra quia illa pars sibi proporcionalitur. Et si a splene per con-
uenientiam similiter per proporcionem et in sinistra parte capitis. Et si ex uentre per
dolorem in parte anteriori capitis. Et si ex matrice per dolorem in cir-
cuitu a capite et in uertice dolor est equidem. Alie dignitates ... sidi
Pronosticum. cum declinant et si ad obliuionem per ... quod dicta sunt ... pars. Vinu ue
per ebrietatem dolorem capitis placentem ad tutum significat. Vinum in se ...
tas quod tamen dicta ... et ... ad dolorem capitis talicuius
ad raptum magis ad interiora significat. Vinum cum ... dolo-
rem capitis significat. Vinum ... ut plurimum ... et dolorem capitis significat.
Omnis dolor et grauitas capitis auferens sompnum et cibum est pessimum et
mortale. Omnis dolor acutissimum in se cum aliis signis malis signum
est periculosum ualde. Dolor capitis in se frequens cum signis ... sunt
... Omnis dolor fortis et acutus et grauitas capitis ... mo-
le impedit ... sunt inmediate ad aliquid mitigat quia dolores
plurimum ... et ideo ipse malicia ... morbus aliquis ...
... est credendum. Dolor antiquus galenicus ... est pessimum et
difficilis curacionis. Dolor capitis in ... acutissimum est ... pessi-
mi quia ... significat. Omnis dolor est ... malus quia ... oportet
oportune impedit. Omnis dolor capitis ad ... et ...
... conductor ad ... est pessimum et mortale. ...
loris in se acutus pessimum est quia ... significat. Cura. Dolor
capitis de mala complexione ... cum ... cum alterantibus ...
... cum in per ... medicinis est ... reduci. ...
oleum de oliuis in ... tale et ... et in illo oleo ...
aliquid ... bulliat cum ... sunt ... calidis ad ... al-
... ad ... ad ... ad lactuce ad uiole ad ... ad ...
... ad mala ... et ... et si fortes in ... uelud ...
... oppium ... mandragora ... et ... Cauendum tamen quod
... non ... in ... et in ...
... quod ... in ... olim ...
... in ... puteo ... et in ...
... et quod ... calidum quia ... pacientis ...
in loco ... est isto oleo in ... capud ...

ciunt et alterant fortassis et non intelligo quod dicit olim scilicet de mastic-
et de paradisi. Intelligendum est quod quando volumus quod virtus olei penetret ad
interiora addatur semper tantum de aceto quantum de oleo et repercutiat et iungitur
capiti et postea ingrediatur in profundo. Advertendum tamen quod quedam sunt capita ubi
medicina in ingrediendo sufficit sicut sunt capita levium et mulierum et eunuchorum
et puerorum et humidorum et aliorum et illorum omnium qui habent caput debile et il-
lorum qui de facili incurrunt litargiam et passiones capitis et calorum et talium.
isti non omnes a minus ingredientibus et indiget scilicet caput a virtuali aceti in
ceteris calefactivis paulatine gradatim et est primum in ingredientibus reducuntur. Si autem cu-
cet pleer et plus de aceto de lan- et pticiarum quando fiat eloi de te
planica et illi non latum fiat vecto lectuarium et alia. Si autem in co-
lica ducit et tenui non attinet digestivum in corrigat et aliud de suo tu-
et illum fiunt colica colica digestive et lit. mol. et ro. et nemuk. et p-
get cum castoreo. manna et tamarindi aut cum medio diagridio ac-
to et mastic in catoniis aut cum electo de succo ro. et i. de aliis electuariis
quoniam antidota ponunt quod colera euacuant sicut est diaprunis et hiera pigra
in alia. vel fiat talis decoctio que recipit dum est et recipit ducit et p-
tum in quantum volumus leniter ex purgare ex partibus primis et re-
cipit remittentium ad ipsum colagogos ut non timeas oportet in pre-
dicto florum. bon. florum mol. an. ʒ i. vuarum passarum in ad avell-
ʒ i. fiat decoctio in sero caprino et in decoctione tepeant per diem et mane co-
tum miscebis cum bis grannolorum ʒ i. tractum lento igni et colet et
colate addatur cassia. fistula. ʒ i. mastic. diagridii ana ʒ. s. i.
miscentur et datur in aurora in ipsa decoctione quod est de leni nullus et pacientem
et in nocte medicina cum indigesta purgacione colle lete plus ea dare in mane
a cor. debilitas. aut ventris laxitas. aut intestinorum constrictio quod in-
digestio aut opilatio aut apostema aut impregnatio aut alia hiis impedimenta. Si
quod est de non lenitiva fuit cum in omni periculo. In fine autem plurimum fiunt fomen-
taciones ebrietatis cum aqua decoctionis ordei et mol. lactuce et nenuf. et
camomo et similibus ipsius fortassis si docuimus in precedentibus. Et dicit da-
mascenus quod in dolore capitis si accidit frigus et caput est debile quod lac asino
ne in debemus quod claudendo poros euaporationem impediret et cum co-
minuuntur est in cerebrum et nullo aliorum hiis dictum est. Si autem dolor capitis
fiunt ex mala complexione frigida tantum et iungatur caput et fortassis in hoc omnis

suram anteriorem q[uia] p[er] illam p[ar]tem melior fit purgatio. Tu[n]c o[mn]ia sunt ca- le-
facta c[um] oleis d[e] calidis s[icut] e[st] oleum de castoreo de costo de ruta de lilio
et i[n] de aliis calidis. Et liquoribus calidis i[n] digerint[ur] fiant cu[m] oleo de
euforbio. Et d[icit] Damascen[us] auctor q[uod] experi[mentu]m e[st] oleum de
balsamo v[e]l calefacto e[st] n[atur]ae et n[on] invenit iuvamentum et e[st] mira-
bile cu[m] s[it] valde calidum et s[ic] p[ro]batum et e[st] multum ab auctoribus co[m]men-
datum virtute ex[perimen]t[a]ta i[n]ungit[ur] i[n] doloribus tam antiquis capitis oleum
de lilio optimum p[ro]nunciatum. Si a[utem] sint c[um] in et sint miscea digiti
c[um] oxiale callis et p[ur]get[ur] c[um] dyacene dyasp[ro]doru[m] yeratrius acuatus
c[um] lapide armoniaco v[e]l c[um] lapide lazuli ablutis et mundatis ut
fiat tal[is] decoctio. R[ecipe] flor[um] borr[aginis] flor[um] viol[arum] foliorum sene polipodii
epithimi an[a] ... prunar[um] m[anipulum] ad ... lig[uiritie] m[anipulum] an[a] ... fiat
decoctio i[n] sero caprino et i[n] decoctione tempe[re]nt[ur] cortic[es] mirab[olanorum] indorum
bellericorum et ebul[orum] ... quinque ... an[a] ... p[er] diem et noctem dein fort[iter]
colet[ur] et colata det[ur] i[n] aurora. Si a[utem] sint flu[ctuantes] digiti ... i[n] con-
dune et p[ur]get[ur] cu[m] ierap[igra] v[e]l sic R[ecipe] aloe agarici turbith an[a] ...
pulv[er] colaq[uintidae] ... foliorum absinthii foliorum mente ...
... ... an[a] ... conficiat[ur] cu[m] oxiale callis et fiant pill[ule]
... a ... ad ... ... pill[ularum] v[e]l pil[ule] ...
det[ur] ista decoctio R[ecipe] flor[um] borr[aginis] flor[um] viol[arum] polip[odii] an[a] turbith ...
... m[anipulum] ab ... lig[uiritie] m[anipulum] an[a] ... vel fiat decoctio e[st] ... caprino
et i[n] decoctione tempe[re]nt[ur] cortic[es] mirab[olanorum] ... ebul[orum] ... quinque ... p[er]
diem et nocte[m] deinde fort[iter] colet[ur] et colata det[ur] i[n] aurora. Deinde p[ost]
... ad o[mn]ia calida p[ro]pria et ... fomentatio de aqua decoctionis
camo[mille] mellilotii anthos ... ... lauri
et fol[iorum] ... maiorane ... et lilii. Et h[oc] e[st] intelligend[um] ...
... capitis ... ... n[on] ... ...
q[uan]do ... e[st] ... et ad h[oc] ... ut ... a sole ...
... ... et ... ...
i[n] ... ... indigeb[at] ... ...
... ... oppiate et ... ... rubea ...
... aurea alexandrina. Si a[utem] dolor capitis fuat e[st] ... et ...
... calida ... ... magis ...
... ... rose sandali ... et lilia. Et ... e[st] ...

odoris storacis calamite album · lapdanum nuces cipressi et similia et
fiat capitis stricturis et quantum laxetur vel et cancelletur cum mi-
lio sale torrefactis. Et si causa est frigida et est reuma et dolor capitis cel-
lare non potest tunc fiat fricatio vel unguentum cum epithima [illegible] Recipe
stercoris columbini nemoralis [illegible] piretri staphisagrie castorii
gummi [illegible] pulverizetur et misceatur cum vino et illinatur
caput. Si autem dolor capitis veniat in febribus propter dolorem [illegible] clau-
sorum [illegible] applicata [illegible] acetum et aqua rosarum per [illegible] Si autem
veniat dolor propter opilationem cerebri tunc mundificetur caput cum gargarismis
et masticatoriis et in [illegible] per nares et deinde fiat evapora-
tio. Et est intelligendum quod si dolor capitis fiat ex causa calida et ungatur [illegible] ad
[illegible] in unguento [illegible] et dieta humectativa et [illegible]
ova sorbilia et brodia carnium et [illegible] et similia. Et si causa sint frigida
et ungatur ad [illegible] tunc inungatur [illegible] et [illegible] pulentas [illegible]
et [illegible] et similia. Si autem dolor capitis veniat propter ventum aut propter vapores
et [illegible] ex [illegible] mala [illegible] vapor fiunt [illegible]
[illegible] alti [illegible] alti [illegible] [illegible] est [illegible] meridional [illegible]
[illegible] et omnium [illegible] in omnibus istis et in aliis [illegible]
[illegible] evaporatorias [illegible] alia [illegible] et vinum forte et vinum no-
vum · nuces et dactili · deinde [illegible] [illegible] fiat · deinde o-
doret violas et nenufar et violas [illegible] et oleum de [illegible]
et [illegible] et ungatur caput cum oleo rosarum et [illegible] et [illegible] in naribus et au-
ribus oleum de [illegible] fiunt in [illegible] et [illegible] rosarum cum co-
[illegible] in aceto. Si autem omnia ista fiunt [illegible] [illegible]
odoret [illegible] ambram lignum aloes et inungatur caput cum oleo de lapda-
no et de nuce cipressi et [illegible] alexina et diamusco. Et si ve-
[illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bullitas in vino [illegible] per aures et nares [illegible] oleum [illegible] in
ebrietas causatur ex vapore [illegible] Cura doloris ex ebrietate.
[illegible] nimis potati · sunt autem ebrietatis [illegible] est remedium [illegible]
[illegible] et [illegible] provocato · quam cum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] caput
debile [illegible] de [illegible] in ebriari et non potest potare vinum [illegible]
ex [illegible] consuetudinis [illegible] caules et [illegible] [illegible]
[illegible] provocat et [illegible] et accipiat [illegible] [illegible] et similia

scaptica et porrus lecti i^ui^ pulue^r. R. coriandri sem gariofil. su
mac blancus le. citonior le. camiu lapidi. Capit^s ari^ z. et
at puluis et utatur isto puluere cum aq^a et aceto at cum aq^a et vi
no malor gr. at cum aq^a et succo limonum at citoniorum at cum
aq^a et succo acetose at cum succo vue acerbe et similibus in
anni co^e te et p. Si a^ actui iaceat ebrietate q^e statim fiat uomi
cum aq^a ca. et olo et tumuli digitorum at q^e capiat temp
in et ache has et bulliat in ore et sorbeat et euomit si q^a p
sit euomere q^e dormiat et tueatur a calore et fgore p q^ati te nam
itaq^e q^e sopitu magis p^s ca^tois e et si n^ plet dormire sta
pedes et manus fortis cum sale et aceto et celidi in uris et unam
te in nibeculis et si ex istis n^ cest fiat clistera u^ potius p^etrap et
inungatur cap^d cum olo ro. et aceto et si ex his n^ cest inungat
longi exigau tepatu p^ lana decima et si ex his n^ cest sub
p^etrap et p ca scripte et sal. et p ca aurea alexta et alis se
cundum facilis dignois et in tempore q^ati te cd e pulli et pullos p
cum ordeatum auenatum amigd et utat fructibus stipticis et
fiat sinapes et cap^d de camo et melli ro uiol. lactu et ordeo et
utat puluere p^ dco et ista totie^s i^ueniunt dc p^ e^t et ad dolor
anticum initum uz olm de lino. Si a^ dolor capitis fuit ex cau
tu sanguino inungat cap^d e olo ro. et aceto et utat bonis s
electis ouor et si p^ itortimum n^ p^t abstine^c n^ acrit calcie
c ea michi. Si a^ dolor fuit ex capitis debilitate et cal fuit
i uid et potulie sco medicte et utat ab facil digois et p a
bu utat olm et oditis et manet leto utat isto ellco l pl
ris e uico diranthos cum uico. Qui a^s hit cu^d mitu ser
ble utat tinto candarulo. ordo. lactue. portul camil
bomnis. Si a^ dolor capitis fuit ip fe i ungit cap^d
e olo ro. et aceto et coriandro et camo et si i digeti^a
tizantibus ad ministrentur cum magis cautela. Si a^ dolor fuit
ftie ut fiat i capite ut n^ i pediat ordo. et unct n^ p
te illa ad q^ uma expelle niz ut si expellat p le et
n^ p^s fiat suppositoria l clistera et si i tedat fac cum p
urilor q^ uinet n^ dum et si p uoi^t q^ uinet cum uoias

Margin note (left): et uitelli

si per sudorem quod uincitur non est leuius quam poros aperiunt. Et si per fluxum sanguinis narium quod uincitur non est leuis per istumullis in naribus et si non intendat forte cum per aspersionem circa aures ponitur in calida quod attrahat de capite, unum uitta et butyrum ad fiat uentose ad apponitur sanguisuge ... de inguinibus et in de ascell' et per hunc modum dolor capitis remediabitur. Si autem dolor capitis fuit ... humores per garg. caput deterge ... semper et fiat caput ... purgia ... per uentres amara sicut ... de absinthio de amigdalis amaris et aloe. Cura doloris capitis ex percussione.

Illud quod nos timemus in dolore capitis ex casu uel percussione et ob uiatione est asperum quia utile est in principio contusione est euacuatio et dieta et caliditas quam per quod apparent fe et per clisteria uentris ... post apertionem ... in ... dolorosa cum oleo ro. et uitello ouorum. Deinde fiat ... Deinde si pericranium non ... fiat ... et si ... pericranium ... laxatum et si apparet ... cum ... et uitellis ... et si est ... mala ... caro et si fluxit ... fiat ... deinde ... cerebella ... gallinarum. Et ... oblinationibus ... et ... ualde ... illam ... [illegible] ... apposita dissolutiua apponitur ... camo. ... mellilot. anthos ... omnia calida ... et ... uini ... ex ... uz. Cura doloris capitis per alia.

Primus ... matris euacuando. Cum uapor ad ... mediantibus confortando et deinde ... Si ... mala ... ea ... que ex illa ascendat fumus ad caput medianitibus ... et de ... splene ... artis ... pedibus ... illis ... fiat ligamina ... in ... loco ... ascendit fumus ... cum ... confortentur ... capitis ... Si ... capitis ... cum ... uitello ... ex ... capitis. Cura

Intelligitur quod dolor ... acute ... in toto capite. omni.

et applicatur cephalea cum ovum at dolor gravis calidus qui est in malle
actus et in tactu et labiis in tantum quod patiens non potest tollerare vocem altam nec
claritatem et odio diligit silentium et ianuam et tenebras. In principio si causa ca-
lida fiat flobotomia de cephalica vena et dieta sit ut moderata et ungatur caput cum oleo
ro. et vino et si fuerit calor et dolor et pulsatio in tantum quod excit-
at sopnum tunc inungatur frons et tempora cum opio et sandali et gal-
la et aceto et camphora sandalos et rosis et utatur emplastris et aqua
ro. et utatur vel odio caulium et ficubus et lentium et unctis olea [illegible]
rosa. Si vero causa fuerit frigida ungatur caput cum oleo ro. et vino cum [illegible]
et purget frequenter cum aloe et mastice et gariofilis cum lacteo ablutum
et vino et utatur electuariis et caput purgetur et sternutationibus et ungatur
lis extrinsecum et cum purgetur caput cum decoctione [illegible]
et camomilla. Et si frigiditas fuerit vehementer inungatur cum castoreo [illegible]
et castoreo et aceto, mercurii et ambra et lignum aloes et gumm-
a et muscus et [illegible] et storace calamita et lapdanum [illegible]
to clareo. Et de quibus pacientes in tabulas pluris est in eo [illegible]
cum melle aut [illegible] miscentur. Cura emigranee.

Emigranea est dolor in medietate capitis cum causa [illegible]
ut plurimum provenit et causa est dolor precedens. Galienus [illegible]
si causa est calida fiat flobotomia et purgetur cum aloe in pillulis et diagridio et [illegible]
tur et conficiatur cum lacteo caprino et fiat clisteria et caput purgetur
ponantur omnia frigida superius et si vehementer causa inungatur frons et tempo-
ra cum opio et sarcocolla cortice mandragore et ligetur
arteria per tabulam de plumbo. Et si causa fuerit frigida fiat [illegible]
et ungatur cum oleo laurino et oleo de ruta. Et si [illegible]
digerendum addatur castoreum et piretrum et euforbium sic est [illegible]
quam rute agrestis et fomentetur cum decoctione radicis [illegible]
lium et ad [illegible] in oleo et aqua [illegible]
bus. Clavus. Intelligo quod continuus dolor [illegible]
parte et [illegible] ut est aliquid [illegible] ut plu-
rimum quam [illegible] et [illegible]
est [illegible]
[illegible] ut plurimum [illegible]
[illegible] non movetur. Si [illegible]

m

II

nata· v· porrum̄ nō ē ↄtinu^u ⁊ i ītigie ⁊ p^t ēē īpdimītū ex pte
m^e q^r q̄n ē mediana ītpollat ⁊ q̄n ē nimia ↄtīe mo· s^{cd} pⁱ ↄtinu
is ⁊ ītpollatis p^r ⁊ ēē īpdimītū ex pte mot^s matie q̄m alīu mō
nīt· alīu n̄ q̄m sāg^s mō de mane ⁊ i v^e ⁊ co· ītūis ⁊ i estate
⁊ mīa ī nonis ⁊ ī autūpno ⁊ flā i uespis ⁊ i yeme· Impedi
ī ↄtinuitas mot^s ex pte uirtutis q^r uirt^s fortis ↄtīe mou; m̄;
debil^s q^r n̄ ⁊ i ↄtītas doloris p^t ēē ligum m^e i capite existētis
n̄ tn̄ necco ini^u po^{le} n· ē q^r m̄ ↄcdūt i cer^b ⁊ n̄ p^p ↄtīe aff̄u
g^e· Scd̄o nōnd^u q^r catapucia ulibz p^{le}dentibz ualet i dolore capitis
si m̄ i re^s ↄtineat^r ⁊ rē̄ anacedentis ⁊ rē̄ ↄiuncte· Sz si m̄ alibi
ↄtineat^r ualet rē̄ ↄiuncte· Tercio itellid^u p^p cū aut^e· ⁊ gerar
di s^m uiaticū dicēcau^u q^r dolor ē morbz ⁊ ē cū mor^l ⁊ accīis mor
mouet^r aliq^s ad credēd^u q^r dolor sit morbz p se ⁊ iz s^m matie· ⁊ a
li^s de s^{ma} m̄ mīta dicūm· h; tn̄ biut aliq^s dicō· Rñnd^u g^o s^m haly
ds^s p̄tie lib^s regū q^r sicā rex n̄mu g^o ē de plenti itibz ↄsistit
i tēp^amēto h̄uor; ⁊ ↄplexione mēbz ⁊ i pfc̄ac actōis lonc a p^o
ms mēbz ⁊ de sc̄ ista tn̄ s^m m̄ i sc̄ a^a ca p^t m̄ l· morbz cū mor^l
⁊ accīis mor^l i q^r cū mor^l ↄsistit i distēpanaa cohequalitas mēbz
⁊ accīis i qualitate actōis· Rñe a^d s^m dēcīnā aut^e ul· de n̄ libz i
la m̄s aīe q^r p se ⁊ i mediate ordinata ē ad aliq^s actōz uerz
p se ordinat^r ad alia vū v^t vituna uez sit auditiā n̄ c a^d p
le ⁊ p^c tēpamētū h̄uoris n̄ ē tēpamētū mēb^r n̄ actōis n^c cō a^d
ē g^o q^r delet^r actōi ⁊ a^d ↄpōn ⁊ a^d aīe n̄t a^d dolor attribuit p se
⁊ p^r actōi· nullo g^o m̄ p^r ⁊ p se ↄpoī n^c aīe· Sz q^r morbz
ē q̄litate mēb^r seu ↄpōis io nullo m̄ p^r ⁊ p se potit ēē morbz
Sz ē dolor sit i actōe ⁊ ē q^r ē i actōe ē accīis io p^r leydo dolor
q^r ē^t accīd^s ⁊ si sit cū l^r morbz h ē^t p accīis q^r a^d dolor sit i a^t
ēē h pz qm̄ dolor ē q^r lesiōis actōis· cū n· ledit^r actō ⁊ n̄ tac
tū apphend^r h tac apphēsō ⁊ tal^s q^r appellat^r dolor ⁊ iō dic
lat· G· i de mor^s dolor ē mutatō ē corrūptela ⁊ autē dolor ē
q^r rei ↄtie· Cū g^o dolor sc̄ q̄litatē ledentē actōz s^d ē mala ↄ
duita a^t dolo ↄtinuatis ⁊ ē i^d q^r sc̄ sit accīis io d^o q^r p^r ⁊ p se
dolor ē accīis ⁊ q^r disptinmi i^{ta} m̄; s^m matie io dīrīto· ↄ
nōnd^u q^r a^t sc̄ sēsibilia· i· sensū effica^a s^d dolor i p̄ete ⁊ n̄ sc̄ sensibi
lia· i· sēsū i formica s^d ydolū doloris p̄etis m̄ltiplicantū ulas

hūor; ⁊ mor
bz i distēpanaa

ad actum. l'tie qd se sensibilia p° ⁊ i mediate ⁊ p se ad qlitates pmet-
he ⁊ qd se cº e effectus illarum qlitatum. Et si tc ars dubitare quo do-
lor e sensibil. dº q n e sensibil. cº effectiues sensuum 3 cº i formis sensuum
ut. dº q dolor n e sensibil. cº ca p³ 3 cº effectus q pmet ⁊ i dolor
n e sensibile q. qr n e qntitas n' numerus n' figura n' mot' n' qes n'
e sensibile ppu qr n e color n' odor n' sapor n' sonus n' a' de qlita
tibz tangibilibz n pmarus n' scdarus. e g' effectus delict' cu corp
ms q ex his qlitatibz tangibilibz relinquit. dº q dolore sensibilis cº
sensuum i formis at' cº effectus qlitatum. Et io p3 ars dubitare qui
apphendit solo qntitatis a tactu uent p q solo qntitatis n e n'
de obiectis th' tact' n' de pmis qlitatibz n' de h' n' se' i aliq p-
etates ei'. Dico q aute tertio ui de nibz lib' b' ca° 3° ubi
n. tactum n sol' apphendit q corp' de qne 3 de qnte q corp'.
Si qr cº qntitatis ⁊ flagell' ⁊ similia corrupit qone io istius
tactum i° apphendit ⁊ i e dolor ois n. dicio qua cor' lumino qi
diu e passio mot' ⁊ fi ta diu sentit. Si p q cessat quo sol
tactu ⁊ mot' ⁊ e i' qes ⁊ tactu e pale ⁊ tactu sale tal mutati
ia n e dolor. qr n e i' n' mot' n' fi n' passio ⁊ io eth' n do-
p3 q' dic q qassato ⁊ qtto ⁊ silia se de obiectis th' tact'
i q' lesio qtto q lesione apphendit th' tact'. Vº ad uitd qi d-
th' psic e dolores ⁊ delicie qm d' e dolor alis ⁊ mlis uel
dolor alis psit e i qsh th' ⁊ delicia silr. h q obitu cpora-
uale l' i ppozonale. cu n. aia apphendit obitu pporconale de-
lectat' cº e dolor undiq i alo ⁊ e obitu e i pporco le tciat' aio
lor alis cº unus uisu se cplectat ⁊ i de sono sensibili at' simil
p qpazo3 ad aure ⁊ i de obiectis alior sensuum pporcona' at'
n pporcionis. cum q'a delectat' i obiecto pporco to tciat' i q'
⁊ i dolor alis e i qsh th'. Si a' lapin de dolore mlt senti
n sic spe lapido n dol3 n th' tact' e dolor. mlts n sent' quo
am ⁊ ppozco3 alior sensuum tu qr th' tact' q ntat' os th' io
os pont dolore th' mlt n qr uisus l' audit' 3 i' e th' tact' p
3. n. e tm qtu q ac qmot' qmoui3 acc3 q actu i tm au
te i q th' tact' qpl sedet illa uarum agitac3 ⁊ i' ce i' do
lor tactum ⁊ ⁊ dolor alis pp i pporco3 obiecti i q aia tciat'
pp armonia3 sonu corrupta q auditu debet. Vi p3 ars du

II

bitare ut' i dolore capis cu reuite competit floi. do q q reu
a e de iii ca. li de tia n competit q e ex h. sic ca. a fluit ad
exiora at ad iriora. si in reuitia fluat ad exiora n copet
floi. te n. thic ad ici z h eet ualde malu. si fluat ad iriora
tc alii no9 q coitauitu ut li eet plelis tc bu pt competere i u
pu ip tioze mag uis apertis. xi i dolore capis ex uite iii e
rete ad iriora z q cor sit plectori. z cor ca. bu pt competere floi
h tu i dat hu. cubil' mai tu uoamitu cuitat. atti utile
eet lp q auaced z aliq' ui i gsllaco z cuappraco z cel' cofor
taco c rolis sandal z caplis. z camo. z iota dubia eruit so
luta. viii pl z ad dubitare li floi competit i dolore capis ex
ead pte l' opposita. i q cofinacio l' n cofinacio p in tu ad h
replitudo multa at pauca. qn e plitudo e multa tc fiat ex p
te opposita. li pauca ex ead. plitudo q z n pli do e una de dif
ferentiis. sic z lea tat ad h qn i oibz euidibz q fuit a dya
fymate l' uel cor c uatu pleno. dz fi de pte opposita. Si au
modica fiat pli do ex ead. In oibz at egritu bz q fuit a diafi
mate i fi l' q cope floi tu fiat de bezho li de tophenis pli
multa exiite li pauca lp fit ex ead pte ip longi ue max z n
q ex opposita z eliat illa tua ex dcis 6. i pma pticula pro
tiroz li illa pte lo z q z hinc acute euidi z e z ex dcis. 6. i
regimito li illa pte qn dolor ad lpatulas z ex dcis 6. i de
igeio ca o vi. z ex dcis 6. i z de igeio ca o vii. viii. pl z ad du
bitar li lalmeu z arotica i lalmu z uinu z talia dissoluti
ua z apitia fluxu pucatia competat i monopigia li do
lore capis fortillio galeato mallentio ci talia amoneat
iii z fluxui augiuntiu. d o q pli' compete i declinac mox cu
medicio iii cuiatu pua q remabat z p cor s medicacia
one alr uo z io li iii e ca. adret tm aptum e pauc dillo
lutis l o li role mol' fiue. sandal' ca plio z camo z adite su
mat illa cla zuc ro. casaud. dyaggiu fem. dem p ger
iii z fiat clista z fucacis ex muitatu z ligucais dolozole i cc
mitatibz z i tuc fiat fomitacio i capite cu rolis z mole tun
tordo cofito z camo. z melli to z cortic ipius bullitis i aq.

vii dr c. i

cum pauco aceto et capille quod convenit in stomacho cohoperiatur caput quod pu-
latiue dulcescat. Si autem non fuerit tamen digeratur cum aromaticis et
storace cala[mita] ambra et similibus et utatur diamoschiano et pigra ...
... et electuaria ligativa et talia. et in hyeme fiat fomentatio
cum camo[milla] melliloto anthos et similibus et oleum mali et ligni aloes ...
temperamentum tamen et etiam ... vini et talia ... competit in principio et quod
in declinatione. Item intelligendum quod Avicenna dicit quod ... non agit dolorem per
se non per accidens. Et ideo ad intelligendum hoc Avicenna vi de naturalibus particula se-
cunda de tactu quod ... non apprehendit contrariabile secundum qualitatem delectum in qua
contrarium non est illam apprehendit non quod dum est vel parvo motu et ... qua
... est parvo ... in natura parvo. Et ideo quando qualitas delecta
non inducit parvo ... tactu ... et parvo tempore contrarietatis non sentit sed in
... Illa quae ... debiliter imprimunt non sentiuntur quia tactus non apprehendit
... non excellentias sensibilium et ideo non inducunt dolorem quia qualitas
... et debilis et ideo per se non sentitur sed per accidens potest sentiri quia solvit
continuum ... quod non sentitur non per se nec per accidens cum sit debilitas
... passiones sed bene sentitur accidentaliter et per accidens quando ... est cum ...
... quod non solvit continuum ... et ... est ...
doloris accidentaliter et per accidens ... illa quae fortiter imprimunt
dolorem per se et cum doloris et in calore et ... per se cum doloris ...
... Sed color ... est per se ...
... et fortiter imprimit. ... apprehendit ... corporis ...
... et fortiter imprimit et tactus apprehendit ... color contrarietatis non fuit ...
... color contrarietatis ...
... tamen est de hiis quae corrumpunt ...
... et ... quia tactus apprehendit corporis ...
... ideo ... Item intelligendum quod ... ledit ...
... ledit quia eos dissolvit ...
cum ... reducatur ad ...
ad temperamentum reducat ... per contrarium fiat reductio ut ...
alius. Item nota quod ... ab ... caliditas ... ad ...
... ledunt quia ad ... et quod debili-
... ad debilia et ... leduntur ...
... et ... non una ... ledit
... et ... et ... nullo ... temperamentum ... et ideo nullo ...
quia temperamentum unum non est temperamentum alterius et ideo nullum ...
... accidentes et tamen non ...
... capitulum ...

ū de alııs. xı° nouıd' q̄ ista cucı ū lētıt de se q̄ostuosa la lē
at rāē p̄mıdıoꝝ ⁊ coꝝ q̄ oꝛıūt ab eo ꝙ ē dura mı̄ ⁊ pıa mī
tı de alııs ⁊ alıā ātellaūs seutıt ⁊ lꝫ ū h̄eāt ī stıūtū ut red
dens hı̄t tū ut mādās. **Ca^m^ xı. De ūtıgıē ⁊ scotomıa.**

Scotomıa ⁊ ūtıgo sc̄ s̄m passıōēs c̄ōs. **Cā.** In medıa
cā ūtıgıs ⁊ scotoıē ē malıcıa ācellaāıs ꝑ doloꝝ
āē ligātē ūnıı oblıta ⁊ ıō male reddı̄ sēsu ꝯ ⁊ p actıs ꝑ ıma
gıtıuē q̄ꝛ p actıs ē passıō vıs q̄ꝛ corꝑıō vıs p se tū ⁊ p̄
m̄ ꝯıs ⁊ ex ꝯseq̄ntı ūtutıs ꝑ ımagıatıē male dıatıtıs. scoto
mıa g̃ ⁊ ūtıgo ꝯ ūt ⁊ dıffıt. ꝯ ūt q̄ꝛ ūtrūꝗ ē corꝑıō vıs ⁊
malıcıā ācellatıōıs ꝑ doloꝝ ⁊ ı̄ mala aꝑhēsıo ı̄ sēsu ꝯ ⁊ mal
ıudıcıū ı̄ ꝑmagıatıā. Sꝫ dıffıt q̄ꝛ ı̄ ūtıgıē oıā ūıdēt̄ moūı
ı̄ gırū q̄ꝛ ıı̄ ē mag̃ sbtıl' cū ūelocıtate ı̄ cıuıla ı̄ ūındo ıncolo q̄
ū h̄t exıtū ⁊ ıō mo ı̄ gırū ⁊ ı̄ sı tal' ı̄s ꝑıcıat nubes fortıt' cır
cā at̄ aq̄ moūı ı̄ petıolē at̄ rotā ūelat̄ moūerē. ⁊ ūꝫ s̄ ıc
lıtu ıı̄ ı̄ calore q̄ moueat̄ cū ıll' ⁊ ıō appodıat se ꝑtıb; ıt̄s
at̄ cadıt sedē at̄ cadē. In scotoıa ū ūıt ū q̄ꝛ ıı̄ ē mag̃ ꝯ sıllā ⁊ stā
bılıs ⁊ ūꝫ s̄ q̄ ūıdeat ıncıs ⁊ lı̄ınees ⁊ alıā ⁊ ıō dr̄ scotoıa a
scotos q̄ ē ūıdē ⁊ ıınas q̄ ē ıncıa q̄ꝛ ūısō ınatꝛ accıt a' h̄ıı.
hu. malos corꝛuptos ⁊ ūaꝑoꝛes tenebꝛosos exıītes ı̄ cel'o ⁊ ꝑ ūa
sıcı ı̄ p̄te antıoꝛı at̄ ascendētıs a stō ⁊ a toto coꝛe. **Sıg̃.** Sı
passıō ē a m̄ exıtē ı̄ cel'o ⁊ c̄ ꝯtıa ⁊ gıutıs cel' ⁊ ıcterē sıānt ıı̄
aurıb; ⁊ malıcıa olfact' ⁊ sı pıcıt a stō ē cū g̃ıutıtē stō ⁊ nausē
a ⁊ abhoıacōē ⁊ ı̄s pollat ⁊ sı uapoꝛ ē ex sāıe corꝛupto appıt
corꝛ ıı̄ ⁊ sı ex eo. appıret cıt' ⁊ ūꝫ s̄ ı̄ sōpnıs q̄ uolꝫ ⁊ sı fla
appıt coꝛ al. ⁊ ūꝫ s̄ q̄ sıt ı̄ aq̄s ⁊ sı nıha appıt coꝛ ıng̃ ⁊ ūꝫ s̄
q̄ tılıeat p locū angıtū. **Pnostıca.** Ista ū. s̄ꝗ q̄ a g̃ıuēı ⁊ am
a epılētıcoꝝ ⁊ aplıcaꝝ q̄ꝛ ınlıtāc a mal' regıı̄ ı̄ ıd cadunt
dılıgētıllıē g̃ aduıtend. **Cura.** Dıcanıꝫ g̃ tınt cū ⁊ coı tınt ı̄
plenıı̄ fıat flōı q̄ tınd' ē de corꝑıē ınıoꝛ. deın ꝑgēt ⁊ ınıı̄
dıfıcat̄ b exıgēcıā hıı. ⁊ q̄ꝛ ut plıı̄ accıt de m̄ fluıa ıō ꝑgēt
hıꝑ ē ıerap. Oıs g̃ ıtıgıosıs ūıtꝫ ꝑ ımagıatıōē oıū ıex
uelat̄ se moūētıū cū ıꝑetu ⁊ nubes q̄ ūıdēt̄ uolare toıa ꝯ
luna ⁊ ūıtꝫ ē ēı ı̄ cırcuıtıb; altıtudıōē moūı at̄ ıı̄ at̄ pōtıa a

ꝯ sı rote mag̃ ⁊ aq̄ q̄ mo ueut.

namum q non repleat cerebrum uel ymaginatiue uel intueatur locum profundum
et sic caueat q teneat oculos palpebris et sic ymaginacio ad le
uia. Et si est ex causis primitiuis sicut est casus percussio uel uulnus ualde
caueat ignem sicut faciunt pueri q sit in lecto et loco obscuro et dormi
at et sic ipse sanum sed et q ... et l... q accipiat buccellam pa
nis intinctam in succo citoniorum aut fructuum stipticorum. Et si fuerit
medicus doctus uel q pergeret scilicet secundum exigentiam huius temporis et q uom
it uigilat et si fuerit ... q pergeret ut dictum est secundum exigentiam huius tem
poris clistere cum camomilla et psilio colature. Et fiant gargari
smata et apoflegmatia. dein uentose in capite et collo et cauteria tem
pores et in hora posteriori q fiant fricationes extremitatum dolorose
... a ... de dolore capitis in illo capitulo ad q leui frene
tice remittem ... qui in uirtute corruptiua accidit in omnibus sunt in
re et potissime est peccat ... in digerendo cum euacuatione. Clarificacio
intellectus secundum doctrinam Auicenne vi. de naturalibus et sicut declaratum est de
motus ad hoc ut contingat recte uidere. ... q ... dolor ... utilibus accid
let in ... ligare ... obtinet aliter contingit q unum uidet duo et
cum cor optimum decipitur et male iudicant. ... q ... conuenienti ue
lant mouentur iudicabitur ligna cuiusdam et ... uelant iudicabitur linea ... ergo cor optimum decipitur et male iudi
cant. quod ... de cor corrupto ... est mala ... in capite et ... et ali
... et mala ... et ... regnum ... malas mores ... iudi
corrupti est anima sicut cor in suis passionibus ad ueritatem ... iudi
... conplexionis et humorum. hoc ... corrupt ...
corruptum in frenetice iudicium corruptum ... eligendo est magis
... bone conplexionis et ... et ... optimus et uidet et ...
hoc ... indigere. quia si cor ... corrupti in iudicio quod est de ...
... non est ... ad ut ... q in faciat ad ueritatem speculationis
diuinorum et humanarum sicut ueritas ignis et morum. Capitulum xii. de li

L itargia est apostema in posteriori parte cerebri sicut circa... Litargia.

Causa. hoc ... est ... q multiplicant ... capud uaporibus sicut allia cepe et porri uinum forte et epula et
ebrietas et multa comestio fructuum et piscium et ostrearum et lactis et
carnium ... retentio ... et ... et ... ca ... et ...
cum ... uapores ascendunt ad cerebrum usque partem posteriorem ... causant

Et ... in marg.: Et ... mo

apa cbr encu i formanibz & iuuis & raro i pueris & dra medul
lari po(st)ea tn e & tr e dcta & appellat(ur) noie cu actitis qui letar
gia dr a letes q obliuio i(n)terp(re)tat(ur) & i litargia i(dest) dr obliuio(n)em
n e morb(us) s(ed) accns mor & (sec)u(n)d(u)m uerit(atem) apa tr e mor cau ut plu(ri)m(um)
ex flate & aliq(ua)n(do) ca(usa) extrinseca. Et e intellig(en)d(um) q(uod) c(um) apa sup(er)ficia
cunt(ur) i cebro i (con)p(ar)atio(n)e ad febre(m) & sic i q(ua) ali(qua)n(do) apparet l(ite)r(a) flus
i p(ri)ncip(io) alia caut(er)e alia cal(idu)s & i accessio(n)e apparet dulca. **Sig(na).** Li
targia q(ua) cp (con)t(ra)ta(ri)e fe(bris) lenta & dolor mediocris obliuio & p(ro)l(on)gatio ro(ri)
& si fiunt de eis e(st) (con)tracte mita a p(ri)mo & mita(?) (con)t(ra) cput(?) & p(ro)ludat
i lo(n)gi(?) & fiat citis clausus & ore. s(ed) si apiat os obliuisc(itu)r clau
dere os. s(ed) & obliuisc(itu)r alii ancillare & uig(i)le & ego e(st) hiudar(?) & u
rina c(um) tumgalu(?) & p(er)ct(us) & hanelit(us) e(st) p(ar)u(us) & rarus & cal(idus) & nu
cales tn si alta uoce clamet(ur) p(ro)p(ri)o noie appellet(ur) rudet(ur) &
loq(u)it(ur) & si dimittat(ur) c(ito) reuertit(ur) ad sopnu(m) q(uod) n e(st) u(er)e sopnu(m)
s(ed) stupor & (con)gutatis(?). Si a(utem) fiunt in uulua e(st) cu(m) tenui & motu(m) &
tens(?) oclos aptos & h(abe)t i(n)tuitu(m) fixu(m). Et si apta fiunt (con)p(ar)ta(?) &
duc(er)et(ur) fl(eum)a(?) tr e multiplicat(ur) sopni (con)t(ra)rius & tacit(ur) mutus & pigritia
mot(us) & si co(n)duc(er)et(ur) multiplicat(ur) uigilie & mot(us) & alienat(i)o
& si calr ca(usa). **Pnosti(ca).** Sudor frig(idu)s i capite morte(m) sig(nificat). Si ce
g(a)ugra(?) frotu(?) applicet(ur) & n ad h(abe)at morte(m) sig(nificat). Si a(utem) ui
s(uis) for(tis?) (con)sum(?) & cu(m) (con)tic(?) i capiut mitigari & uir(tus) fortif(icatur) sig
nu(m) e(st) cu(r)ationis. **Curatio.** In p(ri)mis fiat fl(ebotomia) n ... gl(a)ndis i pedi
at. dein(de) fricat(i)o(ne)s ext(re)mitatu(m) fortes dein(de) clist(er)ia acta & multa cu(m)
ierap(igra) q(ue) mirabil(ite)r iuuat. dein(de) p(ro)uocet(ur) uomit(us) e(st) p(ro)ma. de
in i(n)ungat(ur) cap(u)d cu(m) olo ro(saceo) & aceto p(ost) fiat gargarismata
& capp(ur)gia & p(ost) duos dies i(n)ungat(ur) cap(u)d e(st) castoreo & aceto
(con)stan(?) & si aliq(uo)d in p(ar)s(?) ex (con)p(os)os leu ip(s)i digat(ur) in p(ro)hinc
mod(o). Rx urti(ce) saluie urtic(e) mte(?) utri(us)q(ue) calamenti betonice
an(a) ℥ iii. an(a) marat(ri) ciminu(m) | seruite an(a) ℥ i. mell(is) & z(uccar)i uet(eris)
an(a) lb. i. aceti al(bi) ℥ iii. fiat sir(upus) & si fe(b)r(is) e(st) ait(?) mitu(m) fortis dec(oquatu)r
sir(upus) i p(ar)ua q(uan)titate e(st) aq(ue) decoct(i)o(n)is capill(i) ue(neris) & borac(?) & ep(er)g(ri)(?).
p(ur)get(ur) in e(st) ierap(igra). Rx ierap(igre) ℥ i. pulpe colloq(uintid)e. bdelli an(a)
ʒ. i. inuidat(ur) & fiat pill(ul)e. ul(tim)e. Rx ... aloe ʒ iii. agarici ci
bich(?) an(a) ʒ ii. pulpe coloq(uintid)e. ʒ ii. bdelli. an(a) cinamomi(?) ʒ iii.
tic. an(a) ʒ. i. foliorum mte | foliorum absinthii. an(a) ʒ. i. (con)ficiat(ur).

cu oxle castl co et fiat pille et dent z. ii. l. iii. uix ꝯcarcan ptidar-
um. Et ubibz oibz ꝓcedentibz co dec i ligat capud et epilēt cu
lis icolutis. q3 nulla ē i tm castoreu luna pip piretru. cu
forb | sinap. staph. affodili. ste colubinu gariute. agnus
origanu. calamentu ruta. in ualle lilia lanceola. pixiauat et alia
ex ea et alias pter ti oia at epla at fomtacoes qt stbngacoes et
itinutacoes uetole et ualet et si nu stanticae i san. inuēt hic
re ponat i lacu luminoso pleno picturis et si ext multu ptidar
lopno grui cd ego uidi multos ce cthauit pih barte et p
et chat uarcs et stugat digiti ꝯduplicati stricti uehem
et ligata fortissima circum tu et stantes fortissime c sale et acco
circunta lz lu oi uia et heaunt uos c porcell cora fauce
cogitur fortit clamare et tube sit il et campane magne et ipa
nu et ferra mag q ꝯtie peuciat c martello et ualahdar
lonut turbiles cimitetia et clamores fortissi alt maniun
dormiedo et q cibu n accipiut et multa mouunt ip all
credetes q h sit i picturas et malicia et n ptutit tal
ptido pnostio n putat q multos c tali uolenta uidi
uade et treq e aticulam allidetes de ꝯmedio. q n pu
bat me apiri et qui ꝯtinebat me opiu ip ignorati
et multi c hus et alijs calatis et multi e moriebat et potiss
illi i q n potuimi opera ip i oportiu te allidetu et fun
tal magr m i lmargia et erit. hic amor colic aduit
i tba magro et os ꝯueuerit q apiet emoroides
turgit coly. illo magro plete apiut et erit ut di i m
a quti te i tm q lp pcessit i debilitando co mortu e
nor q mltu ueniut ei q gallicus tris ianuas iplent
mlierbz. q vir pt as bu dictam v mlieres hnt
abiusi lat thal et facil digris. si a obliuilag mige
lare sect ptere. uelita et uet et ebet cu aq ca. camo
uloti et anthos et fiat suppositoria acia. Sia in c
ꝯpunt medicina et adduut tm si co. excedat et causa
et si nulla pcz punt ea q hnt alptu ad nihil. Clavicul
i uitelh q exemplo ccb e tepitia te os ccb opones te mol
los et lipe clavi et indi et io cos tepitu q ad acres alci

in ucit dou i fine iuuentutis h auic. si a' act mediu lapi in
alta ah'tr bu faci ad fortitudinem alie oppis et io mollities fa
cit ad meliore apphendi et lucitas ad meliore i teuet. nixi
G. facultas uo dicendi mollis et memoria pmanentis a' ecllet
mag' lapis et os orones ledut et potissime licet lapis i sico
et humido qui frus i mobilitas hz et humid lutantem calore nle
et io dicebat G. 3o de iteriorib; q frim e i ofiulac aie i p gdu et
humid. i h. 1. p frm et q i litargia fla dnat i pte p'tior n' ee
memoria io corrpit memoria n e g mutabile ta i lenib; nle
corrpit memoria pp frm nle q dnat et humid aeriitale ii p
ams hent bona memoria. Et io ad ited q ta le gua ho
mini q pattus bn memorat. l. pn religiosi et leues pnu
n. bn memorat pp forte ymaginatiua et forte apphesiua
os & fore le eis noue et io fortissime apphedut eas que fortis
sie memorat uix b q noua testa cap i uetata lap. Reli
giosi n. bn memorat pp qete aie et diuisiom negoci seclari
u uix i b i legendo et qcitando fit aia leaes et pdes uix b q bon
e i studio pu i foro. leues a' bn memorat p attus p q for
tis ymaginat tpt n eis sufficit. h'o q e i qete eu i p'te i o
pacons extrinsecis et io le os le q religiosi. 3o pp siccitate nle q tal
ti p'r i psu e de difficili lepit et i pattus defectus ill' repit
i eis l; salit sapia regnat i lenib; uix io nemo iuuenes elig
duces et uix p lenex fidelis puia credi ua. 2o notad q litar
gia ht cas p'rmitias id e ac frus et humid et comesto cibor frigid
et humidor et ht cas antecedentes id e mala c'tea et hu. elic hu
das et ht cas quietas id e apta fleu i pte p'tiori acb et ht sig
p nosticum id e cetatio et obliuio et ht sig demostrati. s. ocia oi
apto et ht sig mortalia q si sanguisuga frotii applicata n ad
het. 3o itelli q ad bonitate memorie multa ocult dispo. l. celi
ca. et lie. et audico puuor mirabiliu et qes aie et cor's et tu qua
fortis se ouitat et fortissime apphedit et i fortissime memorat. uix
aia i legendo et qcitando fit pdens u g i rta ouit u e bo memori
a et io oia i rta ouit i pias q melis memorat q leues. 4o notu
du q l; flori i frgd; i litargia tn bn pte. p re plitudis. hec

aſtatis 2º rōe te .u. ad magnū ꝑcidare i pedirz. u ad iſt q i li
targia ē vtī ueld cōmgalitū. qr iñ ē flūa. ꝗ i breuīu ē te et
remiſſa qr eo aſcendit ad ſꝑiora. vj itellc q memorā
alī amittit ꝑ nimiā hūitc ꝯtigtū qr male memorat cō
ꝑitis ⁊ remotis. ꝗ bū de ꝑſentibz ⁊ momētaneis. Si a amit
tat ꝑ nimā ſiccitate male recordat de ꝑſentibz ⁊ momē
taneis ⁊ bū de ꝑteritis ⁊ remotis ⁊ qn ē de ſicci ū ꝯpletur
anacardia c° dicet cū ſeꝗtur. Cam xiii. De corrupta memoria

D icto i° duabz paſſōibz dtm ē i cap° immediate dcō ⁊ ro
lere uolo ut bīu poto ⁊ ꝑ ītēpſtīo de corrupte memo
rie. Corrupō memorie ē paſſ° ꝑtis ꝑterioris cerebri. Ca. h paſſō
ut pluri ucit ꝑ mala ꝯplo⁊ ſiccā ⁊ hu. ⁊ ꝑ aīa ſiccā ⁊ hu
tū alī ucit ꝑ mala ꝯnē ſiccā ⁊ ꝑ mala ꝯnē cō ⁊ ſic. n
Obliuio g⁊ corrupō memorie aducit alī i lati ne ſomnis
⁊ aſſilat ſtoliditati. ſi g corrupt memoria aducit obli
uio ꝑ aſſta u ē h mirabile c° dm ē c° de litargia ſi h
ag de corrupte memorie u cūe ū ſit i fortes. Sig. Si a
cā ſit mala ꝯplo ſicce ē ē inguis ⁊ ū memorat de pſentibz
momētaneis qr de difficili ſit i ꝑſto i ſicco tū recordat de ꝑ
teritis i motis qr de difficili ſit ſepatō a ſicco. Si a ſit ex hu
tate tū ē ē ſopno ꝯu ⁊ ꝑ tudo ⁊ bū memorat de ꝑſentibz
momētaneis qr de facili ſit i ꝑſto i humido. de ꝑteritis a' remo
tis ū ſit recordatō qr de facili amittit i ꝑſto tm i ꝯ humido.
Proſticacō Si fiat de mala ꝯnē ca. ⁊ ſic. tardi cur ⁊ ſiue
mat i lati ne ſomni ꝯ pnūciant litargiā. q anno ſ cpileſ
cura. Si ucint ꝑ mala ꝯnē ſicce ꝯpetiit ea q̄ hūitāt ꝯ
aiū ⁊ ſopnus ⁊ calura hūitanca c° ſe intella ouor ⁊ bo
a carnui ⁊ uitella ti ūge ca° c olo. amigd dul. ⁊ c olo li
lamio ⁊ ꝯ itteꝯ capd c detraxe malue. bumalue camo
melli cordi. anthos ⁊ lilij. i q ex ꝯpē relulcet caſa ūgētā
ad tēperamtal ut fiat hūitās ad cap qr ꝯpetiit fricarē i ꝑte
ꝑterioꝛ capitis ⁊ ue tole. cxānā tēpta eleā reſumptiā ⁊ ſiſſe

Sic cā ſiut fca ⁊ hu. qr frequa° aducit oz diligēt ꝑtmere
de dicte. dieta ſit mīd ⁊ clar ⁊ coni elara ⁊ mda ſuiola ⁊ lona
calid ⁊ ſicc.

Hoſtitas

ut alt' luct' et li n pt' hui p iii, fiat p artificiu' cstructio i dom'u o
ugentu' calamentu' et salvia · vitz flatu' oiu' uctor' et potissie
uitz uctu' mendionale et r'ulniale p'q' mendional' p'cessit ·
vitz q' e' pot' abluacoz fomitacoz et bal · aq' ca · et tre' et unct'
sapn'u scitiuu' et potissie te die et potissie p iplo'z uitz et uiga
lias scitiuas q' utitute' abicunt · vitz et q' e' pot' o'llas et bdia
et icella et carnes porcinas recentes et pilas os et utat' aiis
xiiii q' potit ad iulia uenam dig'at' q' iii et p'gce' la paulatie
sp ad fortiora ascendendo. In p'mis g' dig'at' iii p hnc mod'
rx · achori · api · sinos · aristol' · utulq' · calamenti · utulz ua
rii · utulz · saluie · utulz · centauree an' ʒ · ii · an' inarat' · anc
os sabucos an' ʒ i · mell · lb · i · aceti al' ʒ · n · fiat sir' · Cu' digu' p'gce
e sit rx · serapi' ʒ · vi · pulpe · colo'qu · bdellii an' ʒ iia · vii · misceant'
et fiat ex his pille et dent' · dein fiat simplici et i simplici ponit' ea q' i
sup'o dexcriu' ostat' q'lz unc aurec alexdrie · trifolie an' ʒ i · dein
fiat cap' p'g' et fomitac'es et alia s' dicte. Si a ex his n' fiat
p'f'c' cur' istu p'mos dies icipiam' itin digere iii p hnc mo
du' c' i'° elco · rx · tu g'u pipis · an' ʒ · ii · achori · api · an' ʒ · i · m
rx · ʒ · i · c · ii · ʒ · ii · pm'us · zucc' · q · s · et fiat electu' dein p'g'e' sic rx ·
seralogadion ʒ · ii · thiodtu' anacardinu' ʒ i · misceant' et fiat
pille · dein fiat cap' p'gio et q' a' s' dcm e. Si a ex his n' cec' p
medicu' istu dig'at' · iii i'° in · rx · radic' acori · api · lquire · nar ·
pipis · an' · cinu' · pipis lo · cinamoni o p'u' mitridat' ganof' car
camoi an' ʒ · ii · pulius · spilli · pcopr' an' ʒ · i · fiat puluis et
po't i sacco de aluta et utat' i'° pulue mane et sero c' bdio
cal'u usz ad octo u'm · dein euacuet sic rx · seralogadion ʒ
· iii · thiodruo' anacardinu' ʒ v · misceant' et fiat pille. Post tu'
me'c p'f'c add' et dimi me' gencia' p'uclariu' · dein fiat cap' p'g'
a et simplic et alia s'dcz. Intellig'd a' cu' eg'ro' e' cu'ra et u' e' o
bdie' digo' i digeu' euacuatoib' minus te mod' oaudrinu
tanq' e' ut iusu e' ascendendo a debilib' ad fortiora · Pt li a' utat'
cap' p'g'us et masticatoriis mastice q'z a' puret · ut a q'stim'
in sen a capite destuat dein p'uicat' p uares suice maiora
ne · a' sabuc · a' deratio puret i ma' · dein utat' masticatoriis

cū ↄdito ⁊ pipe ⁊ castoreo. deīn fomētet̄ caput ī decoctōe aq̄ camo-
millos flores vrtic̄ sticados ⁊ cētaurīe. p̄ea iūgat̄ cū olio
de lilio ⁊ castoreo dent̄ ador. albū storac̄ calamītū ⁊ lignū
aloes p̄ h̄ a᷑ iuuat ↄfectōe anacardia q̄ h̄r oīa fac̄ ad bonā
memoriē ē recepc̄ō ē tal᷑. Rc. piperis macropiperis nucis b̄e

Cōfectio anacardina

b̄sor. ē bl. mor bellitor. [illegible] ān ʒ. ii. costi anacardi
pc̄. butiri bacar. ⁊ lauri ān ʒ. vi. api ʒ. iii. de anacard.
le ⁊ deīn mēs aliās ⁊ ↄfice ē butyro uaccino ⁊ melle cū
q̄ti bullitor. p̄9 ⁊ de p. iii. pilles sue ↄfacc̄is. dosis ē ʒ. i. cū
aq̄ feni ⁊ api. ⁊ caueant a labore nimio ⁊ coytu ⁊ ebetate.

Litargia ū vā ē aps̄ ↄpoītū ex co ⁊ fle. p uiā memorie
i pte p̄stion cereb. cā. h᷑ pillois ē cp̄ula ⁊ mīt̄ co cibor
⁊ potuū dulcior calidor ⁊ frior i eadē mīa q̄ ū n̄ p̄ digiti ip
ſte rege ⁊ io ap̄ata ⁊ fe. gñant. Signal̄ ↄpois legit̄ qui
mouet̄ ēia sen dñat̄ de appet̄ lig̃ ei ſde ē tacitūnus ⁊ stupo-
sopu p̄fūd ⁊ appz q̄ si ēēt mortu ⁊ cali ſē clausi qn̄ q̄ dñā
cola. de mouet̄ ⁊ lo aliena ⁊ tenz oclos aptos ⁊ h̄t īnuiti
fixū ⁊ h̄ q̄ h̄uor dñat̄ vinus alīā at ↄclr̄ i dñant̄ lig᷑ ille
v ille. Ł eql̄r. litargia q̄ ū ua h̄t ↄeuaā ē litargia ūa u
qui ūtibz ē aps̄ i pte p̄stion cereb ⁊ ē h̄ fe. ⁊ obliuio ⁊ corrupc̄o
memorie ⁊ de lupicēia. Sz differūt quī litargia ūa ē sp̄ apa de
in ūra sipha. ⁊ tez sp̄ oclos clausos ū p actus. qui ē extra
⁊ tenz aptos ⁊ obliuiat̄ claudē i ū ūac sp̄ m ↄpoīta ter
ↄuis ⁊ tenz oclos aptos ⁊ color facie i mutat̄ m ad liuo
re ūo ad citrinū. pulsus a᷑ mag̃ ē uelox q̄ i litargia ūa ⁊

dicitur a lusitanice ū iz itelligunt lz respondē ū pt ⁊ differt ab

✓ turricas q̄
h̄ ē pole
q̄ indeat
⁊ loq̄t i
lusitōne

appa ⁊ epi a q̄ i īta ueniūt cito lz litargia paulatiē. differt
⁊ a sincopi cordis q̄ i sincopi assilat̄ facies facie mortui
i litargia a᷑ facie lanor ⁊ ēt q̄d a᷑ lig̃ q̄a sd ſē i ordinaā
bonis difficiētis ⁊ ūgluacōi ⁊ ↄquiēn ⁊ viñe. Pnostica-
cio. Dis fe ⁊ cē aps̄ ⁊ oīs ↄpō tñ ex dicte ↄuis ē p̄cūi. q̄ mlti
ūr ⁊ pessimitas ei lig̃ q̄ ū rege ū p̄ ↄ ↄuēte sd h̄ ricam
ticas. Cā. Victu ⁊ oīa m̄ dicā de alec ē ↄpoīta sd m̄ ē ↄp
lim ⁊ li appeut dñū vni h̄ alīā q̄ de appoīt̄ medicina ⁊

illo cu eqli (eqlit) et li fe. oct fortis qr apponit mag fin ac fe. In
pmis g fiat clisteria opota ut dcm e. dein i ugat capt colo
ro et aceto. eqlli. dein fiat flob. dein digiit iu e oxi et lu-
mol. et oxile dun et p get cu pomp et elo de luato ro. dein
fiat fomitacios opoite ex ro et uole et neuuf et camo et mel
liloto et anthos et b uic fiat oia q dcm fr i litargia ura u
q indicatia oia et cabitria opont h opom in. Clarificacio
intelligd q vn i tor n tepat alteru. lz e utz corrupit et alterat iu
et debilitz et io mag vni corrupt alciu. et i ma passio e prior. et
mr h laciud q q d e oiuncto huor p ma mixtionis sd i co-
ctiua et i huoribz nd ullis et oinutio tal. q e de fe. n fat
diuisa littarsota e et q oiunctio p ma mam sede fla et
co. et i de alus et tal oimixto p ma matatis fat diuisa li
tsota. qm ex illis oiunctis n rsultat forz una. pmo diff
iti i forz ipis et flatibz et i i motibz et accitibz. q g le diu
sa lz vocata diuisa littarsota p ste iduce vni alciu n corri
gedo. 2o itellid q lz m fin n sit apta ad repauacid de
le u omni a pmo p ste appi spciam uoc apitis et uc fe. et pura
lie i litargia n ua n mels p ste opone ipcian et flob q li
targia vera. Capitulum. xiiii. De ogelacoe.

Congelacio e passio ptis p'riouis cereb qa q ho am
tit sem et mot i toto corpe. Ca. Ista passio puenit ex o
pilac ptis p'riouis cereb tm ex mala oplone fin. et fact
hu. mlto fro et sicco g illo. Et io ita eueniut ill q oiue
dut fructs i frators i uiuc qt potat aq fria, at filia mini
fro q fit opilo et spum i gsuato et n p lep ad mb istra
penetre et i carere mb sesu et motu. Sig. h le qm stat
oclis apitis et immaniz oligant h dispone i q iuceit eu qm
si iucipiat ipm stante stab tot eu et si sepat stab sd se
dens et si dormiat stab sd dormiens et si rsipiat celu r ma
nebt i eade dispoe et i de alus qibz corp oligaritur. qm
ite i oibz dispoibz duntit eu i qb iuceit eu attu sut ro
rigidi et spirabunt et si tangat n sent et si uocet n rspod. et io
uulgantes qm uidet tale edunt ipm ee raptum et ecstasi e dao

et anglis linguis licet tamen actu in patiente et violenti rapuit illud

De congelatione. Fiunt calefiant et humectet secundo congelati in unc morum.

Cura. Primum consilium est quod fiat clisteria fortia ut fiat tunc et cum clisteri ex eisdem et acute et scarificetur et olim sternutationum. Deinde fiat clamor et commotationes fortes et ligature et corporis dolorose et capitis purgatio et fiat fomentatio capitis et anthos lori et fumo etc. et camo et aceto et ungatur caput cum oleo de lilio et oleo laurino. Et si est aliquod in corpore in ipsi digestum ... in est ... de fumo etc. et omnibus equalibus et purget ... et scarificationes per ... et ... percutiatur agitetur et ... cum ... et male complexionis et ... Cum autem ... est ... et ... ipsa est ... multiplici de ... intentis ... et ... et motie.

Clarificatio. Intelligendum licet ... et ... quod differentia inter sopnum innaturalem et stuporem et congelationem et litargiam quia omnibus his corrupta est virtus tactiva et motiva ... in ... tamen ... secundum ... de ... sopnum et vigiliam etc. Intelligendum est quod congelatio et litargia sunt magis in parte posteriori ... sopnum ... et stupor sunt magis in parte anteriori. Item differt litargia a congelatione quia litargia ... et humido ... congelatio ... G. ... dicit ... sopnum ... longius ... et ... differt a stupore quia in sopno ... magis ... sopnum ... principio ... in stupore ... magis ... tactiva quam in ... Item in alio differt quia stupor est ... et mot... ... et ... stupor in ... Sed in sopno est ablatio

plus etiam ... et mot... ... ullo ... Item differt stupor a congelatione quia stupor est in virtute tactiva magis et congelatio in motiva ... alia quia congelationis ... in stupore non ... Item differt litargia a sopno quia in litargia est ... et ... in sopno ... tamen ... alia ... nomine appellatur et ... differunt a congelatione quia congelatio est rigidus et ... spasmatice ... differunt ... ab ... et ... excitatur ... non possunt ... ad ... [illegible]

Capitulum xv. De sopno innaturali.

Sopnus est ... ad inferiora ... et mot... ... est ... humidus

Causa. ... est ... anterioris ... humiditas ... a ...

agnacō a' dīminucō caloris nāl' ⁊ spūs · Intelligēd' ē ē̃ q̃ q̄ d' ē
sompn' nāl' ⁊ q̄d' ī nāl' ⁊ pt' nāl' ⁊ q̄d' innat' nāl' ⁊ q̄d' pl' ad pt' nāl'
Sompn' ·n· nāl' ē q̄ ocꝫ sentitū aliū ē itell'c' nāl' ꝑ̄ rīncaaoꝫ ca
loris nāt' ⁊ talis ad īt'iora · Intellig'd' ē ꝯ ītēcōꝫ 6· q̄rto de mōt'
āīaĉ q' ī sompno ligant' sēn' oīs q̄' ē ī pte antīou cc̄b' ⁊ ligant' cor
ex hūīdo sua tepito resoluto a tplia dign' ⁊ īō cessat ⁊ q̄ca
cūt ōēs op'ōēs aīales sēsibiles ēxtiores p̄inaginatiō a' nāe q̄ēt'
ꝑ aīue ī ūlib; suis ⁊ ꝑ itencōꝫ alb'ti ī ph'ia sua u' ī tpē sompni
q' tpē uigiliarū g' n' ali' ⁊ fortiꝰ nāl' ⁊ īō tc̄' sit sōo dign' ⁊
ūtu tea' cor' cōrrobōrō · ut a' nāl' remanēt ī sua dispōē ⁊
ꝑ pl'ū ⁊ ꝑ hanelitū · Si g' sompn' nāl' fiat ī debita q̄nt' q̄l'
tate ⁊ ordīe oꝑōēs ꝑtēa cor' cōnsolat' · Si a' fiat ūmp
tud' · ꝯꝑ lex' a' ī tpē ū debito ū ē nāl' · Sompn' g' nāl' fit ex hu
tate sola oīs a' sompn' alt' ab ētī ī nāl' ē · Est a' alt' sompn' q̄ ui
uat' nāl' · vū q' hunt se · forte ē ⁊ sompnolētie magꝫ ⁊ ī m p' cū cor
n' sompno ꝑfūdo ꝑlixo talis sompn' inuat' nāl' · q̄m i; sō' ē · oꝫ
ī tpē sai'tꝰ ū ē sō · id ē ꝑ mēꝫ laxatiuꝫ · Est ·n· alt' sompn' q'
inuat' ī nāl' ut ille q' ē ꝑ labores ⁊ exercicia ⁊ fatigaōēs fortes
⁊ talia · Est ē alt' sompn' q' ꝑt' ē ī nāl' et ē cā q̄tplex q' ē de ꝑle
ti · ꝑ̄ cā ē frigi' nimia ext'ioꝝ sū īt'ioꝝ sū fiūt ab aere seu uēto
seu aque cū ex nimietate ꝑ̄ cū aplicatis sū īt'i' bibitis ē et
opiū · mādragor' ī q̄am ꝑ̄ ū · coriandꝝ · rec̄ns succi lactuc' ⁊ sua
tal' ·n· sompn' assilat' ꝯgelacōi ⁊ stupori · Sc̄d' cā ē humitas
nimia opilās ⁊ mollific' neruos ⁊ tal' assilat' eb'c' · 3ª cā ē
fritas mixta ē hūū ⁊ ea hanelat' remanēt ī dispōē sua assilat'
litargie · ⁊ si ꝯgiat' assilat' aꝑo' ⁊ epn' ī oīb; ī ꝯ' tib; cāis sop
n' ē ī nāl' g'ius ⁊ ꝑfūd' ⁊ tal' ꝑfūdatō sop' ap' aiuē appellat'
sbeth · 4ª cā p' ē ꝯguacō ceb' ⁊ alioꝝ mēbꝝ ē ū g' · calu'
⁊ ꝑ ꝑhēcō ceb' ⁊ stupor ⁊ tūn' ī colūt a plōne ⁊ a plēa ⁊ cibꝝ
morāt' multū ī sō ⁊ ꝑ ucit ab exē ⁊ mitte q̄m male in' ⁊ cor
pte ascendīt ad ceb'a ⁊ stupefacuit eū ⁊ ꝑ' ꝑucīt exuelle
mē sp'r debil' ⁊ tacit ī sompn' g'ius ⁊ ꝑfūd' ī ꝑm' ꝑoñoꝝ
sebū · Sig' · Qn' sompn' fuīt nāl' ī expgefacē sētit se leuē iocūd'
⁊ illarē ⁊ q̄n fu' ī nāl' sentit se g'uē ⁊ ꝑdolū ⁊ si fūt fr'itas

iam precessit tempus multum tamen et cor eius rigidus permanet. Et si ex
narcoticis apparet ebrius in ore et mutatur color ad lividitatem. Et si ex
ex humiditate fluxu vel color faciei ad albedinem et si ex sanguine
ad rubedinem et si compositum ex causis et signis liber. et si est ab aliis membris compositum
ex dolore loci quia non dolor ibi est evidens. Si vero veniunt ex causis vel ex quacumque
alia causa quod precessit gravitas in illo modo et si a causa mulieri et deni
bus. Sunt etiam qui alii dubitant si est gravis sompnus et profundus quod coma
appellatur apud antiquos alter est quam proditus. Ideo intelligendum quod differt ab apoplexia
quia in apoplexia videtur quod motus sit ablatus in toto corpore et non potest quod excitari
tamen potest excitari. Sed iste potest excitari et motus sit lenior. Si autem fuerit
sincopis cordis tunc facies assimilatur faciei mortuorum hoc autem non habet lan
ei lanor est saltem concurrentia. Si autem fuerit suffocatio matricis hoc intelli
gitur in sponte non potest. hoc autem excitatur et respondet et alia que dicta sunt quibus
cedent. **Pronosticatio.** Omnis sompnus qui procedit ex minima in causa que
hominis tempore debilitate est periculum in eis et magis inducit mortem. Dor
mire super dorsum malum. Dormire in loco. Dormire in radiis lune
tantum quam iter per angustum locum periculum primo facit lacerum sanguis
dicunt quod per minima huiusmodi. Et dicitur ex parte quod si inde lunatici fiunt
per fenestram et tetigit conventum illatum est causa mortis eius. Omnis sompnus
non est gravitate in declinatione per omnium febrium. continue mortale est. quia minime
solebat cum non minuit molestia est cor ligatum quia febres continue habent sui
in per oculum et in fine illius fortis actionis debet minuere et sincopis
mortalis est. Omnis sompnus pluries significat et disponit ad letargiam et apo
et in de aliis et ideo omnibus. Sulte quod est sompnus gelidus non mortis
primo longa quiescentia tempus causabitur. **Curatio.** Si autem sompnus gravis
ius et profundus accidit in principiis paroxismorum febrium quia frequenter accidit et
tunc necessario ideo potius de ipso videamus. potest fieri in loco humido fiat ghet
dia mollia et fiant fricationes extremitatum et adiuret pacientem et inungat cum
cum oleo et aceto aut agresta aut vino malorum granatorum. Si autem fiat per potio
nes aliorum modo et curatur illa post. Si autem fiunt per narcotica vitetur
tyriaca. Si autem fiunt per mala confectione secundum vitetur medicamento et cum
medicamento. Ex quo dyantos est medico plus est medico proprius. metatur autem
ter multocient. Item cibos inani et lignum aloes. Si autem fiunt per humiditate

dorum castoreum et inunctio mentastri et leuisticum et fiat ex eadem oleum et vngu
atur. Si autem fiant propter vtrumque vel propter tertium et humidum tunc non potest esse leuis in principio sed ante
valde minor. Et tunc propter ordinem fiant omnia que fiunt in litargia nisi quod propter vlce
rationes fiat fomentacio in illa parte anteriore magis de ruta castoreo
et eiusdem et calamento et similibus et nucleorum frangere noua tenuiola simili
ter et dolorosa a minima generacio. Si autem fiant propter minimam in a minore
et propter extensionem forte non est mala. Decoctio gallinarum allatarum
et primis cum vino et odorum assa et pigmentaria et cum canella et
decoctio auditum et uclare intrinsecum restituunt. Clarificacio. Si du
bitatur quare quod in tempore inducit nocumentum maius in accidentibus intrinsecum aliud
siccitas aut humiditas dico quod in aliquibus partibus exterioribus maius nocumentum uenit
ex frigido cum sit qualitas actiua et fortis humidus autem est qualitas passiua et de facili
non inficiat. h. c. vii. de ingenio. Sed propter id quod dicit in principio de extremitatibus quod humid
um inficiatur actio in hoc et cum in principio tamen inducit nocumentum humidi ma
ius dico quod hic est propter hoc quod humiditas frigida est in et humiditas in partibus mag
nis. Si si ponitur alio causa uidetur quod de non rei magis ledit tamen quod
humido in lopno proprie et stupor et congelatio et litargia que proueniunt ex hu
mido. In. quod ut plurimum est humido impedimentum. Capitulum xvi. De stupore.

Stupor est diminutio sensus et motus. Causa. hic est actio quod impedit cum initium
sensus ad inuos. Intelligendo quod alia appellatur ablatio sensus et motus
in toto stuporem et hic non est stupor sed apoplexia et epilepsia aliqui appellant mo
llificationem stuporem et hic non est proprie stupor sed paralisis per stuporem et intel
ligo diminutionem sensus tactus in aliqua parte corporis et in vulgariter appella
dormitatio in membro eodem ut tenet tibia et alia tamen non bene sentit ut bene
primo ingenio dolor aliquantulum sentit tactus ob dormitationem appellatur stupor et
ideo per exemplum de soporo egimus de stupore propter quod dicitur concordantia quam
propter diminutionem tactus in membro obdormitum. Intelligendo quod sensus et motus aliquando
fiunt per unum neruum et aliquando per duos. Si per unum et sensus non potest transire nisi
fiat prouenire tunc stupor est diminutio sensus et motus. Si autem fiat per duos tunc
si aduenerit nocumentum in uno tactu tunc bene mouet sed non bene sentit et tunc
stuporem diminutionem sensus tactus. Et si patitur inmus motus et non sentitur tunc
magis pertinet ad paralisim quam ad spasmum et in vi quod stupor proprie non est
nisi priuatio sensus tactus aliter non esset in membris stupidis indoritum et quasi ledere
quo membro organica. ideo auicenna appellat stuporem morbum officialem

tate q̄ ipediu̅t t̄nsitu̅ sp̄uu̅ ad īmos s̄c̄m illa. p̄ l. puncte calor̄
ꝛ sp̄c n̄ potētis se multiplicare uls ad īmos. 3ª cā p̄ē īmma
tes̄ ex eoꝝ. tu̅ ītoꝛ ꝯtenta sp̄c ꝛ opilatione nim̄ l' punctu̅ alie ali
ueneno l' tact͡ e cā̄ pilas q̄ narco applicat. 3ª cā ē īmma
calitas dissolues sp̄c s̄c̄ sc̄ te. ardentes at īmma mora ī uas
L cā ē liuītas coniugatis īmos. ꝛ īm̄ cā ē ualde mala. v̄ḡ
ē h̄iditas cu̅ m̄ dispositiones ad opilatoꝛ. 6ª cā ē īmma stētu̅ ap̄
ta at ligatura mb'. vīª cā ē opilō tēt aql̄s hu. cu̅ sit lang̃
opilas nō mti m̄c cu̅ clia nō ulcolātut. cu̅ mlā nō gru
cet. tu co. ē ad unxtione alioꝝ. ultīa cā ē duritnes tegu̅ta
es pini. Sig̃. Stupores s̄c̄ manifesta ex i dictis ꝑncipiis thu
casliter ꝑhu sig. h̄ ē dīā īt stupore ꝛ sopitu̅ īmle. qm̄ stu
por ē ī uigilus. sopitu a' ī ūr n̄. qm̄ te ec, oppositu̅ iobsō illu
cū s̄c̄ mag̃ ꝯplet tm̄ s̄c̄ cā te ꝯgelatur. Pnostica. Stupor
adueniens ē eō n̄ ꝯtinuauit aut aliq̄ at epil̄ s̄gt. ꝛ h̄ stupor fuit
ī manu palesi at spasmu̅ s̄gt ꝛ s̄ fuit ī facie tortura s̄gt ꝛ s̄
ī alus ptibz at ēmore at palesi. stupoꝛ ḡ ꝯtinuat s̄ malu̅.
Cura. Ju̅ curatē ītō q̄t s̄gla sing̃lis. cā ḡ ē cm̄ ptm̄ ꝛ s̄
cā ē h̄idis ꝛ c̄o ꝛ ꝑger hu. ptās h̄ sin exigentiā cet stupor
ꝛ uel ꝛ ꝑcidantē īmtm̄ ē ī cā ī mdiate dco de sopno p̄ng
ꝛ g̃ui. at cō diet cā de ēmore ꝛ n̄ ad spālitas ē h̄ ug̃ licet
sanc q̄ fiat s̄oi ꝛ q̄ mbra stupida s̄cat ꝛ ai ꝯtīe stet sq̄ eīn
at apōes suas īules. Intellē q̄ stupor mag̃ ptm̄ ad p̄ci
tiore ē ab illa pte mag̃ pcedit ut tactū ꝯgelatū a' ad p
te p̄tiore ꝯgelati est s̄p tenet ceuos aptos stupidi. a' ū C̄m.
Vigilia ē p duas s̄c̄ alis ad istruēta te. xvii. de uigil
tuū p̄ apōes extendas ꝛ c. cā. Intellē q̄ q̄d s̄c̄ uigil
īules ꝛ q̄d ī ules uigilia n̄ n̄ ad ē q̄ expgēcō a sopno.
Sopu a' n̄ ut dm̄ ē fit p̄ h̄idū suauē resolutū atq̄ plan d.
a ꝛ ē h̄iditas ꝯsūpta s̄c̄ te fuit uigilie ꝛ tales uigilie dicunt ule
Si a' uigilie excedūt ī q̄ti te q̄li te a' ordie te dicut ī ules ꝛ fiut
p̄ sc ī am̄ cor ꝛ corpēdi ū ut tē dig̃rā ꝛ g̃uādi. hu. p̄malos
ꝛ corruptos ꝛ nō ī digōis sancē s̄ contra essent. Sopu g̃ru
gilia s̄c̄ res n̄ ules cū q̄ ē m duitē. h̄ō n̄ p̄ ꝛ qm̄ s̄t ut oz

sanitas contingit et quando sic est tunc oportet ut reducatur calido. Cause igitur vigi-
liarum sunt multe. et prima causa est quando anima est in continua solicitudine. Alia
secunda causa est siccitas ventris. tertia causa est fames et corporis molestationes. quarta causa est dolor.
quinta causa est nimia loci claritas et positio in apertis. vi causa est nimia
inanitio et fames et privatio humiditatis. vii causa est nimia repletio et cor-
poris et indigestio propter ascensum fumositatum in digestarum aggravativum capitis
pungentium et mordicantium. viii causa est nimia siccitas dominans in
parte anteriori cerebri. ix causa est nimia caliditas. x est caliditas et sicci-
tas. xi est humiditas cum [illegible] in parte anteriori cerebri. xii est humiditas in de-
bilitans. xiii est humor [illegible] salsus in senibus unde senes vigilant et
propter actum anime et propter [illegible] et senibus quoniam pueri ex sale salso et habent [illegible]
[illegible] et ad istas [illegible]. Signa vigiliarum anime siccitas et dolor et cla-
ritas nimia et repletio cognoscuntur ex cognitione signorum earum. Siccitas autem
cognoscitur per [illegible] et quia non sentit calorem. [illegible] caliditas dicitur per in-
flationem [illegible] per [illegible] in [illegible] ad [illegible]
ad humorem et in sale salso est eum quod [illegible] et humiditate [illegible] per [illegible].
Pronosticacio vigilie in senibus bono [illegible] sunt irremediabiles. [illegible]
vigilie siccitate [illegible] in [illegible] et debilitant et indigestionem et humorum corruptionem
[illegible] somni [illegible] digestio et [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] ex sompno bonum [illegible]
[illegible] si vigilie sint siccitate et [illegible] mortale est. **Cura.**
Si vigilie sint propter actum anime [illegible] in [illegible]
musica et [illegible] et [illegible] anime. Si sint ex siccitate
ventris fiat suppositorium ex opio et [illegible] et [illegible]
[illegible] dum [illegible] non sint ex [illegible]
codio [illegible]. Si autem sint ex [illegible] causa [illegible]
[illegible] de febribus. Si autem sint ex dolore mitiget [illegible] anodina
[illegible] et narcotica applicando si necessarium fuerit. Et si sint ex nimia
caliditate [illegible] in loco [illegible] et si sint ex nimia inanitione [illegible] cibum
a [illegible] et [illegible] et [illegible] et balneum et si vigi-
lie non sint nimie [illegible] per [illegible] per [illegible] et [illegible] per [illegible]
[illegible] fiat sompnus [illegible] impediat. Et si sint
ex repletione in [illegible] vomitus et abstinentia et [illegible] et [illegible]
[illegible]. Et si sint ex nimia [illegible]

Et si ex nimia inflatione in figidet cu lactuc. et morella et si fuit ex
dignat et euacuet ide de mlia ide de tse colto. Caius g. punctis
et antecedentib3 in motis de ad sopita uenam paulatin adebilis
ad coram ascendio. Supposito q siccitas sit ica at ceilitas quo
tib3 motis at. nn. pt remediari p a q sopnifera i narib3 appone
et q si. ethat hanelitu. b° q prim madefa et liha fiat et tepen
b3 applicet. tio q sunt somnifera ca cap° et exim. ° optime
clca et opiate et epla ad h ualentia. Mina ŝ ad h ualentia
olm ro. acetu albumi oui. aq ro. lac mulieris. olm uenuf
se. viol nenufar. fol salicis. fol. cane fol. eucurbite. fol uite al
lactuce. portul. morella q uiua immediatis cortex cucurbite
mandra. recens. ipi si usam madragora opiu ey rubea
draga ipi capito. sandali cammo. ordiu melli lute mediam
es labuca bulliat i calamo plumma capito sonum aqua mot
hora aduct aqua p domu et s domu stando leuis sonit uide
pit imag et hom magnu ad q qdes sbita et terrebi. Et licia de
fiant capiat die horas decem et statim dormiet. Clarificatio
Intelligendum q sit ymaginatio de eam e nay qclat ut i tpa sop
ni i tpa uigilare et io i tpa sop si ascendat ad fronta ntg
zat ut tace et talia. Et a descendat ad i fiora ntig tamtam
et pulta sopma et gallinata uide cu capite et cauda et plan
li e descende q ascende io fiesta acut ista q illa et q e i mori
ntio et uas qcte io ex h cum h auic. vi. de uib3 i ntio ntrum
io ed uetu cap n plum i ymaginatio et cogitatione autie io
valent. vin a p fn mal cogitacoib3 resultat et h sufficit. ut
a' itaties alos acequit i sopno potuitie errores de e ulo audi
olfact. gust. tact. opponet a' illes fortificato et h sapluto
appetitia mub3 digiua qtetia et explita sudoris. et ille q so
potte ex ali et uli qclait de e appetitiua aio et explita ogita
uie. 2° intelligendum q sopnu e ipa mutto du ois radiant ronga
li e i corde et i itelle ar. z. mutfecutie e i cel et i itelle. b.
et si ex huc p e aima. plat, in epla dicum g du. 6. iuy de
morbo. 3° notandum q fiat memoriam de sopnis q i pstola ab
it le et fiat recordum q q ab e le e n memorie mutari
dū sit

et potius fit obliuio sompnorum et repentina sit expergefactio. Et
nota hic aduertendo secundum auic. vi. de naturalibus quod homines qui consueuerunt vindic-
tales ut plurimum sunt ita sompnia. Quarto notandum quod alii in sompnis homi-
nes surgunt et induunt se et percutiunt omnes et se alii armant se et ascendunt
equum. alii sagittant etc. alii uadunt per lacum in mari et quod in tempore
mo uigiliarum nullo modo auderent vel possent tunc et de talibus multa audiui-
mus quod non oportet hic inserere. dormientes quasi sunt uigilantes et faciunt opera uigi-
lantium et uident lumen lateris languidi et audiunt uocem galli sed languide
dormientes quasi sunt uigilantes. Tertio quod accidit illis qui habent complexionem colle-
ricam et indiget quoniam uirtus huiusmodi est fortis oppilatio et uirtus eius est fortis
ymaginatio sic quod ymaginatiua perpetratur in illa motione et illa est sine obe-
diencia. sed sensitiua non quia motiue sunt magis in parte priori et sensitiue magis
in anteriori ut est. Et hoc quia fortitudo ipsius huiusmodi ligat et in uirtutes sensitiue non
sunt obedientes ymaginatiue sed motiue et ideo cum sanis innatum inuenit ad
locum et in extremum putant se sompniasse tamen et ideo malum in vna camera est
naturalibus sanis laborare fiat quasi sicut et ablatione et adhuc actum et capitibus
et in actu illi surgentes flagella etc. multum valent ut a talia
ymaginatione diuertent. Quinto notandum quod opium et narcotica et potius
sic opium non debet applicari cor huiusmodi non eam occurrit vel iam. primum
magis necessitas quam despiratio sed quod opium sit bene frenatum cum castoreo
et etc. Tertium quod apponitur in pura quantitate. Quartum quod prius sit sub sup-
positum et suppositoriis de opio inducit sompnum quoniam mitigat dolorem
et ardorem et consolidat et stringit et ideo sompnum inducit. Et addimus quod ad
hoc quod dixi de remediis uigiliarum in sompnis et adhuc quod dixi sunt et in po-
tius sompnum inducere. Capitulum x. viii. de mania et melancolia.
Mania et melancolia sunt complexiones cum sint eis huiusmodi melancolice et aduste et corrum-
pentes sperma et obnubilans et animum obtenebrans cum cum corrupti-
onis sit et cum quod ex uno quod uidetur est terra et frigida est et oportet et siccitas et clari-
tate uiolentia et accidit sic ymaginatio cogitatio et memoria et in tempore sompni
et in tempore uigiliarum. Sic quia patet uiis ista sunt et accidunt complexiones diui-
se et in diuersis partibus quoniam alii corrumpunt ymaginatiua quae est in sua parte an-
teriore cerebri et alie non sic accidit. G. Philosophus narrat. Quarto de rationibus qui
excellebat priores auctoritatis et animam dixit quod moreretur et tamen
aliis consuetudinibus quia ratio erat salua et memoria et rogauit eos quod in

uenerit cum et inuenerunt et euaserit alium qui non est lesa et alie sunt salue (?) ...
rat. G. de quodam qui stans in fenestra rogabat circumstantes ut uellent
ea uasa et ipsi illudentes extenderunt manum et ipse proiciebat uasa
et in fine de quo prius. Erat ymaginatiua non erat lesa memoria
bene custodiebat annos et uocauit proprio nomine et in de illis qui prius
Sed non fuit lesa quia ignorabat ut uasa erant fugibilia et non
et ignorabat ut pueri essent, Iesubus et non. Alium lesa memoria
cum sensibilis rationem fuit lesa cum de corruptione memorie. Huius autem diuisionis
et diuisio est quod ita et hoc sunt diuersitates et corruptiones cum generatur
et diuersa nomina sortiuntur. Est alienatio mentis corruptio de sipien-
cia. stoliditas in fantasiis mania melancolia tristitiis seu capitis
ita proposita cum minuchia i. amittat deum et in de aliis
passio terre adueniens colicas et ex tenuitatis et illius quod
et capiti calidum et in quibus hominibus aduersa generatur in pinguibus et calidis
adest et ueniunt tempori in tempore autumpnali et uernali. Causa autem in melancolia
huius melancolie corruptione in tantis cerebri. Cause autem antecedentes sunt omnia illa que
melancoliam multiplicant tam per se sunt per accidens et quia aduersitatis
omnis ista et sunt melancolia timor et tristicia sollicitudo et talia.
de omnibus cibis qui multiplicant melancoliam. Causa sunt lentes fabe et
ua et omnia gra... immunda et primus opus et uinum grossum ...
antiqui et caules ... et pulmentes arborum ...
bouine antiqua et potatione in tale condicione ... lepora ...
cibos et apri et carnes omnium alium ... et ...
ocedunt ... regionibus ... male ... et ...
sunt ... uinum ... aliud ... et talia de quibus ...
... de ... Causa ... cerebri corruptio ... adust...
aduenit ... et ... melancolia et tale ... sicut ...
... melancolia ... aduenit ... de ... et corrupta ...
... tale ... et ... Causa ... cerebri corruptio ... digestionis ...
et malicia ... et ... Causa ... melancolia
est ... alium accidit uapor melancolie ... ut ...
... et ab ... et a splene cum ...
melancolie ... cum non bene ... ab hiis ... et ...
... et ... et alium uapor melancolie accidit a ... et ...

uoib; ⁊ dr̄ amē. q̄ aliq̄ dicūt q̄ fr̄a passio puenit a demonio. ⁊ dr̄ q̄ e fr̄
tu, phisici de h n̄ loq̄z ꝯtinue. qm̄ ꝯuenit uidet negatiū ꝯ
i mōi spe ē mlia a q̄cuz fiat tr̄smutacō. Sig̃a. Signoꝵ
q̄d ē vmulalia ⁊ q̄d pticlaria ⁊ q̄d actiūa ⁊ q̄d manifesta de
mta ⁊ q̄d ꝯpleta. Sig̃ aūt ⁊ q̄ n̄ dz cogitare q̄t uidentr̄ ꝯ p
magiam ⁊ ē putat bonū q̄ n̄ ē bonū ⁊ ē putat honestū q̄ n̄
ē ⁊ ē cogitū appheħe i potū q̄t rōnē ⁊ ē male uidicat de illis
q̄ fiūt i tp̄e loq̄ n̄ i tp̄e uigiliaꝝ ⁊ ē h h̄t tantū drūa
⁊ iāb̄ uit q̄ vn̄ ꝰ i sōpnis q̄ uident demones q̄t mōchos
nig̃ q̄t sulpenlos q̄t mortuos q̄t oīa talia ꝯsilia ⁊ in uidet
⁊ m tiet ⁊ timz de nō timidis ⁊ ridet de n̄ ridēdis ⁊ ē. Sig̃ aūt
manifesta ⁊ deriuata ē qm̄ dr̄ cū ore q̄ ꝯcip̄ i corde ⁊ tēc loq̄ ro
ī. q̄ a pn̄ h̄t stolii ⁊ ē i fantasiē ⁊ ꝑt ubi fatua q̄ n̄ h̄nt cap̄
ro, cauda ꝑ p ē ubi icepta n̄ redd̄t rō de eis. Sig̃ aūt ꝯple
ta ē ut qm̄ id corrptū q̄ ꝯcept ⁊ or̄ ꝑtulit ꝑ ē ꝯpiando ⁊ i q̄
dit ob ꝯtrmdo m̄ lr̄ m̄ ic sꝯtinbit de q̄ tāc mcoꝵ amē.
tatib aūt ē q̄d ꝯ arante q̄ uadit lr̄ a q̄ tonam ⁊ h̄t longe ti
biae cū icept me ul vnā ꝑtē aūq̄ mot̄ sit ꝑfctus datū icep̄
alēm ⁊ i dēb ⁊ i de oīb; ⁊ appellat ꝯ al i uulgari cap̄ aq̄ rō
qm̄ uidet aliq̄ q̄ fac q̄ dic aliq̄ fatua q̄t pirolia ille ē cap̄ aq̄.
Cū q̄ delipiētia ē ꝯpleta mot̄ pedū ⁊ manuū ⁊ lig̃ ē certa
tra nāq̄ adherentes me vim ⁊ or̄ di vim. Sig̃ aūt gn̄ale spēm de
ꝯic ē u. oīm mlicoꝵ ē h̄re i odio uitā uitā ⁊ fug̃ lotic hōim
⁊ ē i oīa talia ⁊ h ē q̄ dicebat. G. timē ēnī de moꝵ n̄ ē mirū
si timeat mlia q̄ cū timoris ꝯtē secū portat aliq̄. u. ē i uo
lutā i caligīe tenebrosa ⁊ q̄ lr̄ corꝯ passioēs icurrit. sꝯ pīu ⁊ fa
tū timet i tenebris ⁊ de nāte audaces. u. i tenebris n̄ timet ⁊ h
ē q̄ dicebat ipō. Timor ⁊ pusillanimitas si multū tp̄ duerit m̄
cū timoꝵ l mlia q̄ ē timidi ⁊ timor long̃ i duc mlia. Cū ē
dū ē q̄ a passoīb; mlicos q̄ u rectū age p̄ u orare u itellig̃
ulege u dare. Sūt ⁊ talia q̄ lig̃ i diūlis tū diūsa de q̄ tac
micoꝵ. G. q̄to de icioīb; aliq̄. u. vi q̄ dz tenerint ⁊ alios q̄ a
gelo q̄ moiꝵ, oz̄ tangere ⁊ fug̃ ꝯtē ut celū n̄ ꝑlat ꝯ inocū
ꝯe. aliū timet q̄ absorbeāt aliū vn̄ q̄ cāt gallus ⁊ cauda ꝯ gallo

actiūa tñ ē
uigine ē
ē aꝯ ima
ginār q̄
cogitat

et moriz vehementer laborat. alius vero quod sit vasa facta de argillo et
timet quod si tangatur quod frangatur. alius vero quod sit magnum in orbe terrarum
et cepit legere et docere et tamen ut dicit Constantinus rationale. Alius vero quod sit pro
pheta et quod sit in spiritu a spiritu sancto et cepit prophetizare et multa
futura predixit sicut de destructione mundi sive adventu antichristi et de aliis multis mi
rabilibus ad que narranda non sufficerent plures dies. Signa autem speciales sunt
istarum. hec sanguine est cum risu et cum sensu plenitudinis turbationis et quod se plenitudine
in capite sentiunt sanguinis percipiunt et cetera. Si ex colera citrina veniat mania
a parte est saltus et furore et inquietudine et est aspectu terribili et appetitus
ad laborem demoniacum inquietum. Si ex melancolia est est tristicia et solitudinis
timore et cum pluribus cogitationibus. Et si ex flegmate est sompnolentia et in
tellectus cum ebrietate patitur ex liquido et est capitis levitas et vigilia et
pruritus et titillatio in oculis et naribus et pruritus carnis. Si autem veniat
ex partibus inferioribus et in ventre venit vel est circa dolor et aggravatio
et sic per patitur. Et si a corde timor et cardiaca passio. Et
si a stomacho dolor et nausea et ructositas multe. Si a matrice et ypo
condriis inflationes et torsiones. Et si ab epate dolor in ypocondrio dextro. Et
si a splene dicitur dolor et aggravatio in parte sinistra. Et si a partibus istis
ubi dolor et aggravatio circa partes illas. Et si ex retentione emorroidarum
et cetera. si sanguis indicatur et si quod sit similia. **Pronosticatio**. De sapien
te est ut si ipsum sit nimis molestie. Si per dies in te. acutis veniat mania
et cum hoc alia signa mala concurrant signa est malorum et sic mala mortis. Et si
alium accidit quod evadat a febre et tamen morum et tamen remanent in cerebro in capite
et ibi remanent maniac. Si ulcera veniant maniaco in facie aut pedibus
mortem et incurabilitatem significant. Si maniacis accidat apertum oris cum
dentium tamen per maniam moritur. tamen per pueros abiit. Et dum videbis in
maniaco est totum aspectum non tempus ipsum curam. Quando autem frenesim
vel maniacus quando multitudo sanguinis autem humor aut propter febre curat. Cura. Primo
et quod corpus in curatione omnium maniacorum est gaudium electuaria quamvis
magis necessaria est lenitivis et cetera. et ideo domus debet esse clara et humida
sine picturis et debet esse ubi multa odorifera et res virtutes cum eo debet esse plures
et alii et homines quos timeant et de quibus verecundentur si enorma cogita
vel fatua loquuntur et postea debet multa promittere et multa retenta plurima
placitare debet et esse in sedulitate mulieris et fiunt omnia que letificant animum

et si proveniat ex humore est gravitas capitis et sompnolentia et titillatio
nimia in oculis et naribus.

II

amen Si puerilis prima causa ex nimio gaudio et repentino ut qui
sit nuntiatum quod ipse indiget tantum maxima est sublimat a a s amice lunc
et bonum omnes quod de isto causa tantum in ducit. Competunt in cura omnia
habitacia est particulariter iste luce et in operibus sublimis quies et vinum et nulne
a cum calidum et calidum habitacia non opilacia competunt grallime
amarum capones et caro agni et agni vinum clarum subtile et pisces lapidosi
de aquis modicis et ova sorbilia et pannus et vinum cum et vinum limitan
tus et cum aqua quinta et vinum et primo quod habitat corpus quam hic est mag
per amicos. Intelligendum tamen quod hic mania venit ex opilacione vel ex talis cor
porte de prima est ingrediencia et de amicus non est accedendus quam opilat.
Certo competunt in cura utatur primo quod multiplicant inflaz sicut sunt
vel tamen in illis. Verum quod primo opinum vinum novum et vinum tibid capitum
grossum et lentes et fabas et alia legumina et caseum antiquum et carnes bovi
nas et omnia cibaria unlica et ea que adurunt hu et in intabl omnia que le calida et omnia acu
ucheuntis acetosi tus et intab omnes laloze numum et cum et corporum ta et omnia.
et omnia. Quo ad medicinam ucitaminum in mania quod de cura ca cuppo
in primo in principio et confortativa et sopitiva et in ungendum cum oleo ro-
molis et aceto et nenuf. et oleo de salicibus et cut. et papaveris et aceto cal
plimo et camo et meli te. Et si sint causa ista inminanti in et addimi in
camio; anthos lituados melli et acerum calidum et calia ca. quod non ... excedat
deum ... cum fiat clanaculis ... et ligature dolorose. Decitur ai
cia et hic cum ca. addat elleborum de succo ro. et si sua pertrapis et stricado
et amulum et aqua ... exigencia in quod multa ciliatoz habet apponere nolo. De
inde pacia est curent ... exigencia hu. Et si omnes in obediens ligetur ut non
ledat se vel alium et colaricet et flagellet. Si igitur cum sint sanguin
nea post fiat flia de saphenis ut trahat in ad partem longiorem. Deinde
fiat de cephalica ut plus removeat et post si extrahat de vena que est inter
pollicem et indicem. Deinde de cephalica que est in cuat abchn. liquor
tis quod indigeat et que ut plus tollare. Deinde purget seu medicetur cum
cassiat marina et thamidis et epithimo cum aqua calci. Si autem sint in
colica digerat in lac. ts. endivie. scariol. lactuce ana ʒ. ii. liuabos
lucci fumi terre. lucci buglosse. lucci pomorum dulcium ana lb. i. aceti
squill. ʒ iii. zucari lb. i. fiat sir. et clarificetur. Deinde purge cum

mirab citinis + yndis + thio + tor' leue + lap cele + i' m fiat m
tis mebz si i digitur. Et hec lius n dicit + pasio ia iap' id
enti te euaniet c elco de sucto ro. + yeminum acuato
cu dyngdio + mastic. Ista a' forcia medicina n dic' n ysp
mlta leuia ptesit. Si a' fiat m mlta digit' hic re uide
c teri ser bruta lingi gnis an ʒ. m. suci rox. suci sca
biose. suci lapacii acuti. suci sum tre. suci buglosse. suci me
lisse an ʒ. m. aceti al' ʒ. ii. tor' leue cptithi. an ʒ. iii. mell. p
lb. i. + s. fiat sir' + clarificet. dein pget c mirab. yndis belli
+ cbulas + epithimo + tor' leue + lap lazuli + lapid armeni +
paret sd dicet + exhibeat' mltis uicibz. P q' a' idurate p
lo dec' ierologodion + yerarufi + i' paulatic alcedud cad
forcoia. Si m fiat sicca lz raro otigit digit' hic re uide
alpn. bruta lingi. gnis scolopend. an manut' ipi mar
sinati capi. an ʒ. i. te assoint' suci pdi + aceti + mel + fiat
sir'. dein pget c mirab. Rebuli. ynd. polipo + agarico pariter
or + c ypothimis q or + dec' mltis uicibz si nec fiat + si pasio fiat
iduracta pget cu forcoribz. sd cu yerap + yeminum acuato
c pulpa colo quint. l' p inic med. i. q' lordet' ind' teri at ge
cio + stet sb t'ra dieb. xl. + fiat on'. p med' p q' dicim' scd
de lep' + utat' ad ulti' cu a' oia deficit' medic' aup' + fiant incis
pcn fiat cautiu' a' cautia mlta q' p euldi' iad fac' ad inio
exaltatoz. vidi n. mlicu + a fortuna c gladio fuit incisum
+ cruci fictu + uere q' diu mulu fuit cautu + clauatu i uilac ma
ma + sd q' si mulu fuit diu aptu + ip fuit i mediat
q' q' cicatr' fuit. Si a' mania uenit ip cas extrinsecis at
ip capitu l' pecoz. talia fiat elusiia. fiota + capit' o forticio di
olo ro. aceto + lacte mlieris + p cor' medicamtoz fiat tri
mentor c ca p' camo + mellis anthos scandos + talibz. Si
a' pueniat ip accessu suum ad siroza ab i fionibz tc fiat m
dia mr' ptesiz pacientie l' ei m. Si g' uenit a corde dec' i
cla. hc. diamarnon. dyarodon. mlt. dyamargariton. dy
amb' letitie. G. plius c mco dyanthos c mco an ti. rc alii
me' cordialibz c q' diu iuuas amb' ligum aloes auri to

liatum buglossa · ben al. et ru. os de corde cum margaritis ozimi · se
montane lebastico in quantum et lilia · Si autem venit a stomacho et ypocondriis
is et mirach rectificetur digestio et ventositas excludatur et purgetur si ne
mit et det aliquod confortativum · et faciat digestionem et non ponat cibum super cibum digestum et
qui corrupti sunt in stomacho qui diluuntur ex gulositate et in ventositate aut fumo
sitate aut aliquo vapore abhominabili et tunc non dormiat donec sint
medicine aut per vomitum aut per clisterem aut per medicinam leviorem et confortetur
stomachus cum electuario · scilicet dyarodon dyaciton piperon · dyamb. dyanthos cum
z. ii. miscentur · Et si cum hoc esset cum fiat fricatio et ventose et administrentur que
dicentur in capitulo de apostematibus · Et quia frequenter maxima causa est ex cerebro quod mirach
appellatur ypocondria quod aliquando est cum duritie ventris et tumore et aliquando non · Si
igitur sint in apostemate et in inflatione tunc valent frequenter quando adsunt emplastra · ad lau
angui cum ruta · radix lilii · de quibus fiat ventose et lilia · Si autem
sint ab epate debent dari · et epatica cum spica nardi sequantur et lilia
Si autem sint a splene a quo frequenter potest evenire tunc mollificetur splen et de
opilet ut dicetur in suo · Si autem ex emoroidis apperiantur ut dicetur · Si
a matrice purgetur · et sic ut dicetur · Si autem ab aliquo alio membro et in membris plus
cauterizari cauterizetur et provocetur menstruum et mulier in venere et antiquissimo
cum longa accessione epithimia et levi capitis h. u. ul. provocat alopeciam et
ab omni parte melica · Clarificatio · Intelligendum quod sicut omnia que magis nocent
senibus est repletio calore et humiditatum siccitas autem quando excedunt nocent debet
quod idest lepram non nobiles et si excedant plus quam possunt proveniunt et nobi
et sic cum ante · Secundo intelligendum quod in calidis regionibus frequenter accidit mania
In frigidis autem tardius et hoc calor non sit fortior non tamen ad utrumque hoc minuitur ·
Amor qui hereos dicitur est sollicitudo melancolica propter amorem Capitulum xx. De
mulieris · Causa huius passionis est corruptio estimative propter amore qui hereos dicitur ·
formam et figuram fortiter affixam propter quod cum aliquis est filocaptus in amore alicuius mulie
ris ita fortiter concipit formam et figuram et modum quod credit et opinatur hanc esse
meliorem pulcriorem magis castam magis venerabilem magis speciosiorem tunc
bene comptam in naturalibus et in moralibus quam aliquam aliam et ideo ardenter concupiscit
eam in modo et mensura oppinans si posset finem attingere quod hec esset sua felicitas
et beatitudo · et in tantum corruptum est iudicium rationis quod continue cogitat de ea et ideo
dimittit omnes operationes suas ita quod si aliquis loquatur cum eo vix intelligit ad quod alia quoniam
cum continua meditatione · ideo sollicitudo melancolica appellatur hereos · id est nobiles

propter affluentiam deliciarum ista passio consueuit incidere quia sicut dicit viaticus
sicut felicitas est ultima delectationum ita amor hereos ultima delectationum et ideo in
concupiscentia que in lamentationem uertitur conditur. Causa huius passionis est corruptio extimative
dicit hereos. Iudicium est rationis est corruptum et ideo dicitur inter omnes amantes
certe non est amor arbiter equus nam de forma sua iudicat esse decentiorem talibus.
Si quis amat ranam ipsam credit esse dianam. Vnde generaliter quae extimativa
imperat sensibiles propter imaginative et imaginativa concupiscibili
concupiscibilis et irascibilis statim mouet lacertos et sic modo corpus
in ordine sicut modo et curat de nocte et die per nivem et ymbrem spreto calore
et frigore et omni periculo etiam conditionis licet etiam apostolus non possit conpescere.
Sed concupiscentia non completur in tantum quod tamen delectabilia sensibilia computantur in moralia
quod omnia delectabilia dato quod haberet in tactu et non ultra fugiant sensibilia
hic autem intentio capta est quod propter unam mediocrem minimam delectationem
sensibile uel delectabile in tantum excitat ribaldi quod propter delectationem ludi
et tabule in yeme incedunt nudi et tamen decumbunt et in utroque ut delectabile
delectabile uel sensibile non est dubium quod sensibile et tamen eligunt sensibilia
propter medicam delectabilium et talem mirum sibi accepti. Signa. Signa sunt
amittunt somnum cibum et potum et maceratur totum corpus preter oculos et habent co-
gitationes occultas et profundas cum suspiriis luctuosis. Et si audiant
cantilenas de separatione amoris statim incipiunt flere et tristari et si audiant
de coniunctione amoris statim incipiunt ridere et cantare. Pulsus eorum est
diuersus et inordinatus et est uelox frequens et altus. Si mulier quam diligunt ueniat
ad eos uel si transeat coram ipsis et per hunc modum cognoscitur. Galienus autem dicit
pulsus non erat in loco tardus et macilentus et pulsus erat accelerus et inordinatus et
noluit. Galienus reuelare et accidit a fortuna quod illa mulier quam diligebat
transiret coram eo et tunc pulsus fuit subito excitatus et mulier transeunte
pulsus eius ad naturalem ipsam et tunc cognouit. Galienus quod filocaptus erat et
dixit patienti tu es in tali passione quia talem diligis mulierem et alii fuerunt ad-
mirati quod cognouit passionem et personam et ideo si aliquis uult scire nomen mulieris
quam diligit nominet multas et cum nominatur eius nomen, mulieris quam diligit
statim pulsus excitatur illa est et fugiat ab ea. Pronosticatio. Hereos
qui non curantur in maniam cadunt aut moriuntur. Cura. Aut hereos est obediens ratio-
ni aut non. Si est obediens remoueatur ab illa falsa ymaginatione ad aliquem
perfectum uirum quem timeat et de quo uerecundetur cum uerbis et monitionibus ostendendo

pida celi dicē iudicari ⁊ gaudia paradisi. Et ideo nō est obediens
tot nimis h' est cū ferula te frangit ⁊ fortiter flagelles eo totum
capiat fidē. deinde minatur quod ualde terribilia ut in maior timidi
motum habeat obstulari et quod minacet alia delectabilia ut quia tam
senectutis uel iuuenis uel grande bonum finum est sed collat ⁊ in reuocabit quia ho
nores mutant mores. deinde tollat certum unum. Ouidius circa si tollas
perire cupidinis arcus deinde accipiet in circa accendit natura de quo ouidius. Di
uatur mia quo teneant opus deinde distrahat ad longinquas regiones ut ui
deat uaria ⁊ diuisa ⁊ de hoc ouidius. vade per urbane splendida mos
tie. pictas iuuenes ⁊ terre mille colores deinde ortetur ad diligen
tias ut distrahat amorem unum per amorem alterius ⁊ de hoc ouidius. ortor
⁊ ut pictis binas habeatis amicas. fortia ⁊ plures si quis amare potest
utile est quod mutare regionem ⁊ ire ad montes ⁊ notos ⁊ quod uadat per
lecta. si sit per fontes ⁊ motos nemora arbores ⁊ plus alpest aure
autem illicita musica tamen dicitur amice. quod aliquis plus mouetur per istam
iuuam musicam. Et si autem non sint in agnita indicatur sed tamen est
armaria ⁊ milia quia ut una lapis multe est tualis et est ad consilium non
habent in plorem consilium uetularum ut ipsas de honestet ⁊ detamet
quod possunt ipse non habent artem lagnare plus sibi viri. vnde dicitur amice. quod aliquis
se congaudet in audiendo tetrida ⁊ illicita quando uetula capillum in
capite est magnus dentibus ⁊ barba ⁊ est capi ⁊ vili h... ⁊ quod portet eo
temporum primum uel alterum ⁊ quod ueniat bilcompto ⁊ quod capiat de ho
nestate amaliam suam quando est cebola ⁊ quod mingit in lecto ⁊ quod est ... tineola.
⁊ impudica ⁊ quod in corpore suo se extractie enormes est fetore haneliti ⁊
aliis omnibus enormitatibus in quo uetule sunt edocte. Si sit ex hinc tualom
bus uolet dimitte obito exhibeat primum instantum coram facie nuporta
to dicendo. clamando talis est amica tua. Et si ex hiis non dimittit iam
non est homo sed diaboli incarnatus factum et quod sua locum sit in predicatione Clari
intelligendus quod corpus celestis delictant ⁊ talis non competit theologis non ficta ficacio.
bus non mistas. Sed quod primum est competit per temporum habeat temporum. hoc sit
inter tamis sensualis ut cor sedeant se alleuiatum ⁊ melius comeden
te ⁊ dormiente. Corpus quod calefacit letificat ⁊ ualet digerit facit ridu
at ideo bene competit quod primum est deinde tribuat post temporum. hoc nondum quod
vinum letificat ⁊ hilarat si tamen temperate sumatur quia digerit confortat. co

n ut tuat' i pua q' tr^e n̄ i tanto q' i eb'et· l3 i tali q' letific' ... tollat· vū vl9· Ebrietas ullq' tanta sit ut t' cas· Expiat lia ... i ut3 nat3 + io ducat viatic q' p uinū de ute duce pmol' ... it capictulliōs d3 reputari· 3° aduertend' q' i hac ca ... balneū q' hūtat + letificant dū tn̄ cor' sunt mdiat'· 9° tand' q' amor q' heos d' ... laq'do ... c pat° ceb' ... corpor' ... imagi-

ce tum ∧ natie ... q° ad ... q° ad ... v° nond' q' i^m pat° ... aduent' ... q' mulierib3 p ... viri s̄t calidiores + vl' ... frigidiores + h p3 i malicie ... i pctu + tanta mouēt' ad coytū i p lend' ... q' calidiores ... i coytu ... delectatē mulieres ... i letic ... vicio itelli^d q' f^m passio ... p dulcib' ... Amor ē ... i ... q' ... p i anima ... dolorib3 p

Ebrietas est ... gaudia :: Ca^m· De ebrietate·
... pat° ceb' ē ... mollificatic ... tuos gl'os a vino ul'

pueriens ∧ ... resolutos· Ca Cū n· uinū accipit i mag' q'ti^te ... q' ... diguit ... + ... n̄ ... digeri ... tū ... ad ceb'r alcau... q' molli ... + ... leulum i toto cor' + ... imaginatia ... t + memoratia ... calig o ē + teneb' ... nules ... Sig pm ... i q° ... + io ... lo' balbu q' ... pcpicado· ... alia ... et ... i ...

Pnosticacō· Si n· ... q' ... ⁊ ... apoplectie a' epilēcie· at p alisiam a' ... a' gutto ... vinū sit calidū· ... bibitū ... frigid' h° de mor'· Cura ē q' ... ex oplone ... capi applicat' ... ē olm ro· acetū + ... + ... capi applicat' ... tia + ... + ... Si fuit ... lucem ... + ab ... ... + ... capis io ... Clarificac° Intelli^d q' ebetat + acci eleuatis ... + alt' h dulc' ... + timor· Q' n· ... ca· ...

ꝛ tan amat· eius e de tꝰ· ide e de cõiue ceb' ca· l'tia· vinu̅ ciu̅
g'ꝰ tardi i ebriat· qm̄ qãtitu̅ subtiliat ea ꝛ io dicebat aiu̅c
q' vinu̅ suphratu̅ cito i ebriat. vinu̅ a' subtile cito i ebriat ꝛ
cito cant'. atcu̅ n. ſe diuisa ꝑ diuisa ꝯfuu̅· qm̄ sagittica i cita
a nidit' hic ide ꝛ i curru̅t q̄i stolidi i ꝑtutile. Colica a' est
haut' lagites nobiles qi q̄dã fuma i cunt. Si filia effitiant
sop'ciolo ꝛ stupidi e sopuo g'uui ꝛ molesto. Alia a' esthiuit
tites ꝛ ceperu̅t flere p'cata sua. Si q' hu̅t sto'm frin i cunt
dol' capitis uehemente s; q' tepitu̅ dormiu̅t mag' sopuo ali.
vinu̅ pa'u cit' i ebriat ꝛ albu̅ velocit' s; cito soluit'. s; q' hu̅t
sto'm ca· ꝛ cebro· frin cito i ebriant. Intelligi q' mlta sut q̄ in
ducu̅t acco'e s; leui ebrietati sic sut ciuilia medones ꝛ nigella
ꝯ ipme q' reddit ipm sop'ciolu̅ ꝛ stupidu̅ qi ebu̅ ip̄ mltiuē
uapor. S; ptilana nec ip̄ bibitate sue decaconis. 3o intelli
q' oibz ebriosis ꝛ humidibz capud plenu̅ uaporibz grossis ꝛ i digestis
vi q' a' lum̄ candele sit tota mag' diuisis coloribz plena ꝛ
h' e q' sit i mola ip̄ uapores sc' ebriati. 4o sed' ꝑ iteto; aiut q'
bonu̅ e i ebriari semel i mese n̄ ip̄ ebrietate· s; q' ad ebrietate se
uoit· sudor ꝛ secessus q̄ cor'hu̅t mundificare ꝛ tal' pu'o ꝑ ist'oz ad
hi'e n̄ e i morb' ꝛ cu̅ mltia alia sic mo' ꝑ gõis ꝛ hi e' i gnoiosu̅
ꝛ n̄ e oio tutu̅: q' au̅ uoitu̅ bn̄ ꝑt i cere aḡapplex' io ab
aula nie sp'e. 'ois col'is sit i motu̅. 5o nota q' ꝑ ꝯ· ide ꝯstub;
i oia q̄ cito ꝯuertu̅t' i calore ꝛ sp'm e vinu̅· ipm e' cit' sicco
pa· ꝑ ꝯ· xii· de igenio ꝛ mlta a' uiuu̅nta sut ꝛ h' e ua qu̅
sunt ꝑ tepertu̅. an a' caued' mu̅ nri cor's sut multi uo
mitiva· p' q' i plet capud uaporibz ꝛ i ꝑturbat aiã; ꝛ cõs o ꝑtr'
ce ꝑ' quere i digõis ꝯuiat' i acetu̅ ꝛ i ꝑuenit i uos ꝛ i e cã pa
lesis· tem̄ q' p'us e eas sut putrie ad mb' ꝛ i e ca arthe'e cu̅
sit fortissim' putrefactor sg' uinu̅ e altissia tyriaca e uinu̅ ꝛ
ox i e letale uenenu̅ e siut' c'u o;. Ultio intelli' q' copi'e i de
ebriate cor' medicin' q' dicta e lucena p' ꝯ pie du̅ cu̅ fiat

P Reuerus e ast calami i ꝑ ꝯpunctu̅· Cap'm xxi· de turb.
ꝑtinaci' ceb' generatu̅· ca e co· pum· ni· a' ebullito ca
g'ms i cor' ot' i cesu. Cãe a' caduminantes. sc ut q' mucus

ꝛ tardi ebriat. Si a' aquo aq̄ cia' i ebriat

VI

colic' et tpr estiuu et eqz laborauit i diebz caniculariz et stetit i sole cu
capite discoohopto et ieiunauit et accedit colera cu et aa ostilia que
cor calefaciut et desiccant. frenesis a qd e vera qd n vera. vera a co
qui co ru pa at co ru adusta at vapor sagis ebullictus in
cpe at corde coadunat' i pannulis cereb' at i sba medullari fit
eni' aput ad qo se sequitur continua ardentissima ti ip mal' nobilis tn ip
me dispoz. frenesis n vera caut ex co citrina ad q se se vigilancie
ceruicon apu pulmonis latis dyafragmatis stomachi et tpis et multis
et i de aliis. Sig. se sequitur continua. alienacio vigilie sensus insipid' lig
mot' i ordinat pedum et manuu et agitacio toci' corpis scalla co
tia et accuiat tribulia et furiola. In frenesi n vera oia se mu
la et alii q' eleuit. pronosticacio. G. i p nost' si in prima parte manuu
mobilitas d' q frenesis i oi gne suo picula e. frenesis q e ex
medullari e decior it os. deum prima q e i pia mre deui q e cidn
in frenesis q e ex co ru pa adusta e pessima. deum q e ex co n ad
usta. deum que e ex san. deum q e ex co citrina et i de aliis. Sig
a mortalia se prima cu vria colorata pcedat et ia e alba cum
is et alienacio continua et vigilie continue. Si si remaneat vria et cogo et
si spasmet et si tibie sint extense et n possit cotidie duplicare et si dupl
tas n possit extende et si uelut agat i pollice et si garrulitas
fit lingue aspitibz ia mors latet i pedibz. mec g' alicu lugu
at. Cu. I stis signis mortalibz n apparentibz pito naufragio luc
am. In pmis g' pticulariz accentibz fiat flebot de cephalica
ulr ad sicop' i gi sicopi. si sit collaue q at. deum fiat de uena q
se i sumitate naris. deum e sepe porrm p nocet flux sagis ab
it. deum fiat flebot de vena q e i frote. deum fiat fauca et cetra
deum tum capiti applicat' q e oliu ro. acetu et ag ro i similis sp
endo putco et si i digem sit qubz eadem hat' sucu ex vno illoz
ex pluribz l lactuc. porcul. cuc quinam morella ppu al et mihi
et lombar i tigat' et lana. at ad sile et tepid' fronti ciponibz
applicat' et xxiij. horis q pmo mor' ouaucet. vnat' p' sup
sz. suca lactuc'. suca cucu. suca porcula suca lentigi aq
an lb. i. q' se frontem se ipsius al. an z. v. uina malor g
in. diu. sandal' z. in. pam zuc' lb i. fiat sirupus clarific' p.

in ista decoctione & i p'mo aut digestiuis ut sunt flores borraginis flores vi
ol' aut z i pinonum ex fiat decoctio & i decoctione resoluatur cas
sia ind' & tamarind aut z i mitiori & exhibeatur aut di
em. Scabiosa est multum & si necesse fuerit decoctio inita primis &
lota i aq dul & dec aut ordei etiam colata l' colata in le
ctione ind' cum lacte amigdalarum at vino mal' granatorum & prime
dezuatur cum media aq ro' l' fiat lac ex semine cum succo limonum & pa
ne dezuat. Et si accedat usque ad ordeatum magnum q
e ex egritudo cibus & aceti emblica. Si a' egritudo sit continua
in qua diuersi aliena n' cessat & vigilie sunt continue tunc mod'
tum capiti applicetur n' actu n' po tamen catuli vnius findatur per
totum & cito capiti applicetur & cum inceperit i tunc statim alt'
applicetur & si totum i ueniant hoc idem per se de gallo. hoc id per se de plo | ponitur i aq
ne inuectus & q' per dorsum extrahatur alium vnctum & ista sunt intrinseca ‸ fuerit. ‸
applicetur & h' e ult' remedium. deinde a' 3' tunc & aspergatur aq tunc
& aceto & aq ro' & ponitur multe cataplore i domo & hic tunc
p'e multo recruitur & fol' vitis al' & salic' camor & ro' & mol'
& si n' per dorsum utatur dyaprasie & comitetur cap' e decoctio prim'
tro & fiant prius pilectata cum lacte mulieris puelle masculus
& abluatur os cum aq tunc & aceto & ponitur lacuis de plalo si li
gua madefacta i aq tunc & mandibula i flores & gula & post i ua
gatur cum isto ungo ex dcgan tritum i aq ro' mellago psil
li tunc i vino malorum granatorum cole mellago & addatur tantum
prius al' & olm ro' & medii ac fiat ung' h' mg'dies lig'
tantum & i i ungatur ad cet' fiunt alia remedia q' tamen sunt ab
it & tenent fol' portul' si lingua at tunc ponitur i lectu tc
mut ad mod' lig'. deinde cum e' i qualescunque regatur q' ua
lescentes debent regi. Si a' fuerit patiens d' sic post i a gbz
can ‸ pueritie debet ‸ Et unctio sp decem de fiet ac prim' & cibus & tu ‸
‸ e aq camino & si fuerit stupido sp multi nec & egdarium fomentum
aq decoctionis camino anthos sticados. simul imite. Et si fuerit
e nimia i actu nec & tunc ligetur ne sedat sed aliorum & po
tasie sp aloma. In qualescunque utatur bal' & temperatis & etcetera sa
al' digestis. Frenetis a' aliis componitur e mania lupma & te se at

adeunta tiblia quam alcedit p parietes & sglia. Et oppita vl
centum id exigitur q potentia sufficiat trecit dic i gnali q mi
nus cet longum oia ptclaria ptitare. Clarificatio. Intel
ligendum q cebrum & ossa pte apari h damnatum teneat omni cur
to e quam caput pt p putritum dilatari & extendi pt apari vnum h
cebrum sit humid & aqlum incolum tum e extensibile & ro apabile ol
la & sit extensibilia salti i puncta q & c. 2° nond q apta
cebri sit cablia repercucio euaporatio nimia ad pte opposita tum
intendo & h cer inflamoes at inmolentia n tum pt pguine at p na
res at i sensibile. 3° nond q i frenesi h sit de co. tum opertet flori
h i m collica i q hi n operant flori h tum pt opete at re plitu
dis at re apatis at re se. at re dol. at q i fgdat fortit & q
tibit ad opposit & q vz q pmedicz. Item ad intend q pli
tudo e mag & ipsa ebullitio sangui i cape bum pt opete flori de la
silica [illegible] tum & reglarit locorum mag vim opete de cephalica
i q frenesis e. q flori d fi de i parte q durum & eni eua
cuant plin de loco h. G. i regimento sit illa pte qm dolor ad
spatias. Si h tat flori de cephalica facta e illa vena p
cedit a uens q nutriut ptes capitis i tuleris & extuleris e cepha
lica oriat agnum pom & e hepatis ad oppositum. q g euacuat pli
tudies ex loco & chi ad opposit. io opertet de cephalica. Cu
frenesis sit ipsa ebullitio sanguinis i cape fiat de basilica. Si no
de cephalica & sit de alus. 4° nond q frin i pmo pte applicata
& q nimis repercussit & q nidum confortat io olim ro. bum pt opete
& h olim de se vergat ad repimitum tum e calis e ca. & e hus tum
n. i h ca p i flamacione tum q punt ab ex & q frin re ro &
areta & salim. Vltio nond q ca i frenesi confecta vlibz parti
tibz n calefaciunt h mag i friant nimis euaporatio ad eri dele
gando q sunt apri tepid & ea q dara sit applicari possit. Ca.

ca a hac

Sernutatio e motus vir cebri fortis & ua — xxii. De sternutatione.

sid ipsa expulsioz notiaz. Ca

ptans. at frutato at coi. Si itium at e nr at inolentia. vl e a in
nacina e i cebro sit at alus seruint apphedit & tulitat intute
alteram expulsiua & illa e mag ipsatu expellit ad exiora tio tal

explico in petuosa cum sonitu appellatur stimitatio de qua dicetur. Scitur de
modo quod non est motus morbi licet videatur. Causa quia vigor est huius vaporosa per modum
ventus cerebri agitantes alium ascendit ex plena alium ex repletione
qui ascendentes ad cerebrum inducunt corrupcionem et talis motus vanum potest esse mo-
tus morbi. **Signa.** In hac materia quod celari non potest quamvis videtur sonus magnus
contineat per loca angustia. **Pronosticatio.** Pronosticatione proprio. Stimitatio
quod est veniente malum et ideo stimitatio in omni egritudine colerica et plerumque mala.
Intelligendum quod stimitatio quando est in principio morborum et est veniente aut in fine
tamen veniente si est veniente et in declinatione tamen propter preceditur certitudo tempore — *quod est malum valde sunt si tamen veniunt*
bonum. Et si certitudo sunt per modum hoc dicitur in pronosticis sicut illa parte
stimitatio et est stimitatio ventus ad explicandum generatur et secundum motum cum si
motus validus accelerat in sitorum. Si autem in egritudine applicetur stimi-
tatoria et potissime forcia et non possit stimitare expeditum est negocio
cum periculo. **Cura.** Si fiunt ex causis primitivis de facili curatur cum remota.
Et si fiunt cum calore in unguento naris et capiti est oleo rosaceo viola et nenufar.
Et si fiunt de frigiditate fiat est oleo de camo et nigella. Et si fiunt
ex veniente cum suffumigetur caput cum rosis et sandalis et aqua et aceto
et huiusmodi. Et si fiunt ex veniente frigido suffumigetur cum lapdano et ambra tamen
intelligendum quod in omni veniente melius est quod fiat odoramenta quod suffumigacionibus
omnia clarius dicentur capitulo. Retento hanelitus multum valet in stimi-
tacione et potissime in causa humida ligatio est extremitatum fortis et dolorosa
valet in stimitatione. **Clarificatio.** Intelligendum quod balsamus et libia aromatica
calida resolutiva possunt exponi in stimitatione quando non est cum veniente aut quod non
est mala quando tamen cum aut quando contraria et in declinatione et ex causa frigida et hu-
mida possunt valere ex olfactu et odoratu et calefactione ipsius. Item stimulatio de
qua in capitulo de cerebri nervorum et hic gratia habetur. **Capitulum xxiii. De incubo.**
Incubus est fantasma in sompnis cor opprimens et agitans et motum
et loquelam et vocem. **Causa.** Incubus est nomen demonis et ideo noluit aliqui
quod quando incubus est dictum sed cor humanum et potissime quando eius et cor
intra reliquum pre corrupte in sincere agitans cor in quod ut fan-
tasma huiusmodi et si adueniat primus in libertatibus tropice suffumatio et tamen
tamen corporum substancie non potest et est opinio theologorum vulgarium
tamen dicunt quod est vetula calcans comprimens cor et hic non est medicina quod
melius opinatur. Incubus autem provenit a causa intrinseca aut extrinseca. Si extrinseca:

ut cum contingit vel cibo frutas capiti compunctis et opilatis. at quando aliquis
contrahit ex nimia replecione cibi et potus. cum iterum est vapor corruptus
ab humoribus resolutus opilans et aggravans cerebrum et cor in quo spiritus
manet non potest se distendere ad totum corpus et quia spiritus deficit in corde ideo
vis pulsativa quia postea sanguinis incipiat alterare a partibus cerebri pulmonis
occupat totum corpus propter vapores plus aggravat et ideo lassitudine ungendo
tres [illegible] loci et est tot patet propter lacrimam aggravante
nimium corruptum opilante et obtundente spiritum quare tunc aliqui pure
sanguis alium a colera alia a flegmate alium a melancolia. **Sig.** [illegible]
[illegible] ex in [illegible]. Sig. a. hu. [illegible] **Pronosticatio**
cum [illegible] contrahit in medio aliquorum [illegible] necto in [illegible]
epilepsia [illegible] palesi a morte subita a repentina. [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] post [illegible] [illegible]
timore cordis pessimum est. **Cura** [illegible] in primis [illegible]
[illegible] quod statim est [illegible] ipsum [illegible] et [illegible]
[illegible] pedes et manus et caput [illegible]
[illegible] cum aqua [illegible] et [illegible] uomitum et [illegible]
[illegible] et in tali [illegible] habere [illegible] aliquem [illegible]
te. Si autem fuerit ex nimia capitis [illegible] olo [illegible]
caput et costino et [illegible] et [illegible]. Et si ex nimia repletione
[illegible] fiat uomitus et fiat clisteria et abstinentia et si ex sanguine [illegible]
Et si ex aliis humoribus purgetur [illegible] humorum et [illegible] addatur [illegible]
[illegible] et [illegible]. **Dieta** Sit liber [illegible] in gaudio le-
titia et [illegible] [illegible] cordialibus et [illegible]
[illegible] in de aliis [illegible] purgetur et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] ut dictum est. **Capitulum xxiii. de epilentia.**

Epilentia est morbus [illegible] officiales aufferens sensum et [illegible]
cum [illegible] motus [illegible] propter opilationem [illegible] in [illegible]
capitis. **Causa** [illegible] est hu. [illegible] opilans [illegible]
[illegible] ad [illegible] ideo [illegible] subito [illegible]
ad terram et [illegible] non [illegible] aliquid [illegible] erat et [illegible]
[illegible] valde [illegible] motus [illegible] et [illegible]
[illegible] et in ordinatis et motus [illegible] ideo et propter [illegible] et in ordinatus
motus [illegible] est [illegible] os [illegible]

II

opilati te cez appo^a qr cad e in vebiaz ti cade pte n q i appo
opilat^c meat mag^s p^in^les h a meat pm io por cpi^c e bins
ni e mortal de le p or a appo^c e cronici usz ad morte q ue
mt i p y yodo + li cotigat q euad^t i k. in. dies libat^r tz tulat
ipalati e g^s in cpi^c lat i meatib; eeb n p^ruab; + viact^e in
capib; imoz te illa in pluitat^c i uno + i ui dinedi i lgui
+ tnt^c h longu + i cpi^a e lpulm l^e e lpalmo vep lonah tccu cor.
Curat n viu + d ituit^e ul; tu origie; ut meli pit expelli
necenta b q d^t a iue. aletu in e alu i lbetil q lpulm n mi
ti apparz i^ta g^s opilo e^c ex fle + h ut pl^ta + p ca lit de mla
+ p ca de san^e lz vero liat de p^o lgui + p ca mui e^tr de colia q^r
de aliq^o alio hu. e^tr i de uetosi^te^s gsa + uapoub; ab huoz b; re
solutas. lp tu e in uene^si^a omibus. Eat a aduiuates lit ueni fetida.
mendi^lr + lepteio^l qu ueri^t p uudiole + oe q^r q uelant + lbi
to calefac^t cap^d qd e longa mora i lor a^t i bal. iux igne a^t tu
tis imma mitt^o cibi + pot epula + ebetas mitt^o cibor tua
loz q^d te allia. cepe fruct^e i lilia + vir mali^a regi^s + ex mala
dieta q^d lcbit. G. te ul appo^m cpi^coz iuneib; morb^s g^s tu por
nbil n p puert^e n ex i ordinate diete n forte i ill q^r bnt cap
debile a n h e a p^r gnone qn i talib; modica i ordinaco lug
lit i aliq^s a oz q^r lit multa ualde. Epi^a g^s at puet^r a cu p^unata
d^r ab ganute + remo h e ceu q^r alu puet^r a ceb^o + alu ab aliq^s
ptib; qn lunt mali co^ti uenenos^a alu aced^t a plone ad
cap^d opilat^c meat^e + i i duc^e p or^li cpi^c alu puet^r ab cpe + a lple
+ arenib; + ab itestis + a uelica + a pedib; + a manib; + postice.
Epi^a a alu bnt p^iodos + alu i qd alu le^c motu lol + ue
n^e lenul te ano i ano alu le^c motu lune i q^r alu ueni^t i p^ra q
d q e multu h^ruida + i h a q e himoz + a n h ie tu augent^e + i p m
nuerato^z alu uec^t i aliq^s duab; q^r le p pl^ulmui tec lugt^e in
man alu cutieut duas lunas l tres l pl^es alu ueni^t p^p in
qa matis + corruptat lp^rus + lan^ms lubr^tit + forte i^ta q n ca
lub^r + alu uec^t p^r pen. alu por e forti^s ualde + long^o + alu
bns + udi frequet q^r cent i bins q^r n apparebat n q^r appendia
z le ad piete l nd tale + q^r ltaz facie + castelabat alu a n idi

qñ ista egritu do ñ aduenit ñ ex malo regie.

gelat appdiat͡e l͡e uenclat s' p̄ ẽlato i capite ⁊ caligo i ocul͡is ⁊
ip̄e p̄ leticos diceb͡at aue maria ⁊ cui͡q͡ꝫ oplenu͡z tumulat p̄r
or ⁊ expulerat leuul ⁊ totu͡m tumulat ⁊ uelebat treg͡e i die
Et alig͡ l͡e q͡ p̄ por͡m u̅ ruu̅atur de ca͡u a͡e de alluc͡e. Et alig͡
l͡e q͡ uenant ⁊ recordat ⁊ alig͡ l͡e q͡ defedat l͡e i por͡ ⁊ alig͡
q͡ euomit ⁊ alig͡ alleuiat ⁊ alig͡ pollucit. l͡e ⁊ ͡m oia pueiunt
h dui͡a ͡m i q͡ua͡te ͡q͡ti͡te ⁊ latu p̄m l͡e pa ⁊ alu͡ uat epl͡ p̄i
mos ⁊ alu͡ e morl͡z ꝯpoit q͡u ꝯpoit e licopi ͡d i uiuꝯ ꝯuenie
tib͡z. q͡m uapor l͡ei͡s corrupta ia c͡itulata i ipa uenena uad͡e ad ca
⁊ iduc͡ licopi ⁊ tulit ad cap͡d ⁊ i duc͡ epl͡ia ⁊ pue͡at alig͡
l͡e ͡d e aligt͡ ⁊ fulgis at lon͡ magu͡ ͡d e tonitru at capiunt
tiyanni mag͡ ⁊ aliu͡. pueit i ip̄o ea q͡ i duc͡it epl͡ia a tota
lpe ⁊ hi l͡e multa. Sic ex conue͡t cap͡ ⁊ i medi͡te a͡c mi͡d iduat
illa pelle epilenꝯ esstac͡t ⁊ l͡i lumuget cu͡ ug͡ꝫ lungo͡ de
e de gallino ⁊ i͡de de uita ⁊ i͡de de apio frigi͡d a͡ ueit epl͡.
plus. at ip̄i i ordiatꝫ muticꝯ. at q͡m pom͡t ymu͡ i lauter ⁊
l͡e i epia ⁊ alu͡ uet ip̄ reptalia uenena. Sig͡ quod l͡e q͡ ligiu
erit epl͡ia futura ⁊ q͡d l͡e q͡ ligiu͡t hu͡. pauce. ⁊ q͡d l͡e q͡ ligiu͡t p̄
clar͡ pauce. Sig͡ a͡e q͡ p̄ duc͡it epl͡ia futu͡ l͡e evitantꝯ lig͡ u
ge ad albediꝫ ⁊ e h i indiuitas uenar͡ q͡ l͡e ob ligua loch͡i
vtigo ⁊ i cib͡z p̄ dut epl͡ia futur͡. i͡de fauit copia ͡guo p̄u
ta e fal͡is fantasmatib͡z ⁊ cadiolis. Sig͡ a͡ hy. p̄titꝯ ad fau
a por͡ ⁊ q͡d q͡m ⁊ q͡d p̄ i por͡ fit q͡m l͡pu e multa ͡gtta ueola
alba ⁊ por͡ e p̄ lux e agitate multa e l͡ig͡ q͡ ͡d crudo e defic
⁊ p̄ por͡m celeri ꝯl͡ud are l͡i e fit. l͡i uat i caio l͡i implui͡t
i ym͡a fit ꝯ ͡g uatum l͡i e replete h͡itu͡ꝯ. Si v͡ri e remitta
⁊ sp̄ulla e ͡gta͡ relic͡te ad mea͡ ut ligari ⁊ l͡i i ͡m ulla ⁊ q͡
ltia ditendo p̄ rex ul͡e ⁊ ul͡e te eti ad p̄ laui q͡ m cu͡d
epl͡ia e c͡iuca ⁊ i h oia l͡e remitta q͡ e de fle lallo. Si a͡ p̄ por͡
spu͡ ul͡git ad acutate ⁊ facies e rub͡ ⁊ p̄ por͡m aug͡ lig͡ l͡a
⁊ rubedo uenar͡ q͡ l͡e i ge͡lis ⁊ q͡ ip̄e e lag͡uc ⁊ q͡ p̄ cessa͡ri
me lag͡ius malcuol͡a͡ ⁊ e h v͡ri vg͡ ad rubore ⁊ q͡ re͡p
e v̄ni l͡e ro mac͡t q͡ m e lag͡uea. Si a͡ por͡ e v̄iꝯ ⁊ leu
⁊ e l͡pu vg͡ ad citrm͡ te ⁊ facies s' ⁊ p̄ por͡m apꝫ colic͡ ⁊ a

plo͞ms reualabit͛ q͞i amo͞s ⁊ tumo͞rꝫ ⁊ tp͞r͞ ꝯcauus ⁊ multipli͞cat
uginu͞ ꝯtinuatu͞ colore viri͞a vs͞q͞ ad ce͞tim͞ ⁊ ge͞mu͞ et sig͞t q͞
ē de cola. Si a͞ i por͞ ipi͞u fi͞unt madica ⁊ liu͞ns ⁊ lates usq͞ ad
li͞uore ⁊ me͞ dict͞ ⁊ hi͞n͞ sit paucar i alijs ⁊ i alijs ⁊ p͞ por͞ a
p͞ ꝯ mltē ⁊ tumid͞ ⁊ ē q͞d de sp͞a ⁊ tp͞r͞ ē aut͞u͞p͞ q͞ p͞cal
sit dicta multiplicatiu͞ mltē ⁊ q͞ viri͞ ē remilla ⁊ te. sit vi͞ q͞
sit de mlia ⁊ si ꝯ mlia sit ta͞ta ex adustione sa͞nis sit p͞
por͞ p͞a ē ē uiu q͞d q͞ assilat͛ stoli͞ i͞stantili. Et si fi͞ut ex
cola assilat͛ mare li͞prune Et si fi͞unt ex f͞le salso ē ē q͞d ꝯte.
Et si mlia adiu͞at͛ ē cu͞ tit͞a ⁊ long͞ ⁊ alitu͞ i͞nbli. Sig͞
d͞ p͞icle p͞a. sit i͞ q͞m si p͞uc͞ a ceb͞ por͞ adu͞ciens n͞ pleni͞ ex
sp͞e ē dol͞ capis ⁊ ꝯ͞ti͞ ⁊ ē q͞d͞ā lesiu͞ p͞ ebatē. Si a͞ fi͞unt ip͞
a͞ m͞b͞ sit ple͞ti por͞ i tu͞ ⁊ alu͞ q͞ abscondu͞t se ⁊ dolor ꝑa͞l
sit i laco v ē m͞ina li͞ m͞ uenenose ⁊ si a͞sto ē ē mu͞ulca ⁊ dol
sto͞ ⁊ si au͞miut ē ue͞toli ⁊ si ab ep͞r ē ꝯuedie i p͞te dext͞ v͞ ex
p͞pond͞u ⁊ i de splene i p͞te si͞nist͞. Si t͞n ē i ren͞b͞ pollut sig͞n
por͞ ⁊ si ē i ue͞ra ꝯstringut se ⁊ si i testis descendit se tot͞ i por͞ ⁊ si
ē ex mu͞re m͞stru͞a ē retenta ⁊ si ex corrupt͞e seis sit ē vidua ⁊ ostē
q͞ n̄ erat a͞n s͞r macedis ē m͞ ꝯtines ⁊ a͞n n̄ erat. ⁊ si i pollice i
spat͞is p͞ pedib͞ꝫ ⁊ i de alijs dicēnt͞ p͞ dolore ⁊ ꝯuedie. ꝑnol
Si mlieri p͞gna͞ta ueni͞t ep͞ria fetu eua͞cu͞ do lut͛. Si carnco.
a͞ fi͞ut lems ⁊ vi͞ns ⁊ p͞ por͞ recordat͛ ⁊ ulcat͛ signu͞ ē q͞ ca͞ta p͞.
Si a͞ i capite ueni͞t morphea al. signu͞ ē cu͞onis. Si a͞ por͞ fi͞ut
longi ⁊ ꝯ͞ins ⁊ n̄ recordat͛ et ue͞cuat͛ signu͞ ē dist͞al curois a͞ to͞
te i po͞. Si a͞ ꝯcurrit i͞ta͞ns ad de ep͞ria abu͞to ⁊ p͞ euo͞luit ⁊ se p͞g͞
ut ⁊ sic tu͞m͞ s͞imlas a͞qlas expulit signu͞ ē ublat͞ois ⁊ si n̄ q͞nto
a͞s ē ꝯ͞ngat͛ i tp͞r m͞l͞ dn͞ a͞t ex i͞ndis ꝯ͞stalib͞ꝫ q͞ pe͞ntes sit ep͞i dum
grec͞ i cat ep͞r tal͞ n̄ ui ē abil͞ q͞ p͞a͞ ē abuto ⁊ q͞it a mal͞ cu͞
ta͞ mola q͞ ē adeq͞ta. Et si i q͞nto septenario a͞s h͞eat ep͞ria ex a͞
puata ceb͞ ⁊ ꝯtinuant p͞ etates p͞cedentes. nec ē abi͞ q͞ q͞ter
a͞ sequit͛ sit tite ⁊ ecudo vi͞ bitualia. Si dubitas vt͞ sit ca͞t͞ v͞ n̄
sb͞stingu͞ i͞pi͞u ē cornib͞ꝫ capi͞t ⁊ si n̄ cadat ca͞t͞ ē. Si a͞ cadat n̄
ē ca͞t. Si por͞ ep͞r tre͞ꝑt euei͞ut ⁊ potissi͞ i sene p͞icl͞m ē mor
tis. T͞m dico uob͞ de ep͞ria q͞ ego hi͞n multos i ca͞ mea uiue͞ns

senes paupes et diuites uiros et mulieres et fere de oīb3 lapī epī et tuū
p me n̄ p aliū indi aliq̄ eātū n̄ eēt piū · at q̄ puerulis ex mala
regiōe et q̄ n̄ mltū dimitt3 et tū tm̄ diligētissa ī oīb3 et pr̄ · ok
dietūtī ego nescio tū q̄s sciat et h̄ dico ipp̄ h̄ q̄ eiz pr̄ · ueīnt ad uo
nomē de honestate uos ipos ē uanis et falsis pmissiōib3 i tali
ep̄ · q̄ fere oīs ep̄ ē mag̃ difficultatē eradiant cato q̄ em
dicam ph · **Cura** · Cū q̄s ē i pox si q̄s pōt os ē eaue p̄ā dī
cat · ē · 1os ubi pculdu^o lingua statī · Jaspar fert mīrā th̄ mel
chior · balthasar auru · Si q̄s portat secū h̄ eā noīa regū ·
Solūt^a morbo dm̄ pietate caduco · Jtē a^r ter dns feci so
iate amicis pbatū ē frequēt q̄ statī surgit · Et dī ē q̄ si scd̄m
et portet ad collū q̄ p̄tc eat · Dī et q̄ si pr̄ et mr̄ l' puer
ā mīci ieiunēt trib3 diebz et p̄ea uadat ad eccīaz pandiat mi
sā et p̄ea sacdos fidel' dicat sup^r h̄^m capud^m 1^m euāgelii q̄ dīcit
hic q̄tuor tēpū i uediunīs p̄ tm̄ lec̄ eīus ubi dī eam spūmās
et stridēs · et h̄ gn̄^s demoniū n̄ eicit^r n̄ orōe et ieiunio et eī et p̄ea q̄
i^t sacdos pr̄ de nocte p̄ i ferēn3 legit sup cap q̄ scribat et portet
ad collū eat p̄tc · pculdu^o mltū et sc q̄ eūnt ep̄lie ui^r ē ual
q̄cūi si portet ad coll' at q̄ciuz in cuat pīōn uōna id'hat
ruta freq̄nt et q̄ otiē odorata mltū vz gūū ruthe agstus lig
pōt cū tanī ordi et aceto et odoret freq̄nt et q̄ otiē mltū vz · Cor
rigia fcā de pelle lupi si portet^r uir carne at q̄ fiat eētū icu
pie mltū vz · Si sangs mīcele miscat^r cū uīn mltū ofert ea
io et si celebrat id fac · puet^m teputū i melle oīnestū l' ad coll'
portatū mltū vz si catul' pōt i olla i furno et q̄ olla colo
pnat^r et lutet^r et q̄ stet i tanto tpā q̄ sit pliuizam n̄ tū q̄ adu
rat^r et q̄ pliuizet^r et q̄ eputet^r pul · exhibeat^r ēpū · coagulū lep
us mltū vz · puet^m adriū lac · zz · et vz sedat^r g^s puet^m in pua lu
ē ad mod' fabe l' medie fabe et tinante i aq̄ uitis decis3 i^o lat de
zīc odito et p̄ea oītuat^r cū uet^r et uitat^r eo q̄ mltū ē ualē · Cū
g^s q̄s ē i pox^e tact^r cīma tortit^r et pōt^r ygnū l' ad calcē dentes
ip bauchui et q̄ n̄ destituat^r dentes et ut pbt tam lig^r cū cīcu
ea at medicum at ē lucco rute et luce^d rute plnaat^r p narīs et
p por^m · q̄ euomat et stet^r capi et totū cor^s tenet q̄ tec^r valo

ihora tm̄ tollentur et post ea cedat pm̄ et calamita lit knol' digerens lu
le pdicas et galline. vlti' a' m̄ e euacuata et p' digerenda h codicom
m' pertis et particl' puradis. Incipiamo g' a prius et i kanabz
eg' i hius frequenti euacuat p' epula et vini potatoz et p' corpoz
lacus et maliu regim̄. Ideo i prius i tractat regim̄ multas et vita
dieta solita et temptata et utz oio coitu et p'u oio abstineant a vi
no lic' p'le vitet g' ois epula. De vino a' d' G. qm̄ liovini
i'unamtu leibz i prius i mutent' odoz p losiu qm̄ ruta est
mu̅ca tepet' pitis mag. Si a' sint ad ulte etatis i q p
let letur m̄diana appli' tr' li ca e lag' a li cor e plectoru
tu qciz ca sint g' p' fiat kioi de loplic dem̄ de aqua li in
digunt dem̄ de v'eius q lic lo lig dem̄ fiat ven'le it spitula
dem̄ fiat cautia et leccones. In eius g' eius utat' i'to lyr' re
endiu' lennol' lactue conand' veteris an ℥ iii. rute pioie
plopn poli motam absinthii an ℥ i. lucci liu tix an lb b.
leuite le pioie lilelos an' marat' yu de kion an ℥ i. mell'
zuc' an ovtos tros fiat lyr' dem̄ p gro' e i'to mdiane re a
gama ʒ iii. pulr' colaqnt' dyag' du reubarb' an ʒ i. maste
lidan leuite li lilos ganol' for absinthii fol' ante an ʒ i.
verrucis ʒ iii. ofricat' e oxi'le lilli' et imiscat' et p xv dies
lue oficoiz dei ʒ b et i fozuit' pulte l' plo l' mui h ocuciu pu
darii. Et cu coz lusti' pgatu sint fiat luupha et i lupha
pini' ea q i lyr' pouit' pt' q mel et zuc' et fiat ieiuno lto
ortimuco' re dieb' semel i die an cibu l' p'. Si delectet' egh
vir excitiq a siruph utat' i'ta opiata re tyriace ruliocan
tate an ʒ i. et exhilerat' eu de ciatac absinthii i uino. Si a'
m̄ sint kica q frequenti accid' digitate m̄ p hut mol' re tad
pitos anabol' ro lille plopn pioie ione vila qrtam po
li motam origanu calamiti vteulz salme vteulz rutte an
℥ iii. lenite lililos le pioie rone an mant' an ℥ ii. flor
kientos anab' ℥ iiii. lucci absinthii lucci liu tte an lib' e mell'
lb i et i fiat lyr' qi lb ii. Si a' m̄ lit oteta i lto addat' m̄ta
et i epr' lpicinardi lq nattu calam' aro et si i mite rubea
maioz artia et lamina et i de aliis addat' ea q hut alpitut
artheim

ſtrate ad urbem. Rx. diagi ꝑget lit. ix. agarici ebuli aloe.
an ʒ. iii. euforbii pulpe colloquintide eſule an ʒ. i. ierelogodion
ʒ. v. maſtice bdellii. ſi ſeleos ſe. rute. ʒ. ii. ſ. fol. rute. fol. abſi
gamos ſpicenarum. an ʒ. i. confi cum oximelle ſquillitico et inviscatur et p
xv. dies luce condite exhibeat a ʒ. iii. uſque ad iiii. vel plus uel
mi. iux. competentiam patientis. Deinde ſtupheret in ſtuph. ponit cum
q in hys deinde utat quibus uite tyriace mitridati an ʒ. i. deinde
hec tam e. et p ordinem. Si aut iii ſunt media digatur lit. x. tad
beni. per dicta ſpacia. gummi arabici ʒ. ii. de quibus ſlopi pro
one rute poly. montani an ʒ. i. lucca bor. luna lea bro
le lucca tim tit an lb. i. ſe prole ſe rute uiſa quantum epi ſol
lene polipod an flor. ſticados arab. an ʒ. iii. mell. ro. lb.
fiat lit. Rx. digi ꝑget lit. ix. agarici pulpe coloquintide an ʒ. iii.
lapidis armenici ix. abſinthii ʒ. iii. ierapicra ʒ. vi. bdellii eius
ſe rute ſileleos cinamomi. gariofi. foliorum rute fol
abſin. an ʒ. v. confitiatur cum oximelle ſquillitico et p xv. dies luce conditis
dentur ʒ. iii. vel plus vel mi. iux. competentiam patientium. Deinde ſtupheret
cum eis q ponitur in hys et accipiat tyriacam e auream alexandrinam
uel ordo dicit. Deinde os p medicinis utatur capparis et
mutationis et fomentationibus et balneis. Cappara fiat e lucco in
drann cortice tabuci et cum lucco maiorane fomentationes
ut e caſtoreo ello et pix fomentationes e anthos et ſticados et
cum e tm calefiat et ſi ca e ca. ifgdet cap. cpite et lucco
intec. et ſi e humida deſiccatio et ſi in omnia fiat p ordinem et in pe
uali b. pn medio tunc et tn. in autumpnali et ſemel in eſtate
et ſemel in hieme. Et ſi puciat a ſplene cat. ꝑ pat. ſplenem
i de ... et eſſe et alys et ſi uciat a pollice ſtugat. fortiſſime in
por. et fiat cautum et i de alys mbs ſi e ple. Intellige quod
g uit medicina cat. ocm ep. et i longum ulcus ut ofans cat
ep. et potiſſime. Si ca e tca. Rx. mitas ſquillas ntatus
tas l ozam et ꝑtiat i uale cireo intento et ſtop. tu demi
le q ſquille co ho piat et co hopiat olla e corio gillo et ſterl
ſol ul medie i diebus canicularibus totidie agitet ad mod
ſhuero. p dies xl. et p ca demit i oximelle dunt et exhibeat

mod' tpr' h' ꝯtrꝝ pma p' dat p le uiz ad ʒ iii· cotidie de mane
Si a' n̄ plenū tanto tp̄e exspectare ꝯdigat' ꝗ aues calos stet
tiat clisma cū ter̄ centaurea· Itē purgetur uomitu cū le triphi
ma oxi'c· diuit'· Itē i cā tn̄ utat' isto electo li ē dulces· Rē dy
ab' dyatamon dyamargarito añ ʒ iiii· misceant'· Si a'
ē purgar utat' isto· Rē· dyamante dyaton piperon· dyatessaro
añ lb· ß misceant'· Si a' cā sint ea· utat' isto electo· Rē· tria san
dali· zuc' ro· dya rodon albis añ ʒ iiii· misceant'· Itē si cā ē
ea utat' corroido i salcamitis cius· Et si cā ē tn̄ utat' i pr'
lue· Rē· cū gi̇m̄ piperis propi· mite deliciatorꝝ añ ʒ i· gum
ol'· cinamo' cubebarꝝ nuc' m' cardamo' galange zedoa
rii· se rute se pione li salcos· an maratt cumin añ ʒ i· pl'
ingectur et ponitur i sacc'lo de aluta et utat' eo ē oi eo gra'dū·
Itē si ca ē tn̄ cor' m̄ditum utat' ista ꝯfectione i q' iura mag
nū inuamētū· Rē amb' gtie bol' calamite añ ʒ i· lapidam
pirati mastic' cius gariof'· lig' aloes añ ʒ· i· mira ʒ· ii· ꝯfici
ant' cū aq' ro· optia· i'ta ꝯfect' utat' ꝯ mois ꝑ q' fiant
pille ad q'nti'te ciceris et q' de mane singlu' eas integr' h'o q'
alios ꝯ poit se ꝑmas et q' recipiat cum· et q' adsz dic tna
te totū ꝯfecꝝ· Si a' cā sint calla utat' i'ta ꝯfect'· Rē amb'
gtie se pione ꝯ copi pinet' bacce bizancie añ ʒ iii· sanda
li mitacelini corioind' añ ʒ i· ꝯficiant' cū aq' ro· et aceto
et modico lapdani et utat' ꝯ in pito· Si q'd cal' plenat' lige
t exma ligamēta fortiss'a et doloriola et fiat fricaciōs fortes i to
to cor' potissime i exīms et mod' tenendi sit i capi'ta a lateribz
et t hedo ulq' i fiora vitet' os cae cpi' q' dic se et pollic' mtz
replone cibi et pot' uitz oia fuiola q'd se allia cepe et oia ml'
tū ca· et uitz os fruct' n̄ sapitos ꝑ ꝯmestione et pū uitz oi
a ligilia et oia q' se dune digōis uitet' i' sopnū diurnū et iace
ꝗ toliū et capite i climato· uitz ē sint i acte maximū clpiāt
ulq' i firma ꝯ postea vitz sopnū magne caū' et rugitū leoū
et oia ꝯribilia et uetū imdiole et uitz ira et talia atriā dict
ē tumor et solicitus et uitz buit oia illa q' faciūt ad libertaꝫ
exalacōꝫ sp̄uū ulq' extiora· De aere aer sit mūd' et clar' n̄

VI

gens ad actiuitatem tuam & io obert mutare de vno regionis cali
di & sic. Sit a domus & tota sua habitacio longe a lacubus & ab
aquis in modis. camera sua sit tingetur cum prope terra soli ac
calamita & omnia foramina sint clausa & est tota camera quasi reple
ta illo fumo aperiatur vna de fenestris ut exeatur & per interiora
camera & iaceat capite eleuato & prhumar sit plenum de folijs
prope terre & mone rone & pth motum. Et cum manilia
recte & sufflantes ex parte sunt secretis capitis & totum corpus mundi
dem & per penitus & teneat pomum dem in manu. dem circum
cirata tumpato per loca multis munda & delectabilia. dem sustra
buit secundum ultimam primum & studeat cibum mature & cibaria sint pur
ca & in minimo & in quantitate & non abluat se nisi cum aqua cale tam in puri
ma potest. De pane panis sit de tritico nato in terra leui de pro
no culta non fimata non paludosa & panis sit bene coctus & bene fer
mentatus & est operata quantitate salis & sit de vna die vel duabus ad plus
etc. alium panem vitet. De vino vinum sit clarum mediocriter
tinctum odoriferum antiquum vitet propter nimiam caliditatem & vites propter
fumositatem & sit in parua quantitate & est modificata quantitate aqua uxor m
mcum & vinorum & regionum & temporum etc. De aqua aqua sit
tota munda clara ab omni lapide remota & stet vel currat
quod sol de mane penetrat ostium fontis & erat & loca munda et
capiatur aliquantulum longe ab ostio fontis ut sit mundata a
tutibus stellarum. De carnibus carnes sint quarum est pulle volantia
omnia siluatica & coluaria preter illa que degunt in lacubus & aquis rui
est postea utatur quadrupedalia utatur carnibus agni annalis
& uitulini lactantis & edi capriti cuniculi iuuencis & capriolis uiua
omnes alias carnes vitet. De piscibus vitet omnes piscas vitet
cet coraceris utatur piscibus saxatilis coctis in vino pro salsa
petrosillo. De ouis utatur ouis sorbilibus. De oleribus. Sic
cetera utatur lactuca spinargiis coriandro cicorea & fam
ola & a tribus & si caret est tamen utatur borraginibus. bletis cum
mellio per spargo omnia alia olera vitet. De leguminibus vitet omnia
preter quam brodia ciceris. De caseis vitet caseum non bene
solutum & pinguem & parum pro comestione vitet omnino sal. De fructibus

De sompno non dormiat de die ut dictum est sompnus in principio noctis et longe ultra medium vigilie medium noctis de ultimo post cor. humiditatem corporis puta per primum.

vini et fructus qui scripticos mediam post cibum ut dictum est. De coi-
tu quibus prohibitum est post ista hoc generantium. De quantitate vini quantitatis
secte mane ante cibum et fortiter post cenam primum. De iniunctione et
minutione replecio est multum necessaria in minutione in annis et potissime illi
qui habuit consuetudinem secundum multum sensibilem. primo tamen minutio precedat
purgacio est malis repletis humoribus. Si autem corpus ueniat ipso casu primum
multos removeat et luxu suos resolutos a partibus inferioribus et
calor generans partis et humores peccantes in quo impediantur tamen
non conveniat quando est tole. et quod uult se extra in hiis que dictum sensatis
una et gestis minuta. Clarificatio. Si dubitatur quare quando non
humores ab inferioribus partibus ascendunt ad caput est ut galienus et paulus di-
cit quod G. Reandr. illud apho. non heretica totalium id est dicit quod
co. euaporatio ascendit uitis ad secundum in dormiendo hoc quod humores euaporatio
se ascendunt ad cerebrum et potissime illi ex quibus fit epilepsia et ut uenenosi
et horribiles et fetidi de quibus in aliis malis morbum caducum cum
anothemia et quibus in uentre agitatas horribiles fetida et qua-
talia petit uim hoc noxis quo in ituret ad cor et cerebrum et capiti et si
ad cerebrum epilensia potissime quia euaporatio in cerebro contrahatur et post contracta
ta cadit in hoc et in opilat et in producit totalium spiritum est et cetera quod sunt med-
ie. Secundo postea dubitatur quod in epilepsia non est poros continui et de eam proxima
nata quam dolor est continui est tunc in cerebro continetur. dicendo quod medicina tamen sunt
huc ad cadendum et ut medicina dilectua et ad eandem epilepsia est quod
sit multa et ideo continent in cerebro non est tamen tanta quod post forte pori
continuum et si factum non esset epilepsia et auctoritas. Secundo notandum quod et simi-
liter fortius penetrator nota tamen post puerum in epilepsia in illis que habuit sto-
tum dum tam exhibetur in prima quanta et repleta quarta. In aliis
autem non dicte ut in declinatione et corporis humiditate continuatur vini in uapo-
re. Tertio intelligendum quod pori epilepsia recipit aduenit primo diuguit
longo morbum de facili sanatur quanto est tardi ueniet et longi du-
rat et tardi curatur. Quarto intelligendum quod si non continent in secundo pori est
est maulescit et uoltu et si itellis egrotes in porro ueniat in lectum
et si in uelum uini et si in carnibus pollutio sicut dictum est de ... Quinto no-
tandum quod luna habet quatuor quadrantes quod assimilantur quatuor temporibus prima
est ca. et hu. que assimilatur veri. secunda ca. et sic. que assimilatur estati.

sica tm̄ ⁊ sic q̄ allidat͛ antiq̄ no · a͛ria tm̄ ⁊ h̄ q̄ allidat hi
cum · Sic dicit q b͛a q̄d n̄ erit sic · hunda q̄ sicte hum
idat oc humid͛ c̄ p̄ i nervib; · d͛ q dux͛ ē augment͛ q̄d
⁊ h ei p̄ q̄d ⁊ q̄ d̄ fantasticū in agro ⁊ h ei b͛a p tanto q
humid͛ rarificatū maiorē occupat locū ⁊ c̄ humid͛ clara
te luna v̄ splendet̄ v̄ argent · Cap̄m xxv · De apoplexia :·

Apoplexia ē pas͛ cerebri auferens sensū ⁊ motū toti corpori
et subito magis vite perdente · hec oppilōz i ventrib; cere
bri tā p̄ncipal͛ q̄ n̄ p̄ncipal͛ · Cā h̄ passiōis ē a͛ cerebrū a͛ m
or · cerebrū d̄ ē causa · pcussio obviacō vehemens ⁊ repletia humor
mittens cereb͛ v̄ capi · a͛ ex vino ⁊ aliis a͛ illi q̄ i estate capit
ex hospto intrāt tepida pnidā marmorea · Si ab int͛ h̄ ē a͛ p̄
a͛ ⁊ sic a͛ p̄ san͛ exuberancia repletē ventriclōs ⁊ mea a͛ ani
ac · a͛ sic h̄ p̄ hu · fleuma a͛ p̄ ut; · a͛ p̄ ca · gña · Sed mirac
cur a͛ si accidit tanto tēpi ē q̄ h̄ ē uenā pticlariū ē · Cā a͛ au
cedens sic epula ⁊ repl͛o numa cibi ⁊ pot͛ calū tunc calefacti
⁊ diminutio cal͛ic solite ⁊ retentā sanguinis p̄t solitū ⁊ minu
cal͛ic i iuventute ⁊ ad vinat ad h̄ pluvie multe tēp̄ hiemali
tas levitatis alr; humid͛ diminutio ciborū solitā repl͛o nimia p
solitū ⁊ i de aliis q̄ formulis · Intellig͛ q̄ apo q̄ h; tres sp̄s d
figiūt a p̄te matie ⁊ ex p̄te assuetidinis ⁊ ex p̄te matie q̄ uen
eū replent͛ ōs tā p̄ncipales q̄ n̄ p̄ncipales ⁊ meat ⁊ h̄ ōīo ē
te ē maior ⁊ q̄ replent ⁊ a q̄d tantate et ē media · sz si repl͛o
fiat ū usq; ad mediū tc ē minor · ex p̄te accidū diligit q̄
q̄ suspirat ē magis difficultate ⁊ spuma ē i ore ⁊ vox ē stra
gulatoria ⁊ i ordinacō hanelit͛ ē mag͛ valde tc ē maior sp̄s
eū si ēē tā oī hanelitu ⁊ voce ⁊ spuma ⁊ motu sensu vn ce
te detū · I n̄ b͛a a͛ sp̄e ēē suspiriū ⁊ difficultas ⁊ i ordinacō n̄ q
aliū q̄ etc · In tcia ē ē suspiriū · sz n̄ ē i ordinacō n̄ spuma n
vox strugulatoria · **Sig͛** · Qu̅ī ru̅plant ad pna ⁊ vides cū sensu
⁊ motu · ⁊ c̄ diminutē sopno g̃ui ⁊ pfundo sic ē sopn͛ q̄ no
cat͛ sbeth ⁊ sitat tc uocā cū pp̄o noīe ⁊ alta voce ⁊ thec ca p
pillos ⁊ q̄ duplica digitos ⁊ stringe fortit͛ ⁊ punge q̄ ē ca
a͛ stilo · tc si n̄ nullo m̄ sentit; apoplē ē potissime si subito uenit ⁊

cum alia uice. aliquando tamen est magnum dubium utrum sit uiuus uel mortuus
propter priuationem sensus et motus et hanelitus et pulsus et tunc claudantur omnia fora-
mina corporis et floccellum lane minutissime carpinatum ori eius apponatur
et si mouetur per illum lane pendulum adhuc uiuit et si nullo modo mo-
uetur mortuus est. Vel sic accipiatur ciphus plenus aqua et ponatur supra pectus et [illegible]
preparetur omnibus de domo quod sedeant et quiescant si domus est solario et
pauimentata et aqua in uase quiete [illegible] aqua uasis diligenter et
si nullo modo mouetur pendulum mortuus est. Si autem mouetur adhuc
uiuit. Intelligendum ergo quod apoplexia licet curatur cum epilensia et mania et in capitulo dicitur
cum tamen quando epilensia est preuidens. apoplexia autem non [illegible] quando [illegible] retinet et paralisim
terminabit tamen cum apoplexia est in gutta [illegible] et multa et [illegible] quod per [illegible] est R
si terminare non potest. Sed est [illegible] in paralisim terminatur quando in apoplexia est du-
plex [illegible] per neruos [illegible] paralisim sicut in paralisis cum coadunatur [illegible]
apoplexia et ita paralisis terminatur in apoplexiam et apoplexia in paralisim. Preterea
sciendum quod apoplexia differt a sompno [illegible] et [illegible] quod appellatur [illegible]
et dicitur alitargia et a sincopi cordis et a sompno et litargia dif-
fert quia [illegible] simulatione. Sed apoplexia [illegible] et est [illegible] in apoplexia nulla est
excitatio uel responsio. Sed in aliis est aliqua est uiolentia differt a sin-
copi cordis quia in apoplexia facies assimilatur faciei uiuorum. Sed in sin-
copi assimilatur faciei mortuorum. Sincopis [illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] cum [illegible] a [illegible] non [illegible] in [illegible] quia [illegible] est [illegible]
ta facies est rubea et in [illegible] est facies est [illegible] albida est [illegible] mixta. Et
sic est ex causis [illegible] cum est [illegible] et [illegible] ex [illegible] in [illegible]
[illegible] facies ad [illegible] et [illegible] et [illegible] ad [illegible] est [illegible]
[illegible] et sic est ex [illegible] est [illegible] est [illegible] et [illegible] est [illegible] et si ex
causis [illegible] consistat ex illis. **Pronosticatio.** [illegible]
apoplexia forte [illegible] est impossibile curabile uero non facile. [illegible]
[illegible] non [illegible] manu [illegible] est [illegible] diligentia [illegible]
[illegible] quod si [illegible] cito [illegible] et motum [illegible]
[illegible] mouetur non [illegible] cum [illegible] quod si in [illegible]
[illegible] spasmo in [illegible] mouetur non [illegible] [illegible]
hora [illegible] soluuntur et [illegible] quod [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] et hanelitu et est [illegible] mortuus non quod aliquo in sompno habet [illegible]
pulsum et [illegible] quod tales mortui [illegible] uel [illegible] post [illegible]

inat' e ita debil' ab[illegible] q' nullo aere exiori indiget et dz sciri
p xxiiii horas antequam sepeliat' . om's g' apoplic' iacet et ia-
cet' p xxiiii horas antequam sepeliat' . Sz [illegible] multi hui'
amodi et io multi valde sepeliunt' uiui [illegible] g' ipso tamen
[illegible] . Dico ego quod ego uidi multos apoplecticos et ite
[illegible] uidi aliquos euadere a morte [illegible] et morte euadunt
[illegible] . **Cura** . Si ca e [illegible] i p'ncipio fiat fleb' de uena
cephalica [illegible] cum [illegible] ut plurimum [illegible] ad huc
fiat fleb' de uena cephalica dum tamen [illegible] tollere . h' fiat
[illegible] et [illegible] et [illegible] et resoluat' [illegible]
a [illegible] . deinde fiat [illegible] fortiue e [illegible] et a
ceto [illegible] deinde fiat [illegible] . R . [illegible] piperis [illegible]
[illegible] fiat pulvis et aliquis [illegible] pulvis [illegible] calamum in [illegible]
in [illegible] bonum e deinde [illegible] c alupta [illegible]
et [illegible] deinde [illegible] cap' cum de [illegible]
[illegible] calamita [illegible] ruete [illegible]
[illegible] et bulliat' i uino albo et [illegible] cap' [illegible]
[illegible] cap' e [illegible] exiccet' . deinde [illegible] capilli et
cap' [illegible] uino [illegible] ruete . deinde ungat' [illegible]
[illegible] . [illegible] . costu ruete [illegible] et [illegible]
[illegible] bulliat' in oleo [illegible] oleo [illegible] calido i ungat' cap' [illegible]
[illegible] castoreum [illegible] castorei galbanum [illegible]
[illegible] piperis sulphis uiui [illegible]
[illegible] toti [illegible]
[illegible] ut [illegible] conia [illegible] toti
cap' et [illegible] conia [illegible] et calam cap' applic'
et [illegible] capellia [illegible] et calefiat
[illegible] calam q' qui [illegible] capillos et
[illegible] ali[illegible] applicet' et [illegible] oia p ordinem [illegible]
[illegible] tota [illegible] morti [illegible]
[illegible] dici q' ex [illegible] medicaminu [illegible] quidu
[illegible] apparet alia [illegible] p apoplia et [illegible]
ad [illegible] morti' qui oio et [illegible] et io [illegible]
[illegible] ut ipse dicat dz sepeliri [illegible] tres dies [illegible]

oplen et est spacium lxxii horarum. Si autem pueri qui cum amalunt sunt
q cuionat et fit cibis solidioribus et in maiori quantitate q in quartum et decre
sunt diurne ordinacionis et quartana ut potest contingere et terciana et iterum lagena
cum et fiat dia poidies q tam tercia et quartana quam fit cum in cauda in causa
ut u ordinacio quod hic repetere. Clarificacio. Intelligo quod hanelitus cum quo
est cum suspirio in apostemate defectio nam post fit cum terre cito mors sed in lusto
catis et singultatis. Sed est aliquod in gluto et in ordinato. alii tamen per
hanelitum ita debilitantur quod non cum nobis possibile in illis qui habent cor et
tum nec hanelitus in apostemata non est ipsa lesione causa sed ipso male mo
uente ex desidio et cetera. Ladiens et in iterum non moueri nisi quod non
mouet in tempore lenitatis sed in tempore magis necessitatis sed id. Tertio nota
quod apostema est ut plurimum in cibis et hoc est ipsa nobilitate membrorum et nimium
quod membra nobilis non possunt pati longitudinem morbi et molestias accidentia
non. Si autem contingeret quod non est talis per se ipsa miseri accidentes et incolumitas
sed non uigorata uirtute ad locum proprium et quod de corrupta tamen in
infundit in minus et ita curatur per alias ut de omni. Tertio nota quod frequenter
accidit paralisis in parte dextra quod pars est minor et mouetur magis apud illam
tamen sit in parte sinistra ipsa debilitate loci et in plurium generatur in parte ad quam
minus magis declinant. Ultimo nota quod in apostemate et epilenco paralisis uel lig
num uel aliud tale debet poni inter dentes et molestiam et ad hanelitum
et ut dentes non destruantur. Capitulum xxvi. De paralisi.

Paralisis est in membro mollificacio cum ablacione sensus et motus.
Quedam tamen causa extendere. quam in mollice extrinsecus de causis per
in membro minima accio ruptura in celo per cutulium dislocacio uel
in membro minima lenitas et premens et claudens. aut membra causatis ex
alias constriccio ligatura et similia. Si abierint tempore omnia illa que opilant
et claudunt organa ingressus in membrum ita quod spiritus ad corpora peruenire non pos
sit. Ista autem intrinseca est ut plurima et talia in causa ad hoc
et cetera. minime non addam cum alio membro ipsa et talia quod est eius. vnum
tamen quod potest in paralisi tamen sic est apostemata colica et lucio
cacio lucidas. Intelligo quod dicitur est paralisis quod est uniuersalis et quod particula
ris. particularis est in parte tamen aliqua in membro aut uel ueni aut in testis aut
aut magis. aut in manibus aut in mamilla et ita de aliis. aut est uniuersalis et aut
ulis quam tres medietate corporis in longum ita quod alia est in uno latere

alm̃ i alto alũ i amb(ob)z p(er)t q(uod) i capit(e) q(uia) si est i capite te(n)et
app(ar)o. t ẽ itell(igen)d(um) q(uod) d(iffere)ntia ẽ it(er) sp(a)s(m)um t p(ar)alisi(m) q(uia) i pal
li p(er) longu(m) m(em)bra q(uia) i sp(as)mu(m) c(ontra)h(unt)(ur) lanu(m) t ẽ h(oc) i p(ar)alisi ẽ m(od)i
tiua t dupla p(ro) m(em)bra t t(er)tia d(iffere)ntia ẽ q(uia) pl(us) ẽ ex m(ateri)a h(umi)da t
i p(er) longu(m) m(em)b(r)i h(oc) longu(m) t c(on)t(r)ahit h(oc) latu(m) totu(m) q(uia) ẽ i sp(as)
mo. p(ri)mo q(uia) m(em)bra (con)t(r)ahu(n)t h(oc) longu(m) t p(er) longu(m) h(oc) latu(m). i sp(as)
mo ei m(em)bra lanu(m) c(on)t(r)ah(itur) i sp(as)mu(m). h(oc) q(uia) m(ateri)a ẽ mag(is) (con)adunata (con)
artata t i dibita i(n) (cor)p(or)e m(em)bri(s) q(ua)rum t ip(s)a h(oc) dilatat(ur) m(ateri)a i lati
tu(m) d(iffere)ntia ẽ q(uia) m(ateri)a sp(as)mu(m) mag(is) t(ra)h(itur) ad neru(m) q(uia) sui (con)c(a)ua
tĩo bil(is) in ip(s)o p(ar)alisis q(uia) ẽ m(em)br(um) mollitie(m) t remollitio(n)e(m) ita q(uod) ci
manu(m) tua(m) potis m(em)bra p(ar)alitic(um) eleuare t dep(ri)me(re) s(ed) (con)gru(m)
madicam(en)tum. i(n) sp(as)mo a(utem) n(on) cu(m) m(ateri)a sit rigid(um) t d(u)r(um). **Signo**
pulsu(s) p(ar)alitica ẽ occult(us). debil(is). frequens t i ordinat(us) v(er)i ẽ albu(m) t
tenuis. alu(m) t(ame)n ẽ multu(m) colatu(m) ip(s)i tenes n(on) potentes teg(er)e
q(uia) vi(n)c(er)e dolor(e)s. a(ut) te. a(ut) aliq(uis) mor(bus) (con)tinuis lanu(m) i sp(as)mu(m) ẽ
forti(s). s(ed) si est i glacie. p(ar)itu(m) t lanu(m) tenuit ita ca(l)m(u)s s(ed) si est
i igne t ocis. alu(m) mediat(ur). Sig(na) a(utem) h(umo)ris p(e)c(c)atis sic q(uia) si
ex sang(uine) pulsu(s) ẽ plen(us) t color cor(poris) rube(us) t vene repleti t
totu(m) cor(pus) plenu(m) t sig(na) sa(n)g(ui)n(i)s p(re)cedu(n)t. Si ex fle(umate) ẽ albu(m) pu
t sig(na) fl(eu)m(a)tis a(p)parent i toto cor(pore). Si ex m(e)l(anc)ia ẽ lu(m)du(m) (con)co
a(ut) sola si n(on) p(ro) t si fiat h(oc) ẽ p(er) admixtione(m) ẽ alio h(umo)re (con)t(ra)
io a(u)t(em) t h(oc) sig(na) h(oc) (con)p(os)ita. Si ex apate ẽ t(e)nb(er)e t d(i)m(in)utis ap(p)
i lato (con)t a(ut) p(ar)alitic(us) ex i(n)diciis cog(no)scit(ur). **P(ro)nostic(o)**. Si i(n) p(ar)a
lisi(a) v(er)i ap(par)eat i(n)dicis sig(na) p(ar)alisi futu(r)a a(ut) sp(as)mu(m) p(ar)a
tĩo lis i le(n)ib(us) dedi(ta)l(is) a(ut) nap ẽ cat(us) timor le(n)ie(n)tis p(ar)alis lo(n)ga
ẽ(st) le(n)ie(n)tis p(ar)alisi lo(n)ga ẽ p(ar)alisis si ue(n)it ex dista(n)cia
m(ateri)a i(n)uo(rum) (con)t(ra)c(ti)o a(ut) ruptio a(ut) ex(ten)s(io) p(er) ci(r)cu(m)fere(nti)a
p(er)cu(r)natio. Si a(utem) m(em)bra p(ar)alitica tactu mo(u)ent a(ut) color i(n)u
(con)u(er)t(itur) ualde malu(m) t si n(on) sp(es) ẽ i cura(tione). **Cura(tio)**. i(n) cura(tione) p(ar)a
lis(is) deleri(n)t a(n)te q(uod) a p(ri)mo n(on) d(e)t(er) fortis m(edi)c(in)e. p(ri)mo deleri (con)s(ide)
re q(uod) si ẽ de. t si sic d(e)t(er) m(edi)c(in)e (con)p(os)ita ex calis t s(i)c(ci)s. 3o deleri(n)t
(con)silia(r)e si m(edi)c(in)a multu(m) cal(id)a n(on)ce(t) t si sic (con)t(r)ahit(ur) t ci
ca(sto)r(e)o t mel(l)i(ti)s t a(n)thos t alib(us) mediat(ur). q(uia) m(ateri)a mag(is) ca(l)i
tĩo alũ dissoluit t diffu(n)dit m(ateri)a t i(n)t(r)a augm(en)tat morbu(m)

Extrem̄ consolidare cum medicamina ꝑuenit· longius inuenit· quam alii
apud se ꝑticulariter ꝑracticantes ꝑrimi ualent. Volo dele consolidare effectum in
diuersis casibus ꝑalliatiuum· quum alii mini calefaciunt ulcerati mi
bus non licent· ideo non licent ut unicuique natat que incipit dele
inspicere & si color est rubeus & caro inflamata et comprimit deal
bat· bonum est· Si autem non dealbat· comprimit· & manet rubedo·
signum est quod nimis calefactum & est hoc si ulcera aspirat· quia medicata
nimia se putrefacta ut dictum est· In primis quod dietet et aqua or
dei & ꝑ de melle & tenui dieta non solum usque ad tres dies· sed usque
ad vii· vel xiiii· si uis tollerare quantum calua quoniam sunt uolatilia a
la terra & condita est herbis a rotiis ab omni uino caueant usque ad
declinationem morbi & si ꝑotest aqua mellata & aquam et non forte· & si
potest ualde ꝑrimum· quod si lex res non ales debet uergere ad licitum ꝑ
est aer calidus & ꝑost lotium vngulas· & de aliis similiter quod ꝑrimum
potest & calua sit licita· Si autem fuit de lau fiat tloidum
luat oxizaccarum & oxi ꝑ ꝑ & ꝑ ꝑgeter et katartico ꝑ
ali & oxilaxatiuo & ierapigra· deinde inungatur cum oleo laurino
costino camomillino· & si non fuit inliniat digerat & expella
tur de etc· illa ratione· & si ex ꝑtate crescunt illa de etc· ꝑ ꝑ
& de ceteris ꝑrimitis tumoribus quod dilectione sit per medicamina adhi
beat intentum comprimere. Si quis recreat fuit ꝑlurimum acute
et ꝑ ꝑ ideo habet eam diligentius ꝑretem· In primis quod
fiat clisterem malue mercurialis· abrotani inulis centau
ree ut uilis ꝑ ꝑ intulis rute· ana· m· i· ꝑ ꝑ
& fiat decoctio & in decoctione resoluatur oleum comune· ℥ iii mell
ꝑ ꝑ ana ℥ i· ierapigre ierelogodio· ana ℥ ꝑ & ꝑ
ꝑ & coletur & fiat clisterem usque ad ꝑ· Si autem ꝑ nimis co
ꝑ ꝑ post clisterem mollificatiuum & ꝑ id deinde fiat ꝑ ꝑ
tit & ꝑticula ꝑ ꝑ· deinde digerat· unum cum ꝑ & ꝑ ꝑ
ꝑ & athoro ꝑ ꝑ ꝑ & ꝑ ꝑ ꝑ & metridato· ꝑ di
aton· ꝑ & ꝑ ꝑ radice lilii & ꝑgeter cum ierapigra &
rolegodio ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ & bdellio vel digerat in ꝑ
hunc modum· Recipe· rad· ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ
ꝑ athori ꝑ ꝑ· ꝑ ana ℥ iii· ꝑ & ꝑ

De dieta

De ꝑ rebus non ꝑ ꝑ

ꝑ non qui sanitas est in causa

ꝑ non

i uio al' z aceto p die t nocte ter re· narcissum utrumque saluie
utriusque rute utriusque calamenti centauree minoris costi· ysopi ana
ʒ· ana marrubii carui agreste se rute spice nardi squinanti ana ʒ·i·
mellis· lb· i· z l· fiat· ter lb· ʒ· ana· dragm pone· hec re ogama ter
bith ana ʒ·ii· euforbii· pulvis coleiunt clacides ana ʒ·i· malagma
ex bdellii· large spice nardi saxifr ana castorei carui agreste
se rute ana ʒ·i· petroselinum peralogodion ierapigra ana ʒ·iii· melle
atr c oxi· liquat z fiat massa r c uti uoliat accipiat ʒ·m
ʒ·i· q plus· at mi iux ʒ·uo cinta panctalicum p dies in opera fiat ad
ini p xv· dies si pa· p tam exptare at ter pum iue· deim iun
gat c a ex i olis· at ex mltis d· oximel laurinum· unguen
tum· r c ols demuctorium· at a choro· at pure at euforbio at de
spica nardi· at nigella· at ruta· at sinapi at iuta· at ....
cum· h c de caru agreste at de ysopo· r i de aliis oleis similiter ac
prenctas resolue z q laminalz t c z olim de balsamo t mel
anacardinum t ad epil unguis t uultis t salis cahdon ana
i unctios p cor mudicat lomu c uti stuphis fiatis t stupho
pone olim q i bre t p erutu qlibz uice q exhibeat· ti aurea a
lexandrie ana ʒ·l· t stimmet mltis diebz cibo uacuo· deim
i epilum c curacia ptan ter· gum rute agreste euforbi q
apium· gallinam castorei mur a le tende belliy puret mari
cate nuce tonie cu grani pipis· anacardi· cum plie nigelle
napis carui agreste se rute· ana ʒ·i· b...c oxi si ...
cu pisa ... palmacristi ... deim p balneum accipiat
mulgans c pelle t toto detrahat i aq cum ruta t calamento carui
agreste t achoro t balneet i ista aq· mulgans q accipiut i
balneo at sentiunt cum cors mundific t ia augmentat moly a
epigma t uuolt i operiunt· Iu derlacere a det unum ca
qum es i p ua qrta uetoste cetero ortum su ...
frequt appona o capitis ... multum iuuat· ... fa
tum ciso multum ... medicaminibz resolutis sup ... appo
c q fiat i qualescuiq multum operit q ubz eleuet t depa
t ut sua fiat operacio· cetere· Clarificacio· Iu itelle q pali
iuo lis frequci adiecit cum ptisana ... ut qz .... de ... t lent

et ipse siccum et egro tamen et qui inuenit in aqua et in epilia et uino misto et qui nota bene
offium tamen est uerum ut qui paralisim et qui est coma et aliis consimilat in
de aliis. 2o notandum quod in ebriis palmaturum licet non leuat non moue
at illo nunc licet debilitatur et quod debilitatur mutatur sed post quod contrario mai
at et accidit et licet ipse aliis non placet penetrare nutrimentum tamen patet
quoniam medicina nulles in potest tandem sed attracto spiritu attrahit et quod
de diuinali est attractabile sed post in collibus tabulis vel non attrahit totum
acc licet gumma et puluis et ceruma. 3o notandum quod vinum non competit in nota
aliqua egritudine niuali tamen non est in parolibus uictualium et qui facit magis calidum
patitur et qui continet in actum non in declinatione corporis mundificatum et quod admi
nistratur sed oportet. [illegible] cetero inual [illegible]. Capitulum xxvii de spasmo.

Spasmus est motus ad suam originem cum ablatione motus voluntarii. materia
in est causa exterior et quod interior. exteriores non causat est multe sicut in
prima siccitas continuens. aut causitas dissolutiua et ad interiora delegans
quod est puncta nerui aut cum stillo aut acu et similibus aut puncta scorpio
num aut morsus reptilium aut labor nimius aut coitus sterilis aut flux
us nimius aut cura sanguinis nimia aut aliqua alia res cogens ner
uos ad suam originem et est tales in calido et in de aliis. Sed causa interior
est multe sed est apta non tamen est coordinata in uno loco imm
seu origine eius. Item alius aut causa tamen magis compositus hec nimium et est sicut
uentositas grossa que non habet exitum. alia tamen uentositas est ita medica
[illegible] et ideo quando uenit in tybia nulgariter uocatur crampa. alia causa
est sanguinea. alia mixta. alia flegma et ista uenit ut plurimum. alia est
est in causa epilentica et causa et [illegible] nimia plurimum et licet quod sit sicca. [illegible]
ligendum quod spasmum quidam recipit lectiones. omnis non spasmus aut est de replecio
ne aut de inanicione et licet quod sit alie cause ad istas possunt reduci. 2o
dico est talis spasmus aut est uniuersalis aut particularis uniuersalis quando est in una parte
tamen sed non habetur in ebrius aut tamen parte. aut uero tamen erat necesse ip
sis nominibus prostomum emprostotonus tetanus quod totum tenens quando
est ex toto habetur nimis anteriores in posteriores et iste de difficili curatur
quando ueniunt. Signa in dispositione tua sed intellecto quod ille spasmus non attingit
corpus quod est ex epilentia quoniam epilentia est spasmus totalis corporis. Sed partialis
ut est in alia parte faciei tamen aut in pedibus aut manibus aut uentrem et
in de aliis. 3o dico est quoniam spasmus quidam est in prius et ille qui deficit

quod cito uenit post ea aut est mortalis

uenit et de facili curatur et quando uenit in aliis etatibus a vii annis usque ad
ad ducimum(?) uenit et de difficili curatur. Spasmus quando augmentatur fit et
ut plurimum de repletione et quando subito fit et ille est ut plurimum de inanitione.
Spasmus quando est cum dolore magno tunc ille qui est ex repletione et quando
vero non est tantus dolor tunc ille qui est ex inanitione. non accidit nisi mordicatio
et aliud tunc in spasmo [illegible] propter ea [illegible] et iuuenes et alii cum spas-
mi et epilie. **Signa.** Quando nervos uidemus extensum et rigidum [illegible]
reduci ad dispositionem suam uidelicet et quando [illegible] est spasmatum et [illegible]
subito aduenit et [illegible] de repletione quando in [illegible] diminuitur
longum et magis [illegible] latum tunc contingit in [illegible] paulatim aduenit
at post [illegible] et labores et inanitiones et talis spasmus est de inanitione
non est [illegible] et latum et longum [illegible] de [illegible]
tate et quando spasmus cito [illegible] ad suam [illegible] non est [illegible] spasmus
[illegible] in [illegible] et [illegible] spasmatorum est debilis [illegible]
[illegible] uti alii [illegible] propter et alii [illegible] propter
[illegible] ad [illegible] et [illegible] sunt ex [illegible] in [illegible]
[illegible] in toto corpore ita est de [illegible]
de [illegible] tantum est. **pronosticatio.** Spasmus de repletione
est [illegible] qui facilius [illegible] de [illegible] quando [illegible] de [illegible]
[illegible] in illo [illegible]. Spasmus ex [illegible] mortalis.
Spasmus [illegible] mortalis quia spasmus de inanitione mortalis [illegible]
[illegible] mortalis. Si autem [illegible] sunt in [illegible] propter aliquam [illegible]
et [illegible] et [illegible] spasmus [illegible] talis spasmus est in [illegible] quia
[illegible] de inanitione est et [illegible] pro tanto quia spasmus de repletione uenit
[illegible] et [illegible] et quia talis spasmus est de repletione ideo est [illegible]
tanto spasmus in [illegible] est de facili [illegible] quia [illegible] molles [illegible]
quibus facile [illegible] uenit [illegible] et [illegible] de facili
[illegible] in de facili [illegible] quando spasmus in [illegible] est [illegible] ut plurimum
est de repletione quando [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] pronosticatio est [illegible] de spasmo [illegible]
propter [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] **cura.** Si spasmus sunt ex [illegible] calida [illegible]
[illegible] est [illegible] de [illegible] de [illegible] de [illegible] de [illegible]
Si sunt [illegible] et [illegible] cum oleo [illegible]

Causae autem [illegible] [illegible] in dictis [illegible]. De [illegible] autem [illegible] autem [illegible]
et [illegible] autem [illegible] est autem dicere.

lias et violarum et in tertio. quod in spasmo facto debet poni medicina
contra capitium et si fiunt in aliis partibus inferioribus ponatur contra dorsum. Si
autem fiunt ex punctura nervi. ibi potest dari quod fuerit olim de euforbio
et fiat emplastrum de euforbio et oppopanac et piretro et castoreo
et aperiatur locus et cauterizetur. propter hoc ne vulnus precedente quod ille spasmus
non est multum periculosus. et de hoc dicetur quod erit si contingit eum vigi
lare. Si vero spasmi veniunt ex scorpionibus et aliis venenosis detur
tyriaca et metridatum. et medicina contra venenum que dicitur salvia aut
tortella. genciana bacce lauri et similia. et si fiunt in infantibus sicut
etiam omnia resolutiva. que est oleum costinum laurinum camomillinum
et similia. Si vero fiunt ex apostemate curentur apostemata sicut dictum est. Si vero ex inani
tione curantur cum humectantibus que est absinthium centaurea per licium aloe agri
monie et tella et semen zedoarie et amigdala amara et postea emplastrum
ad aliud illud post tantum et similibus que dicitur in suo loco et in de aliis cum [cum lacte]
que reducuntur ad suum statum per suum contrarium. Si vero fiunt ex lapsu fiat fomentatio
et decoctio et deinde resolutiva oleum que dicitur de origano inmor
tuum est. Et si etiam fiunt inflatio digitorum et curatur ut dictum est
de fleubotomia. In causis autem dare ista prius que digitis et postea curat
si contingit. a se fetido oppopanac castoreum et b. mitte
dantur et exiccantur cotidie z ii. vel digitis ita cum oxizacara [diurne et nocturne] et postea
cum serapino et sagapeno actuatis cum euforbio et pulpa co
loquintide et fiat sirupus et mel et simplex et omnia alia que dicuntur in pali
h. balnea n. sulphurea multum competit vel continet et si non habetur
ubi fiat artificialis cum mixtura sulphuris et salis. non tamen debet mul
tum morari. Ampha sicut magis competit quam balneum aque in ungatur
contra nervos cum oleo de euforbio et piretro et spica nardi et castoreo et
alia et oppopanac et sagapeno et cum axungia vulpina lupina et mu
stela et ex istis cum oleo post hoc emplastrum et ponatur pelles vulpinas et lupi
nas et mustelinas et ventose valent. Si vero ex hoc fiunt in infantibus detur
eis oximel acuatum lac amigdalarum dyadragantum frigidum et si in ungatur
cum oleo nucum et violarum et salices et domi lac frigidum et alpes et cum tota re
bis et ascelle et inguina et spina dorsi inunguntur similiter cum oleo violarum.
Si vero non sedatur detur eis lac ad potandum et vertice totum capud cum
lacte et lavatur totum hoc post et inungatur cum oleo lilii mundo et cum oleo

aut magis dul. i mo. balneet tot li e pol et [illegible] intella [illegible]
a repleta et [illegible] [illegible] et q̄es et tactatates. Intelligendum
que balneet [illegible] li dic pp. ii fiunt inuenis et [illegible]
et i media etate q. [illegible] calor ad interiora q̄ reuertat [illegible]
[illegible] et d. dum q li [illegible] e pig die lua [illegible] augm̄
[illegible] spasmati [illegible] q [illegible] et ibi [illegible] et [illegible] poni
ne alt. [illegible] Clarificatio. Intelligendum q fe. [illegible] spasmo
post spasmum [illegible] et [illegible] inualere [illegible] adiectis [illegible]
[illegible] q morb lat [illegible] et de ca [illegible] q. [illegible] de i [illegible] mag augu
[illegible]. 2a q. corrupulit [illegible] q. al [illegible] de [illegible]
a de a parte. a de augmentatione mor [illegible] [illegible] et ad pre
[illegible] de [illegible] at de morte [illegible] [illegible] inapp
et fe. [illegible]. [illegible] q illa fe. sit [illegible] et [illegible] [illegible] fe
cure in [illegible] arte e [illegible] [illegible] a e luco [illegible]
[illegible] fe. 2o nota q [illegible] spasmatum n mouet [illegible]
[illegible] e [illegible] e [illegible] [illegible] ad motum [illegible] ad [illegible] et io [illegible]
[illegible] post [illegible] q [illegible] motum. Sed [illegible] post [illegible]
[illegible] et [illegible] li fiat p [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] e lat [illegible] [illegible] [illegible] a e [illegible] motum e lit [illegible]
e nota q spasmum [illegible] plus [illegible] mollicie [illegible]
[illegible] i [illegible] af [illegible] q. [illegible] solidiores et [illegible] e mag [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. q ad intelligendum q [illegible] spasmi de [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] nuo et [illegible] li [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n post [illegible] [illegible] [illegible] de eo. [illegible]
[illegible] q [illegible] paralisis [illegible] i dextram et sinistram n tm̄ spasmum quin parali
sis e p longinquo [illegible] mollificationi i [illegible]. In spasmo [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] n [illegible] [illegible] lata [illegible]
[illegible] [illegible] a lata [illegible] et io n [illegible] [illegible] q. thorax
[illegible] et [illegible] i [illegible] et [illegible] n [illegible] n [illegible] [illegible] spasmum [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] q [illegible] [illegible] [illegible] q [illegible] n fiat spasmus i
toto [illegible] i [illegible] [illegible] i parte [illegible] [illegible] at [illegible] post [illegible] et ad [illegible]
a originem [illegible] p una spasmum [illegible] post p longum p una paralisis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i spasmo [illegible] mag [illegible]
et mag [illegible] Sed i paralisi mag [illegible] et [illegible]: Capitulum xxviii
De tremore.

iterum

tremor est diminu

T[remor]

Tremor est diminucio virtutis motive secundum stupore dicitur virtutis tac-
tive vel tremor est bellum contrarium virtutis voluntarie ad sensora mo-
ventis et motus involuntarie ad inferiora deprimentis. Motus igitur tremoris est compo-
situs ex motu voluntario et motu motus et hoc G. v. de motu. Si enim vellet non esset in
perdita membra plus elevare et elevatum regere et conservare. Sed quia fre-
dum est ipsum morbum, iō morbus deprimitur vel est igitur motus contrarius ad illius. [in margin: 1us tractatus]
Hoc tamen est esse illud quod debilitat virtutem que est in nervis aut vitium illa autem que vir-
tutem debilitat secundum se ymaginaciones timorose scilicet est aliquis vadit per al-
tum pariete aut strictum ponte aqua profunde. aut cum est inter inimicos mortem
aut in arte curium et recipit in suo tempore non ymaginatur quod casus esset mo-
rtis et timuit et ita incurrit timorem et aliquem casum unde est alias est contra proprie-
tatem secundum dicit G. aut cum est in conspectu leonis et similium. Hoc idem facit gaudium
et tristicia et omnia similia quae debilitant virtutem aliorum. Secundo causa est quod de-
bilitat in nervum et hoc est siccitas mortificans et paralisis. aut calidus et
solvens et debilitans. aut siccitas in amentia et consumens reddens nervum
inceptum motum et ita ut oculi et diminuta extricati conveniunt et con-
tra hoc omnia vinum nimis potatum et potus nimium aqua frigida et ideo quod debi-
litat et mollificat in nervum quando nervus fuerit alias esset lo clar et sufficiens.
Nervum tamen est in capite. Dividitur autem tremor quandoque est ubique in om-
nibus et quandoque particulariter quandoque est in capite tantum et quandoque in manu dextra tantum
et quandoque in lumbis et quandoque in utroque et non in pedibus et in de pedibus. *Pronosticum*.
Si igitur fuerit ex huius causis tremor est via ad spasmum et paralisim tremor
no i lumbis et cetera. tremor est deterior in parte lumbis quam in dextra si augetur in la- [in margin: tremor]
bio inferiori in novitatem languentibus ipso dentes pronosticatur. In causa tremor
aliquando superveniens solvit G. non tamen quoad modum quando alicui in medi-
cina dicitur est quod ei solvit et peior efficitur. tamen quod potest est quod
fiat et ita quod adere. *Curatio*. Si est ex accidentibus aut removeantur et utatur
odoriferis et confortativis et si est ex calore in frigidis. Si est ex frigi-
ditate calefaciat si ex humiditate consumat et desiccet et si est ex siccitate humectet
et cetera igitur in omnibus per omnia secundum quod tremor est in capitulo de paralisi et de spasmo que
eadem est causa. Si autem fiat de causa frigida et humida quod frequentius advenit accipe
ut R. castorii storacis calamite et cetera ana lb. i. castoreum ana 3 ii. mel-
lis lb. i. fiat lectuarium quod ii et utatur eo mane et sero et cetera. In tertio humiditatis
aliquantum ad timorem ex istis prius et oleum et quod inungat totam per leta

at q hat cdītū. at clem & q utit^r eis at q hat ep̄lm & cetera ap
pōt. deīn p g^re c̄ ierap^a acuata c̄ pulpa coloquītid^e & bdellio
deīn fiat suppositor & supposita ponāt i^a q̄ i typ^o & pl^i sulph^r
salnitrū & p^ca utat^r tiriaca & aurea aloina at balneū
& supponat^r i balneis sulphureis ubi^z at^r i aq̄ marīs sala at^r i
aq̄ salsa p artificiū. & dic̄ aut q debz aut^u lepores multū ig.

Clarificacio. Intell^d q y^rmū & mit^{ea} aq̄ sunt multū acu-
tiuus. Sz aq̄ pluuial nimī vacy. Sz p^a ac dubi^{te} h̄ me lax
atiā debeāt p̄cede balnea l' eq^o ip̄ dīm̄ iuatio ī sēc capiti de
timore q p aq̄ loqut^r c̄ de me^{is} laxatiūs & oleis q̄ dc̄. Fo^a q̄ tiant
p bal. sulphurea & c̄ & i^a vz q bal. p̄cedāt & alia sb^ilequit^r quest
n̄ rōm q̄ ulia debēt p̄cede p̄ticulāria. Dico q̄ c̄ dc̄ p bal^a ī
fac̄ relacō^z ad me^a. Sz ad olea ita q̄ itellexe^r q̄ p^{me} laxatīe
debeāt p̄cede & p^ca balnea sb^{eq}ut^r & p^ca olea & ugēta. Ca^m xx.

Iactigatio c̄ mot^r de q̄ blatis ip̄ uitoli^{tas} i cluta n̄o De iacti-
buūtez, cetī & io mot^r c̄ mo^z & n̄ u^e. h. G. v. demognatione.
lo f^a i mb^o dilatabili & gstringibū cō c̄ caro lacertola & io
nt p̄im̄ sac ī facie sb cute q̄ ī fecūte & cauīe & io n̄ f^a i mb^o m
mīs molla n̄ i mb^o mīnus duro cō s^e olla i oī tū mb^o p̄cen
dila^{ui} & gstringi p̄ fi & io p̄ fi ī cap lala cordis & i mltis alio
p̄tib^z potissīe tū f^a i gtib^z cēnonb^z m̄ cute q̄ a' sit et uo
lo^{te} h pz q̄ cito ueīt & cito recedi^t at c̄ media fenīe. Ca
Cause a' h p̄ssiōis s^e oīa illa q̄ mat^ia gtitut^r i uentū & ua
porē. Sz gnatur n̄ gsumīt^r & io uēt^s fac saltū & iactigatōe
mo uēt^s ad mod' mot^r v̄mculāris i^a a' s^e calor debil' p̄ōt
resolue & n̄ gsumi^e & tristicas & timor^s c̄ co adiuuātes s^e
cītū & q' eis & mtē lucantas & mist^{io} cibi & pot^s & gtīna vie^d
c̄ ira timor & gaudiū & talia sag' s^e mīta satis. Pnostica.
Si salt^s seu iactacō^e gtinuēt pnosticāt tīp^z eplia at^r ap
oplia. at^r stuporē at^r p ahq̄ at^r spalmū at^r saltū. Cura.
Maior p^s cuacōis h mor^z c̄ ecti^{co} digōis & q' cib^z n̄ sit uēto
s^o & q' dc̄^r i cal^u q̄ntitē q̄li^{te} & ordie q' n̄ gtitut^r i uapore
& io sic c̄ ex cauīs cal^{is} deut^r tīn' tīpate & sic c̄ ex cauīs fīgs dc̄a
lud q̄ mag' gsumat q̄ dissoluat cō c̄ cura agni cast & calo

ūu pgēt q̄ cor' h' cōgelatū ꝑcclarū deīn ꝯtulerint stuple ac
ac t° tēm ē lxi caᵒ de palia ⁊ lubrica sulphurea ⁊ marina calca
tu uli cu' arthritici mistū ualet ⁊ uictole sū lenitiūe ⁊ c lean
tiuacē ⁊ cautia ⁊ i cato arthax ad uniuersaū m3 ⁊ io lā ſunt
i facie ꝯtr alū i eade arterias ſupor ꝑpriā ulia ꝑcellunt t° m
lalt q' ſeu icteritio cāuē t° eīor. Clarificatio. ꝯīrerius videt
ē mē G. v. de mor° ⁊ natura. qm̄ viatic d° q i ſtatu ē mor
n° tū mor'. S3 G. d' q ē mot mor' d° q i ſtigatō n ē mot q.
S3 ē mot mor'. qm̄ uelo latus mouet° ē ia n h'eat ꝯtū ⁊ io
mō t° inius. at tortura. at ad mod' ſalt' ꝯtā de albulomis ſub
tante 13 q' vi moui ꝑ mod' dilatatōis ⁊ ꝯſtrictōis ⁊ q' ſit mg
nā ꝯcentiā ē timore io ꝯūtū ad hūt appetitū indicatis viatic
diaclut ē motū nāle ⁊ n mor'. h° nōnd' q 13 cor ſit calidū
uni' uo gn̄ uīatic ſic ꝯlle vulgole p' ꝑti ſtigatō3 q' i le
q' i ſua capitula.

Cap^m xxx De Tortura

Tortura ē morb' officia' ſignū ⁊ diſpoſ3 faciei ulē corruptō.
Causa. Cā h' paratōis ē paliſis at ſpaſmi veniens inus ⁊ lacti'
facia at capu collū i de aliis q ledūt nuos t° dēm ē ca° de palu
ſi ⁊ ca° de ſpaſmo. Signa Signū q' ſit tortū qm̄ labiū n̄ ꝑt
bn̄ ꝯiungi. Si q' i alia ꝑte ſit torta ꝑs lana ē manibȝ p' tranti
⁊ ad ſuā diſpoſ3 redigi. ꝑs a' i ſana n. ſignū n. tortē ē mīa do
ſpuri ⁊ ſaliuē. at icterō ē ſignū a' paliſis ē ꝑtis relaxatio
mollicīe ⁊ humitas ⁊ ſaliua mītā. ſignū a' ſpaſmi. durities
⁊ ꝯtētō ⁊ dolor illi' ꝑtis ⁊ dolor capitis ⁊ ſi ē de repletōne ueit cō
ito ⁊ ſi ē de i anitatē ueit paulatie ⁊ ꝑcellunt ea q̄ cor' i ani
ut t° ē ſeb'is vigilie. i anitō ⁊ ſitis ⁊ c ſacies corrugata. Pronosticatio
pnoſticatō ē tal' ſi tortū ꝑ vi m̄ſes durauit at uni
q' at ō mag' difficult° ē cāri. S alī ꝑdic cortu3 ⁊ tortū i ſpaſm
at ꝑ aliū. at appoplia. at epilia. Si a' torta fortis adueniat
i ſen. mi' q̄es i ſtā ⁊ ſi illos tribuunt curātē ꝑt. Cura curō
h' mor' dicte i ſlō ⁊ tactinacia ⁊ aliis ſit t° i palili ⁊ ſpaſmo
Sp̄alia tn̄ ad tortū3 ē [illegible] ⁊ ierapigra ſi ꝯtinuet° longo
tpr̄ cotidie ul3 ad 3 · v · achor' vi exiſtente ⁊ minimi ⁊ p̄ ⁊ io
ex aliis tn p̄ fi lin̄ ē uiſſe at elem at oliu at epſm ⁊ q' ꝯmol

in carpio et collo et sub tempora et mandibulas et sub parte lesa atque conti-
nua est punct fiat gargarisma atque caputpurgia atque masticatorium.
Signare predictum etc est istud ix auricule muris exclusius unias in
die cucumeris alumen. uncie iii. acidon. punct an. conquassantur et
bulliant in vino et deinde infrigidat bolarie in vino colato et postea recipiuntur
et comprimant bolarie et una gutta vel due tepide in naribus instillentur et
sic fiat multis diebus et multis vicibus. sed unctio quam infrigidat capud
mirabiliter confortant inmos et ideo ex illis pars ei olim ut capitulum et q
capitulum de congeriebus in uoce in quarta quod habet lesam in [illegible]
ad cato vel et 4 in sedatio capitis et cervicis et colli et eorum partie
et vel et quod cotidie superlectet tenet superlectio et sic superlectus [illegible]
tanto melius et quod studeant contingere labium et figurare [illegible]
tere et est manibus et vel ad hoc tubicinatores tuba atque cornu fecerit qui
sic fiat ad istam contingere vel est stentorio tam est ingella et castoreo
re vel est quod fiat sublinguatio atque formicatio atque utrum cum oleis unctione
et quod addat lumpnis et comprimat ultimum ad remedium est continu-
unicis quod sic vel aures vel de aurem vel fiat in collo.

Explicit iij pars tertie tractatus 3 tractatus de passionibus aurium.

Capitulum primum de anathomia oculi.
Capitulum secundum de passionibus coniunctive et sunt numero tum (?) obtalmia ungula macula rubea panniculus pulmo tumor dimaceus pruritus apostema grandinosa ulcera et lacrimas exitus carnis et diminutio ei fistula lacrimalis.
Capitulum 3 de mulieribus cornee.
Capitulum 4 de passionibus uvee sicut dilatatio et constrictio pupille.
Capitulum v de debilitate visus.
Capitulum vi de passionibus que perveniunt ad totum oculum et post dislocature.
Capitulum vii de passionibus palpebrarum et sunt numero xvij passionibus au
Capitulum viii de ... cum ...
Capitulum ix de ... et lacrimis.
... calor. x. de dolore aurium et a
Capitulum ... aurium interiore.
Capitulum xi de ulceribus aurium.
Capitulum xii de lapide et ... cadente ex naribus ...
Capitulum xiii de reumate in aure et opilatione aurium.
Capitulum xiiii de apostemate quod accidit in radice auris ab
Capitulum xv de passionibus narium et primo de fetore narium.
Capitulum xvi de reume et coriza.
Capitulum xvii de fluxu sanguinis narium.
Capitulum xviii de sternutatione.
Capitulum xix de egritudinibus oris et

p(rim)o de fissuris labiorum.
Capitulum xx. de pustulis lingue.
Capitulum xxi. de fluxu salive et ablacione odorum.
Ca(pitulu)m xxii. de fetore oris.
Ca(pitulu)m xxiii. de pustulis oris.
Ca(pitulu)m xxiiii. de serpiginibus faciei.
Ca(pitulu)m xxv. de passionibus dentium et p(rim)o de dolore. de perforacione et u...
Ca(pitulu)m xxvi. multis dentium et multis aliis passionibus dentium. passioni-
Capitulum xxvii. de hiis gingivarum.

Ca(pitulu)m p(rimu)m. De anathomia oculi.

Sicut scribit G. viii de iuvamentis membrorum cerebrum emittit ex se odores ut oculi essent in coniunccione partis cordis sue speculatores in arce. Sicut a cerebro procedunt duo nervi sicut G. iiii de mor. qui soli scit continere antonomastice loquendo qui appellatur nervi obtici per quos virtus spiritus animalis usque ad oculum qui diffundit se per totum oculum usque ad humorem cristallinum. Deinde spiritus ille alius visibilis multiplicat se ab ipso usque ad superficiem oculi et recipit species rei visibilis que directa erunt usque ad humorem cristallinum in quo est sic immutacio colorum et deinde repertum similitudo usque ad cerebrum ubi recipiunt species recepte in aliis tribus sensibus. De hiis humoribus nervis opticis ut ... spiritum visibilem et recipit similitudinem usque ad sensum communem. ... duo nervi optici extendit ex dextra et sinistra coniunguntur per modum crucis et efficiuntur in cerebro mediacione foramen unum tantum in quo foramine concurrant ... visibilium. alter non congregatur videre unum duo de visibilibus. Item post crucem dividitur in duas partes quarum una vadit ad oculum dextrum et altera vadit ad sinistrum. Propterea quod oritur tunica selirotica que oritur a dura matre et facit oculo sensum. Oculum est iuvamentum et defendit oculum a dura matre. Deinde venit tunica secunda que oritur a pia matre et protegit oculum ad modum secundi. Deinde venit tunica rethina et producitur per eundem modum et est plena venis et arteriis ut cerebrum oculus et humor cristallinus nutriatur. Deinde venit humor vitreus et color eius albus vergens ad rubeum in eo ... et humor cristallinus ad modum secundi ... per viam cerebri refudacionis per viam aerem nutriatur humor cristallinus. Deinde venit humor cristallinus seu glacialis qui est in medio oculi et omnis pars et alia omnia sunt ei ... iuvamentum ut est primus colorum immutacio et est ut dyaphanus ut recipiat omnes colores et sunt rotunde ut non aggregent superfluitates et apte ... habet figuram clivam ut simulacrum rei visibilis

medii per latitudinem. deinde venit tunica aranea que oritur a rethina vel
apparet forte et magis est circa oculum in ... et sunt cum cristallinum
ut non ledatur ab humore albugineo. deinde venit humor albugineus
et est fex et ... cristallinum humorem et hoc est ut defendat cristal-
linum a nocumentis exterioribus. deinde venit tunica uvea et color eius est me-
dius inter nigrum et album ut confortet virtutem visivam. alii tamen alium et ali-
orum colorem et hoc sunt diversitates coloris oculi et de istorum coloribus non facimus
mentionem quia integrum ... que invenit hic dispositionem humoris cristallini et
albuginei. aliter ... quod uvea tunica est in medio perforata ut visus
et similiter ... ad modum uve et in superiori ... est in medio
eius. deinde venit tunica cornea que est alba et solida ... ut o-
culus tueatur a nocumentis exterioribus et ... in se ... tunicis ut si
una ledatur alie non ledentur. deinde venit tunica coniunctiva illa quam
videmus albam que ambit et ligat undique totum oculum nisi ... visum
visum. deinde veniunt musculi et lacerti ligantes et solidantes et moventes
oculum tam longitudinaliter quam latitudinaliter. deinde veniunt due palpebre
quibus oculus una superior alia inferior ut melius cooperiatur oculus et de-
fendatur quia palpebra superior movetur ut melius moveatur hoc est in illo
loco nervus et est ... pili ut defendant oculum a pulvere et fumo et
nocumentis exterioribus et est magis ut confortetur visus. Iste est anatomia
[illegible] oculorum ... multum apertum et ... ut melius ... oculorum
videamus quia oculus patitur omnia genera morborum ... est morbus ...
... et quare ... continue ... ad veniunt. Item in primis dicam
... de ... continue. deinde de morbis que veniunt in lacrimali.
deinde de illis que veniunt in cornea. deinde de illis que veniunt in tunica uvea.
deinde de illis que veniunt in humore albugineo et cristallino et ... in
... et nervo obtico. deinde de morbis que veniunt in palpebris. deinde
de morbis que veniunt in lacertis moventibus oculum. Hec autem ... pro-
... et plane et breviter quia ... oculorum ... multum ...
ad cognoscendum et ad curandum. Capitulum ii. De [illegible] continue ...

[illegible] ... est obtalmia ... macula rubea ... calor plus ...
... infirmi ... ... et ... ...

Obtalmia est apud ... continue ... hec ... est ... ...
... est ... ...

[illegible] et sim. Causa que in tunica est de sanguine aut co. aut fleu. aut mlia [illegible] vel vapores alii ascendunt ad interiores alii descen
dunt a capite et alii a venis exterioribus et alii a venis interioribus et ē
valde malum. **Signa** Si causa sint ex ore dicemus in dictis primis et causa ex
ior remota de facili et curatur in toto est valde dispositum et pruit
plenum. Si autem sint ex sanguine adest dolor tumor et pulsatio et lacrime clan
des palpebris in sompno et reliqua signa sanguinis. Et si ex co. adest dolor vehe
mens pungitiuus et citrinitas et punctatus lacrime et reliqua signa. Et si sint
ex fle. adest tumor et lacrima multa et albedo uitate rubor et est grauitas et
dolore immisso et ita de aliis. Si autem sint ex mlia adest punctatus
doloris et coloris et lacrime et sic de aliis. Et si sint ex vaporibus est extre
mus et modicum grauitas. Et si a stomacho est manifesta vel si est a capite apte
exterior est grauitas partis exterioris et sic de aliis. Et est similiter et omnis talis sint
est valde mala et non plus deinde remedia ad hoc. **pronosticatio** quando
diu lacrime est aquosa subtilis et calida cum in principio et capite igneum et de albedin
e est in augmento et est lacrima est multa claudens palpebras et est statum et in capite
minuit et est declinatio et lacrime que sint tenuis prima est mala. Scd autem et
Obtalmia que in yeme est et est periculosa in calentibus in tantum tardius venit et
tardius recedit et est magis periculosa ipso clariori tempore illa autem que est in es
tate et inde et cito venit et cito recedit. Obtalmia non est negligenda
quia si male curetur malas reliquias dimittit scd est macula panni tela
et ita de aliis obtalmia que contingit in quo pacientes medicamina est periculosa
maxime omnes quando longe huiusmodi corrumpit in infantibus corruptionis mutationis
aut qui veniunt in tantum graviores. ut inuenit dolor acutissimus est multum
periculosum de rupta cornea aut convolutione et io in hiis talibus est cau
a vigilando. **cura** In primis ponatur in loco obscuro tuto a fumo
et puluere et ab omni extrinseco nocumento non dormiat de die teneat caput
eleuatum non sit ad quod stringat collum vitet iram et coitum et omnes sol
licitudines et sit in silencio et quiete. vitet lactucas et pilas et omnes fructus
et omnia aquosa et omnia vaporosa et omnia acetosa et omnia salsa et omnia
acuta. Dies tota vigilet ab incipientibus intrat quod galhinus per di
cibus et ambulare cum capite et aliis temporibus. Si autem sint ex calida et vaporosa
sint de causa calida in primis sucarum veritas quoniam omnes debitam opinionem
impedit odores quod sandalos camphora et rosas et aquam ro. et ex

istis cū acetu͡a ⁊ lolo ⁊ lau͡r decoc͡t ⁊ albume ouor͡ fiat ep͡ıtm̄ ⁊ fro
ti ⁊ tēporib; applicet͡r ⁊ dimitt͡r p vnā horā ł p duas ⁊ p͡ea āmo
ueat͡r ⁊ si cū ōct͡ tūn͡ ɋ͡stringat͡ ē thure ⁊ mastice ⁊ amo ⁊ mel
liloto ⁊ cͣ. Capite a͡ ɋ͡fortato si cau͡s duc͡et a͡t coz͡ ē p sectonē
fiat fl͡oi de cephalica ptis opposite ⁊ si pl͡ȝ idigu͡t p͡ea de ce
phalica eid͡ ptis. a͡t de cophena eid͡ lat͡is ⁊ aliū ē ī dñnl
lau͡s ⁊ huōr͡ q͡ aln͡ ē exped͡t facē fl͡oiā de uenis q̄ s͡t ī hōtea
tēporib;. a͡t capite a͡t sentē arterias ⁊ inmūe de uenis q̄ s͡t ī an
gulis oclor͡ ⁊ ɋ͡st uētosas ponē ī collo ⁊ spatulis. a͡t san
gn͡isugas apponē ⁊ exped͡t ⁊ ī forti reūite facē cautuiū ī capite
aliū ponē fortit͡r resolutīa ē sulphē ⁊ castoreo ⁊ cā ⁊ sīa
qm̄ ē apta ɋ͡tinḡt͡r ⁊ reuū ē forte ⁊ puert ab īferiorib; ⁊ medi
cā mia ū pficiut et ē digestiue ad īteui͡d. Si a͡ dolor ē ue
hemēs p͡get͡r m̄ colica ū exptando digōm ē oxilaꝗō ⁊
elāo de ſco cͦ. a͡t ē mirrab. ca. ⁊ calliaf. Si a͡ ū ē tant dolor
digut͡r m̄ ē s͡uꝰ cͦ ⁊ uiol. ⁊ uemulario ⁊ deīn p͡get͡r itꝑ d͡s
ē coriz͡ate. cū ū adiūistret͡r n͡ deur. Si a͡ m̄ fiat sīa digu
ē p͡dmelle ū bulliat ꝑ lop ⁊ p͡ea p͡get͡r p̄ ierap. ł ē decoc͡t ep͡i
lip ⁊ tbith ⁊ si fiūt mūca. p͡ tāo digō addat͡r s͡ır de longib;
⁊ p͡get͡r ē diacene ⁊ dyalcoragiato ⁊ modic͡ de ierapig͡ł
ē de coctōe mirrab īdor͡ ⁊ epithio. Si a͡ fiūt ɋ͡stipat fiat
clist͡ia f͡rcaō ⁊ ēmittatū ualet. Intellig͡d ē cacor͡ obtalmie
q̄ ī corib; ī mūdis ullū euaporatiuū d; ocul͡ī ponī d͡r fiūt
cor͡ lustrāt mūdificatū p͡ea ē nullū ypnoticū d; apponi ū idol͡
uehēmētā d͡o de co. acuta ł ah ⁊ cͦ dūtet ɋ͡ pruit q͡ m̄ī ī fruit
⁊ iḡuat p͡ea a pn͡ ullū collīū appōt ul; ad m̄. dies ū uehe
mēa doloris ſ cogat. p͡ea ū abluat͡r oclī ē aq̄ fria ū ad am
fūn appōt͡r ū dolor uāntanz q͡ fria claudut poros ⁊ cohartat
m̄; In cā obtalmia g͡ de cā causa vl'ib; oib; pcedētib; utat͡r sl
collio. R͡ psilliū ⁊ fiat mallago ī aq̄ cͦ ⁊ fiat de ea ē cpeōcl
⁊ īd fiat de ḡsagito ⁊ cͦ mellagies exp̄mat͡r ⁊ cͦ albu ouor͡
fortit͡ agitato misceāt͡r ⁊ addat͡r lac cͦ ⁊ fiat collīū. ſ ēi
collīū repentit m̄; ⁊ sedat dol'. ⁊ si uellem īduc͡e s͡ōpnū ⁊ se
dare dol' fiat iste mellagies ē aq̄ decoctōis ſꝑius al. ⁊ cͦ m

mibile. Si a' uehemētia dol'. cogat nos addam⁹ c̄ elinis opii ī g-
na q̄ntitate ⁊ addam⁹ cinā ⁊ ablutā ⁊ mundatā ⁊ tutiā cona-
d' ex oībȝ g' istis fiat collīū. unū ī matiis calis cor' mudificatō
ī p'mo mor' ad sedand' dol'. ⁊ lapidū ī ducād' ū p' mū ī uāri
q̄ cuclatur̄ cuat̄ g' isto uīȝ ad augm̄tū egrīs. Jn aug-
m̄to a' addat̄ c̄ illis mallagie, fenugrā q̄ maturāt ī statu
pōt' fiat m. mallago ex dragagāto ⁊ gūmarab ⁊ fenugro ⁊
exp'mat' ⁊ c̄ lacte. m. mulceat' ocliis ī pōt ⁊ lac. m. ex mā
milla cotidie ⁊ trahāt oclis istillet'. q' maturāt ablūg' ⁊ mū
dificāt ⁊ dolorē sedāt ⁊ illa cotidie mudificatīe c̄ pāno lineo
antiq° ī tincto ī albūīe ouorū ⁊ lacte ī declinacī a' utat' ī co
collio. ix. tuthie nouies ignite ⁊ extincte ⁊ pite ꝯ oȝ iacto
colle nutrite ī lacte. m. amidi. licii. aū. ꝯ. n ꝯficiat' c̄ aq̄ ro
⁊ albūīe ouorū ⁊ lacte. m. Si a' fortiori medicamē idigem⁹.
addam⁹ c̄ hic aloe el ustū ⁊ mūdatū ⁊ ablutū menutiē ūr
thalite cathimie aūri ⁊ p cut' ꝯ oȝ ⁊ pōt' cū duplū ī stud. n.
absterget ⁊ mūdificat ⁊ delȝ albugīes ⁊ malas reliquias ī ocliō
dēlis. ut a' oēs lapidēs ꝯ'ut ī h' q' iacto colla ā ꝯpet' ī obtal
mia do' ī declinacē. Si a' ita fiat q' dolor ā fiat ī tanta ex
ubāncia ⁊ potestate ī jeme ⁊ ī oī ptīclari ū pon pōt c̄ clariti
cor' mudificatō pōt' spongia ī aq̄ calidā ⁊ pōt' sr' oclm ad cura
tionē. ꝟ pōt' pona rose ī aq̄ ꝟ coriandri. ꝟ ipiu. ꝟ oīa ⁊ spongia
ī tincta ⁊ expssa calā oclō applicet' ⁊ ita fiat ī f'gidicā ipcīo
⁊ cataplasmō. Jn augm̄to a' ⁊ statu addāt' illis dragagāt' fenu
grū ⁊ gūmi. Jn declinacē a' ꝯuenit' illa ⁊ poāt' ī aq̄ camo
mellilotū. ordeū. ⁊ mor' ⁊ dīm bulliant pm ⁊ pōt ī aq̄ spongia
ꝟ lana abluta ꝟ lobax ꝟ pāni aīs duplicat' ⁊ exp'mātt' ⁊ s' oclm
apponāt'. Jn oībȝ tū opībȝ ptīclaribȝ oȝ q' an sit cor' bū mū
dificatū. aīs mai' accidē nocumētū q̄m iuu[amentu]m. Si a' cū
cat fuit. cor' mudificatō ⁊ uliȝ pcedētibȝ fiat ī ta remedia loca
lia ponāt' rose pulū ī lacte ⁊ ꝯtinent' ī uino al. actu frō ⁊ lacte
oclis ī pōt' ⁊ p una hora pōt' illa ī lacte. c. rose camo mel
lilotū calȝ ptībȝ ⁊ poāt' ī aq̄ ca. ⁊ exp'mat' ⁊ s' oclm appōt
⁊ una hora aufert' id ⁊ alia aliud dīm c̄ pcedit' eg' īdō fiat mād

colliū fiat mellago ī aq̄ ro· de gm̄ a mb· temugro· sc lactu y
male ⁊ exp̄mat̄ te 1[illegible] lacteo coll' mitte ī lacte aī· ē aliq̄
expricuat thure cinamomi aloe· castor· añ ʒ· i· plumāto p̄dcā
collia ⁊ tc accipiat̄ duplū mellagimū ad ista ⁊ fiat colliū
⁊ ī ocl'is ī pōe· ⁊ tc' colliū p̄ci repentit· p̄ti resoluit· p̄ti mi
fiat ⁊ io q̄re ī hc p̄ncipiu obtalmie de cā fri· ⁊ i augmēto
⁊ statu· ī ī declinacōe a' fiat ista eād' ñ q' mitte p̄ponce
aīn mellagines debent eē ī hō duplo ⁊ p̄lures ī duplo ⁊ eū
declinacōe post ī bal ⁊ det vinū purū l3 i gña q̄a ⁊ dictā
subtil' ī qualitatis a' aptūt medicina· ī intelli[illegible] h q ī iā m̄ ⁊ p
tulic ī ista ip̄ nobilitate mb' ⁊ p̄cīm cure· acuit alā aliā
p̄ciam a q̄ l3 de notari ñ est q̄ ī diuisic me' p̄cīa
p̄t oppilatis reliq' ī medicamīb3 ad eē addit' addimi
end' nix rūm [illegible] ⁊ [illegible] ⁊ nix rūm [illegible] aūt ⁊ u[illegible]
[illegible] ⁊ aliorū p̄ciarū ⁊ io me' q̄ p̄cāt p̄ciam
p̄q' ht noticiā materialū ⁊ p̄t ⁊ [illegible] nix [illegible] regis
eliciatā ex [illegible] p̄ciarū· Si a' obtalmia fiat de uīto
coll' [illegible] ē malio [illegible]:- De vngue·

Vngue ē tedius morb' q̄ aducit quīctie vñ vngu' ēē
d' creacōia media īt dispō ī uola ⁊ cum uola ē taq̄ se
quīctia ⁊ i ap' aliū ab vno lacrimali ⁊ aliū ab alio ⁊ alāū ab
v[illegible] ⁊ aliū cohopit quīctiā aliū extedit us3 ad corneā ⁊ aliū
ē q'dā vnī coloris ⁊ aliū alt'i ⁊ ita de alis· Curatio· Sup
posito q' cor' sit mūdificatū [illegible] ocl'ū ē aq̄ malue vel
mal· deīn [illegible] cū collio· [illegible] indu' ēns ⁊ ē3 [illegible]
sal armōiac tellic tauri añ ʒ· i· aloe cinamomi· [illegible]
añ piperis· [illegible] lentelle [illegible] añ ʒ· i· plumāt'
p̄dcā collia ⁊ ē liuco [illegible] ⁊ in[illegible] ⁊ modico mel' [illegible]
[illegible] ⁊ fiat colliū· Si a' ex his ñ [illegible] ad manū
[illegible] ⁊ apiat [illegible] ⁊ [illegible] vngu' ē mucuo [illegible]
[illegible] ē [illegible] sbtil' ⁊ tcd[illegible] ē fortitudiz ⁊ [illegible] ī sem
[illegible] duc [illegible] q' totū absentiat' aliē [illegible] So
q' mullo m̄ tang' ad de carne [illegible] ip̄i lacrimal' [illegible]
lacrime [illegible] deīn post ī bal· ē [illegible] ne [illegible]

pc' e oclo i emittet' vid ocls qui otinue moueat' vid pm
pdomineat' et eplet' e intello oin i modico olo et ligat' tbis
codie sparant'. **De macula rubea s' quictivam.**

Iste e tci morb' quictie vn i tellir' e qz te quictiaz appet
alia puict' sanguine sui sagt agunt ad mod' gutte san'
vlic magna adherens quictie et puict' alia ab exterioribz et ex
calo et pcto et rupta quictie et alia. alia reludat sagt sp ex
ubancia r' rupt. quedam alie vene et agunt sagt i quictia
et giat e maclaz sagt ven. alia e de sangt ru. alia e de sagt
mortifi. **Curacio.** Si u pn'o fuit apostes sp timore apatis fi
at flebo de cephalica et mugat dicta temqu' se agitet' albu
m oui. e aq ro et san' dco et oclis i stille et si quictiua e rup
ta pot' si sal. masticatu e cuiu. dein ex illa maclaz lac
q. calm trahat oclis i stille. dein si n cec' i eudat trahat
sagt columbi' ex de sb ala extr'. Et si ex his n cec' i stil
lat' aq raphani distillata et si e antiqua et qui mortifica tu
nc destinget e aq decoc' s' ylop grdi. et calamenti et dein i
stillet' aec columbini distillatu i aceto al' vino albo et cole.
Et si ex his n cec' pot' v' aq dissoloris ut' et lar. armonia ce
si ex his n cec' fiat tale colliu et oclis i pot. R' nitri. sal ar
monia. tartocolle aloe. pipis tinus cicis usti. coralli marga
ritaz. dragagantu. gum arab. ciuile amidi. san. dco an. ʒ i. pl
uizet' et dec, collia et e san' columbi i formet' tela pm et dicat
et e uti uoliis dissoluat' vn e lacte m. et oclis i stillet'.

Iste e qrt' morb' q' accit i quictie. **De panno i quictiua.**
qm u. co' repletu e et potiusie cap te replent uene q' se
i quictiua et repiat' adiuuce et statuit quida pannelm ad i
mod' fumi et cohopit quictiaz, et alia comen et e trahit' cu
pruritu et lacrimis et rubore et hit inliu caligare. **Curacio.** Si u p
mis fiat flebo de utz cephalica. dein si idiguit de ueins q'
se i fronte et tepiribz. dein deueins q' se i uitz anglis oclorz.
dein pgero e serapi. utat' dicta libali et uitz. oia fusla. de
inde ipus utat' illo collio repetio te athane ablute giugi
ciis usti et mulceat' e aq pluuiali et fiat colliu. ca' plogu

morbꝰ cor(um) bene mundificatꝰ utat(ur) isto collirio. R(ecipe) testas ouorum re
centium positorum & tepent(ium) in aceto fortissimo per ix dies. deinde desiccent(ur)
in umbra & pecia plumbea terant(ur). Deinde R(ecipe) sarcocolle nutrite aloes gum
arab. in ciphi [illegible] pulverizate opponantur & mollificent(ur) cum aqua eufrasie
vel distillata & fiat collirium & per uti istis per modum pulveris [illegible]
[illegible] spiritum cum ad [illegible] [illegible] [illegible] atque in [illegible]
[illegible] & cum uti nobis quod distemperet(ur) cum lacte [illegible] & [illegible] [illegible]
[illegible] dissimulare plurimi operari in [illegible] colorum [illegible] [illegible] [illegible]
clarum. Si autem ex hijs non habet remedium ad cyrurgicam [illegible]
[illegible] & [illegible] elevet(ur) [illegible] cum [illegible] vel [illegible] [illegible]
& dilatet(ur) cum capite [illegible] & [illegible] cum capite [illegible]
[illegible] sal & [illegible] masticatum & [illegible] [illegible] solo [illegible]
[illegible] & deinde [illegible] & liget(ur) & moveat(ur) oculus [illegible]
[illegible] abluat(ur) cum aqua [illegible] vel [illegible] rose. De pluie cadente in coniunctiva.

Ista est quarta passio coniunctive. scilicet toti oculi est [illegible] in oculo plus
seu festuca & talia que abluat(ur) oculus cum aqua dulci & quod [illegible]
[illegible] que [illegible] & [illegible] ad [illegible] & [illegible] in [illegible] [illegible]
removeat(ur) cum [illegible] [illegible] [illegible] tenacibus [illegible]. De tumore coniunctive.

Est [illegible] passio coniunctive in coniunctiva [illegible] tumor [illegible]
[illegible] & aqua [illegible] & ex [illegible] aqua & [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] capite [illegible] & sal & [illegible] [illegible] cum aqua [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] melliloti absinthium & [illegible] & utat(ur) illo collirio
[illegible] [illegible] [illegible] margaritarum coralli [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] cum aqua [illegible] & fiat collirium. De duricie coniunctive.

Septima passio coniunctive est duricies ita quod oculus non [illegible] bene [illegible]
claudi vel aperiri. et causa [illegible] in mollificatiuis & dissol
uentibus cor(um) mundificato [illegible] bulliat [illegible] in aqua malva. bismalua [illegible]
[illegible] ordei & [illegible] & spongia intingat(ur) & oculo applicet(ur) [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] aqua [illegible] & repleat(ur) oculus cum [illegible] [illegible] & solo
& [illegible] [illegible] cum aqua [illegible]. De [illegible] coniunctive [illegible] & [illegible]

Ista viii passio [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Deinde [illegible] in [illegible]. deinde [illegible] oculus
[illegible] [illegible]. deinde abluat(ur) cum aqua feniculi. celidonie vel [illegible] & [illegible]

Nona passio coniunctive in coniunctiva. De [illegible] [illegible] [illegible] in coniunctiva.

uigeant asserta pura grumulosa · ad modum tinthi · aliud maiora · aliud mi-
nora · aliud alba · aliud rubea · preterea quia corpus h[oc] congregatum huiusmodi pa-
tis et cum ea est ca · fiat collirium de cerusa et albumine ovorum · et si autem est tum
apponatur lac plus margaritarum corallii et [illegible] ovorum · De ulcere et cancro in coniunctiva ·

Decima particula coniunctive est ulcus quod aliquando est cancerosum preterea
quia corpus est [illegible] et [illegible] dieta · deinde utatur tali collirio · Recipe
calchantum · eris usti · cerusse ablute · plumbi usti · dragaganti · gummi arabici
ana ʒ ii · aloe [illegible] olibani · sarcocolle nutrite [illegible] ʒ i · [illegible]
est aqua rosarum optima et fiat collirium · De excrescentia et diminutione carnis in coniunctiva ·

Undecima particula coniunctive est excrescentia carnis coniunctive aut diminutio
cum si caro augmentetur in coniunctiva non est consilium corpus mundificando
[illegible] per doctum cirurgicum extirpetur deinde est cum [illegible] ungentum et cum de pu-
[illegible] in coniunctiva · Si autem caro sit diminuta in ablata per indoctum cirur-
gicum [illegible] ungentum [illegible] et carnis additive et caute et fistulose
non est cura · quia quod remotum est radicitus est et non recuperatur [illegible] in cura
talium magis cautela est adhibenda · Si autem fuerit diminuta aliter fiat ta-
le collirium · Recipe aloes olibani ana ʒ ii · sarcocolle [illegible] limacum ana ʒ ii · fi-
at collirium cum aqua rosarum vel gummi arabici [illegible] · De fistula in lacrimali ·

Duodecima particula coniunctive est fistula nata in lacrimali · [illegible] est quod
apostemata mollia generantur aliquando in lacrimali oculi [illegible] naturam ut pri-
mum [illegible] in fistulam · In primis igitur diligenter mundificetur corpus · deinde fo-
mentetur locus cum spongia in [illegible] in aqua decoctionis gallarum limacum et [illegible]
[illegible] · deinde cum aqua decoctionis mali granati et foliorum rute · deinde fiat tale collirium
Recipe [illegible] eris [illegible] · [illegible] armoniaci · vitrioli [illegible] · [illegible]
[illegible] cantaridarum alumen ana ʒ i · fiat pulvis et plus in potu [illegible]
[illegible] et [illegible] cum [illegible] et [illegible] olei [illegible] et fiat unguentum
et [illegible] in [illegible] et fistule applicetur · deinde fiat unguentum [illegible] mortifi-
[illegible] de aloe et olibano et sarcocolla nutrita et limacum et cortice
mali granati · ad carnis generationem deinde fiat tale potio · Recipe foliorum agrimo-
nie · foliorum olive [illegible] et [illegible] in vino albo et accipiat vinum et
[illegible] corpus est mundificatum et [illegible] est bonum regimen ista potio [illegible]
[illegible] fistulam [illegible] · [illegible] colligitur agrimonia est [illegible]
[illegible] fistulam · aut plumbum [illegible] ad collirium · Si autem ex his non [illegible]
ad manum cirurgici · [illegible] cauterizet igitur locum et fiat alia ·

generat

VI

p ordine tue dcez de illa q in lumi loquti s[um] p[ro]s. addam q[uod] ille cu
illo t aliq[ui]s minutis sintillula relinquat. De lacrimis.

Iste reiteratiua pat. c[on]tinue sit lacrime cerentes ad cauda ocula
sunt q[ue] pueniunt a causis p[ro]ximis extrinsecis ut calor pl[us] calor t
frigus seb[is] t acutica dic[itu]r illis a remotis lacrimaz sit remouere
ueniunt alia ip[s]e emulco[rum] curatus q[ui] e[st] i lacrimali ip[s]i i doctu[m] c[on]
gruu t n[on] recip[i]t catoz. tu si indeat una sit ex fiat collium de aloe
t sarcocolla mit t humitac. alia ueniunt lacrime ip[s]e odi debilite
uis q[uae] p[ro]p[ter] q[uod] mollis h[um]id[us] albid[us] t n[on] recip[i]t catoz. tu si uide
at et a[p]ponat oliban[um] e[st] p[ro]p[ri]o collio t utat[ur] eo. alia ueniunt lac
rime ip[s]i tumu[m] h[u]moz apte i tuteta cel[e]b[ris] e[st] sanguine e[st] q[ue] ueniunt na
t e[st] c[on]ti[n]uatione t uite lacrime p[er]it ea[m]. Sz e[st] difficultate magna
ualde c[on]fortet q[uod] ip[s]i mis celebz e[st] amb[ra] t storac. cal sicca e[st] ita
t si calida e[st] caphora t rolis t p[ro]get e[st] p[ro]temp. i cu[m] ita t i ca calida
t elio de iusto ro. t p[ro]ea uetole i collo apponit. deinde certe
t intz repl[e]tione t opinii diuti t odoz. celb[ris] c[on]fortatiua uir
c[on]cauta p[er]iculu[m]. Si a[utem] ueniunt ip[s]e causis extrinsecis c[on]fortet celeb
t ponit temp[or]ibus frontis t tipora uir c[on]tinua p[ro]ticula de lacrima
t acatia uiua. olibano t albumine ouoz t talib[us] uir [illegible]
at ternis fortes i istac capitis t si alia una n[on] h[abe]ns lacrim
atiue q[uae] sit i tiporibz. deinde c[on]fortet ocls si ca e[st] calida e[st] cu collio
e ro. margaritaru p[er]foratarum t n[on] p[er]foratarum ossium muscat
corallii. al. t ru. caphore an[a] ℥ .ii. amitie tan[tum] d[e]co[cti] lumach
corticis mali g[ra]n[ati]. opii. olibani ana g[ra]na .vi. c[on]ficiant e[st] aq[ua] itu
tois d[i]g[ere] t g[u]mi arab. t fiat collium. Si a[utem] ca fuit frigida t uita
isto collio ex. tutie pate deinde sarcocolle intic uire oli
bani aloe mastic. storac. calamite amb[ra] an[a] ℥ .i. ro. lumach
tan. d. an. g[ra]na .vi. c[on]ficiant e[st] mallagine d[i]g[ere] i c[on]ficiat t fi
at collium. Si a[utem] ca e[st] c[on]posita. c[on]ponit medicina uir i duab[us]
medicin[is]. Clarificatio. Iutelligo e[st] ita tunc q[ui]a .iii. c[on]tinue ip[s]i
c[on]tra p[er]icula zenuox illa p[ro]ne ad q[ua]tuor conuperas [illegible]
ita fuit aqua de sang[uine] iulia acuitali noceb[ur] t fieri sit ita.
Si a[utem] obtalmia iaceat t i uigiliaz plus iulia obtalmie pano [illegible]
sit tunc obtalmia sit de sang[uine] aliu q[uod] sit aqua de sang[uine] iulia no

abit. et quod est ergo contrarium quia apostema sanguineum nascitur in illis partibus et obtal-
mia per se est obtalmia sit apostema de sanguine ut plurimum quod sit dicendum ad hoc
ego non video nisi verba quedam nichilo sicut tamen est una conciliatio. dicamus igitur ut
quantum est de per se loquendo quod in minori extallimus est in oculo per se et alia de [illegible]
naminta. Si ergo omnia que est in oculo paciuntur et visio non leditur non erit
morbus. Sed cum morbus sit [illegible] in per se morbus ut apostema sanguineum per se est
morbus continuitatis et continuitas sit mixta venie et ita per se esset apostema
de sanguine ut hic est nocumentum partis et non totius et ergo extra in quo [illegible] non
ledi visus ideo apostema sanguineum non est per se morbus oculi est de natura de-
ledit illum sed quod sit morbus continuitatis per se non tamen hic morbus totius per se
le est per se non ledit. oculo toti in quo [illegible] ut quod obtalmia que est de vir-
tute vocabuli non dicitur tamen et hic apostema oculi non continuitatis non est hic pro-
ut pupilla et si paciatur pupilla per consequens in oculo toto oculi et i-
ta obtalmia potest esse morbus toti oculi et per tanto [illegible]. in oculo per
quod dicitur quod obtalmia vera est apostema in pupilla sequitur continuitatis et ita
videtur sonare quod obtalmia est de virtute vocabuli non est apostema tamen
continuitatis sed pupille et quod nocumentum pupille in mediate no-
cet illum ideo obtalmia proprie per se illum nocet. Intelligendum quod quod
in se habeat negativum [illegible] ista verba non mutantur cum non [illegible] non oppo-
sitio visum quod disputando sit de nominibus querere. Secundo intelligendum quod
obtalmia frequentius venit in vere quam in aliis temporibus et si ut frequentius
venit de sanguine et si veniat in estate frequentius de colera et si in autumpno
frequentius de melancolia et si in yeme frequentius de flegmate. 3o intelligendum quod ob-
talmia corporis pleno [illegible] de cephalica partis [illegible]
et pena de eadem si indigent. [illegible] in speculativa [illegible]
[illegible] in [illegible] ut [illegible] obtalmia [illegible]
[illegible] et quod expellitur [illegible] et lippi [illegible]
[illegible] et lippi est [illegible] et [illegible] est declinatio.
4o intelligendum de exibitione aque in obtalmia [illegible] ad [illegible]
[illegible] et tempore est [illegible] debilitatem causam ad [illegible] ut indigeat
et evaporari. si [illegible] ut oculum [illegible] causam ad [illegible]
vehementia doloris impediret. 5o intelligendum quod [illegible]
[illegible] in obtalmia [illegible] dissolvit et digerit [illegible] causa [illegible] et ventosa
[illegible] ad [illegible] et [illegible]

ad maturand' i hẽ augmẽti ti i p'nᶜ scat' h' lt talide ↄpiōnis· vi
nond' ẽ h' quñ h' sau's tlues ad cutẽ ñ iscaat ea m3 imane
at i tercio i ↄuictia tñ ad uencus remanz, i tercio· q'3 ꝑ su
teriitatẽ generẽ t io i p'nᶜ appz alñ ad mod' puncti· alñ ad
mod' macle t io i p'nᶜ bte ñ ↄpetz langẽs co tule· q' tẽ nẽ sue
calitis mag' tac3 t tule sãguẽ· Sꝫ ꝑꝑ ↄlitũa tristitia pot
huit· ultio nond' ẽ h' q' ea antecedens lacrimar3 alñ p'cipue
te a sto t toto cor'e q' ea ↄuicta pced't a capite· Cam̃ 3 de pu

Nubecula cornea ẽ illa tunica q̃ appz dicto hop tabꝫ cornee
ta i oclo q̃ ẽ alla clara ad mod' cornu lucidi tẽ ꝯ pu
pilla t patit' egnes mitac hm· S· inf· demor3· morbi q'
te ꝯ ẽ ulẽ t plaga t uesica seu uariola ruptũ albugo seu
tela pãni· seu macla cicatrix seu ꝯtinaes mutatio colors t
[illegible]· sd iudicium pticlarit' i pcessu t se pillos vm· De

Nubecula cornea ẽ tunica contrabil' ulcibꝫ seu plagis cor
ↄ ꝑhendẽs i se mlt· tunicas· [illegible] alñ ulcerant [illegible] nee
ce t h' ꝑ humores acutos t diuisit' ulcera seu plage h' diuisi
tatẽ sic [illegible] t [illegible] [illegible] t pfundi t h' diuisi [illegible] ti sic
[illegible] mite· ↄ ꝯ tñ ↄuit i [illegible] t io de difficultẽ [illegible] ñ [illegible]
[illegible] p'mis g' pot' i loco obscuro t sic q' [illegible] t [illegible] t dicta sic
[illegible] tñ [illegible] ꝯ [illegible] ocli seu t [illegible] t [illegible] sd i obtalm
a· fiat g' [illegible] t [illegible] cor' [illegible] cit· t uiol· cor' a' mundific
[illegible] i p'mis sᵒ collirio· [illegible] cute ablute ↄ· ii· d' [illegible]
[illegible] an ↄ· iii· opii ↄ· i· fiat collirium ẽ albumie ouor' [illegible]
a' [illegible] sᵒ [illegible] i oclo sic [illegible] a' [illegible] [illegible] appt
ꝑ tamẽ ẽ aq̃ decoc'is seu' t cornes regie· deinde [illegible] sic
i oclo· deinde [illegible] sᵒ collirio· i· q' pdco collirio addat' [illegible] tu
tiya [illegible]· cicclamina abluta· t [illegible] t abluto t [illegible]
[illegible] cumũ [illegible] istis oībꝫ addam' alia [illegible]· i· aloe [illegible]
[illegible] t [illegible]· ut a' i oī plaga seu ulc' ẽ magna dolor
[illegible] q' cor' sic mundificatũ t collirium ñ sic mordicatiuũ t ad
[illegible] ocls cotidie ẽ aq̃ [illegible] pluuialis ut sic [illegible] t melius

Secũ [illegible] cornee ẽ uesicar t diuisi De uesicis seu uariol'
[illegible] i colore t albũe [illegible] t [illegible] h' q' Cornee

adustas est ag(gr)egata inter corticas exteriores cornee at interiores at
medios et hec diuisio huiusmodi puncturas sunt siue quantitatis at quantitatis
tatatis at ulcerum. Fuit quidem uelud seu uariole in principio. sed post
vergere ad rubeum. Sed ulcera magis vergunt ad album. Curatur et eloi
et farmacia et collirio dicto in capitulo precedenti de ulceribus cornee
et fiat tale collirium. Recipe tuthie parte sed decem, climie loti anti
monii. abluti ceruse eris abluti cimie. abluti auri ana .i. ami
gdala vi. conficiantur in mellagine feniugreci. Intelligimus autem tu
thia. i. que ignatur. l. deties et in quolibet vice extinguatur. v. madiani
prius urigis .iv. malis in aqua ro. et postea que pulverizetur in uase et
deinde que teratur in luto marmoreo. deinde immoueatur tuthie et
tuthia deliceatur in ulnera. De Ruptura Cornee.

Aliqua pars cornee est rupta et apparet aliquando ad modum capitis
uue. aliquando ad modum claui rupti. aliquando super caput cum
de talis et pedo. aliquando super caput in tuberculos que est huiusmodi acuit.
apud ceulianentur lupis rupte hec diuisio curatur tamen et que aliquando cur
uuea et est magis deformitate. Supra curabiles in principio curatur de ca
tamen sicut in ca. de ulcere et ca. de ue. In primis quidem mundificatur cor
est eloi et farina. deinde ponitur repercussiva et fiat emplastrum de cicada
et acacia et flau. dco. et olo. armenico et ligetur oculus et ua
euptmus et comitur cum aqua decoct. ro. plan. bursa pastoris
et fiat inde tale collirio Recipe tutia. Recipe antimonii usti et abluti ca
le usti et abluti climie adusti et abluti acacie abluti
auri ana .ii. spicenardi aloe. tuthie misce. tarco colle misce
ce. auri ana. ut conficiantur in mellagine donec fiat collirium
In eminentia quod curatur non consulo quod abscindatur quia curandum est
curatur ocle ligatis. De Cancer. in cornea.

Quarta passio cornee est cancer. cancer est curatur aliquando in cornea
ex co. ad ulcera et durities ulc. corrosiue et caliginem dolore
cum mgilias et collirium appetitus et si non fecerit a principio postea non r
recipit curatorum. aliquando causa a uulia et est dolor et similiter est durities.
In primis quidem fiat eloi et si est de co. ad ulcera pergere est con
sentio et electuario de luto ro. et sanguini usti. Si autem ex uulia
pergere est dyacucicarum. cum autem de co. mitigere

tpiruus e ulto cleo . tz . cute abluite amidi an' 9 r opu . 9 . i . co
ficiat' e albume ouo p' r meallagie fru de dgu'o i aq ro . ul'
aliq' c' emplim fem cruicello oui r olo ro . t lacte . n . f' fiat
illo p mo colliu . e a' n e color ita horribil' utat' cu collio . ic
tutie pate . amidi mentithe corall . al t rubi . cie sigillate
margaritaz an' 9 . i . 9 ficiat' e mallagie dgu'u guar . tu
at collium .

De mutacione coloris cornee et tocius oculi.

Quinta passio cornee e mutacio col' ut' i n ule odo lamo
genite intellig' q' iu 9 plone epleinis r epis cu' uitiat r
subito mutat' color ut' ocloz i rubore . a' ceteritate a' nigdie
a' uiditate i tm . aliu q' hoi ut g' oia sit cu . mutat' r color
r sigu r mutat' color h diuitiue huoris cetallim r albugi
nei r sig' r h diuitie coloris huoris uiti amo h oluti i cino
cie aie r q' fomite oclis e aq' deco' h' ro . ueniatar r camo ilu
lunt' colorare oclm colore nig' . fiat lic . ge . gallas r olla m
gris p lin r cet' i uino r remitt' i olo talamio a' i olo muti r poy
e i uale uito ad sole . deni co collui oclis i stillet' .

De hutacione cornee.

Sexta passio cornee aliu u . inuta s fiunt ad con
uen r egiiat i' fumu r nebulam r caligat' uis r cum
ilsit ut pacet cor' e pillis aureis r collirijet' oclis c' felle an
¶ ptia passio est capites .

De diuicie cornee et corrugacione

corrugacio pineno r diuities co' fit i lenibz tuc stat ic
uitare oclm trecet' e aq' deco' c' ordi . ro mot' ueniatar r sifiu
r i stillet' frequit' lac mlieris i oclis .

De albugine macula et caci tate i cornea.

Octaua passio cornee intelligd' q' s cornea aca
dit pullas mltc q' n uidet' diffic' n h plorim . I' est
albus albugo . macla pium' r tela q' q' ad' ueniunt ip' ocliu huoa
alii ip' catu r p'cloz . alii st' reliqe apti male catoz tunc
ugo' i q' caratices accidiit i cornea p causes ulcu uariolaz
r aliu r st' os alle r io uidet' macle r hoies laborat i catic
caratiu h' fiat macla r e i cams opo q' caratix n recip' aliq' cacu
i oruiat' qd macla i cornea n lit aliqd n caratix cornee
ut z q' ca' cenpit i caratice g' n e laborando n ad deo ne cu m
macla q' r albugie opund e sic . n . i ne seccons q' ueniit i cornea

cū sit ī pu° l' ī pincia plt de feni ͨarī ē lacte · q · fiāt ī posito
olli ꝛ pca ē puluis · sepe l' sie · ix · succi ꝓrius eu · succi cētaurie mīo
ris ꝛ misceat ē uisse ꝛ͂ pculdu cuirit albugīes ꝛ maculas ī lū
piu° ꝛ ī pmis pinis eꝰ tāc luci ligi pulchre ꝛ appellat polugōia
apd gṡatco ꝛ allaiat ī mirabilr cētinodie ꝛ̄a · u · ē hba q̄m ī pū
dies portat pull' suus ē pforat ocls ē acu ꝛ recupat uisū ꝛ cgo
feci a portari de ūitario scrutuū regis maiorū · Si a sibi
n̄ ī ueniāt satī pforet ocli pullox ꝓridiū ꝛ p eoū accipia
ē q recupiūt uisū ꝛ fiat puluis ꝛ oclis ī stillet · Si a macula
sint ī duruta de difficili cuit a uiig · modcū opandi ē ī ꝗ dic
ta sit tenuis ꝛ q ꝑget cap ē ꝑcrip de mollificatē macul ē aq
decoꝰ malue · bismalue psilē ordi ꝛ auene ꝛ miol ꝛ ro ꝛ ne
nufar ꝛ camo · dein pote cotidie ī plius · ix · ollis sepe · ℈ · u ·
ꝗ · albiui · ℈ · i · pigris ℈ · i · pren ꝛ eꝰ dex collia ꝛ misceat ꝛ ocli
ī stillet l' fiat colliū tale · ꝵ calamīe ʒ · i · tutie ʒ · iii · ligni al
℈ · iii · cipero ꝛ · ℈ · i · ꝛ g̃na · x · liqū ʒ · i · mod faciedi ē ī ꝗ ca
lamīa tutia decies ignitē ꝛ extinguāt ī uri pin ligis pca
ī aq ro · ꝛ pca ꝛ pōt ī lucto maiorane misceat ē pdcis ꝛ fiat
pul · ꝛ a puluis plum uti t oz mois · p ī puluē l' ē · Sō q mi
ceat plus ē aq feni ꝛ celidoie distillate · ē · q misceat ē puru
gia porcina uocti ꝛ fiat colliū l' utat isto collio ꝛ n̄ q̄ uim
meli ꝛ u ē īo n̄ cēt diuitanū ipm ī prac · ꝵ · tutie pote ꝛ
dex sarcocolle musce aloe pipis · logi · costu · testax ouox
calcinatox ꝑgiuto ꝵ scutellax ctrax iudui · uitoli ceris ut
ti · cule lote ſtore lacte iudis · cadmie auri margaritax
corallī iudis cris cantorei · nitre · ꝑem · mia dgugati hapui
gallum · spume maris opii · an ℈ · ij · fellis uulcis balsami
auib ꝛ mace auri puelli an ℈ · i · ꝯficiat ē lucto eufrasie ·
ue ē plurifata sūt fdoꝛ ꝛ ī lorīnt tenla pui ꝛ de licet ī sub
te balsamo ꝯiugit ꝛ uti nolins ī delicatis de tepet mī a
lacte · q · ꝛ pōt ī oclis eꝰ colliū ī aliis p diteāpu ī lucto feni
a celidoie ꝛ plum uti eꝰ tam ē aliis mitis mois · l · ī puluē
a ꝓ mod colliū · cā fū ē auriū porcia · Clarificacio ꝓitelli cū
tē uitā uia q macla pūl ꝛ tela n̄ sē mol ī fuim · q modicū a

clari fca ī aq ro · at ꝓ mod colliū ·

n' ab eis resolunt. lippa a' ē morb' ītētui ē q̄d ab ea resoluat' mo'
a' ītertī hus ullibz ɔtinūet sebs acuta ptus pedicō. scabies sat
ignis. antex lippa. lep nob' ɔtagia pdunt. ho no n'd q' inha p
gnt' p oclos t ela p nares t palatū t co. p aures. Si sanguis alio
emittetorum ql pur' t n̄ bt tertiu ts. Ite adiuti' qm ls hiuores
tn̄ tarde putriē pumelos coltarz. n's hiuores tn̄ putut iā
melos oclos t ig aln̄ pimetunt it duas tuitas t tā gnat cath
racta q̄d indebum ītius aln̄ aggreat' t sitiat cornee t caut t
albugies t macias pimos t telas t alia. Ca.m iiij. De passionibus uuee q' ē dilataciō t gut.
Prima pas' uuee ē dilataciō uuee
t pupille. pupilla a' ē foram̄ uuee. istd a' foram̄ aln̄ ē ɔ
tal' qr amti tat' appiut t allo in temp' ēcatoz t alu uertam
talē t quorz sunt noctz inlau gm at n' indz at' t minori optē
q' sit res iuhabil t h ē ip inuma delplōz spiui. dilataciō g' ac
cidetal' cāt' a' a cans ɔtorib q̄d ē cane pectō in colorz capis
t cāt ē a cans i tu' t h ē ip apa. at ip mag' nē hiuoru allu
gunei at ip h'in' adunca. at ip lact' uuee t corrugaciō
qm ɔtme iuo cyt'iunciā t ita foram̄ mag' ti' ɔaggit tom
pforatus ē deluicat t tā dilataciō uuee ē morb' p se t appet
tota uiorata. Cura. Si a' sunt ip deluicatoz uuee ī in
iugit' dieta resumptiua humctiua t uutet t sit ī ocō t t ee t uinc
et stept' t somnus' oclō ē aq dulci ca. t ppingt' lat. m. s oclm
Si a' sunt ip hiuorē albuginem at ip h'in' sit ī dieta tenui
t pgit' cap' ɔ'enim t abluat' cap t facies tept' ē aq salsa
t aceto t sit calia t collirii poni' i oclō q' dem st caplō de albu
gine t macla t q' dici' in eo de catharactis t aq' Si a' fu
it ip apa a' ip catū t p eloz i iugat dieta tenui t fiat flō
dein fiat uetole. dein fiat flō de uēis q' st i anglis oclōz
t sa ruboz appeat ɔplent' sup'ra ē sandal' t san' do t albūe
ouorz t ɔ otlin appōt' tarul' de wlis t uermicul i ttt t aq
ro. t ittd p' farinā ordi t faba t uitellū oui t pulcat colo
re t sugro cadi' t tā ocīm appōr. dem p pul'm ī tuller lac m
dem p sau. colube aquta g' cent' q' dam ē ca' de obtalm
a. dilataciō a' uuee ip eas ptuntas n' reqi curoz n' n' p te

III

confortata in capite restringe et ita dilatatio pupille tollitur mala.
Secunda passio uvee est constrictio pupille. De constrictione pupille.
Sic etiam quando sit coartatio et strictitas et corrugatio uvee et motus
eius a circumferentia versus centrum tunc oculus est minoratus et forte non recipi-
untur radii et ex parte albuginei humoris et latus de facili contra
contrahitur et constringitur pupilla ex aliquo humore comprimente eam
versus centrum item constrictio pupille aut est naturalis aut accidentalis. Si naturalis innuat
quod semper visus et fortis est et si accidentalis tollitur noceat et facit apparere rem
maiorem quam sit. Si autem causa fuerit in aniculis humectet oculos et caput et
totum corpus cum cibis humidis et balneis et fomentet oculos cum spongia in
tincta in aqua dulci calida et fricet tempora et caput ut calefiat quia so-
la humectatio nocet hic autem. Si vero causa fuerit repletio nervi purget
caput deinde utatur isto collirio. Recipe aloes sarcocolle lacte
mulieris ana drachmam i balsami drachmam semis piperis florum camomille ana grana eius
viij conficiantur cum aqua feni distillata. De aquis seu cataractis.
Tercia passio uvee est aqua seu cataracte. Intelligo quod
vapores aquei aliqui ascendunt a stomacho ad oculos et per frigiditatem humi-
ditates clarius humorem congelant et est signum eius quod ante cibum peius habet. Aliquando sunt
alii qui descendunt a cerebro et signum est quia crescit ante cibum et post et non
est magnum periculum congregationis aque in oculo. Aqua igitur congregata inter
tunicam corneam et tunicam uveam recte ante foramen pupille et non
in principio apparent similitudines muscarum et diverse scilicet pili aut ungues aut tin-
ee aut muscae aut alia volatilia aut omnia videntur perforata aut con-
pluta aut tassale et in de aliis multis a predictis et diversis et hoc est secundum
diversitatem humoris in pupilla et secundum diversitatem quantitatis et aliter et
colores diversi apparent rubei aut citrini aut nigri et in de aliis secundum diver-
sitatem humorum etc. Et hec est que legitur a G. in libro de morbo et illi tamen
incurabile est in capite condensari ceciderit aquam seu cataractam et per-
dunt visum aut omnino destruitur propter oppilationem pupille quam simulat vel uni-
versaliter per tactum visus ad cristallinum ut patet visus postea putrefit visus ad cor-
neam et in perditione visus. In principio igitur curari potest a bono medico. Sed con-
firmatoris non nisi per manum instrumentatoris et ab eo non separatur est et scilicet dic-
tamine medica. In primis igitur ordinetur dieta valde subtilis visus igitur omnes
pisces confugiant non velit in genere ut et caveat acua cibaria vitet

ob fructus oia fusola · oia aquila · oia acuta et huiusmodi oia que faciunt
ascendere vapores ad caput · deinde purget caput cum yerapigra vel cum pillulis
et i prima quarta tercii · deinde det tyriaca pro ea utatur in collirio · ix · ter
accipiat balsami ana ʒ · ii · celli al · piperis ana ʒ · i · conficiantur cum aqua
raphani et fiat collirium et oculis instilletur per aqua odoris maiora
una fraxit et gummi applicetur · Si autem ex hiis non fecerit tunc ad manum ci
rurgici recurramus aqua vel seu cathara et qui est alia est cura
bilis autem et alia non quando vel est minus grossa que est curabilis quando non plus
declarat · quando autem est minus curabilis non est curabilis quando vel declaratur
statim ad primam disposicionem redeat · In dispositione autem media est curabilis
sicut autem modo dicendi est ista est autem in loco huiusmodi oculus bene respiciat
si color aque fuerit color fusci · aut celestis aut grandinis aut color
nigrum fuerit · sic fuerit quod minus est indurata et non est curabilis quod
tunc non est laborandum · secundo dicitur sic claudatur unus oculus tunc oculus
in fine ut est pollice lenaverit scilicet alio clauso manente tunc autem
est oculus in fine aperiatur et si pupilla non dilatatur nullo modo est curabilis
quia minus est confirmata · Si autem dilatetur et redeat aqua ad pristinam
disposicionem curabilis est et si remanerit dispersa adhuc non est confirma
ta et ita non est curabilis et si ugluti quod cito confinetur utatur pil
colorem | lulis · Si autem aqua est dyaphana tenuis vel quia tunc est curabilis quia
est in dispositione media bene confirmata et non confecta tunc eligatur dili
gens restaurator et tunc mundificatio et oculo bene ligato fiat
cura in cornea est acu rotunda capitis tunc impellatur et vincit si
non tuleat utilis et comprimatur aqua in fine et acus non extrahatur statim
sed maneat aliquantulum ut aqua tunc non redeat eleuet et autem per
ea comprimatur · deinde extrahatur in parte autem inferiori oculi non fiat cura
ad extremum aqua · quia tunc esset de evacuatione humoris al
buginei · secundo vero fiat gestu in angulo · deinde fiat emplastrum de oui
vitellis ovorum et aqua et oleo mollis et stet in loco obscuro pro vi-

Nimius debilitate aut propter animi dies · Capitulum · v · de debilitate visus ·
Naturalis aut innaturalis · Si propter extrinsecus tunc est tunc aut prop
ius aut vel cuiusmodi · aut in capite tot aut corporis sicut aut inicie ex
in alia re · aut loge levis minutas · aut nimie vigilie · aut nimi
coitus · aut nimia caliditas · aut siccitas aut ventus · aut nimis

a[d] nimia repl[eti]o cibi et pot[us] c[om]pl[et]a et vomit[us] nimi[us] et mutabilit[as] ae-
ris et cibaria ventosa et acuta et salsa [et] acetosa et q[uae] i[n]d[e]
q[uae] c[on]vertit[ur] i[n] fumu[m] et vapore[m] ut s[un]t cepe et allia et porri et sinap[is]
[illegible] et lingua et nuc[es] et iac[er]e calcan[eu]s et capite i[n]clinato et talia. Si
[illegible] i[n]tu[s] [illegible] [et] p[er]ite valde minorantes visu[m] ad corrigendu[m]
a[d] deficientes ut [illegible] capitis [illegible] [illegible] litigo [illegible]
[illegible] et talia et [illegible] aptu[m] [illegible] optima ad oppilo et [illegible] com[illegible]
[illegible] [illegible] q[uam] [illegible] [illegible] ut [illegible] malas du
[illegible] [illegible] [illegible] et albuginei et [illegible] cristallinu[m] et [illegible]
[illegible] q[uam] si [illegible] [illegible] ad [illegible] de [illegible] videt[ur] duo et debili-
tat[ur] [illegible] [illegible] [illegible] manifestas [illegible] pilos[?] vnde ad [illegible]
ad [illegible] et debilitat[ur] [illegible] vapores ascendentes a [illegible] [illegible]
[illegible] de cat[h]aractis q[ui] dicunt[ur] q[uam] si [illegible] p[er] magnu[m] [illegible]
[illegible] p[er] vi menses et pupilla [illegible] muta a [illegible] pueri. [illegible]
a[d] pueri a [illegible] n[on] e[st] tanto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et debi-
litat[ur] vis[us] ad [illegible]. ad corrigend[um] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si fu[er]it [illegible] et clar[us] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et de longe et de [illegible]. Si a[utem] [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] longi[us] q[uam] [illegible] et h[oc] e[st] illos q[ui] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i[n] [illegible] illos q[ui] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forte [illegible] i[n]
[illegible] i[n] [illegible] rei mote [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Si
a[utem] [illegible] fu[er]int [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remota
n[on] [illegible] [illegible] [illegible]. Si a[utem] fu[er]int [illegible] [illegible] male
[illegible] [illegible] et remota. ista a[utem] [illegible] [illegible] a nob[is] [illegible]
de modo. **Cura.** Cu[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corrigat[ur] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] e[st] q[uie]te et [illegible] et cib[is] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] e[st] [illegible] e[st] [illegible] [illegible] [illegible] et lacte. Et
si [illegible] fu[er]int repleti i[n] [illegible] dieta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. et [illegible]
pillis aureis et pillis [illegible] [illegible] de nolo et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et balsamo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] q[ua]l[is] [illegible] mediocr[is] [illegible] de die et [illegible] noc-
te [illegible] [illegible] [illegible] e[st] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et alii [illegible] [illegible]
q[ui] de die [illegible] [illegible] [illegible] et de nocte [illegible] [illegible] [illegible]

(margin:) [illegible]
(margin:) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

loquendo medici et hic qui cepit de minus tabulas et pri. Circa preda
nis et diete exagitur per debilitate visus et potissime ex oculis unde sanis p
L
Res de hiis multa tamen hic tamen frote et tam vis est innorat ad
Imago perclamat et procedam solam hec quod nacit oculis
oia de mundo l. qui l. corpi. celestinis. deum cuectas. epula
nimia repleto albi et pote et nove. celestis. coitus i mediate p
coextioz dico qui digo lac i loco celebra capie d musco et
mure et loqui copius et prandius et coitus culcat et noc. et in
tueri res nimis splendidas et rutilantes et de ex hoc lor. quod lume
at igitur at minus et libri et noctem tenebra illis qui minus sunt
i caritate et noctem oia nimis ca. vaporosa et vapor et uetosa
et corruptibilia et grue digonis dicit allia et cepe et porri et nimi
forte et nomi et cibi et ipsum et oes fruct et oua leguma et oua
i dimitta et carnes dure et tenues et carnes bovine et lac et pisces et
noctem lege minus frequenter lutas minutas et ocium minus et omnia
oia que replent caput vaporibus at generant scdm oia que errata minu
et confortant et potissime color viridis et color nigri de ex cuilla
mo clin li tinlat per lucam minota et clauge oclos frequenter i aqua fri
pulpeis aptis ii lectis i pediat ierit 10 qui dic. Lipha vitor
lu fortificat ocim. De medicis ad li cor. e platonis et ui ipediat
fiat elixi de cephalica. deinde fiat uetole e claritate o collirio
tioc. deinde elixi de vicis a li i anglis oculorum et qui ut plenum cenedu
tas uel puient p hingamca flatis. at mlis. at iterum. e cula
lire aut eulgine at i ortare i obscurare io boni e qui m digit
p hinc medo is maiorane an m. salime ruta bulis m. eufrasie
ve motune sarifrage lingarie fen. an. an. n. an. manus. dua
carni libus motam an. m. meus. lib. i. et fiat lir quod inunt mane
et sero et si m e nihil addat lir flor boz. bolioz. seme cepth.
cruic an. m. digin m pgot lic lim e etiam ix. penip et fe
ralog m. n. eufozbii pulpe colatur. matre an. bdellii gran
of an pond. vi. generis pondus cheriat e liquo ab im. et fiat rotul
euata tormanti. Si at in fiut mlica pgot lir ix. diascene dia
bozi. an. l. semen ultum m. inpis. armenia notes abluti
m. n. miscenta. Supposita g bona dieta et bono regime et n col le

bū inudit~ū utat~ illis remediis p~dictis ɫ expertis sēp a sanit-
oribȝ ad digniora p~cedendo fiat q~ primū aq~ quā cotidie ponas in
oculis q~ciēs volueris. Rx. celidonie feni. rute. lilii mocirtie invenie
iii. eletarū. ana lb. i. gariof. piperis lō. ana ℥ ii. conteret~ ɫ ponat~
in alembico de vitro ɫ fiat lento igne ɫ fiat aq~ que dicit~ aq~ ro. ɫ servet~.
Secundū experimentū est istud. Rx. picam vel avem que vocat~ pica vel picas
multas ɫ ponant~ integre in olla nova incrustata ɫ lutet~ ɫ ponat~ in furno
donec possit pulverizari non tamen tantū quod adurant~ ɫ tunc pulverizet~ ɫ pulvis oculi
imponat~ vel fiat colliriū vel pulvis per se fiat. Quando pica hic habent mentem
quociens inde fiat confortat visum. Tertiū experimentū est tale. Rx. capud hir-
cinū ɫ lardet~ minuti. de ii. ɫ gariof. ɫ piper lon. ɫ allec ɫ pi-
gro de quo fiunt delicate ɫ accipiant~ per se lardonū peciorū ɫ fiat in-
mittat~ ɫ p~dicta distillatorie lutata ɫ pulverizata misceant~
ɫ fiat pulvis cum dictis collirio ɫ oculi. Similiter vel fiat colliriū cum aq~ ro.
vel simili suffunget~ ɫ i commedat~ ɫ ista fiunt mirabili medicina. Quartū expe-
rimentū est tale. Rx. tutie ignite ɫ extincte quinquies in vino pro vini ungis
quinquies in aq~ ro. optima ℥ i. balsami ʒ iii. vini al. purissimi ɫ mun-
dissimi ℥ i. misceantur tal~ ɫ in corpore. Quintū est tale q~ si utat~ plurie ab
lepto ioribȝ coctilioribȝ. Rx. eufrasie salvie. urtice lilii ana ℥ ii.
an. marrubii lilii ana ʒ ii. gariof. piperis lō. ana ℥ i. flor. boraginis. fol.
(Valet) camomille... mirabilis buxi. psillii mid. ab anil~. corticum
mirabol. indo. ana ℥ ii. pruni. zucare ℥ i. fiat pulvis ɫ ponat~ in sacculo
de aluta. Sextū est tale ɫ confortat mirabiliter visū. quod pri. licat
ab hominibus. venient q~ anguille nemorales de locis lapidosis
tingent~ ut capud ɫ caudam ɫ flagellet~ cum virgis minutis ɫ subito u-
no ictu a duobȝ abscindat~ capud ɫ cauda ɫ excoriet~ ɫ abluat~ cum
vino ɫ sale ɫ decoquat~ in vino al. est feni. donec caro separet~ ab ossibȝ ɫ illa
caro semper sumat~ per se vel cum pane de qua fiat elcim ɫ longius videtur mira-
bilia. Septimū est istud quod accipiant~ minoris kebulli condit. quod pulle
aurice. quod pulle cocline ɫ quod utat~ eis p~petualiter ɫ acuunt visū. Oc-
tavū est tucie q~ vera curiatt confortat visū. Nonū experimentū et
ultimū est istud ɫ nulli dicat ulȝ ad hoc tempora voluit michi revelare. Rx. lilii
ū. maiorane eufrasie rute celidonie feni. ana ℥ iii. ʒ ii. spice nar-
di piperis longi. gariof. tutie extincte ɫ nucis[?] lacro colle nu

tre i lacte alme · ign · aloes gn ʒ · i · fellis aquile · ancipitris · ruc
ei i colens mirotana vini de q(ui)b(us) balsamu · ʒ · i · mellis ro · ʒ · i · psim
zada plinij et coagulata coagulet(ur) i ultimo cu(m) decte, colla liquefacti li
quefiat et li sunt eciam mitigat(ur) i sole calido p(er) dies · xl · cotidie ꝑ
agitando cu(m) ꝯfricat(ur) aq(ue) ro · et li sunt inspissa ꝯfricat(ur) i cinib(us) vel i cineribus
loc(is) ad modu(m) galline cubantis et agitet(ur) et buccet(ur) i uale in to
to oculis i stillet(ur) et e(st) tante virtutis q(uod) decrepitu(m) fac(it) legere lr(a)s
minutas su(n)t oculo leucelino · Claritas · Intelligend(um) q(uod) i nocte vi
bu(n)t p(er) ꝯspecie fl(eu)b(otomi)e l(icet) accidat ut plurim i senib(us) et elatios tep(er)a
latis et i illis i q(ui)b(us) ter(r)e et grossi hu(m)ores humidi(tat)e p(ro) tanto q(uod) corp(us)
p(ro)pt(er) ee plectorie t(ame)n ꝯpetit tone ulis purgationis l(icet) alia terra p(ro)
ticularis p(ro)p(ter) t(ame)n e(st) stati i hic capli e(st) ponendu(m) digmi ut fit. ʒ
itellige(n)d(um) e(st) q(uod) i debilitate visu bu(n)t p(er) ꝯspecie uoit(um) vel chat ut ade
ante pte i imo estiue et oppo(si)ta p(er) q(uod) mitti ad extra q(uod) ea
tante cu(m) cessat cibus p(ro)ticula(r)ia al(ia) i q(ui)b(us) p(er) ꝯspecie uoit(um) essen(tiali)
l · q(uod) ni ꝯtineat(ur) i ꝯtinue(n)te fl(eu)b(otomi)e et q(uod) euomat de facili et q(uod) corp(us)
n(on) sit repletu(m) et q(uod) oculi n(on) sint nimis debiles et e(st) eciam p(ro)ticulareb(us)
p(ro)pt(er) ꝯspecie uoit(um) i debilitate visu · tercio no(n)d(um) q(uod) alia q(ui) mat sp(iritu)s
tales et debiles videt de nocte et n(on) de die cu(m) buboes q(ua)n(do) formal
vero ip(s)i tri(s)te noctis · et q(ui) hu(n)t sp(iritu)s subtiles et fortes videt de die
et de nocte cu(m) nimi(?) legi q(uod) q(ui) hu(n)t sp(iritu)s ungentes ad ꝯgregac(i)o(n)e videt
de die q(ua)n(do) p(ro)tinget sp(iritu)s tre claritatis exterioris cu(m) ho(m)i(n)es et q(ui) la(te)
re hu(n)t medio in i(n)t(er) nimis subtiles et nimis grossos videt i capi
tulo et illi i q(ui)b(us) virtus sp(iritu)s ad mitia ꝯgregac(i)o(n)e n(on) potest videt p(ro)p(ter) q(uod)
dies declinat cu(m) i noctulam et oculus q(uod) e(st) i tenebris videt oculu(m)
q(uod) e(st) i luce et n(on) ecou(tra) q(uia) ad h(oc) q(uod) aliq(ui)d res videat(ur) op(or)t(et) q(uod) res visa
sit illuminata q(uia) lux e(st) forma coloris i q(ua)ntu(m) color e(st) visibilis · h(ec) a(u)c(tor)

Per dissolutionem h(abe)t · G · iiii viru · Cap(itulu)m · vi · de p(er)ssionib(us) q(ue) p(er)ueniu(n)t ad
... um · de mor(bis) accidit duob(us) modis · p(ro)p(ter) oculis tot(um) tot oculi videt
... illi vero deciti(?) i simul(?) · et t(ame)n n(on) accidit ad nocumentu(m) n(ec) q(uod) res videt
e(st) obliq(ua) p(ro) tanto q(uia) mag(is) p(er) oculi remanet illuminatio · Si a(utem) ter
q(ui)b(us) ipsa l(icet) · at i(n)sp(ec)t(us) e(st) una res videt(ur) due q(ua)n(do) mag(is) p(ro)p(ter) pu
pille cohop(er)t(ur) et n(on) p(ro)p(ter) ingtani(?) simulacru(m) n(ec) ad c(ri)stallina(m) n(on) p(er) ute
ma i ideatois et ita n(on) cancellari solae(?) · i iecte signare imi

obtica non contingit videre n. n. in tempore tanta celeritas cancellet per dolum in esse
ligatione unum obtica et una res videtur duo et dilatatum tactu q. t. o
clo. Set per obviat et adiuncte in esse ligatione unum optica et cancellat
se yvola et de duobus fit unum et ita contingit esse visum quod non fit can
cellatio videtur unum vel duo vel unum vel aliud quod fit ista n. et recognitum
g. quarto de mo. tamen venit ad hoc dicunt. Intellectus quod aut precedentem
tat istam n. vi. de nubibus li. iii. ca. viii. prima quod cum ut dicitur est
quidam non contingit esse videre est tortuositas cristalline et cohoprium
eius quam dilatat non per diutie iactari et non ut esse quedam in uiacoibus et
in una pars ea. est in esse ligatione quam alia et que non obviat se adiuncte
non possit per dolum et cetera. Concludit ut ad sensum commune tamen cancellacione ∴ cancellari
ita contingit male videre quod unum videtur multa. Sa. cum pr. esse mobili
tas spiritus et agitacio et mot. ut dextra et sinistra ut parte anteriore
oculi et que monet per modum in uiacoibus non fit cancellacio et ita vel unum
multa et hoc patet quod si sol percutiat aquam stagnatam et aqua moueatur in
derivanti quod sol moueatur et quod fit multa et hoc patet et quod si lumine candele fit in compre
dem et tu agites pupillam in fronte et in monu et agites oculum videbuntur
lumina saltare modo hic modo ibi modo iam modo remote et hoc dicit dilectus mo
re q. patet quod inutatio aperte corrumpit iudicium rei et iudicium rei
ipsi videtur. Sexta cum pr. esse nimius mot. et agitatus spiritus sensus quia
modo ad hoc modo cito. modo iterum reditur ad esse ligationem et hoc facit nec mo
net per verbis spiritus. quod vel homini quod omnia moueantur ingenium et intergi
rodo si respiciat aquam currente vel milites volantes percipit mot.
itor propter similitudinem mot. eiroris ita quod cogit stare et cadere
et hoc facit varietas mot. quod est ita et impedit iudicium. quod cum pre
cum nimia dubitatio spiritus quam mo. et agitatur de facili ex quibus cum et per
tunto. intellectus quod oculi quod impedit cancellationem per dolum in esse ligatione
unum optica corpus iudicium videtur quod videmus in guttis aque velociter
cadentis quam esse linea continuata et hoc patet in quadro si velociter
moueatur vel linea circularis et fit figura quadrata. Intellectus quod in
ista quod spiritus visibilis transit de uno oculo ad alium quod patet quam
balistarii qui volunt precise iacere claudunt unum oculum ut visus con
tinuetur in alio. Secundo patet quod si claudatur unus oculus latus narium videtur
oculo aperto non videtur. Tertio patet in cataractis et volumus probare

ut° sit (?) visibiles acu vel n̄ et claudimus vnū oculū et videt pupilla
alti dilatet et visiabit e c° tam̄ e̅ p3 q̄ q̄ spc̄ emitt de vno
oclo ad aliū h̄ q̄ ꝯtinuitate spc̄ ꝯtig̃ alt̄ et alt̄ vide l̄ de longe
l̄ de ꝑpe tam̄ e̅ vel. Color q̄ indis luna ꝯfortat visū ꝯ
tū e̅. O q̄ q̄ cās pauo͞is oclo͞ꝝ lare nobilis h̄eat exp̄ss mīas
nū de morbo. Si q̄ ꝯtraditas fuit a natū te a p̄n° p̄ alīq
in itifitari et n̄ e̅ alt̄ mod' ut q̄ candela pos̄t ex opposito illi
ꝯtiulitas l̄ filū rubū v̄ aliq̄ res pendēs q̄m̄ i tuēt' et i exon
nue vide i oppositu i tirbi et ad mediū reuteri. et i q̄n ꝑua
fenestr' e̅ i domo p q̄m̄ intrat lux ꝯ p̄u p̄u trahe relaquat
ꝑm̄ ex obliq̄ ꝯtracc̄o a thib3 q̄ e̅ auid'. Sūt q̄ ꝯtiola
ali ueit i adultis ꝑ ꝑ̄ pam̄ de i amēte l̄ de replēc q̄ ꝑ mol
lificatōz et palm̄. q̄ ꝑ epilia et ꝑ capis ꝯules pallēt ti
sat ꝯtiolitas ill' certis :. De Eminentia ocli.

Edā pauo q̄ debet toti oclo e̅ eminētia ei. ocli v. emin
et recidit ad exiora ꝑ multa. l. ꝑ repleōz nimiā oclo͞ꝝ et
ocli et toti' cor' ꝑ uetoꝝ et ꝑ aq̄a ocl' et talia i pellicua o
clin ad exiora sit ꝑ mollitia o͞cz et palati lactōꝝ mouētū
oclos q̄z cad' oclo͞ꝝ ill' exiora et emi. sit et ꝑ nimiū da
more et ꝑ nimiū conatū i asselado c° i strāgulatiōe repl
lōe vel. Si q̄ eminētia fuit modica te lussit purgatō ca
bi et pot' et q̄ iacat resupina et ꝑ oclis colliz' e̅ aq̄ ro. v̄
sumach et cortic. This. Si q̄ eminētia fuit mag' fiat flo
e̅ ꝯ centia. deīn̄ lego farmacia. deīn̄ fiat uētose i collo. de
inde fomētet' oclo e̅ aq̄ dec°. l. gallar' sumach balaustia n
mastic. this et e̅ spongia trahe' oclis fomētet l̄ q̄ fiat ēplm
ex faria fabar et thure et albūe ouoꝝ et inuder' tuic clo.

Oclis. n. p̄fudat ꝑ ira adulitoꝝ. De ꝑfunditate ocli.
Olicia fēbr' et ꝑ uigilias nimias et ag̃tra et talia de
ꝑ talia ꝯ lumina luū ter ꝯ oculos ocli remouat' q̄ et fiet cu
ro e̅ cibis h̄utantib3 et fomētatiōe aq̄ calc dul. et silib3. Cla
ritatē. Intellig' q̄ oclis emnaces nimis videt q̄m̄ mediat p̄fū
dat q̄ spc̄ ꝯgregat'. i p̄uo q̄ mediocr' ꝯgregat' q̄m̄ ut° ui
ta fortior e̅ le ipa du pla tio meli' videt q̄ q̄ h̄nt pupilla

angustum naturaliter larga et pupilla nostra unica sunt sic naturaliter sunt accidentaliter
sicut libro iiii. de morbis. Intelligendum est quod in obscuritate visus et retentione sal
lam et stella auium unicatur de capria. fatuum textum celebrimum ex
posito bono regimine et quod corpus sit mundificatum. Capitulum vii. de passionibus
palpebrarum et sunt nouo sex De scabie et pruritu et asperitate palpebrarum. xv.

Quoniam materia salsa aut alia adusta currit ad palpebras per quam generatur
pruritum. postea si continuetur generat scabiem. deinde asperitatem cum
rubore. deinde ulceratione. Primum quod oportet est quod mundificetur corpus ut
in humoris peccantis et postea distillat materia ad oppositum deinde illinatur
palpebra cum isto medicamine Recipe. ceruse usta cathimie lote. cum ele lo
te ana ℨ. i. aloe unce ana ℨ. i. salis armoniaci floris eris
ana ℨ. i. pulverizentur et conficiantur cum uino et si aliquid remanencia re
manserit cum manu cirurgica ablandatur. De nodo seu lupia

Curetur quod sit rx. armoniaci oppopanacis et petrificatione palpebrarum.
anat. galbani ℨ. i. temperatur cum aceto fortissimo per diem et noctem
malaxetur et fiat emplastrum. hoc non mollificat et resoluit. Si autem sit
non cedat ad manum cirurgicam veniatur et interior palpebra incidatur et
abscindatur et nodus seu lupia seu emmanencia seu petrificatio ab
scindatur et cetera multum tale multa dicit cum. De inviscatione et conglu

Abluatur oculis in primis cum aqua decoctionis fen. a tinatione palpebrarum.
amini. et sal et in post medicamen de sanguine draconis et aloe lini
sarcocolla et si ex hiis non sequentur ad manum cirurgicam veniatur
in. eleuetur quod palpebra cum hamo et postea et landatur conjunctum
et ablatur cum aqua sal. et cimini et primum linietur in medio post et fi
at emplastrum de vitello oui et oleo ro. et de hiis anpost et ungetur. De le

Sputur palpebra. alium anatica pacione palpebrarum.
te. alium per et si per hec in multa male cerca aut in carne
extremam et ulira. aut sunt in ianacionem et spasmum et corrugationem aut
sunt in mollificationem lactorum monecium palpebras. aut in spasmum
de replone in lacteis monetis palpebras et si sunt a natiuitate nunquam
recipiunt curationem et si sunt in ulcera et excoriationes cum illa prius
si sunt in ianacionem humectet totum corpus cum cibis et balneis et so
mittet caput et oculos cum humidis. Si autem sunt ex mollificatione purget
caput. deinde ponatur desiccatiua et curetur cum pannis. Si autem sunt mol

fiat postea cum eo de ingenio de replectione. ^

[illegible] de replectione quod purgetur corpus et reliqua. **De ordeolo.**

Purgetur corpus. deinde illuminatur et consumatur ordeolo in modo [illegible] non esset et diaquilon. deinde est cum medicamine. Re. [illegible] capitibus ablatis lapidum [illegible] oleum [illegible] consumatur et [illegible] oleum de lilio ordeolo applicetur. **De carnositate in palpebris [illegible]**

Consolidatur et cum medicamine. Re. aloe [illegible] tuthie. sarcocolle mirre. [illegible] ana [illegible] floris eris [illegible] consumatur et luto [illegible]. Si autem ex his non fuerit ad manum [illegible] ablaciatur quod [illegible] est [illegible] postea [illegible] sal [illegible] masticatur [illegible] postea [illegible] oculis [illegible] in albumine ovorum. **De pruritu palpebrarum**

In primis quod fiat flebotomia et purgetur corpus [illegible] ventosa in collo et si pruritus fuerit cum rubore [illegible] apponatur istud medicamen. Re. [illegible] contundantur ana [illegible] pulverizetur et consumatur cum oleo [illegible] et albumine ovorum et si antiquus fiat [illegible] et si pruritus fuerit sine rubore [illegible] sarcocolla [illegible] et luto [illegible].

oAt In primis illuminantur palpebre. **De tumore et inflatione et pinguedine palpebrarum**

[illegible] medicamine [illegible] aloe et [illegible] et aceto [illegible] his non esset ad manum cirurgicum [illegible] fiat [illegible] modica ut [illegible] paulatim hinc inde [illegible] pinguedo [illegible] in aceto et aqua calida [illegible] apponatur [illegible] durum [illegible] in palpebris et postea [illegible] mundificatur corpus et flebotomia [illegible] cum [illegible] et luto [illegible] deinde [illegible] aqua et aceto. deinde malaxetur ea cum oleo de [illegible]

In inflatione palpebrarum [illegible] apponatur. **De tumore palpebrarum.**

Si propter causas extrinsecas ^

propter causas extrinsecas aliquam propter causas intrinsecas [illegible] et lilium [illegible] Si propter causas extrinsecas [illegible] Si vero fuerint propter causas intrinsecas [illegible] venenorum apponatur [illegible] calida apponatur oleum [illegible] cum albumine ovi. **De verrucis.**

Pili in [illegible] palpebris [illegible] purgetur [illegible] Si ad

De ulceribus palpebrarum et [illegible] In primis decoquantur lentes [illegible] malorum granatorum in vino albo debili et abluatur ulcus. deinde apponatur collirium de [illegible] ovorum [illegible] abluatur cum aqua calida. oAt

niloris et humiditate fiat. Sodi deinde removeatur cum lacte tali pistato
cum tanto ordi vel confugatur cum pilo equino vel absciditur. deinde loca cauterize-
tur cum cauterio. Pergere cor. h. **De difficultate claudendi et aperiendi palpebras.** — cum tanti tanci vel cum lacte titima mixta.

Si ex frigiditate humoris et siccitate cutis et volubilitatem. deinde
spongia intincta in aqua calida. frictione secundum octavum apponatur in pos. album
ovi cum oleo ro. vel cum auxungia. galline et mellagine calidis cum oleo ro.
Si ex defectu nervi humores cor. et cap. **De casu pilorum in palpebris.**
Scotosis et talia attinentia oculi in ponte. Si autem fiat ex malo humo-
re corrumpente radices pilorum. pergere cor. h. exigentia humoris. et si fiat
ex corrosio illinatur cum malo granato cocto cum totali tertia. et si fiat
ex gallice palpebris. ad humores inungatur loca cum isto medicamine. recipe
lapidis nec. scrotoris muris lapidem. ossium dactilorum. ustorum scrotorum
partes equales. conficiantur cum melle. **De pilis addititiis et inutilibus.**
Evellatur pilus additus. ad in ulcis in palpebris. deinde inungatur loca cum san-
guine rane. ad pediculi. ad catuli canis. ad fiat cum ovis for-
micarum contritis et cum rubigine tritici et calumna. ad cum sanguinis re. psillium et fiat
mellago. deinde re. spume maris cal. ad inunge aliam aduste in
cicatrice ista cum aceto fortissimo et mellagine dicta. et illinatur loca. et si
non sit cauterizetur loca et postea inungatur loca cum albumine ovi et oleo ro. a-
liqui tamen accipiunt pilum in filum et ponunt in foramen acus et deinde perforant
palpebram et reducunt ad ordinem. vile. **De pediculis palpebrarum.**
Primus pergere cum sem. p. deinde fomentur palpebre cum aqua decoctionis bi-
te staphisagrie. cal. puret et sulphuris. deinde inungatur cum isto unguento. re.
sal. armoniaci. aloe. citrini. aluminis staphisagrie. conficiantur cum aceto
squillitico. **Capitulum viii. De passionibus aurium et de nocumento auditus.**
Instrumentum auditus compositum ex osse petroso et in uno ex palato et in uno
captivo concavo et aere quieto. et ex diversitatibus et circumvolutionibus am-
fractu ossis in foramine et cartillagine exteriori apparente extra fora-
men ad modum ostrearum. Intelligendum quod est aer congestus qui est naturalis in uno con-
cavo modo et aere exteriori non sit auditus. Auditum autem nocumenta
accidunt sicut et aliis sensibus. h. est in iii. de morbis. quia autem auditus aut minu-
itur aut corrumpitur. auditus quando non audit sed in laudibus minoratur quando
non audit nisi magnum clamorem corrumpitur quando audit sonos strepitus et
sibila in fra aurem. **Causa** nocumentum auditus aut provenit a nativitate

at p⁹. Si p̄. at p ima cūs at ē cā at ē ab itā at ab ex̄. Si ab ex̄ ꝯ ē au
obuiacō to intū pilus. pulices ⁊ silia. Si ab itē at ē ip̄ nocumē
ī i illato audit at ip̄ ꝯplone aliorū mbr̄. Si ip̄ alia mb̄r ꝯ sūt
laes capis. at tenciū at tetēcō fluxe ⁊ silia. Si ip̄ illatū audit h̄
ē ip̄ sp̄m q̄ pucit a cēb p̄ iuuā obtecū at ip̄ iuū ex̄pitū at ip̄
nocumētū q̄ ē i foramie. Si ip̄ sp̄m at h̄ ē rōe q̄tit at rōe q̄litās
at q̄ minus calid at frīc at gsst ⁊ ī de aliis si ip̄ iuū tolla h̄
ip̄ ca. at mala ꝯplōz ca. fri. sic ⁊ hu. simp̄ at ꝯpita ē ī āta
ā at ip̄ morbū officiale ꝯ ē dimēcs asa opilō iuu optica. at
ip̄ morbū cōez ꝯ ē solō ꝯtīts. Si a fiūt ī foramie ⁊ locis ma
nis h̄ ē ip̄ ca ꝯ tāū ē. l. ip̄ mala ꝯplōz. at ip̄ morbos officiales
ꝯ ē opilō caū ip̄ lamie. at cāne at huore at iuuta at carne addi
tā. at ip̄ iumes at apa ⁊ silia at ip̄ morbū cōez ꝯ ē solō ꝯtīts. Si
pucīat nocumētū a ā l' a cāis pimitis l' ab etudibȝ capis l' alio
orū mbrorū. si fiūt ip̄ cū ista st satis manifesta uolēti ꝯsiderare.
Si a fiūt ip̄ nocumēta q̄ i forama ne pōt i loco simolo te mani
festū. Si a fiūt ip̄ nocumēta i fīcā īmo tolle ⁊ aliis h̄ ē ple
iudiciū de auditu sē h̄ ē ēm ē ē gn̄ in capis ⁊ loca ꝯm̄i sa
sā mī. Sm sigmū ē q̄m oīs dilectia ledit a cali ⁊ iuuat a ꝯtro
⁊ i potīm deuenire i ꝯgtōz dilēcie ip̄ iuuācia ⁊ ledēcia. Intel
ligendū cū q̄ p lido corꝯs ī pedit iudiciū de ꝯtētulis ⁊ nocētibȝ
altanibȝ q̄ si dilectia ē ca. ⁊ corꝯ plenū ledit a calis rōe illius
ledit a ꝯriis ꝯ a friis rōe ꝯplōnis solōz ꝯtīts i ducāo ⁊ itelligo
de friis i corꝯbȝ q̄ plectorat. sā fit lesio i salibȝ ⁊ ꝯriis rō mu
ta deapuit ꝯt. Si q̄ dilectia fiūt calia leuat calor ii ⁊ dolor
⁊ leditur a cāis calis. Si a fiūt mala q̄plō fri̅ leuat stitus
ab it ⁊ leditur a friis ⁊ iuuatur a calis. in iniorata q̄ i corꝯ ma
tū pleno sit dilolō matie ⁊ ita nocumētū mai. Si a fiūt a
cā secta assuit ingilie ⁊ ut plim seuitas capis. Si a fiūt ab
hu̅ire ē tumor i fatie ⁊ de facili i cruit teū ⁊ ē giue ⁊ si fi
it ex apate ē ip̄ dolor magn⁹ ⁊ calor ⁊ plsatō ⁊ sc sati cātu
āa. ⁊ si fiūt ex ulē ī ē puttā mordicatō ⁊ dolor ⁊ si ex uum
bȝ ē i dolor ēim no luts i tigiolis. Experimētū a ut fiūt ibi
hūitas a q̄ca sarmola. ac̄ spongiā ⁊ calefiat igni ⁊ p̄mi li

ne calid' ibi pōt ł spongie et applicet auri et dormiat deīr et de mane
inueniet sanum maciat et si nō pet' du' nō ē pat' auris ex humo re nt
lame nt aq' rte ex aliis nō ē. Pnosticacio Surditas a nō curat. no
surditas antiqua ē decepta et appellat antiqua per annum tuliu' annos. Sur duos
ditas ex labore ?tis' in ior audit ē i cadur'. Surditas ex apri
te diuo ē cadur. Surditas q' in clerit et in minuit ē remedia
bil'. Cura. Circa curaco' cadunt ix canones. P' ł q' nil i aurib' ap
pōr mistū calidū nt mistū frim. Se tepid' ł tepidū. Sedus cano
ē q' medicam nō lz i aure ult' tres horas. Tcius cano ē q' ante
q' h canones medicam a hōc q' pria q' pm expellat' utiaq'
ro s illa aure nō ē pat' tē i ista mudet' totum auris ē h' e
liecto. lcando nugero sentuacto. Quarta regla ē q' ca q' pmitt'
i aurib' sit i pua q'ti te et sit liqda ut mele plit putire et
uelon' exire. Quinta re ē q' qn medicam ē i positū g' iaceat s
pte lana. Sexta q' nl pōt i aub' nō cor' ect medicatum. vii. fi
q' a pt si cauco ē cōstringa b' et eplis et q' fiat dilīger et elongem
i uetoz q' plum qua q' igit p' q' tet opoz lua noci nō dilige
tatē mudet' auris ut dem ē. viii re q' si humores fiat cōtales
mediocrit ut nulla opilo ē i cor' euacuare plum. q' in latis
ē olordies. Si a' in lat ē lla et cor' opilatu te digiua pcede deber'.
Curo q' ptculars ē' ista si cā ē calā et cor' plenū fiat elo de
cephalica et pget' cap ē elco de lucro io. et somet' auris cū
aq' decoc' is rolaz salicu. nenufar. lacte morelle. l. q' fumi re
cipiat' p aures i lana ł bombaci et i ti gat' Jolo io. nenuphar et olo
de lahab' et i olo de camo. et ab ex' s aure applicat' ultio p' p'
ca dūt olea instillari ē lacte mr canques catos. Si a' in fri
it sua te dignit' in ē ut' saluia et ut' calamito et raphano
fiat sy' et pget' ē ierralogodio et ycra p' l' ē istis pillie. ix. a
loe. ebith coctie. mirab. keb. dū gu olor. an ʒ. iii. ligz in
tate. bdelli. pulz coloqu' an ʒ. ii. oficiat' ē ori le. tali co
fiat pillule et deuit' z. ii. uic' ē etiā ptcularū pcā recipiat
fumū istaz rey. ix. baccaz lauri et fol' ei ruta. spice nardi.
an maratr' centaurce raphani. an ʒ. ii. q'qllet' et bulliat i uio
al. et fumū recipiat et ultio i stillet balsami et fel. antipdis

& aq̃ raphani distillata. Intellig̃ q̃ multa q̃ ualent in und[...] i puluo
rib; aurium de eis tn̄ h̃ eis scribitur p tanto q̃ eis tn̄ tempore adiacet
& est ut multib; fortium eq̄uandi perclarare i dulce mel reliquum b[...]
oportet cum istis multib; l̃ cum uino l̃ cum mitis · l̃ albi · l̃ ab ex · l̃ p modum
confingendi l̃ cum episor l̃ olor l̃ minor l̃ ungentor · applicator ut
p se l̃ cum l̃ lana l̃ spongia l̃ tela & i de aliis oib; · Ista dic-
ta uinum al · acetum · al · oleum commune lac · aq̃ · fel · auri uiuecandi
rapina aq̃ raphani distillata balsami · castoreum ellus al · ca-
lamentum colo[...] · radic · cucu · alumin · celidonia ruta storax ca-
lamenta comino folia lauri · cetera · euforbi · aloe mirra mel ab
sin · sinap · oleum sinapinum · balsamum nimprum & consilia multa
omnes ex lit efficiunt · l̃ aloe · mirre tucci absinthium oleum amigd
amar' agreti fortissimi mulcent & auribus instillent. Clarificat
Intelligendum q̃ h; ellus multas h̃eat proprietates fortes & uiolentas ta-
men mirifica uirtutes ei nob; i prima q̃ici ad multa ꝑ ꝑtici-
pationib; aurium & h; n̄ apparet ex citus sibi uitalib; ex primis tn̄ o-
portet q̃ fortiter calefaciat purificet & declarat & conseruit residuum m-
edio n̄ oportet d i cor mundificato ali' g oportet i loco i corp' pleno
& ali' i foramine auris cor mundificato & ali' & i extio' collis te-
i p[...]alib; & cum ualib; est p[...] i begnito · Si g attendit i pulsionib; au-
rium est bo[...] q̃ua percularium n̄ nocet h; uniatib; os tuc[...]
lit extendantur tn̄ q̃ ab ex est tn̄ a i pura q̃ita a[...] tn̄ q̃
prima morat[...] est corpore audit. Ca. ix. De tinnitu & sibilo

Tinnitus sic aptico mediantis prior & tinnitum est corpore
auris uñ [...] audit' n̄ sit est aer i uacando moueri a' cum
extra cu conceptu ita tinnit sit est uentositas & uapor commou-
ingle[...] i tu[...] acte a' c[...] & h diuiate uaporis diuisi corpore
tenet i auditu alii a[...] q' sit ille tinnit q̃ a[...] p ps[...]
campanae alii a[...] pi · q' sit pluuia mag' alii q' sit sonus
molendi · alii q' sit fragor arbor' alii q' sit co[...] bullie-
i dolio i nouitate uinor' tinnit g' est corpore audit' [...] uapore
uentosum agitante p modum i uacatium molend a' cum iter' concti-
ca · cum a' tinnit est a' ex[...] · Si ex[...] est [...] q' commoue a' cum
molend & est i p[...] · ꝯ est notus eius labor cum uolo [...]

cū ponitur i
vinario & i
meis

a[t] i icior

multiplicacō calorꝝ i digestibiliū cū humores angustia ⁊ lum. Si cā
sint intus [illegible] ē aut ꝓpinqua aut remota. si remota cā ē eius aut replecō ca
pitis aut vapores ascendentes a stō aut a toto corꝑe. Si ꝓpinqua aut ē ꝑ
acuitatem [illegible] q̄ sit ē uic. aut ꝑ debilitatem capitis ⁊ corꝑis aut ꝑ vapores ꝯtinuū
uentositatis q̄ ꝑ mal' i [illegible] ꝑcutit aere ꝯcetu. **Signa** cāe ꝓpinquitatis
latis patet i dictis pr. si sit cā remote tinnit' ē ē intꝑpolate si cā ē ꝓ
pinqua seu ꝯtinua ꝯtinue uenit ⁊ si ē ex acuitate [illegible] ꝑ cibū minorat'
⁊ ī ieiunio magis sentit' ⁊ ē notandū q̄ lz tinnit' ueniat ꝑ vapores ascendentes a stō
nō ꝑ cibū minorat' ⁊ io dicunt multi q̄ ista pars capitis aut aurium aut oculoꝝ
ꝑ [illegible] remediat' cibo sumpto. h' a' sit ex cibꝪ ꝯ[illegible] vapo
res [illegible] ꝑ cibꝪ i[illegible] ebulliunt. fac' ē peior [illegible] ⁊ si cēt ex iam
[illegible] n̄ fieret. Si a' sit ex debilitate h' ē ꝑ aliquę de mal' ꝯmulꝪ ex multitudie
longe [illegible] mala [illegible] inducentes. Si ē ex uentositate sentit' a [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] multū bullit. ⁊ si uentositas [illegible] ad [illegible] ui
plurima ⁊ si [illegible] ad [illegible] ui [illegible] ⁊ si [illegible] ad [illegible] ad
[illegible] ē [illegible]. **Pronosticacō.** Ista u' est ꝓna ad surditatem
⁊ si diuturnat' n̄ curat. Si cā ē ꝓpinqua de facili cura illa remota cūacō
[illegible] ad h' ualde [illegible] ⁊ fiunt ꝑ acuitatem [illegible] ⁊ istud est iam
de castoreo ꝯmuni [illegible] ē a certo [illegible]. Si a' cā sint mal' [illegible] coi
[illegible] ⁊ [illegible] q̄ medicina debent mutari n̄ q° ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] ⁊ mod' quia de [illegible] medicinarū ē q̄ iuuet unū [illegible] ⁊ n̄
aliud ⁊ iuuabit aliud ⁊ n̄ [illegible] ⁊ iuuabit i [illegible] ⁊ n̄ i alio ⁊ h' ē mirabi
le ⁊ forte [illegible] h' uarietas [illegible] ꝓprietates acquisite ex [illegible] digest° [illegible] cū
[illegible] ⁊ ꝑget' ē [illegible] acuata cū [illegible]. aut ꝑget' ē [illegible]
dio. acuato [illegible]. Sz [illegible] i [illegible] ꝯcu
[illegible]. ꝑea fiat [illegible] deīn [illegible] ⁊ ꝑea i[illegible]
[illegible] cautia [illegible] ⁊ [illegible] quia ꝯmouet [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] h' ē i [illegible] cor' [illegible] ⁊ q̄ sit [illegible] uentosi
tate. [illegible] a' ex q̄bꝪ fit [illegible] aut i [illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible] calami aromatici calamitū [illegible] lau a mūi ma
ri [illegible] olm [illegible] olm [illegible] o ratiū
[illegible] de [illegible] olm [illegible] de ruta ⁊ castoreo [illegible] distillatum
uinū albū purū. Sapies [illegible] ē [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] ē [illegible] h' [illegible] denotari n̄ ꝑt ē

illa tamen post decoctionem que letargica est in tanto gradu ut in tumultu uix excitentur mol
liuntur cum albucis i. folia que cadunt de mane ante albi et tempera in uino
al. et de uino potest de mane et quod bulliat in uino et temperatur tunc ut
quod liquet eius colatur deinde auribus instilletur et hoc sunt propria eis que letargicum

Clarificatio. addatur ab lanceliuum. Intelligendum est quod dicunt autores quod uirtus
est diminute narcotica id est causa quando opponitur et si contingat appone quod calor
esset magnus et quod narcotica proueniret in pura quantitate et quod esset uini in ipsa
est castoreo et aceto et quod prius moretur uindicta tamen non sufficit quod eam est in aquo
tute sic id est castoreum similiter prius et acetum est omnia instillanda audit licet non
anuola olluola. Secundo notandum est inter procedentes et sequentes que homines
magis sunt temperata inter omnia alia et ideo omnia excedit in subtilitate id est
a sibi excedit uix in. Nos autem auditu linx uisu simia gustu
uultur odoratu precellit aranea tactu. Et est aduertendum de aranea quod
numquam excedunt homines in subtilitate id est quod melius sentiat. Sed in tactu solum ex
temperamento sue complexionis. Sed aranea excedunt homines quantum ad ordinem suorum
te seu tele. Secundo intellige quod laudi a non licet muti. quia loquela non est in nobis a natura
ab inquisitione et ideo dicitur quod audit est porta intellectus et propter hoc uehementia
dicitur quod roma legitur quod studuit in scolis atheniensis quod ad elen
chos argumento disputans orator quod cum omnibus diuino fauore sentit

gallus et in medi
ca iactat arte
ligurum.

ceciderit ab auditu docet patres quod pullus tamen si laudis auribus
homo. Ergo aduertendum quod licet tamen sit quod laudetas nil non temperatur
eorum uero unum est si aduenerit propter mala complexione in uno obtinet. Sed hoc
inter propter alias opiliones optima in uia quam uadunt esse te tamen post eam
et opilo posit in mola. Utrum nota quod licet et hoc dicit quod in uehementi
suo dolore aurium et ea est causa non solum est utile apponere opium auribus in
uino et ratione quia dolor est aliquid imbriosus et te non heret uim in quod apponere
opium est lacte mulieris castoreo et aceto sed dicetur eius in medio capitulo...

Dolor auris aut prouenit a causis extrinsecis aut intrinsecis. Si extrinsecis sed est uel uali-
dus aut calor aut frigus. casus obuiatio aut alia res cadens in aurem. Si ab in-
tra hoc est aut propter morbos complexionales sed est aliqua malarum humorum tamen aut est propter morbos
officiales et potissime propter apostemata coleram sanguinem fleuma aut melancoliam est
propter morbos communes sed est solo contrariis. **Signa.** Si est ex causis extrinsecis habetur indi-
cio. Si ex causis intrinsecis et fuit ex calore tunc sentitur calor et rubor in

Capitulum x. De dolore auris et apostemate auris.

lidis et cetera est de tribus. Si ex apostemate venit dolor calido et fe. et signa est de eo. est dolor
intollerabilis ducens aliquando ad frenesim est punctivus et mordicativus et singultus et in
quietudo et mala tollerantia. et si ex sanguine apostema auris tunc est cum pulsatione. et si ex
flegmate tunc est dolor extensivus dolore remisso. et si est ex melancolia est dolor gravativus
et dolor diminutus. et si est ex ventositate venit paulatim. et si ex colera
citrina est punctivus et mordicativus. Pronosticatio. Dolor aurium fortissimus ex aposte
te calido in interioribus auris est molestissimus ducens ad terribilia accidentia. Do
lor aurium acutissimus est mortalis in iuvenibus. deinde minus in pueris. deinde tardius
in senibus. apostemata aurium venientia per viam crisis cum bonis digestionibus et in die non
…… et cum aliis malis signis molesta sunt et valde periculosa. Si autem veniunt
post signa digestionis cum aliis bonis signis evadere potest. Si autem iuvenes appareat
et multa bona signa evadere potest. Cura. Si fiunt ex causis primitivis sicut casu vel (illis remotis)
fiunt ex illis que ceciderunt in aurem. istis dicetur. et si fiunt dolor ex causis in …
lesis et causa fiunt minorativis mundificativis corporis secundum … et dicta … deinde fiant
instillationes in auribus de rebus tribus. Si causa est calida. oleum ro. aqua ro. acetum
oleum nenufaris et talia et mucillagines psillii et cucurbite et lactuce et
morelle. et si causa est frigida instillentur calida sicut est ruta maiorana cala
menti. spicanardi. aurum … storax calamita et multa consimilia que
vino vel multa postea bulliri in oleo vel in vino vel in aqua … et colata
auribus instillentur. Curatio Doloris aurium per apostema.

Verum intelligendum quod curatio apostematis auris differt a curatione aliorum apostematum in duobus
primo in hoc quod … non competit in principio sed magis mitigativa est …
est quoniam … esset … ad aliquod membrum nobile et ad cerebrum
… et ita posset causare frenesim et litargiam et si iret ad …
… intelligendum tamen quod si dolor esset intollerabilis et desperatur … ap
poni non solum … sed et narcotica. Secundo differt a curatione aliorum apostematum
in maturativis quod post maturativa calida et humida non debent apponi …
multa … secundum plurimum … ex dictis G. v° de ingenio sani
… loquitur de ulceribus aurium … ille … apostema esse in aure
… et … pocius … Sed ipse docuit …
… et … et ad … est … cum … (ma)
… et aceto et quod bulliat … ad … illis …
… membra … et … mortalis fiat per … tamen …
… est … non … post maturativa et … et lamei …

contritū in apostematibus aurium dato quod est bene utile. Dictis generaliter circa apostemata aurium
nis quoad loquitur quod ad repletiua et quod ad materiam. Incipiamus ergo a cura
calidorum apostematum aurium supposito quod lauetur dieta et iuuatur et per pectus
et flebotomia et farmacia et alia similia que precedere debent ut est declaratum. Instil-
letur in aure tepefactum lac mulieris per unam dragmam instillatur oleum ro. et paruo ace
to bullitum. dragma olei ſisamini dragmam adeps anatis et gallinae cum
mucilagine fenugreci et seminis lini dragmam apponatur. Istud medicamentum quod est valde
tū‸ aperitiuum aurium magis est calidum. Recipe. tarice uolatilis molendinum est. medicamentum
primum mucillaginis fenugreci et seminis lini ana ℥ ut retineat thuris lentiscii
cume an. ℥ i. aceti al. ℥ . l. conficiantur omnia cum oleo ſisamino. quod auribus ad-
mixtum et post aliquod tempus istud medicamentum sit ita clarum ut aliquid auribus
illos instilletur et aliquando ita decoctum quod sine epithima et apponatur super aurem et est optimum ma-
turatiuum. Si autem apostema de causa frigida est. Recipe. adipem aurium uulpium prope
oleum commixtum instillatur. Recipe. ambros bruos qui inueniuntur sub ouolo
scorpionū fiat in oleo susceptio et auribus instilletur. et si sunt uehementes dolores
quod calidum sit tamen cum oleo sunt dissolutum. Item in apostematibus frigidis Recipe. ture
maiorane spicenardi bulliat in oleo et oleum auribus instilletur predi-
cantur. Apostematum cum calidorum quam frigidorum per modum aurium corrupti
et uino al. Si autem dolor est uehemens et intollerabilis fiat flebotomia et farmaco
ia et ... cum ... Iste ergo filo et docet ... in aure cum lacte et auribus
instilletur. Et si nocumentum aduenit ex hiis castoreum bulliat in oleo
auribus instilletur. ... autem non debent apponi in ... et in caloribus
in dolore marcio ... et ... in ... fiat ... predicta
...nandi ... oleum ro. oleum ſisamini acetum aqua ro. lac.
In ungulam ergo diligenter quia multos uidi mori in manibus ...
... in ... quod ... et ... in ... quod ad ...
... dolore in auribus intollerabile et precepit ...
... et ... ut est doctrina. G. et aui. et aliorum ...
oleum et ... ualent et ... olium de camo in auribus ...
... de camo et ... sunt quod prodest ...
... est medicamentum non ualet dum cum ... regulata est. Cum dolor is
Recipe. ... thuris ... apud galienum ... auris cum ...
... non ...
... uti uolens distemperat in oleo ro. et colet et auribus instillet

Item recipe cancrum et bulliat in lexivia et auribus instillet.

et si est ulcus antiquum. Recipe consolida una al. argent et fiat pulvis et
misceatur cum oximelle colet et auribus instillet. Clarificatio. Intelligendum
est quod terra et hiruda quod est tinea cum habitu contrahitur et tinea quod primum op
ponitur in aperitivis caliditas aurium gratia loci quod tale apertura non indiget
repelli ut dictum est. Sed exigit gratia accidentium quod dolor est vehe
mens ut glacie et potius qui non est ulcus. et intelligendum quod maturativa ponitur
te in aperitivis aurium et potius est interius liquida apocrustica et po
tius quod est tamen ulcus non ad quod tamen est. Consiliis G. v. de ingenio curatione
hedit medicum qui ponebat tetrafarmacum in auribus in putredinis per tan
to quod erat ulcus et tamen esset debet apponere liquida absterssiva et mun
dificativa ipsi ponebat unde comedens quod si esset apta volens medicum
re et ideo redarguebunt ipsum qui ignorabat ingenia quae sumuntur ex
morbo et quae sumuntur ex accidentibus et quae sumuntur ex particula vel in aperitivis precipiente non negavit
aurium dum tamen fiet ut dictum est. Capitulum xi. De ulcere aurium et sanie. G. G. in bu... re... tenet maturativa.

Saluta tamen quod est apta in intestino vel ex tinea cum fluit ad modum
vel humorum aliquis delegit vel fit per debilitatem in mutativa et ulce
ra. Signa. Signa sunt latis manifesta in primis quod mundificet eos et dieta
tenuis in vigore et iaceat super parte lesa ut sanies fluat ad exteriora.
et si cum fiunt ca. fiat medicina. Recipe sagmina tenue et fiet in cartagine et extin
guatur in aceto fortissimo et sic fiat vii. vicibus semper aceto in novando.
deinde desiccet. deinde pulverizet. deinde bulliat in aceto et oleo ro. et
colet et una gutta auribus instillet. et si cum fiunt terra pulverizet
mirra. castoreum aloe et bulliat in oleo laurino colet et auribus in
stillet. deinde mundificet auris cum oximelle dum est. aliter cum vino al. aliter cum aqua
plantaginis. aliter cum aqua olivarum. Si autem locus fiunt... proficiat in
aure tel. tamen est vini plus vigens. Clarificatio. Si lanies et dolor est
nimis et dolor fiunt ita intelligendum quod aufert locum primum per incipiendum et lanies con
videat et mitias malas qualitates habeat pro tanto quod dolores procedunt sanie
et dolor concomitatur morbos omnes oppiniones in prodere quod declaratum fuit in
nobis curationis morborum. Capitulum xii. De sanguine exeunte ab auribus.

Sanguis fiunt ex auribus aliter ab extra aliter ab intra. Si ab extra quod per casum
et percussiorem. Si ab intra aliter est cum aliter cum ... aliter per mirtinum sanguinis
aliter per acutum. Si autem fiunt a causis extrinsecis si particularia conveniant fiat
sanguis de parte opposita deinde constringat sanguinem quod dicetur et si dolor est mag

et si fuerit magnus dolor inceat ut dictum est olim oportet est cum lacte mulieris.

mis per ictum vel medullam panis recentis cocti vel tingatur in succo absinthii et modo calido et desuper apponatur et si fiat per casum nec fiat vel excedet si nisi intus lana fuerit fiat per flobotomiam et si ex acutie humidi et humidi aures cum succo porri et modo al. deinde piccatur in auribus succus plantaginis vel cum vitello pastoris. deinde istud medicamen auribus instilletur. Rp. aceti pondus dic. balaustie gallarum sumach masticis. thuris ana. 3 i. pulverizetur et bulliatur in aceto et coletur. et una gutta auribus instilletur. Si fluat aquositas instillet vinum et antimonium bullitum in oleo laurino.

Clarificatio. Intelligendum quod in cacore fluxus lana vel ab auribus debemus providere fluxum. Debemus humiditatem ne fiat vel lanas aut gummi. precedente debemus constringere et in humiditatem precedit constrictiva et humidi aperiat in tinnitum. et quia largus dictum est et quia sanitati lesione conglutinativa quod recte.

Opilatio accidit in aure aliquando per aquam aut xiii. De recadencia pulvis aut pulices aut vermes aut vel re et opilacione aurium lignum aut carne superflua aut pinnulos et talia. Cum igitur humiditas aut aquositas per hunc modum accipiat cannula et applicetur auri et aliquis attrahat fortiter per caput canne hanelitum cum ore iter fuggendo. Si non fiat sic acc. cannam cum qua prius extrahit aquam et expellit ad longum quam desiccatam et appellatur in vulgari nostro regi ladum et postea vinitas canne in aure et sic lucidus quod iterum est repente extrahit illo et non quod non potuit vacuum attrahit fortiter aquositatem ab ea. Primo fiat sic postea canna in aure et virgines postea in alia extremitate ut aquositas que intus est deducetur. aut per medium canne postea virga ficca ignita aut recipiat fumum rute aut cimini calamenti decoctorum in vino aut postea in aure spongia ligata cum filo aut lana. aut prius linucantia et extracto extrahantur et si fuerint vermes inficiatur cum amaris ut est absinthium centaurea aloe. amigdala amara. per siccatura succus persica

succus

fella accetum et succus, alumen lamnon ellius. deinde fiat fomentum cum ... et capsagra et post extrahe cum cautela et quod postea cum dulce primus brana matutine lectum per medium auris et iaceat desuper et vermes accedunt ad dulcedinem et postea ... removeat. Si autem fuerit opilatio ex excrescentia ut est caro verruca et pinnulus et talia. corrodat cum auripigmento

et si fuerit

et si non abscindat velo lesione. satis est tale et si fuerit in profundo dicitur cum valde et si intra fuerit a nativitate aliquando plures remedia et tamen non et si ...

ut p̄nt i aure ueniat olm̄ u̇ absinthiu͂ fiat bullitu͂. Clarificatō.
intell' q lucido c̄ calamo t stimu⁹ tig⁹ t consolida p̄st ei i pillōibꝫ
auriu͂ ut dcm̄ ē t lꝫ i ista sit forcia t cōmoueat t dissoluat uētu p̄
se nāc qm̄ pluspōit q cor lat mīdi⁹ t li lana ē tēlētīa i tincta
t tēlentina aliq⁹ mi i fiat lata auris mai tn̄ ē iuuamtu͂ qm̄
sordicie pulicis pulices t alia tē ad hec t imleant t i exhiūt.
Apata gruant ab ex i radice Ca^m xiiii. De apa^bz q accidit
auris aliū puiū ēus t li ueniat i radice auris ab ext.
p ligni digōis t i die ētra po^le ē q s ad loniū t li ueniat ali dici
ē q euadit t p tale mod multos uidi mori. aliū ueniat p̄ma cō
gōis a^t diuacōis t cē pgēt h̄ exigentia huious p̄catis t cēt s^a alia
apata ū q i p̄tia n̄ cōpetit. q g mi talū apatū ug^r ad gūliae
matēt ē tari ēta fenugci. se lini auxūgia anatis t galline
mod malue t cōficiat ē olo de camo t si apa ēēt antiquū tē fiat
ēplm̄ de amoniaco t bdellio t storace liqda t auriū ēina t can
ris t olo de lilio. dcm̄ li p se n̄ rūpat apiat ē calce uiua t sapo
ne molli. aliū uidi i cēlibꝫ apī^bz cā g ungas apponi t aliū euade
bat sōp ssic ē fe. erāt cōtinua t vri ēta. Ca^m xv. De pillo^le narium
Fetor narium ē corup⁹ olfatus t^a n. cōp̄oēs xi. de fetore nariu͂.
aliorū sēsuū pacuit tā actiua q̄ rimorū se tāc i. ablocū in
noiorū t cōrupōrū ita t olfatus. aliū n. auret ē n odorat^le fetēt. aliū
minorat ē n̄ senteit odores n̄ sit i excellentia aliū corupit t h̄ qm̄
adōtica iudicat fetida t cō uilo odorat^li p̄siete t oīa iudicat om
bil' odoris. l qm̄ fetet nares t hanelit t ś t alius t dcm̄ fetore
nariū q pucit ex aliq ca i tra^ea. loq̄m h. vii nares cōponit ex
nitis p ex osse q colatoriū appellat q ē p forātū t pūnctus de
bl a p̄te antiori ul cō osa colatoria ē pforat ut n̄ expellat se
fluites p illa loca t ut attrahat hanelitū seu aerem ad cap̄ ad
rēspnd' tā g uē artiale cpi cēb. 2° cōponit nares ex duobꝫ ad
ditamētis excūtibꝫ a colatorio ad mod capis mamillarū n̄ ē in
dicat de olfatu ad illū locū portat uapor odorat p aerē. tēo cō
ponit ex carne cartillagiosa q ab ext' q sunt sēa ad tincōm apparez
aliorū t ad cōsuacōm uaporis. q^a cōpōit ex lacertis dilatātibꝫ t cō
stringētibꝫ ipi attractiōm t expulsiōm. Causa fetor n. i naribꝫ t i hanc

litu pueniunt ipsi uicia ipsi corruptioni fetoris et ploris et ipsi corruptioni stomachi et ipsi
corruptioni dentium et gingivarum et ipsi ulcera narium et polipum et carnes
additam et pustulas et opilationes factas in cartilaginibus narium et accidunt ipsi mala
complexionem est in aut in in existente in additamentis et olle et colatorio et ipsi humo
res malos calidos aut alios aut rem aut malam domum in celebri existente. Signa
Si est ex putore sputum est grossum glutinosum aut lamosum et si a stomacho fetor ap
parens magis ante cibum quam post. et si est ex gingivis aut dentibus aut ex ulceribus
que sunt in cartilaginibus narium hoc est certum manifestum et si ex additamentis aut alijs
cognoscatur per provisionem aliorum et si ex hoc quod in pulmone os ad nares fetor le
vatur a celebri procedit et quod continui est et quod ignarum presentit fetorem. Prognos
ticatio quando in fetore acutus ullo presente odorabili. unde quod sentiet odorem fe
tidum corruptum ad modum piscium corruptorum vel aliorum hoc signum est pes
simum et mortale. Curatio Si sunt ex ploratione aut stomacho aut gingivis curentur
predictis et dicatur in suis locis et si sunt ex capite et sunt cum cartima esse
causa et cetera sanguinem et sin mordicatione et est tria et si sunt cum gravitate est in impositio
et si est levior est ex mala complexione sin in frigida quod fetor narium le
ex mala complexione calida cum pleno et intante forti. Et fiat flebotomia de cephali
lica et post fiat ventose in collo et post fiat flebotomia de vena que est in capite
narium et post purgetur cum dicitur fiat cautina in capite et clisterione
tercio quod sit tantum contingere capitis et tunc eius detectionis ro uolutione
mutare. laudetur camphora camino et utatur sirupus ro. et mol. et oxi. deinde
purgetur cum est oxilarantio et etico de lucto ro. et peracutissima deinde in
ciatur in naribus oleum ro. mol. et camphora et intelligimus quod dicta con
mittere predictorum. In causa autem tria odorum aquam decoctionis mitte et ab lin. ma
iorane basilicon et utatur oxi ledivite et purgetur cum ierapigra et fera
logodion et iniciatur in naribus oleum costinum laurinum moschatum et
fiat fumitatio cum ello piper et castoreo. Si autem sint ex opilationibus in
rudarum in sufflet in naribus pulvis nigelle et bulliat nigella
in aceto tollitur et per nares fortiter attrahat. Si autem sint ipsi alias
excrescentias manu chirurgica abscidat. deinde piciat pulvis alu
minis uel litargiri mirre vel bulliat ferrum in aceto et nasum
tenta irrigat et naribus applicet et si sunt pustula hmida unguentum
est in vngto iz litargiri cuse cacinnine galle hrac aluis uel
an z i. conciat cum oleo de camino et cera quod sufficit et si pustula sicca

cuse catinine
galle.

ca· ugat e r° g° de medulle uitli· gummarabi dgut^ti· oli tila
num· ac· al· q· l· et fiat ungtm r pst exicatione remoin e gum
pigmito ru· et pulegio et tale annotato r q cautizet loc· Si a
nllo m fetor p sit remoin lati pillet· re· leui maiorane·
basilicois garioft· nucis m cinamoi· ligal· storacis cal· a
bre· an· z· n· m· a· z· l· cfiat c aq ro· optia et fiat pille p ue
cis mane cum giunat duas ante ad duas teneat i ore et aro
tizabit hanelitu ita q nullus pcipiet qm si medic talia pa
tet ualde est ignominiosu et potillie qm e nobis simulat· Clari
ficato· intellig q fetida m corrupta q eius icedi p i dnte fetore
hanelitu et e retin ptes cor^is n pacut p tanto q n mitat ad
una pte ali et n ad alia· ali · una pars pcta e tempe m· et n a
lia et i ex una m pst diuisi estcus g uari b diuite m· · intelli
q obiecta alior sensuu n mutat sensum tact· s obim sensus tactus
i mutat os sensu tact p tanto q sensus tact cois e oibz aialibz· ·
itelli q i mutatio odorat n p t e ligum mor ·seu morbz seu
acuis mor· qm p mutatio itelligum q li te sedente lic e mor
bz si qm te seda lic e acuis et si acuis et ligum· qm q acut pria
lignu e medico q vnu et ide b diuisos i spe p e morbz acuis
ligm· et i de aliis plurim itelli te· i m tettat ta m i fi· m m a
tiam i fine hi ptude· Ca^m· xvi· De reute et coriza·

Reuma e flux humor a capite ad ptes substas· reutis tre
ptes ab auctoribz distingut coriza bruc et catarr cori
za· qn uad ad nares· bruc qm uad ad fauces· catarr qm uad
ad pct· reu a p te gen· et io di reu q i uencis m q· Reu a ne
gligi n dz q tere mat e oim egrm q pz q si fluat ad aures ca
bit· surdite a tumitu et si ad oclos caligine si ad nares fetore
a polipum si ad ling paralisi si ad gut squinanci· Si ad pc ptisi
l pleureci· Si ad stom fastidiu a uomitu· Si ad itestina fluxu ue
tris· Si ad iuctas arthetica et i de aliis oibz mebris subtis pter de
splene· qm splen n apit n opilet p reu qm passioes sple
nis fuit de m gsta· m a reutis e subtil· qlr n uenet· h g uul
gar loquitc ex reute nullus plagat io cautille se remediadi
e oia mebr subiecta deb hn ad egres prias fuit pcta succed

g'e ita uelociat q' i me laxatiue p't dari s'n digestione materie p'o
tisse si fluxus ad p't. Ca.. Reu[m]a a't p'ueit ab ext'iorib'. a't ab
i'terioribus. si ab ext'iorib' c'd e' uent' septentrionalis ueniens p' iniudio l't
c'd e' calor nimi a't frig'. a't i'sufflacio uentorum a't sopn' p' nimia
i'pleto'n et potu'um sopni diuturnus et odor rerum fortis odorus c'd
lilium mitaltrum muliebr'e et lilia et comestio rerum uaporosarum sic'
cepe et allia vinum forte i'pleta et ebrietas et bal. et flo. et sim'e o'ia
q' dissoluunt uapores i capite a't p' mod' o'pilatio'is a't p' mod' dissolo
nis. Si ab i't' s' e'p' humores i cereb' h'undantes s'n sit cali. s'n fri.
v'l sit p' uapores a s'to v'l a toto cor'e ascendentes ad cap't. Sig'. si sit
humores cali. t'c cap' actu calid' i'venit'. facies ru. a't citrin p'ur'
et mordicatio ablacio appetit' alui et sitis et s'ia et s'n ca s'n s'n s'g'
s'e o'ia et i'tra ca frigida i'venit. Pnosticacio p'p'o. b'na et contrarie mal
de lenib' n' maturatur. v'l e' mag' difficultate remediat' q'r u'. h't
cap' calid' et p'tes i'feriores frig'as cuius s'n s'n catarro et c'c. q' u'. h't
cap' frig' et cor' calid' multi uapores ascendu't q' i cereb' digi n' p'ss't
q'n cereb' e' calid' s'n accidit multi uapor' catarri e' dolore capit'
de difficili cur' q' cap' u'i debile n' i'ri' aut'i'p'no freq'n' adduci
s'n catarri q'n i alio t'p'e a'ni reuniti splene n' fluit. reuma ad
o'e malum s'n p'ati. Cura c'ra'o'is i o'i catarro seu reu'ate e' q' s' fluat
m' ad m'b' no'le q' euacuet' digo' n' expectacio e' p'iculis aut'o
a't cotidie p'urat'is alui et p'ot o'p'tet et u'gilie multe et q' n' con
migat de die et q' n' utatur balneis n' fomitacionib' n' ablucionib' u'a
t' o'p'atio fortes teneat' uent' lor' ta'm et leti parat' q'ntu' potuit.
dig'at' Cura p'ticularis h' e' si reu' fluat de ca' ca'. et cor' e' p'lectorici i'cat'
m' ut'i i'feriora. fiat clis'. de'm' m' p' h'ut mod' R'. s'um' p'un
ro. lactu. an' ʒ ii. canidi p'undian' an' ʒ i. o'i sandalor' ʒ s'
ordi lb. i. mor' nemiphare an' ʒ iii. p'unis. zuc'. lb. i. fiat sir'
q' utat' mane et s'o e' aq' ordi i n' sir' u' i reu'e de ca' ca'. et p'o'
sic q'n timem' q' m' u'dat ad p't s'n frug' e' aq' de cor' ordei.
mor' ro. land' nemiphar' p'unc' canio. ordea pomum s'n de sa
ro et cap' hor' et le lactu et portul' sumath' et o'fiant e' aq' ro
op'ia et s'n sit o'stipat' fiat s'upp' a't cassia et fenicu's coim'u'
et p'g'et e' i'mab' ... s' m' e' i s'to et s' e' i capite p'g'et e' elec' de

lucco ro· dya pñas et oxilaxatio tutat i° eleo· Rx· dia prim̃s· dya
pñis· dya dagnti tri z uat ro· tere c colis tuciis· an ʒ· iiij· inutceant
iūgāt nares c olo ro· et uiol· In deßiccaciē a' manifesta p̃tē ti· la
phe a' lul· at comitatos et luna c camo et melli° ro· uiol et ordo
et p̃ uti ruba tincata ℓb· tiūgatur ten de lutete camo ro· et aceto·
vi· 8· de aceto i luto 8 lapide molare tundere· Si a' au sint
fiā et fluat ad tub z noble p̃get c pulis aureas et ierap· digat
in c isto lir et potulic si tuneat fluxū remis ad pt· Rx· radices
pros p̃aps· lidx mud· an ʒ· ij· nucis cipsti· cor cipsti mastiaes
tinis an ʒ· i· uillis ro· lb· i· fiat lir ℓb· tiūget c aq de coc· mastic·
tinis lapdā· storac· cal· camo melli· pomū ten de storac· cal·
amb· garioal· nuce cypsti· nuce mata mastic· tinis lapdano
et puco ligno aloes et muco i iugāt nares c olo de mastice· lat
cellet cap totū c uino et lale coneccas i uoluat cap c pano·
bū calō ℓb· tiūget ut calefiat tegla et aspgat uīo et p pulie
ingelle et fumū recipiat capie cohopto l' tornchat ingella et
pt i pano et oduret· deīn p̃get cap c ierap oia q̃bz utet sunt
actuua· In deßiccaciē fomitet a' lulnect et i de alijs c aq de coc·
camo melli· anthos rute· rute· calamīti et sili'bz p a' oia li
i oct· Rx· stercus colubum· gru rute agelas pias naual· de rute·
lmap· an ʒ· i· oficiat c olo lauino et aceto sqll' et fiat eplm et
exceat 8 aluta ad mod' capellic et cohopiat c pano inco ab
it et fluat et tonso capie applicet a' Rx pul· tuthe· pt· stercus
colubum oli q' sufficit fiat eplm· qn a' oia defecerit fiat caut
iuxta ignullum antiori· **Clarificacio·** Duretica n̄r opatit i
in retitica· Intelld ē i° mz q' p̃ma ūreitas c leui pl' mox c m ex
n' stat agla· c a' i cap' i g̃ltan tē c augmētū et qn c medioc
re c stat et te m̃ digit sic pz i obtalmia et lippi nc· Sig' ii cū
digit reū i cap' i g̃llare tē c mod ir sit mult' ii i cap' dz i g̃lla bz
qm si pem sit subtile caco e c alijs q medroit i g̃llat· In rethe
g' de ca ca· applicet ten stiptica c aliqbz paucas dissolutis·
qm dissolutiua faciūt stiptica p̃ntir et recipiat stiptica nc nim
m exceder vi li ca c ten applicet ca· stip ca in pl' et dissolutiua
immas i dechaaie a' cor multū opetit dissolutiua et euapora

tia quia non est pauca et ideo de facili euaporabit. diuisa quod apparet secundum diuersitatem temporum mor. 2o intelligendum quod si reuma cadat ex nimia humiditate inmultiplicant in uere et si cadat ex calore magis in estate et si cadat et ex frigiditate magis cadit in autumpno et si ex frigiditate magis in yeme et intelligendum est in de etatibus et temporibus et similibus. 3o aduertendum quod si dicatur quod in reumate oportet flebotomare nos quia post oportet est sanguis dominatur et corpus est pletoricum et tamen non ad minora. et ideo oportet in sequentia et plenitudine et similibus quod ut plurimum ex reumate generantur. 4o notandum quod sompnus non oportet in reumate quia post uomitus est fluxus intercidat et corpus mundificatum licet uigilie magis oportet ut fiat euaporatio interiora non extrinsecus oportet in principio corporis mundo existente quia inducit fluxum omnium quod oportet et si dicitur oculum non oportet quia assistat sompno et sompnum non oportet quia non valet quia in proposito oculum non assistat sompno quia oculum reddit humores et cetera et sompnus et similia uaporibus renouatio caloris et apertionis meatuum quod apertio non est in oculo licet magis in mobilitas et clausio. 5o notandum quod illi qui habent caput tum [illegible] ratio licet sit catarro magis [illegible] a causis sitis [illegible] ipsa debilitate digestiue et minima a causis extrinsecis ipsa clausione. [illegible] qui habent caput calidum patiuntur a rebus extrinsecis ipsa apertione porrorum [illegible] ab intrinsecis ipsa uirtute digestiue. ultimo notandum quod cultus ad [illegible] preseruandum si diu studet in scriptura secundum supposito quod caueat sibi [illegible] a uento et a sompno diurno et a repletione cibi et potus et quod caput [illegible] exsiccetur ne [illegible] itaque capillos remaneat etiam [illegible]. Intellige in quod preseruant plurimum a catarro et coriza a est pillule de [illegible] ad [illegible] et quod tamen non fluat ad partes [illegible] et si [illegible] fiat ca [illegible] in ca [illegible] sic portule sic lactuce. [illegible] pendiarum. [illegible] in [illegible] opii [illegible] et [illegible] fiant [illegible] est [illegible] de [illegible] et fiant pillule et teneantur in ore et in tempore sompni et in tempore uigiliarum et licet [illegible] calamite [illegible] mirre [illegible] [illegible] lapdani [illegible] [illegible] mundi [illegible] mundi ab [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] cum melle et fiant pillule et teneantur in ore et [illegible] duo grana pillularum [illegible] non minimi [illegible] in [illegible] in pillulis pectoralium ad preseruandum [illegible] ad [illegible].

Capitulum xvii. De fluxu Sanguinis narium.

Fluxus sanguinis narium prouenit ipsa apertione orificiorum uenarum [illegible] et [illegible] hia [illegible] est ipsa ra [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]. Si ipsa [illegible] at quia nimis [illegible]. Si ipsa uirtute ut quia expulsiua fortis et [illegible]

plenitudo e multa fiat fl̄oi de epatica vena de bosilica vena e mag
mulierib; multa p naret. 2o. itelli q flux sang narium si fiat ex
multitudine mag fit ex sang li ex acumine et ventositate mag ex eo. et
ita itelli de etatib; et regionib; et tempib;. 3o. itelli e q cuitas
n induc fluxum sanguinis narium n p accns quam constringendo fugat
venam. 4o. nota quam lz sang arterial sit calid et subtilior quam sang
venarum n o flux sanguinis narium n venit frequenter ab arteria. i mo fr
quenter a vena. quam vena n hz n unam tunicam. arteria autem hz duas
et io mag resistunt frigori et apertioni. 5. itelli q lz flux sang narium sit debi
litz et fl̄oi debilitz, n o p i fluxu sang narium fl̄oi operte virtute narium
constante et hēt cessare fluxum qui tendit ad opositum et qui distendit
io mai e nuinamet. 6. nota q balneum competit i fluxu narium. ad.
et tñ n compet i fluxu sang narium. e io qr sang multiplicat e ergo et
p balneum subtiliat et ita tendit ad totum corpus. Sz sang narium e sub
til et mag subtiliat et ita puocaret maior flux et n subtiliando
et ad exteriora tendendo: Cam. xviii. De sternutatione.

Sternutatio e mot cerebri nalr ipi expulsiu nocivor vñ dicitur
qui e scd̄o et tullis p torii i sternutatio deb vn talos mot
ille mor lz n. cā. cā a exterior at interior exterior sic radi solaris cū
puit p caruncuelas narium at pena iuncta at puluis at aliq re
mordicans i puingens et talia. Si interior tunc e humor. at vapor d uc
ntras at aliq res acumas virtute aliq. vt a aliis sensibilis sentientes
nocumentum excitat virtute aliquam sensibilem. et vz aiata sensibilis sit
atat ille et nat expulsiua cuscitata e mag i pectu mo ad ex
pellendo nociua et puinbentum aer expellit ad exteriora et io nat
qz pungitu tulit et io sternutatio e fortis mot cerebri ipi expl
sor nocivorum. Pronosticatio. Sternutatio i fine morbor bonum sig
datio num e valde h. · d. q egl... per prouocatio qr fortitudo virtutis signat
equalitatem et puritos ni. et io sternut cu reuita et cor mundificato
cum a n cu ab arte. lo qr dolore capitis remouit et caput mundificat
et ipi h vz i egritudinib; pectoris. l. q cor sit mundi[fica]tu et q egritudo sit i de
clinatione et q sit cū reuite et sit i egritudib; sto et sit i passionib; scdi
et sit i passionib; matricis. quam sit e fortis et io excitat virtutes ex
pulsiuas membrorum viualium et io ex pellit fetum mortuum et secundinam et talia.

Stnut est ventositas ipsa est mala et in corpore pleno et mala in omnibus signum quia
mala causa signat in capite retentionem eius corporis et malum in natura. quia sternu-
tamenta replet corpus et inducunt sincopim et letargiam et similia. Si ali-
quando cum contrario provocetur. sternutatio in quo oportet provocari et non sternutat ventrem cu-
bi. Si fiunt provocativa cum rebus fortis virtutis sicut est elleborus. al. piper. ca-
storeum. sinapis. euforbium et similia. curatio. post causam sternutationis fortis vertitur
hanelitus et est expellitur. quod expellat per nares et in medio vel in ventre.
Secundo causa per actionem aliquam fortiam sicut est in coitu et similia. se-
cundum causam est calidus evaporatus potissime si causa sternutationis fiunt fre-
quenter. Igitur caput corpus humiditate est in aqua decoctionis camomille
tiros aut mutant et inungant nares cum oleo laurino et costino. Et
si causa sternutationis fiunt orta inungant nares cum oleo violato vel ro-
sato et fiant fomenta de eius decoctione capitis et fiant decoctione
et sapore perfundendo multum vel. In hac particula liber hic sunt est terminus
quaestiones fiunt secundum in practica. Si qui ergo causa unum ut iterum respicietur
de eadem. Si dicatur quod sternutatio est motus vel et tamen sternutatio est ipsa et principium
a natura quod est motus vel. Si motus. dico quod sternutatio est in tempore laudabilis
et in tempore morbi. Si fiunt in lateribus causa est motus vel...
Si vero de motu si est in tempore egritudinis. Sed si venit per modum crisis rursum di-
sponitur post actionem motum aliquando digestionem in urina. Si aut venit per
quam significationis est per est motus morbi. Capitulum xix. De quibusdam labiorum.

Fissura labiorum est solo cum aliquibus in cute. De fissura labiorum

Fiunt autem labiorum. aut non provenit ab exterioribus aut ab interio-
ribus. ab exterioribus sicut a passibus et vento et calore et frigore. cum obvia
hec et similibus. Si ab interioribus sicut est ipsi humores acutos pungitivos vel
incidentes labia aut generantes pustulas et similia. Illi autem humores
aliquando veniunt a capite per viam rentilem. aliquando ascendunt vapores
stomacho et toto corpore aliquando veniunt per viam est sicut sunt lateris maximeum.
curatio. Si fiunt ipsi causis extrinsecis. illinantur si causa est et cum oleo ro-
sato violato et axungia gallinae et cum mellagine dissoluta fiant in aqua ro-
sata et inungantur et pluma cum vino ex illis. Si est cum omnibus et si causa est frigida est
cum borace et labia tepent in aqua rosacea. mel. ro. dragantum. gummi
mastix et thus et illinantur ulcera. Et si fiunt ipsi causis inte-
rioribus humiditate illinantur labia cum isto medicamine. Recipe cum ...

te cum dici · cuius munc lote liturgia conrigat cum allagiis dign[illegible] :
Constantinus · Intelligendum quando labia livida putrefacta et pustulata non
pariunt in ulceribus nisi antiquata ... re · post compressi in ulceribus labi
orum · et quando est anodina unctio · et cum quando livitas est minor quam
tempore ... et est quando est livida ... et alius ad molliciem et lim
... · Sed notandum quod pustule et ulcera labiorum ... et aliis se
quuntur per lingue dignitatis ... vulgares ... quam per
quod videntur labia ulcerata et pustulata ... est ... ad inmu
ble · quando pustule et ulcera ... lingue ... et apparent in la
biis et ... apparent in lingua ... pessima et ideo ... est quando la
bia ... caro est tenera et ideo non ...
... ad illa · lingua autem est nobilis ...
et ideo ... apparent magis ... quando ... ideo
... mala · Ultimo notandum ... quando est ... apparent in labio in
... in ... pestilencia lingue est ...
Passiones lingue quas dicunt · Capitulum xx · De passionibus lingue
Plenius ... est ... solo ... magis
... corporis gustus et loquele et ... lingua ... ex ...
... et tactus et ... sicut ... de ...
... sunt ... nobiles ... que sunt due · scilicet gustus et loquela · loquela
... motum et gustus ... et ... sententia ad motum quando
ad ... loquele quando ... ·
... alius ... est ablacio ...
... · aliquando loquela omnino aufertur ... aliquando ...
... exprimunt est difficultas · aliquando ...
... quando ... appellant quasi
corrumpunt ... et ponunt unam litteram pro alia et non ... nominare litteram
... in ... · aliquando autem corrumpitur magis ...
... quod debet dicere ... et ... · ...
... dicere ... quod dicitur ... et ... nocent ...
... illum apostolum ... ad ... ·
... gustus aliquando aufertur et ... non ... de aliquo ...
quando ... ablatus est · aliquando autem ... non ... excellen
cias ... · aliquando autem ... est omnia iudicent amara · ... ...

VI

quedam alterius corporis. quedam nulli vita de aliis. cause quedam illorum accidentium sunt
morbi consules consimiles. quedam causas accidentium et alie pro pustulis lingue et pu
torum aliorum membrorum. **Causa.** Cause quedam huius pustularum et aliorum egritudines debi
litate aliorum epilentia litargia frenesis mania fluxus humorum et alie
a alie sunt pro pustularum in morbis uelocitum ad linguam. alie sunt pro
unt pro pustulis lingue quod est mala complexio sanguinis cum ... et humo. quedam
quedam magis ... quedam putridas ... quedam dilato lingua
cum lingue. alie ueniunt pro pustulis ... est epilentia. nausea et ...
ebrietas. alie pro pustulis putridis sunt implecio et replecio. alie
pro pustulis totius corporis ... et alie ueniunt pro causis extrinsecis sicut pro
accepcionem ueneni. **Signa.** Si ueniunt pro pustulis capitis no
tum est ex illis. Si ... est pro remocionem aliorum signorum. Si pro
pustulis lingue ... notum est quod lingua ... est maculata et si fuit ex mala
complexione ... est putrida et mordicacio et extremitates. et si fuit ex frigiditate lingue
est alba et ... et si ex humiditate est saliua multa et si ex siccitate est ...
et ... alie quedam ... uitcola ad ... lingue et in
ueniunt pro febrim et denigratur lingue et ... quod sit extremitas ... in
... et lingue fuit ex diuersis ... et patet ex ... lingue alia ...
macula. Si autem proueniunt a ... per lingue illarum egritudinum ... de ...
et pustulis lingue de facili ... quod ... medicus ueniunt ad ... **pronostica**
In ... acutis pustula ... lingue signum mortis. ...
... lingue ... mali. **Cura.** Cum ... pustulis lingue ...
... ex morbo sicut illa ... acuti. Pustulas capitis ...
... totius corporis et pustulas ... ueniunt ex mala ... lingue ...
... conueniunt fiat ... fiat ...
... fiat ... gargarizet ... lactue ...
... et ... Si ... fuit ... digestio ...
... et ... gargarismum de ...
... calamento ... fiat ... Et ... fuit ...
... sal ... ab ... cedrum ... centaurea ... et ...
... bulliat in aqua et addat ... et aqua gargarizet ... et
... teneant ... lingue ... medica ...
... et ... aqua ... et ... fuit ... bulliat in uino ...
melle et fiat gargarismum ... est ... calamentum ...

melle et in formam pillule. late et dele apponantur et intelligo quod cum sunt p
gutur et mundificatum secundum exigentiam humoris est eloi et farmacia et illi
ex repentina precessione et si sunt ex putridorum humorum motione, fiat emplastrum
de castoreo. euforbio et stafisagria et pucet super collum. Et si sunt in gutture in
quo ex malicia re. ex. lucta fortiorum acutorum: lucta acuto le. a acci aq
ro. vini malorum granatorum inuiscatur et illud tegatur de catonorum psillium gargari
zatum et fiat mucillago et exprimatur et expressum est pone de zucaro ad
cuntur in formam pillule et teneantur. et si sunt ulcera et fistule ex post gargarizetur in ore
pillule tapsi et marguri et si sunt mollities et humiditas uinum corpori purga
to fiat ligatura et ciruca. antea aloeina et castoreo. Et si sunt ex ue
nenum assumptum dentur tiriaca est uino decoctionis bacarum lauri et si contingat
gula purgetur corpus secundum exigentiam humoris. Et si causa est calida assuetant alu
na acetosa et si causa est frigida gutta assuetant alumina acuta et alia
cum forti et si est paralisis ligatura et muda sanguine dicitur fiat eloi et purge
tur post est iera pigra. deinde est ieralogodion quia, ac quod competit in pillula ligature cum mica
mollitie. ac si lo in poditre in minima humiditate, secundum primum quod dixerit ex ab
sinthii gargarismo. trociscos et pulueres et pillule et empla cum collo in
ungatur ligatur et bibat omnia quibus indigeant et si inter saluia. acorum unico
origanum calamentum ruta pimpinella nepta mirtiuncta pucet. casto
reum stafisagria. euforbio. sinapis. cortex capparis. piper. ana. de. salge cum
uino cal armoniacum uitriolum et similia. In primis quod bulliat per se saluia
ta cum aqua et pimpinella nepta in ore calide teneatur et fiat sirupus et purget in uet dum
est et ex his et ex aliis fiat gargarismus et alia inde ex mediana producentur
ro in eductione tortura in ins dens me in dulce de licet usque. sit cautela
quod est opium in prouisionibus oris et apponantur alia fortis uirtutis et artei
cum ellis et similia quod nullo modo transglutiantur quam artemesia ulcerat per ione
cellus ininis laxans et si primum minus tardant ad loquendum etiam lingue
cotidie est saluia et si sunt in maiori etate bulliat per se. et saluia
in simili melle et cotidie gargarizet et tacet trahet et coget lo tertio
bone et si appareret ligatura et de repletione purgetur corpus secundum exigentiam hu
oris et fomentetur collum et ligatur est decoctione. ancti temuga et corone regis. Et
si sunt dei in anima est in re. ungatur collum et ligatur est oleo laureo. et ruamet. et
oleo mol. et si ligature fiunt nimis magistratura et sunt de lan. fiat eloi et
fiat uentose in collo et fiat ligatura est contra mali quiuarum et aceto intat

Marginal additions: in ore; mica

cit. Et si magistri fiunt ex sanie pgr̃ cor̃ et fiet ling̃ est ii. et propter tale ge
met et si lig̃ fiunt albuciata propter ligamenta que est sub ling̃ medicus autem
ret est inc. et si fiunt propter squinanciam ... est. Et si glandule dure ad modum
ranule fiunt sub lig̃ fiat flebotomia de uenis que sunt sub lig̃ et fiet loc. est tale cr
moniato et aceto et post medicamentum de dragan. uitro et albumine oui et hu
ius fiunt ulcera mag. cor. mundificatiuo. Et galla cu. et psidia spodio ro. ac
cia et alumine. Sed iuuantur in primis et si saliua multa fluxit ... fiunt
ex calore dissolucione fiat flebotomia et utatur cibis stipticis et acetosis et si
ut ex fle. pgr̃ cor. et priorem nomine et fiet lig̃ os et palatum est autem
Clarificacio a alexina. Intelligendum quod ... multiplices ueniunt ad ligam ...
ista. puta in alio ... lig̃ paciente uno paciente quia os erit ... ad
opiones lig̃ cum h. diuisis nocumentorum in unus h. hec diuisitas accipia
ur in ling̃ et ideo alia est ablo. alia minoro. alia corrupcio. Secundo uero q.
in apicibus lig̃ causis cor. pignato et mundificato oportet ... et id
oportet gargarismis et in ore tenere succum lactuce morelle portul
ace ... et cuius tale ... et ... in apicibus nunc repercussiua hic
in squinancia ... ideo ... quod in ... ad ... nobilia de q.
multum distat ... in medio et est lig̃ est in ... nobilera
a ... in dispersa in multas partes quia si est ag. in lig̃ habet est ...
nobiles ... concludit ergo quod in apicibus lig̃ causis oportet repercussiua
cor. mundificatiuo est a ... cum ... et ... ne op. p.
longauerit ... et de multis aliis. Tercio uero quia ... multa lesiuitas hi
... in ... in primis ... cum lenes non ... quia
humitas est ... uiscosa et non ... et est h. ... dum licet et lo
... et non recipiunt ... primus a. est ... quia ... ...
sit magis molles et ideo ... in ... diarria ...
a diarria et est quia humitas ... capitis uadit ad intestina ...
longum ... uentris. Capitulum xxi. de fluxu saliue et ablacione odoris.

Si fiunt saliua propter calorem nimium dissolucione fiat flebotomia ...
abstinencia et utatur cibis stipticis ... lac ... lectos tale est ...
... et si fluat propter ... fiat abstinencia et digeratur ... cum
... est ... et ... est ... et fiet lig̃ et os cum ...
na et aurea alexandrina ... reliqua que desinat cor. Si ...
habeat bonum odoratum sit quod ... gargarismata ...

capi cortici in aceto solutum et mastix, tercium [illegible] anni. Capitulum xiii. De
Si uenit ipso dente putridum egradi fetore oris uel hanelitus.
[illegible] et si uenit ipso mollificatio gingiuarum, ac lauetur gargarisma
per iuuam decoctis saluie, mente, rute, gariofilorum, puluere ligni aloes
et si fetor uenit a stomacho et cum est calida, utatur pilulis et digerat in cibo
limonum et euacuetur cum [illegible] citrinis, paris [illegible] oris. Et si in
fundo digeratur in cum potione [illegible] et purgetur cum [illegible] [illegible]
[illegible] pillulis de alipta muscata. Et si uenit a pectore utatur dia-
amis, diapapauero, diacalamento cum de dictis [illegible]. Capitulum xiiii. Fe-
tor narium ipso [illegible] [illegible] in quotodecim [illegible] de fetore narium.
Intelligendum quod in fetore hanelitus non [illegible] pilores et potius quam uenit
ipso stomacho solum non [illegible] ipso [illegible] et potius corrumpit de facili
si fetor est ipso calida [illegible] stomachi a [illegible] uelociter corrumpitur. quod ha- pilores
[illegible] regnum quod pilores [illegible] inducunt maiorem [illegible] quam calidi et
si non [illegible] ex alio non quod facilis corrumpitur et potius corrumpit [illegible] ue-
nit in illo [illegible]. In fetore quod hanelitus non [illegible] pilores calidi et
oua [illegible] nec [illegible] nec fungi nec alia carnes que sunt in aliquo [illegible]
[illegible] non [illegible] nisi ad que sunt de facili corruptibile. 2o nota quod [illegible] huius
[illegible] que [illegible] et plus in due corruptionis hanelitus est humor [illegible]
ipso [illegible] que in aliis non inueniuntur [illegible] propter huius [illegible] et ideo de fa-
cili [illegible]. 2o quod [illegible] et ideo de facili putrescit. 3o de facili i
[illegible] [illegible] mali [illegible] plus [illegible]. Vel quia [illegible]
humores [illegible] magis [illegible]. 3o ad intelligendum quod fetor hanelitus
ipso stomacho non est continuus quando cibum aliquantulum [illegible]. Sed que ex pu-
tore continue ipso hanelitum et [illegible] talis fetor [illegible] [illegible] ideo
est signum mortis. [illegible] est [illegible] in febre continua [illegible] est continua
fetor [illegible] est cibi continua putrefaccio [illegible]. Dicendum quod duplex est putrefaccio quedam
[illegible] ebullicionis et talis non inducit fetorem et talis est in febre. Et est alia que
est [illegible] corruptionis et talis inducit fetorem et ideo quando in febre continua putredi-
apparet fetor signum est mortis quia non solum [illegible] ebullicio. Sed [illegible]
huius corruptionis et ideo mors [illegible]. Vel intelligendum [illegible] allia et cepe [illegible]
[illegible] odorem quasi fetidum et piper et sinapis que sunt [illegible] calidi [illegible] non
[illegible]. Vel quia allia et cepe [illegible] in humiditates [illegible] de facili [illegible]
[illegible] corrumpit et ideo habent odorem [illegible] fetidum. a pipera et

sinapi modicum sit retolo quia non habet tantum de humido tamen sed solidandum
est et sed quod aliqui dicunt quod gargarismus inducat fetorem et tamen sit aromaticus sup-
posito quod inducat fetorem hoc est propter duo, aut propter longum usum istorum colu-
aut propter contrariam actualem humiditatem quam habent et si occurrat adeo ut sit putrefactio
et de facili corrumpitur. Capitulum xiiii de passionibus oris.

Os est instrumentum masticationis et loquutionis, loquutionis in omnibus non est in
omnibus aliis animalibus habentibus collum et linguam. lingua est caro media-
na loquendo et masticando et deglutiendo et extenditur se usque ad ysophagum et tracheam arteriam. ysophagus est via cibi, trachea est via
anhelitus. ysmon est in medio. Iuxta os etiam sunt multa membra nobilia que sunt
lingua palatum dentes et fauces radix lingue. In istis autem membris veniunt pustule
et ulcerationes apta curationi et fistula et prestiomenum carbuncles et ...
Causa. Si vero fiunt in etate lactantium hoc est propter corruptionem lactis aut
quia non mundificant corpora a corruptis humoribus. Et si in etate adulta
hoc est propter maliciam humorum. Signa. Si fiunt ex sanguine color est rubeus
color vel rubeus rubetis vel primum fiunt ex putredine et tumore et
et si est ex colera est color citrinus et pauco tumore pustula citrina et
est flegma est tumor albedo et parvus color. Et si est melancolia est niger color
et durities. Pronosticacio. Oris pustula est color niger ad magnitudinem
est pessima quia signat hic prestiomenum et magnam humorum corrup-
tionem. oris pustula oris et ulcera et oris passio quo magis se protendant ad
interius tanto deterius. Curacio. Si in etate lactantium fiat fricatio in fun-
do oris ... et si contingat fiat in collo et ... ante ... in etate
maiori etate fiat flobotomia de cephalica, postea fiat ventosa in collo
postea fiat flobotomia de labiis et de venis que sunt sub lingua et mundificetur sanguis
cum cassia fistula et tamarindis et manna et si est ex colera purgetur cum diasenu
ms et cum electuario de succo rosarum et si fiunt flegma purgetur cum ierapi-
gra et si melancolia purgetur cum diasene et ierarufini. corpore mundificato in
cura fiat gargarismus de dyamoron vel decoquantur cimi
arborum stipticarum in aqua et aceto et fiat gargarismus. Et si est ex car-
Hypecestho nieu ^ buncle ... fiat gargarismus cum succo plantaginis et ...
... et morelle et uno malorum ... Et si est flegma fiat gargarismus
de sumach et galla et psidia et balaustia et mastice et thure et ...
et aceto et si melancolia tollatur a tectu et si fiunt fistula abluatur cum vino

decoc^ta ag^e moie (?) t ulle t si sunt caut^e. addat aq rosar dispgnāt pl
uc ellu in. t mad' aristol' ad^c sit q fiat plus de arsenico si
limato l de uitriolo t auripigmto l de realgar ip^o illorum fiant
reliq q dixi ip^a perid'a. **Clarificacō.** Intellig^o q q̄da s̄t ꝑelē
q generant de mlia ꝑa t tales n s̄t multū ꝑiculose t q̄da s̄t q ge
nant^r de mlia ad usta. at de alijs humorib; adustis t tales s̄t
priores t difficult^r qm mgto cātra ex ad ustione usq^e ad lu
cedine t ē h̄ tales ꝑtie s̄t dolorose t q s̄t ex mlia ꝑaū. Se
no^d q qm q̄s lo^c uiuula claud^t ꝑlophagū t qn q̄s cōced^r uiu
la claud^t cyca artia t io n ē bonū ē q̄s lo^c q cādat cū cib;
cutiz ad ꝑt^e n^c co^o q acu cutiz ad s̄tō^m. t h ꝑ̄te una r̄q q
religiou nolut lo^c i mla ne una opo iped^t aliā. 3°. no. q
i radic ligue s̄t glandule v recipiunt^r uapores ascendētes a s̄tō t
descendētes a cēb^o t i radic ligue g̃nat^r humitas saluaris. **Cap^m**
Lentigines s̄t i stāes cutis facie ut **xxxiii. De lentigine.**
ꝑlim t aliū cutis totī corꝑ^is. ꝑ Itē istāes aliū ueniūt ab itū **Cau^a**
secē aliū ab extū^cra sa ab ex. ut ex uūma calī^de col^r. at ꝑ ac
re corꝑti t sū ib;. Si ab itē h ē at ꝑ ētum. at ꝑ terrēoz. q̄ at e
moi t aliarū s̄t fluītū assuetarū euacuari at ꝑ s̄t lotū ta
te mundificatis cor a s̄t flu ib; at ꝑ maliciā humoris eāl stru
cturis. **Sig^a.** Si sunt ꝑ cās extū^cas. at ꝑ terrēoz s̄t flu
itū ꝯsuetarū cessāi h difficult^r iudicatō paciētis h ꝑ ētum cās
at^e ex alleuiacē t q cellat febris t ubū ex lotē de n^c ē sine
mordicatē t si ex malicia m̄ ꝑ ꝯcomitāt^r aliq mala at
atēan ꝑ^e color ꝑuit t debilitas appetit^o t talia. Et si i stāeo
sunt ex la^c ūgit ad rubedi^e t si ex s̄tē ad albedie
t si mlia usq^e ad liuore t nigredie. t si ex tam^e corꝑto ē color
cutis sic tang^r mortifi^c. **Pnosticacō.** Si lentigines t cutis
i stāes ueniant i se. aū uigr digōis t i die n ē cura ligū ꝑl
limū ē t morle q i talib; cutis ē respiracio. **Cura.** Si i stāe trauit
cō sit i fanc t cor sit pletoricū at^e lag^s duc^e fiat flō de
cepha^ca. t si sit i toto cor^e fiat de mediana. deīn fiat de lo
phemis scarificacōs de tibijs. at i^e scapulas. at^e si uito
ne mltū valet. ꝑ g^e g^e hūoz h cui exigēcia t ista frequ

tunc tota se fiat q[uod] simplex et decet oportet si exigentia est) in
principio a libro multum digit se de istis nisi sit plenarium cum cor[por]is in
dispositorum fiat unguentum illinitorium et aqua ad mundificand[um]
cutem. media sic. farina ordei milii. fabarum. fenugreci lupinorum a
migdal[arum]. amar[arum]. sulphur. calx. uitrioli. uitrum. mica. sal armo-
niacum porcellana gentiana matinal corallus ... al. in
bilis amigdal[arum]. cum ... alk[aka]ngia lac fic[us] arsenicum tibia
cum auripigmentum. stella ... unguentum de terra sicorea ali
ut unguentum de terra. aqua tartari ... aqua distillat
lilii florum sabuci florum fabarum simul ... maiorane et
herbe ... mortuis ... quod in antiquo ... est ...
... acetum al. uinum colatum sufficit
... lac foliorum ... et ... aqua de
... calx ... cutis ... aqua decoc-
... et ... ad ... de
... mixtis si exigentia ... mortui
est ... de floribus fabarum ... lacte ... aqua
... de nocte ... abluat ... aqua ... lo
num ... est ... mundificat ... mol
lificat cutis ... aqua decoctionis maluis bismal
ue ... ordei et auene et ... longas ... decoction-
bus ... ledio ... Clarifi
intellig[itur] q[uod] si ... repletum ... la
... totum fiat de
mediana ... de cephalica. ... intellig[itur] q[uod] ...
... forte si fiat ... ex ...
quam letargica ... letargici ... ad ... et ...
... ad modum ... et ...
... mixtum ... et ...
... malum mortuum. Si ... multum ...
... ad faciem ... letargicos ...
... ad ...

Dentes uniuersum habent ...
... ad ...

nutrimentum ad loca alia et cum retinendo dentes et tollunt ad decorem
non permittunt sed alia mala multas calamitates quando permittunt dolorem et ante [margin: at ite]
quandoque illo ligamento et est hic patiuntur apostemata quando quoque dilatantur et nunc
propter apertionem patiuntur corrosiones perforationes omnes commotiones mol
lificationes et talia. Causa. Istarum quidem passionum cause sunt extrinsece quedam in
trinsece. Extrinseca est calidum et pectio nimia caliditas et frigiditas
et quando cedunt cibaria multum calida statim post vinum nimis frigidum
quandoque frangunt cum dentibus res durissimas frangibiles quandoque cedunt res du
ras confractas cum ille. Quandoque nimis ossa frangunt dentes circa cu
ram removentes nature radices dentium quandoque sunt negligentes in
mundificando quando nutrimenti remanent cum uno dente salive et pecia dimit
titur remanendo in eis cum dentibus corrumpitur et conversa sunt dentes
et quandoque nimis quandoque et talia. Et si ipsius sunt negligentes circa
immolationes et superfluitates colliguntur in dentibus que sunt pecia cum nocu
menti et si cedunt cum una parte tamen cum alia illa parte in qua non cedunt plus
materia aggregantur. Quandoque si utuntur cibis de quorum natura est corrumpere den
tes sicut est porcula et porri et lac et pisces ... talia et talia.
Si autem est intrinseca quandoque aggregans humores in dentibus ab ea descendentes quandoque ab alio et nimis [margin: et nimis]
alio. Vel alii accedunt vapores corrupti qui venientes ad den
tes causant passiones. Corrosiones cancer fistula apostemata et talia. Ven
tus et multum noce et potissime si sunt aceto et fructibus acutis et punc
tivis et corruptis. **Signa.** Signa sunt satis evidentia quando sunt a cau
sis calidis hic patiuntur in dentibus puncturas ad alterationem et si a capite
dicentur per dolorem et frigiditatem capitis et per reumata quando frequenter
accidit ex illo et si ex dentibus et gingivis manifeste apparet et si non
plus dicentur de quo dente incipiat propter maliciam in uno dente
mollificante deinde in alio et veniat ad illum et est dolor in illo
manifeste et si sunt a humo dicentur quia in aliis non apparet et si fiunt
a causa dicentur per dolorem et frigiditatem loci et si calidus est in calidi
tate per calorem et tumorem et rubore et si corporis puncturam et mordi
cationem et alia per albedinem et dolorem et similiter et si mali ad
est livor et duricies et si ex humore dicentur per frigiditatem et
caliditatem et si ex licencia ad est acuitas et si certus
infra et ex uentositate ad est pulsatio et motus. **Pronosticatio.**

In te liuor & uiditas & nigredo i dentibz rire ledis pessimi li
molitas i dentibz e te logitudo egritudis ligt i te. ptinuus
si dentes fuerint acridi cd lignum pessimum & morle. cura. Si
ca e ca. & cor plenum & alia ptichla que fiant flebo de cephalica. sui
uetosa i collo. post ea flebo de ueris que sunt sub lingua & labiis. post fiant ia
fria. Si cor e plectoricum & alia que sunt p get huor & mudi fiat
cor h exigentia humoris & alior ptichlarum & iam recept dca sbu
fiunt reu matice & mibz madans ptorter hus mas ad ptichla
ria uentam. Si ca fuerit calia apponat fria cd e lactu. portul. so
lanum. cuc. melones. umbilicaris & talia & lingua ptur addant in
cotica & stupefactiua cd e opium mandragora iquiam jusquiamu. pinlo
mum acacia & talia acetum addat e hus sp ad repimes mahaua
nartotica cd e castoreum ptus castinaligni & herbis n iuua
t cauterizet e artemito urtolo & cantaridibz. acetum caned etim
ne pliqd sbi itret ad itiora qr mlt noiet & id talia cauterizatia
n pse bono m applicari n i dentibz antionibz fimile a candi
cete. Si puto e & si se uires pot i puluis de aloe. at lac titimal
li at kitia at cotinget e iquino & lete pom. & si ca fuit fria
te ualet i ca fria. ista pucet. m pip z cinamomum cortex cappe
traxim salarie alumen mastix. piretrum lapdanum mirra. storax liquida.
amid nux muscata. muxtapilli storax. calamenta anisum marat. m
castoreum. salma. sinap. rad. raphani. illa a que ualet a tota
tpe sin m fiunt ca. sin fria. sin cor fuerit plenum sin uatum se f. pa
mech & ita oppinit cor mudificatio. radix cormitium. radix bile cu
mai que uocat aps. d pas. polomomo radix cucumis aium
rad. titimalli. rad. anstol. rad. celidonie. spolium pennis cpi la
ete iudis fruct thamarisa port. que remouet stupore aspectore
rad. coloquint & id qr ad het pietibz alnearis apum mod at oga
di e huc que dam se mir dietia ptichlarum cor pgato e i. te qr umi c
ditis sen pla bulliat i aqua & cr suum recipiat & qr bulliat i uino a
olo. at aq ro. at aq pluuiali & fiat id. at qr fiat gargarisma. at q
lana at ca i uoluat i decoct istor & pon s maxilla at qr una guta
i stillet i auribz at qr sba rei teneat s dente at qr bullia i aceto
fiat gargarisma. at sbangaio. acetum. iu. lz nocent mibz tus in p

te qui remouet nocumentum per eam est habet appositum et pruritum et resoluit et sanat
et non opprimit aurem cum ea est ea. In generali modus quod ut agentis magis plus ap-
proximari possit vel in superius vel in compositis natura generata est et in corpore per genito quod
quod vim ad perhibendum est radix titimalli si bulliat in vino et fiat gar-
garisma perhibuat et dealbat et est est nux cipressi. alumen assum. sal assum pul-
uerizentur et ponantur in sacculo et fricentur dentes et hoc est unum si cum est terra et totum mun-
dificatiuum et fluxum restringit vel fiat sic accipe salem et alumen et exiguum lac
to et dealbentur et puluerizentur et deinde accipe et bulliat in vino et vinum gar-
garizetur mirabiliter enim perhibuat et deuorat omnes dolorem dentium de fra
cum corpus mundificatum. Pro quod narcotica dicit fugam quod est potentie. vitio cauitati
ut dens est fugit tercia in ultima per animale nec locum meum corrumpit. Cla
rificacio. Intelligendum quod in iam ea. similiter erecte ad dentem per modum recentis
aliis predicantibus competentibus bene prout appropriate floridi. hoc est ista cautela quod per hoc
nit hyosciamus et tres seminas (id est semen) rose sandali camphora nenuphar *addictas*
cimino. as genera alica in in gillatum et accipe obtuso fiat florum unum est quod prestat
hodie florida ipse plenitudine est talem de mane si non plenum pluries exceptare
fiat illa cum hyosciamo et secundum potum floridum ne timido clarum acutum
remanet. Secundo notandum quod si cum est acuta enim et te bulliat radix in quantum in oleo
in tanto et per eam radix item est potest sed dentem dolorosum et cum malaxet in
patella oleo et fiat emplastrum et ab extra sed mandibulam apponitur et si cum sint vel
tuberi et extra cucurbitum et bulliat in aceto et oleo de mastice et tunc cucur
bitam sed dentem dolorosum et cum malaxet in patella decoctio et fiat emplastrum ab
extra et plurimum nos iuuare de hys qui opprimit a tota septem quod mirabiliter
valet. 3° notandum quod si lac titimalli misceat est tinum et fiat capitula et
in quolibet dolore vel est modicus dolore fac ipsum eradicet et generum. in notandum quod
est hic nociuit ad mali est si lac titimalli misceas in alibus dele- periagit.
cessat laxatiua si fiat foramen est acu et cotidie una gutta sed so
num in potest est delectabilis et laxatiua est magnum. 4° notandum quod
dentes possit apparere in ossa et cerebro et lacus et uirulentia possit vel cum in
i aliis ossibus sic per nos in osse fistulato et dente putrido et concauo et non
humores currit ad dentes et putrefit et recipit colorem cinereum et tunc *et coulerit*
possit vermes generari. 5° notandum quod plus prohibitum serpentis quod perhibere per
hoc est venenosus quod quod alia venenosa non fiunt venenum in suis se-
ruitatibus vel prout in suo sensore latere indis quod multum vi in suo cauitate non om

ia n. secū retinz i capite z i cauda z i suis uiscerib;

sipoliu sit qui q̄dā siccitatis io v n̄ ē uenenu. z io sipoliu n̄ ē con
mitand' i mo p̄ bullitū i oleo z sipoliu tenū applicant z co
i trāgūt i oleo z ab ext' applicat p̄mū i q̄ r' est aliq̄le uene
nū q' n̄ cedo i p̄posito ut' sp̄ecifica dentis saluatiua credut
mortificaz. si q' est sipoliu q' aquositate fit dolorē denaūt
tenū ē sic z multa alia nominata. vj. itelli q' sag' multi
p' dicti i. c' ptes q' p̄mū p̄ mulatē ē scōm q' sit mēbz m
sercō z ex bā pte sit mēbz i fortior vincā z p̄ lōgē sp̄ci
forcār q'uenit dentes ē. at forcō vad' ad mēmillas zer
ista q'uit lat. ē. a' remanz q' mudat i ptu. vij. no q'
mēb radicalia c albu n̄ tn̄ ppi h' q' ē albū ē radicale z io licz
fiat albi no tū ppi h' ē necnū g' sit mēb radical. viij. itell'
q' mēbz radicalibz ē termin' status magnitudis z augmēti
mēbz q'iatis ex siccitatibz c'lē uiq' pili z dentes q' tam m
nutrimti z declinat rōe mollificatōis s. dentes n̄ rōe sliditatis q'
dentes dolet. a' rōe siu. a' rōe ligamēti siu. nullū. ro ol te
n dentes q' forte sentiūt z ḡra siu. a' rōe siu ligamēti. viiij
itelli ē h' q' dentes st̄. xxxij. s; n̄ i oibz. s; i plis q' quadā
appellant i cadant i canines z pca ueniūt eam. z p'ea
molares z diuidūt i capibz z radicibz c' p' i anathomia.

Cap. xvj. de corrosione z putredine z uermibz dentium.

Dentes i cauit multas passioes c' p' corrosio putredo. vmbr' motō
elongacō. difficul' z tarda eg'so z i lapidis sedl' ... stupor
z congelo dentiū debilitacō scda coloris z lig' sc' lunga. Cum
p' corrosionis z putredinis In p'mis mudificet' cap' c' oz z dill' habitu
z fortet mēbz mandic. dentū abluat' os c aq' decoc. uiciu
uite uiciz saluie. uiciz calamiti z pirec. dentū o'tentus re
pleat' de pulu'e galle indis z relinae z alumīe z uis tat
s' captiua de galla iadi z relima z ē' beltima. dentū si dolor
n̄ cesset eradicet' z eradicando dz ēē magna cautela. q' n̄
eradicet' n̄ est n̄ q' nocumētū i dente ut q' putō z ....
suis q' itm remanet dolor i loco u' erat dens z io modicē in
uamētū eradicacōis. ? oz hic cautela ē cētū ē remedi
q' n̄ cedat' n' p' q'cellat. al' n. ē timēd' de nocumēto mai'
ille z sullarē. v q' euulsō ē necia fiat sic i p'mis q'ig'

q̄ mundificat dentes pruriginosos extrahitur ē aliquo aceto. deinde fiat
sic mundicamine. Rx. radicis cucumeris agrestis. alumen rad. coloquintide rad
celidonie ... et regeant i aceto fortissimo deinde teratur fortissime et
malaxetur ē lacte titimalli et post ista commixta ingerit cap
sula dentis et procul dubio cadet ipsum cadere facit titimalli ē pasta
facta in id. Cura innuitur. Subiungetur dens vero ē primus cum opio cal
toreo et sic cepe vel ē iusquiamo in sic potu vel ē iusquiamo et innapi vel
fiat capsula dentis. vel sic alia forcior imittatur de mirra et pilo et
storace calamita vel fiat sic. Rx. auripigmenti. radicis capparis
rad. coloquintide et ex istis fiat subfumigacio ad pulmus et i dente
potest ad capsula ad decoquatur i vino et vinum diu teneatur. In
dilatetur con... ex congelacione humorum frigidis et dissolvatur in et cu
cum calidis mitte et ... et extrinsecus reducuntur ad ea. et ad mala quo
ne ... et humida et ad mala confricata. et ad debilitate virtutis
et fuit ex debilitate virtutis sicut in senibus. vix quod numquam curatur et
fuit in convalescentibus curatur ē dieta humida et relinqua vero mal
timorum ē dente commoto et virtute. Sorbilibus multa quod ē quibus dentes
commota si cum ē causa ... prima ... ... delem ... in cau... li quod aliqua causa ^
galla limach. balaustia pedina acatia rosa sandali pro
... terra sigillata. mastix. thus et lapdanum istorum quod bulliat
in aceto et fiat gargarisma ad pilus et decoquatur alper... ad ... ē istis
ad capsula ad emplastrum. In genere quod omnis iste modus quod sic medi
caminis possit applicari particulariter ... et si cum sunt ... ...
ferta alumen. sal gemme. ala. ... cinamomum ... ... nux
cipressi folia. cipressi ... ... mastix thus lapdanum storax
calamita ... acacia limach bulliant quod i vino et fiat gar
garisma et ita de aliis modis dictis i applicando eis ē vino eis ē
mixtis. alia distillant de ... ... per aures alia per nares.
Cura ē dentes nimis elongantur aut augmentantur. Singuli dentes et
terra abradatur quod dentium ē ... ē ... et ...
... et radice ... et eradicetur ē medicamine ... dicto. Cura cum dentes tarde
... dz ... gignuntur ... ē digito et quod plus teneatur te ... exeuntur.
tinctellum i ore vel de argento vel de pasta i ... ... et ...
... et ... gignit ē butiro et oleo de lilio. ... ...

lequaris cortici si fiat commisce aqua ... exitum quod plus forti plus
intra quia lac caninum facit ad facilem ortum dentium si gignere fiat. Cura
contra stridorem. Stridor contingit aut propter vermes stomachi et intestinorum aut propter re-
pletionem capitis ita quod superfluum perducitur per ultimas extremitates et si fuerit ex
vermibus in eius ponetur cura et si fuerit propter repletionem capitis inungatur
et vngibus cerebrum et purgetur caput eodem cum est in 3o libro. Cura stuporis.
Vinum calidum diu teneatur aut calefactum fiat dentes potum aut teneat
eis aut tritura est baccis lauri aut radicis aristolochie rotunde aut ille teneat
sub dentes nuces auellanas assatas et valet valde contra omnia calefacta
vt dentes. Cura debilitatis. Recipe salis allii cinnamomi baccarum lauri
aristolochie rotunde cinnamomi optimi piperis capilli an. puluerizentur et pulue-
rizatis fricet dentes cotidie. In genere aliud modi applicandi
istud medicamen clarificat dentes et confortat et sine quo
de facili precipitantur vel a calo vel a frigido vel ab acetosis et cum eiusdem
in dolore vel est quando ... vel cinnamomi magnam portionem ... in
medicinam ... consolidat ... et consumat ... fedum colorem remouet. Cura fedi
coloris dentium. Abluatur os cum aqua decoctionis ... et postea
et vtatur isto medicamine sicut per modum pulueris aut dentificii et aliis
de aliis modis. Recipe ossis sepie coralli marmoris albi ... pomicis
lapidis spume maris aut aliis aristolochie rotunde salis gemme radicis
... vsque ordinem vltimi sulphuris combusti cornu cerui combusti cinnamomi
piperis longi et ex illis accipiat vinum vel mel quod sume
clarificat dentes. Expedit quod dentes mundificentur ne putre-
fiant et corrumpant. Clarificatio intelligendum est quod gallia dicitur eligi in
die in perforatam quam magis intendimus ad delicandum et ideo in ...
bus dentium magis intendimus ad constringendum fluxum ideo gallia dicitur eli-
gi indigens non perforatam. Sed quia in ... priorum fuit ... magis
eligimus delicandi quam constringere ideo eligimus perforatam ...
nondum de aceto quam licet sit frigidum tamen competit quia delicat et quia pe-
netrat et quia ... competit in ... est ... competit quia in pi-
... plures licet tamen multis aliis ... malicia eius ... de ordi-
quam licet sit frigidum tamen est siccum et mundificat ... et aliis ad similem
... intelligendum quod dentes plures ... nimis ... nimis ossicula
... ossicula ... exter ossicula ... plures ... ossicula

tectis tēre cōpositis ē ad cōpositionem dencium ueniant iuu[amentum]. nisi et lacti-
ciorum dentium mutacionem quia alia sunt rō apud hunc dentes ita a-
cutos et commixtos et tamen sunt humida de cōpulsione dicit quia hic ē ex tunc quam
non sanguis ē sanguinis non ē huius dedit uitta alibi loco armorum pro
tempore omne et apro dentes acutos et incuruatos et lobis commu-
nicatos solearis et lepori leuitatem pedum et ita de aliis multis.

Pustulas gignuntur et cetera. Capitulum xxvii. de pustulis gingiuarum.

Pustule ē mollities quam ex quibus cum sanguini exsanguinat
humidi et humorose et ad uentum augmentum carnis et diminucio co-
loris et putrida carne et fistula apta et per quas fetor rate putredinis gin-
giuarum. Causa hec autem prouenit [illegible] dencium ē de aliis pustulis dencium et
oris. aut a [illegible] qui ascendunt humores corrupti a stomacho aut fluxu
et corrumpunt gingiuas et alias partes oris aut procedunt a capite et fluunt
ad gingiuas. Signa. Signa [illegible] si a stomacho uel dolor et ag-
gregatio. et a capite [illegible] et si a causa [illegible] calor rubedo pu-
[illegible] discoloratio minoris doloris et fistu-
la. Prolificatio. ulcera corrosiua gingiuarum diu durauerint [illegible]
[illegible] carnem. cum [illegible] aut in fistula [illegible] et ta-
lis ualde mala. Cura. In pustulis gingiuarum [illegible] uene
[illegible] fiat flebotomia de cephalica. deinde fiat uentose in collo [illegible]
[illegible] deinde fiat de uenis labiorum. deinde de uenis que sunt sub lingua. deinde
[illegible] gingiue et postquam ē augmentatum aut in fiat aut putri-
[illegible] aut corrumpitur et fetet. deinde purgetur corpus secundum exigentiam humoris pec-
cantis et particule peccantis. hijs uisis ad particularia ueniamus.
In prima [illegible] mollities et in principio [illegible] gargarizet [illegible]
[illegible] cum aceto uel bulliat in uino et aceto. galla. sumac. balaustia
alumen et fiat gargarisma. aut [illegible] et [illegible]
aut [illegible] et [illegible] cum sale [illegible] et alumine [illegible]
la [illegible] et [illegible] in aceto. Si autem fuerit corrosio putrida [illegible]
fetor. aut fistula [illegible] sit gargarizandum [illegible] ex illis [illegible]
deinde fiat [illegible] deinde utatur isto medicamine [illegible]
alumen [illegible] et [illegible] balaustie galle [illegible]
glandium [illegible] radix aristologie [illegible] cinamomi spice nardi [illegible]
[illegible] pulverizentur ista et bulliant in aceto et addatur

aut per putrefactionem mala que gignuntur.

mel et consumetur et gingiue corrodentur cotidie illiniatur et post
tunc abluatur os cum vino decoctionis foliorum olivarum et oxi. squille et
et istud continuetur bis vel ter in die donec perfecte sanentur. Si vero pendule sunt
gingiue mollificate corrosione putride fetide et cum scissura. impleantur ad
ignem rx. cilii cristol. tartari folie combusti aluminis albi [illegible]
columbini. fecis vini combuste gallarum balaustie pulverizentur et ducuntur
eo foliorum olivarum et mille consiliantur et gingiue tamen illiniantur.
Et si ulcerate sunt putrefacte et loca sunt fetida, utantur isto medi-
camine rx. calcis viue unc. vi. arsenici an. z. ii. nitroli. indici
an. z. i. gallarum pulvis balaustie an. z. i. pulverizentur et formentur
tabule cum aceto squillitico et cum vult uti uolens distemperet unam cum vino aci-
dio et involuatur tenta et vtatur in post hec isto medicamine tamen si
tinis est quod mortificat putrefactam hec sunt uite suspiciones que pre-
ueniunt dieta subtili et quod corpus sit bene mundificatum et quod medicamine
plus iuvare ad cuius sufficiunt et modo quoniam substantia est lenificata et
tam in ore mundificata. Oportet diligenter [illegible] et dicentur bene ut in
ore aqua arsenica dissoluta. Deinde medicamine deinde et [illegible]
lotum et acu de cupro et ex hiis medicaminibus autem magnus
dolor. io oportet mitigare cum oleo ro. et aqua ro. et aceto et albumine
onorum et butirum et modo deinde apponere mitigatiua et cum alia
a uiderit de carnibus et carne sana [illegible] ab illo [illegible]
luatur os cotidie cum vino decoctionis [illegible] et mille. deinde [illegible]
nec aloe mirra sarcocolla mastice thure [illegible] consolidatiu
mille et puluis prius cotidie liniatur. Si autem sunt [illegible]
consolidate decoctione plantaginis. portulace ro. pulvis balaustie
gallarum et [illegible] prius modo quod sunt illinita cum [illegible]
gingiuarum et quod teneatur diu in ore. Et si apparent [illegible] ad
[illegible] alumen album thure et mel. Deinde materiam [illegible]
[illegible] uolatile molendini et [illegible] [illegible] colore
[illegible] et [illegible] galli [illegible] et [illegible] et oleo
[illegible] et fiat emplastrum et ungantur et si aqua est [illegible] addatur
albumen [illegible] [illegible] aqua et mel. Et si sunt ex gingiuis
[illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] gingiue cum digito [illegible]
[illegible] [illegible] ex gingiuis est. [illegible] [illegible] abluatur os cum vino

vinu acetat ex gargarizare. huic g ea q dicta sunt et si conveniet addantur
mel rosaceus tritue et gargarizetur vinum decoctionis olib. garriot con
veniat. aliquando insimul spiritus. si quando retinentur ore p[er] ulle tec
te alipta vi[n]cenda et si ca est ea la gargarizet. ad decoc p[er]i
con[tra] pectus. mot laudans et cum phore retineatur ore p[er] ulle tec
te tu laudatur. e aq ro. et aceto. et laudanum tum accellum.
Clarificatio In intellig q[uod] lau. dco e hec om[ne]s et hic innate glutinanti
ua. dis. constringe[n]tia et ipsedi ad uenam humorum ad locum recipit alia i
medicina ea et ita p[ro]p[ter] cauce regimine n[on] excep i tercie quitia se
ca et huius aloe. th[us] tiru sarcocolla. omnia aicilor et hia. stri
gunt desiccando conglutinando humores aduenientium i predicto cali
diore spiritu et id i ulceribus. si indigent cauteris regimine. bn p[ro]
sum sanguinis dco attoite. Explicit iiij. particula et capitulum est i q agi
tur de morbis spiritualium. et incipit alia quartana et continet. xiij.
Capitula.

Capitulum primum de squinancia.
Capitulum ij. de passionibus uvule.
Capitulum iij. de raucedine et inn[atur]
Capitulum iiij. de tussi. nocive vocis.
Capitulum v. de ptisi.
Capitulum vi. de sputo sanguinis.
Capitulum vii. de empimate hic de
sputo saniolo. lenis et asmate.
Capitulum viii. de difficultate hanelitus.
Capitulum ix. de pleuresi.
Capitulum x. de pleuresi.
Capitulum xi. de tremore cordis.
Capitulum xii. de sincopi.
Capitulum xiii. de passionibus mamillarum.

Capitulum i. de squinancia.

Circa istam igitur intelligendum est q[uod] i illa radice lingue sunt duo
meatus quorum unus est via aeris et alia est via hanelitus et appellatur
trachea arteria et caput eius uocatur epiglotum. via cibi uo
catur meri seu ysophagus. via media inter illos
duos meatus appellatur guttur vel ysmon. sed illa lingua
que est inter istos duos meatus ad modum digiti i fistula
appellatur uvula. sed quedam caro addita i radice lingue appellatur duo
amigdala. pars anterior colli appellatur gula. vel per quam via hane
litus. pars a posterior colli per quam transit meri. appellatur cervix. Squinan[cia]
i illis membris accidit nocumenta multa. et hanelitum reddit difficilem
et multa et cum eius causa est ex humore colerico. et est acuta et sanguine et flegmatica et continue
et cum ex pectore q[uod] accidit dislocatione spondilium et tal difficultas ha

P

n agit hic de difficultate hane[litus]

acceptio quidam rigorem et quartana venenorum

uel[ut] raro aut nunquam evenit et accidit difficultas hanelitus propter debilitatem
ut est in pinus et accidit propter mortificationem nervorum et paralisim et accidit propter
[illegible] et propter alia multa consimilia et tamen loco tertio difficultatem hanelitus
accidit propter apostema guttetis quod appellatur squinancia. Squinancia est apostema gut
turis impediens viam hanelitus et viam cibi. tamen hic non agit principaliter de nocumen
tis accidentibus in digestione sed de nocumentis accidentibus in membris spiritualibus
et toto cibario et accidit squinancia in lacertis guttetis interioribus
aut in anterioribus tamen posterioribus et hec sunt species diversificantur. quando est species
squinancie in qua apparet tumor et rubor ore aperto. Secunda species est quando non indi
[illegible] foris [illegible]. Tertia species est quando nulla tamen indicia [illegible]
et de latere apparet [illegible] in istis unis. Quarta species est quando apparet tumor interi
guttetis et [illegible] Causa. Causa quidem huius est extrinseca et quidam intrinseca
sed est [illegible] calidas et humidas in [illegible] uel fluxus uentorum. Sed aliquando hic procedit
et ut plurimum propter repletionem capitis et propter [illegible] et procedit aliquando propter vapo
res ascendentes a pectore et stomacho et toto corpore. et aliquando accidit propter malicia
[illegible] [illegible] et accidit et aliquando propter egritudines precedentes quando [illegible]
[illegible] squinancia. et aliquando [illegible] et aliquando apostema [illegible] et de aliis [illegible]
[illegible] et [illegible] accidit et aliquando ex [illegible] aliquando ex [illegible]
[illegible] de [illegible]. Signa. Rubor. tumor. calor. dolor [illegible]
[illegible] significant sanguinem. color [illegible] [illegible] significant
[illegible]. Albedo tumor mollicies modicus dolor [illegible] significant
[illegible]. Durities livor significant [illegible] tarditas affluxionis et durus mor
bi. In pericula quando procedit in [illegible] est [illegible] et [illegible] et [illegible]
tudinibus precedentibus et ex [illegible] illa sed [illegible] [illegible]
[illegible] Signa squinancie interioris latentis quando non [illegible]
[illegible] hanelitus et [illegible] regurgitat ad nares et [illegible]
[illegible] est rigida et [illegible] et collum rigidum [illegible]
[illegible] difficultas hanelitus. dolor [illegible] [illegible]
[illegible] squinancia [illegible] [illegible] [illegible] quando aut [illegible]
[illegible] in [illegible] est [illegible] aut [illegible] ad [illegible] [illegible]
est [illegible] dolor et [illegible] et [illegible] [illegible] aut [illegible] ad plo
[illegible] et est [illegible] mala [illegible]. quando aut [illegible] in [illegible]
[illegible] est [illegible]. [illegible] dolor pectoris et difficultas hane
litus. aut [illegible] ad cor et est [illegible] mala [illegible] est [illegible] et timor cordis [illegible]

capis occultatio pillis · at ad frontem ē lig^m · dolor t uomit^o t phi ẽ
ad lomi · at fiat^s p lamē t plz ẽ ad lonū ē lignū au͡rz i lece
atu · l^{ra} g^a lz lig^a p mutac͡ois · Si a͡ p̄mittere m̄ ad lamē lignū ē
qͥ mag^s appareat cū hopita^{ne} t ē lamēs ē g͡nata allemat^{ur} lz h̄ n̄ p^t
cōpleri i iiij · diebz lz bn̄ ichoari p^t t pcā cōpleri qm̄ ōis sq̄nā
cū fiat^{ur} ut plim̄ · i iiij · diebz t si tn̄leat in̄ vij ut plim̄ mltā
ē lignū · q^e ledit sapore stipticū i ore · Pnosticat^o. Ista sūt lig^a
mala i sq̄nācia t pnecabilia t mortal^a · l · qn̄ sq̄nācia uenit i
se · qti ^{us} i die ētica lez copis uehemēs difficultas hanelit^{us} t ad
deluēt · oregmō · difficultas tng^l glutiendi ita q̄ reiciat potū
loq̄ p nares · uox catulina ita q̄ uideat^{ur} ē narib^z · spuma i ore
emissō lig^a t freq̄ns emissō t^o a͡u͡rz i eq^o fatigato · spuma i ore cū — t freq̄ns mot
lor mag^s t liuid^o i lig^a t oclis t labiis · tritas extrinsecū cōtra colli t
q̄ n̄ p̄lat iacē s͡ dorsū t potissiē i sq̄nācia q̄ ē i unis hanelit^{us} · qm̄
qn̄ ē i unis ab̄i accidit pl^o difficultas tng^l glutiendi ab̄i tn̄ accidit u̅r͡z^{m}
sq̄nācia uenit frequēt^r i ue t q̄ ē ē se · ē mag^s piclosa · lig^a a͡ uita
ea sc^z dcē · sopit^a allemacō doloris · b̄ uitas hanelit^{us} facilitas tn̄^s
glutiendi t bonitat^s pulo malor lignor · Curatio · Ista egr^{ito} ē mltū
piclosa t bnis curacōis t nō ēnati i pulo^o curend^{us} ē t iō hoīes q̄ de
facili icurrit sq̄nācia ē tenerit se repletos dn̄t facere flobz an̄ qm̄
icurrat · In p̄mis g^a fiat clistia si corp^o ē plectoricū fiat flob̄ de lo
phenis eid^s lateris · l · de cephalica oppōita lateris h q̄ dolor mag^s
declinat l ad dextrū l ad sinist^m · deīn̄ sb̄ ptinclaria c͡o͡at fiat flobo̅
de uena q̄ ē i fronte · deīn̄ de uenis labior · deīn̄ de uenis q̄ sūt sb̄ ling^a
si n̄ p̄sit tng^l glutire fiat uetosa i colla t sb̄ mētone · l^{ra} u^t una au
lez iaptite ptotatio cū ēcura ptinclarū · Dieta sit tal^s q^r
u^d cedat ulz ad terciū die · si uit^o p̄lat tollare t si n̄ p̄lat sit ēm̄
isto cibo · l · aq̄ ordi · at p̄dmell^e · at sirupo · acetoso · at oxil^e · at b^o
dio pulle pue p^s die q^e etiam utat^{ur} ordiato claro at pullat^s
cū colata t i de aliis sorbilib^z · tux^s ēcurā ptinclarū p̄giet^{ur} t pte
riores ē semp^e at pullis cōdimis tux^s ēcurā ptinclarū ulib^z t te
ordiatis ad ptinclaria uenam^o · In p̄mis fiat gargarismata sicu est
cū · e dyamoron t modico sīp^e inlep · at iuol^e de p̄uie at fiat de
cocco i aq̄ de coriand^o t lūne t gallis t p̄poq̄stidos t malo gra

nato cocto cum ceco et addatur cum eo alum de zuccaro et oleum et fiat gar-
garisma. contra morbum vocis et arterie convalescit fumigatio . sanguis draconis et malvarum
psillium et sanguinis dragantis in tum in aqua neruutur et fiat pulvis et teneatur in ore
gargarisma de ozimo et aqua decoctionis et . in vino cum ea et ui cum ceruisia
fiat decoctio de ui et alumine aliis et malvate et thic in pomello
et fiat gargarisma . deinde fiat pulvis qui teneatur in ore . re . mastic
thus . viuarum pulverum mirre ab arvis storacis calamite aristologie
confirmatur cum pomell . deinde in ea ca . cauteres colli undique cum lana
lucida involuta in oleo de camomilla et si cum ea cum tina confla ulcerata
te sinapis ut sulphuris castorei et bulliant in oleo et lana intingatur
et circa collum involvatur. deinde si quis capit venire ad augustum gargarizet
aqua decoctionis feniugreci seminis lini uiuarum psillii mirtarum ab
anisi lilium urtice capitis consolide lactucarum uiolate et si cum ea addito
zuccaro et mel et neruutur et si cum ea cum tina non oz adde in mel. ro . ob
mol . butirum cameram sinapi . de pomo ualent. uero non pervenit
rumpit sua et sua cum applicatum per modum epithimatis qui eis , ut applicetur
sua gargarismo sui alio in . postea vero aqua veniet ad maturum rupta
et gargarizetur et cum duris . cum decoctione camomille et sinapi et sacharum. et
aperiatur cum digitis et ungula et cum ferro et cum ruptum fuerit gargarizetur
pomell. cum vino et si in ore multum gutta addatur pix ut cinnamo
mum. sinapi . illa vero que ualent a tota sunt sed dicit magister nichil sinapis
prouidimus . et pi . et carnis caprinis ossa . et supra . sed non dicit
aliquid de lacte sed cum testa et dein pulverizare et in ore cum aliquo liquore
gargarizari aut decoquatur in pomell. et fiat gargarisma dicit et puluerum
pulmonis sanguisugis cum filo et circundetur collum quod multum valet . In ista enim praeter
experta omnia alia que dicta sunt tam frequentur . nota et ualet in squinancia
et in apostematibus suffocantibus et in arteria et talibus accipiatur yrundo pulli
et ligetur cum forti filo et conglutinatur cum aliquo liquore et cum brito compacte
id est per tres de lacte . in ultima et desperata capiunt gula ut plurimum
et cum negotium est completum consolidabit. In curatione istorum apostematum debet
esse negligentia ut scilicet medicus qui periculo est acutum. Clarificatio.

Intelligendum quod squinancia praeter eam de media sed plures in raro quam squinancia
eam est morbus breuis curationis et media tam longum morbum et cum media
non est breuior breuem cibum neque breuem potum et non raro sit potestate que est eiusdem

anime. habitum dicunt viride. Sed in pole accipitur pro difficili. Secundo notandum quod scā-
nacia fuit plurimum de terre et parum de aquae et parum de aere et raro de aeris
aqua et ignis. Secundo notandum quod ut plurimum fit per viam resistentiam et per viam dominationis
non fit subito tardius autem fit per viam congestionis et per causas naturales
abitionibus quia etiam tarde aggregantur et tarde accidunt scāmācia autem
fit subito. Secundo notandum est hic quod est istud nota primum id est quod ad scāmāciam sit tre-
mula et raro decursus est quando hic ista membra non sunt nobilia deficiunt tamen membris no-
bilibus ista habent nobile opus tamen tertium quintum id est quod de leviter scāmāciam
tanto dicitur propter difficultatem habendi et in omni scāmācia operatur lac.
quod absterget et mundificat et ne incarcat in rumcanum de se quod competit.
Secundum quod debemus intelligere est istud id est quod ad scāmāciam sic educatur odor
propter colliquantiam quam habet tenera et lactis odore. Tertium est quod sic est educ-
tum longius et hoc propter magnitudinem acuitatis in radice sui. Quartum quod debemus in-
telligere est quod in omni specie scāmācie operatur repercussiva et unum tali de dur- dunt.
tum inter inter non ad membra nobilia. Dicitur quod non quia multa membra sunt in me-
dio et dispergit in multas partes et distributa per multa membra quam si esset
collecta in uno et est hoc ista membra non sunt emunctoria sicut sunt ascella
inguina et est hoc quia in principio non habet tantam maliciam ista materia et est hoc quod
pro membris nobilissimum incedit. Ex hiis igitur patet quod in scāmācia
potest competere repercussiva aliter potest contingere repercussiva sufficientia esse sicut de pa-
tientibus vicio cynanchiae et istarum quod in mallaggo plurium et cetera
quia una est alius. Hoc sunt terra et nucleola potest maturare et surgere pro-
to quam fiunt gliscia ad heire et curiare et sunt tum et maturant et per tum
patet. Si autem aspera est in cerimonibus calx una est lapide mixtim per
incipiunt et ita lapis mollis in ueniat albus tanto melius. Sed plurimum autem
est lapide durum album ut est marmor et muler est oleo lemunno

T[u]uula habet quinque in et est molle et album. Capitulum ii. de particularibus vinile.
uamita primum quia prohibuat a fumo et pulvere et quod non vadat
ad plorationem est quam alterat in aere et ea in terris quamquam vadat ad plo-
ratum. Tertium est quod valet ad foramina notis et ideo stat in foramen habendum cor-
dis fistulationis in foramen fistule. Quartum innocentium est quam quando
homo longo stat in inferiore aere ingrediatur ad stomachum et quando homo cadit stat
in via habendum necibi et potest vadere ad pectus et non est bonum esse
ter et loquitur. Quintum est quam prohibuat ne in renitia descendat cito

ad pectus et stomachum quando remanet, aliquando in ventrem et tunc expellitur est secundum
et ideo quando amittit uvulam ad minus per .v. mutantia et per tanto non possunt
pati nec calorem nec frigus nec lini immo leditur de facili aliquando et ideo ut plurimum
patientes moriuntur caveant igitur quod in sanitate faciunt in cadere uvulam
ut medici cauterizent quando tamen diu est in sicis non calidis sed circa naturam plus
faciet aquarum vigilate uvula quando aliquando relaxatur et tunc possit
viam cibi et viam hanelitus aliquando quando apparet tum modica valde
amicorum et tunc apparet uvula ita et duo amigdala quod se in radice lingue. Causa. Causa est plus ut nimis sed tamen est causa de squinancia. Prognosticatio.
super procedentibus

super tocius pro noscitatis vna tussim et vulnerate tunc est

mor. ut est. quintuplex primo quia tunc est de nimio fluxu quod non potest
gi. Secundo quia si non fiunt unctiones etiam accidit magnus dolor et ideo fiunt
humores et magis fiant apparet. tertio quia si quantitatis post uvule quarto
v. minuantia que habet ultra. quarto quia si in vadat ad pulmonem tunc de
de ptisi. aut peripleumonia et de aliis. quinto quando si vadat ad stomachum
tunc est quod etiam nocumentum vigilate igitur. Cura. cum fortis sit de
lo in squinancia. In primis igitur fiat clisteria, ventose per quas dicitur tylia
quando tamen si sit iuxta secundam partem corporis. et mundificato corpore
in est dyamoron et aqua calida. aut decoquantur in aqua galle sumach plantagina
et post modicum aceti et fiat gargarisma et si calida est tunc addantur
alumen album et sal album. mastice timus et mel et si ipsa supra
ipsa alia talia apparent fiunt minus induratio mollificatur. ut
psillii. dragagantum gummi. fenugreci seminum. semen malve. ordi
coctio primo post quando pulverem et fiat mellago in aqua calida et exprimatur
isto pulverem ut uti mitis mois sed ut sed est post quando illinatur
rate fiunt pulvis aut quilibet mellagines bulliat in aqua
et fiat gargarisma. aut deficientibus et fiat pulvis et insufflet
ad locum. Circa dissolutionem bulliat ysopus et radix
et fiat gargarisma et est bulliat lacte agrimonie et tunc
in olio lanuto et tingat lana bulliat in voluntate collum
et causa uvule est frigida. gargarizet dyamoron cum aqua calida. aut bulli
arrole nitelli sumach galle in aqua cum aceto et fiat gargarisma
et si est sicca et calore addantur istis sal album et alumen album sal
armoniacum. et galliam in aceto et fiat gargarisma. In primis a[illegible]

pulmis venit. locat e uenit cerito p auricle et c. multa attractio rep
cataro a cutaneo a tecto lacti puenit ex debi[ll]ti[t]ate virtutis q i dextrinas
ipius et qualitatibus et in cantatis et religiosis et labiis pueniunt ex
cau et gutture colli et lacerto et nuche et spondilium et iuxtorum procedunt ex
eis et sunt ex nocumento omnium illorum q[ui] faciunt ad informationem uocis. Si a[utem]
sit ex causis in tunicis et atrit corruptio et nocumentum i uoce pp nocumenta
cerebri et colli et nuche et pectoris et stomachi et omnium uocalium q[uod] e p[ro]to ttrachea e
piglotum uvula lingua palatum s[upe]r et inferiores dentes et labia et ueniunt i[ta]
mutatio pp nocumentum lacertorum dilatationem epiglotum h. b. [illegible]
ex pp malam compositionem . ca . fri . hu . [illegible] sic. **Signa** Sig. si c[au]sa uocata
p[er] lesionem membrorum quam a a causis extrinsecis discernitur p ydiota pa. at[?] accide
ntibus illorum et si fuit a capite e e diminutio aliorum sensuum et capitis gra
uitate et si a collo discernitur ex dislocatione et dolore et si a s[toma]cho discern
itur ex grauitate stomachi et si a pectore similiter et si ex ore discernitur p nocumenta
illorum partium et si ex epiglotto discernitur ex p[er]uersione aliorum et si fuit
ex calido . uox e magna et si ex frigido uox e parua et si ex humido uox e
aspera et si ex humido . si humiditas e magna tunc erit raucedo et si ma
ior tunc erit uox tremula et si maxima tunc auferetur uox sicut in paralisi li
gue et membrorum uocalium. Corrumpitur a[utem] uox pp repletionem repletionis et i a
nanitionis et similium p[ro]p[ter] fortitudinem et debilitatem causae h[ec] h[ec] adueniunt diuersa accidentia
i uoce q[uonia]m ab[o]litionis a[utem] minorationis a[utem] corruptionis. **Pronosticatio** Corruptio uo
cis pp nocumenta nuche colli et spondilium et iuxtorum dilatationem et ita
de aliis nocumentis q[ue] ueniunt a parte p[ec]torum q[ue] e dislocatio et cum ipe
so . uix a[utem] numquam curatur. raucedo i senibus numquam curatur n[isi] sit ualde noua
la. Raucedo p[er] unum annum n[on] recipit curationem. Raucedo ex reumate numquam cur[atur]
n[isi] p[er] reumatis cessationem e q[ue] e ... et [illegible] et flomatica. vix a[utem] numquam curatur. **Cu**
ra si q[ui]s compatitur i ori raucedine primum l[e]uet [illegible] et d[ic]it [illegible]
at [illegible] et [illegible] cedi . b e [illegible] cum [illegible] cum [illegible] cum [illegible] . [illegible]
cu [illegible] e [illegible] aium et potiusse [illegible] naturam. Si a[utem] raucedo
sit uocis i mutatio ueniat pp laborem et clamorem et uociferationem et [illegible] in
ima[?] lenitate [illegible] compatiatur cum uitella ouorum tenuiorum lacbu
tyrum cum lacte malue . accipe prassii olim uiol[a] q[uo]dam [illegible] olim
amigdal[arum] dul[cium] . lini . cum [illegible] applicetur et cum lacte [illegible] amigd[alarum] et pri
die vine passe [illegible] fistici . pinee pisces [illegible] recentes de

aq̄s nudis uitella & oua sorbilia. Alexā malū granatū dulce & recētr. uti piras & remoueāt tortice & reliquū frāt & tolerē & colatū addat & parū zuccē & sorbeat & sup̄r & sōpn̄ tāgēs & lana hūectata tor. Si aūt immutatō uocis fuit ꝓp calorē & si cor̄ ē pectoralis fiat fot & si eo hūidz pgetr̄ ē cassiaf & manna & utat̄ diapapāle zucc̄ro uiol. dḡra tō fco. diapendio cū sp̄bz calis & utat̄ caudi & pend̄ cucurbi & melonibz & portulacis & ordeo & latte amigd̄ & sl̄bz frigidis. Si aūt uox immutet̄ ex causis fris. vtat̄ dyaris dyaisop. dyacalamito origano. calamito & sl̄bz. Raūt aūt deuntedīc s̄paū dcam̄ & q̄r mutacō p̄c ueīt ex hūido & ē frequēci aduenit q̄m alie uo cū immutatōēs iō hāc cām diligentius p̄sequā & q̄r ut p̄lm̄ ueīt cū reume. iō ipmis cōtingerē caput ē ungella & catteller ē mulio & cale actis & teneat istas pillas i ore. Rx. storacis calamite. amb̄ masticis. tragāc liq̄. mundate vuarz pillarz mūd̄ carucarz. dḡr. granat & fiat pille & ꝯficiat̄ ē y d mell. reūte curato vtat̄ cubebis die nocte mane & sero sumēs i ore unā ꝯ li cō lic̄ pilior & iungat̄ puncas albi & post reidē subtilitas & ungalie mite & unt, cō lubneū & tom tacorz & untz oīa calida & acuta & acetosa & sic ex istis ꝯfigatur rōe cāotis addat sp leuitia sicle vnc pille. dicti. hec licet p̄mitt̄ & ualia. Itē utat̄ isto medicāīe. Rx. ꝯditi. pipulō cubebar pul ius calamiti. aā. ℥. v. carncar. vuar p̄ss mūd̄. abanll̄ p̄mecarū fisticorz. aā. ʒ. ii. pulurz. adā pulurzet ꝯ q̄c adā ꝯ q̄lles & forma sic mulcdat̄ ē modico uiliis. Ꝫ cāios calos diu agitādo & fiat ꝯ datū q̄ utat̄ frequēt̄ i die lābendo diu i ore tenēdo & istud mediam ī repiato ualde bonū n̄s ꝯ pt̄ digi. ui & cita & hūida p̄ hūc mod̄ & uz i oī pal. p̄tonis cāu & hūida ꝯ i reuntedīc & alt̄ mate & cuti iste. mad̄. p̄tos hin. s̄plle. ysopi. origani. calamiti. aā. ℥. ii. liquiricie semig̃. carncarz. vuarz. pss. mūd̄. abanll̄. fisticorz. p̄mecarz uiridarz. tricatorz. pingui amigd̄ excorticatarz. ueuile saccarum. aā. ℥. i. uilis. lb. i. fiat syr̄. lb. i. & s. cū digestū p̄getr̄ sic & p̄ semp̄ z iu. p̄erulog̃. ʒ. ii. bdellu. pulue cologūt̄. aā. gna. vi. mulcat̄ & fiat pillo. Itē gargarizet cotidie ꝯ p̄ mel a acetū ē oxi. scillitico & q̄r dulcitas p̄ticlaru ē mltū ualde iō ad hūc istā medicami sbiugam q̄ mltū ualet i oī passiōe p̄tonis de cā cāu & hūida sic

tamen est de medicamine precedenti et ideo terciam iterum replicabitur in capitulo de
asmate seu difficultate hanelitus et capitulo de tussi. Dum tamen in sit terra et vinum
de pino est tale. Recipe. tamen gariophili piperis cubebarum cinamomi electi ana ʒ i. seminis
gariophili anisi maratri. pinearum mundatarum. amigdalarum dulcium. liquiricie mundate can-
nabis uvarum passarum mundatarum. avellanarum. [illegible] ana ʒ ii. conficiantur
cum melle et leviter igne condiatur et fiat conditum sicut oportet et servatur [illegible]
Secundum medicamen quod valet in [illegible] et humida [illegible]. Recipe. [illegible]
calamite [illegible] ana ʒ i. dragaganti [illegible] in [illegible] melle.
[illegible] liquiricie mundate uvarum passarum mundatarum avellanarum [illegible] ana ʒ i.
conficiantur cum melle et fiant pillule et teneantur in ore. Tertium medicamen
Recipe. [illegible] ana ʒ i. [illegible] et [illegible] cum ovo [illegible] valet
[illegible] calamenti cum [illegible] ius galli antiqui cocti cum polipodio [illegible]
[illegible] pillulis mundatis. Ultimum medicamen quod valet in [illegible]
est [illegible] humida et [illegible] alia [illegible]. Recipe. piperis cubebarum [illegible]
[illegible] ana ʒ i. arsenici sulphuris [illegible]
[illegible] ana ʒ i. conficiatur cum [illegible] et [illegible] ovorum et fiat
[illegible] in [illegible] et est [illegible] vel [illegible] carbones et recipiat
fumum ore aperto. Est [illegible] ex [illegible] ex [illegible] gargarizet
[illegible] et [illegible] pillulis dactilis et [illegible] calidis [illegible]
[illegible] cocta in furno et [illegible] et fenugreci et lupinorum
[illegible] et [illegible] et [illegible] confractum [illegible]
[illegible] cum lacte amigdalarum [illegible] cum lacte caprino [illegible] cum [illegible]
[illegible]. Si [illegible] sint ex [illegible] utatur [illegible] dulci [illegible]
et [illegible] sint ex [illegible] illa [illegible] sint ex mala [illegible] cum [illegible]
utatur [illegible] pillulis que valent [illegible] et [illegible]
Recipe. psillii [illegible] dragaganti [illegible] fiat [illegible] in aqua dulci et ex
[illegible] primum [illegible] Recipe. [illegible] mundatorum [illegible] portulace. liquiricie
mundate [illegible] uvarum passarum mundatarum avellanarum et [illegible]
[illegible] et fiant pillule [illegible] et teneantur
sub lingua et [illegible] valet et addigerendum et [illegible] calidum [illegible]
[illegible] evacuato et ita valet [illegible]. **Clarificacio.** [illegible] quod
[illegible] et [illegible] vocem [illegible] et leve et [illegible] raucam
[illegible] calidas et [illegible] vocem magnam et [illegible] et [illegible]
[illegible] debilitas [illegible] ita [illegible] raucam et [illegible]

cedo n cant q ex humido sr̄fluo n longo tm accipitur raucedie
vel vocis asperitate ꝑuitate ꝛ i equalitate· humitas aut sr̄flua euadit ad epi
glotum relaxat ꝛ mollificat ꝛ neruos ꝛ lacertos epiglotum ꝛ ꝑtʼ dila
tationes ꝛ tn cant raucedo· studentm ꝑ cōtinue vel illam hūc sr̄flu
q ē applicata lepore n illum cō ē aer lucet ꝑ contra ꝛ ide alioꝛ·
2° debem h itelliḡe q humidum cant raucedie ꝛ cat raucedie· hu
tas sr̄fluitas ī tm ꝑ i bibita cat raucedie· Sz humitas ab ex len
endo ꝛ delicatia cepta cat ꝛ eē abstergēdo ac ē ꝑgatoriꝰ· gnat
ꝛ alia humitas ꝑ itior ī ducit asperitate eleuando vnā ꝑtē ꝛ alām
ꝛ remouz solidiūtē ulē mollificādā ꝛ io reddit voce ī eqle ꝛ rau
cā· Sz humitas exterior ꝑtalie q ē ab sr̄flua ꝛ mūdificatia· cal
lent ꝛ clarificat ꝛ applanat ꝛ fac ad h ut aer egrl illdit io
cupiam q ē ut aq̄s ht meliore sonū· 3° debem itellige quō lz
humitas reddat vocē raucā n tm ꝑ h siccitas clarificat īmo red
dit vocē asperā ē exced ꝛ i cura raucedis ē siccitas sz approximā hu
ta lenificatiuā siccitas aut ꝑpta redd vocē sonorā q aer illa
equt ꝛ recibat· Proce ꝑ lucum i extellu ꝛ io tubicatores ꝑnūt
aq̄ i tubis suis ꝛ uocz humid sr̄fluum ꝛ io melia ē ꝑgnū fuit ia
sm i plenlunio nec et bn sonora ꝑ minimā humte q̄m accipit·
4° no q̄ quā accit raucedo ex minima h in castigua bm ꝑ ecy
ꝑte fiō lz q tac i alio cum uiris i fugit ꝛ fluxum ꝑmit ꝛ induc
ꝑpetuā mutitate· 5° nond q si rauc ꝑdomat accipiat aq̄
calidā cōsilio medicorū· ꝑ ꝑ ē io· qm aq ca· ē actual cali
lent ꝛ ꝑoros apit ꝛ fac ad h qd tm exalet ꝛ diget tm, sicut
i isto h aiue· 6° nond q doctores q alta voce legūt ꝛ hoīes q
fatigant se i loquendo ꝛ uociferando frequet icurrūt raucedie, quā
rōe laboris icurrūt dolore ꝛ calore ꝛ i ꝑt tm humida ad epi
glotum ꝛ cānas ꝑ omnes ꝑ modo diuigēt ꝯsiderent cāc ꝛ solliu
ꝑ blandiant· 7° ad itend q calm ꝑ se deliciant humid ꝯsumēdo
Sz paccus huictat leniēdo dissoluēdo liquefaciēdo i m ꝑma ꝑ
at huictat ꝯfrmando adiuuādo paccus aut deliccat ꝯglutinādo
ꝯgelādo — ꝛ ꝯiunctādo ꝑfeciēdo ꝛ eē h q̄ tm q̄m oīs mala ꝯ ꝛ oīs error itu
tis digestiue maxīt cor ꝛ delicat n solū error ītutis assiatiue
h ē· tcia ꝑticla de morbo· tertiū ꝑ ꝑ huc mod ꝑt deliccare n ct

[illegible] ad [illegible] agentibus quoniam vix reducitur pleraque
[illegible] est motus [illegible] paciens. Capitulum iiij. De Tussi.

Tussis est motus virtutis expulsive laborantis et nitentis per alteracionem [illegible] et motionem
nocivam [illegible] est motus [illegible] spiritualia [illegible] ad expellendum [illegible]
[illegible] est motus [illegible] motus [illegible] ita [illegible] est motus
[illegible] motus. Modo [illegible] est [illegible] nocumentum [illegible] canne et canna-
libus pulmonis [illegible] sentit illud nocumentum et [illegible]
expulsiva [illegible] et [illegible] ad [illegible] per motionem [illegible]
[illegible] per [illegible] per [illegible]
[illegible] in canna et canalibus [illegible] aere [illegible]
[illegible] ad exteriora [illegible] expellere conatur et [illegible] conatur et motus appellatur
[illegible]. Causa. Causa [illegible] motus [illegible] in canna et in canalibus [illegible] pulmonis
nocumentum [illegible] ab exterioribus [illegible] ab interioribus [illegible]
[illegible] et [illegible] aer [illegible]
[illegible] aer corruptus [illegible]
[illegible]. Si ab [illegible] humor [illegible] descendens a capite in [illegible]
[illegible] pulmonis [illegible] a [illegible] mali [illegible]
[illegible] ad [illegible] spiritualia [illegible] ab [illegible]
[illegible] a splene [illegible] aliis. Si [illegible] clibanum
[illegible] mala [illegible]
[illegible]
[illegible] pleuresis [illegible] peripleumonia [illegible]
[illegible] et [illegible]. Signa. Signa [illegible]
[illegible] manifestatur [illegible] inicio [illegible]
Signa capitis [illegible] et [illegible] capitis et sputum [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad cannam [illegible] dolor loci et alia [illegible]
[illegible] suo loco. Signa [illegible] capitis et aliorum [illegible]
[illegible] dolores istorum locorum et [illegible]
[illegible] suo loco. Si [illegible] a pectore [illegible]
[illegible] suo loco. Si [illegible] malas [illegible] caliditas [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] mollificatione [illegible]
[illegible] dulcedine oris et aliis signis [illegible] a [illegible]

q̄ ex sputo exeunt citrinum est cum amaritudine oris et aliis signis colere. Et si
a flatu est et a ventositate humida et sputo mixto et in dealiis signis flatus et
si a malia est et a acetositate stiptica et sputum usque ad livorem et similiter est
in tussi qui sputum retinet vel tussis est sicca aut propter materiam non egredit aut quia
ab aliqua malarum complexionum sicca tantum et pro tussis a sicca aut quia fit tussis propter
compressionem dyafragmatis et spiritualium tantum absque ut propter [illegible] aut epar aut splene
aut matrice aut cum lite est causa aut propter gelo aut aliquam fractionem aeris constringentis
aut vigorem aut talium. Tertia causa prout est constrictionis aut viscositas materie non hu-
ius exitum. Quarta prout est minima subtilitas quia non retinetur quia cum apprehendit
non prout est quia accedit lexivium Quinta causa prout est virtutis debilitas non potentis
expellere materiam et est pessimum signum tunc per castigationem pronosticatio dantur procedere opportunum
est in delectu pronostica. Pronosticatio tussis in pueris necessaria
in pueris molestissime tussis in senibus et decrepitis ... diu durantur mola
tussis cum nimia diu perseverans mala quia ducit ad ethicam et ruptionem vene
pectoris et ad sputum sanguinis et tisicam. Omnis tussis est recens mala prout
si diu duraverit. Omnis tussis tussis que longum antecedit mala. Omnis tus-
sis est agravativa et molestativa et est multis conatibus et cum dolore et ruptura di-
ctorum et est modica expulsio mali ... in idem ruptura et [illegible]
a tussis signum mortis. Omnis tussis est modico conatu et est alleviativa tus-
sis et veloci expulsione et sine labore et fatigatione optima et salubris quia signum
fortitudinis virtutis et mundificationis pectoris et educatione materie quorum sicut de
dictum est ad curam. Si quis patiatur ... et tussim ... et cessat tussis in ma-
nu signum est recidivum. Si quis patiatur tussim humidam et cessat subito est signum
materie in pectore remanentis signum ... putredinem apostemationem pulmonis. Omnis in tu-
ssi commota per tussim et non habet exitum virtute debili existente mortem ... tusso
est et ducit ad ... tussis modica pronosticatio ... quia ... hu-
iusmodi est dei auxilio ad curam accedamus. Cura. In primis ordinetur aer qui
illum non plurimum effugere. Aer quia ... morbi causa et ... non ...
... tempora anni aut diversorum locorum artificialiter tamen ad quantam ...
frigus et siccam humidis obviemus et econtrario ... aer epidimiatus vel cor-
ruptus ... epidimiatus ... aer mundus ...
... ... digestionis ... in ...
... morbi ... partes ... morbi ...
digestionis ... sanitas ... In autumpno oportet repletis et ...

antis loquitur tempore competit ut plurimum et in in ventricea terra humida et replo
ne corporibus ut competit vigilie et plus exercicium et temperatum competit repletis
et humiditate et ocium in amicis et accidia et aie in siccitatis ita competit calefacere
sacinor et omnem gaudium et leticia balneum competit in declinacionem cor in
dubio et te in est paucum competit non competit ni in declinacione. De cura gustus et phisica
et qui abstineat ab omnibus eius illis tamen in ducentibus quam a pro capitulo
tamen sit quod non ore hic repete. hinc unus ignorans ad curam magis particula
re accedam et tempore ore nobis diversimode preparare hic diversitatem causa forum
que quam sit causa et que veniat a capite et est reliicte. In primis contingeret
per plurimis mod. Rx. ro. succare. tu. electarii. lb. i. omni laudar. ʒ. i. ca
phore. ʒ. i. liquiricie mundi. ʒ. i. camo. mellilotum an ʒ. i. et in tempore in an
bullienti et recipiat fumum per os et per nares capite cohoperto ut sudare
fortitur incipie et hic fiat mitis vicibus mirus confecta preclarum facta te
nens illas pillas in ore. Rx. digni i finis ilis. ulceris rubedinem violarum
pul. mundi ab anacardi. lucea liquiricie. an ʒ. i. le sepiinis al. ʒ. l. spina
al ʒ. l. fiat pulv est lyn. cu. pt hic est in alia in igitura fiunt et mubire
minutas fiunt confortatum fiat fici la cor est pleccionarium et la ad hic remanere
et in digne lie Rx. capill. ve. re. an. n. lactu. an. n. in. le flor. mundi
[illegible] cariearum. pinearum mundi liquiricie mundi se spinis an ʒ. i. in
lis ʒ. ii. zuccare. lb. i. fiat sir. lb. i. et. m. in digne per geres lie Rx. flor. bor
flor. viol. iubelarum liquiricie mundi an ʒ. ii. primor. l. fiat decoctio et
in decoctione bulliat in lacte mamie. dragaganti. an ʒ. i. colet et in cola
ta resolvatur cassiafistula mundi. thamarindorum an ʒ. i. Item inter fetus
clens Rx. diapenidion ʒ. i. dragaganti. tri. diapendion cum cinamomo zucca
rosat an ʒ. iiii. diarrhodon ʒ. l. infecimus et si fuerit hectas addita ultra
dicta humida resumptiva et balneas et aliis quam dicetur in ethica fugat
ungo resumptio quam vero in [illegible] et resumptis. Rx. nil. le fra. mundi d
gum. granat in fulorum cardi pendiarum le malue. omnium an ʒ. i. medul
le crus et vitelli et butiri sine sale. ancrum porcine re. oli. mol. et ce. an.
quanti. l. fiat ungentum et fugat gula et pectore et collum [illegible]. Si autem
fuerit de mala complexione tamen sola alteratio sufficiunt et si fuerit cum plectio
et [illegible] ut campana. cum dicetur suis locis. Si autem fuerint
in mala complexione et si fuerit sine materia sola sufficiunt alteratio. et sola
[illegible] hanchia. sua fuerit est in et si est remtete [illegible] per [illegible] que fere [illegible]

et de cons i aurora

lucea liquirie

c̄ oīu3 egritu̅. Suffraget' ḡ p hu̅c mod' lic' carū ē i recipe sp̄
R. mastic. thuris. lapdani an̄ ʒ i. et camo. melliloti. liq̄ mi
rre. an̄ ʒ i. bulliat i aq̄ + recipiat i fumū. l' ex his c̄ ambi
at pomū + odoret pomū. l' ex istis + c̄ aliqa mica + inuo-
luat pill'e c̄ ydromelle + teneat i ore. + si sint umores d'epo
remoueat illa + ponat' loco ei' carice vne passe mund' ag
arill' taratillet' caps c̄ tale unctio fluxu a' repato digni
p hunc mod' R. mirob' citrin' p lapi lazuli de orig'e calam
ti. bpillis. capill. ue re. an̄ ʒ iii. cinam. liq̄ mund' ulcerac pi
nea + mund' tenugeti an̄ ʒ i. mellis + zucar' an̄ lb. i. fiat lect' fu
r lenec + ssatic + t his mixtū antiq̄ + q' n̄ sint mixtū debent addi
tur quintus plli + fiat lect' + sumat' mane + sero tm̄ ad ītū e q
oia q̄ dant' ꝯ iuctū sptuan' debent mixtū teni i ore in digō p
g̃ee. lic R. ierap ʒ i. puluis coloquint. mast. bdelli. liq̄ mud'
an̄ ʒ i. ꝯficiant' c̄ ydromelle + fiat pill'e. l' fiat elagogiū designi
neo + reubarb c̄ receptor. tractat a udiuistas + audiens + tu me uili
ca. addat' iudigino epithimi + leue + ccute + purget' c̄ dialacce ci
diabozag' + ierarufini uino tm̄ aceti de iuba lic' sanguineum
ro aceti i q' lustrata flori c̄ dicto i fagurtria la q' trahit acr'
las de iii fluci luci i fluitus + i scolb' + i motibz + i sgultibz regi
onos fuit. ib oz mag' dirigere p flegmã. pt purget' g'tm uitul u
tis elicis. R. diagarris. diapapiloro. diapasalamita an̄ lb. i. + rud dat
cat' n̄ fiat ad' dt. diapapilu ʒ ii. miscetur. l' fiant illa q' ponit
r. i lect. pt mel. + zuccarū pt' bulliat i olo + colet' addat' cū mu
ba + fiat ūgtm + iūgant' pt + collū an̄ + ret'. l' q' fiant i lectuo
+ c̄ melle q' lustrat' fiat odorū q' utat' cotidie + trahit lacuu
ro l' q' fiat pill'e + q' teneat i ore ul' cor'. mundificato bulliant
i aq̄ + recipiat fumū. Si a' tinnis sint antiq̄sta i q' aust'
lopuū g'tinam si cuius te utat' illa ꝯfectione q' dicit' ix al' de
almate q̄ fit de sulphure + artemisia ru' + ala. fetidi + ualis l' cut
tū gummū l' pillas i ore tenedo. l' cū g'liuatio cū q' illa ūti
ar i cor' maculato ul' i utate debili. 8z i uanitate mag' + quidp
acete q' c̄ aliq' uolūt tua ucria i singul' capitulis i uenire ipsuu
repto c̄ h q̄ tussis antiquatu + q' n̄ pullui homi cottunic cor' mundifi

cor' mundificato + q' n̄ sit maius ex te' R. sulphuris vi. iuine castorei piperis m-
+ lon. storac. cal'. spicenar. costi. galbani. p lapi. puluis iii. cinamo. liq̄ mund
opii. an̄ ʒ iii. mell' despu. q' sufficit + dat' h ꝯfectio ʒ iii. pill'. ad g'nti
ciceris c̄ ītus l' an. aliud c̄ ttc. c̄. n. c̄ tus hinda + gi despuita + q' ia
+ c̄ recipe + c̄ mag' pricl' q' ueue ploni + storax ruptur' acc' tui
p hunc modū.

anto radat cap' et iungat cum ulle et liniat pulverizata et desiccat.
et pea post . totum cap' capill' tal' ex storax columbin uinc storac
calamite castorei an ℥ iii . ter . ʒ . i . cinamomi lib . i . ofiant de olo de
mastice et extendat' super alutam facit ad modum almutie ut bene totum
pi cap hac et si illis est tenite ex hys non deest fiat cauteriu i comillu
in capitis anterio et teneat diu apertum et mundificet et puret
ut dicitur et si illis ex hys non dest . cet cum de q'lat . Si a tuttelo
in principio fuit et illis fuit de ea cura primum experimentum est q retineat
fortit' henelitum et exequat' et strati eabi . Sim est tale q accipiat
pulvis calamenti et post' i carnas et aliquantulum pleret ignis et ponat' i uno
timat' eas mane et sero et in die . ctum est q accipiat' vitriolum et uel
tutella ouorum an ʒ iii piperis ʒ . i . misceant' fortit' cum igne et utant'.
Q'ntu q utat' sulphure cum ouo forbili et pone illum si tussis est mitigu
humida . v^{tu} est illud i tussi mitigu humida . re diaton piperon . dyapapa
lu . an lb . i . misceant'. vi^{tu} . est de psillio tussis ta mixtis et fiat ydi
tu timat' eo labendo . vii^{tu} piper est tuunbz . ita tussis p venit a lbo
et alijs membris eam' illa et i eabi tussis . Si a venit ipsis cas prim
mas ablanditur i etate lactanti remit' lac et i iungat' est dyapag
guito i fulo et butyro cum tale et olo mot' fit ul ponat' i lacte dyagu
ibiltu et penidia et ob tect' mullum anticius pris dcu' est ep'lo fed
dectus et storace calamenta et si aliqd supplicat li diligens annota o mul
lectus . Intelli^d q mot' ituitis ex pl'tic est aliu pui ituitiq'ut
condit et plone tepe et fere i toto cor' aliu est pure alis iti
motu p gellio . aliu est cppoit' ex ali et alu ut i egone et viri et tu
timg' ep' bz aliu alis extend' iti tepe lanu' alu ut iti i tpe eg
udis est pz i egone et vii . Intelli' et q est tussi expellat' tonu no
ta et callenuace mot ut est . si a' est agrauate et molestia fit p'
est mor . Intelli^d . q tussis liata ipsis alpatulte cad' cat' . Si a'
polipitoz corl tandi Iz a opstat' a alcatia et i hui alratia at
cantuitia ux' p . c . facili est re humida de liatire qui liati liata
re . Intelli^d . et q tus ut plura ueit de nacte q' de die q nocte
frinozes et claudunt' pori et ita aggratt' m pl' q i die q est
uapozat et q i notte mag' retozdat' . De tussi puoz . li fit i
etate lactanti decoqt' lac cap' et retent' mullu et post prim

de aq̄ ⁊ sorbeat᷑ · ł sic nutr̃ mastic; caritas totu᷑ ⁊ ſpica ponatᷓ
ore piu · idē fiat de vinis ṗlitis mit̄ ab ante᷑ · idē de fistucis · idē de pi
neis · idē de amigd̄ · dul · ⁊ q̄ᷓ nec̄t ut plim̄ ex reūte ⁊ tapsa ꝯin
tine antiioꝝ fiat ēpim̄ lx̄ ꝯ millim̄ · q̄t ṡ totū cap̄ de mastic̄
⁊ thē ⁊ tuitub; siccis · Cont̄ tussi paupū · Si tussi sicla ꝯ siti
paup̄ retineat frequēt̄ hanglatū ꝙᷤ ē pol̄ ⁊ si ñ ēē sufficiens
ne cotidie sū oī pietate ⁊ tab; ⁊ sū utat̄ carios ē pulicē
lamti q̄t utat̄ pix ꝯ tto ē carias · q̄t si ñ ab hortat̄ amā
ra utat̄ p̄ito h̄ oē; nucl̄ agrestis ł utat̄ isto medicame̅ ret̄ fol
⁊ liniatites ꝑlopi ⁊ talit̄ ⁊ tod̄ in origni ⁊ h̄ pilli ⁊ decoquat̄
ī aq̄ ⁊ coler̃ ⁊ colatē addat̄ modicū melis ⁊ illā aq̄ sorbeat̄
q̄t gargarizet᷑ ⁊ alia q̄ tūnt ab ista tortillic ꝯfaut̄ te nuic h
at ꝯditū ⁊ utat̄ isto ꝯdito die ⁊ nocte labendo · vltiā ēū pau
pū ē q̄ pulinzet̄ sulp̄ h̄ ⁊ accipiat̄ ē ouo sorbili ⁊ ꝑta ꝯia
valet ī ca tra ⁊ ꝑmida ⁊ q̄ paupes ī ēriūt frequēti exhiō n̄
cas lēto · Sz q̄ tus passio ē ita ꝯis uolo ſuūt recupat̄ in
ha q̄ ualet ꝯ tussi · ꝯ sa a͛ l̄ q̄ ualet ī ca ca · ordiū h̄ oē; mo
dū sic exibitōs tīallago psillii ⁊ tetioꝝ · mi᷑ · semia frī
midata maioꝝa ⁊ minoꝝa se malue se ꝑuīs · al · liq̄ꝛ mud̄ ·
vne passe · tmid̄ · endi᷑ · scar · lactue · portul᷑ · melones · cucūbi
te auenat̄ ordeatū amigd̄ · kari cocta ī tici colata fuas
capill᷑ · ṽe · ṽe · cādi · pendia · dꝑgātu · olin · uiol᷑ · filamini
neniufar · ⁊ alia sīlia · Ēt sica ꝑdictā valet ꝑua cudꝑ ꝑte
os · tāll · liq · ꝑlop̄ · latria sananunda origanū calamītu h
capill᷑ ‸ pull; ‸ ṽe · ṽe · dꝑgātu ginar · orob; fenugr̄ · se lini anū capite
vne passe fistica pinee liq̄ꝛ pip alā sulp̄ls ⁊ alia te icel
hgētē q̄ tiex se pulmōes q̄ fere ēēmt ē eidē mulbz sꝑe cau
todo tussis ⁊ alma · Villic᷑ q̄t me᷑ ī inlibz ītduant sōīs ł p
mod̄ sir · ł ꝯditi ł pillaꝝ ł ecloꝝ ł vngōꝝ ł gargarizādo
ł ēplando accipiat q̄ vngu ł mista ur̄ ꝯcentiā ꝑticlariū ⁊
ꝙrat · uſ᷑ · cap̄ · de almate in tertii in de raucedie · Claritico
⁊ ī reūte ‸ Intellig q̄ l; tus ꝯuet ut plim̄ de reūte ‸ ñ ꝯpetit ꝑdoi ut pli
mū uō ꝑ ꝯpetit ꝑdoi ī cā ē reūte ⁊ h̄ qm̄ coī ē plecoū · ⁊ ca
ē ca · ⁊ tēnt ad ītioꝝa ⁊ qn̄ ista ꝯeriūt ī ca de reūte bū ꝯpetei

[illegible] terminat [illegible] est. Secundo notandum quod tussis per [illegible] pilorum [illegible]
duobus modis. Alio quia materia est tanta quod comprimit diafragma et [illegible]
[illegible] alio quia vapores ascendunt ad caput et deinde cadunt ad pulmonem
[illegible] [illegible] [illegible] aperta [illegible] aliquando [illegible] et [illegible]. Tertio intelli-
gendum est quod motus tussis [illegible] uno modo [illegible] alio modo [illegible] [illegible]
[illegible] loquendo tussis morbus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ligatur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pleno et [illegible] [illegible] et [illegible] est in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod est [illegible] motus est [illegible] [illegible] expellatur ideo motus [illegible] [illegible]
[illegible] expellere nocivum et in [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nocivum expellere. [illegible] tussis [illegible] et singultum motus
[illegible] de morbo et [illegible] ad motus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] violenta [illegible] et multa [illegible] expulsio
[illegible] motus morbi. [illegible] quod motus in tussi et sternutatione et singultu est motus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nocivum excitat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia non [illegible] et [illegible] duo motus
[illegible] et motiue et [illegible] expulsiue [illegible] [illegible] et uno in [illegible]
[illegible] expellitur ad exteriora et talis motus appellatur [illegible] et quia [illegible] a virtute [illegible]
[illegible] expellente nociva ideo [illegible] [illegible] [illegible] et laudabilis appellatur
motus [illegible] [illegible] motus [illegible] in [illegible] motus quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ideo
[illegible] quod [illegible] est motus [illegible] animalis. [illegible] intelligendum est quod in istis motibus
[illegible] [illegible] et [illegible] alium [illegible] [illegible] [illegible] animale [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod motum
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] sternutatio et singultus [illegible] [illegible] de morbo [illegible]
[illegible] notandum quod [illegible] [illegible] in istis [illegible] [illegible] [illegible] pleno [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de medicina [illegible]. Quinto notandum quod [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in de aliis [illegible]
[illegible] plumis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sexto notandum quod tussis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Ultimo notandum est quod tussis [illegible] loquendo maior est de nocte quam

de die quam in euaporat in die licet in vigilia et exitus et in nocte agitur [illegible]
ocio et sompno et quia pori clauduntur et sic decursus ad interiora. ideo de nocte [illegible]
tus commouetur et potissime post sompnum longum. Et sic intelligamus in dispositione
ptisis est ulcus pulmonis cum lapsu corporis · Cap. v. de ptisi · ii

Ca. Ptisis est toti corporis consumptio. Cause huius passionis sunt omnia illa que ulcerant pulmonem et omnia
reumatica descendentia a capite propter quod vna sunt sanguinea. alia acuta et
ca. colera alia flecmatica salsa. vnde ideo gutta ac cauat lapidem [illegible]
quare in stillicidium reumaticum ipsum ulcerat pulmonem. Secunda causa potest esse apostema
quod est ruptum et vadunt ad pectoralia et non bene mundificatum. Tertia causa potest
esse resolutio mestorum et emorum et vaporum corruptorum ascendentium ad pulmonem. Quarta causa
potest esse passiones que sunt in ira. clibanum pectoris est non bene mundificatum. Item
est plectis [illegible] sputum sanguis et sanies in pectore aggregata et alia.
Vltima causa potest esse calcitas intrinsecus et fractas ruptas venas. casus et percussiones
uehementes et longa mora in carminis [illegible] et maxime fornacem vbi fun-
duntur metalla et operari cum argento viuo et omnia talia que [illegible]
potest et pulmonem [illegible] aer autumpnalis et talia. Sig. Signorum quedam significant
futuram et dispositionem ad ptisim et quedam significant actum illorum. Que signi-
ficant dispositionem ad ptisim sunt hec. collum longum et humeros eleuatos et
tibias tortuosas et adueniunt iuuenibus illis. Quia de facili incurrunt reuma [illegible]
potest intrinsecus et quia sunt extenuati corporis et potissime cum sunt in autumpno tem-
pore mali regiminis et cum sunt ab etate · xviii · usque ad · xxxv · quam plus et
senibus tarde aduenit autumpnus. destruxerunt ptisicos qui in autumpno in-
cipiunt et in autumpno moriuntur. Si sunt debiles. Signa autem quando
sunt et febris continua lenta et laborat magis et augmentatur post cibum quam ante.
et hoc ad est ethica [illegible] pectoris sputum [illegible] rubedo maxillarum. In
[illegible] est istud intelligendum quod duplex est ptisis quedam iuxta et ista est ulcus pulmonis
et quedam largo modo est ut quando ulcus est in ulcere arterie seu cannalium pulmonis.
Et quando procedit ipsa illa que procedunt in velaminibus pectoris. Signa autem diffe-
rentia sunt ista quia quando procedit a cannalibus ad est dolor in medio colli et
[illegible] et si sunt ulcera in illa parte annulosi non recipiunt cibum [illegible]
et non duos annulos potest recipere et ideo quando perforatur gula [illegible] duos annu-
los potest esse si recte in annulo non. Si autem procedit in reliquis partibus pec-
toris potest esse in pulmone. Signum uero huius est quia magis laborat in vna hora
quam in alia et [illegible] potest huius experimento quando si sunt in [illegible]

secundo et contingit plenum n̄ qui dealbabitur p̄t urina et est ulcera plenus plene
maiorum et qui uenit de sero et pus et qui de ptos magis [illegible] est
n̄ ulcer fiunt in plone de dis distincta de he ulcer p̄mū quin instrū ledū
r̄ aqua accidit extendere tū calido tū frio hoc signum est quia cutis est magis mo
lesta· tertium signum est quia n̄ p̄t iacere in alio latere· quartum signum dolor spi
ne lumborum et mamille simul et est quia ulcer a est per modum cordis ab ipsis
et adhuc plene [illegible] et si fuit ulcer corrosiuum p̄cedatur sanatio in
que docet i ca· 3· quum post in iecoribus quia multos ēnuet et unus e
natus· uidetur gaudia plonus n̄ recipiunt catarrum ipse multa· p̄mū
qui ulcer iam est exsiccatum p̄ tussim· Scim est quia in se multa uenit et artie et
magne· tertia ratio est quia plo est in motu continuo· quarta· ratio quia uulnus n̄ pot
mundificari· n̄ est cutis· et in tussi est motus fortis et ualidus· et ideo facit ad di
latationem ulceris· quinta ratio· quia ledabitur· quia n̄ si ledetur morietur· [illegible]
est si n̄ uulnus dilatabitur et uena rumpetur· quinta causa quia p̄t esse quia iacet est in
p̄fundo et ideo medicamentum n̄ p̄ attingere et est modica uirtute si at
tingat· vi· causa p̄t esse carentia medicamentorum· conueniunt quin si medicina
frigida augmentabitur tussis· cum sp de ethica consummata et similiter
si in parte uel putrefacte et si fiunt licta deleantur cor et pulmo et sicca
super et si fuit humida· apponatur et putrefiet et in medicina pum in
uit· vi· causa p̄t esse quia uelle quin pauci sunt medici qui sciant diligenter
ipsum ab hominibus curare· nolunt enim applicare aut patientes a pu
nitur se medico· conuerte doctor egritudo fiunt consumata p̄ tanto quia p̄m mo
lestie et alia se in umbilica que cadunt de istum [illegible]· ꝑ intellige de ꝑ in
ꝑ ptisica alia expellit parte plonis et sicco· alia parte uenarum
alia parte [illegible]· alia lapides. Pronosticatio ptisis antiqui n̄ [illegible]
p̄t curari qui spiritum ptisica cadit sicut carbones et terre expedita sunt quia
nunquam calcabitur terra· h̄ supposito quod tantum sic perrexit quia alia est
spuma et humida recipiunt sicut· n̄ quia odor dicit esse signis sic carnium as
satarum quando patiuntur expulsione· si autem iacet cadit ad fundum aque p̄uenit
significabit· n̄ quia aliam mulcere etiam in colo et ex se natat et recipit
t medico n̄ separet medico ē ligno· si autem sit in medio iam p̄ at se
ad consumationem et dicit autem quia si ptisica appetit ꝯ quartuma moritur· in
de dicit et aut quia ipse medicus inuenire ptisicum est nimis p̄ longam est p̄
terminum annos· notandum est quia ptisis p̄t longo tempore palliari in pueris et senibus

et pingu^b^ et carnosis. sig^a^ a^t^ q^e^ signant p^c^ulum mortis ex p^c^iculi sicc^i^
tate capillor^z^ in cuius vng^i^ plecto a^p^petit difficultas hanelitus
retento sputi flux^s^ uentris et in^fl^o tibiar^z^ et ut plurimu^m^ p^c^iculi expediunt
e folia cadunt ab arboribus. causa e^t^ g^t^ i^n^ p^o^stero p^c^iculor^z^ qui laten
do moriunt^ur^ lasitut. cura. In prim^o^ si cag^s^ dicet q^o^ ta^l^e e plectorum
in formid^a^ mitte fleb^o^. et si in p^c^ias e ea in formid^a^ cuiuscumq^ue^ pu
lacie pergeticu^m^ humoris p^c^itis. et si reu^m^ e i ea e^t^ sic dicat in bru
e de oib^z^ aliis causis ut^r^ lua electias. Intellig^d^ g^e^ q^e^ ea q^e^ ualeri ta
te p^c^iculor^z^ q^i^ dan^t^ le^r^ q^e^ hunt mi^z^ cibi et pot^e^ et me^s^ et q^i^ dan^t^ le^r^ q^e^ p^c^ter bu
ut oib^z^ co^n^ponunt. Ea q^e^ hunt ro^e^ cibi et pot^e^ et me^s^ le^r^ ca sunt lac uinu^m^
et ptisana. po^st^ g^o^ agam^u^s de lacte. In p^c^ia q^u^antu^m^ e de plena le^t^ca ule
lanes et co^n^sumpto. ulce^r^ i digestiuis et colliquantis lanes ermaditas et cosumpto mul
cib^z^ et resumptis. Sicut a^t^ d^s^ g^a^lio et collumnis c^t^a^t^ una medicina
n^o^ le^r^ ta et lac. In lacte n. e^t^ serosa ip^s^a q^e^ ablug^t^ et e^t^ i n^o^ caseata
ip^s^a q^u^am co^n^solidat et e^t^ i n^o^ butirosa ip^s^a q^u^a^m^ nutrit et reparat. larg^a^ mulier^z^
mistu^m^ o^p^petit. deni^q^ alimentu^m^. deni^q^ corp^us^. et licet alia multa i locis aliis
lacti et p^c^tisana sit oridum. lectoria teni^t^. p^c^ter. agrimonia et talia sunt a
lima aitor^t^ q^e^ n^o^ sit co^n^positu^m^ ut^r^ minus laxa ut^r^ minus in oio^d^ n^o^ mani^s^
i^n^ labore et i de aliis alib^z^. Ista a^t^ in^z^ cuig^e^. G. de ig^n^eo ip^s^e p^c^iculos
et i vii. ip^s^e co^n^sumptos et i x. ip^s^e ethicos. Mod^s^ a^t^ sumendi lac ab uber et si
n^o^ e^t^ posse. h^e^at^e^ scutella abluta c^u^ aq^ua^ calida et lac uacua et ter^e^ g^t^ alia
plena aq^ua^ calida et mulgeat^r^ et exhibeat^r^ statim q^z^ lac cito sic corrupit^r^ et
si timeamu^s^ corruptio^n^e^z^ bulliat ad igne^m^ et p^o^st i^t^ mediu^m^. lac. et mell
et co^n^solidant. a^t^ p^c^icat^t^ i lacte lapides fluuiales calidos a^t^ et ferru^m^ calid^m^
et sicut medic^e^ q^e^ digerat^r^ b^n^ i sto^i^ i c^o^rp^e^ p^o^ sumptor^z^ n^o^ leuat co^n^caucas
n^o^ dolores ut eructationes fumosas q^i^ sic e^t^ digeri^t^ fac^t^ magnu^m^ no
cumentu^m^. In toto g^o^ illo t^em^p^or^e^ i q^o^ lac e^t^ i sto^i^ n^o^ d^z^ sumi uinu^m^ q^i^
uinu^m^ fac^t^ coagulari lac i sto^i^ et e^t^ coagulatu^m^ e^t^ i sto^i^ ita tulit i m^o^
ueneno. In nullo g^o^ casu g^o^ casu d^z^ sumi uinu^m^ et lac i eade^m^ mensa. Eu
ne^d^ a lacte e^t^ ad e^t^ te. p^c^tisana. Sig^o^ diriget et co^n^sulent oia p^c^iculo
sa q^e^ d^u^nt c^o^ndam d^e^ ad multor^z^ lectis materia i uenit ui^u^amenta
sic testat^r^ G. et ii^o^ et experiment^u^. Sit g^o^ mulier iuuenis b^n^ co^n^plexiona
ta et co^n^plet de p^o^ p^c^imo et i de aliis alib^z^ et q^e^ co^n^sidenter oia q^e^ d^u^nt c^o^nsid^e^
ri d^e^ bonitate lactis q^e^ nos explicabim^us^ p^er^ dei g^r^a^z^ e^t^ tractabim^us^ re

et moriendo

rem e lumina dili. cad ca ca^m^ e^t^ q^u^am ut plurimu^m^ ueni^t^ ex reuite et si ue nit ip^s^a rupta uene e^t^.

de lacte

magnu^m^ nocumentu^m^ ita e^t^ n^o^ digeri^t^ fac^t^.

grm̄ saturitas lat̄ q̄ prelias ē calꝫ & pot̄ & me. Secꝫ a q̄ ē calꝫ & pot̄
mē vini q̄a vinū ablet̄ & mūdificat & mitt & uelocit̄ q̄ intus
ualnē & sp̄m. lat̄ q̄ vinū albū clarū. debile q̄ dm̄ dulce & sim
uñ lat̄ citrinū clarū n̄ rugum̄ ē multa aq̄ pluuiali. Sꝫ licet le
pida ad infecta vince q̄ ē pole ꝫ q̄uenā prelianū & uincet eā
sit lat̄ d̄ dm̄ ē. tenū q̄ ē prelana cordi. ista .n. ablet̄ & mūdi
ficat & ibi gdat d̄ declaramum̄ i operē nr̄o de regie acutorum mor
borum dixim̄ satis ibi in c̄ de p̄sc̄li & periplonia. Jsta prelana ē
contra leuitas q̄ n̄ timet uentū n̄ pluuia & io p̄ tam. sicut lat̄.
S vini dē. tū n̄. tū lat̄ te. tū nō. & p̄t tam aā cibū & p̄ cibū & i die
& nocte & i oī hora saluatam q̄tinētē uīt q̄uenā prelan̄. postquā
ꝑ uidim̄ de hiis q̄ hn̄t uirtute cibi & pot̄ & me. videam̄ de his
q̄ hn̄t uirtute cibi & pot̄ & me. & s̄t tū cū illa q̄ d̄m le. p̄m̄ ē mel
ſm̄ ē aq̄ fluuiales. 3m̄ ē lac licet & multi alii fruct̄. De mll'e
dicend̄ ē q̄ mel ablet̄ & mūdificat & mitt & purificat & io ē uchi
culū oīm me. q̄ ualet ad sp̄ualia & io p̄ scop̄ i regimento de
ꝑiplesi & periplonia. p̄ d̄ mel & oximel. Sicut dc̄ē. prelana aut
cōsortis p̄z depura & tam p̄ d̄ mel aq̄ticū ē prīt multa. p̄
3m ē aq̄ fluuiales de q̄bꝫ nō q̄ iste ē calꝫ actualiter & me le
cum sic uolūt oēs sapientes. Vero q̄n q̄ i aq̄ dulci dō p̄tē mul
tum uiolentis i moribꝫ & q̄uitatibꝫ fortiter abluit & la uma
tum de aq̄ oīm̄ uiciū & deroḡt p̄ ad ptōꝫ i aq̄ cordi & recedat
sic aq̄ attractionis potest. 3m̄ ē 3uct̄ io. & de ista d̄ aine. q̄ sum
alia aiūt q̄ fruita multi prelare & sem̄t eā ē in satiare acceptionis
uel io. Sꝫ tamen fuit q̄titatis q̄ q̄ i cōdubile ē & ūt multis aīm
& q̄ p̄ io. accidet aliq̄ q̄ sit eo utat̄ tn̄. eo de p̄ scop̄ & ip̄
sapiū accidet calefactio utat̄ talas de capl̄ō. l. utat̄ d̄ gr̄. Eo.
q̄ l̄ē lic lac & fruct̄ q̄ alios id ē citrā prīm̄ vue. pruē i
mā. amigd̄. uid̄. uuule sebesten. & lilia. p̄ q̄ uidim̄ de hiis
q̄ hn̄t uirtute cibi & pot̄ & me. videam̄ de hiis q̄ hn̄t uirtute me
tam q̄ l̄ē lic radix p̄ eos tamaxor & p̄ scop̄ capill̄ ue. re. &
cebr̄ & le cōbitas & lenā i p̄ius. & henugrā. & psilia & gū ē
alia lic tyriaca & rubea tcaleata & lilia. p̄ q̄ uidim̄ de hiis
uicend̄ de corto. l. de aib̄ & grū h̄ uideam̄ de q̄bꝫ dū n̄ uidibꝫ

et p[ost] de aere. aer q[uod] sit clar[us] mund[us] cu[m] vent[is], nullo sicc[o] et li[m]p[idus]
p[ur]us, ad q[uo]d int[er] p[er] artificiu[m] et i[de]o G[alenus] ducebat p[ro]p[r]ios suos ad
q[ua]nda[m] monte[m] illi[us] ci[vi]tatis u[bi] e[st] [illegible] cacumine montis [illegible]
ci[vi]tate aeris [illegible] illi[us] mediu[m] montis [illegible]
[illegible] tale monte[m] h[ab]e[n]t n[on] [illegible] latu[m] [illegible]
[illegible]. Eligam[us] ergo monte[m] altissimu[m] [illegible]
[illegible] p[rae]claru[m]. Sed co[n]siderem[us] [illegible]
[illegible] vinu[m] [illegible] prim[us] [illegible]
[illegible] lac[te] [illegible]
[illegible] de [illegible] q[ui] [illegible]
[illegible] carnib[us] [illegible] lactib[us] [illegible]
[illegible] de [illegible] de volatilib[us] [illegible]
[illegible] ad [illegible]
et post[ea] [illegible] mod[us] q[ui] [illegible] in tam [illegible]
[illegible] mirabil[iter] [illegible] farinacea [illegible]
[illegible] de [illegible] de [illegible]
[illegible] ordei [illegible]
[illegible] in ydiomate [illegible]
[illegible] lacte amigd[alarum] [illegible] lacte [illegible] brodio pulle [illegible]
[illegible] dulc[e] [illegible] dulc[e] [illegible]
q[uod] nos volum[us] [illegible] nutrire [illegible]
[illegible] ista [illegible]
[illegible] melo [illegible] q[uod] nos [illegible] volum[us] ad
[illegible] denotari n[on] [illegible] De piscib[us]
p[ost] ista piscib[us] [illegible] de aq[ui]s [illegible] longe a lacub[us]
[illegible] mag[is] [illegible] fructib[us] [illegible]
debeat [illegible] ad [illegible] p[u]trefac[tione]
[illegible] mag[is] [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] in declinat[ione] de [illegible]
[illegible] loqui [illegible] de ethica lib[ro] p[rimo] et i[de]o [illegible] ad [illegible]
[illegible] debem[us] [illegible] q[uod] mag[is] [illegible] ad re
[illegible] ad [illegible] de [illegible] gaudi[um]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible] ad opp[os]ita [illegible]

hiis que habent virtutem cibi et potus et medicine. Et visum est de hiis que habent virtutem cibi et medicine
et de hiis que habent virtutem medicine. Et de hiis que habent virtutem [illegible] secundum hunc ordinem. vj. rex
[illegible] ista sufficiant quo ad pueros [illegible] tam iuvenes magis preclarum
[illegible] ind. [illegible] lapi. ana ʒ. i. capill. veneris [illegible]
[illegible] de end. de sene. de lactu. de portul. de coriand. de mal
[illegible] de lob. fenugreci. orobi. liquiricie. mundate uvarum passarum
[illegible] ad [illegible] cantarum [illegible] psiliacarum [illegible] mundi selesten
[illegible] ordei mund. ana ʒ. ii. decoquantur lento igne de liq
[illegible] ana [illegible] in fumo et addatur mellis ro. lb.
[illegible] lb. ii. fiat sirupus et clarificetur. iste sirupus valet in ethicis et co
[illegible] et asmate quia abstergit mundificat et lenit et mitigat
[illegible] ad consolidandum et [illegible] expulcionem et virtutem fortitudinem. Sapiens medicus
[illegible] multa ex istis et [illegible] inde sirupum ad [illegible] ad pu
[illegible] et omnia talia [illegible] preclarum. Intelligendum
[illegible] non est [illegible] composita et ideo composito indiget medi
[illegible] vii modos mundificandi [illegible] debemus [illegible] est in
[illegible] delicatis [illegible] lenitis [illegible] mittis [illegible] celi et [illegible]
[illegible] alii [illegible] alii [illegible] qui [illegible] relinquitur. Electuaria que
abstergunt et mundificant sunt ista diacalamentum. diapulegium. diacimi
num [illegible] diatragaganthum. Electuarium [illegible] ista zucarro zuc
[illegible] electuarium [illegible] diapenidion [illegible] cum [illegible]
[illegible] est diaaradon albis [illegible] et [illegible] miscentur cum da
[illegible] cum [illegible] lumbricum [illegible] lumbricum [illegible]
[illegible] carvio. fenugreci. orobi. de lini. ordei [illegible] pinguium
[illegible] aristol. ro. ana ʒ. ii. [illegible] et bulliant in aqua et [illegible] calor est
[illegible] miscentur cum oleo [illegible] et fiat emplastrum [illegible] calor
[illegible] miscentur cum oleo [illegible] Gargarisma ad mundificandum pectus
[illegible] aristol. malve bismalve ana ʒ. ii. ca
[illegible] lb. [illegible] orobi. fenugreci liquiricie mund. [illegible] cantarum
[illegible] de [illegible] de brina de [illegible] de melo. ana ʒ. [illegible]
[illegible] bulliant in [illegible] lb. aqua et addatur mellis lb. i. et gargarizetur ista
[illegible] in ore teneatur [illegible] visum est de [illegible] pectus [illegible] et pectoris
[illegible] de [illegible] accidentibus [illegible] accidentia [illegible] consuerunt sunt multa [illegible] veniunt
[illegible] in [illegible] difficultas [illegible] et difficultas [illegible]

stupor ventris et fluxus ventris ex quibus istis accidentibus remedia adhibe. Si fuerit
putrida auferatur omnino lac et mel et vinum et reliqua. Quod ponitur in medici
nalibus et addatur syrupus de lepto [illegible] diacodion lactuce citonii [illegible]
zucc[illegible] penid. et candi. Si autem fluxus veniat ventris teneat in ore istas pillulas
R. tragacanthe [illegible] ana ʒ i. opii [illegible] ana ʒ ii. fiant pillule et
[illegible] Si autem fluxus veniat sputum sanguinis [illegible] minium [illegible]
in lecto utatur istis pillulis. R. boli armenie terre sigillate sanguinis draconis
[illegible] ana ʒ i. [illegible] mucilaginis [illegible] mucilaginis [illegible]
in forma [illegible] vel tessella vel pillule cum [illegible] teneat in ore diu [illegible]
[illegible] cum lacte cocto et utatur sorbendo diu in ore tenendo. Si autem
fluxus veniat asma et difficultas anhelitus et retentio sputi hic [illegible] val
de pessimum [illegible] quibus [illegible] storacis [illegible] galban
ana ʒ i. arsenici ʒ ii. confitiantur cum butiro et fiat tessella et cum vo
lines post [illegible] carbones et recipiatur fumus per [illegible] Si autem fluxus ve
niat in [illegible] utatur syrupo de [illegible] quod appellatur dia[illegible]
Et si fuerit constipatus utatur syrupo [illegible] cum aqua ordei [illegible]
[illegible] Si autem [illegible] fluxum ventris restringat quia [illegible]
ad mortem. R. [illegible] acacie sandali [illegible]
[illegible] ana ʒ ii. [illegible] mucilaginis [illegible]
[illegible] ana ʒ i. [illegible] cum syrupo [illegible]
[illegible] cum lacte [illegible]
tum et cum aqua pluviali et ita restringit. Clarificatio. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cartillaginosi. [illegible]
[illegible] nodulus [illegible] pulmonis [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible]
[illegible] a pulmone [illegible]
[illegible] dilatatur [illegible]
[illegible] fluxum [illegible]
[illegible] pulmonis [illegible]
[illegible] ad ventum [illegible]
[illegible] officialis [illegible] officialis [illegible]
[illegible] in mala [illegible]

lo a' otuum[ti] h e morbz p le q lu ulce n e peius t q p ledit . io e
morbz p le . alij a' ledut p accns q sequut ulcs plomis . v[ti] . itelli
q plo c ipm corp h̄ sanatois n cor n corpz q ulc scamos e tota cu
ipsus t ple rante qlusipcois n desticns digois p malica corp p
et p le . oliut cor[l] ip ethica a le ulc . vi . no . q mod necedi . ic
tuca e iste e plo n plit sufficient euetare cor remanet uap
ul q calefaciut cor t dein tot cor[l] t i ethica gnatr t i q siupco
capitulis i[t] ethica t n cor . vsa d itcd qm h g p ploma tuqui
q ethici tamcs t ulc n ta ip h necio e peius p tanto q ipa e
magis uelonc plomis qm i sua lun t e h ulc n e magnu t e
h ma tamcs n e ip putrcois sic plomis h m[e] apetitus .] n peius q
q sicut p stic plomis t ulc e luo n ht exitu n e tu ite magnicau
sant t i e mot eclatis n plo lentit q et qm quitu e de n lun . Si e
eap i ameli t uimz canalu t ita e q debilis . Tc[m] . vi . de Enno thoica passione .

H ic agit de sputo sagins e cuc qda h exti
ncs . qda itiores . Exiores sic ut e as i lecte potatu aqui
cu sagsuga ad hec palato t gutti t ita exit sags . exit
sagis tamc l' e sputo e as domu S tui t ib modis lune t pota
secundi lunc itrat p a gultu t secreti t cad[t] S cap acuit t
ut lacr[s] ex nimia cotetione ciboz acutoz . eo le alia ope
secretiu . a[t] calidoz . a[t] acetoloz t acuit ex casu t percussione t cal
eo amore t ira t ira t odio t ex nimio uomitu t ex forti
cu medicinatos p le ee nimia calitas e g nimu e ues calor cor
us amor t ingilie t multa q alia . Si abu e h e ip cap t q rana
uenit ad palatu t pt t uecit ip gigias t palatu t reliqs ptes
cu fuerit alto t equ t plene t ip uerecoz multoz t amorositor
acuit i multitatis e repleti le t accit ip pct t ip apri ptoris cu
acuit in apertas ult pmuclos t accit ip ulta ptons t plomis
i aspcoz t ip bellum t i calor t corrosioes ip a animc t aptos
i desticioz . q tit ip uctoi[te] q[t] multi uc bellum ip i caloz uu
cit t de h sunt u lus . Diabus uenas corrod[t] tuas execide .
uel anathematibus has apue tac . Cautela .) Si ueniter
ex pmitis p[t] lani ex i dico pacieti s li me sut diliges ure
cit i calecti t oia n pudeat itrogare pacietc . v . g . si pu . po

Distichon .

[margin: t sagsuga / palato]

tinnitum aurium et si est homo surdus et si excitantur de nocte et si potaverit in
tibus et tunc et natis est bonum concretum quod potaverit sanguisugam et tunc in
circa os eius in solet et diligenter inspiciat. Si ad hec pilato seu guttis
in terra est et tunc est cum pos. quod transglutiunt et tunc est valde in tantum ut per
me omnium aliarum carum considerationes igitur per hunc modum de aliis prenuntie. Sed
sunt a capite dicentur ex dolore et quia continue cum per naturam
in vadit ad palatum et talibus et si est ex pilato et gingiua est modicum
tractandum. Si autem sanguis est ex guttis et si est tonsillis est ex causa et si
est ussitu vel a sto vel ab aliis partibus inferioribus et dicuntur ex dolo
re locati. Si a pectore et pulmone sputum est et si tussis est modica et a
partibus propinquis et si est magis est a partibus remotis. Et si sanguis est clarus
multum spumosus et est modico dolore tunc est a pulmone et si est magis
grossus est maior dolore et minus spumosus tunc est a pectore et si est minus
et calidus tunc est ex contusione. Quia curatur accipe prius scilicet minutio
et color et cetera multitudine et diuturnitate sua curatur. Et si est ex apostematibus tunc signa

et si ex apostemate a pulmone est purum et per ea minus.

per apostema et signa que dicentur. **Prognosticatio.** In pectore et pulmone sputum
aperit ebriedam longum. Omne sputum sanguinis ex contusione vel a vena
curatur. Omne sputum est tunc quod diu durat ducit ad ptisim. Sputum ex pro
bus tussiculatis purulenter vertitur. Sputum quod cito et recepte advenit si
vadit ad cor cito interficit et si restringetur cito sufficit. Et si non
restringitur interficit per mensuram sue evacuationis. Sanguis qui venit est unde
et unde hec assunt modus est ut ego vidi et aliquis evadere est quantitas
sanguinis est non. **Curatio.** Doctores curant hunc tantum et consilio ut
veniat a pectore vel de ingenio sanitatis et ideo est multi periculosa quod
sanguis veniat forte ita a pulmone paucioribus quod convenientibus fiat flobotomia
phena per cephalicam per epaticam ... fiat ligatio
dolorosa deinde partium et cetera aqua frigida diu cum tussis non est magis ut
impediretur sit et sanguis non coagulet. Deinde consolidet vena et sup
ratis et non fiat emplastrum de pannis et cottanis super pectus et detur [illegible] a
duobus vel tribus diebus ad minus lac et conficiatur cibus quod omnium melior est lac
coctum et lac vaccinum vel butyrum fiat ad sectum [illegible]
[illegible] ex tunc cum aqua pluviali vel frigida [illegible]
sunt et cum pro dicens et tussis et consulit qui venit et [illegible]
tunc et post et super pulmo et [illegible] et totum et modicum loquendo. Vitet [illegible]

balneū calore ⁊ c(on)strictiu(m) ⁊ salsa ⁊ acuta ⁊ acetosa ⁊ rerū. s(ed) oīa u
tat(ur) stiuctib(us) stipticis (ut) s(unt) cortex. corna. mespila. citonia. pira. p(er)
nella ⁊ similia ⁊ utat(ur) pane i(n) fumo i(n) aq(u)a pluuiali t(er)ra c(um) aceto ⁊ ap(er)
tiat lentes ⁊ coll(igat) retes. Si a(utem) iste flux(us) ueniat ex debilitate uirtut(is)
tu(m) c(um) ter(ra) ... ⁊ utat(ur) ... c(um) copia q(uia) i(n) t(er)ra ista n(on) inuenit(ur) ... uirtu
tur emplastro s(upra) capu(t) de stercore columbino ⁊ gum(mi) ... a(d) gl(u)tin(um) ⁊ aliū re
neat ⁊ cali(dum) n(on) ... clisteri acuto si nec(essari)ū fuerit ... ⁊ si fuerit ex
... [illegible] ap(er)iat(ur) ⁊ ita de emoroydib(us) ⁊ i(n) de aliis n(on) e(st) ple
nitudo ⁊ ... ea q(ue) g(e)n(er)ant ... san(guinem) ... g(ro)ssis ⁊ co(n)forte(n)t mu
di... ⁊ san(guinem) digesto. ... c(um) q(ui)b(us) ... c(on)solida(n)t ... ista ...
⁊ ... ⁊ ... ⁊ ... ei ... ualet ⁊ c(on)t(ra) spodiu(m)
karabe rose coralli(us) ... sand(alus). os ... dto. opiu(m) et armenic(us) bol(us)
t(er)ra sigillata ematites ... mastix storax calamenta
... acetu(m) ⁊ i(n) aceto ... acacia sumach psidia balaustia
... glandiu(m) coagulu(m) leporis centaurea maior camphora se
me(n) ... mirtilli ... ... ⁊ ...
mor ⁊ ... ⁊ ... ⁊ ... plan(tago) ... pastoris ⁊ bur
se pastoris ⁊ aq(u)a q(ue) i(n)uenit(ur) i(n) ... pastoris ⁊ multa alia c(on)silia
... diligens ... ...
... ... ⁊ si ... ...
... ... ⁊ ... ... ⁊ ...
... ⁊ alia remedia q(ue) ponent(ur) i(n) ... medicamus ad ...
... ⁊ si ... ...
... ... ⁊ alia q(ue) faciat ... ...
stipticor(um) ad ... Si a(utem) fiat ex sanguisugis ... sanguisuga ...
hunc modu(m) e(st) ... ... ⁊ ...
... aloe ⁊ ... ... ad ... ...
... amara ... ... ⁊ ... ... amara ...
... ... aloe ⁊ ad ... ... sulphur ⁊
... ... ⁊ ... ... ⁊ ... c(um) aceto ...
... ... ⁊ ... uinu(m) ... ⁊ ... aq(u)a ... i(n) ...
... ... ⁊ si flux(us) ... ... capite
... ex ... ... ⁊ ... ... nullo mo(do) ...
... ... ⁊ si ... ...

ex corosiue vel ex dispositione fistulose dico quod talis cura que designata est In primo
gradu evacuetur humor inducens corrosionem cum agarico et fiat flobotomia si p...
ria curantur et ungantur pruneis et innubis et teneant istas pillas in ore
tinte. clisis de portula. de malue sanguis decoctio. ana. ʒ. i. opii. ...
...niat cum mallagine decoquantur et fiant pille si fuerit ex nimia humiditate
mollitiva curetur cum emanans allo et amulo. allo et mastice ...
to. Clarificatio intelligendum quod corrosio propter acuitatem ipsius acuum sanguinis
tangit et ad intus acuitur. ad si co. miscear ad etiam sanguineum propter humi-
ditatem et castiatur et talibus ut impediatur corrosio ... et plenius
et h non est sanguinem evacuare. Sed quod est sanguis unctum et ita ... in
... 2o notandum quod sanguis cliga non debet icadi cum forpicula in ualde
nix capud quia alias capite remanente ... abjiciet tumine evacu-

de san^e ∧ aret et io in ... quando voluimus multum evacuare abscidimus ca-
dam et ita ... fluit et quando voluimus removere una gutta ...
et de cap. ad cum capillo quod ponitur inter suos dentes et ita removere ...
2o notandum quod sanguis ... exeunt per ... malum ... quia non ...
non quod ad ... ad modum in ... non est ... quia ... venere et ...
in ... quia emunctoria ... ordinata a natura. quando sanguis exeunt per ...
... quia ... ad bonum ... et de ... sed per actus. quia non ...
mulata ... notandum quia motus fortis est ... ad bonum propter ... eva-
cuatur ... evacuentur per ... regionem. ... intelligendum quod in ... non ...
aliquod emunctorium ordinatum a natura per quod ... sanguis in ... ...
... pro tanto quia ... calidiores et fortiores et maioris ...
mulieribus a non est tantus calor et ... in maiori ... quando mulier est ...
tia ... et ... et quia habet emunctoria ... ipsa ...
ut ... et io non ... est ... non est ... ordinatum anima ...
... sanguis non ... et fiunt ... ... v. notandum quod ...
flobotomia reddat sanguinem fluxibilem tamen attrahit ad oppositum et facit fluere
ad divisum et in ... vn si non fluit ad locum sed ad oppositum. Vi no
quod si cor est plenum et ... frim ... fortium. Sed capud est calidis ...
... fiat flobotomia ut cessetur fluxus et fluat ad oppositum quia ... vena
est apposita ... quod ... fiunt cum ... et ... alia ...
dic oppositum. ultimo notandum ... quia in fluxu sanguinis per ... ...
de forti et corde pleno ... si flobotomia de cephalica eadem ... si ... indiget ...
latis ∧

⁊ si ad hʼ plus tendigz fiat de sepha^ca^ eidē latis

fiat flōi de salilica eidē latis. ut p^o d^r tr̄a ad ptē remotiorē
q^m ē pol^e ⁊ p^t p ordiēs debem^ uen̄r ad mag^s cōnictā sp dextrē
de cephalica aūt eidē latis distinxit pām aūt pcesserūt.

Empima uīc Ca^m vij. De empimate h ē de sputo sanioso.

Expectat sputū saniosū i concauitate pectoris ex̄is a^t pulmo.
⁊ io pr tm̄ ē de emoptoica passōe dr̄ ē de empimate. Ca.
Cāe empimatū st catarri descendēs a capite ad concauitatē pectoris
ꝗ cū n̄ expellat^r n^r p tussi mundificat^r q̄dam i ide digit ⁊ i sanies
transmutat^r ⁊ io talis collectō sanei appellat^r empima. tn̄ ē
alio m̄ qm̄ apostēa rūpit^r aūt an̄ pleūs gn̄atōne sanei ⁊ aūt p
rūit^r ad concauitatē pectoris sic ē sgnatā pleūs ⁊ pipliōma ⁊ io
aūt uadit i^t mixtū de sanie mixto ē sanie ⁊ uirulētia ⁊ aūt alr̄
aūt ⁊ uenit ip humores ⁊ uapores uenientes a toto corp^e q̄ q̄ dē agi
grit^r i concauitatē pectoris ⁊ pulmōis ⁊ cāis cōsilibz largo g mō loqn
do oīs sanies aggrēgata i concauitate pectoris empima appellat^r sic a^t i concauitatibz pulmōis
tn̄ si pcedit a plone. Sig^a. Ju isto casu tuc cāe st sua signa.
signa tn̄ aliq̄ plurī appoīte qm̄ n. sanies q̄ ē i concauitate pectoris cōti
nue ad corrodēd^m ⁊ ulcerand^m clām plōis. Sig^a st h^e. fe. lēta. Ser
maior de nocte qm̄ de die. rubedo maxillarū calefctō pedū ⁊
manuū. Grūtio aū pullarū i pedibz tn̄s ē falsa q̄ete agua
cō p cibū ⁊ ceōū. Sig^a a^t i q̄ ptē sit sanies st duo. pmū ē tale. p
m^s q^r sanies ē aggrēgata i ptē dex ⁊ tc pōm q^r iaceat i ptē sinis
⁊ tc maior dolor ⁊ maī grauīd sentit^r qm̄ si iaceat i ptē dext.
Cō ē qm̄ i ptē media pectoris ē q̄dā paniculus diuidēs pt^r i dua
ptes s longi^tne ⁊ io sanies q̄ ē i dex ptē n̄ p^t ire ad ptē sinis
tra si fiat s paniculū ad mod^a sacculi. ł. ē q̄ s iacz i ptē sinist
⁊ sanies ē i dex ⁊ cō. ⁊ io ē a^s iacz s ptē u ē sanies tc sanies acū
bit s costas ⁊ io frunt^r appodiat^r ⁊ p tanto n̄ ē tāt dolor.
⁊ io si a^s iaceat s eandē ptē meli^s dormit meli^s dig^rit ⁊ m^r
mali^s expedit^r. So m p dilcm p huc mod^a i tigat^r tulū i lo
lo ⁊ cōfigat^r pectori ⁊ u cīca dēlicatabiz i^t ē mīna ⁊ si i utz latē
fiat utbiqz u sabit^r ea q̄ dcā st. Pnosticato. Sanies p tuss^s
sputū malū. sanies pectoris a^t ē multa a^t pauca. ⁊ si multa a^t
sit ē fortis. a^t debil^s ⁊ si fortis tc p expelli p^s ptū ē sentiri sen

sputo. et alia pars per orificios meatus cucullit ad stomachum et expellitur cum uomitu
et alia cucullit ad quam quare una pars expellitur per inguines uiles et alia pars
ceterum hic quod uadit ad gilbum uel ad spinam. Si autem isti sunt debiles et multa
ta tunc suffocant duobus modis. aut quia multum uadit ad cor. quod ad mos
hanelitus. Si autem multum sunt pauci et uirtus fortis cito expellitur. Si
autem sunt debiles mundificatur post in xl. diebus. et si ultra tardeat cucullit in per
sium. ulcus intelligitur quod si in saniola sit humores. autem indicis quod magis ma
lum est et si accidat sincopis. pessimum est et si expellatur cum la bonola multa
et hec remaneat et non cessat pessimum est uel molestum. Si autem sputum fuer
leue album et est modica tussis et tamen molestia et est alleuiator febris. uirtu
tate appetit et fortiter uirtum bonum est et signum salutis et si contrario
ueniat malum et signum mortis. Intelligitur uero hic quod alia aggregat
multum fleuma in pectore gutta globosa et uidet medicus quod sit lanes et intrant
et fallitur et ideo oportet habere signum distinctionem. primum est quod lanes fetent. secundum
lanes cadunt ad fundum aque. tertium est quod lanes sunt in duas manus fla
mich hoc sunt. Intelligitur quod lanes in etatem pectoris causis frigidi
deludunt medicum quia ut plurimum indicant ptisici et ticabilos et in lanes
mundificatio euadunt quod est medico ignominiosum. Videantur signa ptisi
ca. Sed. ex ptisi. bonum est quod adiungitur ad pulsum et si non bene
non uero ex ulcere pleronis. Si quod est ordinat et tardum non est in ptisis
tisica sed puto **Cum**. Intelligitur quod tres sunt cause ptisis quarum
una habet generare uel minuendo et tres et de causa huius et epimia quia
tedia sed mediauia de uno in aliud. Si autem epimia sunt supra
tas aptum non dum digestiorem compleri est signum quod alia pars est
la et alia sanguinolenta tunc apparet in oi et sunt in oi repleones et dum
mundificatur horum pectus et fiunt fluxus et clistia et alia sed diuer
silibus primus digitur multum quod est in pectore et dicat. et liberat et uirtus
non ad expellendum et mundificatur cum rebus humiditatibus apertiuis ad non in gargari
mata ponendo epia. Vero medio uigui in litteris in eclecia in pulos in et
calcos in gargarismata quare multa sunt hec. Rad malue. bis
malue. rad lilii. radix yreos. sollie anistoy. mapham. tenu per
bruste. liquiritie. gummi. prop. calamenti. origani. capill ueneris. orobi
fenugreci. se lini. alli. se ebulacis. dactili pingues. ficus siccas. uue pas
se licque. mundatur et siccatur cum. nucle. amigdali marucri. per uanalis tc

et se putridi p(ost) in g(e)n(er)ari q(ue) sunt declaratu(m) a nob(is) s(upra) lib(ro) iiii^m de distinc(tione)
fe(brium) v(e)r(um) de istis e(st) curacio e(st) in lib(ro) solida p(ro)ut erat corrupt(i)o(n)es i(n) lacer(tis)
[illegible] p(ro) p(er) i(n)ule(n)c(ia) pl(ur)i(m)is (et) i(n) olle [illegible] lato. Ca(pitulu)m viii de diffi(cultate)

Hasma e(st) difficultas anhelandi cul(ture) hanelit(us) (et) asmate.
Asthmata l(ati)ne dis(p)nia e(st) difficultas hanela(n)di s(ecundu)m Co(n)stan(tinum) i(n) asmate n(on) cogit(ur) pulmo ad velocem anhelitu(m) (et) frequ(en)te(m) q(ua)si ho(mo) q(ui) e(st) in labore aut s(ic)ut ho(mo) q(ui) p(ro)fo(n)dat. Et i(n) dispnia e(st) anelit(us) s(ic)ut ho(mi)nis
[illegible] ho(mi)nis p(ro) ... s(ecundu)m Ga(lenum) vi. Dis(p)nia se[illegible] ca(usa)
alia malu(m) revelat. [illegible] duo s(un)t t(ame)n gen(er)a (et) h(ab)ent iiii sp(eci)es
[illegible] p(ri)ma sp(eci)es difficultatis hanelit(us) e(st) ... n(on) p(ot)e(st) expellere ae(rem) p(ro) tanto q(uia)
... n(on) p(ot)e(st) [illegible] sufficiente(r) ... recipient ... vesicule
[illegible] appellat(ur) [illegible]. Sc(d)a sp(eci)es e(st) q(ua)n(do) aer n(on) p(ot)e(st) ...
cor e(st) sufficie(n)s p(ro) tanto q(uia) ... (et) p(ectus) n(on) p(ot)e(st) b(e)n(e) dilatari (et) vocat(ur)
hanelit(us) seu hanelos(us). Te(r)cia sp(eci)es e(st) q(ua)n(do) laborat ... (et) attrac(ti)o(n)e
(et) expellendo (et) vocat(ur) orthopnia. (Et) de h(oc) s(un)t vi. Exponu(n)t la(tin)i
... e(st) ... . Dis hanelos(us) ... [illegible] Ortopnia
q(ue) modo vexat ... . Q(ua)rta sp(eci)es hanelit(us) duplicat(ur) ... i(n) libro
... . Q(ue) p(ri)mis ... e(st) co(n)tinuat hanelitu(m) (et) ... p(er) ...
(et) ... . S(ecundu)m vehementi ... (et) duricie(m) org(an)i (et) debi(li)t(ate)
virtutis p(atet) ... q(ue) vel ... . Q(ui)nta sp(eci)es e(st) hanelit(us) p(ro)fu(n)dus i(n) q(u)o sp(eci)es ... lic(et) ∧
... ad erigendu(m) (et) ... ut p(atet) ... hanelitu(m) vix ...
... cohop(er)i(m)enta ... . Tu(m) i(n)telli(gen)d(um) q(uo)d ... peior e(st) i(n) attrac(ti)o(n)e
do hanelitu(m) e(st) iace(n)s s(upra) dorsu(m) (et) melior s(upra) fac(iem) (et) medio ...
[illegible] iace(n)s s(upra) latera i(n) maiori difficultate ... iace(n)te capite
... elevato. (Et) i(n)telli(gen)d(um) e(st) ... q(uo)d pulsus (et) hanelit(us) ...
(et) ... . i(n) h(oc) q(uonia)m sic(ut) i(n) pulsu e(st) dilatacio cordis (et) arteriar(um) ...
... cor (et) ... arterias (et) ... ut vesicule ...
expellant (et) ... due ... ita sic(ut) e(st) i(n) hanelitu e(st) ... dilatacio
pectoris ut aer ... vadat ad pulmone(m) (et) cor ... ut
vesicule ... expellant (et) ... due ... i(n) alio q(uonia)m sic(ut)
pulsus mutat(ur) ... (et) n(on) ... (et) ... (et) ... pulsus
magnus ... (et) tard(us) ... de aliis ita s(cilicet) hanelit(us) ...
... magnu(m) ... (et) ita de aliis ... n(on) e(st) ...
... de o(mn)ib(us) i(n) mutacio(n)ib(us) hanelit(us). Sed solu(m) dei i(n) mutac(ione)

que fit a rebus predictis et ideo solum ingenium causis. **Ca.** Cause autem huius passionis sunt om-
nia que agrauant diafragma aut pulmonem aut cannam aut epiglotum aut lac-
certos mouentes dilatacionem pectoris et in summa omnes ... passionis ...
sunt tres sicut est morbus consimilis ... et communis ... g[enera]liter ... dif-
ficultas anhelitus aut a causis extrinsecis aut intrinsecis. Si ab extrinsecis
est calidus obuiacio ... calitas aut frigiditas aut aer pestilencialis
aut sicut est aer cauinarum aut minerarum et fudencium metalla et ...
uenenum et cuprum et argento uiuo et similia potencia ...
et similia et si ueniat asma et difficultas propter causas intrinsecas hec est propter ...
aut propter squinanciam et passionibus oris aut propter stomachum ... et cum
plenitudine ueniat ... propter passionem ... et propter passiones ... et ...
omnia illa que possunt comprimere diafragma ueniunt et propter passiones ...
sicut pleuresis et peripleumonia ... aut humiditas in ... aggregata in ...
pulmonis aut in ... aut ... pulmonis aut in ... pectoris
aut in trachea arteria aut epiglotto ... cum difficultate anhelitus
ueniunt et propter uentositates aut propter mala ... Et ueniunt
et propter opilaciones et raro ... diuiditur ... et ... et
... hic aduenit ... magne in anhelitu ... in ...
in expellendo ... et ita de aliis speciebus difficultatis an-
helitus. **Signa.** Si autem ueniunt propter causas extrinsecas dicimus ...
et si ueniat ... dicimus per dolorem et per ... et ... asma
ueniat ... et si ueniat propter passiones oris aut ... aut propter ... pe-
ctoris ... dicimus ex illis et si ueniat propter ... spiritualium
dicimus quod anhelitus est magnus et frequens ad ... et calor et le-
... a calidis et ... a frigidis et si est ex frigiditate anhelitus est paruus et tardus
et ... et si est ex frigiditate anhelitus est paruus et tardus et frequens ...
... a calidis et ledit a frigidis et si est ex humiditate est ... leuatur ...
ex ... non est ... et si est propter repletionem uenarum pulmonis est anhelitus
... et est cum mala ualde et si ueniat propter debilitatem ... uirtutis ... pote-
cias mouere lacertos pectoris ... anhe-
litus est debilis. Et si fiat ex opilacione et repletione ... anhe-
litum cum magno ... et ... et ... magis ...
... et si fiat propter magnum calorem magis ... ex-
pelle ... et si fiat ex uentositate est ... et ... et si fiat

Marginalia: ... pueri ...

... et propter pas-
siones ... et propter
... propter re-
pleciones ...

i corde est cum timore et si fuerit ex causa dicentur ex sputo. **Pronosticum**
Asma in senibus numquam curatur. asma in omni etate. aut numquam curatur aut cum
magna difficultate. asma propter quod antiquatur non recipit curationem quam si in as
mate habuerit cum pure et tardo et fetens signum est mortis pertinentie. In as
mate habuerit timul [et pulsus timulus] malum signum est valde quia significat vene
plenitudinem et repletionem in asmate sine corporis reiectione. In omni difficultate
habuerit in quo proximo cogitetur se ad elevandum et habuerit subitaneum
mortis signum est quia habuerit plenitudinem. asma si venerit post delicationes sepo
dictum vix aut numquam curatur. asma si fuerit post catarrum et corpus est debile
vix numquam curatur. intelligendum quod asma et difficultas habuerit se equaliter
curare et moventur potialiter. Caveat igitur sibi medicus et vanas promit
tendo. **Cura.** Curatio asmatis est multum difficilis et ideo diligenter procu
randa. prima regula est hec. scilicet quod aliquid non administretur nimis calida quia omnis igne
sitos corporis sit mundificativum. secunda regula quod non contineant nimis vinum
medicamen. sed mittatur modicum expiendi. tertia sit talis quod non administret nar
cotica vel aliqua constrictiva nisi in necessitate et cum pervenit. quarta regula quod
quando non fuerit constellata quod procuretur provocatum vel secessum. quinta regula quod nulla
ratione non fiat balneum vel fomentationes. sexta regula est quod dormiant
et minime potum et non dormiat de die nec se repleant nimia non sep
ius sit profundum. septima regula est quod si est pulsus quod numquam potiatur cadunt sed per
unam horam aut duas post et prima. octava regula quod sumat inter omnia cibaria
necessaria. Huius vilis iudicium de dieta. primus sit bene coctus. sumatur bonum
est et parum tepata salis et sit de sapida et sit pastum est anmolo et maratro
et carvo. vinum sit antiquum clarum odoriferum. sed in prima quantitate. Carnes
sint ut plurimum volatilium vel avium. propterquam degentium in aquis. caro pul
porum et fasianorum nemoralis multum competit eis et potissime pulmones quae
quibus lavantur. pecus et si plus expulsione et utantur isto plus ... modicum
bodium galli antiqui multum competit et potissime decoctum cum multo polipo
dio et amilo et carvo et maratro. sit licet et calefactum ad ignem multum
valet et olea sint vue passe. pinee. fistica. nuclee et olia. eligatur
aer sit vel propter mutum vel propter articulum tepidum tamen inter calidum et frigidum utatur pil
obnis ... de aquis mundis et cetera. utatur omnibus sorbitis rerum
de olibus utatur. buglosso. borrago. fenum. petro. origano. calamento. nat
urtio. serpillo. ysopo. sparago. salvia. orto. blete. item vitis omnia legu

VI

nia. De fructibus utatur ficubus siccis et uuis bonis maturis et dactil pi
gulis et amigdalis dul. De inanitione et replecione intelligitur quod necesse est ut omne
de ad sanitatem et non prius appetat et aliud post annum comedat et recedat plus
de mane quam de sero. De motu et quiete utatur exercicio temperato ante
cibum ablacando existendo seu ad modum existendo seu ad modum uocetur
sed post digestionem modico exercicio sit contentus. De excrecionibus siccis primo
tus est primo aliquando uitet omnia laxativa et potiones post cibum ut dictum est. De
sompno dormiat ipse qui sedendo et non dormiat de die nec post cibum nec per lon
gam moram ut sit dictum est. De accidentibus anime uitet iram et sollicitudinem
in sciencia sepientia. Intellectus sit frequens dictum est quod in tantum habet magnam
attractionem in cerebro vel concavo et tussis et asma. Hijs uisis ad diuinationem
uenientium et quia ut plurimum accidit asma et difficultas hanelitus de qua sunt
benedicta ideo de illa tractemus. Recipe modicum ysopus lilii aristologie rotunde
enule campane eupatorium absinthium rubee maioris utriusque calami
ni utriusque sticados ysopi capillis veneris ana ℥ i. liquiricie ana marrubii
modicum uuarum passarum modicum. vini albi pondus ana ℥ i. mellis lb i. fiat sirupus
et. quo utatur mane et sero cum aqua calida. Intelligendum est quod ex hijs omnibus fi
eri potest electuarium aut conditum aut emplastrum supra pectus et bulliat colo
atur et addatur cera et fiat unguentum quo inungatur totum pectus cor mundificatum. In di
gestiuis prouocetur sic Recipe agarici turbith se urtice polipodii ana ℥ i. cu
scute pulpe coloquintide succi cucumeris asinini ana ʒ i. serapini
m. ana mannæ scamonee bdellii masticis sal gemme sal ablucione
ana ʒ i. vel confitiantur cum oximelle et cum isti uolunt accipiat ʒ ii vel unum de
ista confectione et fiat pillule addatur gummi plus et minus uirtutis consuetam predicta
rum. Dein post isti non noceat est siphicia scilicet ista sal gemma raphani
se et oritur sal armoniacum salicum radicem uolubilem maioris quibus sal ad
modum unius cinnamomi castoreum opponatur et talia vel fiat sirupus
raphanum et lardum cum elleborum et ponatur in aqua ad pullientum et ad in
dies ii uel iii deinde remoueatur. Item lardones bene calidos quousque remaneat
at et deinde bulliat raphani in ocymeli scilla et fenel sorbeatur
hec mixta lege uomere. Con... tussim est melius sorbicium et uocitas pectoris
utatur aquatis calidis et suffumigationibus. opiate a... i. ypericon
tum. anteri alcana meticatum filamentos pinionum sit unum
suffumigio. Recipe arsenica sulphuris minii baptum aristolochie rotunde

capparis

l· puliuzanda puluizet͡ et efficiat͡ pille ad mod' auellane et p(ost) — [margin: et cōficiā cū butiro]
vna pilla l' ij· s(upra) carbones et recipiat fumū ore apto· Intellig(en)d(um)
h' q(uod) s(i) alienatio fuerit sc(ilicet) paralisi et debiles et aliī extenuati et io i
illis formidamus m(agis) s(cilicet) lacertias et uomitus et oīa illa q(ue) s(unt) fortis ū
ntis· Intellig(en)d(um) est q(uod) ult(imu)m remediū ē de cautere lumi(n)e despiti q(ui) fiat
cautiū i medio pectoris· Si a' alima fuit ē reuīte ... p(ro)p(ter) reū q(ua)m
al(ite)r n(on) ualet op(er)a curo q' reuitis d(i)ū ē (...) Si a' difficultas hanc
l(itu)s fuit p(ro)p(ter) uicā(...) vtat(ur) cib' humidis ut s(unt) boragies· buglosse· p(ar)ietar
dina· violaria malua· oliū sisamīnū· oliū amigd' dul· oliū uiol'
buty(ri)· et utat(ur) lacte mulis· a(u)t alme· a(u)t cap(re) et regat(ur) sic paralitici
tina· et q(uo)li(...)· Si a(u)t cā fuit ca· et cor plenū et sit fortis fiat flo(bo)ti
de aure· q(uia) q(uando) uapores q' s(un)t c(irc)a cor et artias s(unt) cū difficultatis ha
nelit(us) ... appetit flo(bo)t(omia) et utat(ur) ordeato et aq(ua) ordei et malaxet(ur) ca
i olo uiol' et ... [illegible] solas ... si alima ueniat — [margin: a(u)t i ungu(entum) fit]
plus lactantibus· ... lucet ... tepid(o) c(um) lacte et si ueniat ex uentosi
tate i ungat(ur) p(ec)t(us) c(um) oleo costino laurino castoreo· ruta ... et si fuit
p(ro)p(ter) alias pustulas q(ue) ... ualde ... illa ... a(u)t ... dicet(ur)·
Intellig(en)d(um) q(uod) ... clem(en)ta ... i oī pustule pectoris ... raucedo ...
cus ... alima· ... cauliū ... bulliat et dispuet ...
... opti(m)ū ... fiat clem(en)ta· **Clarificatio** Intellig(en)d(um) q(uod) hanelit(us)
retinet(ur) a(u)t uoluntarie· a(u)t coactiue· si coactiue ... fit mors· cū
p(ro)p(ter) ... i ... p(ro)p(ter) ... euētatois et expulsionis ... vo...
... et io ... repente moriat(ur) sic ... Si a' hanelit(us) retine
a(u)t uoluntarie ... latus diu p(ost) ... hanelitu sic uidemus i ...
... i longa retentione hanelit(us) uoluntaria q(uonia)m i uo
luntaria fit ... [illegible]
... ulla fit euētatio ... et io fit mors ... ē
de retentione hanelit(us) uoluntaria et al(ite)r de n(on) uolu(ntaria) Ego no(n) ...
... cal... ... app(ro)xi(m)at(ur) morti p(ro)p(ter) ... hanc
... ueniat ad cor p(ro)p(ter) ... a(u)t ... a(u)t ...
... ē et io hanelit(us) ... acutis ... ē ...
mu et mor(s) ... ad i(n)teli(gen)d(um) q(uod) ... [illegible]
hanelit(us) ut s(unt) sandali camphora et succi portul(ace) et ... dico q(uod)
... lactor(um) debili(ta)te ... caloris et ... cor ...

hanc

pti e a virtute illi regitiua i. ita.

tute. q°. q̄ dicimus est q̄ motus hanc patitur sit a virtute illi mouente volūtaria
patitur sit a virtute cordis ē illa moueat dilatando et ɔstringendo et
forte sit ex illa virtute q̄ informat quia quod dedit formam dedit et motum
patitur et sit a virtute illi attractiua quia trahit et dilatat ex desiderio et ex
virtute expulsiua que vz ad expellendum nociua et ita fit ad expulsionem
s; motus virtutis illius non appareat nobis manifeste corporis existente sub dilatatione
illi. vt g° illud existit vitalis respondet sub dilatatione virtutis illius regitiue. Sic
quasi ita est motus virtutis alis mittit illam in tempore vigiliarum. Sz motus virtutis
illius mittit aliter in tempore sompni. vlterius nota q̄ motus dilatationis et ɔstrictionis
cordis procedunt ab eadem virtute s; cum diuisus nullus diuisa faciunt non
dilatando in ɔstringendo. **Capitulum ix. De pleuresi.**

Pleuresis est apostema calidum lateris seu pannicularum seu uelaminum
costarum interiorum calidum pectoris. Intellige q̄ duplex est pleresis q̄
dicitur vera et quedam non vera. non vera autem est in lacertis seu carne costarum exteriorum
autem in costis falsis que sunt sub diafragmate. Secunda sit extra. sit intra. sit est carne
exteriorum. pleresis autem vera sit in uelaminibus costarum interiorum et potissime in parte
ubi uelamina ɔiunguntur costis et hoc est dyafragma autem in ipso dyafragmate
quam quedam est pannicula que tegit costas interiores et quedam est que diuidit spiritualia a
nutritiuis et appellatur dyafragma. et quedam est que diuidit pectus per longum in dua. procedunt
autem in partibus remotis a costis in istis uelaminibus non parum grauant a
pleresi. Sz in partibus in quibus ɔiunguntur costis est vel sit uene et arterie et quarum car
nositas et humorem et ideo ibi plus est apostema. Est ergo pleresis vera apostema uela
minum interiorum costarum s; dyafragma et apostema ipsi dyafragmatis et apostema
calidum. autem quia non est cala. autem quia aggregatur calidus ex putrefactione generatur a ple
lus in utroque latere et in latere dextro et in latere sinistro. Sz illa que est in latere sinistro
est magis periculosa s; velociter terminatur. Sz illa que est in parte dextra non est ita per
iculosa. s; tardius terminatur hac quidem. Sed autem ut apostema terminatur multis modis
alia in sexta et per euaporationem et est melior terminatio. alia ex resolutione et
sed resolutione vadit ad pulmonem et expellitur extra alia terminatur per latera et
vadit ad canales pulmonis alia vadit ad ... pulmonis et mundificatur
in xl. diebus quando pulmo est dilatatur in bibit s; illam materiam que est ɔstringitur et expel
litur ad canales et tunc expellitur extra tussis sit dextra. C. de ictericia alia in
pleresis indurantur et lapidificantur. alia vadit ad vias vriles per vrinam
magnam. alia vadit ad intestina. alia emanant ad alia membra ...

lic indebitum ca° de signis. **Ca.** pleuresis ca'r alia a causis extrinsecis alia
ab intrinsecis. Si ab extrinsecis sic ex nimio calore et frigore et potissime cum
sequitur motus nimius et p ueit a potatione nimii potus. ab a nimia po
tatione aque frigide. a qua ueit lorial' ueit p autem et p ueit ex dispone
hyemale at attributum tepore anni t ro ueit frequenter i uere q in
ea est plenitudo et plus i estate q ex habundantia colere et plus
i autumpno q est de ualia et plus i hyeme q est de flc. In senibus a raro ue
nit et si ueniat est magni periculi et maxime ueit i a etate euacuantibus. Si
a p ueniat a causis i tinsecis tc cu antecedens e replio capitis et toti corporis et po
tissime c luat ibito uehementer tritas i aere. cu a i mediata e ut pli
mu cola b° langs. ito fla. qrto mla. uetositas e p° et cu b nec ple
us. **Sig.** Signorum qdam sunt q significant plenitudinem t qdam sunt q significant
humorem peccante t qdam sunt q significant tepora morbi t qdam sunt q significant circulorum
mtad alia pte t qdam sunt t qdam sunt q significant salute. t qdam sunt q sig
nificant morte. t qdam sunt q distinguunt i ct h t ic t i ta sig p nostica co
phendunt i illis ad q ponitur rubricam de h et cognoscentur p p qu eg
tudo erit longa t qua e breuis t p illa facuim longitudinem tunc a piu
re bus pendet tota cura. agamus g p° de pis. Sig a q significant
pleu sunt in b. 6. i dextra. pma e dolor lateris e puncta qr t e qdrup cu
doloris mala opio t colo nitu tis t h i q ut q ia exiunt ouca
uenam t illi q ad huc pendent i uenis. Secundum signum e fe. ti q nu
e punctura i locis pinis cordi. tertiu e difficultas anelitus p opila
plonis. quartum e tus contumax p id q reludat ad canales. ut mag
nu p addi pl t breui qr morbus e i mb pulmo n q minu occula
h dispo qu m e fla. Sig a humoris peccantis sic. qu h m e ex co. i
uri e citrina i tela t tenuis t pulsus dur uelox t frequens t dolor acu
t pungitiuus mitu i tela t sputu citrinu t alia sig. co. descendo p res
iiles t n iles t q nz. Si a langs fuit i cu uri e rubea t spissa t pl
us plen t sputu sbrubu. t i tela sed q sputu ru. e ualde malu
q sig uena rupta t tc oport cotra curo sic i yd° pilu e te. qm ple
ssidigz mundificantis t uena a pta ostetis. sputu a ti rubeu
i loni a piu°. qr attestat b dnu. canc qr i q de facili digit t
ueit p uia reliditatois a pimdo n p uia rupte cogitat langs
p sig t p alia q attestat b dnm cant. fla a dicunt qr uie

remissa & spissa & pulsus inordinat' & salina mixta & citrina ...
pus ... sputum. Que a' inicio diferunt qz dolor n e multum intens' n aut
e. & sputum liuid' paucum & vni remissa & alia sig q attestant
malicia quam mansuetudine accidit ex malicia. quarta species signorum sumit' ex mor
temporibus & hora. a G. libro suo decretum totum ... i q n expuit
digestum aut liquid. equalem aut grossum viscosum globosum aut e cum labore
prim' e mor' & e incipit expuere & e aliqualiter digestum & e alleviacio ...
in labore & e augmentum & quando sputum e album lene & equale & e ...
& alleviacio & e status & e ita incipit minorari & e ...
declinacio & h adiuncto qr si principium morbi e longum tota egritudo e longa
principium e breue tota egritudo breuis e. & quando principium e breue tota egritudo e
breuis. Sunt a' pleuresis de eo in iuuene forti in virtute ... breuis e ...
cois. Si a' causa pleuretica n ... ut plurimum in iiii. die ...
e tam & tempus e tam ... prolongatur & ideo extendit se vsque ad xx dies ...
... in anno. aliqui ... plus & de h dicebat ypo. de pleuresi ...
pleuresi de iii ... in xx ... in xl ...
medico e ut ... cognoscat ...
e a principio ... tempora morbi cognoscantur per urinam in egritudinibus ...
in egritudinibus ... tempora morbi in egritudinibus ...
& plonis cognoscuntur per sputum in egritudinibus ... & plonis sputum ...
liget ... a' aliter nescientem pronosticare n dictare ...
... in pleuresi & peripleumonia ... plus expuit tanto plus alleuiatur & ideo
... plus accedit ad statum tanto plus alleuiatur. qz in pleuresi ...
... horarum ... in ... expellitur
ita expellitur & ita ... alleuiacio. qz ... ad ...
... ad digestionem. Quinta species signorum sumitur ex hiis que ...
in pleuresi ... ad cor ... e signum ...
e ad ... e signum ... qz dolor n e ita acutus. Sz difficultas ...
e maior. aliqui a' transmutantur ad ptisi e signum ... maior ...
... aliqui ... ad ... e signum ... & ... aliqui ...
ad ... e ... & ... de longincis ... aliqui ...
... & ... ex ... e alius ... loc'. ... species signorum sum
... ex hiis que ... signa ... & pleuresi ...
... pulsus e ... dolor ... in ...

(margin, beside line 12:) i celsitute

(margin, beside line 31:) sig^m

cu et n spuit dolor n e acut. Sz extelin. et si e i ipima ego e colon
crinus et si e i gillo vri e spuma stula et rubor e ad mod nouacle.
Illa a q distigunt ite plesi et ppsonia te i. qm i ppsori pl est
vndos et dolor n e acut et difficultas hanelit e maior et e dolor ite
duas spatulas et maxille rubee. Illa a q signant tucsi te migdo si
gtacciditus e vri remissa et qr dolores latu n pceshit. vi.
signu siut ex hiis q significant salute sputu albu lene et eqle et cu
modicia vri et e allenuacoe pnactis et q stinuet et q cito appeat
i pu. pcd. salute sign et totaliter q qu alia sign qut sic e bonus i
sopnu et appetit et bo tollan et q applicato mediciuu qfat et q ego
illic trequs n liqda sz iucta et eqlis et hora solucina et q vri v gat
ad rubedie et ad qda mediocitate et q cito icipiat face bona rch
tenda et itellige vna bona regslaz de vri h itetoz placat. vrina
i egritudibz eps et ueniaz eta hc signaoz su siut bo su mala i eg
q te ex vrinas sic i plesis et silibz si vri e laudab bona e. Sz n est
signu eru salutis. ex aliis n p pudicarii. Si a vri siut mala
et digni et ita de aliis malis odictoribz etu signu e ad morte qr si
dig debet i radice bn debet i ramis. vii signa siut de pnosti ecae
ad morte. oia signa plesis si siut multu itesa et laborola mor
te significat sic e dolor uehemens i inuene e ut totaliter psinat expue
bonda doloris. 8 uehemens difficultas hanelit et frequencia e freq
en addat i calit et calitas i expcia et ita sit ecul e vnu addat
i aliud. cur e sis laboriola e ipediat sopnu et abu. 8 te fortasia
e sit molestior oibz morb sic tebz. vii. de igeio ex spuito si sit
ampiuit sig mor lia sic e lund mgm intolu et e laboriola tiiu
sui n p expelli qr debilitas iutitis et lactoz sigt a mt inteoli
ne et sliccas. et e itellid qr i oi egtute ptoris mil. si n p expelli a
expellat et cito retineat gnedie manente mortale e cito
q m est digna qm ptotat. ego e trequis et liqda mala vrina
iuenis tenuis a spuilla lenens unidis et mg te sig mor haga
pule debilitas et e itellid qr i plesi et i qcuz egrue si me. tette aps
et nulls error itcad si pacies ip mediana i te applicata ulia
et preclaria n allenuet. Ez poci ag uet signu e pessim i morbs
i utibz g n e i silend vito g de sign et vila pnosti ecae ad eam

acetum. Cauterium. In primis cum lucerna vel .iii. fiant constrictiue et hoc cum ... prima
rum fiat super suppositorium vel clisteri. deinde applicetur calefactiua quum dolor
erat. aut dirigitur. Si corpus non est plenum fiat. Si corpus est plenum dolor cum
augmentatur et in distinguitur. quum vlterius purgatio debet procedere et si dolor declinat
donec in grauius est et tunc purgetur est melius calefactiua et medicina tunc .G. voluit quod
cum est in omni dolore siue descendente siue ascendente fiat flebotomia simpliciter
si quidem corpore pleno et virtute forti fiat flebotomia hoc autem de saphena eiusdem
lateris. deinde si plenitudo adest de basilica oppositi lateris. aut si non vel si
ex de saphenis fiat in primo de basilica oppositi lateris. deinde de saphena
eiusdem lateris et est intelligendum si hoc doctrinam .G. secundum illam partem qua dolor ascendit
ad superiora ab extra non procedit quia tunc vena et procedit vlterius ad cor et di
de truncum ascendit et vlterius ad duas guindegi. sed postquam procedit ascendit
cum eiusdem a trunco recto vsque dextrum in latus et constituunt basilicam
in cubito. breuiter scilicet quod due basilice ex illis habent expurgatorio existe
et quod in est ex hoc de flebotomia de quacumque parte fiet quia est distincta. sed aliud
est quando vene capillares que mittuntur costas inferiores huius colligande
est venis capillaribus que procedunt a basilica et ita si flebotomia fit in primo corpore
pleno de eodem latere fiet tunc ad locum per venas capillares vel ita
est ad augmentum et si est continue consueta et corpus non exeunte plenitudine
de parte opposita tunc fiet tunc materie corrupte ad membrum mobilis
tunc quod in primo corpore existente plenitudine debet fieri flebotomia de basilica oppositi
lateris aut de saphena eiusdem lateris seu partis et post fiat de eodem parte
et dicit .G. quod si non inueniatur basilica quod fiat de mediana et si non inueniatur
mediana quod fiat de cephalica. quod de quacumque parte fiat a toto corpore
euacuatio. Aliud intelligendum quod flebotomia et ventosa secundum initium obuiandum ne laxatio
debilitet quia inde est qui facit morbos deinde fiat calefactiua et si in eo
loco fiat calefactiuum est spongia. aut est vas cum eo mixto vino vel vitro et
ita de aliis primo calido et postea ponto et lateri et vias. Si autem in fine gibbo
vulnera fiat calefactiuum de orobo fenugreco et furfure tritis et pista
in sacculo et bullitis in aqua non lux acetum et compressis fortiter et calidi applica
tis. sed in omnibus istis debet esse cautela quod post quod incipiunt infrigidari remo
ueantur. Si autem in fine sanguinea aquila fiat calefactiuum de sale torrido
torrefactis et in sacculo positis. deinde vtatur talibus pro ore gargarizando
sorbendo. diu in ore tenendo. Recipe radicis bruscie. spargi granum in

cudi leratiox añ ʒ. ii. capilli ueneris. ordi. añ lb. i. iiii. le frox ma
iou et mirox le sperins al. q li[illegible] muid. cuscute añ ʒ. i. uillis ʒ. ii.
prunis. zucc[illegible] lb. i. fiat sir. lb. i. et i. et li ut ect fen. ad cpe cum et m i
dissal ect plem adde a[illegible]as ʒ. ii. et de radice fireos flori. apii.
ap. j. i. et modicum aceti et si res ect debil et n timeatur de sicci- de melle
tate oz q i adde et illa dimie uix oceanam pticarum. Cum a vide
q pdam n uniat sir debeat de faciam eplm tale matutinum et unti
gentum pcum eg[illegible] icapt plogum. ne mod malue ordi et fenugre
cum nale. le fen. amigd. dul. dgr[illegible] grnar. iuiube. li[illegible] mod
an ʒ. i. qquert et bulliat i aq et fiat eplm c olo. lilamno et li m
ect mlen. ect mlen eri. fiat ugm de populeo et butiro. fu tale
ad auxim aperiam et olo mol. et eri alba et i. olia et ugm plr pom
ilana lucerna et qd ptoni aplicat et q lz il p i. hora. l p duas
tm appont vnum et m aliud. eh uideo e dedicta. Dicta n. oz q
diuisione h elogeruoz sunt a pno qm g. pm lpunt pm dand
e q pl lpunt. plo dand e et qm eg e tarde euacois plus
mod e q ut u plz tollat. Et qm eg. Fluus e modico cibo dz
confort qz ut bu potie tollare et qm pm expunt pm e dand
p pone ad ima exibicoz. qz ut m debil et n plz digerere vna
vice et li mltu expunt ut uidet fortis et ita mltu de cibo p
ppone ad vna exibicoz lz pm deni p ppoz ad totu morbu qr
morbz brus euacois e. nulli q p dictare n q cogrunt sunt a pno elogaⁿᵉ
plerie g lat ortet aq ordi colata at si n talem aq ordi e toto
h e tali ptisana spissa et si eg eloger utat ordeata aliqn
tulu de mane et mn de sero. plerie. a p uti. viii. potabz p.
b aq ordi e uolumus mitte i egdam et mudici. So p ua
p omell. aceto. b ʒ. i. uillis. lb. i. aq fontis e uolumi forci i
ade et ablige. eo p uti mo albo debli aqlo nato i mortuus
e mlen ne aq et h e uolumi ituite mag confortare et i duo p
ruuect i pno et e m e ea. qnt pot e lir. ulcep. h e aq fotis cu
pane de zuct e e debeat et uolumi i frare. qut p e luce ma
lop gra. dul. e mlen aq fontia e uolumi huectare et confor
tare vi. pot p e tal. lz. aq fontis lb. i. uillis aceti añ ʒ. i. pu
nis zucc ʒ. ii. mlecalr et e pot du p debeatis e uolunam m

ſe dare & mundificare. viii. pᵗ & bdiū pulle pue ē e ho de
ē & debil & pleū faſtidio. R. pullā albā pura & decoquāc ē mi
aq̄ fontis & lactu. aᵗ ſe fc̄us cū ſale & carnib; & alio bro
coq̄t uſq; ad oſſiū ſeparacōz & utat̄ illo bdio p ii uaſa oī
die remota ſi aq̄ cet. viiii. pᵗ p̄ ē ñ cet luci i ſop metus
ditas ſig. l. ſer. mol & nenufarum. aᵗ ſer ſpīus ē mita. ſir
aᵗ ē aq̄ ordi. aᵗ ē aq̄ fotia & ſilib;. Et ē itell̄ ꝯ ſi loniū ibi
dicit. q ñ dz negligi uat i paſſiōib; ſpūaliū. qm ueh̄ctu ē mit
mēbra q̄ opat̄ i pectora ad miſtrēt ḡ medicamā ſortiſſ
ē gula tria ꝯ pacta & cpr criū ē. rita de aliis ſi ſir piri & repl
ſir oz pletie ḡ ſi ī ñ ſufficiāt pᵗ uti auenato & farina
decocta i ſuo & pata ē lacte amigd. & pᵗ uti colata
ē i cau ſuo p uti pulab; ſq̄molis de aīs mūdis ē cali
ē ſale & pet. & aq̄. In gn̄ali ḡ regim h elongōz ſtat & h oī
aliha me i dulce relīquat pᵗ ē uti aq̄ malua & mol & bug
& bor. & pᵗ uti ſpinachiis & lactuc. & p uti pullis mūdis
amigd & uuulis & tenuibus & mol & ſi m ē fla ita utat
luū & ſiropi ē uuſe & ſi m ē mlica. utat̄ bugloſſa ē uuſe
bicāc tria. De pane ē itellīg qm panis aᵗ ē fimtat
Si azimu ñ cōpetit qm opilat nᵗ fimtat qm ſeſtiuat ruptū
apticis & iō panis ñ exibat ñ fimtat & h p ruptā & dgl
ſi apa uinis tarda ad rupend. In dectiacōe ḡ dat uica
ē lota in aq̄. pl ē & dari oua ſorbilia & decoctōs carniū
au & dēt ſpō cocta & mala gnata dulcia & pā bene matura
ēta dulcia. Intelligēde cū ſi alia regle ſi & ſi ypo
ſiōi ñ dēt farinacia uel ꝯſtipato peccat ḡ cluſtia. aᵗ ſup
toria. nc dēt cib; i magno dolore. aᵗ mag afflāc ñ cur
fca p uia i amēcōis. ſ ñq̄ fiat ſiōi ñ farinacia ñ ſcm
cēcas ñ dēt ꝯmuniſ. mīte actoi ſi ñ f ptiſana d
ſit i dectiacōe & m gn̄a & uiola & ut foris & his modica
ſicitas hancerit ñ ſit mag & dē i pua qm & ē mī
ne. aīr ſpēci forti ē i ꝯ uia pietiā mīti. Intell̄ ur ſi q
q pomīt repetita i pn̄ pletis. ſi ego ñ ſu illi opiōis. qm
cat iti & ce igitat & ꝯſtrīgit & edificat & addiat i pnctiōi & ad

mittunt extra et tertium non post si repletio quia obliquitas venarum in prod et delectas
contrarie. ptisana hic non est repetita licet magis sit facta, minus ad locum etiam et cum
expectoratur aperte post et non aperte ante. ptisana aliquando utuntur ante plenum et at
tamen est mundificativo. procedo victoriam et locum epila cum de linea pi
talibus licet est non sed bene illi opinionis tamen quia iam non est bene certa ipsa iam loca
tum quia si tumidus est de augmentatione quantitatis ipse violentia tertiorum ipse ca
dit intrat vilius et mitigatur accidentium sed est alienatio in loco pri
me istius constrictio laxatio et lilia et istis alteratio non quod apium plenitate bene
migratur et studio sit calibus talis malicia lunctionum non frucunt si ipso
et ipse sit certum esse utile est consilium ad hanc et remedia in veniet
in locis suis ut oportet ipse hic prolongare. Si autem egritudo prolongetur et luna erat
in macilente utatur et cum sit radice piretri scolopendria lilia ana ʒ i et cum
cera tartari ana ʒ ii vitriari piper mundatur ab anis minibus iam
mundi compositum gariofilis tres lenticle ana ʒ iii capilli veneris metus zuc
cari ana lb i fiat sit cum lb ii et decoctis eisdem est ozolo et fenugreco et
semine lini et liquiritie columbino et hoc prima fiat emplastrum et sit lac apponere. Si
autem fiat ipso de rupta et lance et cum et mitis talibus recurrimus ad capitulum
de tussi et ad capitulum de asmate et epimate et ptisis et invenies plura de
mundificativis quod ipse non oportet hic prolongare. Restat igitur dicere de ptisana
colligere ordinem generalem plenum sufficientem bene mature non nimis antiquum
non nimis recens et cum omni malo odore et sapore et cum ad imitationem oio
alia ut et quod sit collectum in anno sicco non corrupto non pestilentiali et quod
sit natum in terra alta victoria non fumata non inter paludes ut loca cor
rupta et quod grani sit conservatum in loco euaporabili et de tali ordeo
lb i ii excorticet est cortice suo et ponatur in olla circa initium nova cum
xx lb aque fontis et bulliat lento igne et de ligniis siccis sine fumo
et ligna non sint corrupta ut putrida. Sed si ptisana est sit de tempore autem circa
ipsius sit clara et munda et bulliat usque ad consumptionem medietatis et tamen prima
in ligatum et pannum colet luminat et reponat et quia et ista aqua sit omnis boni
tatis et abstergendo et mundificando et purgando et infrigidando et ita de aliis
terrestribus quia ordeum est cortice magis abstergit et mundificat. Sed sine
cortice magis nutrit et confortat. Si autem volumus quod magis nutriat bul
liat donec due partes aque sint consumpte et sit quam spissa et sorbeat est illa i
spissitudine et appellatur aqua ipso. ptisana est tota sic et appellatur pti

lana colata. Si a' ordeatu facit uolum exco[illegible] ordin et ablui
e m[illegible]is aq dulcib et decoq[illegible] i tm q' caro uaccina e[illegible] decoct
p[illegible] ea tint[illegible] torcul[illegible] i mortario et p ea dist[illegible] c lacte amigdal
et colet et appo[illegible] lecto igm do[illegible] i campnat i lpittan. Aliq a' ducunt
ptisana[illegible] sic ponit ordin ordeu[illegible] i aph[illegible] et i plet aphora aq et p[illegible]
ponit aphora i caccabo pleno aq et bulliat aq caccabi lecto[illegible]
et in fuo et p[illegible] aq c[illegible] aphore et p ea refluet i e lo p delicatis q
p[illegible] n[illegible] h[illegible] de fuo et e intelle[illegible] q decoctoes fiunt de mitis g[illegible]ius sic ci
tracu[illegible] spelta auena cicer orobi fenugrecu et milia alia. Et q[illegible]
r[illegible] sapientes de[illegible] ordi exced[illegible] bonitate oim aliorum g[illegible]orum et pro
uectam, q[illegible] b[illegible] p e[illegible]um e m[illegible] ita difficil et p[illegible]iculosa. Si ab
a nobis e regimen[illegible] p[illegible] e lenitatis. Cu a' fiunt i qualeta
cia balneet et p[illegible]cula [illegible] diligere mundificat et e glorie. [illegible]
intelle[illegible] q p[illegible]cus n e aqu solu i d[illegible]ag[illegible] i mo i p[illegible]mulis cortui
tionib[illegible] h e. i illo aph[illegible] acu de eructuationes et e u d[illegible] q p[illegible]
asp[illegible] i cior[illegible] co[illegible] pinmelis. [illegible] noud' q g[illegible]et p[illegible]cus ex p[illegible]
et h[illegible]ntacia pl[illegible] g[illegible]at ex sag[illegible]ne et si g[illegible]at p ma[illegible] p[illegible] pl[illegible]
at ex co. e p[illegible]mels ite d[illegible]us et co. pl[illegible] pon[illegible] i si g[illegible] p[illegible] [illegible]
et [illegible]adit pl[illegible] g[illegible]at ex m[illegible]lia absolute tn et freq[illegible] g[illegible]at ex
co. et h h[illegible] [illegible] pl[illegible] g[illegible]at i ue q[illegible] e ex d[illegible] sag[illegible]us et pl[illegible] [illegible]
q e ex d[illegible] co. u q de facili euaporat. et pl[illegible] i autupno q[illegible] e ex
d[illegible] m[illegible] s[illegible] accu[illegible] pl[illegible] q e de co. i estate et pl[illegible] i yeme de [illegible]
te p[illegible] accu[illegible] pl[illegible] q e de co. g[illegible]ata i estate et h[illegible]ata p[illegible]
d[illegible] i yeme et [illegible] ad p[illegible]melos p[illegible] et h h[illegible] [illegible]
p[illegible]cus i se[illegible] et si [illegible] ut p[illegible] e de e[illegible]late et e m[illegible] p[illegible]iculosa r[illegible]
debilitas [illegible] i [illegible] e m[illegible] p[illegible]iculosa r[illegible] [illegible] i [illegible]
ue[illegible] a' pl[illegible] acc[illegible] de co. et i ad holes[illegible] pl[illegible] de [illegible]
i[illegible] q sputu rubin p se et solu pessim e q' ruptam [illegible]
cat et [illegible] competit [illegible] medicamina ut dictu e. Si a' sit [illegible]
allo lonu e et [illegible] mag[illegible] e [illegible] rubin q[illegible] rubin. [illegible] intelli q
i [illegible] pleuris i p[illegible] [illegible] e [illegible] de p[illegible]te oppo[illegible]ta et si n e [illegible]
p[illegible] et [illegible] [illegible] fiat de [illegible] et si h[illegible]ores sit [illegible]
[illegible] p[illegible] [illegible] et i dolore de[illegible] q' tucior e ma h e. [illegible]
i [illegible] pleuris h [illegible] de [illegible] cite latis. a' de [illegible] opp[illegible]

ex e[illegible]late et si g[illegible]et p m[illegible] [illegible] pl[illegible] g[illegible]at.

latis: t ui uitu i dig3 fiat de basilicon cide latis. v. no q ulla fortis
mle d3 dari i plei qa q3 dicat autia t alia modu iactut le illaz
ual tene. Sz du ptuanis oibz omnibz n ui ronable de gua maua cal
uas et tamarindi uiuule lor. buglos. uiol piina t silia. pt. n. me
dic nec e ignominiosu t fiat e ebipotoria t eleutiu lenitiu. v3.
rectis cotam e q repelliu n qpetit i plei t si aliq m qpetit no
uolunt abeine luc de qpetet i i uio i iuuamte si q3 plec ect t ds de
ponsanie gtia q pti iterias cogite t q fortari i manul l burla
medica mia repellia. z qui pse qerere n ui tio timie maior i
quo bon abeine luc lois dominatur. vii ad iuitd q matutia no
qpetit i plei n qui esse pio gut t n bem alia mudificet g p viã
sic post t applicet eiatorauia qui latnes e multu pidola. vlto
no q uapores aleuetes ad cap i egdiat t cadut ad pinnlos t ocu
los t putruit t ita calefacit t plei guat. Capitulum x. De pipiloma.

P Ipiploma e apa aliqu pionis. illd a apa fiat alia p ina re
plouanis. alia iduerat alia delegat in ad etebra alia ad extr
emitates alia ad pleti sz raro. alia ad iguos alia tulit i epima t
si mudificet i xl. diebz bonu e t si n ut e debile impetu e. Ca.
alia cat pipiloma ex pleti t e lig mali t guat ext. exit ex cattar
ro t guat ex q3 huore sz ut plelis guat ut plim de eo. ita piplo
ma ut plim de elate. Sign. Dulce e dolor bc. fortuna diffici
tas hanelit uehemes diuties q ad pfocatio3. rubedo maxillar
t elo color. dolor i medio duar spatlarz. Pnosticatio piplo
ma guat ex pleti ut plim fac alem duor et itic i fra. vii. dies
et exulit i ptui. si in piplome tinet ad mas viuiles lib atiz ligt
et intell li gra m q plelis de eo ut plim e mor t i ut plim ois
plelis e mor ta ut plim de eo. gucct. cu ro e q hat plei seq
e color uehemes t dolor uehemetissim pre pucte t terras media
nis n p bu i egdatic uuiam. qui ut medictinis i egditis a p
uinc e totalitate sua si applicet ita p modu potoms qz ma e io
eiq si applicet ea qz cosite i redit. Cura. Cura piplome sic e
ut e entre plelis n q i piploma delem meuia fortia appli
care t s pti pucientie apponre t delem ee magis ita ut in cu
oi mudificet. Capitulum xi. De tremore cordis.

Tremor cordis ē mot cordis ſiuls pt' iiz. cāe qñ a re ītulere a
q̄ñ extiū^{ec} extiū^{ec} lic̄ ē calor imm̄i ſbit at ſitas. a^{t} i amaro
humna. a^{t} acciū aie. ē lr i extellu. a^{t} ueneniī ſuptū. a^{t} morſuȝ aliuī ue
neuoloꝝ. a^{t} ſe pestilial'. a^{t} v̄mes toīa ſiuit q̄ i extellu debilitant
lirtute cordis m̄bꝛ h̄ncū ſiuīm^{ec} a^{t} colligāciā ē corde ȝ ita ſp̄ puc
unt ex paſſōibz cereb' ȝ pſomis ȝ sto ȝ epic̄ ȝ ſpleniꝭ ȝ matris ſp̄
nit ȝ ſi paſſō ip̄ uctoī^{ec} a^{t} ip̄ immūi ſbm ȝ pucit ȝ ip̄ uapores
g̃uis corrupti puciemꝭ ad cor ȝ eo ȝ ſlatis ȝ mlie. Sig̃. Sig̃ ita
extinleccati ſiut ex i dicō paſſōs ȝ ē ſi pucit ex paſſoibz aliori
bꝫ ȝ dicūīt p paſſōes ȝ ſig̃ illoꝝ ȝ ſi ueniīt ex iiiiibꝫ plꝫ aff
an albū ȝ ē albꝫ aīuīt icipuīt alcēde ȝ ſi ſiut ex i amaro plꝫ aff
git an albū ȝ ſi ex immo ſbu ȝ cui^{ec} aduenit ſ' ex q̄ez ſaali ci
ȝ ſi ex ueto cito uenit ȝ cito recedit ȝ ſi ex caloie pulſꝫ ȝ hanelit'
ueloces ȝ frequētes ȝ i ordiati. Et ſi ex lanc̄ dicūīt dicūdꝫ pa
ſſiles ū ūles ȝ q̄ iiz. Si g̃ vrī ſiut ruba ȝ ſpiſſa ȝ pulſꝫ vndoſ
ȝ facies ru. ȝ calor i p̄ cordis ȝ ſpicāt lītū ȝ ſi ſiut ad uolciāꝫ
ȝ ſiut i oco ȝ acādit cibaria multiplicāda lau^{ec} ȝ ſiut uolēt
ubat. ue ulis pticlāibꝫ cetētibꝫ a^{t} ut plim̄ cita ē pia ū
q̄ tmor ſit ip̄ ſāgnē. ḫec huit mod plim̄ dic̄ de co. ſi vrī ſiut
citria ȝ ce.'ſ ȝ pulſꝫ ē uelor frēq̄s ȝ latis imma. ȝ calor ī.
tiſe ē immeiſ aiolꝫ q̄ euerit ȝ laloraiit ȝ multipli.^{ter} q̄ gilant
co. tē iñ ex co. S^{t} de flē ſi iria ē tremula ȝ ſpiſſa ȝ pulſꝫ i ordi
nat' ȝ pu ȝ ſit ip̄e ſopmcioſꝫ ȝ ſtupid' ȝ flatic' ȝ i hieme ȝ pu
ſſitaīm ȝ tē vī q̄ h̄uitas ſlita petit cor ȝ ū p mitit ip̄m moū
motu ſuo ūh ē ipediat lītū ei iō cor mouet' motu i ordiato
tmlo. S^{t} de mlia. ū ſiut mlie extenuat' i autūpno ȝ ſit ūn
d' ȝ ita de alus vī q̄ tē ſit ip̄ ſilios mlicos i uidētes cor rapuū
ei ȝ q̄ cor ē i dignātis u^{e} ȝ ū ſuſtīn̄ iſtos ſiuos horribiles io mo
uet' motu i ordiato tremlo ſic ē tmor accit' ȝ copiis mlibꝫ ȝ pe
dibꝫ ȝ ē iit' m̄bꝛ regē ū p^{t} q̄ tmor ē mot' ꝯpoītē ſit ſobī i de
morbo. pnoſticacō. Dic̄ mala ꝯ plō ē cucedit' debilitat lirtute ride
deant' i duē tmorē ȝ tmor ſincopi ȝ huoꝯis mortē. Si g̃ tmor co
dis diu durauīt mortē ſig̃t. Si a' p tmorē aduenit nō' pſſiuit
ȝ tmor ū ceſſet ſpiſmū ſig̃t ȝ mortē. ſi aſſa ueniāt cordi. a^{t} ē mlo

^ ceſſat

mi. a^t pui. si magnu at e calm. at trin. t si calm ittic i eade die. t si
trin ittic t si pui q^d ptule t illa te tetic i qrta t cuit sague p
nares q^d i cauisu e uuln tru cuit cordi. a^t e i pte limit. a^t i pte der
t si dr. a^t e pui a^t magni. Si magnu stati itetic. si pui i p die
t ulimut i eade die l hora. sa pui sa magnu ulc i corde iduat
mortē. Cum intelligis q^d i oi timore cordis opetut arōtica. ita q^d si
ca e calida ad mistrēt a rō ca tru e modica appone a rōticor ca
lidor ut meli penetrent t si ca e tra ad mistret a rōtica calida cu
modica appōe arōticar frigor ut melior fiat obuiatō atten itelli
gis dilcua cit minus itela te tulit solu appone appōita arōtica | Su appone calida arōtica.
i cordia fri se ista mol neunt. iole sandali. ol capho. attrai
agsta luct. a reto se malor qtuator. arcoitas cit t limoni tea
ngsor. agro. karabe coriadru spatu t truc arōtica cor te cito
ma pira poma dul t uz lat acetosu ptilana zuce opoita se i
sir limoni t ribes ti tra i uent i tea i ptiles t spi ro. t mol t zuc
rosu t tisand t zuc ro t mol t opitas q^e fut ex hiis t tusa
de mol t tusa de capho t dya dgu tu tria toia talia. arōtica
cala se ter. t amb cortex cit t ratugsor mir ireata cinamomu
se maiorane t basiliconis. vniga arōtica fola. ciula opoita a
se q^r ipiaca mocdatu. poto ireata letecia. G. dya ab. dya margi
ton. dya amino. dya rodo. ulm aliptia ireata galiua ireata t si
mso. lis i pulla lardata t alia e uio arōtico t aq ro. ca a q^r ua
lee i ueh au se i ter auru puru foliatu. argetu puru foliatu p
margarite. corallus ialum cloui spodiu. os de corde ceru iacinti
blatta bisantie smaragd detonitu. ce mellissa borago. buglo
se mis a pte ti cla a^t pulues ut tusa t sir t oia talia t tms
q^r rahit acr. vtig ulibz ad ptielaria ueiam. Si fut de lan
sar ster t utat sir de borag t de buglossa t sir ro t acetoso t
sir limoni ti fut sandali t capho t mudificat cor e pmis t ma
ia flodibz. bor t buglosse t odoriz sandalos mitacelinos t ro
sa ro t acetoi te cit. Si a in fut co dignat e sir de bor t bu
glossa t sir mol t sir ulep t sir neunfano u fut capho ro
sand t pgat e mol t ciliat t chamandis t odoriz mol t zuc
cit t ro t acetoite cit. Et si in fut elica dignat in e sir de bor.

et buglo et ori[le] dum · u sunt cortices cit et unimenta et le mato
ne et balsamon et fiat pomum de ambra et ligno aloes et musco et pgn
cum zerumb et ieralog acuatis cum pulvere coloquint · Et si in sunt medi
cinat cum sirupo · de boz et buglos et suco tie et ori[le] capilli v sunt c
pithimum et ugual et gariof et cinamomum et odor, alipta musc
rat et pger cum ieralog et ieraruffin acuat cum lapide armenio
sunt uetoli[tate] fiat clarificat et der s diamuthos cum musco diagalan
et mitz omnia q guant uatoi[te] · Et si sunt ex nimio sl u dec s an
tica sim cum paucis ceris et mitz om la boze nimium ta alem q ai
le · Et si sunt ip inmes at ip pa dors ahom mibz · q ip uenenum
olia ecunt illa p [te] tam e i locis suis · Respond de eo q u dz dang
i gna q ti[te] · si a darer i mag uenenum e et sufficit ridendo qui
ce lue magnitudis cor u dz et e no · q luce buglosse qlz inat
et e gariof · mitu vz i timore cordis · s i intell q pulls dz laud
et allari alegri aq ro tacertoi[te] · at et suo amotro tq dur
et si in sunt sim pull calid cocedat e er i egaut · si sunt tal
cditum q pt cocede cornes q tin apertue i tli cau oldum g
mulq et appliceo uix equen protlarum · Clarificat · intell p
mot cordis uns lt mot dilatacois et astricois n tu e ul imo sit
diat pt uz et forte mot tremoris ple loquendo n e i condulere e ure
i ali q mouet mot a cordis n e uolutari l, e mot nalis ci
torm · Sz ptum dic q i mot plz gdam cor tpidac motu uolu
tario et aliq in mot timoris p attbin cordi p qndam attbucoia
tor q puit timore et i fugatoz · Cu g cor lt mibru prim et redic
oiuz iniciuz et mibz delicatu et n pt sustine m, s · odiola mo
uet ad fugand et repellend · l ad fugiend · l ad uit et tal mot uelox
et i ordinat appellat timor et dcit q maifeste ubi manulla lun
tho · Si n null mot nat cor cordi mot timoris apr n plz et ro
tal mot n attbuit cpa n multis aliis mbs u cap i cidiat lap
pulmonis n berna e i cidiant s lat n pao cor uima et mole
ta ppria pali et e cor i mot lit inuoloto · a tormnis · Sec
te maifeste apper e a i intq mouc ap at manu uoluntarie a
ad agit et potuac motu e trudis ti ap mot timoris qua
alia res pt in uet mbs moueribz uoluntarie te ut debilitat

n͞ p͞ cōplē suū motū. Mouet͞ g͞ ptē l3 cōplē n͞ p͞ t ēē debilē cōcetū mo
uet͞ sem͞ t morbz iti t ēē debilē mot͞ ītēdis q͞ n͞ itedeb͞t cōplē t
n͞ p͞ ip͞ debilitate uirtutis. Et io patē lo tmor n͞ ē n͞ i mēbs n͞ ē mot͞ uo
lūtari cētrū p͞ attēbi cordi q͞m l3 mot͞ cordis n͞ sit uolūtari i hac
n͞ q͞ n͞ ē loco uolūtarii q͞ mot͞ uolūtari ē ab alīq n͞ ipedi
tē g͞ aliq͞ tc p͞t tn͞ adueīt cordi motū suū nāle cōplē n͞ p͞ g͞ cor
cōplē dilatatur n͞ cōplete cōstrīgi. Sz ad utrz festinat t uentrū pa
gr t tal͞ mot͞ frequēs agitatō ad hēi t hēl appellat͞ timor cordis
c͞ g͞ pdūcat sincopī t morte. Io diligēt͞ aduertend͞. So itellīg q͞ cor
p͞ apm ī hē t ī sua capsula n͞ q͞ a pa ueiat ad cōplemētū q͞ cor
ē idignitatis n͞ t n͞ p͞ pa tn͞ lapsū usz ad cōplemētū u͞l3 for
te p͞ aliq͞ tn͞ pati o͞s morbos q͞ntū usz ad sui cōplemētū n͞ cū
qūte sit o͞s mort͞ i gn͞ic. Sz bn͞ p͞ q͞ pm͞ l3 cōplemētū n͞ antea cū
aduēnīt mors eterneas. Et io no͞ q͞m l3 calid͞ t sicū cōtact͞ n͞ tn͞
p͞ bn͞ cōt i cētrū uno i cardiaca ē utz debilitz uirtute l3 diu
ta q͞ frutas fact͞ h cōpimdo t caliditas exulando t q͞ ē ē sudore ap
pellat͞ cardiaca diaforeti. Et p tanto actū aīe p͞ cāte cordi
acā timor t tristicia gaudiū t letitia. Et no͞ q͞m l3 tīoi hēat
mēbū debilitare n͞ b͞ bn͞ p͞ cōpete i timore ē ut debilitat͞ ip͞ mēi
ciutū. Rond͞ utrō q͞ sic͞ maiorane t bugloss͞ ē garioph͞
mēbi ualet i timore cordis t cardiaca pulch͞ t potulāe si ta ēē fiu

Cap^m. xii. De Sincopi.

Sincopis ē abla t cor mudificatū
cō chus t mot͞ i toto cor͞ h maiore pte ip͞ debilitate cordis
Intelligēd͞ n͞r ista nūz q͞ timor t sincopis n͞ differūt n͞ p itensū t re
missū q͞m cāe sr͞ debiles i timore l3 sr͞ fortiores i sincop͞. Et io ēē et
t curō magnā cōcīa hnt. So itellīg q͞ cāe imediate plur
ēē sincopis duct͞ i. ē q͞ fac͞ subito adcumlacōz caloris i corde.
Cā. Cāe sincopis q͞dā sr͞ extn͞ q͞ ē sudor nimi t balnea nimi
t uenenū assūptū t morsz reptiliū. subita calitas nimia et
fragilitas fames t corpis fīstu t ē q͞ subito i amit t nimia replō
cibi t pot͞ aer calidior t sulfuriu t aer pestilētial͞ t uicit t ip͞
accidētia aīe nimis i tristā ē gaudiū t oīa cōsilia. Cāe itn͞ et
ē pullōes magne mēbz cor͞ i lēb ip͞ apoplexia t epili
sia t sic͞ pz i pullōibz q͞ sic ē nimia replō t i amicō t sic͞ pz

Marginal notes: cōplete sū i ipedi⁊ ita mot͞ cordis ē ab aliq n͞ i pedit͞. | t ēē i q͞ fac͞ ad cōd͞ea cōz caloris i corde

mistor' et emo
rois· et i umu
o fluxu

unio appetitu et lotumo et dolore stomachi et mordicatione eius et hec pz i co
et yliaca et fluxu ventris et i membris et hec pz i unmo fluxu sanguinis ma
et hu[illegible]cacione uenas et i humoribus corruptis exeuntibus i epate et i splene
e uapores uadunt ad cor et venit i sincopis propter cor' umua replo
aut opilacionem aut propter i amittere umua aut propter umua cord' calidi et humi
et subtili et tri et humor congelat et propter fe pestilencialem et propter pri' pocu
et propter dolores et propter accum itela quam senciunt fe et propter uulua apam et to
me et dolores fortissimos et omnes labores tam alios quam coales uirt
i ii assuetis et oia talia quam subito conculcant calore i corde aut spiritu
cuius exaltari sindem e· Sig'. Signorum quedam sunt que significant futura
sincopum sicut e timor cordis et mutatio coloris faciei i ii usu colo
et mutacio pulsus i puir et tardi et sinitas ex[illegible]tatu· Signorum quedam
q. sunt demonstrant pretium sincopis sicut e ablo sensus et mot' et pulso fo
manifest et mortificatio faciei et oia illa quam dicta sunt lib· ii· sen' planeti
sig' distintia it os spes sincopis et sit sincopi et mortem· Signorum quedam
dicta sunt quam significant cas et si sint cae puntie hec p idictu assidui
bu i uestiget et si sint propter passioes uib' et cogito het p idictu illius
sincop· sa oi ca manifesta tam extu quam i tullem et ucuituo
signum e q sincop e propter passioes cordis et cal' sincopis e passionis
mor'. Inuestigetur g' singule partes cordis et u effugiet te aliquid
si sint dcalitas i uirtas replo i amito· calitas fitas ueneni
nec q sapor odor horribil' e i ore ahe cae sunt satis manifesta p
nostici? Si ac ex longo tempore paciat timore cordis et subito uen
sincopis expeditu e uegociu que cita· Si c' ac paciat longe
copi et color faciei sint mutat i liuore aut uirore aut migdie
calauit ina· Si subito ueniat sincopis et si oi ca manifesta sincop
sint longa consumatu e· Si alic sincopizati dicitu sint
uu sicut e paul· etc· al· l· q pulsus fuit i ultis itus i uarii
sint ussim e ontlu ii q cuic tribuiu apportet. Cura
opinio i porio et alr p· sicut g' mortal' ii appetitib'
prim sic diu sincopis ad e pa g opio e q sic' ex ma e
no alpo· aut e sale et aceto et fiant ligaciones ex[illegible]tatu dolor
q ponunt i aere claro et q uocet pro noie i aure alta uoce
membris· etio paciat aqua ro· iniecta i facie ex alto aut aqua

aiibz .i. si sincopis est propter nimiam tristiciam aut propter nimiam replecionem aut propter flux-
um nimium. Quare debemus applicare aromatica naribus frigida in calida causa et si frigida
causa tunc pulverem aromaticum naribus insufflare non in uno tantum. Si sinco-
pis est propter fluxum causam [illegible] et tunc apponantur naribus galbanum et
assa fetida et alipta muscata in frigida. Unde debemus ad bibendum ad biber-
vinum. Set diversificatur quoniam si causa sunt in [illegible] tunc detur vinum cum sodio car-
nium et si causa fuerit calida detur vinum frigidum cum aqua frigida et si causa fuerit frigida detur vi-
num in aqua calida et si fuerit propter replecionem detur vinum aromaticum purum. Set in ipsa
[illegible] vel aperiamus os cum cultello ligneo et teneamus linguam et dentes cum
[illegible] et pocionem muscata. Unde [illegible] apponantur naribus stimulatoria et
si stimulantur bonum et si non statim fugiat medicus hospicium in salutato
[illegible] non sunt in porcionibus [illegible] timent quod veniat propter porcionem [illegible] aut quia [illegible]
de [illegible] et alias non [illegible] aut quia patitur timorem cordis. aut est [illegible] formido-
losus et sic dicitur [illegible] ad aromaticum [illegible]. Sumat igitur [illegible]
[illegible] in succo citoniorum aut vino aut aqua rosacea aut acetosa aut [illegible] aut sodium
carnium aut quod accipiat de dyarodon [illegible] aut [illegible] rosacea aut dyadragaganti aut pocionem
muscatam et ita de aliis aromaticis [illegible] precellenti. hiis visis ad
curam ad [illegible] diversificatur causa. Si igitur proveniunt ex causis primitivis
vel ex [illegible] [illegible] curentur illa per sua contraria [illegible] et [illegible]
in locis suis [illegible] [illegible]. Si fuerint ex venenis detur [illegible] talia [illegible] contra
venenum. Et si fuerint ex accidentibus anime induceant contrarium ut si ex gaudio
inducatur tristicia et applicetur frigidum et cetera et si ex sudore [illegible] et appli-
cetur santalis et camphora et si ex fetoribus restringuntur cum aromaticis [illegible]. Et
si ex [illegible] [illegible] cum [illegible] ita de aliis omnibus et ideo est [illegible]
reducamus ad [illegible] causas .i. ad nimium calorem aut ad nimiam tristiciam aut ad
nimiam replecionem. Ponamus igitur quod calitas sit in causa detur [illegible] acetosum
[illegible] et omnia frigida [illegible] et camphora et domus sit [illegible]
[illegible] angusta et porte [illegible] tonales et [illegible] domus aceto et aqua
[illegible] et solus [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] rosacea et camphora et similibus aromaticis [illegible] in [illegible] de
timore. Si autem sincopis veniunt propter [illegible] dentur aromatica [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] de aliis [illegible]
[illegible] de timore et dentur omnia [illegible] et [illegible] per [illegible]
[illegible] est aromaticus [illegible]. Si autem sincopis fuerit ex replecione et replecio

[Margin, beside "formido-": lo]

[Margin, beside "pocionem": dyacaminon]

[Margin, beside "aut ad nimiam tristiciam aut ad": aut ad nimiam in [illegible]]

fiunt et stom̄ induant uom̄. Que uomice frequēt̄ dēe ie. t ti replo fiunt
i tercia fiat disse. t ti langēs armat fiat stō i ē confortatē cib' t abūt
t ab ēx t ti fiunt replō alioȝ hūoȝ pegēt t muniunt cibz t fiat ab
stinētia sicoȝ. ut i h caū cogunt recipe cibū qm̄ ēt dat cibz ē ut
dēbiē ip̄ replēoȝ t tn̄ eū sustiniat t io dicebat yp̄o. ut q̄lma modi
coȝ in repl ē q̄ uires eg̃rum cognoscē ualeat. Cōtē u. ū distingunt
ue. ut sic debil' ip̄ i amcoȝ. aut ip̄ repleoȝ. t io fedi errores lecunt.
In sincopi g' ip̄ repleoȝ i iungit abstinētia tēperata uit' conuā
preclarū. Si a' fiunt sincopis ip̄ i amcoȝ dēt cibz subtil' t facil' dige
ms tirastur. i pua quāt dēt g' bdm̄ carnis ē inuen̄ pinus tm̄ ro
ua tn̄ t de carnibz ēns ē pua quāt uim aroticū. l' fiat ut cibz
allent gallie. l' pdices l' caro mutonina. l' lacte ē lacto igni
of. t alspgit aq ro. menta t uio macello t odore duc pal
rat fortalie. deīn alspgit uio aroticū t deīn ponīt ista i pano
lido t deīn i torclari t ex hac liūc t liuc calefiat lento igne
exhibeat t h ē mag̃ ofortatīū i ex tenuatis sm̄ hec. q' uero sūt
tens uoliut reuelare illz ad psentē diē t dent alia medicina
reliqta q̄ tn̄ sic i extenuatis t ethnas t olisptis. Sz aroticu
sp dent i pua quāt gdati t p ordine alie cāe diet i longu
is t io remin ad illa. Clarificaō] intelli q' sincopis p̄pu
ē pas cordis. hatio vec ō pulsons ē pas cor qm̄ aut' d' ema
ē p maiorē pte. Sō itelli q' i sicopi aufe pulsu p maiorem
pte aliq m remanz t h i pceptibili l' qi. alr u. ū eēt uita. Io
itelli q' pōt ē subito mori ex gaudio p' m G. i de morbo q' cau
tor nad ad ēx t ē ū sētit i de pugnā i corde restungit t fit mor
clausio t mag̃ ocilencō t i i mediaci morit ip̄ mot p̄ mo
qm̄ ip̄ pmos t h sincopis plit cāri ex ira ū tn̄ subito t i mo
ū uenit ex ira subito qm̄ h i ira fiat mag̃ exulacō t subito ūbe ex
mag̃ gāo t subito t ita fit ebullicō sang' i corde t ita cor ū cogit
se ostringe ip̄ de hem. Sz i gaudio fit mag̃ exulacō t oltima de
pdicō ē cōtinue mittat t ū gnēt t io ē dēbiē. ū cōit se muare
i ostringedo t icūc se p actus totale sufforando t forte dēit eo
ro q' se ū ostrings ip̄ caloris debitū t pu one. q'. nō q' i magno
corde cita fit sincopis qm̄ i puo qm̄ h ueloci fit caloris emissio

ter aliam et in puero sit maior compunctio et ideo in magnis aliquibus timidis
non ordinantur os in medio cordis sed cartillagines ad modum ossis [illegible]
ento desic ut ex timore [illegible] pri[illegible] vel [illegible] quod [illegible] non [illegible] est
in sincopi de causa [illegible]. autem in sincopi de splene [illegible] poros sunt claudere et in [illegible] quia
[illegible] in canum. autem aliquid in [illegible] intollerabile non [illegible] [illegible]
[illegible] calorem et [illegible] [illegible] et quia [illegible] ex alto et quia [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. autem [illegible] de splene quod [illegible]
[illegible] et [illegible] et clamoribus et [illegible] et [illegible] et [illegible]
et [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deliquium. [illegible]
[illegible] in sincopi de [illegible] quia non deliciant [illegible]
[illegible] sunt [illegible]. Capitulum xiiii. De passionibus mamillarum.

Mamilla est membrum glandulosum album ex venis et arteriis [illegible]
ad generationem lactis ordinantur ut [illegible] [illegible]
[illegible] album [illegible] [illegible] [illegible]. Passiones autem mamille [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] diminutio lactis et nimia eius exuberantia et coagulatio. Unde
[illegible] mamille in [illegible] [illegible] et [illegible] in mamilla [illegible] ex-
[illegible] et glandulae et duritiae et ulcera et corrosio et fistula et nimia ma-
millarum augmentatio et [illegible] [illegible] agitur de lesione mamillarum et toto
[illegible] de istis [illegible] [illegible] [illegible]. Lac non multiplicatur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] lac [illegible] [illegible] [illegible] et malitiam eius [illegible]
[illegible] [illegible] lac [illegible] [illegible] ad aliam partem [illegible] [illegible]
[illegible] et ita de aliis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem deliciant [illegible]
[illegible] cibi et potus et labor nimius et omnia consimilia et fit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] fit
ex [illegible] [illegible] [illegible] et mulie. Signa. Si fuit ex [illegible]. autem albi
[illegible] autem laboribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et si fuit ex [illegible]
[illegible] ex [illegible] et quia [illegible] est [illegible] et [illegible] et [illegible] et si est ex [illegible]
[illegible] [illegible] male [illegible] cognoscitur ex [illegible] toti corporis [illegible]
[illegible] est [illegible] si fuit ex eo. cognoscitur ex [illegible] lactis et ex aliis [illegible]
[illegible]. Et si ex [illegible] cognoscitur quia lac est [illegible] [illegible] et ex aliis [illegible]
[illegible] et si ex [illegible] cognoscitur quia lac est [illegible] [illegible] [illegible] et ex aliis [illegible]
[illegible]. Cura. Si autem fuit ex nimio fluxu restringatur et [illegible] ad
partem oppositam. et si fuit ex [illegible] cibi autem ex mala [illegible] cibi autem laboribus
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cibi et [illegible] mala [illegible] et in

iungunt eas et ocau. Et si fiunt ex aquositate dentur cibi calidi et humidi et iungantur cum
eis. Et si fiunt ex multo sanguine male complexionato ... mala complexione
diminuatur et si fiunt ex colera ... cibaria frigida sicut lac
lactuce cucurbite et melones et si fiunt ex flegmate digerantur et euacuentur et dentur ali
menta frigida et ... Et est de multa que purget et dentur cibaria
calida et humida cibaria que rem ... ex quibus generantur ... mundificentur
cocto ... et ... et amigdalarum dulcium et ...
mundificatur et ... et ... et lilii et amigdalarum dulcium ...
... et ... et cinamomi et ... Ex istis ...
... decoctio colata ... ad ... alia ... et ...
... in ... multiplicant lac multiplicant ...
... De mutatione lactis humiditate

Quando ad mamillas conuertitur ... lactis ... quando
... a ... et ... Sunt autem exubera ... lactis
mamilla in ... dolores tumores ... congestionem et calefactionem ...
... congestio seu calefactio ... propter tanto que iste tumor seu ...
... in mamilla ... lac ... in alia parte ...
... et ... et resoluatur ... et acuto ... dolores ...
... lac ... modo ... et ualde ... sic ...
... et ... et ... in ... sicut est ... per ... et ...
et ... et ... resolutiuis et ... sicut est ... et ...
... minus humiditatis sicut ... et ...
omnia ... lac ... lac mutatur ... in ...
... et resoluatur et in ... et humectetur et ita ...
... est ei multiplicatio non fiat nisi ex sanguine bono et laudabili ...
ad ... lactis in mamilla ... calefactio fit ... a ...
... quod ... lac est ... et tota mamilla ... alia ...
... quod ... lac est ualde ... et tota mamilla ... Si ...
fiat a ... resoluatur et ... resolutiuis ... sicut ... lucii ...
... et ... abrotani ... et ...
... et ... et ... lupinorum et ... et ...
... mamilla ... in ...
... calefactio fiat ... sicut ...
... lucii ... lucii ...

et aceto fortissimo et farina ordei misceantur et fiat emplastrum et plurimum addere mo-
dicum quantitate [illegible] et cetera ut terra valeat melius penetrare et apponatur sep-
tem calida [illegible] qui in [illegible] cum resolutum calefactorum et dolorem et tumorem mamil-
larum sub predicto bono regimine sed accipe vinum album et aquam calefiat et gut-
tatim cadat ex alto super mamillam et fiat completa resolutio. **De apostematibus mamillarum.**

Mamille apostemantur sicut membra alia et si fuerit apostema de
[illegible] cum particularibus [illegible] fiat [illegible] et si [illegible] est magna fiat
ex parte opposita et si non cadere et mundificare [illegible] exigentiam [illegible]
[illegible] caput mamille ponatur [illegible] repercussiva et si non est repercussivus addatur
resolutiva [illegible] aliter esset timendum quia [illegible] ad cor. In primis igitur fom-
mentetur mamilla cum aqua calida et aceto et oleo rosato et expletur cum farina [illegible] et or-
dei et camomilla et aliquantum [illegible] quantitate sandalis et misceantur cum aceto et vino
albo debili et fiat emplastrum. Deinde post illud quod maturat et mitigat. Recipe medul-
le [illegible] vitellum ovi fenugreci [illegible] lini farinam volatilem molendini
misceantur cum oleo [illegible] et fiat emplastrum. Si autem non fuerit [illegible] mundi-
ficanda in primis fomentetur cum aqua calida et aceto et vino albo debili. Deinde fiat ca-
taplasma. Recipe [illegible] ʒ. [illegible] ʒ. i. [illegible] et bulliant in vino albo debili et postea
exprimatur vinum et fiat emplastrum et deinde [illegible]. Deinde maturetur sic. Recipe radicis
lilii [illegible] ana ʒ. i. fenugreci [illegible] lini farine [illegible] ana ʒ. i. [illegible] ʒ. i. [illegible]
[illegible] cum [illegible] et fiat emplastrum et si volumus fortius operari ita quod si non est bonum ma-
[illegible] [illegible] et si est [illegible] et aperiet fiat emplastrum de foliis rute et
[illegible] cum felle bovis vel [illegible] cum calce viva et sapone molli
[illegible] cum [illegible] et est valde cavendum quod [illegible] exprimantur [illegible] dolo-
rem et si [illegible] apostemata venenosa sicut [illegible] et carbunculus [illegible] est in
[illegible]. **De scrofulis et glandulis et duricie mamillarum.** Recipe [illegible]
[illegible] [illegible] olei [illegible] et misceantur et fiat emplastrum et si fortius operari
volumus [illegible] cum [illegible] in oleo rosato et addatur modicum fellis [illegible] co-
lubrini et [illegible] vini [illegible] et fiat emplastrum et [illegible] duriciem et glandulas ap-
ponitur. **De corrosione ulcere et fistula mamillarum.** Recipe [illegible] capita [illegible]
[illegible] ana ʒ. ii. aloes [illegible] ana ʒ. i. [illegible] ʒ. iii. pulvis
[illegible] in vino claro sub [illegible] tribus diebus et tribus noctibus et postea bul-
liat [illegible] veniat ad [illegible] et [illegible] ulcere seu corrosio [illegible]
[illegible] medicamen [illegible] in omni ulcere seu corrosione et [illegible] in membris mollibus.
[illegible] mamilla fuerit [illegible] lavetur cotidie cum vino albo [illegible] bullie-

rit uirga et spica deleant. Item rx. lauro colla et aloe et pliniziter et inunc
ant et uulle et i uoluat creta et i fistula i fundat et te de lectis h tela
la b, terri i p lib de oibz istis sunt locuti. **De magnitudine mamillarum**
Alia mamille nimis magnificant. Nullum q i prius puellas aug
mentet et ut q ospetit q constrict frequent c aq et aceto. deinde eplastret
cuta et ethmolea bolo armenico et terra sigillata et li forcioa fac
uolum opem c narcoticis sic c opium mandgora i quam ipsum al
uicallago psilliu et q dicu de mamill. ut de testiculis intelligimus.
De fetore ascellarum et totius fetor ascellarum et toci corporis si diu duraint
sint eq manifesta lepra sunt, sig. rectificat q dicta et regim t p
get corpus c flori et farinacia h eriguntur huiusmodi p'cantis et fiat lubai
dein abluat i spatiu a laticio c aq decoctionis yreos. alius lat. ugin
nune. spicenardi rosar. deinde acrotizet ascelle et totum corpus sic. reclot
uat alipta muscata. sandali plinzati et rose et aq ro. l' i olo lamo
et illumnat ascelle et totum corpus. **Clarificatio**. Et istam ut mita ce glu
da p qut i uiris et mulieribus mamille sint i pectore i q b di aliis sic i pecto
re sperion sic i uaccis. al' i uet c q i ludibz et porcis. Dico q i uiris et mul
ribz sic i pectore p tanto q si illim nocumentum psiat i motu facie
i ter i produci motum et n c cont i loco honesto ppter lactationem. Sca
c q lac c sang bis coctus et n o uinuat i pectore ppter calore cordis.
Im uaccis al' et multis pecudibus n sic i pectore q i produci mot pos
tariorz liz sic i pte psion qr ul z pces illas declinat cpa tui pe
ont mot dex lac cand c pces psiores lemit motum pos ante
ssephe al' leu porac hnt p totum uentre ppter multitudiem fetuu. So
ad uiced q uiri hnt mamillas cu n lactent et mx sp p q hnt
q n hnt lac. qui b corl. i de historiis aium i uen c hir q hnt
lac ex q conte sunt fetus et hnt fetum malecim et tam c r q
n sic i uiris. Dico q uiri ure loquendo n hnt mamillas si simila
cru mamillaz sic mulieres n hnt testiculos liz sila c testiculo p a
re. si al' hnt uiri ppter decore tm ut n uideant ee diminuti n ppter o
l liz ppter decore. De causis d q n hnt lac q n hnt mcs. liz illi q hnt
mamillas carnosas bu c pole q hcat humitate quida aliam sic
lacti. si z n c uim lac et ita sunt i illo cas ppter lacte puluere n q
lac. z no. qr mamille decent i mulieribz ppter pulcritudinem timi si

quia in ipsis scilicet in duriusculis capiunt et habent intelliones secundum primi in iunis quia non
sunt ad decoctionem. Sed in mulieribus fit multum augmentum ut possit reperire de lac
te sine fine. Quarto. Concludendo que mamille sunt meliores vel magne vel parve. Dico
quod mediocres quoniam parve non possunt satis recipere de lacte in magnis quia non fit
bona digestio. Mediocres igitur in quantitate sunt meliores. Quinto. Intelligendum quod apostemata et
morbi frequenter accidunt in mamillis mulierum quoniam iuniores et quia minores
et magis rare et plures accipiunt sententias et quia sunt debiliores in iunis quam co
rum continent et ideo non ita frequentant. Sexto. Nota quod repercussiva mediocria in apostemati
bus mamillarum bene possunt applicari quia mamille approximant cordi
et membris nobilibus non tamen sunt in emunctorio et ideo foramina non sunt ita
larga nec libere repercussiva debent esse minus fortia secundum Serapionem esse ab eis diu resolu
tum tamen debent esse quia ne ad membra nobilia. Mediocria igitur apponuntur. Septimo.
Intelligendum quod lentes et talia frigida possunt competere ad resolvendum et quia de lactu
te quod est alius fortioribus resolutivis ad mulieres sicut est fenugrecum et similia. Octavo.
Intelligendum quod fetor in assellis procedit a multa et a quibus non ipse a putrefactione quam est ebulli
tio sed a putrefactione quam est ipse talis corruptio. Nono. Concludendo est quod in fetore assel
larum possunt competere repercussiva pro tanto quia non ad mundificandum non competunt mundi
ficantia et ideo non ad repercutiendum. Sed debent abstergere et mundificare et sunt
similia et sunt huius modi puta ysopus et similia. Decimo. Addendum quod assellis in
mulieribus magis fetent quam in senibus quoniam sicut mulieres corrupti magis humidi
in senibus. Deficit tamen calor movens et hic quia in iuvenibus sunt peioris regis
ut plurimum et calor est fortis et cetera. Explicit quarta particula. Incipit quinta in qua agi
tur de membris nutritionis seu post digestionem. Et in capitulo a difficultate [...]
credo continet capitula xvii.

Capitulum i de difficultate [...]
Capitulum ii de debilitate appetitus.
Capitulum iii de indigestione stomachi et dolore
et ventositate et mala complexione eius et similibus multis.
Capitulum iiii de canino appetitu.
Capitulum v de siti.
Capitulum vi de eructuatione.
Capitulum vii de singultu.
Capitulum viii de fastidio et
agnitione saturitatis seu de bulimia etc.
Capitulum ix de abhominatione et nausea
Capitulum x de vomitu et medicinis
Capitulum xi de inflatione stomachi et cetera
Capitulum xii de tortione intestinorum
Capitulum xiii de lienteria.
Capitulum xiiii de dissinteria.
Capitulum xv de tenasmone.
Capitulum xvi de recapitulatione
omnium fluxuum ventris et totum
xvi capitula seu capitula.
Capitulum xvii de yliaca passione.

Undecimo intelligendum quod coagulatio lactis in mamilla proprie loquendo non fit a frigido quia in dicto
magis coagulatio seu indurato secundum fit a calore digerente dealbante et assulante
ergo in digestiva esse grossiora et sic est a calore.

IIII

Capitulum xviii de colica. Capitulum xx de iuncturis. Capitulum i de difficultate
Capitulum xix de [illegible]. Capitulum xxi de [illegible] aurium. transglutiendi.

Transglutitio cibi est motus compositus ex virtute animali [illegible]
mouentis voluntarie et ex motu naturali. [illegible] propter quod
ista operatio est meri [illegible] in transglutiendo cibum. Nam
meri est membrum compositum ex duabus tunicis quarum tunica
interior habet villos longitudinales cum quibus fit motus vo-
luntarius. Tunica vero exterior habet villos transversales cum quibus motus naturalis. Sed cum
transglutitio fit per [illegible] cum villis longitudinalibus interioribus qui mouent vo-
luntarie et cum villis latitudinibus exterioribus qui mouentur naturaliter et isto modo trans-
glutiendi est facilis et ista lesio [illegible] cum villis exterioribus et isto fit
in difficultate. Carnositas et humiditas [illegible] exteriorem. Sicut [illegible]
habet est situata in parte anteriori ita una cibi que appellatur meri
seu ysophagus est in parte posteriori ubi collum et spondilia. Sed et [illegible] tra-
nsglutiendi alia causa est [illegible] transglutire. alia diminuitur quando fit difficul-
tate. alia corrumpitur quando fit cum timore et titillatione. Causa. Difficultas
transglutiendi alia venit propter nocumenta que veniunt ipsi meri. alia venit
propter nocumenta que adveniunt membris vicinis. Si propter membra vicina sicut propter dislo-
cationem spondilium. aut propter squinantiam. aut propter [illegible] et maliciam [illegible]
aut propter [illegible] que transgluciunt et ita de aliis. Si autem venit propter meri hoc accidit propter
[illegible] aut propter maliciam complexionis. aut propter apostema. aut propter ulcera. Malicia [illegible]
[illegible] est calida [illegible] frigida [illegible] sicca [illegible] humida. Apostema [illegible] fit calidum [illegible]
adveniunt in propter debilitatem virtutis [illegible] quod precipue fortes egritudines. aut [illegible]
[illegible] aut [illegible] convalescentes aut senes. Signa. Si fiunt propter dislocationem
sentitur dolor in collo et spondilibus et [illegible] et non [illegible] dorsum et si fiunt propter
[illegible] sentitur dolor in mamilla et pectore et [illegible] os clausum. Et si fiunt propter
squinantiam et aliis cognoscitur ex illo. et si fiunt ex nocumento [illegible]
[illegible] et talia cognoscitur ex illo et [illegible] si fiunt propter [illegible] transglutiatur [illegible]
[illegible] et talia. et si fiunt propter debilitatem facile est cognoscere. aut [illegible] aut [illegible]
[illegible] aliorum morborum notorum et ita de aliis. Et si fiunt ex mala complexione
[illegible] quia transglutiendo fit paulatim et cum labore et sine dolore [illegible]
calitas ad est [illegible] et asperitas. Et si fiunt ex frigiditate ad est [illegible]
[illegible] et [illegible]. et si fiunt ex humiditate ad est albedo lingue et saliua [illegible]
Et si fiunt ex siccitate ad est ariditas lingue et [illegible] et si fiunt [illegible]

in transglutiendo pariter transglutiunt querele. et si apostemata sunt calida dilatentur ut
dictum est de mala compositione eorum. et ... et si apostemata sunt frigida dilatentur ut dictum
est. et si sunt ex ulceribus que est causa aliquando fiet cum linapio et acetum et ... dolorem acuta
et si causant duri et unctuosa in. Apostema. quod autem procedit in ... et
... timor ruptura apostematis suffocant alia etiam omnibus manifesta. et ...
in post transglutiendo que etiam. Cura. cura curatorum ... ...
... nocte. post quam ... ad ... quod diutissime teneant in ore et quod pau-
latim transglutiant. Similiter quod in illo etiam nullus ... ...
... ... mediantum. etiam est quod quando mediana applicatur ab ...
quod applicatur collo et item duas spatulas que ... illas duas partes ...
... ... ad ... ... reddendo singula singulis. Si
sunt ... dislocationes apponantur ventose et ... fiat et alia que competunt
in dislocationibus. et si sunt ... squinancia quae specialiter ... et si est ...
... expellitur. apponatur lenitiva ... et ... et talia et si sunt
... debilitate ... confert ... sicut ova sorbilia.
medulla ... ... et ... ... volatilium et pisces ...
... ... collum cum oleo ... ... et oleo amigdalarum dulcium. et utatur ...
... ... et utatur lacte et ... et si sunt ... mala
... fiat ... et si sunt ... mala ... ... utatur ... ...
... et repleatur collum ex ... ... et ... et ...
... et spodio et utatur istis pillulis que diu teneat in ore ... ...
... ... maioris et minoris ... ...
... ... et ... et fiat pillule et utatur lac-
... acetolo et portulaca et lactuca et portulaca et ... et ... Si autem
sunt ex mala ... ... oleo laurino et costino ...
... storax calamita ... castoreum amoniacum ...
... lana et ... collum et item duas spatulas et utatur istis ... diayris.
... ... nouelle ... ...
... fiat ... de maiorana ... et ... calamento ...
... et ... et ... si sunt ... mala ... ...
... ... et utatur ... et ... ... et utatur ... et fiat
... ... mala ... ... ex ... ...
... oleum ... ... et ... et ... ... ex mala ...
... fiat ut dictum est. Si autem sunt ... apostemata ... ...

tud ep[ith]im[a] s[upra] collum et ite[rum] spatulas q[ue] p[ar]ti e[st] man[ifest]um et p[ar]ti repe[rcussiu]um
R[ecipe] · iiij · le le ... le malue · le portul[ace] · le lini · fenugreci an[a] ʒ · j · b[u]l[liant]
in[ter] tortis et misceat[ur] c[um] m[u]cillagine psillii et te[n]d[atur] s[upra] locu[m] d[olen]tem
a p[ar]te p[os]t[erio]r[e] et reliq[ua]m regimen lic[et] c[ur]a[tio] te[n]ta[ta] c[um] i[n] mala [com]plex[ionis] ca[lid]e et si a[p]p[ar]ea[n]t
tum tam[en] p[ost] illud ep[ith]im[a] s[upra] collum et ite[rum] spatulas R[ecipe] · gallia[m] · a
moscata[m] ... resolua[n]t[ur] i[n] olio lauri[n]o et c[um] ea fiat ep[ith]im[a] et si e[st]
difficul[tas] masticac[i]onis ualde addant[ur] istis piretru[m] radix a[n]tho[ra] i[n]
os et reliq[ua] s[ed] te[n]ta[ta] c[um] i[n] mala [com]ple[xione] fr[igid]a · si a[utem] ap[ost]e[ma] fuerit r[u]ptu[m] fiat
tal[is] p[ot]io · R[ecipe] · ... · ... · ... · ... an[a] · ... · carica[m] · v[n]c[iam] · i · p[ar]-
liqr[itie] | mud[a] marrubii an[a] ʒ · i · mellis · lb · i · fiat decoctio lb · i · et s[emis] · et utat[ur]
i[n] gargarizando colla[n]do · Si a[utem] fuerit ... ulcera q[ue] sit i[n] mer[i] · utat[ur]
i[n] potu · R[ecipe] · ... · ... an[a] · ... · i · liqu[iritie] · mud[e] v[n]c[iam] · i · psilli
... dragant[i] · g[um]mi arab[ici] · an[a] ... · ... le ... an[a] ʒ · i · mell[is] q[uod]
s[ufficit] · fiat decoctio lb · i · et s[emis] · q[ua] utat[ur] gargarizando diu et ...
te[n]e[n]do i[n] ore ... paulatim colla[n]do et c[um] h[oc] te[n]eat istas pillulas in
ore · R[ecipe] · ... · ... · caseal[is] · dragant[i] · g[um]mi arab[ici] · amid[i] · an[a] ʒ · i ·
... c[um] melle et fiant pill[ule] et p[ost]ea utat[ur] lacte · et q[uo]d sit ... lac
... et ... uolunt mud[e] R[ecipe] ... exthat butyrum et ... uo-
lunt agglutinari n[on] exthat. Clarificatio. Intellig[endum] q[uod] i[n] pillulis et ...
ibus mer[i] · [com]p[re]h[endun]tur lac n[on] caseli[s] ... licet ... et ... dubitari q[uod]
q[uod] n[on] ... lac ... mala [com]plex[ione] ... et sic ... deliciant ...
... et ... d[ico] q[uod] ... q[ua]n[do] uolumus abstergere ... lac ...
... ad q[ua]e p[ro] q[ua] n[on] ... lac i[n] ... calcar[ia] n[on] ...
... ad q[ua]e ... consolida[n]do ... rume
c[um] ... abst[er]g[ere] et mundificare et n[on] alterare ... ad q[ua]e ...
totiens | ... uarie ... q[ui] ... et ... Ca[pitulu]m · 4 · de debilitate appetitus
D[e] ... cibi et pot[us] c[um] appetit[us] ... inam
... secundus ... appetitus ca[nin]us et ... cibi ...
... appetit[us] ... pot[us] ... deficientia ... p[ro]p[ri]e
... ... p[ro]p[ri]e mer[i] et digo ...
... ex ... et ... talis ... tractatio e[st] ...
... tractatio ... corrupt[io] ... a ...
... et ... agit[ur] ... n[on] ... et ...
Ca[usa] · Ca[usa] debilitatis appetit[us] · a[u]t e[st] ext[r]i[nseca] a[u]t i[n]trinseca · Si extr[insec]a ...

e minna caliditas resoluens. aut siccitas mortificans. aut nimis labor et ex
ercitium. in .n. li3 a primo appetitum itendunt cum pt'ea diminuit et talis diminu
appetit e cum tale hora in qua coluerint comedere et tempus certum et aer uene
nosus diminuit et replexa et caluria fastidiosa et ociu et accidia dicetur inmu
pt' aq bene et talia. si a' fuerit pp ca in tun q's iu e aut pp stom. aut pp ali
a mb' et si pp stom. h e pp ca. aut pp ablo3 uias stitie stom ex li3 q
pp n uecit a cibo et ita n sentit in amicoz sua. aut pp mala cplo3 tria3
sto'. aut pp nimium calore. aut pp magnum nimium ut ternam uecit cerp
a bi a auferat aut minuunt appetit pp alia mb' et h e sic in mania et
mlia q oblivisceatur et n ymaginantur. aut pp [illegible] aut pp fe. for
te. aut pestilenti aut emnitas aut pp fluxum uentris. aut q repleti n uir
tute uiliaz ad stom. aut q manus intra et t e pp nimium fluxum me
stroz. aut pp pectoz. aut e lapsum fluc i q'b3 dm. aut pp [illegible] aut pp co
ceptum. aut aptita. Sig̃ Sig̃ s' caus manifesta ex indicio et q ant
s' nobiles pp egrituer pedentes n qm uecit pp stom. ut a' qm uecit
pp ablaco3 [illegible] sto'. ca s' sig'. pmm q n' appetit. sm q cibum de
lectatum remuit. tertium q si credit acuta et mordicatiua sic simpis
pip et pt'ea potz vinum purum. n' gnat ex istis. Si a' cum fuerit frig'
s' sentit i digez et uentosi et e puo sitis. Si a' fuit caliditas sentit
calor et sitis. alia oia caus manifesta s' diligenter inquirenti. pnosti'
Ablo appetit' si diu durauerit mortis e signum. Cmodo appetit si ue
nit pp siccitate mali e ualde e siccitas acuat appetitum. ois debilitas
appetit' i oi morbo cerco pessimum e. Cura In curatione appetit' debemus
uitare caseum et butirum et oia unctuosa. ea a' que puocant appetitum
s' oia acuta et aromatica ut s' cepe et allia et porri et mastiu et sinap'
et pip et cinamomu et garioff' et spicanar' et muscu et oia scriptura
ut s' mita absinthium. mastix. th'. storax calamita lignum alo
es succus citoniorum sumach. berb'. ro. galliam lauda et oia acetosa
ut s' acetum vinum maloz g'. succus acetose. acetositas citri et citri glo
et limonu et cortices cou. codite et os confectiones q fuit ex eis et u3 tria
ea et ruetarium. et poco. mantia et diacitonite et diab'. opi amarite zuc
c'ro mel. ro. et talia. In ca g' ca. dent sua scriptura calida et ca
frigida dent ca. aromatica stip' cala In oi g' defectu appetit lardet gal
lina e lardo. et garioff'. et allee et deum alpgu' aq ro et uio m'

tello et odoreet frequent et multis inebr. ualet oliue condite per lica condi-
tur per quas condit pinas sala. quia conditum ducellanie castanee et cum et talis tu
te toucte. huius uitis ad procliana ueniam. Si malaria appetit ueni
et ipse debilitas quod stomachi est purget eclebi et mundificet et conforte cum aromatibus.
deinde utatur primo electo. ix. pociones in diamargarithe. diapalis. ana lib. i. misce
atque fiat perca pulli de alquota mica et cotidie de mane tum glutiant
tres integras. Deinde post hoc utatur tyriaca et metridato. Si autem ueniat ipsa ma
la cum frigiditate et humiditate. autem utatur digestio cum oximelle squillitico ubi bullierit ysopi
absinthium et menta. deinde purget cum yerapigra. acuata cum aloe autem purget cum
mirabolani. kebul. deinde utatur isto electo. ix. diaciton piperon. diacuminum
cum. diagalange. diaanisi. diacimb. ana lib. i. misceantur. deinde absinthium bullit
menta mir maiorana. mirra cypressi in oleo laurino et lana intingatur et stomacho
apponatur. Si autem fuerit ipse cum calore tunc digestio in cum oximel et sir acetoso et
sir limonum et iulep rosarum in bullierit sandali spodium rosarum cum pluma caprico
et citonia cum absinthi foliis absinthii. deinde purget cum manna et cassia fistula autem
cum mirab. cit. autem cum electuario reubarbarata. deinde utatur primo electo. ix. tu la
dali zucaree rosarum carnium citoniorum conditorum cum zuccaro. diadragaganti. tum ana
misceantur. deinde bulliant rose sandali citonia. acetositas citri in oleo ro-
et lana intingatur et stomacho applicetur. Si autem fuerint ipsi splene de oppilet et a
malia mundet et ei ipse acceptum utatur oxizacro tepido et uino antiquo odori
fero et utatur primo electo. ix. diacetonite pociones incarne. ana lib. i. conficia
tur gloriosum quam misceantur. alie autem omnes cause contrarie sic dicte in locis suis sp
eciem ad temperamentum reducantur. Si autem fuerit cum lac et iniuriorum purgando det lac
et uinum carnium cum aromatibus et oua sorbilia et dieta recipienti. Clarificatio
Respondeo quod ablo uel diminutio multum nobilis cibi in morbis cronicis est malum
signum et malum in se est aliud plus quam esse tum cibo et malum in cronicis est malo
ex plo uideatur contra. Sed notandum quod frequenter accidit quod aliquis perdit uel appetit
et accidit quod qui cogit incipit cibum tenere et pera torrere et multum appetit contra
et cedit et hoc accidit quod aliquis perdit uel appetitum et accidit quod quam et hoc accidit quod q
uis appetitum a corrupta cum ipse cibum acceptum excitat. autem quia cibus acce
pt destruunt eius diminutionis appetitum. ut ubi est. post quod adest ambitus appe
titus ipsa mala quod priorem sic et quod incipiat comedere cepas et alia. et cum augm
entat appetitum quia cibus debilitatem eius. autem si cum esset ea et ipse accipere acetum et
tunc appetitum quod cibus debilitat eius. autem si cum ca et in accipiat acetum et
ulia. Diminutio quam appetitum cibus in cronicis augmentat appetitum quod q

lucatur. at quia i'ficiunt. sto adiuuandum quia non est in hoc duas causas con
as concurrere ad effectum unum. unum l. per se et alium per accidens. ideo non est
immobile licet appetitiua seu attractiua seu detentiua seu tunc
gitiua deficiat ipsi calori et ipse tamen est extendit. quia licet calor tempe
ratum ualeat ad hoc tamen est conceditur corrugat et dirigit et exaltat et reg
ditur tamen et facit hoc quia mortificent. ergo nota quod licet attractiua dirite
et per se non confortatur expulsiua ut quia delectant albuginem et mundifi
cant super quia ituite coadunant. licet sint dissoluta. quanto intelligendum quia licet
detentiua seu appetitiua seu attractiua stomachi est composita ex aliis et nulli tamen hoc non
est in toto corpore licet in stomacho addetur aliis et quia ab eo attrahit et quia arcmonas et
quia non solum ipse se appetit. licet et ipsum totum corpus et ideo non ordinant ut stomachum seu
tus in amarum luna et ad hoc sunt quia aliis stomacho. alium aliis similiter inicia
mino appetitu. alium quia non sentiat aliam quod minuit in amechas ut att
hunt ab epate animam in stomacho licet digerere et licet minuit in intus est lubrificat
propterea tamen calor attrahit ad stomachum quia non fiet non nisi attrahit et lu
gue habet altercatione. vero intelligendum quia licet appetitiua eius licet ipsa totum
corpus licet et stomacho nota tamen est unus et non alius per tanto quia attrahit alimentis
et a primo et ideo est superius licet illa stomachus est composita et tamen est totum. vero notandum quia
stomachus ceperit mittitur. hoc autem uno in ex lacte quod est in uenis lucis ceiro
ribus et in interioribus aliter fruitur etc. vel. Sed mittitur ex chilo h. G. idem uenu
tibi ubilibet et in ampli. sed illum amplum corpus quod mittitur et est. pro mu
tum in tempore tamen ex lacte attracto a uenis miseraicis et epate non in hoc est
difficultas. licet quod iste tamen meli et plenius mittit et se de hoc longi
sermones quia quidam dicunt quia ex chylo. sed mihi uidetur rationabile meli
us vero ex lacte quod est in uenis interioribus stomachi licet nec non est locus ponendi quia et c.

Intelligendum quod interius habet magnam **Capitulum 3. de digestione stomachi et debi**
sentenciam et quia unum sub alio est **litate et mala complexione illius.**
ut prius et calidos tempore se esse. aliud auget. aliud minorat aliud corrumpit digestiua est stomachi
et hoc totum agitur per interiorem et exteriorem et quod aliter cauit. Eius autem digestio
stomachi augetur. at minoretur. at corrumpit hoc est at ipse causis extrinsecus et ipse
intrinsecus et ipse extrinsecus autem tamen ut ira tristitia. sollicitudo et est hoc uenit ipse dicitur accidentia
quietate cibi et potus addita. at diminuta. at ipse mala qualitate. at ueneno
sitate et ita de aliis quod est diuitiis et luxuria. at cibi in ordinate sumpti et
ut quia semel supposita sit totaliter. at est dum ponitur super semidigestum. at quia hora

colera lumbrici excitant. aut quia corpori non sunt completi. aut propter minimum mo-
tum et digestionem ingerant per quietem. aut quia aerem nimis distemperant. aut propter e-
pulam et vomitum et alia omnia similia. Si autem sunt propter causas interiores aut hec est propter
stomachum aut propter membra alia. et si sunt propter alia membra. hoc est propter passiones cerebri
et renum. et in de aliis. aut propter passiones cordis sicut est sincopa et similia. aut propter passio-
nes epatis quia mittit ei minus de eo. aut propter venas miseraicas aut propter
[illegible]. aut propter splenem. aut quia mittit stomacho melancoliam in minima quantitate et acetosi-
propter passiones intestinorum et in de aliis membris que per se mittunt superfluitates
ad stomachum. Si autem in digestione fiat in stomacho [illegible] est propter [illegible]. aut [illegible] male
complexionis. aut male compositionis. aut solutionis continuitatis et adveniet in digestione [illegible]
doloris et [illegible] debilitatis. Et si sunt propter malam complexionem. hoc est quia nimis calida
aut [illegible] frequenter accidit ex [illegible]. aut quia nimis sicca et ducit ad [illegible]
aut quia nimis humida et ducit ad [illegible] et accidit [illegible] in digestione non solum ex ma-
la complexione simplici et composita est [illegible] ventositates et [illegible]
tates et humores ad stomachum delegatos. sicut est [illegible] aut [illegible] aut mag-
[illegible] aut non [illegible] et [illegible] et alia et adveniet [illegible] propter [illegible]. sicut est apo-
stema [illegible] aut nimia [illegible] quantitas. aut [illegible] et de aliis
adveniet [illegible] propter dolorem [illegible] [illegible] est debilitas propter
longam abstinentiam et similia. aut doloribus in [illegible]. aut propter dolorem aliorum m-
[illegible] et similia. stomachus patitur ablationem digestionis [illegible] in [illegible]. aut mo-
[illegible] movetur in stomacho et [illegible] patitur corruptionem [illegible]
[illegible] in eructuatione. aut est [illegible] aut [illegible] male [illegible] et [illegible]

acetosa ^

Signum [illegible] intellectus est quod est [illegible] dormit [illegible] surgit a corpore sentit [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] in hora solita et [illegible] est [illegible] digestio
et non sentit eructuationes neque ventositates surgit. neque [illegible] non dolorem
neque aliquem locum [illegible] neque sentit aliquam [illegible]. neque sunt in corpore
[illegible] neque [illegible] sicut [illegible] quod stomachus optime [illegible]
cibum. [illegible] et sunt [illegible] et tempore sufficientes et quod [illegible] sunt digestio
Si autem illorum aliquid. aut multa [illegible] per [illegible] digestionis [illegible] alia [illegible]
alia [illegible] quod [illegible] apparent [illegible] et si sunt ex causis [illegible] ut
[illegible] et [illegible] et media in [illegible]. et si sunt ex passionibus
aliorum membrorum a stomacho [illegible] diligenter omnia membra [illegible]
a non [illegible] et si sunt propter stomachum et sunt mala [illegible] sentitur calor
in stomacho et [illegible] et sitis et male digerit [illegible] et [illegible]

et leditur a calidis. et hec est huiusmodi indigestio ad eius ponderositatem et agravationem et omnis
amaritudo et hec quantitate et qualitate cole existente accidunt vomitus et corruptiones
indigestiva. Et hec fiunt propter malam complexionem frigidam, sentitur frigiditas et pruri-
tas lingue. et ut plurimum accidit in hieme et quia male digerit res diversa-
liis digestionis et leditur a frigidis et iuvatur a calidis et hec est huiusmodi indigestio ad eius
ponderositatem et agravationem et hec est secunda est acetositatis et ita de aliis qualitatibus si-
militer in qualitate et hec est mala est stipticitate et hec est extraneitate est dulcedine
et hec est ex humiditate est saliva multa. et hec est propter siccitate est saliva pauca
et quandam ariditate et propter que est magnus dolor et nausea et hec est
propter dolor continuus est dolor pungitivus et cibus in stomacho primo moratur et quando non
ad continuum est vomitus et hec mittit ad villos et idem fiat in intentione
et est nausea et hec est propter dolorem est malicia doloris et non eveniunt
propter mala complexionem diversam et propter dolor continuus et hec est ex debilitate dige-
stiva ex etate et tempore et complexione et consuetudine et propter morbos qui precesserunt et
quia non debiliter sed quia naturaliter debilitatur et ante alie in stomacho ex
vomitus. Pronosticatio. Dicitur in digestione stomachi est mala et potissime corruptio
quia non fiunt per alias digestiones et quia radix est et origo est tercie omnium
cruditatum malarum. Avicenna de epilentia. lepra scabies pustulis et alia.
vigilate quia hec est in qualitate accidentia in digestione et habeat omnes necessarium
enim est de validius et quia non putrefiunt. Si non expellatur et augeat in facie pustula
et colorem et est rubea et livida et magis diu manere non potest quia non est liviore
vene, et corruptiones mundificant non potest propter epilatione ad locum qui digerit stomachi
digestione a dictamini. Curatio. Si in digestione fiunt propter accidentia anime in mun-
gat gaudium et leticiam et hec fiunt propter expulsionem et repletio fiunt nove ... in
iugat vomitus et fiat abstinentia et sompni longi et exercitium temperatum et
balneum et dentur cibi faciles digestionis et dentur aromatica stiptica stomachum confortantia
sunt diarrhodon et diacamicon et tria sandalorum et dicit G. de ingenio sanitatis quod in
hoc conveniunt sompnus et vigilia. sompnus ut fiat bona digestio et caloris reno-
vatio vigilie propter expulsionem superfluitatum et hec fiunt propter stomachum primum dentur cibi
digestibiles in parva quantitate et frequenter. et hec fiunt propter cibum per contrarium reducantur
et ita de aliis causis primitivis. Retentiva quod dolor et hec fiunt propter cruditates a
... a stomacho continuet illa diligenter et curetur sicut dicetur in locis suis
in ... capitulo de quibus in illo loco ponitur et hec fiunt propter accidentia stomachi curetur sic. De
accidentibus stomachi. Si accidentia fiunt cum primis ordinetur dieta convenienter ...

ē ordeatū auenatū amidū spinarchia lactuc. lac amigd. ⁊ aq
ordi ⁊ sir. iulep. poma cocta ē zucc. pira mata ⁊ oīa dent actu
calida nllo m̄ prouocet uomit ⁊ io oīa dent lenitiua stiptica ē stup
tacio [illegible] piae dissolutiū det [illegible] in pinis [illegible] si ptisana [illegible] fiat ēpl
dein post ēplm sup stom. d. portul. plantagi ⁊ absinthio [illegible] ē aq
ro. dein utat tū sir. rx. absin eudi. fiat lactu aū ʒ. iii. iiii. le [illegible]
d gnti [illegible] mūd ordi aū ʒ. i. p[illegible]. xxx. pinis zucc lb. v fiat sir
dein pget sit distēpet i ptō sir ⁊ aq ordi ʒ. i. ⁊ ii. bulliat mūd ⁊
det an dic ⁊ de i ra decoctiōe det q[illegible] i digiūt ⁊ alia u. dein fiat
aliud ēplm sup stom. rx. absin eudi. [illegible] maluē ro. aū ʒ. i.
mastic ʒ. i. carie ordi ʒ. ii. q[illegible] sal ⁊ bulliat ⁊ fiat ēplm ⁊ si uo
lum fort mastice addam lucciū apii ⁊ auxūgiā gallie ⁊ anc
tis ⁊ si antiquet addam ēthis spicā nar. bdelliū ⁊ dactilos ⁊ si a
q[illegible] fiut [illegible] i pinis fiat ēplm de absin ⁊ ro ⁊ camo ⁊ apio ⁊ p
ea addam ē uolum mastic maluā sinui tē seni. spica nar. mal
tic ⁊ thus fenugrēcū ⁊ se lini ⁊ si p longaret ⁊ oct [illegible] duni
addam [illegible] bdelliū amoniac. galbanū ⁊ utat tū sir. rx. absin sūm
tatū seni. iiii. lopi. capill [illegible] aū ʒ. ii. mastic ēthis spicenar. ro. aū ʒ.
bullis ro. ⁊ pinis zucc. aū lb. i. ⁊ fiat sir. ⁊ i sir. distēpet ʒ. i. [illegible]
p ⁊ cribrat ē decoctiōe iiii. lopi ⁊ absin sp [illegible] q uomit n̄ prouoc
unq stiptica sepent a mataris n resolutis sedet dolor ē auxūgi
⁊ camo ⁊ mellilotō ⁊ talibz ⁊ ita de mlibz noiatis p[illegible] olm ⁊ la
na [illegible] a[illegible] ⁊ i de aliis ⁊ si fiat i digō [illegible] mulna fiat sir. **Cura**
uulinū stomachi utat i pinis [illegible] sir. rx. orizac. [illegible] mell. aū ʒ. i.
mulceant ⁊ bulliat i ercoiox. absin aū ʒ. i. ⁊ det de mane ⁊ [illegible]
aq ordi. dein det [illegible] ē decoctiōe ordi ⁊ absin. dein rx. d gnti. gu
ar. mastic ēthis. [illegible] aū ʒ. ii. conficiat ē [illegible] absin ⁊ fiat
pille ⁊ com̄ utat duabz [illegible] cibz sit lac acetosū aq butyrū
extū ⁊ accipiat i tertia uict[illegible] ⁊ ordi ⁊ q[illegible] ē aceto ⁊ [illegible]
⁊ u digō fiut [illegible] dolorē sto cēt dolor [illegible] **Cura doloris sto.** Si do
lor accit [illegible] mala oplor [illegible] utat lacte acetoso aq [illegible]
butyrū ⁊ utat pullis pinis coctis i aq u sit acctū ⁊ ē i [illegible]
sit [illegible] ide fiat de pilabz pinis ⁊ utat sir. [illegible] ⁊ sir. acetoso u̇ sir. ro
ha absin [illegible] co. [illegible] pget sit rx. flor. borag. flor. [illegible]

cortic. tamarl. cat. ʒ. i. [illegible] ⁊ colet ⁊ colate addat aloe loti. ʒ. i. [illegible]
de i camora ⁊ uta [illegible] sandali ⁊ zucc. ro. ⁊ ēplet sto ē [illegible] ⁊ [illegible]
⁊ farī ordi. Si a dolor fiut [illegible] uetosi tē fiat sacella ē milio [illegible]
li q [illegible] bulliat i olo laurino ruta castoriū radix aristol. cimīu [illegible]
⁊ pon lana i[illegible] ⁊ madie exprimat ⁊ [illegible] locū dolorosū a [illegible]. dein fiat
le oplectores ubi [illegible] ⁊ si n̄ ualeat i fiat distilla u sit [illegible] olm ⁊ [illegible]

lingue

passular mund ab arill. an ℥ i fiat decoctio et in decoctione tepefient mirrob
indor ℥ i fient lento igni et coletur et colature addatur lap armenici
ablut ℥ i et detur in aurora et utatur diarr. diacuminon et epilent sto
cum absin. cimino. buglossa. spica nar. et oleo costino. Si autem fuerint in fleum
digestio in cerebro diuret. ut fuerit ysop et ab li et purget lie. ex flor
ment. lincidos polipodii. an. mann. liquir mund. uuar passular mund
ab arill. tol. absinthii. an ℥ l fiat decoctio et in decoctione tepefient cor
nucis mirrob. Kebulor ℥ i fient lento igni et coletur et colature addatur
et cebulis et detur ut die et utatur diamente et diarr. et diacitoni piperio et
epile sto cum mirra et absinthio et costo et maiorana. Et est intelligendum quod
in doloribus antiquis sto licorice et per oriantibus non in uenit tam unuamitur
lic ih. ex liber mite ℥ l. lucea absinthii ℥ ii. garioft. ligni aloes
ulo bal. an ʒ l. misceantur et accipiat tepidum cotidie de mane sto
nacuo. l. quod accipiat cum ouo sorbili et fac inunctiones et aliquando est qui dolet
sp animabus et accidit dolor post quam sumpserint cibum et hic uidetur quod ipse eo mor
dicatione. alteri melior quam oris ut purget ut dictum est et quod utatur lacte acce
tolo butiro extracto et confortetur sto cum sceptiuis et leuiat cibum in lau
inutilis et in pua quantitate. Et aliquando est qui dolet cibo assumpto et non cessat
dolor donec euomuerit et tales utantur in media nocte et de mane eli
ctuario ex. corian. prepa. tol. mite tol. garioft. ligni aloes an ℥
pulnerizentur et conficiantur et conficiatur cum melle ebulitorum et melle ro. quod
sufficit et fiat confectum et si dolor fuerit ipse ulcera. alia notu et inantibus
fient illa prima cibus in et post omnis dolor et per quinque intercambi digia et h
conpnolentum. aliquando et corrumpitur digestio ipse debilitate uirtutis quod confortata

D ebilitas confortatur digestio. Causa debilitatis uirtutis stomachi et cetera.
D iminuitur stomacho quod defectum ledit aquarum ex. et ideo quod condimentum
suum debilitas stomachi appellatur sto est cum ignorat ut ipse ut et cetera
sto patiatur debilitate appetit alteri complexionat cibum cum quidem titillacione *quia dicit aliqua*
quidam timore occulto et cum hic non puerit ex aliqua causa extrinseca est ita
ceteris alteri cibi non puerit ex aliqua aut ex quia materia non ex aliqua passione sto
nobili. tunc dicetur quod stomachus est debilis. ita quod ipse debilitate non appetit non digerit non
bullitionem bonum cibum et cum hic dubilitate uirtutis in le non dicitur. Sed in re sua m
tri. Sed cum contingit ignorat tunc debilitatis uirtutis attribuunt ut plurimum tu
debilitas uenit ex humiditate et ideo contra illam ordinetur ex. mite. absin. costi

gar. sumptiua dentur et utatur diamulo et diabulimo uini piniu uel ad confirmandum
uirtutem et alia et si dolor fuerit ex aquositate etc. ut dictum est et quia acut dolor sto
et si sedato non euomuerit et si co. est in cam fiat ut dictum est et si mra digestio
ut. de borag. et buglossa et al. squi. ut fuerit tol. absinthii liquir mund
uuar passular mund ab arill. an ℥ i fiant decoctio et in decoctione tepefient

liniunctum terci an ℥ i. spicenardi squinanti squice celtice calami a-
ro liquiritie an ℥ ii aquarum et bulliat in oleo laurino et in illo oleo post la-
na attamen filtratum et isto applicetur at ea nova inducendo malaxet et isto fiat emplastrum
vel ex istis fiat additum vel electuarium et quod utatur eo vel utatur diacitoniten et au-
ctum et post isto n. electuarium est tante virtutis quod iustificatur per quam gravius dix-
it in me magister. Si in domine litere de diacitonite capitulo in fine item. Si a(utem)
cum esset ea dominum ... mixtum et addat ro et laud et le portul et capillo
et lilia et de istis omnibus fiet vino pteclaris tum cito est loquium de mala
complexione stomachi quia generaliter habet stomachum debilem et minus ... et non potest ieiunium tol-
lerare utatur brodio carnis bovine vel accipiat modicum ... primum

Fuiti actia

inde bullientem pira attamen coctana et diaprabum est ea candidum. Si autem digestio sto-
macho ... malam complexionem ... fiat illa prima. De cura male complexionis
Si autem mala complexio ... fiat in stomacho ... et ocium ... utatur frigida istorum.
dieta resumptiva ... leves et qualitates. In primis igitur
bal. aqua dulci ... et primum moret et non ludet deinde balneatur in aqua te-
pida vel ... Sed si non sit ... deinde ... deinde utatur
lacte mulieris ... ab ... et ... non est possibile
collige lac in vase calido et post in lacte modicum ... et ... bulliat
et post primum aqua et accipiat et caveat ne in stomacho ... et illa quibus sunt
lac sit ... et sit in bono regimine et utatur bono ... de 3a ... ,
G. i. v. de ... pro ... et in vii pro stomacho ... et in x pro ... in ...
... loquitur in duobus locis de 3a ... lac est dignum in stomacho
... deinde utatur brodio carnium et carnibus volatilium que tamen non ...
et utatur ovis sorbilibus et piscibus ... et paulatim revertatur ad ali-
a que debent in tempore ... et si ... fuit ... est calida
lactuce et cucurbitas et ... et aqua frigida ... minus ...
... esset minus debilis et non posset sustinere et si ... esset ... est ...
te utatur aqua ... et ptisana cum modico ... et vino ...
... calidis et ... utatur electo ... resumptio ...
... Si autem fiat in digestio pro mala complexione ... esset illa prima. Cura
In ... male complexionis calide
... lactuca ... coriandrum ... et ...
acetosum et pulla ... aceto ... pilas ... et ...
... et ... est ... sto(machum) non tamen ... tanto tempore quod ...

ꝯstringnt' ꝰ cpi i regōe · ⁊ si calitas fuit iūcta c̄ siccitate utat' sir.
⁊ mol · sir · uentuf · sir · ulep ⁊ utat' dyadgā tō sto ⁊ utat' spi
nattinis acetplbꝫ ⁊ malius ⁊ ponus ⁊ aq̄ ordi · ⁊ iūgnt' sto c̄ olo
mol · ⁊ si calitas sit iūcta c̄ hūīte · utat' orizacō sir · acetolo ⁊
utat' pmis coctis ⁊ eplet' sto c̄ rolis coctis ⁊ sandal · ⁊ si co
hūidꝫ i sto ꝑget' cᵒ dum ḡ ca . de col · stōi · Si a fuit i digō ip ma
la ꝯploꝝ fūīz de illa ext' p. **Cum malecis fri stoi ·** utat' al
tis ⁊ uio forti i pua qūtitate ⁊ allectuat' ciūa ⁊ pōt ueto le sup
stōm · ⁊ utat' aulo ⁊ cumio aniceos silileos spicanar ⁊ ligno alo
et utat' potōe micta dyaton pipton · ⁊ ꝫ ꝯdito · Et si fritas
fuit iūcta c̄ siccitate iniorāt' calia ⁊ euaporatia ⁊ utat' lacte c̄ aq̄
ordi c̄ uille ⁊ uinū c̄ aq̄ ⁊ utat' cᵒ mediocit' ix · mastic · spicanar ·
bulliat' iolo ⁊ iūgnt' sto t' malaxet' cū iolo ⁊ misceāt' c̄ modico
pmis uaual ꝫ eplm s̄ stōm ⁊ si fritas iūgnt' c̄ hūīte utat' carminibꝫ
allis ⁊ uio potico ⁊ utat' pipe ⁊ cinamo ⁊ utat' isto sir · ix · ab
lucinꝫ · ꝑlo pi · calamenti · an̄ ꝫ · iii · anisi mastic · aniceos · sileleos · spi
canarchiāti calamiaro an̄ ꝫ · i · mellis ro · lb · i · fiat sir · Et cū istis
iūibꝫ ꝑfcti olm · aᵗ ungm̄ · aᵗ cotū · aᵗ eplm ⁊ iūgnt' sto c̄ olo
de balsamo · ⁊ si fla dūcet' i sto aᵗ mlia · ꝑget' cᵒ dum c̄ i dolore stō ·
Et c̄ itellcᵒ q̄ pū pū t' puella applicata sto multū ꝯfortat' iuute
digiua dū tn̄ ū ludet · t' cum aū canis t' calti q̄ man logo tp̄e s̄
stōm teneat' · Et si digō aufit' ip mala ꝯne hūida i sto cce
illa p. **cū malecis hūide ·** Cuniat' cibꝫ ⁊ pot ⁊ utat' allis ⁊ has
⁊ utat' iᵗᵒ elco · ix · dyanilō · dyaciminū ꝫ ucum ro · an̄ ꝫ · iiii · mulce
dᵗᵉ ⁊ si hūitas iūgnt' c̄ calite · utat' acetolis sciptiās ⁊ tc̄ ualet
mala g · ⁊ citoia ⁊ plica · t · illa a q̄bꝫ ū fluit hūitas ⁊ si fuit iūc
ta c̄ fritē · utat' dyaton · pipeon ⁊ talibꝫ · ⁊ q̄ p̄ pacietos cogūtē ·
ucire frequēci de remotis ptibꝫ ip mala ꝯploꝝ stōi fūīz ⁊ hu
ꝯde gūa illa mag̃ pcdant' plcnū · **Regim̄ ⁊ dieta sto īte ⁊ hūī ·**
Dieta tal' sit panis sit tātcō bn̄ cott · bn̄ fitat' ⁊ c̄ tptata
qūtite salis ⁊ tātū t' natū i tra alta leui ⁊ noua dᶦⁿ c̄ pl c̄ az
illū pmc utꝫ uinū sit citrinū i calore medio c̄ i sbā bn̄ aniam
vodaxfin ū nouū ⁊ opti · saporis ōia alia uina uitꝫ aq̄ sit fo
nt · ⁊ fontis ⁊ fons cᵒ ubim · Cartunēs ⁊ c̄ rat ulꝫ ouēs ⁊ ol · de

P

mane perciat hostium fontis et aqua currat per loca munda et are
nosa et recipiatur aqua longe ab hostio fontis ut sit depura
ta a superfluitatibus et evaporationis et virtutibus stellarum. Carnes autem
sit volatilium aut quadrupedum. Si volatilium aut domesticorum aut silvest
rium. Si domesticorum utatur pullis et gallinis et caponibus et colum
bis volantibus et ista non sit violenter detenta sed in aere ad libitum mu
tata. De silvestribus utatur perdicibus et sturnis et turdis et avicul
is silvestribus vel capreolis et fasianis et vitentur omnes aves degentes in lacubus.
De carnibus quadrupedum aut sit domestice aut silvestres. Si domestice utatur
carnibus annualis agni vel multonis iuvenis et eduli et vituli lac
tantis et circumcisis porcorum. De silvestribus non utatur aliquibus nisi iuvenibus
sicut de cuniculo iuvene vel capreolo iuvene et cervo iuvene et alias non
nominatas penitus vitet. Item de oleribus utatur feniculo novello petrosil
lo salvia serpillo pulegio lactucia camamilla cum gariofilata
que idem est borraginibus bletis orto lingua iuvencis vel de cucurbitis. Et ista
serviunt omnia alia olera vitet. Item vitet omnia legumina preter bonum cicerum. Item
vitet omnes fructus nisi aliquot avellanas assas aut duas nuces pro pilaris
aut medietatem unius piri cocti cum modico caseo butyro sine pro ambulatione. Item
utatur omnibus sorbilibus. Item utatur piscibus squamosis de aquis mundis currentibus
longe a lacubus et civitatibus et si coquantur in aqua ponatur in pretsalium semi
celinus et salvia aut ponantur super corrections nisi et ungantur frequenter cum aqua salsa
et oleo et hec est dieta in generali. Deinde sequitur magis particulariter. Die dominica u
tatur gallinis in brodio de se et cicero et carnibus porcinis assis et sit de lateri
porci cum salsa viridi sive aceto sive cum cinamomo et in sero habeat unam am
cellam assam cum salsamento de vino et sale. Die lune habeat olera vel bo
rag. bletas pretsalium et tempus fortitute totum et diatim cum carnibus salsa
et multone recenti iuvene et sit de collis et habeat perdicem assam cum salsa
de cinamomo et in sero vel loco carnes porcinas assas cum cepis desuper
positis. Die martis habeat carnes porcinas de dorso et sit aliquantum
tulum salse cum porris et sinapi et in sero cuniculum assum iuvenem cum sal
sa de piper. Die mercurii habeat cuniculum iuvenem in brodio cum speciebus et
perdicem assam. Die iovis habeat carnes multoninas in generi et pul
la in prune et in sero anatas assas. Die veneris habeat ova cum petrosil
lia et pisces assos seu carinatos et sit super pisces marinum cocti cum vino

coctam
cocti
ovis

puro. Dic sabin si comedat carnes utatur carnibus uitulinis lactan
tibus mixtis iuuenibus et teneris et sic pipita et pullos alios et si non comedat
carnes fiat sibi dic uetus. Panis sit bene fermentatus et bene coctus. Item ui
num sit mixtum antiquum leue aquosum et in parua quantitate et regula generalis quod coti
dianis se ante cibum deberet incipiat fatigari et non comedat non bibat in die
certa hora ante et post cibum semper in uesperis et ualde parum. Vilo de regimine per dic
tum medicamini de regimine per medicamina et sunt ista medicamina prius in
lingua et in media laxatiua tertio in puluere quarto in electuariis. Sirupus est talis. Recipe in
diarum fecum radices brusci spargi graminis apii ana quartum. i. et ponantur in aceto
forti uno per diem et noctem. deinde recipe ysopi absinthii calamenti pulegii
serpilli maiorane basiliconis. unde saluie ana quartum. i. corticum citrum au
rantii cimini. anisi seleos. semen basilici. semen maiorane ana unciam
i. et ii. unciis libram. i. et semis fiat sirupus libram. ii. Aliud est laxatiuum. Recipe scammonee unciam. v. aloes drachmam. Agarici turbith | agarici turbith
.... cinamomi masticis ana drachmam i. confici cum succo absinthii et fiant pil | esule ana drachmam i.
le. Puluis est iste. Recipe tamen granorum piperis. zinziberis cinamomi gariofili. galange
zedoarii. macis. cardamomi. nucis muscate ana unciam. ii. ana marathri. cimini
anisi siseleos. liquiritie. carui. ... spice nardi. spice celtice
... ana unciam. i. unde pulueriza et unciam. iii. cum. z. ii. piperis. zuccare unciam. ii. fi
at puluis et ponatur in sacculo de aluta. Electuaria secundum plateam primum est illud
Recipe dyamente diaton piperon ana libram. i. misceantur. Item aliud Recipe pluris est
... dyanthos est ... dyambre letitie. G. dyamente dyaton pip
eon ana unciam. iiii. misceantur utatur mane et sero. Item aliud quod utatur post cenam
noctem. Recipe diacetonite dyaton piperon cimini dyatrion dyamar
garitum ana unciam. iiii. misceantur et aduertendum est quod omnibus istis potest uti in tempore frigido et
regione frigida. sed in tempore calido et in regione calida utatur in parua quantitate ual
de autem si sit in tempore calido et regione tamen frigida utatur isto Recipe dyamargariton. dyar
rodon albis. dyantos rosate nouelle ana libram. i. misceantur et si calor
fuerit quantitate laboris aut aliis causis uel tamen ista omnia diminuantur
si uero sit in tempore calido utatur isto Recipe dyadragantum frigidum. dyabuglosse
zuccare ro. dyarodon albis ana libram. i. misceantur. Notandum secundum hunc aliquam in
parte G. vii. de ingenio. primum notandum est illud quod in unoquoque membro corporis ... ... acci
dentia in aliis non ... hoc ... ... est ... ... quibus membris ... ... decoret.
Secundum quod dixi est illud in quanto tempore calidum reducitur frigidum in tanto tempore frigidum per
reducitur calidum sed modo non est calidum quando membra ... leduntur a calido et a fri
gido plus leduntur

Clarificatio

hic in lacto et humido quomodo reducendi est consideretur quia membra virtuti non ledentur
a lacto non ab humido de quo sit cavendum sed tempus non est esse quia circa reducatur
humidum a lacto quia lactum ab humido tactum non et difficile est reducibile et ideo
corpus quod non nutritur de facili ingrediatur ... et est stomachus et lac non solum debilitat
stomachum et membra iuvat sed et totum corpus concludit generaliter quod siccitas stomachi est diligentia

Quadruplex est que est reducenda. Capitulum [..]um De Canino appetitu

Quintus appetitus est quidam qui vocatur caninus et quidam fames insatiabilis — *margin:* et quod bolismus
et quidam qui vocatur appetitus corruptus et de istis per ordinem plenius. Caninus
non appetitus est appetitus intensus et irrationalis et insatiabilis quod plus appetit
tanto magis comedit et dicitur caninus quia sicut canis nunquam satiatur immo revertitur
ad vomitum ita quod huic patienti pastor neque potest satiari et sed quod ... alteratur
passio est fames insatiabilis. Causa huius appetitus est triplex scilicet calitas resolvens
et siccitas consumens et humiditas inductas et humorum acetosorum pungens stomachum unde
stomacum quod appetitum impediebat removens ad primum membra patet multa re
duci sed est calitas ... causa labor etc. precedens vigilie ... — *margin:* ita caninus appetitus est fames insatiabilis
tas stomachi et totius corporis et quando calitas est maior in toto corpore quam in stomacho
fames et caninus appetitus et quando calitas est maior in toto corpore quam in stomacho
tunc est fames et caninus appetitus et quando calitas est maior in stomacho tunc ap
petitus maior in potu quam in cibo et ita calitas stomachi una est causa ... corpus
corporis bonum patet intendere appetitum sed calitas stomachi soli impedit appetitum
... patet intendere appetitum debilitando continentiam et faciendo de stomacho
... venit et ... debilitate continentie et fortitudine expulsive et sic ... appe
... tunc intendunt ... vermes et serpentes qui sunt in fundo stomachi et ... intestinis devo
... cibum et ... reduci ad ... et ... sed ...
... consumens et ita ... acetosi ... et ita inducit ...
et in stomacho est sicut in suo ... et ... ideo appetitus ...
in ... et ideo quod huius ... stomachi ... intensum appetitum et quod ...
... stomachi est ... tanto appetit in ... ad tantum devenit quod ...
... quia ... membra ingrediatur ... debilitat ... 6 ...
amplius ... et cetera. Tertia causa patet ... acetosum ... in ...
stomachi quia mordicat et ... et continentiam debilitat et ... humores
... viscosos qui impediebant appetitum. Signa. Si fuerit ex cali[ditate]
... solutio est ... et ... consumptio vel est ... alia signa
... calidus quia est audax ... et ... alium quam homines ...

accipiunt et primo accellatur vrina erit pinguis et si attestatur signorum ca-
liditate resoluente. Si autem fiunt propter alia resoluentia et consumentia id est
aer labor et angustie et talia signa sunt in dicto predictis et si fiunt propter humores si-
militer signa vrinarum et si fiunt propter siccitatem tunc est fluxus vel pruritas
sanguis et humores ingenerantes et si fiunt propter debilitatem retentiue tunc est fluxus ve-
tus et cum quo ingestum est quia causa per mictione et est intellectus quod omnis ma-
teria corpus sui virtute debilitata egreditur secundum tex. vi. de morbo et quando malaxa-
tiui excedunt plus debilitant virtutem retentiuam in genere est calido et mo-
dico et est hoc signa alia et alia. Si autem fiunt ex humore acetoso tunc est
pruritas siccitas et eructuatio acetosa et si acetositas fiunt ex frigiditate est
acetositas pruritas est humiditate multa et si fiunt ex multa tunc est cum potu-
tis quod sunt signa et si fiunt ex aliis causis manifestis tunc sciat ex dicto.
Prognosticatio. Cauma apparet ex venere aduenit raro cauma apparet
et si continuet conuertitur in dolorem et vomitum in famem caninam et fa-
mes sinocalis in mortem vigilate et orate. Curatio. Si cauma ap-
paret fiunt propter calorem resoluentem detur ea que fuerit dure digestionis secundum tex. ta-
lentia fructuum coctorum lectes et aceto pulegi bestialis et cydonia et
carnes bouine et oua induranda panis ordei... cum ordeo et olo
amigdali et est succus granatorum alium et in rosata et dentur cum acetoso et
sirupus cum olo rosato et olo de ro et olo de stincar in bulliat cum
in certelle sunt que sunt in curatione cauma apparet debent vitare omnia ace-
tosa et omnia ponticam et omnia acuta quia ipsi inuadent ea secundum tex. acetosa in cal-
lidis et ponticam et stipticam in humido fluxu vel rancida et calida in
humoribus flatus. Si autem fiunt propter malam complexionem frigidam dentur olea et pi-
pis et uctuosa et carnes auium assate et vinum purum et utatur potio-
nibus plurimis cum melle dyarodon cum melle aliqua uicanta et est in-
uant allis et cepis et pipere et cinamomo et lingua et digestiua in ebria
in origano et calamento et pulegio squilla. Anisi maratro et mille et
piper est piperis et est mellica digestiua cum tex. de terragilis et tex. de tri-
folia et piper est dyaciminum et dyalonga et diamargariton et lapide lazuli et tex.
mirro. i. cum ea et mel. ro. in ea et si fiunt propter debilitatem retentiue con-
tinua et sic cum ea fiunt secundum tex. cum est et sic est ea cum fiat sicut tum est et si est
propter auteris tamen est et si uenit a splene mundificet et in de ali-
is similibus et si fiunt propter innumeres detur absinthium cum origano et aloe et a

lia q̄ dicit̄ et si fuit p̄p̄ aīs nothas p̄uītias p̄ gr̄ia reducat̄ ad

Bolīm̄ ē appetit̄ i ceno teprimiti. De bolisimo.

Et ē iapit delimit et acat̄ frequēt̄ remanētibꝫ et fulcientibꝫ plo

ea nuuola sa eriā et id inulgarer dr̄ q̄ aliqͥ h̄ui caleniu q̄ h̄t alp̄tu

ad augmitād appetitu tū i rta ē intus q̄ tales se i anuāē col̄ tec i

ploc stoī nausentia et debili tē ſtoī eiō ē sto iegdit iap̄ appet

i tuē ianiāēs tocī et q̄ sto replet̄ ē et sit debil̄ et iap̄ q̄ mortifica

ri et deliritu et q̄ i libi ea sit appetitu q̄re oꝫ q̄ lulatet et circa

p̄ugnat̄ et adiū ē p̄ius ugis liniat̄ flagellet. deīn adoꝫ aro

tica et si p̄ticlaria q̄at̄ i fronte utat̄ istis mēbꝫ sū i clāis utitus

luat̄ sū i pomo ut odoret̄ sū i eplis. aꝫ olis. aꝫ coto ut ȝ stoī ap

pōt et sꝫ i rta ab storax calamita lapdanū. lignū aloes macis gari

ofili. nux mascata et allec̄ pulla et larde et gariofil̄ et alp̄gūt aq̄

macatu et odoꝝ et coedat et utat̄ uīo meratello aꝫ alio odorifero ut

p̄ticlaria q̄at̄ i calitē utat̄ isto ħ p̄oīe mod̄. i. roliꝫ mol̄ tame

neniphare cornāl sp̄ito. sandal̄ et caphō et allec̄ pull̄ et larde

et alp̄gūt̄ ē aq̄ ro. et caphō et odoꝝ et coedat ē sint i frūt. De ca

Alīi alia h̄nt orificiū stoī ita debile et sibi tē q̄ me sicopali

aꝫ p̄ls ieiuniū tolat̄ eiō si i hora sūis careāt cibo defici

i cruit sincopi. tē gꝫ aꝫ i tā sē actu i sincopi. aꝫ ū et si actu fuerint

ma fortit̄ ligēt̄ ligatūe dolorosa et trahāt p̄ nares et digita co

duplicati fortit̄ ostrīgūt̄ et alp̄gūt̄ aq̄ ro. et p̄ calīi utat̄ pane

i tīcto i uīo et utat̄ b̄dio carnium et p̄ticlaria ūgūt̄ ad calitē fiat

p̄dām̄ ē i cura bolimi et si ūgūt̄ ad frūtē fiat p̄dām̄ ē dē. De cor

ruptō appetit̄. appellat̄ appetit̄ enormis et inrōnabil̄ ē as appeti

cāte ē ea carbones pistes crudos carnes ē ras. fruct̄ nouellos ad

huc p̄ritos p̄mānifeste uidem i mulierbꝫ p̄gnātibꝫ h̄ a̅ acidit̄ p̄

humores corruptos putrillē mulicos cristines i sto i haectes stoī h̄

humores corruptos putrillē et quia ad h̄ sē ablatiūe laitus appetit̄ silia quia

corrup̄it appetitū et q̄ ad h̄ sē ablati laitus appetit silia corrupta si

ha ab it sē corrupta et i herta eiō appetit̄ ab ex silia corrupta et

fam et enormia et irrōnabiꝫ q̄ si ceūt mariam dētib male dispositā

cantes accit̄ ē mulierbꝫ p̄gnātibꝫ aꝫ ē mllā sē retenta et i utis q̄ nō

ꝫ ū ita freq̄t̄ et ſ diuīlitē minoꝝ i sto ū ſ duica appetit̄ i p̄ps

tat̄ uomitu et multis mobꝫ et aū cibū et p̄ et putrillie si ū fuit mag

naus ille n. iuende sc. dein utatur raphano depto et ortulle cal
uido dein purget est quia gñulz niculos spatorum eorum et post uti pulalis
lallis et carnibus calas et carnibus recentibus allis et carlones in media
re utatur colub allis et pullis allis et talibus et utatur sinapi et cinamomo
et calebus et utatur isto electo rx cariophilorum gariofili ligni aloes ana ma
nt. spice nardi nucis muscate garofilorum castillorum ana ʒ i. piperis zinziber
q. sufficit et fiat electuarium et addatur zuccare et terigabi ana ʒ ii miscentur.
intelligendum quod duplex est appetitus quidam superfluus et quidam corruptus superfluus est ut sit (Clarificatio)
a calido et corruptus corruptum est ex calido et frigido de calido istud est non appetitus stomachi
corrupti ex calido et ideo non fit a calido sed aliter fit a frigido. frigidum non corrumpit et ita
agendum cum talis lucerna et ita inducendo vacuum inducit constrictum et ita stomachum
et ita pacientis minuat appetitum et ita homines qui habent stomachum frigidum sunt incitati
appetitus et homines qui habent stomachum calidum male appetunt hic calor faciat ap
petitum unde patiens tamen diminuit in isto attrahendo vapores qui replent stomachum
similiter et ita impediunt constrictum et ita stomachum. Istud est quidem sicut calidus
stomachi impedit appetitum et frigidus augmentat utrum non est patiens. ergo intelligendum
quod hic appetitus cibi fiat per frigidum. tamen appetitus corruptus nunc non fit nisi per calidum.
quoniam appetitus est superfluus. alius autem est corruptus. ideo intelligendum quod vinum competit in curare
appetitum caninum quia calefacit et digerit est etiam mala complexio frigida. quia in frigida
et vinum habet appetitus fortem cibi. unde vinum non est forte tamen aqua in mo
dum fort et nunc et hic non dicit quod appetitus habet dictum est dicitur calidum et enim frigida
amat vocem continuatis non fit penetrare non putrefiat quia mutuola imp
diat quod pertulerunt. postea vinum competit in curare caninum appetitum quod in
tendit quoniam hic uenit et amat tamen quia in suo cum audit eam morali. ideo post
pro in canino appetitu sunt fortes humores in stomacho existentes. unde nota quoniam hic
stomachus humida plus mutat et eam sedat appetitum non plus appetunt stomachus
nisi in bolismo quia in eo debilis et ideo eam confortat et eam tollit ad in...
unde nota quoniam hic in canino appetitu sunt cum frigida non appetunt supplicia
nisi unum appetit in bolismo et ideo debilitatis virtutis et sunt ut confortet ap
petitus quia in bolismo est incipiunt deficiunt et ideo dicitur bolismus quia est bolo latiatur
et hoc quia appetunt stomachi plenitudinem et deficit quia stomachi lucrandum est nec ca
dit in incepi. unde ad intelligendum quod mulieres de novo impregnate aliquando male
retinent appetitum enormia sicut sunt intestina carbones et cretam
et lutum et hic ideo est duplex una est calidum sicut dictum est. ad hoc non minor est ... ala

titudine calidis et qui humor multus est grossus et crassus. ideo appetit cibum et carnes
nes tamquam lilia aut forte plurimum dicitur quia humor multus est propter quod pulmonem ad
alios humores dicitur et frigus et licet tamen in ore in quibus est in corde humor multus est acer
humidus et ideo appetit cibum et elicita tamquam acria. Capitulum v. De Siti.

Sitis est appetitus frigidi et humidi. in morbis potest sitis tamen esse causa et licet in ore
calidi. potest esse necessaria ut cibum faciat putrescere ad morbum ut alias sitis
aliud autem nimis incedit et si augetur hic est propter mala complexionem stomachi
aut humorem aut alios aut propter putredinem capitis causa est mania et similia aut propter ablationem
aquae. Si autem sitis fuerit nimis in cerebro. aut est ab exterioribus aut ab interioribus.
Si ab exterioribus hoc est propter calorem solis aut aeris. aut propter cibum et laboribus
et vigilias et clamorem et vociferationes et propter cibaria calida sicut sunt acre et
allia. piper et cetera. aut propter vinum forte antiquum aut calida
la putres calidi. pilules tertianas est in stomacho corrumpit morbum et reptilium
venenum sumptum cor sitis et alia cor extenuantia et si abit hic
propter stomachum aut alia membra et si fuerit propter alia membra aut provenit a cerebro sicut
in frenesi. aut in catarro de flante salso. Si propter spiritualia sicut propter apostema
pleuresis aut pulmonis aut propter ptisim aut ethicam ulcera aut pus
et similibus et provenit in propter opilationes venarum mesaraicarum et epatis
in ydropisi. et provenit propter calefactionem epatis aut propter apostema aut propter fluxum sanguinis
nimium calidi et terciane ut in dyabetica passione. Si propter stomachum hoc est propter malam
complexionem aut siccam aut utrumque aut propter cibum qui humiditate in stomacho. aut propter epulas

propter nimis sumptum et similia. **Signa.** Si ex causis exterioribus fuerit evidens
est sitis quae est propter alia membra a stomacho. habet predicta minor passionum. Si sitis
quae est a stomacho sitis clara quando amaritudo lingue est et dulcedo et alia
et salsedo et alia calidum et alia quae sunt ex indiciis. **Pronosticum.** Si in febre
veniat sitis et arida et cor valde malum. Si febricitans multum laborat
et subito cessat sitis et frigescit. et lingua est arida magis mortem
significat lingua quia ut sitis est mortificativa. **Curatio.** Intelligendum quod
cum sitis ex causa non est et ideo potest non est dandum sicut vero quae de manu
incipit in ieiunio non potest esse extinguendum et si cogit dare aquam est solo. Sed calida
est utile in hoc tempore. Si autem non est potest extinguendum quando dormire se debet
si fuerit sitis propter complexionem provocet vomitum et inducat sompnum. Si fuerit propter
pleuresim cibi et potum inducat sompnum. Si fuerit propter nimis laxativum in pu
non debet potest quia sitis est molesta in omnibus istis non dare potest. Sed tamen ali

plicem. Recepto q̄ tm̄ nobil' et cum nobil' q̄ ligultū ē h. ex. spice
nardi. squinanti calamenti. an̄ marat̄ fol' rute fol' absi. costi. an̄
ʒ i. ɔ. ligni aloes. anis. gariof. aloe citrini. an̄ ʒ ii. opii. conād p
pan. sc ipius al. castor. an̄ ʒ i. robur ciruglor. ʒ ii. pinus ʒ iiii. q
luthe sunt elcem q̃ utat mane et sero et ɔbuet ē amore q̄ ex uela
nē. Si a' ca fuit ca. tē ex. lu. xo. ortat. lic. acetosi. an̄ lb. fol. ab
lm. ʒ s. misceant̄ et bulliat lic. et ē isto m̄ digerat. deīn pgere lic ex. se
mi. ʒ iii. tiste. lacca cenice reubarbarate ʒ vi. misceant̄ et pget̄
cum ubi ca. manna et cassiae. patis lic oz et utat̄ mal gmatis et oz
dato tanq̄ ordi et portul' et cuc et melonibz et tilibz et si fuit ex ianuae
vnt̄ lacte et lactucis anq̄ dul. utat̄ nutritis et resumptis et hiectantibz
dcm̄ ē iiii. ca° de ptica rectimū g' ad illa. Clarifica°. In illud q̄m
in ligultu n̄ itendit nocumē expelle et in ligultu de ianuae n̄ l' m̄
q expellat nō mot n̄ ē fruct. q2 lic n̄r intit expelle mala om̄ lic
q̄ ex q̄ ledebat et i ē ituile et tilibz actū ē n̄ ē in progr̄ia. Oz nocum̄
n̄ ɔtitua et q2 mala ɔplo ledit. io ē tal mot. vn̄ i sptimo de ianuae
n̄ itm̄ excitio q2 mot ē totalis pt ūz i ligultu ad n̄ lic et p cū
co q̄ ulla retrahāt. tūc pon extendit et ad lua uz reuitit et tal' licenta
pēcedunt stoi et spat et dispoit ad ethicā tota. So itellaud ē de ligul
tu lic dcm̄ ē de eructuatōe q̄m lic n̄r ɔponat in dispōm et lilet di
cepit ɔponat mot et io itellud ē q̄ dcm̄ ē i dubitatōe et lic dcm̄ ē
illa q' lm̄ intitē ligult n̄ ē lpalem lz hēnt magz ɔuenciā ē lpsimo
q̄m ūtz cāo ex ianuae et reploe ut dcm̄ ē lz diuilutāe q2 lpalm i
lacto et ligult i uno tm̄ i sptē nuola len mlloa et io nr̄ h nōnd q
mot ligult n̄ ē mot lup. Oz ɔpoit ex ali et uh lic tullis et ɔtinuatō
i in ce mot ɔpoit expulsiua et tētia. q̄m ɔtētia nocum̄ retinē nō
dubitat et io nr̄ h no q' i te mot pt ee i ullis stoi p̄p mala ūz ibi
ulentā q̄m n̄ intit expelle et nr̄ h adiutō q' pin ē elet pateat̄
ligultu q̄m in mala ett tē ad stom. Ca vnn. de fulti sto et sigc lau. tis.

Filtidu ē ab hōiacō cibi et pot q̄ ē q̄dā nausea et alia appetitu
uomidi p̄p corrupt̄e cibi et humor i sto ɔtentū. Ca ea. n. a' ē
ptulem ad' lēm. si extin̄ lic ē minia fritas aeris. ad' minia ca
lefactiō. ad' curia ad' labor. et fluit q2 cibz supt ē i minia q̄te
i mala q̄li te ad h i cpti ordiē. ad' q2 scopu n̄ fuit ɔplet n' q2

de mala ɔne sto
liata et iiii ca° de
ethica et ca°

minimum exiguum secutum est ipso actum anime et vita de aliis rebus non utilibus in debito
modo ad multitudines ad quas se corporis digestionis istius. Si autem fiunt a causis in tunica stomachi
quarto pervenit a stomacho quarto ab aliis membris vel partibus et est aliquid vero mala materia ad stomachum
corporis virtute digestiva. quarto accidit ipso stomacho sicut est aliquid de malis complexionibus
est excedentibus. quarto est una. quarto sicut una. et accidit ipso appetitu et ulcera et fiunt ipso omnia illa
que corrumpunt cibum in stomacho et auferunt digestionem et ideo faciunt abhominare et fastidire
et qui nauseare. **Signa** earum causarum extrinsecarum sunt note ex ipsis. causa vero intrinsecarum si
sit mala complexio calida ad est sitis et eructuatio fumosa et ledit calidis. Et si
causa fiunt frigida ad est eructuatio accetosa et iuvant calida. alia autem cognoscuntur per ea
que dicta sunt. preterea quia diversitas accidentium est alia et alia per diversitates pre-
dictarum quas diximus sequuntur. quod est de pleti. per causam est in tenuitate vel remissione fasti-
dii quando fastidium est magnum et diu durant. accidentia sequuntur magis et multa
principalia. Si autem fastidium est debile et accidentia sunt remissa. Sed causa est quanti-
tas et qualitas cibi quando cibus in nimia quantitate sumpserit ad quam se fastidium sequitur
in stomacho corpus et inflatur quia cum fiunt qualitates non in digestionis non perficietur et con-
ducitur non autem quantitates sunt accidentia. alia et alia quia si cibus fiunt calidi generant
morbos calidos est sitis et punctura et eructuatio fumosa et si sit subtilis generat
morbos acutos est multis terribilibus accidentibus sicut est alienatio. vigilie con-
tinue et similia. et si qualitas cibi est frigida generat morbos frigidos est eructuatio
accetosa et si est grossus generat morbos cronicos et de difficilibus sequitur
concordie multa. tertia causa est eius stomachi quando sic stomachus est vacuus. sequitur dolor
punctura in concavo. tremor cordis angustia et malicia volendi et si non
est debilis ut in istorum sunt. Quarta causa est dignitas corporis. quando illi quoque patiuntur
fastidium si sunt aliqua membra debilia statim sentiunt nocumentum in illo et ideo
patiuntur aliqui dolorem capitis. aliqui tinnitum. aliqui caligines. aliqui senti-
unt hebetudinem. aliqui patiuntur in pedibus. aliqui in manibus et quia membra sunt parva
receptacula male delegunt et si totum corpus fiunt debile vel intentionis in cera
utile est autem scire diversitates causarum et diversitates accidentium ut hic medicamina
utilia applicentur. **Pronosticatio** Si autem qui est frequenter in eis fastidium
frequenter sequitur fastidium ciborum per mala morte moriuntur quando si corrup-
cio addatur. corruptio cito fouea sint ista in omnia enim magis pla-
na in eius sequentia vel per cetera regimen sanitatis. **Cura** In primis ideo
est facilis uomitus quando fiunt causa non est assumptio. quarto ille debet aqua cum est oleo et aliis
difficilibus euomat sed vix in iuventa superest stomacho per congestivum

q(uod) in suo frigiditas aduenit digestio. in co(m)plexione autem vel vulneratur ab eis. temp
gere exemplum. aer autem calor moderate et utatur diaciminum. piperon. diazin
diacimino, diaanthos et similibus. et ubi sunt ea. digestio in co(m)plexione contraria
non fuit solita. ab eis temperata et purgetur cum siru(pis) laxatiuis. ieiunantium
ita et utatur cum laude. et purgatio. Et si ex illis non sedetur tunc vtile q(uod) in cibus
aduenias et tunc competit floribus et pomis stipticis et pro exercitium et per dieta
refectus et si fiunt ipsi minimum t(em)p(u)s utatur diarodon. diaanthos et mirto et ca(lidis)
et frigidis et prouocatis cibi et potus et exercitium ante cibum. Si autem fuerit ex ma
la complexione sua in tunc sufficiat abstinentia. aliter autem omnes per contrarium similiter
reducende. In estate dico non competit aer clarus et humidus et non post horam sompni
vel flabellum et similibus competit et sompnus longus et prouocatis cibi et potus et ex
ercitium ante cibum ut dictum est. competit applicatio manus super stomachum autem quod ca
tulus applicetur autem puer x annorum. dum tamen non laedat. autem pulmentum pani
autem omnibus prouocationibus et similibus applicantis ad hunc remanent aliter
contrariationes et tempus cum contrariis et ebrietudo. Intelligis per caldus ad plenum
autem non est quod corpus retineat floris si prouocaria. Dictum eius ternarium
et tamen hiemorum. Dictum sit. et talia. Intelligendum quod in estate ad hunc ut in
in putrefactione competit uoluntas leuis cum quod angustior poros. nam commouet
et est de facili euaporant. fuit diuina et fracta et dicit mel et tertia
lineatea quidem dictum est. Secundo notandum quod appetit autem toti corpori. semper et soluitur
a illo. Set illa quod est in stomacho est composita ex aliis et illis. Ideo per accidens tamen fiat
appetitum. quod in duce contactum et ita tempus et uacuum et in amicorum concessis
tamen est. tertio intelligendum quod calor autem in primo assumptionis cibi quando dictum occi
dit debilitatur et languescit et quando hominis corpus quando dictum est in in
interioris et resistentie est. Tunc prouocatur et incipit fortificari et potius
obuiam regimen obuiat. Quarto intelligendum quod cena nocturna autem in interioribus
uno regimine est maior quam cibus matutinalis et tunc noctis et sompni
et conuocationis caloris. Set modo ut plurimum usque est contrarium et in hoc melius
est de uni cum autem consuetudinis non. Set sciendum quod ex minima acceptione
cibi de mane autem de sero aduenit nocumentum. tunc quando quod sicut ita est
autem peiora. Dico quod de hoc quod uaporosa de die presens ex alare et in nocte
remanent et ideo ualet. Adiutorium ad consuetudinem et ad molestiam accen
dendum. Cena breuis vel cena leuis fit raro molesta. Magis nocte
autem dictum est res est manifesta. Quinto adiutendum quod calidis complexione propter qu(od)

Clarificatio.

capiunt calorem eius recipiunt deinde autem affectum ipsum ut resoluentem
in uaporem. Et hii tamen debent adiuuari quia non est eis resoluens et non [illegible]
fantasticam repletionem. Et hoc erit fantastica in animo ipsius uacuitatem [illegible]
[illegible] secundum rationem ueritatis [illegible]. Unde intelligendum quod nausea sit frequens
eius ex humoribus [illegible] est magis ad [illegible]. Et non sit frequens [illegible]
est [illegible] sic dicit [illegible]. Tractatus de regimine Sanitatis

Et licet per dei gratiam de regimine sanitatis longiorem tractatum intendimus
tradere gratia tamen modo hic ad breue intendimus de ista materia pertractare.
Est autem regimen sanitatis consistit in vii conditionibus. Prima sunt a quantitate cibi
et potus. Secunda sunt a qualitate. Tertia sunt ab ordine. Quarta a complexione. Quinta
a consuetudine. vi. a tempore. vii. ab etate. Primo dicendum de quantitate. Igitur
quantitas cibi et potus debet esse tanta quod calor superat [illegible] et [illegible]
minuat [illegible] corporis et debilitant [illegible] et si excedant est causa putrefactionis
et opilationis et ulterius [illegible] corpus et [illegible] non [illegible] putrefiunt et generantur
[illegible] quantitatis offendunt [illegible] deuotum non [illegible]
ad experimentum quod omnia [illegible]. quantitas [illegible] talis quod non immutet
[illegible] non [illegible] non ego non [illegible] non uigilia non [illegible]
[illegible] non [illegible] non [illegible] non debilitatem et [illegible] quantitas cibi et potus
[illegible] reperta [illegible] non [illegible] alia [illegible]
[illegible] experimentum [illegible] quantitate in [illegible]
omnia [illegible] diuersitas [illegible] est magis ualde [illegible]
[illegible] quantitas est [illegible] quantitas [illegible] deuotum
non [illegible] experimento [illegible]. Secunda conditio
sunt a qualitate cibi. cibus [illegible] in regimine sanitatis non [illegible] in
[illegible] qui eam [illegible] excedunt in caliditate [illegible] caluia [illegible]
[illegible] allia cepe nasturtium et [illegible] a mortificant [illegible]
[illegible] [illegible] cucumeres et si sunt quantitas [illegible] putrefit [illegible]
[illegible] et si sunt uenenosa [illegible]
qualitas humida putrefaciunt et opilant et si sunt [illegible]
[illegible] sunt unctuosa [illegible] digestionem et si sunt dulcia
opilant et si sunt amara [illegible] et si sunt salsa [illegible]
et corrumpunt et [illegible] et si sunt [illegible] constringunt et con
[illegible] et [illegible] et opilant et si sunt acetosa [illegible]
[illegible] talis [illegible] in regimine corporis humani solum ille cibus qui [illegible]

V

adiuvamento competit cor[pori] humano sicut scribit A[vicenna]. ad cibos (?) competunt
carnes animalium. agni et carnes edulinae competunt carnes vituli
lactantis et competunt galline. capones. perdices. fasiani. pisces squamosi
in aquis mundis. ova sorbilia. borago. buglossa. prune citrine (?) vinum
... et vinum citrinum temperata quantitate sal' (?) vinum citrinum odoriferum non
novum et sit vinum clarum et temperata quantitate. aqua fontis munde que currit versus
oriens et super quam sol percutiat. hostium fontis ... de aliis que conveniunt
ad temperamentum et non multum excedunt in aliqua qualitate. Si autem ex excessu
alicuius qualitatis excedentis adveniat nocumentum intrinsece per ... contrarium. verbi
gratia si nocumentum eveniunt ex victu ... stip[tic]is sicut est caules et ...
et alia et si veniunt nocumentum ex salsis intrinsece est aceto et aqua et si ve-
niunt ex acetosis intrinsece est ... antiqua. salsa ... et amara
... intrinsecam est ... dulcibus et lactuce et portul[acis] et
... et sic de aliis. Secundum generalia particularium est ... sunt ex-
ordie. quod autem ... cibum ... de mane ... (?)
debeat expellere superfluitates ... digerere. deinde ...
... capud et ... totum corpus ... sunt oportuni. deinde abluat manus
et faciem et oculos cum aqua ... in estate et ... in yeme. deinde ... dentes ...
... deinde faciat ... magis ... deinde ... per loca alta et
munda. vestes ... deinde ... pat' et ...
... appetitus quod accipiat cibum tamen non ... tardius ... quam dicit Arist-
[ote]les ... solitum ... putridis replet humoribus ... non ...
... ad satietatem. i[n] modo ... cum appetitu quia cito cessabit ap-
petit[us] non accipiat i[n] ... ... unum cibum. et si accipiat ...
malum est quia ... p[ro]cedit ... non potest ... non ac-
cipiat pisces et lac in eadem mensa non lac et vinum quia ... dispositionem ad
lepram. non accipiat ... multum ... post cibum ... alia ... quia ...
... corrumpit post cibum quod ... vel ... de ambulando
... fortes motus corrumpit cibum. deinde dormiat ... temperamentum
... non ... digeri et ... dicebat. G. ... aphorismi ...
yeme ... non ... ex sompno ... qui dicunt quod di-
... nullo modo ... tamen sompno maior ... de nocte ...
... ... et ... quod ... ...
... in regione ... temperate ... lavat aqua (?) .i. balneo

dulcis initium competit diuturnum cibum non sit isto. Consuetudo exhibitionis cibi
sit talis. qui in uno die comedit bis et in alia semel et in die incepit continuet
quoniam si contrarium fuerit in prima die in sequenti corrigetur per diminutionem in hora et si
in hora fuerit contrarium diminuendo in tertia die corrigetur replendo et in de aliis
quoniam secundum correctionem unum alterum est in regimine sanitatis et non plurimum si cum
ac. h. G. de regimine sanitatis cotidie igitur oportet corrigere errores aeris et sit
iniudicium. et si non habeat ... per artificium habeat potius in canitatibus ...
aer est caligat et humidus est secundum magis flumina constitute sicut roma
dua ... et lugdunum ... dilatatus et pisa et tholosa et
ita de aliis. quia igitur non est potens se transferre ad montes est ... faciet
aere ... sicut sit in insula quod ... est ... non forte
unum dicit per digna ... vigere per ... quod ... modus igitur et ordo cum
... talis est. quarta consuetudo sunt ... consilio igitur si fuerit tempus
est ... conveniet et si distemperata reducatur per ... ad ...
... igitur dicit ... ad ... et colias
... ad ... et humidum et ... ad calidum et ... in
... et humidum ... in illud. h. G. viii. de ingenio quod omne malum complexionis
reducendum est ad temperamentum non utitur ... impediat ... tu
talis quod sit ... quoniam si habet temperatum corpus et melius est preservatum quod
erit ... quoniam ... tempus igitur omne malum complexionis in tempore sanitatis est
reducendum non utitur ... impediat. In tempore autem egritudinis complexionum nullo modo
audeat reducere non ... in ... et ... In illud G.
G. libro suo de regimine sanitatis quod regimen sanitatis nullus potest observare
re non ille qui non est occupatus in aliquo ... ut habeat
... sit ... in omnibus. V. consuetudo sunt a con-
suetudine consuetudo ... magis valde in conservatione corporis humani
et in tempore sanitatis nedum in tempore egritudinis et h. ... G. viii. de
ingenio et in libro de complexionibus ... quod consuetudo est altera natura et h. id voluit ypo-
crates dicebat ... cibus ... ex multo tempore assueta
... dicebat assueti assuetos ... labores ... dicebat ... ma-
la dicta cibi et potus ... in ... metha... magis in
habet consuetudo ... iudicant leges ... igitur consuetudo habet tantum ... virtute ... aliud
et in ... consuetudo obviandi ... et h. ... in ... quoniam aliqui consue-
verunt ... in die et non ... aliqui non consueverunt vigilare de noc-

re dormiunt de die. et alii consueverunt comedere fabas et carnes bovinas
antiquas et alii fungos. et alii vulpes. et alii lac et pisces et alia inu-
sualia et tamen dicunt se esse sanos et melius se habentes et ipsi hoc dicebant. G.
vero de ingenio quod consuetudo opposito et etiam indiget talibus magis quam vi[illegible] con-
suetudo tamen solum hoc est manifestum per viam experimenti et per auctores immo et per
rationes quoniam non gaudet in consuetudine [illegible] non delectat et quod amplectitur non melius di-
gerit et per tanto delectat animal experimentum in hoc [illegible] quod malus cibus vel
[illegible] est melior bono non usitato opposito tamen omnium istorum videtur dicendum
[illegible] est quod non gaudeat malo cibo utentes quoniam si in plenum non ledat in pol-
tum peccatorum non evadere. Ego dicam ad hoc sicut quod consuetudo aut convenit cum talibus
aut non si convenit optima est et si non convenit aut prius discrepat aut multum discrepat si
prius tunc instituta adhuc potest conservari. Si autem multum discrepat aut est instituta
[illegible] aut non si nullo modo est tenenda. Si est instituta aut est in tempore lamentabili aut egritudinis
[illegible] tunc est consuetudo cum plus lapsa quoniam sicut [illegible] nobis mor-
bum removere. Si autem fuerit cum latitudine [illegible] et fuerit multum remota a dis-
positione [illegible] debet reduci non subito sed paulatim ut dicto a principio illa aliu-
[illegible] mala et prius delonis et paulatim augere bona et diminuere mala quoniam [illegible]
[illegible] eius quod bonum [illegible] etatis aut temporis aut fortitudinis virtutis et
[illegible] consuetudinis nisi paulatim cadunt virtutes in minus et cotidie [illegible]
[illegible] ad lepram aut ad mortem subitaneam [illegible] longo tempore utitur carnibus
[illegible] salsis aut piscibus [illegible] aut leguminibus aut carnibus vulpinis
[illegible] aut lacte et piscibus aut carnibus [illegible] aut quod prius [illegible] aut qui
[illegible] se per cibum aut quod tamen [illegible] calorem [illegible] et por-
[illegible] et laborat et [illegible] in anima et corpore et ita de
aliis multis consimilibus [illegible] de talibus potest dici quod peccatorum non evadet sicut illi qui
utuntur fungis et [illegible] et aliis venenosis et [illegible] in carn-
[illegible] in tempore famis et guerrarum et qui [illegible] cibaria corrupta et utuntur
[illegible] in temporibus corruptis [illegible] et consimilibus multis [illegible] est de plenum [illegible]
[illegible] quod [illegible] non tamen in [illegible] corpus [illegible] pau-
latim debet reduci [illegible] est dicunt auctores de consuetudine quod contrarium [illegible]
[illegible] est quod si convenit cum talibus aut [illegible] si discrepat et fuerit in tempore egritudinis aut in tempore
[illegible] subito vellemus reducere [illegible] consuetudo [illegible] tenenda [illegible] ad tempora
[illegible] consuetudo in [illegible] est reducenda ad [illegible] paulatim. [illegible] sunt
[illegible] in hieme [illegible] cibis et [illegible] in una vice et quod [illegible] ad

anni. In vere autem competit cibus temperatus eo quod vigent ad puritatem ipsi repletio-
nem in hieme. In estate competit cibus subtilis vigens ad frigiditatem et non detur mul-
tum in una vice. In autumpno detur cibus in parva quantitate et vigens ad ca-
liditatem. Ultima consideratio que est de predictis sumitur ab etate. Sicut autem Ho.
vius(?) de ingenio etatis et hoc resolvendo dicit regi per talia. Nam autem et caloris
existentis in radice et in puero et in iuvene. Hoc enim in de complexionibus iuvenes tamen me-
lius digerunt licita et plus humida in aliis autem etatibus dieta resumptiva et nu-
triens est exibenda et ista sufficiant circa utilitatis. Item illud tamen quod homi-
nō nes quibus durat in illis comedunt ut vivant. Sed quibus durat [illegible] vivunt ut
comedant. Hora autem comedendi tam de die tam de nocte est tempus quando tamen
dum tamen fames sunt vera et hoc intelligitur in illis qui habent cibum paratum quando volunt
habere comedant quam hic ponit quia tales non servant legibus artis. Item illud
hoc enim quod convivior omnium [illegible] est abstinentia quam plures interficit gula quam
gladius. De regimine autem sanitatis versus aliquis dicit. Si vis incolume(m)
si vis te reddere sanum. Curas tolle graves. irasci crede prophanum. Parce
mero cenato parve non sit tibi vanum. Surge post epulas. sompnum fuge
meridianum. Non teneas urinam nec cogas fortiter anum. Capitulum ix. de vo[mitu]

Item illud quod fastidium est et quod dicitur generari. hora est nausee et vomitus autem
et utrum ei sit ab horatione nausee. Vomitus autem non oritur. Nota quod de fastidio
dictum est. De vomitu dicetur et de aliis [illegible] in plenum agitur fastidium igitur omnia
ista habent et oriuntur ab horatione cibi prius amati et desiderati ab homi-
ne et indigesto ita quod solo aspectu retrahitur et [illegible] et si cogatur accipere
evomitur. a [illegible] eructuationes fetidas a [illegible] acetosas [illegible]
fastidium deterior et magis periculosa. quam autem appetitus et digestio. [illegible]
tamen autem est voluntas evomendi [illegible] in illis [illegible]
vomitus autem est [illegible] appetitus nauseandi [illegible]
[illegible] Ca. Causa autem ab horatione et nausee [illegible]
[illegible] Si enim [illegible] omnia que [illegible] cibum corrupi in stomacho. Item autem [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] repletio cibi a pot et est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] cibum [illegible] appetitu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia cibus est corruptus [illegible] fastidio [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] stomacho [illegible]
alia [illegible] [illegible] [illegible] suas [illegible] ad stomachum [illegible] [illegible]

h e ip̄ corruptionē aliquarum liquarum ꝗlitatū at om̄i. sola tū vna suffic̄
uel si corrūpit̄ appetitiua. at retentiua at digestiua. at expulsiua at nulli
stoi mollificat̄ deficiunt. at ip̄e lapsū liquarum ꝯmuni i corrūpit cibū ꝛ
tc̄ sequit̄ ista accū. i. fastidiū. ꝛ ab hominē nausea. sbi isto dic̄ ꝛ tū ꝛ uoīt
ꝯtinuitate sto m̄ sic ꝯtetia aliū gerit ex eo. vitellina at sic salso
grt a flate at mlia ꝛ h̄ ē ut plim̄. Sig̃. Cāc ꝑmitie maīte
se. h̄ si humores sic cali ad ē calor ꝛ sitis. si sunt tū nulla. sdox
ad ē aciet̃. at q ꝯfluciunt sedl̃ iditis ꝑuitōes sic dolor sto ē ꝑuctu
angustia ꝛ i q̄ ecto dolor spirituū tetica sōpma tir̄bl̃a sicopis
uoīt ꝛ alia. tū si accīt uoīt mltū uiuat n̄ uimī fuit q̄i tc̄ p̄s
ōc ca oīū istoꝝ. Pnosticat̄. Q̄ ista frequentant n̄ pt effugē et
thoca. p̄ dp̄. tuore sed ꝛ facici ꝛ odoꝝ ꝛ c. Curatio. Si a sunt cāe
ꝑmitie ꝛ ꝑmitie. ab sc̄idat̄. ca itinsera aūs ꝛ ꝯuicta euacuent.
Si a sunt cā ca. digeat̄ n̄ de facili euomat ē oxizacce ꝯpoita et
ors sipha sup̄tis ē aq ordi ꝛ euacuet̄ ē duabꝫ ꝑtibꝫ cāe sar
mcc̄c reubarbarite ꝛ c. ꝑcp̄. deīn utat̄ isto elco. R̄ zuc
ce. m. tū saud dyarodō albis. aū ʒ. iiii. misceāt. Si a ca sunt sin
q̄r plim̄ adueīt tc̄ n̄ euomat de facili digat̄ sic R̄. oxi. dur
ꝯsqll. aū lb. i. misceat̄ ꝛ lauat̄ ē aq decoctōis absinthii ꝛ ꝑex
sc ꝑcp̄. acuata ē aloe ꝛ mastice tutat̄ ꝑone menta dyab.
dyamson ꝛ dyacitonite ꝛ itat̄ cinamo ꝛ mastice. ꝛ absinthio
ꝛ mita q̄ i t̃ra ē i tificat̄ ōcz sto corruptōz dū tū ca sit frā tc̄ ēplet sto
ꝑ hūc mod. R̄. mastices cinamoī ligni aloes. zedoarī. galāge.
garioꝑ. aū. maratre. aū. ʒ. iii. puluīzāt̄ ꝛ misceāt̄ ē olō de mast
tice ꝛ balsamo ꝛ pea misceāt̄ ē totus ab sing̃e ꝑmc ollo itincto ꝛ uite
i uīo ꝑuro ꝛ fiat ēplm ꝛ tepid sto applicet̄ ꝛ fiat ꝑinabia q
relevatū ē. Clarificatō. Intellud q̄ sōpn̄ ꝛ ociū ꝑ ꝯꝑitit ꝯpetēt ē
ꝑla ꝛ i i digēe sto dū tū n̄ mltū excedat tc̄ h̄ q̄ ꝯcomitet ab sti
nēa ꝛ q̄ humores digūt ꝛ subtiliant ꝛ i oīb̄z istis ꝯpetat euacuatō
sime tū ꝯpetit alicatō q̄m valde diffic̄ ē tales cāre ē h̄ cat i tēlu
appetitū ꝛ cotidie addat i ciuꝫ. alleuiat g̃ sto ꝛ ꝑ geī humor accto
alı̄ difficiliimū ē ꝯstimiliu repugnat. Cap̄. x. de uomitu ꝛ appeditis cr.

Nomit̄ ē expulsiō m̄ ꝯtētē i sto ꝑ sirioia sīu sunt ab. sīu sunt
ꝑot. sīu taies. sīu aqsitas sīu humor q̄cz sunt ille sic sāgis et

p(ro) sinora (est) cataste(ro)pha appellat(ur) tal(is) cibi accepti expulsio.

ita de aliis antistropha a(utem) appellat(ur) tal(is) cibi accepti expulsio p(ro)
sinora. S(ed) colica appellat(ur) angustiola cibi corrupti detectio. Dicu(n)t
p(ro) sinora et sinora et id illud q(uod) aliq(ui) h(abe)nt q(uo)d quanta(m)
q(uam) cibum acceptu(m) n(on) p(otes)t (com)p(re)hende(re) n(on) retinet i(m)mo expellit
p(ro)p(ter)ea accepit et ita se i(n) istis motib(us) (con)tinuus v(e)l q(ua)n(do) aliq(ua)n(do)
lore cibi sin(e) dolore et cu(m) uomitu u(e)hementis debilitas (con)t(in)et isto
q(uo)d (est) m(od)o (con)tinere isto expulsio sinora. Tunc a(utem) (est) extra. a(utem) i(n) intus
si extra (est) tunc (est) minima replecio cibi et pot(us) et i(n)ordinata et accepcio
multiplicatio ciboru(m) calidioru(m) (et) siccioru(m) (et) aut (est) acceptio uini noiarum
suc(us) et p(er)cussio capitis et plaga et (est) malu(m) signu(m) q(uo)niam signant enim
lesiu(m) et sin(e) medullaris et alia extrinseca. Si a(utem) causa fuit i(n)trinseca (est) a(utem)
s(ecundu)m stomacum. a(utem) s(ecundu)m alia me(m)bra. Et si s(ecundu)m alia me(m)bra c(aus)a (est) s(ecundu)m humores currentes
a capite ad stomacum. a(utem) ab epate. a(utem) a toto corp(or)e. tunc (est) i(n) eis et ita de aliis
me(m)bris mittentib(us) superfluitates ad stomacum. Et si s(ecundu)m stomacum h(oc) (est) s(ecundu)m (com)plexionem. a(utem) s(ecundu)m
humores in stomaco agregatos. stomacum agrauantes. aliu(m) fit s(ecundu)m debilitate(m) (con)tentiue
et fortitudine(m) expulsiue. aliq(ui) n(on) h(abe)nt (con)tentiua(m) ita debilitate(m) q(uo)d a p(ro) ac-
ceptu(m) cibu(m) moueat(ur). a(utem) irritent. a(utem) timeat. a(utem) uideat aliq(ui)d
re(m) a(utem) audiat lo(qui) de ea. statim euomu(n)t et tu(m) s(ecundu)m q(uo)d dolorat(ur) (con)tin(u)e

[margin:] exemplum

Cum (con)tingit n(on) euomit. a(utem) s(ecundu)m causas i(n)trinsecas. De uomitu sanguinis

Aut extrinsecas. Si s(ecundu)m extrinsecas c(aus)a (est) casus ob uiam eo. a(utem) s(ecundu)m sanguisu-
ga(m) potatam de nocte. a(utem) de die i(n) fonte aliq(ui) ignorant. Si s(ecundu)m c(aus)as
i(n)trinsecas. h(oc) (est) a(utem) s(ecundu)m stomacum. a(utem) s(ecundu)m alia me(m)bra. Si s(ecundu)m alia me(m)bra. a(utem) h(oc) (est) s(ecundu)m epar.
a(utem) s(ecundu)m epar. a(utem) s(ecundu)m splene(m). a(utem) s(ecundu)m uenarum a(utem) emor. a(utem) s(ecundu)m uen-
coru(m) alias (con)tuenti acc(id)it i(n) truncatis de uno et mutilatis eorum
ue(ne) i(n) quo multu(m) se replet ib(i) accidit et s(ecundu)m stomacum i(n) illis n(on) q(ui)b(us) ueniunt
incidunt. a(utem) rumpunt(ur). a(utem) fugiu(n)t. apparet q(uo)d q(uan)d(o) de causis p(er) q(uo)d agrauit
i(n) stomaco n(on) ip(su)m p(er) uomitu(m) expellet. Signa Si fuit s(ecundu)m causas extrinsecas
dicunt ex illis. et s(ecundu)m alia me(m)bra a stomaco dicu(n)t(ur) p(er) p(re)dictoru(m) illoru(m). Si s(ecundu)m
stomacum dicu(n)t(ur) p(er) (con)sequentes stomachi et p(ro) p(ro)uocationib(us) alioru(m) et q(uo)d s(ecundu)m (est) (con)tinu(e)
a. et si fuit ab aliis me(m)bris (est) (et) ia(m) p(ro)lata. Uomitu(m) a(utem) designat nausea
a titillatio labii i(n)ferioris tenebrositas oculoru(m). Et p(ro)pt(er) d(ic)tu(m)
(est) ex eo. (est) (est) (et) calore (et) amaritudine (et) colore citrino et q(uo)d cum
(est) et tunc ex fle(gmate). q(uo)d cum (est) albu(m) uiscosu(m) (et) acetositate et humidita(te)
nature satis et n(on) ex mali. (est) uiscositati et potentie a q(ui)busda(m). Sed

N

uacō istīs sc̄ maī fit. Si ư fuīt sigꝫ color ē rub' ꝗ cogitat ꝑ
ncā ꝑiciēs ꝑ dolore ꝑtis. **Pnosticaꝰ** uomit ꝑ ē bonū signū et
malū. bonū n. signū ꝑ ē sic. qñ n ī sc. aduenit uomit ī die cā
tiui ꝗ ꝑ sig digōis ꝗ e alleuiatō ē bonū. Si ư uenit ī die ū
cītati ꝗ signis digōis ū apprimībꝫ ꝗ e agrauatē ꝗ mala colīcā
mala ē uomit ư ī sc. pestilialibꝫ. maliꝰ uomit sīꝑ. malꝫ qr in
uma exubācia aīi hūoris sigficat ꝗ sic colic sigt nimiā cō
strictē ꝗ si fuit nimiā fit sc. unicā ư colꝰ pessimū quinto ư ex
itꝰ unū mala. uomit ư immobilit' ofert q sc adiuatg sc istius ī ꝑillōibꝫ
ꝗ euacuat im̄ ascēdte ꝗ est ad oppositū ī ꝑillōibꝫ sc̄dō. vꝫ mibꝫ
ī ꝑillōibꝫ capis dū tñ fiat ē facilit' ꝗ sū angustia. Alit' sc̄dē
t. d. ħ. ꝑt debile ad oculos ꝗ ita de aliis. ꝗ utilius q nullꝰ uomit sic
qñ ꝑ ē bonū qr tal' de sto suo facit cloacā. ista ư in mag est
ꝑtracta a nob ꝑtictorē ī libello nrō de ꝑnosticatiē. ꝑtillꝰ
q amōpha ꝗ catarpha ꝗ ꝑillō colica qm̄ ē de sp mala. **Cur̄.**
In ꝑmis fiat fricacōes extremitatū fortes ꝗ ligacōes dolorose ꝗ ei
ad ꝑ ꝗ cliftia. deīn curet mibꝫ uiactis deīn mūdificet sto.
deīn ofortet ita tñ q sto calid' ofortet ē ꝑis sīptias a rōna
ꝗ ab it ꝗ ab ex ꝗ ꝑius ofortet cor mūdificato ē acōtias ea. sīpti
cas. Ista ư ꝑra sc ħ rote sandali coriāꝫ. amꝑhō corellus
bol' armenic. flos malg ꝗ cortex ꝗ flia acetole acitositas citri
gl'oꝫ ꝗ citꝫ ꝗ lilīū ꝗ siliac marilli ꝗ bris. ꝑma coctana. mel. ē
bucoꝫ. opiū. sq̄xmi ꝑri. ꝗ tñ ī. naro cō applicet ē mag ꝗ cau
tela sic ꝑmat' deīn ē. Ista ư ca. sc ħ lignū aloes. storax cala
mita ꝗ spica nardi ꝗ spica celtica calami arōtic. nux. cipꝑ. ꝗ et
folia eī ꝗ garioꝑ. nux muscata. ꝑina. mastix. thus. albū. cor
tex citrī. cortex fisticoꝫ. mēta. ruta. absin. ꝑrus. aꝑꝑ ꝗ iaceto ī
fusus ꝑulla acta. lardata ē ꝑiunoꝑ. ꝗ alpla. aq ro. muscata
ꝗ uio si oderet mēta vꝫ. dū tñ ū sit sc. Suppōito ḡ q dicta
sit laudabil' ꝗ q coꝫ sit mūdificatū ꝗ q m̄ sit dilicta ad op
pilatū si ca. ē ꝑra accipiat de illis simplibꝫ cuius tēis l' ꝑlar'
ꝑmica ħ ofecīa ꝑclarū ꝗ ad mūdificet abit ꝑ mod' sic. a' cl'
ca. ꝗ applicet ab ext' ꝗ eī ꝑ ħ ꝑles modos sic tūꝰ ī talibꝫ fi
quē deīn ē ꝗ ita. si ca. ē ca. applicatiō medicamīa ꝑra si aūt

uoit̃ act ꝑ̃ nẽa vtat̃ eli ꝑ̃ocx· R̷· mie· sarcocoll· minime m̃
tice· elis au ℥· i· vini optĩ lb· ij· bulliat s· ⁊ accipiat ...
mane ⁊ ho ⁊ q̃ll vite ʒ· i· ⁊ l· ꝯt̃ ̃a loquido ĩ oĩ uoitu ...
te pul· ii ĩ ab ... R̷· coxtic̃ cit̃· ligni aloes mastic· ...
d̃· se portul· sand̃ ... au ʒ· ij· fiat pul ⁊ ... ĩ cibis ...
ꝯp ñ long ⁊ ꝑfud mltũ v3· ⁊ sudor ... que ... ꝑuocatur ...
forct ... ꝯfut ĩ uẽtose ⁊ fiat expulsio cibi ꝑ ...
fiat uentosa i ĩ ... ⁊ ... ⁊ ĩ ... fiat ĩ ... late ⁊ ẽ ... illud
q̃ uoit̃ ... ñ ẽ ... ũ q̃ tardi ẽ ꝑ· ... ⁊ ...
tic ⁊ ẽ modica aceto mltũ valet ꝯ uoitũ ... decoquit· lenter ꝑ
...at ꝑ aq̃ deinde coquit ẽ aq̃ ⁊ acetũ mltũ ualet ꝯ uoitũ ...
... ꝯmutatiũ· ... ĩ ... ⁊ ẽ ... v3 ĩ uoit̃ ...
m̃ ẽ ... ita q̃ ñ ñ ... ꝯ ... uoit̃ ꝑ cibũ· si ...
cor̃ fiunt mltũ ... ⁊ alia ꝑicla ꝯ ... fiat ... ĩ ...
... ⁊ ... · ... ⁊ amb· ... fiat uoit̃ ... ĩ ...
fiat ... · ⁊ ... ẽ ... fiat de cephalica ⁊ ... ẽ ab aliis ...
fiat ab epatica· deinde fiat ... ꝯmutatiũ· deinde utat̃ ...
plantaginis· deinde utat̃ isto elco· R̷· diacodio· ...
... ẽ ... carnũ citoiorũ· ... ẽ ...
... au ... vq̃l ⁊ alia ꝯglutinatiua ... ẽ ...
us· bursa pastoris ... arnac̃ ⁊ ...
applicata· ultimũ ã remediũ ẽ potare opiũ ẽ ... ꝑ ...

Clarificatio· ... q̃m ... uoit̃ ... ꝯ ... ad mod· ...
... ad ... · q̃m humores aliũ declinat ad inferiora ⁊ ñ ...
illos ꝑ ꝑte ad q̃m declinat ⁊ ita uoit̃ ꝑ ...
... ñ ẽ ... dulcis ... de ...
... · ... declinat ... ⁊ ... ẽ ...
aliũ ... uoite ... q̃ ad ... uoita ... ꝑ ...
... ... ĩ ... ẽ humor ... ⁊ ...
... · ... q̃m q̃ñ ... ẽ ... ñ fit uoit̃· ... ẽ ...
⁊ ... q̃m ... ñ ẽ ...
... ẽ ... expellit eã a se ... ad q̃m
... ñ ... · ... declinat ... inferiora expellit eã ꝑ uoitu
... declinat ... inferiora expellit eã ꝑ ... ⁊ ... ĩ modo

nec vero hic de actibus bonitatis virtutis expulsive magis luci theorice et est
luce de fortitudine est fortitudo hominis sive quam expellat causa ad quietem dur
tam non erit in locum eius. [illegible] est ex boni[illegible] non expellatis [illegible] in bona
[illegible] et [illegible] expulsio [illegible] in malam [illegible] istud quod [illegible]
[illegible] quod est nocivum [illegible] levior [illegible] et [illegible] diuturniorem quam
[illegible] in [illegible] quo ad virtutem expulsivam quia cogitur expellere nocivum
[illegible] levior quo ad [illegible] non [illegible] non [illegible]
quod nocivum non [illegible] fortis [illegible] levior est debilis. aliter non fiet
expulsio [illegible] expulsiva [illegible] alium expellit magis ex debilitate quod ex
fortitudine est expulsio [illegible] quam ex homine [illegible] ad quem [illegible]
[illegible] non erit [illegible] magis hominis ut [illegible] est [illegible]
[illegible] levior [illegible] quo ad [illegible] quod nocivum non [illegible] in [illegible]
[illegible] per [illegible] et per [illegible] aliter [illegible]
[illegible] actum [illegible] est a mala [illegible] ut [illegible]
[illegible] ad [illegible] non [illegible] nocivum [illegible] nocivum [illegible] dolore est
[illegible] dolores [illegible] isti duo nocivum [illegible] et quo ad causam et quo ad effectus. [illegible]
quo ad causam hic est quia morbus est causa unius et causa alterius quo ad effectus [illegible]
unum est ad bonum et alterum ad malum et in [illegible] est quia nocivum [illegible] nocivus.
[illegible] quod [illegible] delectat ad [illegible] scriptum [illegible]
[illegible] appetit [illegible] et [illegible] appetit [illegible] et per [illegible]
[illegible] est [illegible] agitur et [illegible]. Capitulum xi. De [illegible].

In isto [illegible] debilitate virtutis [illegible] in [illegible] in [illegible] ut
[illegible] et [illegible] in [illegible] quam [illegible]
[illegible] in corde [illegible] diversos tonos et melodias [illegible]
[illegible] et [illegible] latitudinem et [illegible] et [illegible] diuturnitate [illegible]
aliquo modo [illegible] et [illegible] dicitur [illegible] vi. de morbo. et est istud quod quando calor est
debilis [illegible] ad [illegible] generat [illegible] per tanto quia potest esse velocitate
[illegible] potest [illegible] in [illegible] generant [illegible] in aere in estate non temporibus
quia calor potest esse [illegible] et velocitate non in hieme quia [illegible] non [illegible]
[illegible] in temporibus mediis [illegible] est in corde quando calor est fortis et non [illegible]
[illegible] nulla [illegible] generat in corde humano [illegible] calor est fortis et non
[illegible] non [illegible] est vinum novum et [illegible]
[illegible] erit [illegible] magis [illegible] agentis et ita [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] quando calor est debilis non erit [illegible]

q̄ i revoluc n̄ p̄t. h̄ q̄n ē claudicatis de ventositate cap. **Ca.** Vento-
sitas u. a. causa a causis exterioribus a. interioribus. si ab exterioribus sic ē si
fuas exterior [illegible] usque ad interiora sicut in regionibus multum frigidis
bus debilibus et iunis a. fiat a calore nimio exaltante calorem inte-
riorem extinctiva qualitate cibi et pot. a. ex qualitate sicut ē ab nimis co-
lis a. [illegible] a. ventosis sicut legumina a. rape et similia. q̄ ipso ordine
a. q̄ cibus nimis calidus [illegible] ē in medio [illegible] a. p a. q̄ n̄ [illegible]
cibū [illegible] q̄ debent [illegible] ē q̄ [illegible] et ociū et [illegible] et [illegible] i [illegible]
ibus [illegible] et similia. Si a. [illegible] ab interioribus de h̄ ē a. ipso stomachi a. ipso
a mib. h̄ ē ipso ventositate et corporibus [illegible] i aliis mēbris q̄ q̄d p[illegible]
legat ad stomachum [illegible] accidit i [illegible] venarum mesaraicarum a. [illegible] ipso
i [illegible] a. i [illegible] a. [illegible] [illegible] a q̄ [illegible] accidit in
ama [illegible] [illegible] ē [illegible] [illegible] ē [illegible] [illegible] [illegible]
to [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ipso [illegible]
et [illegible] a. [illegible] et ita de aliis [illegible] ipso [illegible] a. [illegible] [illegible] q̄ n̄ p[illegible]
digerere a. [illegible] a. [illegible] cibi et humor [illegible] [illegible] et ita ventositas
de [illegible] digestionem et [illegible] [illegible] et [illegible] cibus [illegible] a. humor [illegible]
q̄ i [illegible] [illegible] [illegible] ē. **Signa** Si [illegible] ex causis in-
cogitat [illegible] et si ex aliis mēbris a stomacho [illegible] ex [illegible]
[illegible] si ex aliis [illegible] et [illegible] q̄ a stomacho q̄ [illegible] ē [illegible]
ta ē ex calore [illegible] ad ē calor et [illegible] et [illegible] [illegible] si ē ex fri-
gi[illegible] ex [illegible] [illegible] et si ē ex flatu ē ē [illegible] et si ē ex m[illegible]
ē ē [illegible] **Pronosticatio.** Ventositas a. ē [illegible] a. in medio [illegible]
ē [illegible] ipso [illegible] [illegible] [illegible] si mag[illegible] et [illegible] [illegible] ē [illegible]
et i [illegible] [illegible] et i [illegible] [illegible] q̄ [illegible] [illegible] [illegible] dig-
[illegible] i [illegible] q̄ ventositatis h̄ corporis dignitas [illegible] indicat motū
si vadit ad [illegible] [illegible] a. dolorem a. [illegible] et similia [illegible]
vadit ad loca diversa et i de aliis mēbris. **Cura** [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ē [illegible] [illegible] [illegible] expelle [illegible] [illegible] ē [illegible]
a. [illegible] ē [illegible] si a [illegible] [illegible] [illegible] mag[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] diu ē [illegible] [illegible] [illegible] illa a q̄ valet i [illegible]
ventositates de [illegible] et ē h̄ stomachum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ruta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i diacimion dyacimini dya galanga [illegible] [illegible] [illegible]

ab ex lactellaco c cale t unlio at c amilo t camino t cuta. at c fur
fe t p i ugi c olo laurio gostio. castoreo. deni fiat bal. u ista ampon
q cum le. deni ucto le ptes amplicam. Si a fiunt ex cons cironibus ab u
uent t p i cum ad tepie reducant. t si fiunt p alia inb curet illa e
ducet i luus locis. **Clarificatio.** Intelligendum q lz ista sit trium t cumd
alie p5 ei resoluta i uaporem p hec motum acutum ii aquas t sic
cum ii humd. t ita uentositas generata ex caliditate u prepiat ualet
uapor resoluit a cola t alia t cum h intelligendum q rugit u sit illa u
ex sola uentositate. lz cum rugit iter ex uentositate muta e humiditas p 6. i de
modo t i uentositas generata ex hic si fiunt i intestinis de medicis p camen
Dolor intestinorum e dolor sub gentu. **Cap. xii. de dolore intestinorum.**
e puncta t agina t i cum t uelocitum. mala t muta de
cibis p eo t humores i clusos i intestinis. Intelligendum q ista passio iht autem
i umbilia q assalat. cardiace passioni. t passionem i propiedate q immolis
a appellat de q fuit sum mio lex ca de nulla t talliat. plurae passio
m colice. **Cae** Cae a h passionis. at se ex calore at i tu lz ex tu
se e nimia a ceptio. calor ea. sic sunt cepe t allia t alia. t calor in
motiuus sic lactuce melones t cuc. Si a cae se i tu te puent. at
ex humoribus ca. at tris at uentositate. at ex ueneno at a parte. at ex pur
se mitas. at ex umbibus t talibus. **Sig.** Si ueniat ex calore e ai
sem rnodire t puncta t dolore a cutitudo pugitio t si fiunt ex humo
ribus fris coaglat q ritum calore e t e e g medic t muat a causis t sedi
t a fris t si e ex uentositate mutat dolor de loco ad locum t si ex a parte
te se. aue a cae dicenie p i diciam i locis suis. **Pnosticat.** Si a
ab passioni ceruicit fiunt ucis bon e t si fiunt ex a parte cito agina
mor p ten intelligendum q ista q hoc ista passio at h cut sub debil. a
stentia t multum at at u t si p mo t passio t diuuint t ircum p a
dat t morte t si u curat p te. **Cura.** Si a fiunt ex cans ex ta as
abudanie t si ex passionibus uotis sic se a parte umes t talia. curet sic
de ct u fiunt ex ueneno dicat cap m incidentum. Si a fiunt ex humoribus
t u se cali i p imus fiat clistere de malua. bismal. uiolaria. olo.
uiol. fiuste. calliat. t talibus. deni diguat m e oxizat. lor. uiol. ac
uenit t p get e imitab. ci. t mana t calliat. at e e clis de lucro
o terba t lactuca centum a icubiam. deni fiat bal. deni fiat

lattella cum est in illo acto · at est cum acto · at uel cum cum pleno al-
li q^a sunt ita q illa uetola te i primis fiat clistere de ruta · origano
calamento · bleta · abrotano · anulo marrub · olo laurino · et sem · p · et talibus
bz · deinde digerit in est ori^s dur et sq^illi^co · ut bulliant abs et ylop et
talia · deinde purget cum mirab · kebul · et citrin at agar^co at est bidell et talibus
bz · deinde post i bal · ut sit amulu · marrub^m camomo anthos · sticados et
de lattellet cum tale costo et anulo talus et i ungit olo laurino cotti-
no · ireacelcon et castoreleon et talibus · Intelligendum q si flux sunt in
in et cum · et multum uz nastum alu · et si nec flux dest nastum ut alii
et q cum ita uetola frequentius aduenit · io matulia sit si ponenda et
linguinal · capob · xilobalsam · spicenart · sequati amulu · marrub
ruta · galanga · zedoarium et pip album et talia et si cum sunt · et
ordeatum aq ordi primus i talis i aq ita lactut · portul · mala gra-
nat et talia et dent experimentato res q i ista passione multum uz enim
et calefaciunt pori · **Clarificatio** · Intelligendum q ex cepis et allis et talibus
cum ca · p uer qum calor in p ince et sitne · qm a est ita q calor fortis e
et cib in multum lymincat te inc et fiat · sic sunt mult ca · sic allia · sic
trium · sic lactu · ita q lact gnali lautabit · h · o · ide q plonis
et qum in ueit te gnalibz laugs multum i cal et i queuens et
cibo ca · in bn uisto in bn sinito p^t cam · uer · ista tum uer est multi
ca · et sic et qsui de quo · go p lium talia te ista ma · i uestigamus q
a uetoitas et rugit fiat a calo et uz · q sic in n · fit · uetoitas ut
est in in resoluat · et resolo in sit in a calo qm ca est ca · Dispositio
uiatie et uir · h si sit ab i tto calore et uz · q sic e · n · uz forte q
fiat matia plulqm est et uapor et uer te subtiliora qm in aq
solut qm in sit a forti calo · Quum uz qum si calor est fortis te in
resolut · Dz qsumet · et h in sit qm te · et uer h qm q plus fit resolo
a status q a ulia est sit in aqla et uer h te tortura est inb sit passio
et q q uetoitas et rugit et talia cont alm ex delat m mag · talibus
ex pte agentis mag in alm est gitu uetoz uetoitas est egitta cib
multum i digiua uetola q legina et fruct et talia · alm in est de parte
sic te cibaria subtilia et digestibilia te ex alia pte calor est debil multum
tal · ut resolu at est multum fortis et tal resolue et qsumit at est medi tal
mediocriter te · te pom q calor sit multum debil te q ulla sit te

colo. cu in sec parta cu n te pom. q calor mitu fortis agat i
m i dispositez uetositati te d q n cau uetu q resoluit solu
s3 pom q agat i m mitu gua mitu eda uetosa te d q gua
b uetu qm nec fortis caloris resolu t nec opacitatis m n ogue te
pom q calor remissus agat te a ag3 i m gua a subtile ci gua
mitu n gnal uetu. q n potuit resolue n n. fuit obm motuale.
si a agat i m3 subtile te gnal uetu. qm resolu ex debili te m. s3
n ogue ex caloris pnpie t e tale de gnate uetulaz ex q no
gnant i tepib3 mitu calis. a fris. s3 i mediis h. G. vi. de morbo
tercii p3 colo ad duo pa. ad ter d q transiti fit a flecu huora
a resolubil qm multa cu uetosit gnata ex multa tardi resolue ppt
maiore gsilete. Ald uetu d q ipu cum torture alu e fud cto. alu
ps sinoz itestinoz. alu uet b q m ocupet h ul i t e pusso difficil gi
ardiaca ut dam e ip stibili te ub x magitudiez aie **Ca m. xiii. De**
Lienteria e flux uetr i q cosita l bibita egdiut **Lienteria.**
Lienteria quitib3 t qlitatib3 i qb3 i cuulla te ip debili te ptetiue tu
retetiue sinoz t uici cor. Intelliud ee istu m3 q flux uetr e uul
ap sic aliq in tactu e suu t sic pte tanger i recapitulace qm fa
acm i fluxu uetr. qda e fx q uocat auulsupha t qda pusso colica t qda catalsupha
t qda lieteria. t qda dissinteria. t qda dyarria. t qda thenasmo. a
uulsupha ut dam e appllat uelox expulso cibi p sinora. S3 colica pa
sio appllat uelox expulso p sinora t isiora e ca e huor corrupt in
sto q cuillit ad mb t itm reuitit ad stom t n sinito t e ifetu expel
lit p sinora t isiora p tato q ex illo sentit puctaz t mordicatom
t dolore t angustia. Lienteria e flux cibal i q n n cog aliq de q sa
cuus t io cuitit sa aualle sue spei q n e tata cum imitato n ad
chilu n ad chimu an tps expulsione. Dyarria e flux huoral sip
t qa caut sic alu flux io n tantu ca signare. Dissinteria appllat flux
huoral e lan t saluo honore. G. vna p t alter flux san is e lieteri
a thenasmo a appllat uolutas unuia assellandi cu effcu ip mor
dicatoz loga onus. **Ca.** Cae a ou fluxu at se extin te. a i ialece.
b extin te a e aer nimis humid austrinu a corrupt i ordinat uenenose
pestilear. a tex ip cibu q assupt e i nimia qnti te a i mala qli te a
si ceptu ordinez. a qe fuit uenenose a ip calu t petoz flua. Si a

c3 catalsupha
appellat ue
lox expulso
p isiora.

ueniunt per causas in tineas. aut per stomachum et intestina. aut per alia membra. et si per
pueniunt a capite. hec est a catarro aut pueniunt per oppilationem uenarum me-
seraicarum. aut pueniunt ab epate mittente cenositates suas ad stomachum et intestina
et fluxum et sic per splenem et matricem. aut per totum corpus. aut per cutem. et si ueniunt
a stomacho et intestinis hoc accidit per malam complexionem. aut per ulcera. et si per mala
complexionem. aut est calida aut frigida et alia debilitatur continentia et fortificatur expulsi-
ua. alia uirtus debilitatur et est hec digestiua et si sit per aliquam ex malis complexionibus
excedentem est aut calida aut frigida aut sicca. aut fit per passio-
nem. in ulcera. aut fiunt per humores calidos acutos pungentes et mor-
dicantes et ulcerantes. **Signa.** Causa autem extrinseca manifestatur ex dicto
et aliis in tinsecte et a sunt ab aliis membris a stomacho et intestinis cognoscuntur per se
sedes et quantitates illorum. ut gratia. si pueniant a capite cum augetur salsedo
et dolor capitis et fluxus maior post sompnum longum et si capud nimis infrige-
datur calefiat aut agitetur. aut euertet ad eum fluxus maior et in de aliis m-
embris plenum intellige per quantitatem partis et fluxus dicet in eius causa de recuperatione
et si pueniunt a stomacho et causa sit frigida est a principio est cruda ut accetosa
ueniunt per aliam non sentit dolorem et si fiunt per ulcera. tunc sentit calorem pun-
gentis et mordicationem sui et acuitatem. **Pronosticatio** colica passio
frequens eueniunt pessimum est et mortale. Si lienteria ueniunt post dissinteriam
mortale extremum quod non sunt in principio in omni fluxu uentris bonum est quod
natura incipiat aliquo modo uigorari et digerere et ideo bonum. **Cura**
sed quod curatur in differentiis eorum fluxuum. primum est coagulum leporis congela-
tum. secundum est calx antiquus si decoquatur in mitis aquis dulcis et pecia deliciosa
et exiliant per totam calcedo bulliendo retineat. tertium est lac uaccinum
omnium | sui quod in aqua butirum fiunt extinctum et per balneum. quartum est lactatum assum
ibi cum est lacte caprinum et non fiunt ignitum fiunt extinctum aut calculi fluui-
ales candentes. quintum est post hec addi aqua pluuialis. quem nec cum affrugia
prima aqua sit exalatio materie aut fac pinite ad equum et in oleo
pro tanto quod ad intestina pueniunt non pertinent et quod decoquatur omnes fluxus
non agunt sed hec de curis lienterie ideo curatio lienterie sunt plenium si
lienteria fiunt ex mala complexione sed non solum alimentis curatur et si
Si autem non fuerint sint in causa mundificativa | fiunt est in. oz quod mundificet corpus est mirabolanis. Reubarbi. et si causa fiunt
est mirabolani citrinis. Deinde si causa fiunt alia medicamine isto
boli armenici terre sigillate coralli omnium sandalorum. sumac. uuis

mor plidie · balauftie · gallar · acacie · ypoquistidos · et nitillorum · ro be
ani fan · dico · an ʒ · ij · pulinzent et misceant cum succo plan et suc
co absin et fiat tenta et cum ita nolius diligat vitum cum lacte cap
no vel ovino bullito et cocto il lapides candentes sunt extincti ·
Si autem ita sunt trita fiat iterum · rz · an cimini · ualieri · assorum mal
mas · thus lapidum · storacis · calamite · amb · mire · micas · capill
et foliorum · an ʒ · i · misceantur cum succo mente et succo absin · et fiat t
ata et capilunt cum predicto lacte · **Clarificato** · preterea illud quod hectica post
dissolutionem est incurabilis ut dicitur est et ideo est quam in dissolutione multi que se
membris radicalibus et irretentitur sic et consumpta rationi ulceris et ideo quam non p. hic
restaurari · ideo hectica est incurabilis propter ab maiorem et millorum de perditionibus ·
Ideo illud quando lz in ore lit aliquid digito et in (?) interioribus intelligis u° ?
tunc erit eius in licentia quia modica est digito illa et forte non non quando p
quo et h illis nisi h q (?) existente loquenda non est commoda in digito tu
ti qui ad longum tractant ad ea alteri · u · non cet uita et ideo comp — corr.
oluit tamen quantitas est ita modica quod etiam non est ita perceptibilis
pinto dicit in eisdem quantitatibus et qualibus quibus in tantum est · lz oio non cet om
pleta mitura · dicitur quoad tum vim est quod est · ideo plz as dubita
si error fcis in primo digitia corrigatur per has ratione quod non quam in tertia
lz per se ordinem corrupto per corruptis in b · lz digito scdo cui ia quod p
ad alter corrigi non potest · post ea corrupto tertium comparat · debi
li tria non potest ii correcto · lz scdo est mibra forti et agit d i di
gestiui et in digestiuum et alia per dispositum quod corri non potest · et
nobilis corrigitur ignobili lz ea est mbra nobili quam sedo quod
ea errores scdo corrigere per · iiii° et d° quod dupliciter est error · quidam mo
dicus et quidam magnus et quidam correcto completa et quidam completa · tertio d° quod
in i p digestione · at in primis digestionibus accidit error et sit parvus licet est minoris
digestionis bene postea corrigi per has digestiones suppositam talium illorum mbra
et quod non accipiunt eius de longo tempore et quod error non intendunt in aliqua de ter
tijs non nullibus in modo · oia tangit ad correctorum · Si autem erit error magnus
si erit ab illo vel corrupto tertio extiitur non post completum lz as res non ualeas
adiuuaret · Si aliquid in completo post tertium · ita · b · quod nullus error
iudicat · Si uero aduenit ex debita applicatione · vi · rez · non nullum · quam
in modo lz mbris est ut patria in aliis non existis h c · vij · de ingenio et est h omne

agit agit i mẽ s' ppozcõnatũ & ẽ h tõz ñ iẽduat ialiq mẽbrũ
pata & dispõita. ẽ g' ãto & ẽp'z sit duo mẽb diuisa. alia ẽ iñ ũni
& alia alti & ẽp'ni ñ potit oplere dẽtem alt'. p' alia ẽ in
& obm ẽ q' ag' ãto & q' ẽ id ẽ q' ag' ẽp'z. si alia & alia ẽ tõz
sit. ita alia & alia ẽ in & lõm & io q' relictũ ẽ ãto ñ potit (...)
ñ & ẽp'z q' m ñ ẽ õens & ita tõz ñ iẽduat ẽ iñ sit alia & alia mẽ
& tõz q' si cu totalit' cõ ueiat ad ẽp'z modica a' ulla fiet cor
ẽtõ & ita d' de cu corrupto & p eãdẽ iõm d' q' si cu corrupt
i ẽp'e ñ p' pecat stitiuni p mẽb & io ẽ humores corrupti gñent
i ẽp'e gñant multe egitudines i toto corp'e sic ẽ scabies. ptisis lep'
morphea & apata & silia. si g' fiunt modic' error i p'mis com
gñ p' i his & si magnũ ñ corriget & si aliq' mẽ corrigat'. ñ tñ & le
m oplere & ẽ argũns q' nobili corrigit ignobili ũm ẽ si ẽp'
et cõ ag' ẽ id ñ a' ñ ẽ ita. alia q' sẽ p alia ptẽ & io p mediũ
tẽm. ul' nõ q' sõla h passiõis p'st p'ui' ẽ sto hanc p'let itestinali
& potiuus stiõza. **Ca.m xiiij. De dissinteria.**

Dissinteria ẽ fluxus uẽtris cũ ulceracõe & ex corrasiõe i testinorum cũ
cãe a' dissĩterie & gliorũ fluxuũ. a' sẽ extiores a' itiores. ex
teriores sicut ẽ aer corrupt' a' cibum acuta puriticia sic sẽ allia & cepe
& accetũ & silia. a' me sicut ẽ dyagrediũ. a' aloe. a' pulpa colo
quintide & silia. & si ueniũt ip' cãe i tiũ cãe & a' si i medi. a' cõmo
si i medi sic ẽ co acuta ulcẽns & pũgẽns & mordicans a' ẽ ca
sũ. a' ẽs humor acut' aduſt. a' rupta uene. a' apẽo. a' conuolut
i de aliis cãis i medi. si a' cãe fiũt remote mag' a' ip' passion
aliorũ mẽbrorũ & a' puenit a capite p mod' reumatism a' a ãto. a' ab in
testinis & ẽ gallibus superioribus a' a ẽbz gsilis iferioribus. a' puenit ip' uena
mechaica. a' ip' opilõz ẽp'tis. a' ip' duriciẽ & opilõz splenis. a' ip'
a pni istorum mẽbrorum. a' puenit flux' ip' emice a' ip' emorois. a' ip'
mutilacõs. a' ip' totũ corp' a' ip' cũ a' ip' egrũs hẽtas sic ẽ
ptisis & caulon & ethica & siq' sẽ silia. & io h diuersitatẽ cãrũ diuis
diuisa ẽ fluxus. qm qdã ẽ chilosus & qdã aquosus & qdã colicus & qdã m
ẽ mag' & qdã mulũ caiolosus & qdã sãguinẽ & qdã albus mucosus & qdã
carnis sic carnis ẽ & qdã sedid' & qdã ñ & si fiunt chilosus ẽ ãto ñ pot
& ueniẽ mechaice ñ potit chilũ ẽ hẽ. si ẽ aq' sic ẽ ip' malicia

si g' a' a' ã obiita
q' dẽ iuno ñ p' i
pleri i alio. pẽrea
a' ẽ tõz q' iẽduat
ex uirtute epis
a' q' iẽducit
ex uirtute
stõi

ttoi + ht e colic + h e ip co + mig ip ulia . alb ip ela + hag uolent
ip lan + tumulet . laiolo + tetid ip corrupco hūor + apita illi
q assilant cauru pueniūt ip lau qgelone + dilutia . pueit alu
ip ulcio bota z i iteltis lriozibz + alu in iriozibz + alii i medus
+ flux uets he . iiij . tepa distīguit penes ea q egdiūt ul' situ penes
ta . Sig . eu a' diluitia pueit a ptibz lriozibz . tc e dolor
tgnutas + egō e lic ratura qdi . a' loth + hag e fortt ormic
e egōe + li lint ip iteltia iriora t' e dolor + gñedo + egō i abzā
otcus lamolas + lautcis + langs ii e ad mixt e egōne + li fint
a medus oia te hut medio in + hut dolore vsq vmbilic' + li
lint ip optior epis tc flux maior e de notte q de die + i pñiod
+ egō e qi a lau lepata + e modico a' e ullo dolore + q i
alus ptibz ii e gñedo ii dolor + egō e mitor dolor . lig a' ali
a + aliaz lz tacta . a' q rea lz . a' 9 plete diart cu de teplitioie
oñi fluxui a' q p'it hñi p dolore + gñedie + pulor ptide
piaris a' p dolore + odore q egdiūt a cor' . a' p idiaa + potatie
e lit a cais piunatis . a' p uniaca + letria . Pnosticatio Oms
flux uets + ois egā pueiens a co . ad usta l' ulia adusta ep
fta lz tcā bullit lic actū a' q mite fugiat ea li i pu' morlon
ueint mor' e . pu lati a' lau . a' i declinacoibz morlor p eu
uer' p uiā unidicacōis q discēnt ex alleuiacōe + ho tol'an
cia . ois . n . flux e pulcu uicidolo + toruncate q ii gfortat p
alos assuptos + medicamīa mor' . ois flux p egnte ueieus
+ e manz ad huc egrtudo + ii minuit . tc e malg tolau mor
ip hi i ppria flux lag uolet malq . p ois flux e uoitu + fi
gulcu + alienacoe mortal e . p . li idiaitia p dure lunglr in
appat ptula cilis orolo e mag lati fra . xx . dies moriet . p .
li receto lz fluxuacii molesta e + ei expilo ii e alleuiatia ii
ad modicu tpēi gñitu p flux i teltia + dein diminuit mor' ea
lz ois flux pl'ix i teltz e mor' . ois . n . flux lto + i tectior e mau
lea + uoitu e malq . ois flux q aducit ab ep'e + toto cor' ge
batu e . ii pueint p uia cūs lalue . 7 u oi fluxu uets cuū ap
prat e malq flux uets ip stōm e mag duuū cū e de ep'e .
egō mg cata a ulia p uiā adustiois diffe' ab egōe mg

sanguinea ⁊ citrina atque ad ultima est tal' ut ueniat ipsa urina ad putre-
factionem bullit sicut acetum ⁊ si inuenies debilem patientem moritur. In alia
que nascitur ⁊ colera non uenit ad tantam nigredinem sed quia liuida [illegible]
tacio colorum in distantia malum sed in fortitudine bonum. Sed de infecti-
sunt articulis si in stumilibus apparent parvule ⁊ rotunde designant mali-
ciam in principio differentie [illegible] est ad modum lotionis carnis ⁊ postea sicut [illegible]
per granulorum ⁊ postea quasi quedam fructule carnis ⁊ [illegible] ⁊ si sunt [illegible]
in testina inferiora expedit est ⁊ si ipsa intestina inferiora carniola [illegible]
in [illegible] In [illegible] dolor aduenit [illegible] ⁊ processio-
nes ⁊ [illegible] perculdit id est particula [illegible] ⁊ si non ueniunt fluxi-
bati [illegible] tamen [illegible] est in [illegible] intestinis. Curatio. In principio
[illegible] fiat [illegible] deinde [illegible] epigenia [illegible]
in [illegible] est [illegible] ⁊ si [illegible] est [illegible]
est [illegible] plus [illegible] sunt [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] ⁊ si est [illegible] acetum [illegible] in aliis causis [illegible]
deinde [illegible] est aqua [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] deinde [illegible] ⁊ uetere [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] consolidatiua ⁊ [illegible]
modum unguentum. [illegible] puluis [illegible]
[illegible] ⁊ si [illegible] in intestinis inferioribus [illegible] ⁊ si sunt [illegible]
[illegible] fiat [illegible] ⁊ tamen tale [illegible]
[illegible] ⁊ si sunt in medius [illegible] medicamina [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] Si [illegible] ad [illegible] ⁊ [illegible]
plantago [illegible] maiorum in maiorum [illegible]
[illegible] coriandri [illegible] acacie [illegible] armeni-
[illegible] sigillata [illegible] sandali
[illegible] balaustia galla [illegible] ⁊ [illegible] ⁊ [illegible] arborum [illegible]
[illegible] sicut [illegible] pira [illegible] mespila [illegible] puella ⁊ [illegible]
cortex mali granati ⁊ flores eius ⁊ [illegible] tota cupule [illegible] ⁊ [illegible]
[illegible] fiat [illegible] ⁊ [illegible] est aqua pluuiali
[illegible] lacte [illegible] lapides fluuiales [illegible]
fiat [illegible] est [illegible] ossa [illegible]
[illegible] deinde [illegible] ⁊ [illegible] deinde [illegible] armenicum ⁊ [illegible]
[illegible] puluis [illegible] deinde [illegible] est [illegible] ⁊ [illegible]

in succo plantag(inis) et fiat tortella et cum ea utere uolumus destemperatis in lacte p(ro)p(ri)o
sic datum est et sine dubio ualet ualde. Si causa cum ungatur ad frigiditatem cum ac
accipiatur ista s(cilicet) cortices castanearum et auellanarum et ualet et uz(?) et semen castanearum
cortex. thus. storax. calamita. [illegible] album cuminum album [illegible]
et addatur aliquantum terra sic est liuachi(?) [illegible] cupule gladiuum [illegible]
et est non(?) quod coagulum leporis cum succo plantag(inis). [illegible] causa est [illegible]
non [illegible] dissenteria [illegible] succi portulace succi plant(aginis) [illegible]
[illegible] ana [illegible] liuachi [illegible] cupularum glandium acacie [illegible]
[illegible] aluminis [illegible] ana [illegible] sepi [illegible] uitellorum ouorum co
torum ana [illegible] fiat decoctio in aqua pluuiali et fiat decoctio in aqua plu
uiali et fiat clistere [illegible] membra. Si autem non possit dormire fiat suppositorium
[illegible] opium et [illegible] et hoc est magnum remedium. Fiat quod de [illegible]
[illegible] storace calamita et croco et opio et succo plant(aginis) et albumine
ouorum et [illegible] quod sit [illegible] et est [illegible] et [illegible]. De

dicta. — [illegible] cum [illegible] de [illegible] et [illegible] in una [illegible] et potui
sic est [illegible] aduenit [illegible] opiatorum [illegible] accipiatur [illegible] calamita que in [illegible]
[illegible] ualet [illegible] gallorum [illegible] gallie [illegible]
la ouorum [illegible] inducta et assata [illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] cum lacte butiro [illegible] et [illegible] cum aqua plu(uiali) [illegible]
[illegible] alium et pilos [illegible] ualet et gallie [illegible] p(ro) dicto[s]
[illegible] et [illegible] coquitur cum aqua pluuiali [illegible]
[illegible] liuachi [illegible] milium coctum cum lacte [illegible] butyrum [illegible] et
ualet [illegible] et lentes excorticate [illegible] cum aqua pluuiali et lac
te p(ro)prio et modico aceti. [illegible] quod [illegible] in [illegible]
et [illegible] cum [illegible] et [illegible] opiate ualet sic est [illegible]
in [illegible] et [illegible] ualet [illegible] et [illegible] cum [illegible]
[illegible] castanearum [illegible] cum [illegible] sic [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] cum aqua pluuiali et
[illegible] diaolibanum(?) [illegible] diacitonicon(?) [illegible]
[illegible] ana [illegible] misceantur. De causa [illegible] [illegible]

D[illegible] quod [illegible] et [illegible] a [illegible] sic [illegible]
[illegible] et [illegible] cum [illegible] et [illegible]
[illegible] et fiat [illegible] et ungatur [illegible] cum [illegible] de succo [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] cum [illegible] [illegible]

cū ingella. & fiat cautia i collo & teneat istas pillas i ore de die
& nocte. R. mirre castorei ana ʒ. alb. storacis calamite ana ʒ. i. ꝯ.
pii. dꝫ. gm. gūmat. ana ʒ. ii. ꝯficiāt cū ydromell & fiāt pille. De fluxu ex ꝑte pulmonis
In fluxu ꝑ oppilatoꝫ cautis ul' sinapismu. det ul' panis. det sic p
& si nō ē pol. det i ꝑua quātitate aq̄ pauis de speltā. det' sic. vnc
pille. pinee terre. sꝫ catuli n̄. q. sic dūe digōis aq̄ ordei vel
cicer. ꝯpet' utatur uolatilibꝫ. q̄ in' ē pol. sic sic pulli. gallie ꝑdic
fatia. & alia & sit cibata & detur cib' q̄t. i die. sꝫ i ꝑua quātitate. vini
sit albū. oīa cibaria sic tacat digōis & subtilia & pūctua utat'.
In oīas ē succo media cortices lābua & pōnitur de oppilatiā ꝙ ep̄i
ē spodio & fiat tosca de lacca & eupatorio & absinthio & spica
nardi & seminū melonū & utat' ē bdio aceti. De fluxu ꝑ splenem.
Cōmūdificat mīa ē foliis sene & epithimo & sero caprino & ē mo
dica quātitate. utat' idē & de opilet splen. sic dicat' i fi. & fiat
eloi de saluatella simil' mari vel ilia ē mista ꝑget ē thoro
cupiscon. De fluxu i collica passioē. In hac flux' ē utile ꝯlatum
& io utiā cib' det' q̄ ē pol. ꝑuocat uomit' ē aq̄ & olō & post uōitu
ꝯ stōm & fiat lauāclatō acris. det' bdium gallie & oua ē iapiiū
i durum & epi i gallie q̄ i tali fluxu ueniūt ē ūblia actiā
sic spuma & alia. ꝯg' soluat' ui ista & ista cū ē ca. i ūguēt spum
torsa & castle & uicta ē ūgō facto de olō ro. & uiol. & cū tēpsio
& sic cū ē frīa fiat ē ūgō de celma & olō laurino & cū. De fluxu
lientērio. tales flux' ueniūt i ethicas & ptisicas & ce. acutis. hi
morbi ē cambil' utat' isto elco. R. diā adgūti fri elci. reliqui
cicatrici. ʒ. ūc. ro. sic ē tosis siccis. ana ʒ. iii. misceant'. De fluxu
poror' cutis clausoꝫ. fiat sacculi ꝑ totū cor & ūgat' ē olō de camo
& uiō al. & fiat bal. aq̄ dulcis simpl'. De fluxu urinaleto & sialolo
R. mīe. sarcocolle cinamōi aloe sen mastices chis ana ʒ. iii. pul
ūizet' & ꝯficiāt' ē uitlle & ſco plan' & fiat tosla & ē iuti uolus det
ꝯpetit' ē aq̄ ordi & uiō al. & ꝯbibat'. De fluxu ꝑ mēs lacrimas.
fiat mellagiēs de nasito & se lini & psillio. dꝫ gut'. & gumat. fiat
mallagiēs misceant' ē ꝯagulo leporis & ē succo plan' & de ca
dico uiō ꝯtinetur ē ꝯꝫ & bal. aq̄ dulcis & se nasti. actu & ē lacte
ꝯpeto ad mixtū. Tractatus de diarria. In ꝑmis ꝑuocet uo

ē calē & mulio ꝯ

mut si spinte n̄ ueīut ⁊ dicat̃ dicta sp̄ali ⁊ sentē ⁊ sp̄t ī bal · aq̄ dulces ⁊ uinat̃ uīto clavo · ph̄ ... rō · sic̃ ē rō · rō · sic̃ ⁊ tal aud car mū cato īor̃ coditor̄ ē ... sū speb̄ aū ... · mi · nītariat̃ · Claust.
Intellād q̄ ā 93 co · ⁊ alt̃ hūor̄ ā 93 aeīit ⁊ pugnau n̄ ualeāt ī celtia
Sʒ qm̄ hūor ē mlt̄ ⁊ maliciōs ⁊ p̄t īn ⁊ terqīt aduenit · So q̄ ue-
slu ep̄ic ī fluxu ue cē ꝑ egōnes cuti ꝑ let ⁊ ui q̄ sic · qm̄ a adi
pedir̄ h̄ cēt strīt ⁊ uenaz̄ mechiaz̄ · Sʒ h̄ n̄ p̄ ī pedir sic ꝑ declara
n̄ p̄ta exēpla · pm̄ ē qm̄ n̄ obstruūtibʒ luis strītis hūores g̃ui m̄
tat̄ a sto ad ep̄i g̃ ⁊ sla ep̄is ad ītestia · Sm̄ ex̄ · ēqd̄ sāgs coagu
lat̄ mīt̄ ab ep̄e ad ītestia q̄ ⁊ sla ep̄is · tam̄ ē qm̄ ꝑ uenas ca
pillares ueīūt ꝯteta q̄ attestūt ꝑ dissolone mībz sic ꝯteta ꝑ cta
lopda ⁊ furca · cinoglalia ⁊ tū mechaic n̄ sc̃ ita strīte ⁊ mīute
sic capillares q̄ uelich̄ ut ui q̄ sla ep̄is ꝑ uenas mechaicas
ꝑ let emitti ⁊ clisteri · Ottotū ui qm̄ nūs ꝑoit h̄ dō q̄ sla ep̄is
āt dissoluat̃ ī ptes ꝑuas a magsʒ · si ī magnas n̄ p̄ ti ita ꝑ
ceptibiliī ⁊ ꝑp̄ strītaz̄ uenarz̄ mechiacaz̄ ⁊ ꝑp̄ nobilitātē ep̄is q̄ n̄
ꝑ ꝑti tamū dissolōz uita manēte · acuaco · n̄ · aū fiet mor
Si a dissolō fiat ī ꝑua ꝑauc̃ forte ti cēt ꝑōsē qm̄ talia ꝑua
ꝯteta ꝑlet bn̄ emitti ꝑ uenas mechaicas ⁊ ē aliq̄ dicūt qm̄ q̄
apper sangs coagulat ⁊ n̄ dubitat ut̄ ⁊ fiat sau̇ l̄ sla ep̄is · ē
ꝑit ī aq̄ calida ⁊ si dissoluat̃ sāgs ē · si a n̄ liq̄fiat ep̄i ē ⁊ ita
ꝯcedēdo si fiat ī ꝑua qm̄ ... · ut a doctores n̄ ī tēntūt sc̃ qm̄ ta
ro accit · at ueniet mors cari · dco q̄ ut ... ītestioz ꝑlet
cari a ... tū sic hūid ⁊ h̄eat qm̄ ita obtulas · d q̄ n̄ ualeat rē
ctiūs n̄ ēēt talcū a acetosū · Sʒ rē ꝯtīuacōis sic̄ ī sillicidio ·
ē ... · qm̄ gutta cauat lapid̄ n̄ ui · Sʒ sepe cadēdo ⁊ diuturnū lapi
dē gutta cadēdo cauat · Octauo q̄ q̄ flux̄ ep̄ic ⁊ ... sc̃ ꝑ iota
les ī noctem · Sʒ sto cal ⁊ īcellial sc̃ mag ... ⁊ n̄ sc̃ ē ꝑ ꝑodo
rō d q̄ ep̄ic ī ... sc̃ mag ꝑp̄ fluxū hūor̄ sʒ flux̄ magis
mouet̃ de nocte ꝑp̄ reuocacōi caloris ⁊ clausione ꝑoroz ⁊ iō tā
to pl̄ ī hyeme ꝑp̄ lōgitudiēz noctis q̄re mag̃ de nocte ⁊ mag̃
ꝑodalit̃ q̄ cū n̄ ē ꝯtīua · ī aliis a mēbs n̄ ē sic q̄ ⁊ ē · ⁊ ... s
nond̄ q̄ si flux̄ uenis cēt ē sc̃ · ⁊ unū alii n̄ ꝯfirmaret ī mag̃ ꝑiclo
so ꝑ remediū apport̃ · ⁊ ꝑ ī sc̃ · si sc̃ · cēt cū flux̄ · Quito q̄ si di

sentia competit mediante evacuatione et vult quod non quando in cavitatibus competit repletio non
sed evacuatio competit etc. Oppositum volunt actores. Dico quod competit per magna
tempora non fiet cum cura manente etc. ad primum dico quod est immo repletio illi ma
li humoris ex quo fiebat fluxus. Ad hoc dico quod addit et aliter non posset fieri cura etc.
sed hoc quod etc. Ultimum illud quod carnes competunt non obstante sua humi
ditate est fortis | liditate etc. debilitatis virtutis. Ultimum nota quod si utatur carnes salitis du
re digestionis et primus azimi et vinum grossum competunt ut dicit [illegible] in sto. Ultimum
ad intellectum quod carnes assate plus competunt quam elixe vero assa plus [illegible]
de humiditate [illegible]. Sed elixa de ad quanta. Item nota quod si differentia prolon
gatus egritudinis est mala quando egritudo cum ea est de numero [illegible] et significat
quod mala complexio est ad ea et sit meta et hic est malum. Item nota differentia quod dis
sentia distinguitur ratione morbis. Primo quod adeo quod egrediuntur a corpore et sunt cum
quando egreditur similis lotura carnium et proveniunt a debilitate epatis. Quando est similis
ura pergamenorum quando est similis [illegible] carnis. Ita dico est talis quando
sentia quedam est epatica quedam intestinalis quedam cerebellaris. Item dico talis
est dissentia est quadruplex quando quedam est ex multitudine materie et tunc competit evacua-
tio et quedam est ex acumine et tunc debet alteratio et repletio et quedam ex ulcere et tunc
debet consolidatio et fluxum debet constrictio. Capitulum xv. De thenasmone.

Thenasmon est appetitus et voluntas egerendi cum modico aut nullo
effectu aut non proveniunt ab exterioribus aut ab interioribus. Si ab exterioribus
sicut aut hoc est per sessionem super lapidem frigidum aut per balneum frigidum aut unguentum frigidum aut per
ca | exitum aut [illegible] frigido et huius. Si aut proveniunt per causas intrinsecas hoc est quia fe
nud | cit dure squibala aut quod humor est in bibit in longaone aut humor frigi
dus aut acuit per emoroydas aut per apata aut per ulcera aut per sup
positorium medicine laxative. Signa Signa thenasmonis quando dolor non ascendit
usque ad umbilicum. Si dolor est circa longaonem et hanchas et preter con
cum punctura per egestionem exeunt quedam gutte sanguinee et si sunt per aposte-
ma est magnus dolor et cum calore et causa est causa est calor et rubor et punctura. Si autem
est frigida sentitur frigus et iuvatur a calidis et si est per ulcera est magnus dolor
et quod in [illegible] et si per emoroydas a parte tumor in ano in venis quod [illegible]
[illegible] et si sunt per [illegible] quod dicit est quod non [illegible] et per [illegible]
non [illegible] quod sunt [illegible] magnum Hermogenea aut [illegible]
aloes et si sunt per causas extrinsecas [illegible] ex [illegible]. Pronostica Si dis
[illegible] duce ad colicam ad yliacam ad [illegible] ad debilitatem [illegible]

ac t maluā cocta in lacte t ad maturandum capitis t stomaci t cū oīum istorum
dolor continuus. Cura. Si fuerit ipsa causa extrinseca sedeat in bal. dul. et
inungatur cū oleo laurino t similibus. et apostemata t si fuerit ipsa a frigida t tussi fuerit
plectonicum fiat flos de basilicon. t si aspera fuerit et fiat clisteria aut
suppositoria. aut in uentre cū lucto. endiuie. lactuce. coriandri. oleo ro. al
bume ouum per ea. postquam extrinsece perfecit addantur istis auxungia gal
linacea. farina. uolatilis molendini. t modicum mellis. omnia ista dentur ac
tu tepida. Si autem aspera fuerit frigida. a principio fiat unguentum de lucto apii
t oleo ro. t oleo de camomilla t liniatur t lucto caulium t postquam extrinsece perfecit
addantur istis sepum galli t oleum t ad mitigationem eius. Si autem humor
fuerit frigidus in uentre sedeat in bal. ubi sit decoctio camomille. calamentum
anthos [illegible] sticados t postquam exeunt tingantur ista t fiat emplastrum. uel
inungatur cū oleo laurino t castoreo t ruta cocta uel fiat sacellatio cū
de sale t milio coctis uel de furfure bullito in uino uel puro uel fiat cū
anisio t maratro t bulliat filtrum blanum in uino puro t aspergatur
puluere rute. postea cum marat t postea iterum [illegible] in quod [illegible] an
thos t menthe t pitonecon. Deinde suffumigetur cū pinea [illegible] t
[illegible] cartones t recipiat fumum. Si autem fuerit humor ca. in bibat [illegible]
fiat suppositoria aut clisteria. aut emplastra. aut unguenta. aut olea. aut sacel
lationes de frigidis actu. et ne fiat in [illegible] t [illegible]. aqua [illegible]
olei ro. uel. [illegible] [illegible]. auxungia gallinacea. [illegible] coriandri
[illegible] [illegible] melonum aceti aqua ro. ex istis [illegible] fiat [illegible] uel
[illegible] [illegible]. bulliat filtrum blanum in aceto albo. t exprimatur
[illegible] t [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] t calor non est [illegible] bulli
at [illegible] in aqua t aceto t uino albo per equales partes exprimatur t [illegible]
[illegible] uel fiat sacellatio cū furfure t milio [illegible] uel inungatur cū oleo ro
t [illegible] [illegible] [illegible] t postea in bal. ubi sit ro. camomilla. In aliis [illegible]
[illegible] ut fiat [illegible] non [illegible] t si fuerit ipsa ulcera inungatur cū u
[illegible] de [illegible] [illegible]. aloe. loto [illegible]. [illegible] oleo ro. t oleo
de camomilla. t [illegible] noua t abluatur cū uino [illegible] modicum [illegible] t si fu
erit ipsa [illegible] laxatiuas inungatur locus cū oleo ro. t [illegible] t oleo de camomilla.
[illegible] [illegible] t [illegible] t postea in bal. t [illegible] cū [illegible] [illegible]
[illegible] ca. t si fuerit ipsa emoroides t fistulas fiat [illegible] dein cū in loco suo
Et si fiat ipsa [illegible] [illegible] fiat post clisteria mollificatiuum de malua

bismalua in olla cum toto modo et talibus, postea in loco calido addatis
eius bleto serapino et illa. Remedium in thenasmo quod fuit cum re-
frigerio scilicet lini, malve, bismalve, melliloti, camomille. Similiter
cum aqua [illegible] confusum et bulliet bulliat in aqua et spongia intinguatur
in illa aqua et exprimatur et super locum applicetur et fiat frequenter et multis
[illegible] deinde [illegible] bullita per modum emplastri apponatur et ungatur [illegible]
[illegible] deinde [illegible] cum spongia fiat fomentacio vel teneant [illegible] totas
in illa aqua et [illegible] apponitur in vase quantitate et [illegible] fuit cum [illegible]
tudo corporis impediat. Clarificacio. Iste illud quod tenasmo est difficile
egerendi [illegible] postea quia in diversis partibus continetur, hoc est quod [illegible]
[illegible] est in bibitum in longacione et [illegible] et [illegible] fluxum est in [illegible]
[illegible]. Secundo notandum quod [illegible] per [illegible] in thenasmone non ob
[illegible] sua difficultate et hoc dico est [illegible] est [illegible] quem cum erat [illegible]
[illegible] pugnit in [illegible]. Notandum [illegible] multe [illegible] quod [illegible]
occasiones quarum huiusmodi [illegible] multiplicantur in corpore [illegible] quedam [illegible] extrinsece et
quedam intrinsece. Extrinsece sunt iste [illegible] cum [illegible] et [illegible] ciborum [illegible]
[illegible] sunt carnes [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] leguminum et [illegible]
et [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] in intrinsece sunt iste mala [illegible] complexio in excessu [illegible] calida [illegible]
[illegible] et [illegible] splenis et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] et [illegible] ex [illegible] sanguinis et [illegible] et [illegible]
[illegible] ex [illegible] adiuvat et [illegible] [illegible] et ex [illegible]
cum adiuvat et ex [illegible] hoc [illegible] adiuvat. Capitulum xvi de [illegible]. [illegible]
ventris et contra [illegible] seu [illegible]

Fluxus ventris [illegible] provenit [illegible] causis extrinsecis
[illegible] in [illegible] causis [illegible] sunt multe valde. Quidam venit alii a capite
per viam [illegible]. Alii [illegible]. Alii ab [illegible] [illegible]. Alii [illegible]
alii ab [illegible]. Quidam a [illegible]. Quidam ab epate. Quidam a splene.
Quidam a toto corpore. Quidam per viam colice. Quidam per viam lientherie. Quidam [illegible]
[illegible]. Quidam [illegible]. Quidam [illegible] pestilentialibus. Quidam [illegible]
[illegible] causis extrinsecis. [illegible] [illegible] [illegible] malas [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ordinem [illegible] [illegible] et [illegible] et venit. Alii [illegible]
seu [illegible] ut in [illegible]. Alii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et cetera. De istis [illegible] per ordinem [illegible] [illegible] illud [illegible]
est fluxus ex calore [illegible] et [illegible] [illegible] est [illegible] fluxus humoralis

et appellatur diarria et est aliud latius ad mixtio et appellatur dissinteria et aliud
est per uicem longaonis et magis apparitu ad cellulas et conuentu ipse
et maior cuuat quam sit estans et uocatur thenasmo. Sicut quia non alia mo
uz ad inferiora. ita mouz ad superiora et alio nomine uocabitur in egritudinibus
que apparent multa et diuisa sicut est pigredo et uentuositas et cortices et alia in
lurie per gamenorum. aliud magis per se. aliud pura et laies et urinitena et
lauer et alia que aliud est et fecture et aliud est in talia est pro odis et aliud sic
prod et alia multa que apparebunt in exequacione particulari. Capitulum ii de fluxu
Fluxus uentris prouenit aliquando propter humores relictos uentris propter cibum
a capite ad stomachum et intestina descendentes. Signum autem huius est quam uenit ut
plurimum post sompnum longum et fluat ponticos et apparent signa catarri et corrup
Fluxus uentris propter stomachum cois cibi. Capitulum iii. De fluxu uentris propter stomachum.
Fluxus uentris propter stomachum ualde sicut debilitas digestiue et retentiue et fortitudo expul
sive et mala complexio tam calidi et humidi ut plurimum et est hic lubricitas stomachi et uulnus stomachi et uentositas
stomachi et fluxus humorum ad stomachum et cum lacertia que remanserit in stomacho et nimia
quantitas cibi et potus et est cum eo mala qualitas et dolor et est hic mala complexio
et hec. scilicet uino et aqua stomachi et alia. Signum autem quod fluxus uentris ueniat propter stomachum
quando fluat ordinate in hora in proximum cibum si sit ex debilitate retentiue et
fortitudine expulsive quod debilitas accidit ut plurimum ex egritudine non egritudinem ut
plurimum stomacho et frequens ut si sint ex debilitate digestiue non est omnino prouatum
a digestione. et habet quandam digestionem et si sint ex humiditate lubricitate erit quedam humi
ditas lubrica uiscosa et si sint ex humiditate lubrica uiscosa erit dolor et tor
tiones et et cetera. auctor propter quod si in illo fluxu accidit uomitus est malum et com
signorum et si fluxus uentris ueniat propter stomachum signum est quod maior fluxus adue
nit de die quam de nocte. et si accessit plus de nocte quam de die potuis est
Si fluxus uenit in tempore senili. Capitulum iiii. De fluxu uentris propter intestina.
propter intestina. et uenit aut ab intestinis superioribus aut inferioribus aut me
diis. et cum hic sit multiplices ualde sicut sunt ulcerationes excoriationes aposte
mata fluxus sanguinis ulcerum ca. aut co. acuitas aut uirulentia aut humor salsus aut uini
methal. aut paralisis et debilitas. aut retentio alicuius cumeti aut membrum erucatio
aut humor ualde aduenit tamen ulcerat intestina aut propter medicinam aliquam ulcerante r
curacionem ueneni apiente sicut est muscilla. coloquintida. aut diagridium nimis et cum
aut aloe non bene repositum et alia et aduenit et in ea. acuitas et cum et alibi
et aduenit propter aperationem ueneni mechanicis et propter calorem et propter aliquid fellis

et ꝑ splenem et ꝑ totum corpus et ꝑ cibum inuiscatum tempore hic est dissolutio autem
et louialis et aut ꝑ fe- pestilentiales sed specialiter nos uenire ad fluxum
uentris ꝑ loquendum est causa est multiplex quoniam alia est cum dolore et alia sine dolore
et alia est ut apparet et alia ferm durum et alia mollificatio et in debilitas
et alia ꝑ alias licet illa q̄ sederunt in locis multum tenuis alia causa fluxus est spasmum
quia lacte non ꝑ retinere alia est causa fluxus humor acuti colerici quia solis et bau
machialis ita quod uidet homo quod habeat sal in ano et aliquam rem extimere pu
gentem et mordicantem et signum hoc ꝑcedere fluxus uentris uenit alia ꝑ oppilo
nes quia cibus ꝑ omnibus uenarum at epatis non ꝑ ꝑ epar putrefit ad inbi
et ibi coadunatur inde est ꝑ podis et alius signus quod dicet iste cal
de causa ꝑ fluxus uentris alia est lan- et alia sine et signum quod puciat ab
intestinis est quia non est ꝑ podis licet ille quod uenit ab epate et hic est ulcera est in
testinis ꝑ puncta et dolor et mordicatio et signum sunt ex loco quod uenit
ex partibus superioribus uentris est dolor in superioribus et hic est inferioribus est dolor
inferioribus et hic est in medius dolor erit in medius inter Item dolor et eg
tudo et ulcera quando est sine lan- et hic est ex omnis ꝑ putris sed ex uentris et temporibus
et febris et uiscis sublatus dicis- hac est plus maior- at ex idiom ꝑ et ꝑ
ea est quod apparent in egestione ut ꝑ colore et odore et extera et alia ita quod li
ueniunt ex uenis mechanicis et sunt apostemata et ulceratio est fluxus lan- puri est ꝑ
inmixtione quando et hic fluxus uenit ꝑ ulcera significat quod est coruptis et
fetor et hic apparet signum ulcere est timidus de cane- et hic coruptus sunt sanguis
et pus et squalos attestatur sed ulceratio in intestinis superiori et hic sunt ꝑ
fiorum et medium- mediorum- et quanto fluxus est ex superioribus tanto magis est ꝑ
est quod plus ex inferioribus tanto minus et hic est magis chilosus tale locus. extra colera
carnis et quia ulcera sunt ex hu- calidis colericis et malis et uiscosis. in sig
erunt ledem humorum omni uilitate et quia alia ulcera ꝑ ꝑ ꝑ et unum id con
tinet et tumulentia et calidis et dolor erit h omni uilitate ille et hic est ex causis ꝑ
tis significabit ex in iudicio inter ꝑ et hic est febre- pestilentialibus cogitent ex
illis. cogitatio a illorum quod h ꝑ ꝑ se me- in uilite relinquit. Capitulum v.

Fluxus autem uentris ꝑ epar est multiplex quoniam. De fluxu uentris ꝑ epar.
est chimosus humoralis quoniam est chilosus et quoniam est aquosus et quoniam san
puis- et quoniam sic lota carnis et quoniam est colericus uirulentus et quoniam est magis
tal et quoniam fluxus est hic fer et uitia et quoniam est cum dolore et quoniam sine dolore
et quoniam erit illa epatis- et quoniam expellitur illa ꝑ uomitum et est sine dolore et

Inter ꝑ dolorem quod est in partibus in ferioribus

sed aliquando

et quoniam expellit sanguinem cum eo. Ista si provenit per viam eius ex apertione rupto
vel sulcis. Aliter per ... calorem et cor. Que proveniunt ab intestino. Aliter fit eius de ex-
tremitate ... est mors quia ... et ossibus et omnis et hec est aliter quia ... in illa corpis
aliter in toto corpore. Aliter in capite ... aliter in splene. Aliter in venis meseraicis. Sig. a
dissinteria de ista quando non fluxus venit est ab epate de quo dicitur significatur omnia generaliter
quoniam omnis fluxus epatis ut plurimum est per periodum et potissime si est ex opi-
latione quia de isto magis in tedium est et frequenter deludat medicos. Signum
sanguinis est color ... sanguinis est quia talis fluxus plus advenit de nocte
quam de die potissime in hieme. quoniam sanguinis est congelatio in parte dextra vel
ypocondria. Signa autem lienteria ... quoniam non venit fluxus sanguinis et dubi-
tatur utrum sit ab epate vel ab intestinis et distinguitur quia cum provenit ab intestinis de-
est minium et punctura et dolore et venit paulatim et continuatur et permixtum
est egestionibus et aliquando ... aliquando ... et aliquando ... Si autem venit ab
epate est sine dolore et est plurimum ... est continuum et venit post egestionem modicam
permixtionem. Si autem egestiones sunt chilosa et veniunt ab epate est cum fortitudine
sine dolore et est digestum et si procedit a stomacho est indigestum et est cum viscositate et dolo-
re stomachi et modica mora in corpore. Egestio autem chilosa ... provenit aliquando
ab epate aliquando a vena meseraica et si ab epate ... est ... et remissa.
Quando autem est egestio virulenta ab ulceribus epatis et de ... et apostematibus
quoniam venit a vena meseraica quoniam provenit ab illis partibus et quoniam per ma-
ximis et mundificationis ... venit est alternatim et mutatur color si
ab epate est ... et colore usque ad albedinem et rubedinem et egestionibus
si a meseraica usque ad albedinem et citrinitatem et si ab aliis est ... et
declarat ex apostematibus et doloribus et ulceribus et fetulentia et ... et quando ve-
nit fluxus cum ... ex ... et ... mortificationem et ... est magis ...
... est modico fetore quoniam est ... magis non coagulat
et modica ... et multo appetitu cibi et producit ad ... et ...
et quoniam est virulentum et ... propter ... et quoniam est ulceratio cum fluxu et do-
lore et quoniam exit ... epatis et est magis ... et debilitate et hec mors
et veniunt propter ... et propter ... est ... et
... et venit aliquando fluxus venit propter splenem et est ... splenis et do-
lor usque ad nigredinem et apparet ... Sig. Capitulum vi. de fluxu ventris propter alium
... in colico ... digestionis aliter ... ...
... et ... ad exitum aliter propter ... cibi et ... aliter propter

mordicationem sicut in cepis et porris. aut propter uentositatem sicut in fungis. aut propter uelo-
citatem corruptionis sicut in lacte. aut propter uehementiam liberationis aut eam humiditatis
lubricitatem et uelocitatem. aut quia uelociter mouetur per cibum aut propter multitudinem ad ce-
cibum. aut quia cibus inuenit corpus paratum ut forte plenum humoribus colericis aut fle-
maticis substantialibus. aut quia cibus est primum nutrimenti sicut hora. aut quia cibus habens
processit et reliquit est clipsis aut quia licet cibus fuerit corrumpendus post cibum et corru-
pit se et alium et egeritur totum uelociter sicut forte sit plura. **Capitulum vii. de**
fluxu uentris propter aerem. Variat i. uentris uentris austus et regio mundi

uentositas corporis — qualitas et digestionem. **Capitulum viii. De fluxu uentris in albi... et ...**
Illi qui habent totum corpus humidum et gula et sicut tenuia et blesi et ...
competentes propter nimiam humiditatem tales in quo de facili incurrit fluxum uentris.
Capitulum ix. de fluxu uentris propter dispositiones naturales. Illi qui habent uen-
trem laxum in iuuentute habent ut plurimum uentrem in senectute et econtrario quia tres sunt
laxi^tis et tres constrictionis operando ad etates in quibus fallit in uno ...
tio dicit ut plurimum. **Capitulum x. de fluxu uentris propter totum corpus.** Et cum iste pro-
... et laudabilis est uel est expulsiua expellit nociua alia est propter malam
... et inutilem quam non expellit humores est ... et quia contra contineri
potest. aut propter nimiam debilitatem uirtutis contentiue aut in appropinquantibus ad mortem
in ptisi et in febribus mortalibus et prouenit propter nimiam ... et repletionem cibi
et potus et propter retentionem alicuius consueti euacuationis. aut propter mutationem alicuius in
... aut quia medicina fit uel ... a corpore. aut propter prauitatem complexionis. aut propter colli-
... q a plus de ista in ... uoluntas uadat ad librum nostrum de pro-
nosticatione. **Capitulum xi. De pronosticatione in fluxu uentris.** Cum sciencia pro-
nosticationis precedat scientiam curationis. Ideo sit de pronosticatione uidendum. pro qua intelli-
gendum quod nullus fluxus cronicus est restringendus ... quia confert et bene ...
quando restringitur est periculum mortis et ideo dicitur et ut plurimum non debet restringi.
fluxus uentris non ultra ad tres dies. longus est mortalia sunt ista. omnis fluxus
uentris qui uenit subito et recedit post longum egritudinem est mortalis. quando longus
corruptionem magis et liberationem. omnis fluxus ducens ad ydropisim est mortalis.
omnis fluxus est ad mixtionem sanguinis post ydropisim est mortalis. quia ex hoc ...
tatis non expellitur quod habet dissolutiam et apparet per aurem ... ...
... et est hoc est ... uetermis moritur in xx die et non ...
qui habet colorem uentris ... ... non sanatur. Omnis fluxus qui est post ...
... sicut unguentum est malum. Omnis fluxus uentris qui aduenit propter ulceracionem ...

V

e mortal' q2 caue m puccam lig' x ois flux q e i fac te. e mortal
cito q eet lolo inlica. ois flux mite ex illa. t q pita i t'ra ebullit
t h't odore acetosu e mortal' .li. ut sit fortis ex aliis a' fluxib3
n lic ois flux ulcerat3 pforat3 i testina ut plim e mor' flux ue
tris p ulcea itestinor t maxie sriox t maxie rectum ut plim in
cabil' p ultimate uenar. Cam .xii. de cura flux uet3 i gnali.
In istud p q fere i oi fluxu uet3 ut3 uoit n eet p ulca stō q
ducit in3 ad oppositu t corpu e multu uniuers' pt cum i fluxu ue
tris accipie p una uicissim tra ex ptu e de uectosa si pot s ue
ntre t stet i p un' horas q ut. De cib a' optime uitella ouor
coctor i aceto e testa lua opter t lac bullitu t q' lapides
fluuiales candentes sit posita t ta' ut3 congelu lepores t cor et
cate. re. su. lalc t antiq t du tn sint bullit simlit aq s dulci
b3 cou calecto. Recessit t ualeu agreste iegm tornelam cu
lacte bullito mixtu t ra tornelam t e lacte decoctu t sit li
at de unlio cocto e aceto t lentes cocte i duab3 aqs t p ea cu
aceto t pinus acinu t pinus pullat e aceto t q pluuiali
q pinit ad cp t q e facil' retol' ois ut d' auic. t post ad cps
reu capra t oia uolatilia mag seu pua uiualia pter
degetia i aqs t pisces cocti i aceto t ex mu tes aliu coctor
i aceto. t d' auic. q fruct dnt ueta t stiptica n eet p tom
tu multiplicet cibi dulci i cad' uia. Sit a' istud e q si flux
uet3 sint ex cauis calis t calor i fe. conuiunt ex dut dati me
dicamia tra stiptica q2 os tu siplicia noiare qm oppita.
oppita a' se ista 3uce ro. tra. e uolis siccis cu sadali tu rub
diacodio carnes citonior cotonor. e 3uce su qb3 rubi ticum
cu tuna. simplicia a' se ista galla. sumach psidia balaustia b' bis
se citonior. sumach acacia. suce. plant' t coriand' s' joq' e dic bra
pastoris rose rubex tra sigillata bol' armeni e elmmolea. quod
n se acetose t portul' t suce hic pitiue capho. ferus a' stip
tica et satis oib3 noti q2 n pono. ex istis g' unu l' multa pone
itu ul' ex f' l' iti i dulce me' oppantis pticiant relig'.
Si a' flux uet3 sint ex cauis fris ec oz tal'a stiptica milt e
litor a' q dit se simplicia t qda opposita t p de simplicib3 indica

mirre. micantia. poma. cipssi. fol. ebi. ... mirra. mastix. lapdanum. sto
rax. calamenta. ab. ... cinamomum. a[...]. galan. t amomos. co
potam se dyaolibanum ciriaca t lilia. utant hiis mediciis mi
nime(?) generaa precla[rum]. Si u flux ventris ueniat ipso sto. t humores ali
teri in ... euacuet eo. i estate p uomitum t dent sin ... ...
andii t a ... t j ... t lilia ... ... calidis
ules t ... vinum album ... sto. ... vinum ... ... in tela
t humores ... aq. t talis medicamentibus p uti ... l ab ex ...
dras ... a[...] elc[...] a. pillis t talibus mix. i dulcu media et
generaa preclarum t ... fiat eo. p... i hieme p ...
me[...] l ... t ... ... t aurea alexan ...
diaolibanum t amisu allii t anellone ... t ... ... alle ...
nes alle t ... t fugiat aquam t utat uino puro ...
sz i pura ... t utat medicamentibus ... l ex. l ... in ...
preclarum. Emplaustrum confortans sto. ... allii cinam
alli ... mira micante pomorum ... mastice ... lap
dani. ... mirte ... [...] tritur. ... t ... olo ...
q sufficit t modice ... t fiat emplaustrum. ... ...
olo. t ... t ... ... q utat eo
mane t sero talibus ... ...
alci l ... ... t ... ... i fluxu ventris ... sto ...
... q e lub ... ...
q ... ... mordicante. ... ... t ... ...
... q ... ... t q euacuet
eo. e ... ... q euacuato ... ... q eua
cuet e ... ... i ... ...
dy ... ...
ato. pipe ... ...
tale ... ... cinam. ... ...
e i aceto fortissimo extinguat ... ... pipis ...
cis micante pomorum t fol. cipssi. storacis ... ligni aloes
... ... cinamomi. calamin. arotica ... ...
t. aliptc. muscate ... t si ... fiat addant ambe ...
... q sufficit fiat electu[arium] t ... i fluxu ...

...

pp cal; frig; cor' in udicio & si fiut prin ultat' mita abhm
& th'e & salub;. Ca^m. xiii de fluxu uentris propter opilo; epatis & uenaz misarai
Fluit sume nocent tale dispensatio. Et agenna & de opilatio & cap.
hec eu q frequent' deludit medicos & h; sig' sunt prima. no itiu re
petam propter occultatio; h' ee. iste flux' plus uenit de nocte qm de
die & e cum multis coloribus & q'n uenit per dextre & cum dolore & e
periodal. in pino stat alui p. xx. dies & viii prima in tempore medio q;
si augt' & q' plus dat' tempora tanto plus auellat'. & io in illi
c' flux' uentris propter opilo; & uentrie e chilosus propter h' q' s'o no
intrat' & io stat in cibo; ebu; horis l' plus dos sit digest' & pe cum
uadit ad epar u' pr' pariter propter opilones & io deleci' ipsius uelo
ut & q; ieiunu & silia intestina hut' quand' intrite augerem
h' e. i. de uenientis & io fluxu chiloso aliqn' porco' erit c; caul'
mixta. cura et g' e de opilatis & e eis q' nimi' ad gite opponi
cu sic e uenit' fiat q' uomit' cu ciby & p' cu se acceptus a
euphorbi & e olo & aq' ca. & si ii p' ex his euomere det' sua
medicina corticis labuta usq; ad ʒ. i. i p se l' cum uino sorbi
h' dem fiat fomentus latu & uentris & spine dorsi qi sit in rep. pol
sonie & pino alap l' e ino alto & olo de camo l'e isto ugo R.
scolopendie. corticis capparis spice nardi. spice celtice. squinanti
capill' ve. re. se. end'. se. lapis. se melo. poli. motam. hepaticae
se temigia. absinthii camedreos ana ʒ. i. amonici. lacte mastices ana ʒ.
i. et. teperet ista cu i uino & resoluat' & oia sic' pistata bulliat
i olo de camo & colet' & addat' ea & olm & fiat ung'm. deinde fi
at tal' potio q' usitat mane & sero quasi inice usq; ad ʒ. ii. R. radi
ces feni. rect. blet. spargi g'mis medica corticis. labuti. & ebuli.
ana m. i. teperat' p die & nocte i aceto fortissimo te. R. capill' ve.
re. ana m. iii. lupuli. scolopendie absinthi. centaurie. camepitheos.
ana m. i. lacte et almi calami. aristol' spice nardi. corticis ca
pparis. ana ʒ. ii. muli3. auxe' ana lb. i. fiat sir'. lb. ii. & l. & usat eo c
bdio aceti. Regim' h' flux' e talis Comedat i die frequent' & p'm' tu
pet; in duas comestiones & panis sit de tritico e fine suo & sit bene coct'
& bene fermentat' & e tepata quantitate salis & accipiat q' minus potest q' cu
cu opilat'. uinu sit claru forte sbtile. antiquu usitat' bdio aceti et

emuliu(m) et uita seniculo pec. sp(er)igo rec(ens) carnes sit q(uod) plus potest u
latilia usualia p(re)t(er) q(uam) illa q(ue) degunt i(n) aq(ui)s et p(ost) uti carnibus edu
linis et c(on)uenit aliu(m) et utat(ur) piscibus lapidosis de aq(ui)s mundis et
tenuibus et ouis sorbilibus balneet(ur) an(te) cibu(m) et i(n) balneo camo(mi)lla et melli
l(oto) et exeuntibus a balneo q(ui)lib(et) accipiat t(r)iacce ʒ .ii. adiutor(i)u(m) .n. dilig(en)t(er)
e(st) q(uod) si digestio celebr(etu)r b(e)n(e) i(n) lecto. mitiu(m) uinat ad h(ec) p(er)uitas cibi et po
t(us). It(em) adiutor(i)u(m) e(st) q(uod) si op(us) fuit q(uod) utat(ur) diureticis fortis. et aliu(m) c(on)ue
nient(er) enim et istud i(n) q(uo) diu(er)sificat(ur) e(st) op(er)and(um) p(ro) diu(er)sitate c(ausa)r(um) a(n)tiq(ui)t(as)
ue(n)ientiu(m) sic e(st) sc(ilicet) et fluc et talia q(ue) mediancia s(un)t q(uan)to e(st) po(s)s(ibi)le. Si g(ra)u(ia)
s(ig)nificant. diminuat(ur) minus st(r)iptica. et acetosa sp(ecialiter) o(mn)iu(m) e(st) plus q(uam) fluc
ut marina semina alia ip(s)e sto(macu)m. et psilliu(m) et arnoglos(sa) ip(s)e siti et pi(n)e
s(cilice)t et q(ui)d(am) supposuit apiu(m) et mortiu(m) s(ed). (Pre)do accipias acetosa
nocitiua u(e)l salsa. n(on) acuta et caules cocti i(n) duabus aq(ui)s c(on)ueni(un)t et
lep(or)es et cumeli mitiu(m) c(on)ueni(un)t i(n) ciato q(ua)z facit cibu(m) putre(scere) et faciat
sudat(ur) et iduc(it) uomitu(m). Si g(ra)u(ia) a(d)uenerit sit fortis et digna debilis det(ur) car
nes assate et ipse e(st) cinamomo pulmizato et ui(num) sirup(us) de acetositate citr(i)

Ca(pitulu)m xiiii. De cu(ra) flux(us) uentris c(um) excoriatio(n)e u(e)l sine excoriatio(n)e.

Si a(utem) fuit(ur) fit aliq(ua)n(do) uenit a toto corp(or)e. aliq(ua)n(do) a l(e)c(t)o. aliq(ua)n(do) ab ep(at)e. aliq(ua)n(do) a(b) i(n)
testis. Corp(or)e g(ra)u(ia)t(ur) c(on)ue(n)it(ur) c(on)ue(n)ia(m) p(ar)ticulariu(m) et si fuit ip(s)e inf(er)ior(a) infiriora det(ur) me
p(er) os. Si a(utem) ip(s)e i(n)testina det(ur) clist(er)e. Si a(utem) i(n) medio b(e)n(e) fiat utr(um)q(ue). ip(s)e g(ra)u(ia) sala
b(ene). coralli. albi et rubu(m). sandal(i). se(mina) cina(mo)b. se(mina) acetose et aliis. mar
garitarum. an(a) ʒ .i. c(on)ullis. ro(se). q(uantum) s(ufficit) et fiat c(on)dit(um). Si a(utem) fuit ip(s)e ul(tra) i(n)feriora
fiat clist(er)e. re(cipe) sumac plant(aginis) succi barbe p(er)ue(n)ie an(a) ʒ .iii. amac(ie)
gallar(um) boli armenici. balaust(ie). cuiat. an(a) ʒ .ii. adipis renu(m) capr(e)
ʒ .i. decoq(ui)tur i(n) pluuiali et fiat clist(er)e. Si a(utem) flux(us) uentris fuit c(um) exco
riatio(n)e s(i)c istud e(st) q(uod) me(dicinam) c(on)ue(n)it maxi(m)e c(on)glutinatiua. Si q(ui)d(am)
corrosio i(n)digent p(er)t(inen)t(es). absinthius et tortelle cauterizatio(n)e. So istud
e(st) q(uod) si uenit ip(s)e i(n)testina i(n)feriora det(ur) p(er) os. et si p(er) i(n)feriora p(er) clist(er)e. Si
i(n) medio fiat utr(um)q(ue). et si i(n)digent p(er)(mi)ss(i)o(n)e n(on) fiat n(on) e(st) mirab(i)le. patisse
retz. De cib(is) a(utem) c(on)ue(n)it ex ouis lac bulitu(m) u(e)l extinct(um) lapides fluuiale
et ep(at)a gallie. pisces et oua et testiculi gallor(um) et p(er)dices cocti i(n) latte dulci
et panis de silia u(e)l g(ra)n(um) ad agrimonia(m) et risi assu(m) et si i(n)digeat sale
salgemma assu(m) n(on) bibat uinu(m) i(n) cu(m) ca(ro). s(ed) i(n) fi(n)e bibat p(er)i(n)ci(pio) r(u)b(e)a g(ra)u(ia)
st(r)iptica(m) et ualet pisces assi recentes calide et ca(ro) q(ue) c(on)ue(n)it ex sui(s)

Marginal notes (left): u(e)l sine excoriatio(n)e / et mu(n)dicie

V

sic docz dimc. ē renib. aliū ē suco plātagis. Alie c' q̄ inlau c̄c
nit se glandes alle ⁊ se rose ⁊ t̄ra sigillata ⁊ bol' armen ⁊ portul'.
tituca ⁊ ita ē de plātagine ⁊ coagulū leporis ⁊ cale sū sale. a' q̄
sal cutitur. Et si ulceratio ē p̄p̄ medic' tūc fiat clist' ē butiro i mag
q̄ntitē ⁊ son. dico. p'm repetit p̄is bis coct' ⁊ pulūzat' ⁊ q pl'
us miscant ē aq̄ ⁊ valet galle ⁊ acacia ⁊ sumach ad c̄pl a' capp
valet i sedatē doloris si n̄ fiat p'cedē. Si a' augeat sanies mūdi
ficet ē aq̄ mellis. a' ē aq̄ p'tearū salitor. a' ē aq̄ olivar salitar. t'
sic magnū calor. det suc. cuc. portul'. plantag. ligc. p̄ne ⁊ radix
ē gutta. sumach. balaust'. Si a' ulcerū curatio fiat sic. accipiat
thus mirra ⁊ cē sandaraca. aliū storax. opiū. castoreū. licii cur
ti combusta. san. d. cornu cervi combustū chimolea. lutū armeniacū. Et si
ē dolor minui p̄ sum fiat clist' ē ad q̄ p'ibz ūs sic opiū ⁊ alba nar
cotica. mallago ⁊ psilliū. alter. semē lini. ulitū vz. uētr' medice q̄
cogitat morbū ⁊ h' notitiā nūiū. p̄ceps ut in cere. in itē. in str. in i
ft' ⁊ sic de alijs ⁊ p̄ q̄ntiate sic q' a' clera. a' q̄dita. a' tallos. a' clist'.
et epla a' ungt̄. a' balnea ⁊ multa q̄lia q̄ medici induxē reliquim.
Ca^m xv. de fluxu ventris p̄p̄ splenem. Iungat' humor. ulic' ē decad
cū dolore secte ⁊ tumorib. idis. ⁊ cū dyasene ⁊ dya? aloragiato ⁊
medium porate. ieiunitate ⁊ p'ea utat' isto c̄dito R. zedoarii. ra
rab. spodii. alan. beeni. ruete. ant. an. ʒ. ii. cassie ⁊ ē melle ro. fiat
c̄ditū. Ca^m xvi. de eo fluxu ventris p̄p̄ malitiam cibi ⁊ potus. Tunc n̄ c̄
petit ne c̄pulē humores ab stinētia ⁊ p'ea det' isto c̄fortatiā sic
pira. citoniā. vue. passe. mirad' ⁊ sicia. Ca^m xvii. De eo fluxu ventris
Et si eā c̄positā ē taxī ea' de renibs ⁊ q reū. restringit. p̄p̄ renū.
⁊ ad' cib' c̄fortat' ⁊ iū ē tepimito i gulet ⁊ q̄ fiat trocisti i cam
reolea. ⁊ ungtū ⁊ epla ⁊ eā q̄ dicta sē ⁊ finaliter cautiu. vn s̄tuptā ventris
n̄ c̄petit h' dimc. Iz p̄ea uomitū p̄p̄ h' q̄ aggrauatiu ē vn̄ tota ea c̄plet
ī matē ventris ⁊ cautur. Ca^m xviii. de eo fluxu ventris ī ethicis
ethicas senex. Et lz appropinquet morti tamē bonū ē intia p' lo gine.
p' ē p'ol. Siliat q̄ c̄gitatū. aliū ⁊ p'm granatab. aliū ⁊ spodiū ⁊ ci
allago psillij. colata ⁊ alia ⁊ lutū armeniacū ⁊ t̄ra sigillata
⁊ camphora. ⁊ sucē ligāx ⁊ fiat tanta repleat ⁊ terier de camphora ⁊ de
spodio c̄petit. Ca^m xix. de eo fluxu ventris p̄p̄ nimiā repletionē ven
tris

Et cum compr(essione) flor(um) et tritic(i) et lil(ii) [et] ponat(ur) cum mel(l)e ... [et] lilia. Cap(itulu)m xx de ca-
lefactione ... Et est causa q(uod) n(on) restringat(ur) et li(cet) minus cadere ... dec(octio) cond(i)-
tum et ea q(ue) ... in confortatione c(um) ... et potius ... Cap(itulu)m
xxi de ca(usa) thenasmo(n)is. Si a(utem) thenasmo sunt ... frores diuinis
... huiusque ... ibidem in longaone. a(ut) ... a(ut) camo
... et si sunt ... mollificat(ur) uel ab ... c(um) emplis ...de
malua. a(ut) bismalua et ... olo. ...p os ... pelle
... causa ... dolor uenit de causa. appone ... uar
... malua et lilia et si est dolor ... causa. appone ... uar
cotum ... magdeon(is) et lilia et ... blanc(um) in ... et
bullitum in aceto ... et ... apponatur ... ut ... ibi
et ... appon(atur) ... est ... et ... a(ut) camo. a(ut) tale et
... at fiat ... et ... et ... bulneo ...
et ... ualet in ... et ... lilia ...
... de aliis ... Cap(itulu)m xxii de ...
fluxu uentris p(ro)p(ter) colicam. Et ... est melior uia ... colicam ...
... fluxus et in xvii capitula seu ... recapitulo ... curat-
... Cap(itulu)m xvii de yliaca passi(one)
Yliaca est passio in intestino gracili ...
... uentris et frequenti uomitu et dolore uehementi
... intestina ... per ... iuxta ... ista ... quia ...
... ylliaca ... in ... per ... et ... diuin(us)
... in yliaca est maior dolor ... ibi ... intestino
... differunt quia dolor in yliaca magis est ... uia ...
... diuiditur quia yliaca magis ... ab aere pestilenti.
... quia yliaca magis ab ... quia ... colicam magis
remediatur ex clisteris. ista yliaca ex hiis que ... per ... et
alia parte ista differt a dolore renum quia dolor renum magis ...
... et in uno loco ... et ... dolor maior ... et ...
... et ... colica et ... per
que ... in ... Causa ... sed ... in ... eg ...
uene(nu)m[cor(rupcio)] ... minus ... a(ut) calor ... calor ...
... a(ut) carnes ... a(ut) legumina a(ut) fugi a(ut) ...
... malua ... et lilia et ... omnia que ... et ...
... et ... in intestina ... et ... Si ... a(ut) ...
in intestina a(ut) ... a(ut) ... si ... a(ut) ...

aque capitis · aut multiplicatur · aut renum · aut vesice · Si vero veniunt ipsi intestina h-
est ipsi visceris · propter quod aqua prior causa est frigidum · Secunda causa est humor causa in intestinis ·
tertia causa est humor crassus in intestinis · Quarta causa est debilitas virtutis expultrice
et debilitas expulsive · Quinta causa est ventositas grossa in colica · Sexta
causa est ex indurata in intestinis · Septima causa est vermes in intestinis in intel-
tinis et sunt omnes causae quae claudit orificium et oppilat intestina et sic aliae cau-
sae ad ultimas possunt reduci · Signa · Causae primae discernuntur in dictis et causae
aliorum discernuntur per dolores locorum et per causam quae concurrunt ad eorum · Signa
capitis prioris sunt ista scilicet calor · dolor levis continuus et potus
est · si est calidum et si aqua est frigidum omnia sunt contraria et est inflatione
et mollicie et ea precesserunt calida et frigida et humida · laxativa et pillas
tholas et cetera et si sunt ex fecibus induratis est dolor continuus et vomi-
tus quod scilicet tendit in intestina · Et si sunt ex ventositate mutatur dolor de
loco ad locum et torsio et rugitus et vix quod ac sit in colica in intestinis et
in intestina prior est a cerebello et si ex re in colica est in ventre et sequuntur
ea precesserunt ea quae multiplicant fleuma et totum dolorem · Aliud est cum calor
multus et sitis et homines indicant quod causa sit ea et non est et si sunt ex vir-
tute et precesserunt causae et per eos et si est ex vermibus dicuntur signa in locis suis
et si sunt debilitate ac longe et cunctis precesserunt · Prognosticatio
Ista passio est horribilis et detestabilis ex eo quod stercora emittunt per superiora
et eveniunt accidentia detestabilia · Ista ergo est de intestinis super
fecibus cementatum de sepientia · sit tendunt per inferiora stercora con-
tra ista quia sunt mortalia et cetera est non est communi et si accidit mo-
tus · tunc superata per os descendit per inferiora bonum signum est · Cura ·
Aut nos intendimus curare · accidentia · aut morbum · et si accidentia ipsi est ma-
teria fortiter · locus est causa et post cura a propria causa et de talent et mi-
tio et cum eo in ungatur cum auxungia porci · et gallinacea et porco
et castoreo · ac morbum · procedimus sic · Si autem aqua sit causa · fiat in primo
flor · deinde fiat talis decoctio · Recipe · malve · bismalve · mercurialis · violarum ·
volubilis · medie ana manipulos · ii · florum · violarum · florum · violarum · ana libram · i · percolatorum
et fiat decoctio usque ad libram · i · et · i · et in mediate oleum · violarum · ℥ · iii · mellis ana ʒ ·
℥ · i · cassia fistula · mundae ℥ · ii · et fiat clistere et clistere sua operatione fiat ac
capiatur alia medicina et assumatur · oleum · amigdalarum · ℥ · ii · cassia fistula
mundae · ℥ · i · et · pulpas dragaganti ana ʒ · i · et · accipiatur per os · et in calido

medicus expedire viderit. deinde accipiatur iste sive predicte(?) q(uod) ...
tur reparatur cum oleo mortis(?) et apponatur modicum quantitas lavande(?) et fiat ...
ut fiat repercussio et fiat emplastrum super locum dolorosum. Si autem sit apta ...
accipiatur sive predicte et addatur ista. scilicet rute. origani. calamenti. ...
medulle(?) ana ... ana ... marrubii(?) scilicet rute ana ℥ i. ebuli. polipodii
ana ℥ ii. fiat decoctio lib. i. et que accipiat medietas et apponatur ...
blete. ℥ i. salvie(?) ℥ ii. mellis ℥ i. olei de ruta ℥ ii. serapini ℥ i. ...
et clistere et in alia medietate resolvatur serapinum ℥ i. et detur ad potandum
deinde accipiatur sive predicte et addantur ista scilicet carvo(?) fenugreci. ...
m et coquantur fortiter postquam bullierint et ... ... cum oleo de ruta
et fiat emplastrum et extendatur super ventrem. Si autem fiat propter humores in ...
tos. ... serapinum. confectum. acuata cum oleo et ... et ...
et castoreo. Si autem fiat propter feces induratas. tunc fiat clistere et emplastrum
... q(uod) dictum est in ... calo(?). Sed addat in clistere sapo mollis ...
... et fiat cum ... ...
Si autem propter venena tunc fiat vomitus cum aqua decoctionis ebuli et ...
deinde ... et si vomitus non competit in ista passione tamen ... venena
est expediens ... ... resolutum cum ...
... et ruta ... ... et si deficiat ad ... ... supplendum ...
de colica passione. Clarificatio ... ... dubitatur ...
... expulsiva ... quia ... ... repugnantia ...
... ... quia ... ordinata et regulata expellit ... ...
... in predicamentum est quia distantia est magis ... ...
... est ... et ... ... debilitas ...
... expulsiva ... est ... debilia et ... ...
... dificultate ad ... movetur ... ...
... ... quia ... ... ad ... ...
... auctores et ... ... ad ... quia est dignum ... ...
... negant ... ... Sed ... est magis ... ...
... et ... ... expellendi et ...
... ... monet ... ...
... ad ... ...
... ... vomitus et ... est ... ...
... ... expulsiva ... expellere ...

Colica e passio illi i testini q colon· **Ca· xviii· De Colica·**
appellat c difficultate exit stercoris p sessiona cu dolore i ano
et puncti· Circa istu nota intellige· q qm lz intestinu n sit n unu co
tinuu uo h sin reuolucoz et replicacoz et gruitate et subtilitate diuisa
noia sortiunt i q primu appellat duodenu· s m ieiunu· tertiu lo
gu e et gracile seu yleon et t caulat yliaca passio· quartu orbu· quintu
colon nominat et i exit colica passio de q intendimus· Sextu et ultimu no
mat longaon· **Cause·** h a passiois cause sunt multe licet dictum e at de yliaca
aliq tn dicam cu x· q da st extrinsece et qda intrinsece· extrinsece st d ut im ca
loi aeris dessiccans feces resolutio q e subtili et e h nimia frigitas aeris
comprimedo et constringendo et h h generat alu i statu uenti borialis· cause st ex
nimio exitio et labore nimio et coytu ut frixo ex extinctibus stip
teroibz cib grossis et indigestibilibus difficilis digestionis et accidit ex ruptura
conrrugatione et relaxatione siphac et ex ruptura siphac et cau i tes
moz i bursa testiculoz et uluibz· Si a ueniunt extrinsecus accidit at
aut ex mala complexione ca resoluete i ptes subtiliores· at ex mala forte
[illegible] conmictes· at ex nimia siccitate corrugante· at ex humiditate n delet
[illegible] materie unitate accidit et ex humoribus calidis exeuntibus i locis uicinis
[illegible] bibentis i locis intestinoz· at uincitur e aliq humore grosso· et hui e tona
bile q eo i loco uicino intestinoz frequent sonat ad retentoz· qm qu
[illegible] e intestinis q ex pung et mordicant et i retentu puocant sit et extra
[illegible] i diuersitas· ex passionibz membroz istoz sic st renes et uesica
et alia q da st sic· ex de yliaca sic st uomer et debilitas stomachi i tes
tioz et alia similia sc e accept et uentositas et similia **Sig·** Aliqui uiuit
dolor ligt ex retentoe fecu et pstrac appetit· et appetitu aq fit· e a
ad e dolor· torsio et punctio et uix cura tre e colica rigit a uix rote
dolore et q ex n mudificant p intestina et io residant ad unas uiles
Sig a cura habit p rec uiles et n uiles et h nz et p urinam et lectica
sp ea q egredit a corp· quem e a fle· tre q egdit e mellaginosu al
ba mlia e magis lucru ualde et si sunt ex debilitate stomachi e e cum m
uitate e modico dolore et si e ex ca· e e pulsatio et magis
dolor ... et punctio· et si sunt a pl eciu st oia remissiora et n e pul
satio· Intellige q frequent decipiunt medici i dicens passioz renu colic
cu tres et io ex ... differentia colica e e maiori dolore et punct

tu et extenditur se ubi uult de umbilico usque ad pectus et per ypocondria et per latera ad
umbilicum et extenditur se in dextrum et sinistrum et accipit magis partem [illegible]
uniuersaliter ex colica. Pulsus autem tenuis non habet ita quia est dolor in parte posteriori
et permanet et urina apparet a principio quasi cum [illegible] turbida. Deinde [illegible]
ta et urina tenuis et alleuiatur ex uomitu. Signa autem aliarum causarum sunt ex
in dictis vel ex aliorum morborum et aliarum causarum vel per ea que dicta sunt de yliaca.
Pronosticatio. Intelligendum quod colica mutatur [illegible] cum [illegible] arthe-
ticus, mania, paralisis, acciacia que conueniunt [illegible] in colica et [illegible]
mortalia ut de lepra. [illegible] sincopis [illegible] [illegible] [illegible]
fluxus [illegible] omnimoda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] die mouetur. **Curatio.** Dolor colicus dolorosus [illegible]
periculosus ideo [illegible] [illegible] canones [illegible] [illegible]. Primus [illegible]
est si acciacia sit multum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]. Secundus canon est talis quod [illegible]
est in magis [illegible] et quod ad [illegible] in [illegible] [illegible]
modico tempore [illegible] est talis [illegible] [illegible] [illegible]
quod magis est [illegible]. Quartus est talis [illegible] [illegible]
est [illegible]. Quintus est talis quod si dolor sint in mala [illegible] quod [illegible]
cum [illegible] quod in [illegible] et [illegible] et si sint mala [illegible] est [illegible] quod [illegible]
[illegible] huiusmodi [illegible]. Sextus canon est talis quod a principio [illegible]
[illegible] calefactiua debilia et paulatim fiat [illegible] ad [illegible]
si dolor augmentaretur a calefactiuis quod statim [illegible]. Septimus est talis
si [illegible] sint per se sola calefactiua [illegible] et si sint [illegible]
et si sint [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] duris quam mollibus
[illegible] est [illegible]. Deinde ad calefactiua et [illegible] [illegible]
[illegible] est talis quod est calefactiua [illegible] quod regione [illegible]
ne [illegible] calefactiuum dissoluatur. [illegible] est talis [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] est talis [illegible]
canon [illegible] [illegible] in omnibus [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] ad [illegible] colice [illegible] [illegible]
[illegible] colica est [illegible] a tota [illegible] [illegible] [illegible] lupinum [illegible]
[illegible] lupinum [illegible] in [illegible] colica. Sic [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] lupinum in [illegible] et colica [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

∇

anthonis fomentetur cum aqua decoctionis malue, uiol., nenuf., coriand.,
ordei, psillii, al. bol., salic., et cetera. Si uero sint calida, et deinde fiat cancel-
latio cum unguento rosato et unguentis refrigerantibus supra hepar. Et si uero sint frigida fomentetur
cum aqua decoctionis camomille, mellil., anthos, sticados, origani, cimini, rute, et postea
fiat cancellatio cum tali unguento vel cum aurilo, marciaton, et cimino et similibus. Si
autem uenter sint apta in eo, in quo postea fiat clisteri de lacte. Deinde si periculo-
sa esset, fiat clisteri de sophistis. Deinde fiat clistere de malua, uiol.,
branca ursina, mercuriali, oleo uiol. et furfure et cassia fistula et similibus, mollificati-
va decocta cum succo de endiuia, lacte, lactuce, mirabolanis, citrinis, et uino ma-
lorum granatorum. Deinde purgetur cum pillulis et cassia, manna, tamarindis,
et modico diagridio cum mastice, vel fiat cum diaprunis, oxilacantio et ce-
tera, cum carne, reubarbaro, uicatum, kataratico in pilulis. Electuarium de succo ro-
sarum, cum ipsis ubi calidus et acuatus cum diagridio, mastice, et hoc cum vino vel cum pluribus.
Et si sint ex mala complexione calida, alterentur cum infrigidantibus et mitigetur cum psillio, lac-
tuce, cucurbita, et aqua ordei, et uino bene limphato et similibus. Et si sint ex ma-
la complexione calida, cum non fiat fluxus, deinde cum in aperitiuis calidis. Et si sint ex re-
tentione fecum fiat clistere primo et ex istis similibus fiat emplastrum super uentre(m)
et utatur pillulis et cassia fistula et similibus. Et si apta sint tenuitates, fiat clistere pro-
cum. Sed accidentibus sic fecerunt: blete, camomille, mel., olium amigdalarum dulcium
uel mariatum, semen rute, serapinum. Deinde digeratur in pillulis hoc modo: ex mo-
dico, pitrocellini, brusca, sparagi, apii, ana, cum 1 quartale tenent in aceto. Deinde
decoquatur origanum, calamenti, rute, ana ʒ ij, mell. lb 1, fiat lac. ana marrubii le-
lb 1 et 1/2 obiciatur aceti. Deinde purgetur cum pillulis, flos boraginis, flos uiol.,
flos rosarum, sticados, lingua, mirad., cum mirad., ab aruill., po-
lipodii, ana ana ʒ 1, fiat decoctio cum decoctione reubarbari ʒ 1 colet-
ur et calefiat. Vel purgetur cum benedicta et cum diacitonicon, cum psillon, acuatis cum
aloe et mastice et cinamomo ʒ 2. Et si sint ex uentositatibus decoquantur gallie et an-
isus cum spica nardi, garioffilo, cinamomo, semen feniculi, ana et spica decoquantur et ciminum cum oleo ʒ 1,
et postea cum aqua et sufficiat totum decoctum et decoctum in ole(o) ad
oleum leporinum. Et si sint ex mala complexione frigida utantur alimentis pro
calidis utatur pinguibus allis et columbis et uino forti et similibus. Et si sint ma-
la complexione frigida cum non fiat decoctio cum in aperitiuis et in pinguibus et in carnibus
turturibus et uino. Et si sint ex uentositate fiat clistere deinde in aperitiuis
et marcellet cum tale et uino et anise et de rute et ana et cimino et

ana marrubii le-
rute ana ʒ 1

calamento et aliis et uiteret multa quando infletur et accipiatur de calo quando
ponitur vinum sit purum et iteret bal. vel sit camo. tuta. anthos
li sunt est rectorum tertium fiat eius precium in aperte suo et li sunt et
bilitere iterationum et pallida. vocatur diamenta diaseon. pipron. diangi
langa. diamthos est mero pl mis est miro diapabo. diapenniggarito diap
amison. sic ut ciriata medicato. nota quod illi meis oz est cautela quod
non ledant in aqua nisi uiz a diafragma et estomacum celebro et cor timbi. pulcr
vt dicam est bal. et nota sit ualde bonum et li non habeant fiat per caritudinem
betoinam gramma dicta calamento origano maiorana. et sulphis. Si ut
colica sint ipso rupetur. a fomes. lz dicet in locis suis et li sunt
ais prima mas. at ipso alias eius non ad unguem exequitur reducatur ad
primum per quo suum et ita fiet cum. **Clarificatio.** Nota quod bal. dilatat
que in magis colore plus opetit quam bal. aqua salse. quando aqua salsa mordi
cat et pung. et ita angustiat cor. aqua dulci. non et licet aqua salsa magis
conuiat uenenosum. nobis est dulci a papirum cum. anthos. Similia quod iam sol
illud. quod colica patiuntur bal. potius ex lapide in itestinis generato sihe de
raro constipatioribus et id actores non faciunt mentionem quia raro ibi generatur pro la
titudinem meatuum et quia calor est debilis est sit tamen pannolla et ideo non indure
tur. ut inde lapis generetur in renibus. at in uesica et pulsat frequenter generat
in renibus et uesica ipso artitatem meatuum et quia sistum tos exiit ad illa mate
riam est extans in uesica potest esse calor fortis in plore. at in est multa hu
meat sit lati tamen calor est fortis quod pro lapis generari in intestinis
ro ipso eius dans. aliam tamen est pro illa et quia in est multa in colica et rex aliquis
tiolaris. calor potest esse fortis. calor grossus fortis ages in uiz in colica
resoluitur quod est subtile et reliquum induratur et ita generat lapidem. lapis
tamen in itestinis potest esse cum colice passionis. lz hic est de raro constipationis dico
nota quod mee. laxatiua lz larz per accius cum potest reple et ita colica do
de. et quando cor est multum pectoricum et ut expulsiua est debilis et mollificatio
tamen hic iuuare attendi lz grassamat. reple tamen potest per accius. Quo
itilud quando lz colica eptuaria sit passionis mles et replens non potest
non a mala conue tamen in. cum in iquam in illa mala quo. fudat calore
medo. quia mala quo cum. induratur sbtili exalando et terram constringendo et
siccum indurando constringendo et humidum opilando et in mala oplo sunt
et quod sit in potest colicam et yliacam inducere ut dicitur est in sma. vel ad intendo quod

colica frenesis generatur a fle quando ex eo et quod magis advenit et quod tamen
ex eo mittuntur illi ad intestina et ea non mittunt ubi non mittit eo ad intestina
ut ibi maneat sed ut feces dimittat et expellat et ita eo una cum fecibus
expellatur et sic non mittat ad intestina non tamen mictatur ut [illegible] cat et recedat sed
quod remaneat sub eado minamentum accidit et non est tale de fle in intestinis
et ex eo intestinis ad aliam non et ad aliam intestinorum mittitur a non. Unde non
est quod colica causatur ex humoribus frigidis et in ventre debet esse et tremula non
tangitur nisi doloris ut dicitur est quando alius est motus tangitur et nisi accidens
et nisi opilationis et nisi debilitatis virtutis et ideo in istis passionibus frequenter
accipitur medicinae calidas ipsi tamen urine quando non sit colica tamen non sit quod et
in ventre intestinis quod non est malum signum sed in colica quod signum quod ipsis ibi
est opilata et ita superiora non possunt exire per inferiora tamen dicit quod quod expelli
superiora et hoc est pessimum et mortale sed quod non est opus in colica nisi
non inferiorat humor operatur in passionibus tamen non est expellat ad partem
oppositam cum tamen est in lunia. Unde ad intestina quod si colica fuerit ex causa ca-
lida fuit plectoricum quod humor propter operari fieri alias particularibus [illegible]
[illegible]. Ultimo intelligendum quod in yliaca et colica est de eadem causa colica humor per
se operari narcotica in debito ad multum non nocet in isto casu in modo
[illegible] operari et nisi mortale et nisi accidens. Capitulum xix de Muracha.

Muracha est passio ypocondriaca est sibi accidens. Intelligendum quando
muracha est quedam passio melancolica et intestina sed super hoc est aliter ita quod [illegible]
[illegible] accidunt morbi melancolici et [illegible] et [illegible] et quod in istis est multum [illegible]
sibi et ideo sequuntur multa accidentia et passiones multe. Quando ex hoc alium ypo
[illegible] elevant alium deprimunt et alium [illegible] vel [illegible] et mania de
quo dictum est mania mirachia alium litopris alium ypodo propter dolorem. [illegible] q^a appellat^r
[illegible] ypocondria et ideo appellatur passio ypocondriaca. Sed miracha est [illegible]
[illegible] dicitur colica dicitur passio appellatur dolor ypocondriorum est punctura et mor
dicatio et explicatio [illegible] per inferiora et superiora est maximo dolore. De causis
et signis et curis satis dictum est lienis causa de tortu intestinorum et causa de [illegible]
[illegible] et causa de fluxu ventris et ideo [illegible]. Sed de quo dictum est quod dictum [illegible]
[illegible] tamen est illa [illegible] quod muracha pigido [illegible] ad modum [illegible] tenuis
in [illegible] involues intestina. [illegible] venit alia passio quod magis [illegible]
[illegible] et appellatur [illegible] et hic in isti dicetur capitulum de ydropisi. Capitulum xx de

Tinnees et ypenites et [illegible] generantur ex predictis humoribus.

in corpore humano sic generantur ex in mundo vermes et musce et alia. Causa ...
remota vermium est quod id quod generat humorem crudum vel est repletio nauseam
et coitus post repletionem et multiplicatio fructuum et similium cottidie et cetera de aliis
generant humorem crudum vel flegma quoniam cum ex sanguine non generantur vermes quia
corpus eo indiget vel ex eo quod nullum aliud mittitur nisi generatur. hoc enim ... de ...
plica mere vel melia quia remota est a principiis vite restat ergo quod generantur
ex flegmate et teneat dispositionem mediam inter humores ergo putrefit flegma intes
tinis et illa in suscepit spiritum vite et generantur inde vermes et aliquando
et hoc divulgatur putrefactionis et particule [illegible] et ideo quando putrefit in flegmati
intestinis [illegible] generantur inde vermes longi et rotundi et appellantur
lumbrici et si putrefiat ex longanone generantur quandoque parvi vermes rotundi
di qui sic vermes qui generantur in culeo [illegible] quia [illegible] maior non
sunt et si moriuntur magnificant et sunt mali valde. Si vero in putrefactis
intestinis mediis generantur vermes curti et lati et appellantur ascarides
seu cucurbitini quia [illegible] est. Signa. Quando sunt lumbrici vermium quia sumitur a
sompno et quando a iuvenibus a sompno garrit in sompno et [illegible]
[illegible] denarium et masticant [illegible] sicut cibum in ore et [illegible] sompno
[illegible] et exeunt [illegible] Sed in iuvenibus [illegible]
[illegible] dolorem et clamorem et [illegible]
dit [illegible] os de die [illegible] de nocte [illegible]
[illegible] magnum dolorem in capite [illegible]
[illegible] per nares et per os et per [illegible]. in modo [illegible] quod alium [illegible]
et exeunt [illegible] et est stupor audire [illegible] vermem [illegible] tibia [illegible]
sic [illegible]. [illegible]
et colica [illegible] et [illegible] ut plurimum [illegible]. illi
[illegible] illi quod sunt [illegible] pungunt et mordicant et [illegible]
[illegible] in anno [illegible] sic intestinis [illegible]
dolor ad stomachum et in de aliis mediis [illegible] dolor in medio [illegible] Cura
tientes. Vermes in febribus quia [illegible] malum signum et signum
[illegible] partis et corruptionis [illegible] et quia sunt in toto [illegible] et ideo nullo
[illegible] bonum [illegible] per [illegible] in quo vermes [illegible]
[illegible] vermes in febribus [illegible] in principio aut in medio aut in fine. Si in principio
aut vivi aut mortui. Si vivi malum signum est. signat [illegible] que est
[illegible] et ideo exeunt magnam corruptionem. Si mortui bonum est [illegible]

cuit q sit ex mundificatiue · i pu^o u · no^o vi q malicia sit tn q plus
est mag ne malicie mor · Si a^t i fine augmt & sit inulcerati est
te uenit re mundificatiōis vt in die dicet · Si a^t sit mortuu ma
lu e qui ex malicia m^e vi est · Si a^t augent i medio · mor sup ma
lu lu lenium · lu mortiu fera · zeommtas vlmes sup malu p tpu
to q^a oluit mutuitu vlmbz · Sto e malu qr augmentat putri
ne exa gunt vlmes · tco malu e qui icluit & calefuit vlne
& ia agulhat & mag mouet & ita q^a mag molestat quiat
g frequenti i piis & gulosis & autiupmi & vlnt i oi eo i q^o nic e
m multiplicat Cura · In pimis icitur dieta & totu regimen ut
sla ii multiplicet i cor^e · deinde dignt^e · in e cor^e dicit p^g ex cu
ierap^e acuata e agarico & pulpa coloquint · deinde si n^o remet
i icebus leuioubz dent^r potc^es pos & si i uiciouibz fiat lutto^a et
clisteria & si i medijs · fiat utz · vlmes a^t icficiunt p huc mod · de
clar ad potand duobz diebz & ter & p i illa hora det^r acetu l'
aliqo amaru · mitu e lacte · lic e aloe l' mel e aloe & uelant ie
ficiunt l' det^r centaurie · ecce q sit h in cote de nouo · det^r lem
zeduarij · teru ad potand e vdio l' uio pel diu icficit o^s · Si a^t
mag p icclarent uetum petd^e pectam l'ue · vlmes a^t ie e te · aut
suc · Sisil tcb^e · rz p euldu^o amara icficiunt · Ista g^o se inula cum
la · pimpinella · mentastr^m · aloe · ruta folia p sica · toxitcs ei · absi
sella lupina · amigd^l · amar^e · nucis p sica · cost^s amar · centau
rea & multa consilia · accipiat g^o alia ex istis & agat potco · iu & a
hq^a pos & accipiant alia potco & fiat clist^e & ex istis p^s ei e plim
& de^r appoit · q & istoz eu mor p^s icia · vlmes · p vlmbz
minutis q^a se i longatione fiat suppositoriu de calce gema ul'
de lardone & q istz l' aliqbz bonis & spca q^s p^e cliant sotto & lar
do i uciet^e plen de ul' vlmdis aq calida potanta icfic^e vlmes
ia^t mortui se · & n^o n^o euacuat exhaut & euacuet^e · alr^e illico
uenua mag i duces^e nocumta · illa a^s q euacuat & icficiunt
se ista · i · aloe succ p^e recos & succ cucumis · absinth agaric · e
buth pulpa · coloquint & cuttumi q e lem et extelis · Si uoxes g
euacuet^e p ca q^a lumunt pos ei fiores p clistia fm ex hns
dis & medn utz · ul ierap^e & tipiaca · vlmes laxo mollis · Si p

vi icficiunt

hicant· p elige li appont ꝰ umbilic iſtic umes· utat carnib; coli
bari ⁊ utat rodiis ⁊ ſallamās pyx ġtriot ⁊ zedoario· galanga
uitet· atriplices ⁊ fruct ⁊ caleū recente ⁊ oīa q ġnat uīz. cōi ſicā
ut dcm̄ ē. Si aūt umes lati ē be· tc iſta cauſa ceſſit mitū ... tūc
g̃ dcē ſyr aceti ⁊ mala ġnata ⁊ ... ē eleō de ſucco ro· ...
lactuc larta reubarbarata ⁊ ſerup ⁊ eplet ē ſucco ⁊ ... ⁊ ſa
rīa ordi ⁊ aceto ſortillio ⁊ utat lodio caulium ⁊ citrium ⁊ letuu
⁊ aq ordi ⁊ utat coriandᵒ i ſallamitis ⁊ fiat electia de cartamo
⁊ albiterium q ē pix liqda· ſemī cetonice l ſemī zedoarī ut dcm̄
ē iſtic os umes· ſi reficiunt os ... li igdiant cor huānū
... i ... gnent p mod dcm̄· Clarificatio· In illud q umes
ġnant luo in ... ġnant lapides i rembz ⁊ uelica· qm q in ē
ġtta ⁊ uiſcoſa i rembz ⁊ uelica ⁊ calor ē fortis ġnat lapides·
qm calor fortis itend digere ⁊ ita exalat ſutili ⁊ remanz q ē
groſſū ⁊ ita nū petificant qm ex i oledia ... qm ex i oledia
ut ad plenū digā ū p ū ... dcm̄ ē ⁊ ita ... p ... lapides
ġnare· Si q ... ġnaet· ita ē de umbz qm in ē
ġtta ... ⁊ calor fortis ... digere ⁊ aſſulare q ē p
... ⁊ ū p i ... qm ... ad ... cali
... ū ... q ē ... ex hac
luo in putreſca ⁊ ebullita ġnant umes ⁊ i ... luo in
... ⁊ multa ... ġnant ... cor hūnū
... ex pte agens· ... ex pte ... fortis ...
... ad ... So nō q ...
ta ... amara ... umes· cor ... duo qm umes mouet
... ē ... fortis amaroꝝ· So qm amara ...
... umes ⁊ ita ġnat cadau ⁊ ita ... a ...
amara ... ⁊ h ē p actiuis· ... nō· q umes mag ġnant
i iuuētute· qm i ſenectute· ... malū regim̄ q ... ē mag
iuuenib; qm i ſenib; ⁊ ita ... crudi ġnant ... umū ⁊ ...
calor fortior ē ... ⁊ h i ſenib; ... n tū ... efficiens·
... nō· q umes plꝰ ġnant i autūpno· qm ... ſē plēs ... et
... ē mag i ordiatū ⁊ digō ... ⁊ hu· ... plēs ... ad ...
us ⁊ i plēs umes ġnant· ... ſit ... ⁊ ... ad ...

v

& hu. quam ani q̄ arcius mag̃ extradit. v° iaceat q̄ vmes n̄ generant
i ali. continue corpis. Sed i hoc & i intestinis & q̄ plus humidat ut eliciat & ca
lor iemalis i ſtore ani & i ueris n̄ ē lic q̄ te. & ii ali generant h ē dem
io ofigentibus. vi. itelligi q̄m ſz vmes generant a calore i ali ē lic
ſit iij. vmibus tn̄ ē uit. vij. nō q̄ vmes q̄ ſe te longatione iducut
ſtore denaui & ſtupore & abhominatiōz. q̄ iacet ani q̄ claudit & capit
hit colligantiā ē cer & cor. Sz vmes ſriores iducūt appetitū ē ſug
gut & cibū ofumat q̄ ad totū cor. delegari debet. vltiō nō q̄ a
mara operiet n̄ ut mat. Sz ut imes iſticiat q̄ nllin ar. n̄ iui
et n̄ generat ex amaris h̄ dectria. G. iui. de ſiphea iuē & alii ex ue
mibz generat &c. ſz appriniatiōz ad cor. **Cap. m. xi. de paſſionibz ani.**

Paſſionāx ani q̄dā ē de pleti ſſ. x. ſ. ē emoroidē. q̄ pita odiloma
pra. attes ſcc. ingadic p aliās. ſiſtla. cāt ani. pruit. Sz p°
ignum de emoroidibz. Emoroys ē fluxus ſāgvis p uenas q̄ ſe i ano.
itellud q̄ auena. kili pedit. v. uene q̄ multiplicat ulz ad cōu
lū ut q̄ replet alū ſan miltō & q̄ aperiūt uene & fluūt & tal
flux appellat flux emoroidarū & q̄n flux ē tēpat tūc mlta in
uamēta & phuat a mltis egdibz mltis adultis ſcc ē magna
mlia. pleris lep. morphe. ſp dpilis malū mortuū. ſimia pia do
dpleutis & i de aliis ōibz ofilibz tūc phuat ab illis ē tēpate flu
ut. ita ē ofueuit fluc ioio ceſſat oc pdc egdies generant. ſili
ſi fluat ult tēpamitū cū ē ſdp & pcils i illis g i qbz humores
mlti mltiplicant tēpat vl ea ofirēt tēpat s̄ ſſtuit ſe aille
matos & inclt omedētes & inclt dormiētes &c ſtuit ſe grano
ſ & ē malicia appetit &c ſecdo colore ē ia ſſtuit fluc. q̄ ſtati
ofirgere ſſ. **Cauſe.** Quedā ſſ extrē & q̄dā itnlee. ertūſſ ſſ
deceptō me. laxatiū acute pugatiū & alia. Si iterne ſicſſ ſe hu. ad
uſti. q̄ mltiplicati ad iſeriora rupūt uenas & faciūt flux & p di
uſtatē humorē pcatis diuiſe ſpēs emoroidarū iucūt q̄dā n. ſit
de ſan & uocāt uuec q̄ ſſ ad med uuec ruber & q̄dā fiūt q̄ de ſan
& co. & uocāt morales ſic mor ē i cap. rubicūdū. & q̄dā uocāt
uniales & ille ſſ de mlia & q̄dā ſſ de flate ſz naro & tales ſe alle. vesica
Si emoroides ſſ ex humoribz tūs &c ſſtuit curbo & gvitas & dolor
iuet & ſi ſit ex humoribz ca. ſentit pūctūa & mordicatiō ē ani ſic

Emorroydes
ſalubres.

a° vl' appellat.

VI

a puder' eleualmo & qlueuiit ista a ciria le' dilcolorio facia & gm
ens comuni & h d° qui fluuit ut' tegumtu & valet hic lig' qui fixit
acut q aliqs edit hic emoroydes & n hit. sz e eleuatino & in
gadie & ulia & alii n edit hic & hit & n cred' q nulli eior aggr
e b3 si ut ista anu gferr & late sp hu. pauidte ut laam p q mo
du eniatur delevi. **Provocativa** spiés docuit pro obiecit dicens
qui p qui qlueuiit elua si os & libro restringnt magnu pdiuc
qui pessime egrues gruant' potissime si flux e antiq. vna g' retin
nent egra. So delevi provocatiue q oes vlt' te difficil' cuiois
& q pc illa e enormis & nugosa & n p p'curare. eu sic docet, ut
ut p restauratores & illi ut plim ignorant. So e difficil' cuiois
q illa pc e initiu cpital'. tco q e gill' & mitu, l'ectiu' tu & q fetu
tuuiny. Ocito q e mbr timi & hic ituite forte. v° q e i pte
cor's declinoru. vi. q ie gdiic q detegie & si detegant n sic olud
etes & i dealus eius cólumnbz. e pluma p nota te q i recturie
emoroydar si ceulcant flux' natiu at' flux' ms ston homie e et
magnu nuauitu gleqt. **Citro.** ec regim emoroydar ut sit
ueua. p. l. q' si nimis fluat q restringat. So q si pt solutu
tingnt' q apriat. tco. l. qui qlueuit' magu dolor sic q oz q
mitiger' & blandiat. De p° procedam sic si emoroydes nimis
fluant q delight p ea q uu sc si pticlana hat. fiat p flon. dec
pitra. deia mudificet cor' h exigentia huius pfatis. Si g' lau
duet mudificet cor' e cassiat & thamaridis. Et si co. e nimis
citius & mia e mdis. Et si fla e kebul' & ista oia perme tic e
dem pot uctola e e flutificentie i t' quartas. dem pout' ccupsa
i stacia seu vnga & anu. lx. atatie mastie. ch's lau sag
tele annuer. pilor lepor' iuuiutillie i celor. glutinus pilo
ur glutinus coperatior gallar' suach. intullor au z i hat
e p lim at' ug' ea & dele apponit & si g prodesse it' amu tiell' hat
hat & i tigat fluent q vna diuitcate apta & h p' ti q p'fact
ut e aloe & dele illa qui uolum fluc appoi ui' aliq glute a
pl'tm & utat' & ato clco. te. calamd. diacodio cau mu cuiior
gdtor e zucc' lu cpcez au z iui. mulcerit. sic epl'et' la'e in
cleta & thimalia l' utat' ista pre. te. olla miruli & assent.

ut ?ituntat tui dz
ec cautela &
q si nimis

gummi arabici mastic. ro. ana ʒ. ij. ana. ciminum aloes. ligni aloes. gariof
epithimi ana ʒ. i. confitiantur cum syr. rosato et fiat totum i. cribellum cum aq
plantaginis et si cum fluxu est tenuitas ventositas et alia adiuuentur ana
momum galange. zinziberis. aristologie ana ʒ i. et s. Si vero emoroides resolute
sunt post solutum et fluxus precessit antiquitus et apiende sunt quia nouum
fluxum restrictum non oportet aperire sed prius fiant flobotomia de saphena. deinde
mundificetur corpus si cum ca. et cum terra cimea reubarbarata et si
cum ca. et cum butiro. et decoctione ciperi. deinde foueantur et sedeant in aqua
in qua fuerit decocta. l. psillium origanum calamentum. pouli bete et similia de
in iungantur cum olio amigdalarum vel cum aliquo felle vel cum lacte ti. vel fiat emplastrum de
stercore columbino cinere plumarum gallinarum bdellio staphisagria. alipatico me
dulla cum leo tritumalli. pulpa. coloquintide. sal nitrum. centaurea ma
ior. alumine vel fiat vnguentum. et si fuerint sub pariete fiant tuellum et illiniantur
et sub fumentur. et si ista non valeant aperiantur cum sanguisuga vel aperiantur cum scomo
sed si emoroides cum magna ficata plurimum remouendum cum nouacula vel cum aliquo me
dicina sicut cum calce viua arsenico vitriolo. auripigmento vel ledatur
pulatione cum pilo caude equi vel abluatur totum cum aq decoctionis illorum et
papiros caules fiunt alumine. calce viua buliat in aq et foueatur sic
quod locus et speculum sicut quis eadem vitio cauterizentur cum bitu calo et testam
vitroribus reliquum. Si vero dolor sit magnus mitigetur sic sedeat in aq et
ino melli. rotam. coriandri. camomille. spinas. deinde iungatur cum olio. viola
rio. olio amigdalarum dulcium et cum medulla cum. et vitelli et cepo irino re
cenlo et cum pinguedine anatis et gallinarum. no. ledat dolorem emoroidarum. ex
cepi. et coquantur et puluis et post ponatur cum cepo butiroso et fiat emplastrum
et tepide apponatur et dicit quod apium emoroidarum multum valet si lapis sit in dia
contrarium quia spissa ad mod gall. ex medio potest ficus ...
dicit. Si vero dolor sit intellectus patitur malagma cum syr. ro. et ex illis cum psilliu
ne cum olio ro. et albumine oui. et zegu. et gummi arabici. et fiat emplastrum. et cum istud
quandoque ista localia remedia applicentur corpus debet mundificari. per cum flobotomia
et farmacia. Alia mitigantia prius valent. Item radix lilii decocta et pul
uerizata cum olio rosato et detur apposita multum valet lana succida cum olio ro.
detur apposita multum valet. Item caprificulo detur appositum cum modico opio et
et bdellium storax calamita cum modico et ledit dolorem emoroidarum.

De apostematibus ani. In primis precipit corpus mundificari et dieta et regimen

exiliat et dulcitatem procidantium si tenuit fiat tale remedium decoquitur lenti
et tinctum cum rosis et foliis solatri et oleo ro. et de quo fiat emplastrum. Item
ad idem. R. lumbricos terrestres al. [illegible] vitellum ovi. [illegible]
unguentum rosarum et fiat emplastrum et si in ea sit aliquid. l. [illegible]
[illegible] folia caulium olim de ramo et alia et cetera [illegible] quod [illegible]
in ano cetera debent rumpi et aperiri et mundificari ut [illegible] quod eius
est de fistula. De condilomatibus et atricibus. Condilomata et atrices sunt quedam
excrescentie circa anum [illegible] molles rugate et que sunt plene [illegible]
te appellantur condilomata et que sunt vacue appellantur atrices que curantur
restauratoribus reliquis. De ficu. Ficus est quedam excrescentia ad modum ficus [illegible]
tes quedam [illegible] alia minuta habet que curantur restauratoribus. [illegible]
[illegible] ista n. [illegible] curam [illegible] dictum est de ablatione emoroidarum. De ra
gadiis ani. Ragadie sunt apertiones venarum que sunt in ano dolorose [illegible]
[illegible] et per hoc differunt ab emoroidibus quia apertio emoroidarum est sine
[illegible] et per ragadias [illegible] plurimum [illegible] ulcera [illegible] et alios dolores
[illegible] dolorosas et hoc dicimus quia cum [illegible] est una [illegible]
sunt [illegible] illas partes. [illegible] calidum. [illegible]
[illegible] [illegible] exterius [illegible] et [illegible] et [illegible]
esse talium [illegible] quod cum sit mundificatum et quod [illegible] in [illegible]
deinde ad procidantia [illegible]. Curatis omnibus remotis si [illegible] ulcera [illegible]
ta [illegible] cum [illegible] fiat tale unguentum. R. [illegible]
℥ s. [illegible] auri et argenti. [illegible] lote. aloe loti [illegible]
[illegible] gallarum. [illegible] [illegible] [illegible]
ana ℥ i. pulverizentur et [illegible] cum oleo ro. et fiat unguentum et [illegible]
[illegible] in [illegible] et abluatur cum vino puro calido et modico [illegible]
[illegible] et [illegible] unguentum [illegible]. [illegible] sunt ex [illegible]
[illegible] et fiat tale unguentum. R. medulle cervi. vituli et medulle [illegible]
est in maxilla. porci. [illegible] gallinacee et anatis. butiri [illegible]
le. olei [illegible]. olei amigdalarum dulcium. [illegible] olei de [illegible]. ana ℥ [illegible]
[illegible] lote [illegible]. ana ℥ i. cere nove. q. s. et fiat
unguentum et [illegible] addi farina volatilis molendini. De [illegible] pa
[illegible] ani dicitur [illegible] ani seu [illegible] involuntaria. Causa [illegible]
[illegible] et [illegible] sicut [illegible] lapide [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] lapidibus [illegible] [illegible] et [illegible]

bus emoroydarum quare post fluxum sanguinis in antecedente de bilis ... per ea in
continuatum de sophistice. ix. in illud quod certum enim frequenter accidit in prius in
relaxacionibus in motu et lacertorum renes huiusmodi extendens ad longiorem extre
mitatis illa in membris ... hu... in tale. cum in ... et tactu ... in
... et in non possit relaxari. quia certe longitudinis non fit in ... vel
valde raro. x. in illud quod tritas motiuitatis paralisis habentis et
existentis est cum certe longitudinis. tritas ... et ... longi
... et in carnosis est cum ... quia unum et idem est diuersis diuersa a
git. Explicit v. particula cum dei auxilio. Hic incipit vi. in qua agitur de pas
sionibus in digestiue. Et incipit a passionibus epatis et continet xvi capitula.

Capitulum i. de mala complexione epatis.
Capitulum ii. de opilatione epatis.
Capitulum iii. de apostemate epatis.
Capitulum iiii. de fluxu sanguinis ab epate.
Capitulum v. de ydropisi.
Capitulum vi. de ictericia.
Capitulum vii. de passionibus splenis.
Capitulum viii. de passionibus renum et
de dolore. et ... ...
Capitulum ix. de ... renum et ...
Capitulum x. de ulceribus renum.
Capitulum xi. de mictu sanguinis.
Capitulum xii. de lapide renum.
Capitulum xiii. de passionibus vesice
et incipit ad diabeticam passionem.
Capitulum xiiii. de stranguria.
Capitulum xv. de illis qui ignoran
ter lectos mingunt.
Capitulum xvi. de dissinteria.

Capitulum i. de mala complexione epatis.

Epar est membrum principale et principium in generatione humorum ...
... ut quod certe sic et talia membra patitur maiores
... et ... agitur de ... epatis
... patitur mala complexione ... et ... in
debita applicatione. vi. ... quod sunt ...
... ... actione ... sufficiat ad ... quod est de presenti. Sig.
Mala complexio epatis ... per hunc modum. urina est colata ... et color
faciei vergit ad citrinitatem et appetitus ... est augmentatur in calido est
... et pulsus est velox et ledit a calidis et iuvat a frigidis. et ... alia
... colorum ... in ... dis. et ... ...
... ut ... colice ... laborant ... et cibaria ... est calidum
... alia ... epar ... mala complexione ... et
... per colorem ... in ... et ... et pulsu ...
... ... est remissa. et ... est ... est ... et ... est cum

hu̅itate te e u̅ri spissa t ego aliu e sicca t aliu e hu̅ida. qm si ut in
tertia cpis e fortis. ter e ueneris lrat. t si e debil e lax. t coagulat p
nimiacia t ledetia t sunt plurima dilectione p iux t u u̅los t h m̅ ulos
Si a mala oplo e sicca. te u̅ri e tenuis. t ego e sicca t pulli
dini t sicas ad e i auditate. Si a mala q e hu̅ida te u̅ri e spis
sa t ego hu̅ida t pulli moll t nulla sitis t ita de alis. ita de tu̅ida et
ita de alijs. Prosticaco os iste male gnes i eucharistia t y di
pisi si diu duraunt t inualr timiant. Eccio. Iustillud e li me
dingetes q epri ledit a multis. i. pu a cibz. i. ab oibz dulcibz ue
hemtis dulcedis sic e mel ste. vinu dul. t talia qm opilat
So ledit ab oibz cib dur digonis sic lr oua i duritia. car
nes bouine antiq equles t cale t oia ochna. t pales bestiale
t oia ligna pt u dini cibu t silia g illa opilatia sic e pigdo
r. ledit ab oibz igritis t mutatis sic lr lactuce. portulac. melo
nes cucumeres t cuc. ab oibz g̃nantibz sagn̄e a q su t ledit a
multis alijs. pot inuui aq fre t potillie de mane an cibu tpu
inuu exuatu labore t corpu t di t ut sto e caudi pori g lemat
tu tita de alijs sit tis t ledit multu i uno i q me tone u aditur
alu acut q es hr stom tnu u a epi t p coctione edit digniz for
tificate sumido elqu ea. a summdo uinu puru at tenti. at uinu g
cu. at uinu decep sic facuit dimittes i mediate p cibu i tint ea
inas suas. t liq̃co talia u e u ueneum qm facuit cibu edu pene
tre ad mb t iducut ebullicoz t putredicz t h e q dic auic q
ex talibz corrupit ns epis. ultim g dec p cibu. Sz si digniz cofort
tare uolum dem au cibu l tac calo. t p ullo in f a q cofor
tit epri sc istu. i. cucellanc p eu t a minore laudante gariat t q
p̃utit t de opilat t qz i cali tc u mitu excedunt. vue passe
cofortat epri t silia t s sumant e cortice potillie tu q̃n g epis
dechina t ad frurate. vz lac vaccinu butyro extco. valet mala
g. acri t dulcia q̃ mala appellant t ad lm vz t valet fructus
t decocco corro diu tu sumat t pua au tc sic sc pira t cottana t
bbis al. n. tumid act de apilos t ita de pluaci t colica. valet
t pira t valet amara t arotica cinamomu multu valet. Sp
le a loquido multa sc q ualet qi a tic. sic cudi g leuae lacta

liniatiua non uisco la non opilatia quia sequeretur mors sed narrauit G.
xiiii° de ingenio cap° vi. exemplificatis id prouenire ex re in patronis
3° adinterdum quod in eius ubi non dicit attomi ostentia uenas quia uenas
stiptico & terreum remanendo est multum nocuum ut dicit dari minus laxa
tiua quia fluxus est multum nocuum. Oportet considerandum quod est apta est illi yma tunc
non dicit dari .diuit. Ita euacuare deinde ima prestitutum & si continuat mi
grillo tunc deinde etiam in uel in uas uirile & non prestitutum teneat ergo ueniat
laxatiua mediocre cum suppositorio & clistere & aquis leuitis & talibus lyns
ergo unus in genitali in aperte collo corporis in primis fiat fiol de basilicon
& si non iuuerit de mediana & si non iuuerit fiat de cephalica. deinde
apponatur illa super regionem corporis lacte. succi portul. succi plantaginis. succi
absin. succi virge pastoris. ana ℥ i. rosarum comande quarti ana ℥ i. spodii
ʒ i. aqua ro. & aceti. ana ℥ i. & s. misceantur & panni lintei intingantur & tepi
di super regionem corporis apponantur & frequenter innouentur. deinde utatur isto sir.
R. endiuie. scari. capillorum ueneris. ana ℥ iiii. foli. absin. ℥
iiii. se. iiii. maior & minor ana ℥ i & s. rosarum spodii. sandali. mun
macellum. ana ʒ ii. succi. ten. lacte. ana ʒ i. aceti. al. ℥ iii. primus zu
c. lb. i. fiat sir. q. v. & si calor non est multum intensus tunc R. radicum feni.
radicum apii. ana ℥ s. spice nardi. squinanti. ana ʒ iii. succi. buglosse
succi gl. lin. ana ℥ ii. bulliant ista in tribus quartis sirupi aceto &
colet & colatura misceatur cum sir. predicto uel post digestionem est oriunt cum
poita & sir. acetoso & sir. mol. & post ea quod euacuetur cum sirupo latiui. seu
lar. & diaprunis & katartico imperiali uel post cum ista R. reub ʒ i. spice
nar. lacte ana ʒ s. conficiatur cum succo endiuie & succo absin & detur in mane &
liquefiat uel etiam alia confectio laxatiua tamen addantur cum predicto me. aloe. agarici
turb. ana ʒ s. mastic. cal. gemme. ana ʒ s. conficiatur cum succo endiuie &
tunc est pa tunc post laxatiua taculi le. R. lari. endiuie. ordi. liqui. rad.
flor. ros. flor. buglosse. flor. uiol. viuarum passarum ... ana
ʒ ii. conquassentur & bulliant in aqua & colet. & colature addatur canna f. mund
thamar. ana ℥ i. & detur in aurora usque ad lb. i. ter diebus continuis nisi tamen
conueniat praecedere. postquam autem apta uenit ad augmentum addatur loco
repercussiuis predictis alia resolutiua ut alcan squinanti. eupatorium ab
sin. & cum uenit ad statum diminuunt repercussiua & augmentur resumptiua.
alaz. squinanti absin & conficiatur cum oleo de mastic & de citoniis &

li apa ueniat ad latet q augtu e qui pcellat rigor & fe augm
e & rupta fuit cogita p exemore & nausea tc bulliat i sop
& genciani i pdulle & pdul exulat & li apa sit i gullo tc mi
tiplicem dur. Si e cau^la qui i pu^o addam i dur tris d e cuil
lear & lem cor & se meloni & pca asceadam ad md apii. dein
ascedam paulatie ad md. feni & pet. deni addam alax gnci
nar. rad. rubee maior. eupator & pios & decoqunt i pdiul
& applicet ista. deni applicet resoluta q dm se i fiat md. tpia
nanio mellit. alan. sequat. iamdic. apii. feniug se lini. cala
muito bdelli. carpob. an. l. ggllent & bulliat i olo & pam
ne i olo itigat & s regione epis aposte & de aliis bn amm
p fi eplm utat ordaro & aq ordi & u. pince. q e pol lam
lactu & atriplicibz & mal q dulci acetis q multa appellat lu
tet cl dul. Si a apa fiat frm durum tc i pu^o ueloct e lucred
qm pqm e ostinatu n recip^t euor & cay sit q e i spina q
attellat n e mag detet tc & e mag ... & li e i gullo no
p virtuate. in pmis g teneat uet lax e suppositoris & clisi
is lenitis & mollificatis & e cassiae & tilibz. deni apose d
lon s epi. deni utat. tulisi ix. indic seu pet. genciam an q ii
sopi. alan. eameds absin. eud. sanrol. psilli. rute. leuiostde col
ti an q i & l. lucci. bugloste lucci seu an q i. lucci seu. lacte spice
nar. sequat. calamento cassialignee. se. eudi. se lem. iolay uua
pul. liqx. md. an ; l. spodii. mtillor. laud. mirtucellini. an q ii
aceti al q ii. pinus z uete lb. l. mell. gri. in fiat lai. lb. i. et liad
epi i q potab sirupu. utat isto eplo. ix. eulitor. p mcor. md
se. lini feniugi. vuar. pul. md. caricar. mucilaginr. se lestlen se
maluc. an q i. do lans. ciu. bdellii. mastic. e his aurugie gall
nace an q i. & fiat eplm. at fiat alem l p fi eplm de ruti. can
libz calamito. storax. cupuo & feniug to & post oia ista eplasta
e olo de coctionis. di a digm & mollita p pigmi paulatie ly
hic max ix. agarici. cubeb. aloe an q i. spice nar. sequat. latte
se. eudi. sol. absin. an q i. e fiant e ori li lili to & fiat pinc.
Et li m sit i gullo addant medicamina dur sic e radic rubee
maiori alax & squatu pdiul & alia & li diunitur me teretia

VI

Dieta sit bonum per pulle et edulorum et oua sorbilia et bonum ac[etum]
et uinum album sophisticatum et alia potentia et facilis digestionis. Si autem apostema est
iuxta pellicule in primis fiat flobotomia. Deinde uomitum et aqua decoctionis trapisam et
mediani corticis sambuci et oleo rosarum et purgatio est cum lattuca ... uel
... deinde fiat emplastrum de calce et semiola et ... et mastico et lima
... Si autem apostema fiunt in matrice, ... sic fiat in gillo et in testiculo medicina
... plumbi appositione. Si autem fiunt apostemata in mibaretis curentur sic si
... in spongia. Si autem fiunt ipsa uetositate fiat uentose cum scarificatione et lauetur
locus cum cimino et anisio et furfure et camo et inungatur cum oleo de ruta.
Si autem capitis fiunt in cerebro deinde ... cum oleo armeniaco et tantum terra et fiat cum
plumbo de balaustia et de sumach. Clarificatio. Et illud quod capitis
significat mibi in ditatione langu[ine]a et inuia sicut est castis ... et ...
nobis in tantum alia humiditas humores ... quam plene mundi non plene et ita
illi humores cum humiditate ... apostema et in capite ... Vnde quod quando apostema
est in gillo ... quando uocatur fluxus qui humiditatis est et non habet aliam
uiam et datur a primo in prima quantitate et debilis ... fit ... pauca
... ad augmentum et ... quando apostema ... ortantia et quod
... cum ... Diuersis ... cum ... et fortitudo paucis
... cum et ... fiat ... Vnde quod capitis apostema ... ex ... quod est ex
humiditatem ... et uelocem ex ... quod est quod ... putredine et ex ... quod ex ...
... et ex ... quod est ex ... quod ... apostema de ...
... de ... Vnde quod apostema in parte ...
... ueniente ... non ... putredine ... ad capitis et ... in ...
... debilitate est. Si autem fiunt in parte ... atque est magnum atque ... Si ...
... ueniunt ... quod ... putrefie. Si autem magnum fiunt ad ... est uenit
... ipsa ... Sed tamen ... quod ... ipsa
... ydropisis quod ... ab apostemate capitis est ...
... quod caliditas ... que est in capite ... capitis et ... humiditas ...
... et ... putrescit ad ... ipsa ... Sed
... in fumum et uaporem includitur ... uenit et ... tumore
et in ydropisis quod ... Dico quod ... apostema capitis ... ydropisis ... uenit ...
Si autem ... uenit ... non ... ydropisis ... fluxus ... in magnitudine
apostematis ... ydropisis ... ydropisis ... non est uenit ... quod
... debet ... in tumore fluunt ad ... et ... tumor ... ydropisis

pilis. v° intelligendum quod licet auctores cum loquuntur non ponant a parte epatis
gravari ut ex humoribus et a qualitatibus inveteratis non tamen potest cum ex chilo si
epate quod est chilus habundat et ad foris hu. [illegible] non placet ipso epatis
debilitate aut ipso chili multitudine tamen est venit ad epar aliud in dispositione [illegible]
tuat et in partem aggravari in epate et corrumpi et in apostema calidum tamen quia hec de ra
(posuerunt) ro contingentibus ideo non posuerunt auctores. vi. nota quod in apostematibus calidis epatis
urina est intensa et licet debilitas digestive remittat et in debet esse remissa
tamen quia talis debilitas provenit a calore ideo est intensa ipso ad inunctione
alie [illegible] eo. vii. advertendum quod in apostematibus epatis urina est spissa et
grossa et limus ipso humorum ebullitionem et perturbationem etc. et licet oppilatio emu
(debes) let tenuem. urina est quod non est non humorum perturbatio et licet in [illegible] in apostemate licet non oppilatio
[illegible] perturbatio et ebullitio etc. et in [illegible] ad eliquationem in est non obstante opi
latione. viii. intelligendum quod est in apostemate epatis calido ad epar putrire [illegible]
explicatur feces et moratur urina. et si non putrefiet sit ea. ix. nota quod in
apostemate epatis urina est lucens rubea etc. et in [illegible]. x. concludendum quod in apostemate
epatis in principio [illegible] exeunte debet fieri [illegible] de [illegible] lat
[illegible] quia non est sufficiens [illegible] de parte [illegible]
[illegible] duplex [illegible] in stomacho non deleat [illegible] duas [illegible]
[illegible]. xi. nota quod in apostematibus epatis et potissime calidis [illegible]
[illegible] non [illegible] et quod ponunt i
[illegible] dissolutis. **Capitulum iiii. de fluxu sanguinis ab epate.**

Fluxus sanguinis epatis est fluxus [illegible] sanguinis [illegible] veniens aliunde ab
epate. aliunde ab aliis membris. **Causa.** Causa autem est extrinseca aut intrinseca
[illegible] sunt extrinsece [illegible] casus et percussio [illegible]
[illegible] excitari et membrorum mutilatio et trituratio [illegible]. Si autem ve
(et sanguis ab aliis membris [illegible]) [illegible] provenit ab epate. aut ab aliis membris [illegible] provenit
[illegible] aut a [illegible] aut ab intestinis. aut ipso [illegible]
[illegible] aut ipso [illegible] epar aut ipso totum corpus. Si autem [illegible]
epate [illegible] provenit ipso [illegible] aut ipso apostemata aut ipso debilitate [illegible]
in [illegible] ita quod chilus non [illegible] in purum sanguinem et in [illegible] ad [illegible]
et [illegible] ad intestina. [illegible] accidit ipso [illegible] ita quod [illegible]
(aut quia [illegible]) [illegible] sanguis non putrat ad membra non indiget. aut quia [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
sanguisuge. [illegible] accidit ipso [illegible] et [illegible] accidit ipso [illegible]

VII

a qi uena scindit a cor uadit a fugit capit & de h stat ol9.
Ab9 uenas cont nris eadē fund antiqlis has apue
runt. Juxtillud ē ē istū vi q ista m pti ptitum ē trā. ca flux
uens. juxtillud q ulte flux diuisificant mltis modis ex pte quati
qm aliu ē mlt & aliu pu & ex pte qualitis. qm aliu ē clar. aliu in
rulet. aliu a saiosg & diuisificant ex pte sbe. qm aliu ē sbtil.
aliu gss & ex pte odoris. qm aliu ē ferid. aliu ē qui s odoris &
aliu n & diuisifica ex pte loci & h mltipl ut dcm ē. Et q pcda
m uell consilare lps h flux st mlte ualde ad uacuand n sufficit
plos dies. Sz ista sufficiant cū brutis q e brute laborant. Sig.
Si a flut ex aus extitis h het i dicio puens & si fiut ab alis i
mbs h het exdicio & ex paraoibz mbz & ip dolore & gruedine
pacle partis qm si a sto ē dolor & gruitas & i digo. ē stom & i de
alus & de itestis & si ē exqpite ē i fe & si fiut ip debilitate stim
digne epis flux ē sic lotu carnis & si ē ip opilor. lagi ugt ad
mgdiez & congelat & si ueint ip uenas si sit a pte a statte
ē ē mlt & clar & ueit subito & ueloci & si fiut ip corrosiom
a filliuri & ē ueloci sluit & ueit paulati. & si ē ip api ē pti
saiolo. Diu a iter fluxu epicu & fluxu itestioz & alioz mbz
h ē qm flux epic ē cu dolore & piodi. & p eoz aliz qda pmix
tio & si ueniat a sto egro ē chulosa & gruedo ē i sto & si puēit a
ueis mesaraicis & e aparent sig debilitatis & si pueniat ex fritate epis
vi. sagis putrefactis & modie fetz & si ē calide fetor ē maior & pu
ffio & ingredo maior & c. Pnosticatio. pnosticat a cad int
q ad curōz. regla a gnalis ē h & i qlz fluxu & i oi eo q eg
dit a cor q ulla flux diuit de n sin pa frote ideat mali
cōsz q n restingat & si fiut ē alleniatis & ē h collanena & &
si ect sicthio n dz subito restingi. Sz paulatie si it ualeat i
tolare. Cura. Si a flux uell sagne ueint ip apoz & fint
ez uenar fiat i pmis flo de uena epica uz & dem fiat uē
tose it sptlas dem sbt mamull & i ugat dicta saul in
gtatia lac st umbelici mltu pmei lente su cortice. pma
aq abietis qua cocta i aceto sale & aceto lac coctu & silia nuc
o istlind istū m q oms flux eō bmtis p i reduci ad duas cas.

ad cutem et ventrem et si fuerit cum tali dolore et his medicaminibus supradictis abiciatur cum ab extra. Si sit cum istis quod diuturnitate particule paciuntur et sic quod diu- locus ibi [illegible] [illegible] frequentet cuttum et [illegible] a' [illegible] hic bolus armenicus terra sigillata sandali [illegible] [illegible] acacia psidia balaustia nucelli [illegible] rose sumach plantago virga pastoris [illegible] bedeguar galle et multa alia et paucis talibus scripsimus et si cum fuerit [illegible] medicinis cum [illegible] mastice [illegible] calamenta [illegible] capilli et [illegible] et gariofili et [illegible] et [illegible] et aliis et que [illegible] natura aliquando [illegible] [illegible]. Ad intendendum est hic de [illegible] medicamine quod in dissenteria [illegible] fluxum [illegible] per medicamina [illegible] competenti dieta et quod [illegible] mundificatum [illegible] spodium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] margaritarum [illegible] [illegible] sandali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medicamina quod fluxum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fluxum non fluxerit [illegible] opilationem et [illegible] opilatione remota et corpore mundificato [illegible] est. **Clarificatio.** Intelligendum quod fluxus [illegible] [illegible] [illegible] est magis in [illegible] et [illegible] quam ille qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro tanto quia [illegible] magnus est [illegible] in loco. [illegible] quod fluxus [illegible] [illegible] [illegible] frequenter [illegible] ad virtutes corporis [illegible] fluxum [illegible] [illegible] debilitat virtutem digestivam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ultimo [illegible] quod in fluxu epatico [illegible] remedia [illegible] [illegible] [illegible] regionem epatis [illegible] [illegible] alibi quia [illegible] [illegible]. **Capitulum [illegible] de ydropisi.**

Ydropisis est error virtutis mutative in toto corpore. Intelligendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] virtutis digestive in epate. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

et inb[illegible] i flat et te cat[illegible] via pdp. q ptolarcha appllat ptolar
chi tu n e ta epis patte et io qm facies eet tenda seu iflata
seu pt vt dpat sgma l ro l mix l pdes l mnu ud tn n eet p
drop n ite digina epis ptite. et io e bud q pspilis e error itu
ts digite et i epe qm ta patte epis si n p Nt au tres gs pdp
a la pietibz distiguitr. pa gs e de ca tra et appllat ptolarcha
seu leuco flantia q id e e ta e tags trus sue aqq e ua tuore
meq cors et io ista gs e ua pdp. et q p et pn ptite epn et q erat
vt vintia i toto mbr n n p pte coloidari et tm oe. 3z e mol
le iflatu tedu et tu ista gs m e mala it os. alic a dueqs
se de ca ca. qa ad cu accedente. iz ca quieta lp lat tra ita q pa
gs appllat alchites et cat ex hu tertu aqa mita e modi
ca ueutoi et e derior it os. 3a a gs seu ba q ad calac uomit ti
piuiftos e ca e uentoitas multa e pluta aqte et e ualde mala.
mod a qruandi e iste qm e destie it digina epis i q ebul ad
p trans, torz hmors deuent n p n e bn pt legisgari pgari exps
le et mudestam te aliq porco mitte ad totu cor et aliq remanu,
i epe qz illa q uadt ad totu cor n bn e vinbil u n p pte cnite
et soldare io magis porco, tem mitit ad epn et i e de renibz et ue
sica e n pte bn mudit. ista g oia regsitunt ad epn et q epn i
sunt deble i qruando et legsgando. io in pis e deble et i expellendo
ad exiora. 3z sac q p et io qutit ista m i uatore et p poroli et co
iama reludat ul ad pellicelas qtinetes itestia q syphac et mi
rach appllant i id i cludut et aggat et eunt cuore uetes i tam q
itesta balneat i ul et qm uet ad tn n e curo pellicula. a q i me
diati ad hec itestis uocat mirach. vn mirach e pinguedo et tela
tenuis ad mod rethis i mediate i uolues i testia. deru uet aliq
pellicula q mags qtiriat tuta et appellat syphac et i uetoi et aq
lutates i istas duas pellicelas recludut. auctores g uolut q pa
gs cat i mediaci ip errore stitutis digie. tre. iz ha ip errore
mudisti tertu et uctue. 3z e ip errore sco qutetis uz i natur
q epn istitutare n p. Quarta gs tunt tm et qrtz m uadit negoa
n isiste pdp. pn pitte ut epis digia. **Cae.** Cae. n. at te ciriores
a tiores. Si ciriores te te sic cale pelo obuiaco mima calita

mĩnũ frig° ⁊ silia ⁊ si fluxᵉ. mĩnĩ tang° a^t uet3 ⁊ oĩa silia malũ
⁊ detecta. Si a' ab lateř. a^t ab eĩs a^t ab alijs mĩb⁹ ⁊ si ab alijs
mĩb⁹ tc̃ sc̃ oĩa ista q̃bz cp̃i cõpatit. a^t ẽ q̃bz hñt colligancia cũ
eum. tc̃ ⁊ si ut digiã cp̃is patit ⁊ immorat ⁊ aufert ⁊ corrũpit ip̃i ob
passiões ⁊ ẽ ip̃i morbos ueñax mechanicax a^t ip̃i uicia itestiox ⁊
uririis ⁊ uelice ⁊ reñi ⁊ splens ⁊ dyafragmatis ⁊ ita de alijs. Si
fuit ip̃i cp̃i. h̃ ẽ ip̃a tã. a^t ip̃i morbos cõples offales ⁊ cões cõples
ẽ mala cõ tẽta ⁊ ita ẽ cã imediata ypop. a^t ip̃i malã cõplonẽ calidã
q̃ fac̃ ex alacroz caloris ũlis. q^a ex alato succed^t frutne ⁊ i lz cui
la aũcedes sic calitas. cã imediata ẽ titos. Morbz tñ offales ẽ
sic opilo agũ ⁊ cõsilia. ex oĩbz g^e uĩis ⁊ s^a silibz ? cõforbz ut di
gestiã cp̃is ? immutat. ⁊ si cõtinuet ypop gñabit. Sigñ. Signa
ypop sunt sic ẽ p̃t colitũ lõgo tp̃e ... q̃ cõlucitit expelli
retinet sic ẽ lutor. ego ⁊ uĩia ⁊ alia cõsilia. Sigñũ ẽ caro
thima ⁊ p̃t colitũ mala coloro faciei ⁊ alũ iflant testicli
⁊ alũ itendit appetit. ⁊ alũ dimĩut. Sigñ a' ypop p̃lectis scĩta
cõ fedũ ⁊ i flaccõ oclox ⁊ difficultas hanelit. ⁊ tussis sicca ⁊ uic
uet3. lũis i extig^{ũlis}. dimĩucõ appetit cibi ip̃i appetitũ potus.
mala coloro. Sigñ yp̃olarchie sc̃ tũoz ũlis. pulsũ mĩdola ego
al. san. ⁊ si cõp̃mat caro ẽ digito dimĩtit p̃ se cauinã ⁊ uet ii
ẽ ista tũnd faci alijs sp̃ebz. Et ẽ istud q^i i ut3 sp̃e p^t ex uĩa co
lorata ẽtu ⁊ io ex colore urie ñ p̃lum arguic ẽ cali^{te} cip̃um
tes tñ ⁊ alchites dr̃ũt ab yp̃olarcha q̃m i alchite ⁊ cip̃um
te gñat̃ iuora ⁊ i flant ĩiora ⁊ remiũz ũbilic̃ ex i yp̃olar
cha ẽ ũlis i flacõ p̃ toẽ coz. Sigñ a' alchitis sc̃ ista pulsu
pũ ⁊ frequẽs ⁊ si uent agitet sonat coac. Timpanites a' dr̃
cũt ex urĩ ẽ mag̃ remiũs ⁊ pulsũ uelox ⁊ frequẽs ⁊ dur ⁊ si uet
ueniat cõit sic cip̃anũ p̃etũ l' sic ut plen uẽto ⁊ lz ego sit
sanguĩolẽta i illis duabz sp̃ebz. ñ tñ ẽ al. sic i yp̃olarcha. yp̃o
larcha g^e ut dcm̃ ẽ cãt ẽẽt mag̃ ip̃i tũa digiũa ⁊ alchites ip̃i
bez ⁊ cip̃animtes ip̃i p̃ma. Si a' ypop uẽit ip̃i cãs extr^{ĩsecis} dicem
ẽ i dicõ p̃la^{us} ⁊ si fuit ip̃i passiões alioz mĩb⁹ ⁊ dicẽnt ip̃i si quis
locũs p̃acellerit uote ⁊ manifeste. sic ẽ cãsa ea. cp̃is a^t dimĩ
de alijs mĩb⁹ ⁊ si fuit dicẽnt ex illo ⁊ sic doc3 yp̃o. dicẽnt ip̃i

ẽt se.

congregatis a' ex lumb' et ylis et considerent quare neque te' musctum. Pronostica

In primis docet ypo. pri' c' dic' ois ydropsis i acuta fe. mala.
Si u' ydropsis lenta fe' continua' vix a' nunquam curat' l' euad' et si ceste
ain durum cepis. necess' rectos' curato' n' forte i pn'. Si medic' ceat diu
gens ipa. ordinet et q' alia particula curat. qn ydropico applicant'
remedia contra et pr. sentit le alleuiatu' p' iii. dies. a' inf' tin
reuit' et h' fit frequent' et miseris mod' tal' necess' cadit'. Quod si
nullo m' sentit le alleuiatu' cete toto tem'. flux' uentr' sruciens
ydropi'cu' alleuiatur' mor' tu' alii e' pol' ut eueniet aqui ydropi
cor et p' locu' et p' mas viriles. fetor haueat' et sputi et sudoris
cor q' eg' diu' a cor' ug' le mortu'. In ydropico et fetor toci cor'
qui i ydropico e' ergo lic' caro ad mod' lan. coagulati prim' e' morti. U
rina lu' color ing' e' i ydrop. lic' e' crustula ist' et mix' sit' a' e' e' cu' lu'
et mg' ist'. Si ydropico dispma et difficultas haueat' et flux' uentr' su
ueniat i fra tres dies moriet' ydrop' i opilone ca' et lutra ualde mala
ydrop' q' puenit ab epte peior e' q' q' puenit a splene. l' alius mib' alep
tes deior e' it' os lips ut dem e' et ydrolgich a mm' tngla et tipum
tes medic' lz sit ualde mala. ulcra i ydropico n' curant'. Si mlic sup
ueniat ydrop' curo fit mlic. **Cura.** Curo et p' huato ydrop' tale e'. prip
mis parat cib' et potib' q' e' pol' et potullic vitz potu' et b' oia q'
cut pol' tolent siti. vitet oia bdia et tulecta n' i dic colois. et tuc
utat' bdus gallie e' ciuotib' vitz panc' ttici q' e' pol' utat' et
pane e' toto et pane ordeaceo et uio claro subtili al. inudo arotico
sz i pua quti' et utat' n' tare et utat' uolatilib' q' hic potit
tlis os carnes atte inscent i cib' tius. allia cepis. poros et utat'
sinapi. lz i pua quti' et utat' lardelli. lz i parua quti' se' uta'
ido callamito. re'. zz. galange et eduarii. amisi. marat'. ciminum
ameos. si leleos an' z. i. spiecentur calamiaro conuad' ipati. an'
zi. Sandali muritacellum z. ii. fiat pul. et utat' eo i oibz cib'. uta'
s pullis et colub. et gallic' et faliamis et oibz auibz ueua'lz q' n' de
gut i aq's et p' uti edima tantola et ruta ypulo et apio. et saluia et
uasto calamito pre'. opitur et auelane atte et tilia et oia tali
a. utat' cotico tortillo an' albu'. vitz lau'. aq' dulas n' cet stupta
vitz floiz u' ropso cet umma ip' retencioz. cij. at ip' retencioz equoz

vicz ea q euacuant solu co . n exuberaret et ce euaquet e mirabol'a
citrina a' lal' q dicit conpetunt oibz ipantis ad ydpi . et conpetet i ydropi
actuali car eam mudificatiio et io p mudificatem . utat pati ad ydp
p . ors dini et qnle cit ll' . deinde pget e yerap . actuaria e aloe
mastice . et si nu ec inscola acuat yerap . e pulu coloquint et
bdellio . corta mudificatio utat ista triplia . re . asari ozgi
calamiti an . marat . camo . mellit . anthos sticados gbln an
lib . i . et ponit i aq et triplex i fuo an cibu et p exercitet . deinde uino
tyriaca titas utat q e pplc . deinde p balneari i fuo bu exeunt
primus sit q possit pri . tollare et sudz i' diu l' balneet i harena
maris i tpe ca . et sepeliatur i' usz ad collu et cohopiet bn ca
p ncledit a sole l' uadat ad bal . sulphurea l' aluminosa ul'
tale fiat aq maris et balneet i' d' et si ista n inueniant ul' fiat
tn p artificiu . l' sic fiat fouea i terra et i fouea ponat carbones
accensi de iunipo . deinde ponat ce fenis desr et deinde sternat ebuli
mista et pri . ind ic eblos reponit et sudz i' d' forte . Jnt illud ec
vtile uir hic ualitu e ulz q pr ponit i sole uet dicaohogro . cauedu
tn q sol . n sit uetolis n tru z q ce uet forti e mailbz et
mirabiliter vz . q' calor solis e minor et ego i uci magna uina
uitu . deinde sit q lat ualitu vz si cotidie potet mane et ho et p
set abstine ab oi alio potu optimu ect . et tn illud q scrit
ca p uu potentil e spica nardi sat oez ydp . de tra . si u' ec de ca
ca . addat e hyis sue eudic et sue lan' . cuiof . e luteo citiora
i pla qti supni forte ulz ad . 3 . i . l . z . b . si contineat curat ca
oez ydp . de tra et si fuit de ca ca . utat i ista larine reular
e d particular la ca cosoa paucite cibi et pot et q dieta sit sua
lis et exercitu ceptu ista q dca e ydh uat ab ydp reinatr oez
ydp a pn . **ca ydropisis actualis** · Suppoit i ydp ulbz i oi ydp
p . ppiocet uoie e decoce rapha . i oile dini . deinde utat eu
sir' et potanc i auis tris et aqus . et decoct calis facie i sil' inc
co . re . rad . aristol' ytros seu . uit . bruler spigo . q tri apu
geniane an z . iii . gnter et repaat i ac to sortido p die et noc
tc . re . re . asari . beton . gma dr' sticados eupatori . ab tn une
ozgani calamita . an z . ii . spice nar' squinati . calamiaio lacte

ani marat. se cuDi. se seleat. se melonis ana ʒ i. liquiricie. calamus. clavus
sandali muscatellum. ana ʒ ii. ligni. aloes. nucis. muscate. piperis. macis. galange. ana ʒ ii. cum
mulsa ana ʒ i. aceti preparati ℥ iiii. mellis ro. lib. i. panis zucare lib. i. s.
aut inter quas lib. ii. deinde fabricet tal' m. cum pulvere. eo loco sint. agarici
ana ʒ ii. spice nardi. bdellii. se cudi. se lau. masticis ana
ʒ i. lucii. yreos lucii albi. lucii cucumis. alumini ana ʒ i. carui
n. moiorum ʒ i. pulverizata pulverizentur et torculentur in corpore cum igne
et si n' placet in corpore cum lynis in corpore cum oxi le sal. qui sufficit.
Preterea illud quod est certa duo quoniam in ungues sunt in ethenda vel per vii
vel in vel vetere et non contineat una opio ut in licet conficta. utatur quod
duobus vel tribus diebus licet pro dosi et sequenti die utatur pro dosi in uitz ad
ʒ i. vel ii. mox contrariam per electuarium. deinde utatur licet v. diebus vel vi. deinde duo
bus diebus continuis utatur pro dosi et s' pro dosi in quinto pro dosi. deinde contineat iiii.
diebus vel iiii. deinde utatur pro dosi licet ix. vel x. diebus. deinde utatur pro dosi
inc et ita paulatim evacuabitur aqua citrina per posterum et de paratis
in libro primis in licet. pro et cum vel continue et talia et vel quibus valet ad
hec illa omnia opiata licet si diligenter preparantur conficientur. deinde bal
neet. vel stuphet vel deinde est. deinde emplet vet. est illo emplo. re. est
cosis bovum. stercoris capr' elymnoleo delicatur cum se igne pro re. re.
lib. columbini. sulphuris vivi. ana aut iii. et rubeis sunt tritis vel trituris et vini
cum pannorum commisceantur omnia simul et fiat emplastrum cum uno alio tertie
dat s' totum vetere. Sed si propositus esset de cum ea. fiat emplastrum de colis et
sadal. et camno s' est et emplastrum calidum non amorem s' regione epatis
et s' residuum vetere utatur ad dñt os proprii sermonem cum timmal
lii et aloe et aloe est absinthium et bis repletum. preterea illud est quod inc est
misce qui evacuat aquam citrinam per posterum licet electi dos et se lauro
le le ferule. se cicute. se acute. se mirice cassoraii. cortex. ellus
ud et capsia aqua nasphemi et sall. et centaurii. et aqua lini et spica.
uni tese mediam. cortices sambuci. et ad distillet radix sabu
a et mediamus cortex et flores et fiat aqua illa in delicatis cat.
oem propositi de ben. Ego ut in expert sucum radix yreos. alium
adiuvenda quod lucet illic dz est crudus qui si esset cort n valet et qui
accipiat de mane quod inc tritis cum capit vel p se vel est cum uno loco
in spendiu' evacuatur aqua propositi qui mirum hircana sit eabit' dum in

cellas
ↄtinnet ↄduc ij. cotidie l' erugit. in ijag. cthica & q͂ istud sufficie
bat in i egre etabli i p̄n⁹ io dr aius n̄ ħun q͂ e h medicamine u
lo aho idigent p' & si suppositoriū tale. R. tal' gēme foliorū u
te añ ʒ. l. castorei. eufor. ij. se uitir. ʒ. ij. mellis q̄s. l. & fiat suppo
toria. vltio a' & i desp'e & ē n̄ uidem alia uia ī cadat p duos di
gitos ibi ubi h' e & fiant forāie d' ī ragole ita ut p pellicula ex ca
stula ē uem̄ ad syphat i cidat siphat tūc p'm uulu' & cutis
tor cohopiat forām syphat ut aq̄ tūto exire q̄ p'sit & tē i p'or a
nimal' pforām p'm & p ca ictiet cap̄ cānal' & cuitat p h forām
& tē exhat paulatie hodie p'm & cras & 'tot. tota aq̄ sit euacuata
& forter ep'a ē ardētias sup'. & ē ī cellud p' auic. q' meli ē q' eua
cuaret ista aq̄ ē me'l q̄ euacuat aq̄ p'e'. vm ē q' uita aliq⁹ exe
p lōgam p'uiū mele a' p mediū anuū. s3 ista rem tenit aq̄ pau
latie & n̄ uidi aliq' p'f' ē ctiī p huc mod' q̄ fi final' moreret
& ēo q' meli ēt q' fiant. v. l. vj. cautia siē ubilicū l' i burta ve
triculi ita q' paulatie reluando a q̄sta m p'gaiter ista a se me
dicamina ↄp'ita q̄ ualet i hac passiōe & illa ponēu p' dign̄ī iāc
A° ē j° d' p'sili fiunt. fc. a' a'pi lib. Ca' j° d' p'ilis ē calore i. de c' aīa
at p' d' pilas fiunt de ta' cu. & tē ī aliq' ictorū n̄ dēt vinū n' ī abs
sumis & potage de fructo si pole ēē. uiat ḡ' ordeato & aq̄ ordi & uin
pinis pullis allijs ī carnib3 ↄdūnis allijs n' fe. ēē ↄtinua uin
eudi & & leare & lactuca ē aceto u' lit 3uc. & mala ḡ' dul. & ai
ↄp'tiī & oīa cibaria facil' digōis q̄ ī ugūt ad triā fugiēdo sp
aq̄la & uetola & opilatiū ī p'nus ḡ' digūt m p huc mod'. R. edi
lent. ortolane & lilunis. añ lib. l. lactuc. fiū tre. ↄparr. coloq. a
toree añ ʒ. ij. m. se tri. maior & minor lacte. l. p'tee nardi. fol
or ablin. rad. api. s'podii laund. inutaet. añ ʒ. i. aceti al. ʒ. m
pinis 3uce lib. i. mellis ʒ. l. fiat lit. lib. i & l. & e plet ep'a ē sima
tib3 uitis alle & fuleto mauelle & epice & eud' f' & laud. & aceto
& aq̄ io. & p'get at R. flor. ros. flor. uiol. fiūte añ ʒ. i. liq̄ mod
inuile foliorū ablin vrarū pat. mud' ab arib. añ ʒ. l. p'nor. xx. c
lp'ite mir. ʒ. ij. fiat decoctū ē leto cap'ro & i decoctiōe tepent. ↄmix
timrab ca. ʒ. i. etient leto egm & colet. & colate addat. cassiatīs mod
ʒ. i. reub. ʒ. i. Siue a' illa cāut sic fiunt ceiā sci i alio sic. folia

alii aliq̄ fortē decoctionis i meª dē. ita nō in uno nō in alio. emplm̄ cōtinue teneat & frequēt innouetª & sup totū uentrē emplm̄ pōt sup dorsū li
q'patientis ē aceto fortissimo loco vi. tū nō pōt sup regionē epis ut dum
ē. sz emplm̄ tm̄ sup regionē epis appōt ut dum ē. & alii alū cadunt
mltē cōpōnes lit ē te. ap̄a yp̄p̄. & ulia & ū supplicate supplicati addunt &
opiatis cōpōnta. alū plª alū mīn q̄ i dulte meª ptūdant opiatis tē
liq° in ciptūmate aª fiat cancellatōes de milio & pinito tunde tortus
cōfecto & cimino & in cesculo to allēet g" & trajat fiat cancellatō. & si nē
witas sit de eā tm̄ cancellet uēt. sale amito manit cimino & cu
m & si forte fat uolun̄ fiat ē tinte & mt. Crisis q̄ plt siglen
inguetā & ēpla. dem̄ fiat ueto se mltē sup uentrē tū lenitiᵃᵉᵉ et
fiat suppositorii. tīr dem̄ ep̄r tū a calis custodiat. Medicam̄ ad eū
cuad. aqua cirna yp̄p̄. & dēt ʒ i. aᵗ plª aᵗ mīn iux cōnenciā pᵗ. sue pacientis
a cūminī alūm̄ & tiid eī. lucii lanreole. lucii piroc pducen
tis florē sperici. lucii absin. lucii cupatorii. an̄ ℥ iiij. mitellerant
taccūt & aq̄ q̄ tenuatat. phiant & q' teuder cōhuet & tē bē. tenuer
& agar. an̄ ʒ i. spice nar. se. endi. se lear. se portulace mastica
lacte. dgat. lar gē. an̄ ʒ i. uilis io ʒ i. pulinzada pulueret. ii
sole i uale uito diu agitet & cōficiat ad mod cōhue & cōhuet & nō rob.
uncie n̄ dilata. Clarificacio. Q. i q̄s actor debent dici yp̄p̄.
& debilitas uirtutis digiue & tumor & inflatō & uiz q' tumor seu i flato
qui i oī apparte ē tumor seu inflatō. sz i yp̄p̄. ē tumor & inflatō q' erit tumor
yp̄p̄ sp̄ uel ē eā & cōrtudo. sz debilitas uirtutis ē eā yp̄p̄. q' debilitas
n̄ ē yp̄p̄. erit q' tumor. Contrariū uidet dīe actores dūtes qd yp̄p̄.
ē error uirtutis digiue q'i & c̄. Dico q' ista descripō ē cāl. vn̄ sz iuxta
te debilitas uirtutis digiue ē eā yp̄p̄. & tumor seu inflatō ē signū yp̄p̄.
& q'litas mēb' lesus cōpōes ē morbꝰ. pz q' auctores loquūt cāle.
Tē noᵃ. q' i yp̄p̄ ē morbz cōsilis rōe male cōnis. b3 offi' rōe tuo
ris & rōis rōe solōis cōtinui. Et b3 ista sūt & mala cō ē morbꝰ p
se cō sedeat opō rōe male cōnis. sz alii se mor' hanc q'i & cēt.
Tē noᵃ. q' eā i mediata yp̄p̄. ē error uirtutis digiue i cōe iūᵗᵗᵗ. & c̄ cr
rati digiuine h. ergo yp̄p̄. n̄ ē aliud q'm̄ mala cōlitas mēb. lesus primo
cōpōnes & tumor ē sigª. & id sēc secundo tumor n̄ ē morb. sz signum
cāe q' antecedentes se due. s. mala cōō ca. & mala cō tūa. & b3 mala

ca· ite cu aucctus no fritus e sp ca i mediata q calitas sectiua
exsiccando frim iduc ut dam e frig fritas q e sp ca i mediata· sz
calitas fritus fe aie remote· 8° itllud q i fumunte fe lur cali
tas e fritus sz diuismode qui vini e ut forte sic calitas· r io ac
tu maifestatur r q e ut mile i mediatu remotu r io ita n mife
tatur r e· ix· no q extima aer iflat qui pxia sic i pedibz qua
lor aer debit i extremitatibz qui i medio r p tanto diceclat ·6· ta
pnu q mors icipiebat a pedibz· iflant q pedes r n pt r r q
loc ptonis n e vni disposit ip ena· vi· aduted q i alchimest
extrauuste n solu iuet r pedes iflant· sz sciora mattune fua
lus a qbz totu corpus iflat e r io e quia i istis dualz qbz ille
e multu debil r n p mte ul sectiuu ul mile r q n sectiuu io n e
tuor· sz q n mittit mle· io e macios· in ypolarcha a ite e tor
toz q pz q sectiua mitit ad totu corpus r io e tuor q maiu p
icio ta ite os vn solu i hac spe maifestat error ituitis viutie
q e hic ipa· sic error assilatie hic e scs· Septio no q in
qbz calis ipa e vn tanta rae qlitas anccdens r n quiate ip
polarcha a ut cu e tra r io vii remissa· pole tue e q vn sca
lorata ut dam e tn ip debilitate regnatie remi· a tu te· suci
entis sali r io vnc n e credend i h casu· viii· itllud q ipso
de ca ca· e maior sitis ip cali anccdente· sz i ipa de tria est
maior appetit cibi ip utriz fria caz e appetit cibi vigent
ip fria· ix· aduted q i oi ipa tria exis remicios rae ipe drops e
signum mortis· quia pq tanta e psilio eius q spualia o opri
cunt· signu e mortis q psilio mbs nobil fie eius forcitu
vn· x· no q uie pulsis r volupce cor n p e cu pnace plonis
e q alio lapo n sit ptas· ita ipa n p e cu pnace eius· tu qualz
tuor cor n e ipa· xi· uced q mag dilecta eius cat ipa q
remissa icecia· xii· adiuend q lz pt e mlte cae sitis i ipa
ista tn p e vna· qui e spualia opimat ip eius psilio e pul
mo n p flabellare euetare r refrigrare cor sic o3· r i calefiunt co
tuaporos q se e cor r p quis stotu r i cat sitis· xiii· itllud
qu spes ipa· st tiut de hu· te e ypolarcha· sz de aqli te sit ert
alchimes· si de uento sic e extrauuste· alud tu antiqi dixit sic

cu accedēs e ca. al. tria. si ca. ē coniugit aq̄ litati ꝛ erit alchites
al. uetl. t uetorl. ꝛ e. tipaniltes. Si aūt tritas coniugat hur.
ut e. leucoflancia si uetl. ē jꝑolarcha al. anasarcha. ꝑm
in ter ē melī. qm iꝑolarcha ꝛ anasarcha ꝛ leucoflancia
ꝑcede hec reperitur. xiiii. no. q calor medioc̄s gnāt uentū
iā tipanite q si eet fortis resolueret ꝛ cōsumeret ꝛ debilis ñ ꝑtaz. ut
Sz calor medioc̄s ē dupl. al. absolut ꝛ iste uīus q agit ꝛ ille
duob mōis. qm alt ē medi ī ꝑm. ꝛ ꝑm. ut medi ē potente re
soluē dissoluē ꝛ ꝯsumē al. ī ꝑotente ñ ita face ꝛ tal calor me-
dioc̄s tal medioc̄ signum cāt uentū. t tipanite ꝛ uñ h 10
qm uet q ignat tal ꝑug ē facil ignat qm hu. Sz ille q gn
at ꝑ hu. difficili. xv. ad ītend qm ī alchite calor ul̄s ē
minor ē mag̃ ledit ī radice ꝛ facit calore ul̄ ē exalcate ad
ē exalacōz hec tritas ul̄. Sz calor cōne ē maior ꝛ ī tenor. ī
iꝑolarcha ē ꝯtrariū qm calor ul̄ ī radic ē maior ēn ñ ita le
dit. Sz tritas accētal ē maior gm̄ mg. ē q ī iꝑolarcha ē tritas
maior acctal. ꝛ maior calitas ul̄. ī alchite ē ē calor accāl
maior leu ī tenor. Sz tritas ul̄ maior. xvi. no. q iꝑolar
cha ñ ꝑt cāri ex uentositate ꝛ uetositate. Sz ex hūore. qr iꝑolar
cha ut ē fortis. ꝛ ū expelleret aqositate ꝛ uentū ad totū cor ait
mha ut facil exalabilia ꝛ expulsibilia q hu. ꝛ io expellunt
facil. ꝛ ū nulla ageretur ꝛ ita ñ eet morb. Sz h hūor ex
pellat usq ad mēb. ū tri oio ꝑt expelli ñ resolui ꝑꝑ repugnā
cīa tam cāt timore. ssuit q ut ē ip debil. ꝑdꝑ. exagitatoe uē
tositate gnāt q ac. xvii. illud q ꝑdꝑ. de ca. difficilioris
cure ē iq tpī mor qm ꝑdꝑ. de tri. ꝑ tanto q ē ī causa ū
ē ip debil ꝛ ē ī mala ꝯdiu. a ꝑmis. l. q ē ca. ꝛ ꝯuentu q ē tra
ti indigz ꝯuis medicamibz. ī ꝑdꝑ. aūt de tri ut ē fortior q de
cfat tumor ulis ꝛ ñ ē ū uinca mala ꝯpl. o diuta ꝛ ū tu fuit ū
mod medicandi ñ ē tale de tria ū eet facil q cpr ñ patit hec
ī ꝑdꝑ. ū ē dupl. mala ꝯplo te. ñ ē tale de illo ī morb uñ
ꝑcurīt ꝯtrates ꝛ ē. qm ꝑdꝑ. de ca. ñ ht maiore ꝯcuca
ē alus morb calis q facil curat qm tri ꝛ cāe epis ꝛ cāe du
plus male ꝯmis. xviii. no. d q prīc fa ꝯpetat ꝑtē ipum

quarta est repugnantia digestioni quia reponitur in ea magis humidum quam liceat diu in
tendunt in uentre in ex eius ab aliquo alio per quod faciliter putrescunt et facilius
generat ut inflat quia ubi magis frigiditas est durius. xix. nota quod ydropisis de ca. dicitur apud
eam est frigus. sed post est calidus sunt uentrie et illis et frigus sunt eius. nec dicitur uol
uat. xx. nota. seu considerando quod prouocato se non competit et sic in multis
aliis competit. tamen hic non tanta quod non esset conclupta. et io dicit ipso omnis ydropis
et. ultimo nota quod immunitate competit in omni ydropicis calor solis est recol
uat et est hic calor hic haprione ita sicut tamen est quod tenent uentrem du
rum oppositum in sole non sit uere et quod frequenter fiunt et forcius. Capitulum v. de pe

ʼcontrarie / ʼsicut morphea / est defectio

Pecticia est uilis cutis de fedatione maculosa. sed differt ticia
enim morphea ipso errore tincte digitatur et pecticia ipso errore substantie
quia pecticie tres sunt species scilicet rubea. citrina et nigra. modus quidem generandi est iste
quando quidam non sunt ebullitione et non purgantur. mittit eo ad cutem de defedant cuti
ulceribus maculis et talis defedatio appellatur pecticia quando uero tale hu
mor est ebulliens ad diuisas partes diuisas cutis eiusque si pustulas
sicut diximus superius hic est locutum de te. Causa pecticia a causa ut causa ex
terioribus aut interioribus. Si a causis exterioribus ut sunt sicut morsus reptilium
uenenosorum et conceptio ueneni. et accessio calorum et labor in sole et
et acceptio ciborum corruptorum de facili sicut lac et pisces et accep
tio ciborum opilationem et huiusmodi omnia ista. pro ex causis pecticie quidem
repugnantium multiplicant eo aut tumor. et adiuuant ea ad transitum ut
cutis immunditiam epatis. aut cistis fellis. aut splenis quod non mit
tit humorem humiditatem ad totum corpus. aut per uias immunditiam
inanitionis. Si autem fuerint ipso causis interioribus tunc autem est ipso epar. aut ipso

ʼsi ipso a mb

alia membra. hic est autem ipso cistis fellis. aut ipso splene. aut ipso uenas totius
corporis. et si fuerint ipso cistis fellis. hic est ipso mala compleccio. aut ipso a
ipso opilacio suorum meatuum. uel illi. per quem trahit aut illi per quem mittit ad in
testina. aut illius per quem uenit ad stomacum. Et si fuerint ipso splene. similiter accidit
ipso illa in totum uel quod tunc est pecticia nigra. et si fuerint ipso uenas tocius cor
poris hic est ipso inanitione cibi tunc aduentante lauacris et huiusmodi. accidit et in te ipso ex
pulsorum mortalem ad totum corpus. Signa Si fuerint ex causis exterioribus
hic habetur ex iudicio patientis. et si fuerint ab epate est continuate tocius corporis sequitur
dicere partis dextre. et si ipso cistis fellis accidit contra. et si uia non uadit
ad intestina est clausa et ideo est alba et color faciei est citrinus et ade

amaritudo oris et latis. Et si post quod vadit ad stomachum copulatur cum vin
e colata spissa citrina et eius cutis et color cutis uertitur ab ubili
to sicut est citrinus. Et si est ipsius splenis est duricies et grossitudo in splene
et apparet reliqua signa illius. et est intelligendum quod yctericia in dis seu citrina
nigra venit a splene sed sp magis. Sed yctericia nigra plus venit et ab
epate et a splene. et signum distinctionis est quoniam illa que est ab epate non est in
negatione non apparet duricies nec grossitudo splenis. et si est ipsa venas
tunc est magnus dolor in toto et si est extrinsecus color corporis usque ad in
nere in vini est remissa. **Pronosticatio.** ipso . antiquis moris docent
pronosticare in yctericia. dicitur non . yctericia non valde inflati sunt quoniam yctericia ino
plim sit de eo . que est ea . sit et inflatio sit propter uentositatem et aquositatem et talia
continuunt ipso qualitate et siccitate. sic dicitur . G . et ita licet sint inflati non tamen
valde . vel plurimum dicit quod yctericia non sunt valde inflati . quoniam yctericia cum
tumore et inflatione est malum signum et ideo quanquam sit valde inflati in
mortuum. Si ergo yctericiis superuenerit inflatio et non resoluatur mortem sig
nat. Secundo docet ipso pronosticatio . yctericiis et uehementis . amor in nate lo
mi quoniam non nimium erit per illas partes. . Item sic yctericiis si epar durum
sit malum quoniam yctericia ipso apud dum est epatis . at ipso duricia ei est
incurabilis ipso peccatorum nobilis . et in mortem significant. Et sic dicit yctericia
ante vii . diem malum in febribus certis yctericia ante . vii . diem non potest esse ad bonum .
quoniam in vii erit yctericia est et in est non potest esse digna in tali modo
tempore. Deinde dicit sicut Galienus in vii . et est intelligendum . quoniam yctericia in vii . ante
non potest esse bonum signum dum tamen ad sit tres conditiones quod in sit digna et quod
veniat in die certiori et quod epar non sit durum . aliter quod malum . tamen ante sim
non . in ueniat subito sic paulatim . propter ista sunt signa mortalia in yctericia
in tribo certatis in corpore et remissio urine tamen aliquam alleuiatione et in lop
metas et ablo appetit et mollificatio monentium signum ita quod uinor^
in plurimum sunt longa tamen ista sunt valde bona opiliones que preuenerunt ex ex
dicentis non uidentur posse ad eandem et per eius non moras que preuenerunt ex
illo. Curatio yctericie bina pertinendo ad tres causas plurium redu
cit . l . ad causas uenenosas . et ad causas calidas . et ad causas frigidas et opilatiuas
Quantum ergo ad primam sit talis quod per peccatum causas et per eius actum . Si ergo
yctericia preuenit ipso uenena in primis utatur tyriaca . et metridato de
inde utatur acetosis sicut est succus acetose . et acetositas citri . et succus ma

V

lor ꝗ̃ ⁊ lilia lac potatū cū olō amigd̄ dul· ⁊ vz i pcticia cātra pp
uenenū sicᵉ dicit auic· Si ꝗ cā fuit ea· ⁊ cor vī plectoricū fiat
flōi de vena epīs uel̄ bᵉchi· ⁊ si ptīclaria ꝯ̄at fiat pᵒea de ve
nis q̄ s͠c sb ligua· ⁊ i labiis· deīn fiat ventose it̄ lucias cū scari
ficac̄e· deīn mūdificet cor s͠ic ꝶ· flor· lor· flor· viol· an̄ ʒ· i· fiat
decocō i ser̄· cāpno ⁊ i dicocᵉ resoluat cassiaᵉ fist· tamarind̄ mā
ne· an̄ ʒ· l· ⁊ det̄ i aurora· Si ꝗ eo· dūcet digat i pimis m̄ p hunc
mod̄ ꝶ· acetose endiᵉ scar· epiće· capilli ve· lactu· scolopēdē· an̄
ʒ· iii· mī· sem̄· maior ⁊ minor an̄ ʒ· ii· spodii· saud̄· mirtacellum
an̄ ʒ· i· capillor· lactu· spine uar· an̄ ℈· ii· aceti al̄· iiii· ꝑmiz· zuc
cē lib· i· ⁊ s· ⁊ fiat sir̄· ꝗ lib· ii· ꝗ digesta ꝑget sic ꝶ· flor· borag·
flor· uiol· lig̃· mūd̄· vuar· pas· an̄ ʒ· l· fiat decocō cū sero cap
no ⁊ i decocᵉ resoluat̃· cortices mirab̄ cit· bn̄ ꝯuolor· an̄ ʒ· i· sic
⁊ colet ⁊ colata det̄ i aurora· satellad̄ tn̄ ꝗ colata ista p̄ mū
dificari ⁊ forti⁹ cū reubarbaro ⁊ spicanar an̄· ul̄ ad ʒ· i· ⁊ ꝗ
cet antiq̄ p̄z forti⁹ cū mastice· ⁊ diagridio· an̄ ℈· l· ⁊ p̄z addi
māna· ⁊ cassiaᵉ ⁊ tamarindi· ⁊ p̄ua ꝑget ꝗ diuturnāte h dui
litate ptīclariū· deīn iterū det̄ epi· ab ext̄ sic ꝶ· suci endiᵉ· sca
riole ⁊ epiće ⁊ sp uuic ⁊ addant saud̄· ⁊ aq̄ ro· ⁊ acetū al· ⁊ pi
in lintei i tigāt ⁊ tepidi s͠ regione epīs applicet̃· Si ꝗ fuit
cū apate cet̃ ut sī tm̄ cū h diuti⁹ apitū ⁊ i declinacē app
deut· sic ē suc̄ feniculi ⁊ amilū ⁊ marat· ⁊ spicanar· ⁊ apiū c
silia· Dieta om̄ istor sit tal̄· i· pimis cū toto ⁊ i pua qn̄ti⁹ ⁊
vinū al· cū aq̄ uilis ⁊ carnes uolatiliū usualiū om̄ u digē
cū i aq̄ ⁊ utat̃ carnib̄z edinis ⁊ ꝯ̄cinttab̄z aliuz ⁊ p⁹ ut· lac
tuc· ⁊ endiᵉ ⁊ scar· ⁊ portul· ⁊ melo ⁊ cuc· ⁊ cucumib̄z ⁊ spi
narchijs· ⁊ atriplicib̄z· boragiū· ⁊ ordō· ⁊ utat̃ mois semin
acis ⁊ ceruacꝭ acit̄ ⁊ mal ꝗ· ⁊ acetosi⁹ cit· ⁊ oīb̄z mois ꝗ
cerusa uolūt utat̃ ꝗ ꝗ dn̄ acetosa· ⁊ utat̃ pisib̄z scimolis ꝗ
mūdis ⁊ si cit̄ cessit ꝯ̄pōite ꝯ̄pōit̃ dieta ⁊ mē h diuli⁹ ꝯ̄pōe
cūi· Si ꝗ cā cet̃ fra ⁊ opilō su̅ i epīs su̅ i cista fellis ⁊ vnꝭ ei s̄u
i splene· i p̄mis digeat̃ m̄ p hūc mod̄ ꝶ· rad̄· ꝑmis porcin
rad̄· aristol· genciane· sini· rad̄· rub· ma· brusci· spagi ꝗ
scill· capris· feni· ꝑtr̄ raphani· an̄ ʒ· m̄· mudent ⁊ ꝗ

VI

aceto al' fortissimo mixto p dies x noctes. cete re. leolop. album. sp(er)ma
origani. calamenti. utr(iusque). saluie. ciceri. betonice q(uam) madefac(ta). coli. man
in siccand(is). arab(ice). capill(i). ue re an(a) ʒ. iii. an(i). manent nucos. sile
os. spice nardi. s(er)pentini. lacte. cipi. calamiaro se eude(m). feni. lauri. se
moli. lig(ni). mixt(o). vinag(r)e. pistaz. mixt(o). se bruta. se spigni an(a) ʒ. i.
volatz. squodri. sand(al)i. muscelini. an(a) ʒ. ii. mellis. to. lb. ii. fiat ui(num). Ju
cliud tu q(ui) prius ore ex plurim(is) p(re)sertim a(n)nom mix(tis) ar bitui me(dicinis) p(re)ciderat
opinus. ex h(oc) illud. q(uod) diuiti(bus) p(re)clares se mire ualde. id et ali
q(ui)b(us) istoz ex mag(is) cleris p(re)st(o) e(st)em a(ut) cditui. a(ut) olin. a(ut) uinge(n)a(ut) an
plin. et h(oc) h(oc) fiat conf(e)ct(io) i(n) uectes. stupl(ex). et sal. ex mica alia olilia
m(od)o abunt. m(od)o ab ce(ter)e. m(od)o ab utr(is) mitia q(ui) idu(n)te me(dicinis) p(re)ciderat opi
tis deling(ere). m(od)o q(ui) digna ex molliti(e) lu(ce) oz cuatuer paulatie p(ro)h(ibe)nt
mod(um). re. agar. tinth. aloe. an(a) ʒ. ii. etule ʒ. ii. lacte spice nar. fo
lioz. albu(m) fo lioz. mite. calamiaro mastice. ʒʒ. lamge an(a) ʒ. i.
ofricate. ex fiat pill(ule). ex p(ost). ix. dies. sue g(ra)tis. exibeant ab ʒ. i. u(sque)
ad ʒ. vi. mix(tum) (con)c(ep)tu p(re)clarum l(ong)e p(er)get. lac re. floz bor. floz mot.
sp h(oc)p. lig(ni) mixt(o). vinag(r)e. pit. mixt(o). ab ariu(m). an(a) ʒ. i. spice nardi
tinth an(a) ʒ. i. fiat decocto ex idecoc(to). te(r)erent cortices. mirab(olani). kebloz
bi g(ra)uolo(r) ʒ. i. terent(ur) ex coletur ex dat(ur) i(n) aurora ex i(n) cene lec (con)ponite et
(con)ponit(ur) medicina ex iu(n)gat cotidie uet(eri) ex lata c(um) mixtione uini
al. ex oli de camo. ex oli. lauri. dicta lic. l(i)b(r)a. ex fiat. digob(is) ex
pluti feu. nouello. ex tet(er)e. ex bdio acu(m) ex s(ed)pullo. ex tunc. ʒʒ. ex spica
nar. ex cinamo(mo). ex cardamo(mo). huc inlic(i) ex p(er) ordie(s) obs(er)uatis ad lo
alia remedia ueniam corpib(us) q(ui) mundifi(ca)t(is) diliget(ur) h(ec) diuit(es)
cu(m) stuplic(e) ex i(n) stupla po(n)it ea q(ui) ponebant i(n) l(ec)to suo h(ec) diuitia
te caz. dein ablua(n)t(ur) c(um) ista aq(ua) ex teret(ur) c(um) panno albo ex h(oc) fiat mi(n)s
malis. ex abluat(ur) facies c(um) aceto al. tepido l(ege) decoq(ue) ordeu(m) ex capill(i)
ue. ex caput tor. i(n) aceto. al. ex aq(ua). ex abluat(ur) facies tota. ex tot(um) cor(pus)
c(um) ista decoc(tione). ex i(n)stillet(ur) vna g(u)tta ei decoc(tionis) i(n) oclis. a(ut) i(n)stillet(ur) i(n) oclis
luce(m) conuand(i). a(ut) acetositas ut. a(ut) luce acetole. a(ut) uinu(m) malor
(granatorum). a(ut) acetu(m) al. ex sit s(er)o tepid(o). ex c(um) vino ex i(stis). a(ut) c(um) oib(us) abluat(ur) faci
es ex totu(m) cor(pus). h(oc) q(ui) e(st) ptole. Ju(n)ctillud q(uod) non conferri i(n) o(mn)i p(re)cia
q(ui)u(is) fiat ca(m) lat a(ut) bullitu(m) ex c(um) mixto aceto mi(n)ti. ex c(um) medicina
aq(ua) sit p(er)icos de ca(u)sa. eudi(m). ex scariola. orror. (con)iuncte ex de te

modico aceto et cum modicum aq̄ et pauco zucaro curat omnes yctericiam de ma-
Eudiui. et centaurea scabios et eupatorium commesta cum uino al. et modi
cū potate aq̄ raphani distillate curat omnes ictericiam. de ca. lim.

Cura yctericie propter splenem. Si autem ictericia fuerit propter splenem et epate. sup
ticiana quod ad fiat flori de solo^{ta} post simst et sit ultra idigitat fiat
de saluatella manum sinistre et apponantur a paucia quod i mediantibus
bz q̄ ei debent tegunt quod seueritates et patientes apud sic oz facie dici
est. Si autem ictericia fuerit sanie et sin ante splenem. Si ueniunt propter oppila-
tionem et duriciem splenis et propter malitiam medicis dicti. Tunc dentur sic in dieus
fiat sic. decoque in ter. aceto lo et ter. scolopendria raphani ra
dix. capparis squinantum. centaurea et utatur ista potione mane et ma-
dem pgerr in uilica pbiuc mod. lx. flor boz flor mol. fol
tene vuaz pilleaz. mud. ab ciill. hiqz. md. mirabar. agarica
aū ʒ. l. fiat decoctio cum sero caprino et i detur sepenum cortices nux
indi. bellicorum et eblicorum aū ʒ. i. fiet et colet et colata dentur i auro
ra. Et si tota purgare uolumus pgem sic Rx. diapalene. diaslo
ugrs. pereantium aū ʒ. iii. lap. armenia noues ablum. ʒ. i. mi
ceant et exhibeat cum decoctum deinde distillet aq̄ de raphano et
cotidie bibant et abluat tota regio splenis l fiat tale vngu.
bulliat ista i olo laurino. l. armoniacum capparis squinantum. centaurea
absinthium raphani colet et colate addat cera et cum ungnium et ungat
tota regio splenis frequenter l ex illis fiat emplin. bibant omnes pdicta
omnes causas multiplicantes yctericiam. Caue autem dicte se et ille uitet.

Clarificatio Intelligendum quod yctericia est passio cutis digie sicut morphea et est vin. quia ad
cutem i mediatam. Sed yctericia est passio cutis quia ad eam mittitur sicut dicitur
est i lana. 2us. no. quod licet morphea sit de fle tum yctericia non fuit de fle
est et ideo est quam cola est hu. subtilis et pt delegari ad totum corpus et inlia cui
sit hu. licet pt et diuidi et plena per totum quod declarant mixtus cudous in
fuit per opilam grtinue. Sed fla rone uulgaritatis non est diu^{le} nec bn lpulu
le. nec passibile ad totum corpus est ad hcrat. et ideo per proximum se cotidie est mo
dic. at pui cudoz quod non pt yctericia de fle cutium. morphea autem bn p cau
est i uno loco adherent et morphee est de fedatio cutis macula et pticu
laris. Sed yctericia est uniuersalis. et fla ad totum corpus delegari non pt. io yctericia
ex fle cutium non pt. 3°. nond quod licet yctericia sit passio cu. potius est cuti

na et cura nō post cam a tro tanquam a cā remota. quod nō. quando habet eius
per sudorem solucio cam an diē vij. nō purgacio in te. an diē vij. nō ad
bonum quia crisis que fit per sudorem habet iiij^{or} condiciones et bonam post diem dignum an diem
vij. secundum in purgacione contra alia nō retinet ut cum et an diē vij. dignum
est nō post. ultimo nō quod licet bona purgacione in purgacione corporis mundificatio et tamen
considerare nō attingit. sed purgat et mundificant. Capitulum vij. de passionibus splenis.

Splen est membrum nigrum spongiosum oblongum in sinistra parte corporis collo
catum ad mundificandum et depurandum sanguinem ordinatum. similiter quod cum
splen bonum mundificat sanguinem corpus est iocundum et bonum dispositum. quando nō bene
mundificat tunc advenit tristicia corporis et multe alie dispositiones male quando si
splen deficiat in attrahendo generatur purgacio et si deficiat per attraccionem
in retinendo causatur fluxus ventris et talia et si deficiat in digerendo et immuta
tur causatur duricies et opilacio et alia. Splen quoque sicut alia membra patitur mor
bos consimiles officiales et cetera. **causa.** Accidit opilacio et duricies que de frigida
materia incedunt et que extrinsecus et que intrinsecus. extrinsecus sicut est multiplicacio
ciborum et ciborum sicut sunt caules carnes. leguminum et caules et talia sicut est
timor et talia. Causa si est lacus in causa fuit tunc est quod venit ab epate multiplicatur
humor malus et a splene est fiunt mala opilacio causa et cetera sicut est hu-
mor est fiunt opilacio et duricies et apostema et fiunt colores et cetera. **Signum**
Duricies et opilacionis splenis sunt viii vermilla et cetera et duricies
non in splene. Ac tamen si splen est apostematum tunc est duricies et tumor in alia
parte tamen. Sed duricies est per totam regionem splenis quando est licet apostema.
Primum signum est quando apparet aliquando augmentatur et aliquando diminuitur et aliquando euomit
multa et aliquando appetit in fionibus. Quartum signum est difficultas anhelitus et fedus
color faciei et cutis tocius corporis et tristicia timor et solicitudo et sompnia
terribilia et multa consimilia premissis mutacionibus. **pronosticacio.** Quando in incipit
recipere coniam nō sit splenetica quando splenetica passio fit de in contraria.
Sed contra fit de in aqua citrini que contrariam tamen et nō fit splenetica
vij. premissis [illegible] ad vij est tendens multa et fere in declinacione passionis
splen bonum signum est vij al. et cetera in passionibus splenis si contrahitur
multum mala est. Si aliter splenetica contrahitur medicina supra et nō re
medietur magnum malum signum passio splenetica in principio cautis de facili
post cura. Sed postquam est inveterata est difficilis tunc cura et cetera. Fluxus sanguinis
de naribus in sinistra et apostematibus splenis post esse bonum signum. diarria bonus in

pinguedinibus splenis longum. Fluxus ventris sanguineus in apostematibus splenis bonum. unde
in quo est hec unica aliud ad bonum. aliud ad malum. apostema splenis alius
tiatur per apostema si autem **curatio**. Circa istud et illud est, quia eius quod valent
epati valet spleni non quia nocet splenis duritiei ex dolore lenitivis et ea
que nocent epati nocent spleni. Si vero per ipsius splenis fuit de iure causa
in ea. ut apostema calide quod dicuntur ex calore et sicca et de ex lilibus. fiat
in primis si preclara autem fiat flebotomia de salvatella simul partis dextre vel
de salvatella eiusdem lateris. Deinde digeratur materia per hunc modum. Recipe endivie
scariole lactuce. portulace ana ʒ iiii. radicum capilli et gencude et tamari
sci et lapathi acuti capilli veneris ana ʒ ii iiii. seminum sempervivi semen epatice
scariole lingue. liquiritie ana ʒ ii. aceti an ʒ iii. primus zucce quod
in mell ʒ ii. fiat syrupus quartus v. Post digestionem purgetur sic. Recipe florum boraginis
violarum polipodii. agarici. liquiritie. ana ʒ i. fiat decoctio et in decoctione
terantur cassie. mirabolani citrini. ana ʒ i. et tunc colentur et colatura detur
in aurora. Intellige quod splen dicitur per mollificationem cum illo unguento quod
in quo apostemate splenis duritie et opilatione. Recipe medulle vituli tenui et
axungie. gallinarum. anatis pinguedinis porci recentis. oleum amigdalarum
dulcium. olei liliarum ana. et misceantur et cum his fiat et ungatur regio splenis.
Si vero fuit dicas sine ex apostemate ex parte cum apostemata. Sic fiat
que et fomentationes ablutiones et cetera. Sed ab in calidis cum aber. ... illa
que dissolvit apostema ad splenem et ista. Recipe yreos. ... aristol. ...
camedrios. seminis petroselini et cetera. ebuli. capparis. seminum gencude. tamari
sci. et medicina cortices istorum et illa ebuli et sambuci. sepulti ...
et acetosa absinthium. ysopi. capilli veneris. squille. asari. ...
scolopendria et eupatorium. calamentum. centaurea. betonica. ...
in cameductos. camapiteos. ... pruni ... Recipe amomi ...
ameos. spica nardi. ... xilobalsami. carpobalsami. ana. ... oppoponac ...
flos salicis. Recipe semen acetose. semen ...
ista apostemata ... pulmo vulpis vel spatulones. splen
asini. ... splen ... et pulverizentur. accipiatur
... exilitas vini ... Composita ... ista ...
et aceto ... acetosa ...
...
... valuit aliud quam totum ... ideo ... sic. Recipe ...

pom̄ rencs altitia ꝯfortatia ꝛ ꝯ̄ stupefcīua ne mag̃ᵗᵉʳ doloris ab
inat uirtute. b° applicet̄ cistia ꝑ cauā ānecedente. cō der̄ duir̄. ꝛ a ptā
tia ꝑ cau ꝯiuctā ꝛ ista sit pti diur̄. ꝛ pti uet̄s leuitia. ꝗ ista ꝑ
ordie ꝑ lesin̄. qr ꝗ cā ē cal. appōni ab ex ēpla ꝛ ū sup̄ᵃ arō tam
ꝛ pti narro ᵐᵃ qui sit opilō reᵉ debilitas mudificatic uō i reni
b ē calor nimi dissolues ꝛ ꝯfrigens ꝛ hᵉ uirtute debilitas ca
lore ꝛ spm̄ ūle exalando h ꝗ sit medicam ē receptō ē talis cū
r. uoli. ꝛ rmeā. ꝯuād. ssum. saudal' ꝯtitacellin. ro. rube
ar. elecar. se ꝑ pius al. an̄ ʒ. i. t ē exalia pte r. psilli. semis
selim. an̄ ʒ. i. t ē gent ī bece atcti ꝛ olō ro. ꝛ fiat mellago ꝛ cē
acipiat ista mellago ꝛ ē pdās i corpet ꝛ ē modico de fiat ē
plin ꝛ extēdat s pūnū deloluce ꝛ renib applicet. sō fiat cū
sē ē receptō tal' ē. r. malue incirial' uiol' an̄ ar. ii. suti ble
te. lib. i. sal' mell'. an̄ ʒ. i. olii. uiol' ʒ. ii. fiat decoctō. usq ad lib. i.
ꝛ colet' ꝛ colate addat elect. de succo ro. caliat. md̄ an̄ ʒ. i. ꝛ h
at clistē ꝛ tlt fiat bul. ꝑ ē. si nccu fuit. otō der̄ ꝗ pti diur̄.
ꝛ pti laxatiua r. hostiꝑ. elect. duas an̄ ʒ. i. d i a pūns. o ualex
ai. tce. sarac. ꝯ. d i arod albis. an̄ ʒ. i. ꝛ h ꝛ nulocait ꝛ det v
na vice ē uō al. aᵗ bdio ciā. aᵗ bdio pulle ab ʒ. b. usq ad ʒ.
i. h exigētiā pacitis. Octō q̄ si exitto dolor plenarie n̄ cedet ordie
q ī tret luᵐᵃ sit camo mell. ro. ꝛ ne cū fiat. usq ad lib. i. et
q execut̄ q̄ li; uite der̄. ʒ. i. de ꝯfeccōne i mediate dēa ꝛ q utat di
eta tenui sit se pulle ordeatū aq ordi. spinargia ꝛ lat aungō
ꝛ ꝯ silia. ꝑ ᵐᵃ ꝗ fiat p ordie ī tpr por. uirtē ꝯ ꝯidando ne de
fiant reᵉ nunc manicōis ē ut plim t por. plicee leutas ꝑ cū
apperat ī tpr a' ī tpo ii ois sit ꝯ piud' ē q' digat in ē pti ī ꝯfitam
tis ꝑ m̄ ānecedente ne fluat ad loc ꝛ pti ē duir̄. ꝛ a ptitis ꝑ
m̄ ꝯiuctā ita q ista n̄ excedat i calore receptō ꝗ digitur
ē r. capill' ue. re. end'. scariol'. lattue. rosē. pīcām. uiol'. an̄
m. i. se malue. se portul'. se mili. sol'. se saxifrge. ꝯnād. sauti.
se atoiox. ro. ni. elect. ꝗtuor se fiox. md̄ maiox. mīox. se
februlee. lingu. ligī md̄. uuāx passulaꝝ. md̄. an̄ ʒ. i. pini. zuc.
uillis. ro. lib. i. ꝛ ʒ. ii. fiat sir. q i lb. ii. ai. digit ꝑ gee sic r. elect.
de succo ro. ʒ. vi. tce. sarac. renib. ʒ. i. d i a pūns ꝯfcā ē d i a ag̃dio.

z in . misceant et exhibeant . et si latus non dixit addat . in hac inter paul
tie . diagridii . an 3 . ij . et . addat et diminuat iuxta dispositionem pacientis et ydi
oneum temporis perfectus . quae ista inducit medicus deinde quod per hoc fiat scupha
et in scupha ponit omnia quae conveniunt et in ler . sicut quando ponit et mel . scilicet quod temperatum
omnia et etiam a bal . quibus inter exhibeant . scilicet . i . rubee . vel albe calide et decoc
tionis lot . et tarabege . Item omnia ista dicit propter fiat regimen de usu sophena
cionum in tempore in expollacionis est non est in renibus magnum caloris . primo vi
nositas quod cum sit tam ex eo quod vinum est et cinamomum et aliud tercium et aliud super illa
conterit calor renum est isto unguento . ex . mire bulla . coziand . spati . ro
ru . eleuaz . sandal . mutate . an 3 . ij . rilo bal . campho bal . an 3 . i .
oli . ulcium . et modice . et fiat unguentum post omnia ista est tam tanti et operatio
in tempore expollacionis in ungant renes et spina dorsi est ungento dictum in me
diate . Regimen . Alimentum est quod vitet omnia quae resolvunt corpus et calefaci
unt et dissolvunt et capiunt quod ista sumere notitia sit est labor nimi
et exercicium et violentia coytus et talia nimium vel hoc ordinatorum tamen in tempore
expollacionis et in tempore post . et vitet minus sumere et solitudinem et omnia quae
dicit sicut quando gaudium et vitet iracundiam et tristicie et dolorum et vitet omnia ca
lida sicut sunt alia . porri . pip . et similia . et vitet omnia nimis conservata et mel
cola . sicut est caro bovina et porcina et anates et lolia . et carnes por
centes salsatas per iiij dies . et vitet caules et caleum et legumina et
fas et minima replecio cibi et pot et nimium frigus et nimium calorem et
vitet fructus et ut plurimum in nocte cibi non alium in una mediatis . Dieta
non sit nimis diuturna et apertia ut non fluat minus ad locum et nimis conservata
ut non generet opilationes alii q in conservancia et alia apertia . et sit ut
utat quod in salsamentis coziandri spato gingo et minuta et cardamo et
cito est aceto a aqua . quae aqua limonum et post iste uno gusto et ut lo
tanti et oribus ciribus sicut quando de gentibus in lateribus et post alium uti p
ris et cotanis et dactilis et pineis et fisticiis et cariciis et micis pull
et omnes sorbis ben cum albumine et pulcibus sicut molis de locis petrosis
mundis currentibus longe a sanguine et vitet quae calidum bene de pasto et
quae pinue azimi . et quae pinguedinem et utat renibus alium . cum aliis cum
elixis et utat amicla quae dicit cauda cum illa cum sit recens cum salita
cum pulimata sit tamen quod pulmis non sit adust et utat calidas fabas
de lana sicut antiquum multa est hoc dicit distemperantis est cero capito

Marginal notes: (left) ec ; (right, beside lines 28–29) unus pullis ; (facing page) inecla fim.

et i cibis et bibitionibus hec q̄ dicta ad exemplum quod cum est tria. Tractatus de colore
rerum preciositatis conservationis hominum lo et ad opilaciones uenarum extra sanitatem.
In primis ergo ordinet dieta et incipiamus ab aere. Aer sit subtilis clarus et q̄
est et uitet aerem uentosum nimis calidum et nimis frigidum. Panis sit de tritico
recentem leui mondicula et sit bene coctus et bene fermentatus et est temptata quanti lar
uitet omnem panem azimum et omnem cibum factum de pasta et tortas artocreas
et lagana et uitet omnem cibum factum de frixo quarum in confitiatur ni sit solus pa
nis. Vinum sit clarum subtile odoriferum bene maturum et sit album et nullo modo
nouum et fiat vinum artificiale in uindemiis colligantur uue albe bene mature
et exprimatur et in uino ad tantum stand et bulliendo ista reponantur ix flores an
thos saxifrage pipinelle · nulli · sol · an · marrubii · ʒ · spicenardi · cina
momi · cassie ligni · calamis · aro lenitici · piperis al · an lb · i · quelibet
et pulverizentur et in uino uinum al reponantur ni post est vinum laxatiuum dulce
et potus mane et sero cum uacuo vina vitae capitulum vini. Aqua sit
dulcis clara fontana in nullo tincta et fons sit disclaropit et tantum ula
oriens. Carnes · sint lacte gallinae perdices fasianis · auices minute
agrestes in campis vituli lactantes et eduli et mutoni iuuenes et similibus de
ni uitat ni comedat iuuenes lactantes · lie cum et capol et et annuculi et uita
sed omnia animalia ista puta que dicta cauda vinula cum sit recens cum salua cum
alia cum cibum cum quarum in tempore illa in olla noua in furno et allec
sed ni uinum quod adiuuat et pota pulverizet tanto puluis uitat. De pisc
ibus vitet omnes pisces qui est ro le et si contingat uti · vtat piscibus squamosis
de aquis mundis currentibus longe a lacubus et stagnis et limositatibus et addatur
medietas vini si coquatur in aqua et coquatur cum petrosillo mixto et salietur al
sinda lent uel fluent. omnes alios pisces et uitet. legumina omnia post bonum cum uitet
sim. et tunc coquatur cum petrosillo. Olera · vtat borraginibus · bletis · spinarum
is orto · feni · petrosillo · ysopo · saluia menta · spargo · maiorana
basilicone omnia alia olera uitet. De fructibus · vitet ultimo quod est ro le omnes
fructus ni quis uti post cerasis dulcibus et uuis pulchris et cariis et post cibum mo
dicum ualde de pruris coctannis coctis vinum solum tamen cum modico calci
bitrofi · vitet omnem cibum pastum in galantia · semper sit confectio vinco cibo
et si gratia temporis uel loci aut post latus addit pia cibaria iuuant cibum liber
liore gusto et maticiis bene cibus et ni acutus in tertia die et cena sit semper modica
Sompno · autem utatur nocturno et ni diurno ni in est quod ni dormiuit in

nocte ⁊ die pᵗ comestionē de mane uel ad cenā ⁊ cū dormiat s̄ costā. De cinā
utat̄ cenā an̄ cibū ī forti q̄ a ludiu excedat tēpamētū. p̄ cibū a
n̄ ū paulatī de ablando. De accidentibȝ aīe. Utat̄ gaudio ⁊ leti
cia ⁊ uitat̄ iram ⁊ solicitudinē ⁊ tristiciā nimiā ⁊ angustias. De euacuatione uilo de re
giē uidēm̄ de medicinalibȝ. Scīē q̄ aliq̄ opand̄ ē ī tēpe p̄ ot̄ ⁊ aliq̄ ī tē
pore ītēpollō. ⁊ ideo ī tēpe ītēpollatis bis ī tēpe autūpnali ⁊ bis ī tēpe u
nali uel aliq̄ ante p̄m pᵗ ne p̄ueniat. utat̄ uomitu an̄ cibū ⁊ p̄ cibū
⁊ alibȝ sic bleta cocta ⁊ pileis salsis. deinde lauat laxatis medicinis conti
nuabiter. qᵃ capᵗ testa oui ⁊ euomat uel ē decoctiē se a ptias ⁊ sem
p̄ham ⁊ oli ⁊ aceti uel ad eplm̄ vmi ⁊ fiat q̄lȝ mle ū bnadc tēp
tāl rēe male ɔ̄suetudinē ⁊ ē thesaurum curationis ⁊ p̄s̄uationis ī hac a
Deinde digerat m̄ p̄ his med. R̄. crete marīe cbli marini. pulmo
le laxatiue. mali. sol. an̄. ǝ m. radicis ūter. lapag̃. g̃umis. apii. fen
pre. ylopi ongnū. calamenti. bipulli. an̄ ǝ i. ms. se tros maiora
mīora. se ūta. se lpagi. xilobal. carpob. spicenar. spice. celtic
sq̄uiti calami arōt an̄. mastic. amcos. sisileos an̄ ʒ. i. thi epi
thi. polipod. an̄ ʒ. ii. aceti al. lb. i. ptis zuc. mell. iv. an̄ lbi. fiat
sirup. bene lb. iii. utat̄ eo mane ⁊ sero longe an̄ cibū. cū digō pḡ
sic R̄. agarici turbith aloe. an̄ ʒ ii. esule ʒ. i. ȝ. an̄ cinamomi seme
lou̅. an̄ ǝ. ii. ɔficiat̄. ē oxi. se salli. ⁊ fiat pillē ⁊ det̄ h̄ tociens una
uice. cum p̄s h̄ ɔ̄dionis ⁊ plus uel mim̄ h̄ ɔ̄sideratō p̄ticlarū. Purgō
bea fōr ī stuphaci. p̄ōut oia q̄ ī hac ū ǝ duplet̄. p̄mu mel ⁊
zuct. ⁊ stupha fiat ī bō uatuo. et exeunti a stupha q̄lȝ uice det
g̃l. ʒ. i. h̄ elect. R̄. liqoricie elect. ducas an̄ ʒ. ii. dyapenes. ɔ̄solidati e.
se lara. centum ī pulu̅ dyanthos ē meo pluris ē meo an̄ ʒ. i. m
ceat̄ ⁊ i. ē tante uirtutis q̄ ē p̄ se careret cū oī alio medicam̄. ⁊ p̄ co
uti ī tēpe p̄ot̄ ⁊ ī ē ītēpollationis de duabȝ ī duabȝ diebȝ uel de tribȝ cū
sero caprino. uel uīo al. uel sīo cicū ⁊ p̄ addē uel mīmē h̄ ɔ̄sideraō pticla
rum. ī mellind̄ ē q̄ uia calidor̄ lāguis pitum p̄ se eat R̄. ɔ̄sumi
antiquū ⁊ mitat̄ ordo. seū. pet. pimpinella. laxatiua nulio sol. ū
uena silipendula ⁊ silibȝ diureticis ⁊ p̄ longū tēpē h̄ acceptōis
de calore ⁊ p̄m̄ langē ⁊ ultimū abiciat ⁊ medi rebuē ⁊ fiat tales
⁊ de licet ī ub ī loco lirco aliq̄ m̄ uetolo ⁊ i ūgat̄ ē balsamo et
utat̄ eis ē uīo decoct̄. ē marine. ī ē ūgat̄ ī renes sic R̄. balsami.

ʒ. i. mirre. coriandri preparati. ro. iii. ciceris. an. ʒ. ii. et addatur olei de camo-
millis modicum et fiat unguentum. inunctis et tali fotu fomentatis renibus cum granis piperis
garioflorum. ciamomi. ciclaminis. spicenardi. an. ʒ. ii. anisi. marati. cimini. polipodii. urtice
salvie. hipericonis. an. ʒ. i. prunellarum. ʒ. i. et s. cere. ʒ. iii. fiat pulvis et ponatur in
sacello de gluta. Urina tepide proiiciatur in tempore impulsionis micturitionis de
cetero in tertio post. In primis igitur fiat clistere ex abrotani malve mor. in
cinerem aceti. saxifrage. milii solis. an. m. i. anisi. marati. cimini. leucisci
an. ʒ. i. olei nucum. ʒ. ii. mellis. ʒ. i. fiat decoctio et coletur et colature addatur butiri
recentis. ʒ. i. et fiat clistere. i. decoctio cum electuario benedicto. ʒ. i. et fiat cum uno decoctione cere ma-
rine. Secundo fiat balneum. et post ponatur hic et tercia quod tertia posita est in litteris. et postea curat
de electuario predicto. et inungatur renes cum oleo. ex oleo de camomilla. oleum lauri
piperis. an. ʒ. ii. olei ro. olei nitri an. ʒ. i. misceantur. quarto fiat talis emplastrum
ex tertio. Recipe iarum. psillii. saxifrage. milii solis. anisi. marati. feniculi.
seminis lini. an. ʒ. ii. conterantur et bulliantur in oleo et fiat emplastrum in uno panno et alium
cum exprimatur et alium ponatur. una post aliam ueniet et alia post aliam dolorum. Et
ista tociens reiterentur donec predictus cesset. ultimo si dolor non cedit vitat mo-
tum. agitationem. vel equitationem. vel incessum male de ambulante et trottante. Clarificatio.

Intelligendum quod morbus occasionalis non est causa doloris renum in paciente qui causa do-
loris non est in duplici. sive morbus complexionalis et morbus compositionis. hoc notandum quod constrictio
potest accidere in oppilacione renum ex hiis que supra non posita sunt. Secundo notandum quod generatur
dimensione in pusillis renum. quia si non sit reuma non generatur dimi-
nucio. Quia non est restrictiva. tercio est quod est oppilacio renum generatur dimi-
nutione limitis lenitatis. et si sit tamen oppilacio generatur diminucione in desiccatione et est quin-
to. Quarto intelligendum quod dolor renum et colice quando est ex parte ueteri
est de ablatione est magis uentosus de facili mouetur. quando tamen est ex parte lo-
ci dolor renum est certus. sed dolor intestinorum est de ablatione est in tercia circuit
a parte dextra et sinistra. Unde aduertendum quoniam si dolor renum frequenter
accidit ex tercio dolor tamen in iunioribus prouenit ex calido quod tamen suppositum est ex hu-
moribus. calidum tamen augmentat illum et pungit et stimulat. unde notandum quia
si dolor renum in senibus sit est communiter propter calculum. quia tamen inter totum erit
morbos et lenes et debiles ideo difficulter curabitur dolor renum in senibus et
facilius in iuuenibus. propter fortitudinem uirtutis sed certe est communiter propter calculum.

Intelligendum quod renes alii Capitulum ix. de apostematibus renum et uesice et partium vicinarum.
iacent ex parte gibbositatis et alii ex parte primi et est magnus

dolor et aliu ex parte contin... et aliu ex parte lumbor et sub ubi carnes ad u
teres renibus et aliu sit apa in uia media inter renes et uesicam et alia a
parte uesice et tunc est dolor uehemens sicut dolor mulieris pari... ut ibi dicitur.

Causa · Dicit Constantinus quod causa est calor et partes in capite constricto et uiscera consilia · cum a
inferior est mors congestio et ei diminutio quando aliud est calida aliud frigida · Signa ·
Signum autem quando apostema in renibus est grauedo et agrauacio in parte illa et febris continua et dolor
uehemens. Sed quando post sit apostema durat quia si iaceat in alio latere sentit
pondus et grauatur et quasi pondus suspensum · Quando apostema est in alia parte et uideat
tu · si quando est in ... tu apostema est in rene dextro tunc ascendit usque ad caput et si in rene
sinistro descendit dolor usque ad uesicam · Et si est in uesica dolorem in pectine
et in pectore et ascendit usque ad renes et mingit urina est difficulter. Et si apostema
est de causa calida febris est fortissima est dolore acuto pungitiuo. Et si causa est fri-
gida sunt remissa et si debeat curari per saniem signum est quia febris est fortior et ca-
lor et punctio est in loco. Et si rumpatur signum est quia tunc est timor et urina apparet sanguinolenta
sanguis consimilis saniosa sanguinolenta et multa · Signum autem consolidationis apostematis est tumor
continuus. Prognosticatio Signum curationis est ... diminuitur et accidentia mitigantur
et est urina multa et ... residentia alba et saniei absque fetore · Quando autem urina
est globosa ... ... alba et urina est ... et febris non alleuiatur nec ac-
cidentia mitigantur tunc est signum mortis et quando egritudo prolongatur et urina est al-
ta et febris non alleuiatur nec accidentia mitigantur tunc est signum mortis · Et quando egri-
tudo prolongatur et urina est alta et ... et color mutatur signum est cancrosi apostema-
tis illarum partium in corporibus ... sunt ualde periculosa quia deest eis
calor et humiditas ad digerendum. ... tales patientes in senibus dure sunt ad cu-
randum. ... apostema erumpit ... aliquando in uia ... et aliquando uadit ... in ...
... et ... et tales ... male · Cura In primis si necesse est ...
... fiat clistere de malua mercuriali ... oleo ... ...
... · Et si habeat fluxum uentris fiat sirupus de ro... ... et ... et
de pane zuccaro · deinde si causa est ... talia ... fiat ... de
... ... fiat de ... ... · deinde fiat
... portulace lactuce ... ...
... al... ... ...
... ... zuccari lb. i fiat sirupus. Deinde ...
... ...
... ʒ i fiat decoctio ... ...

VI

thamarindorum an. ʒ i. et decoq. in aurora. Deinde fiat emplastrum ex malue
bismalue. coriandri recentis mellilagi psillii. citoniorum. ordei mica
ti. medulle cum butiro. oleo bilamii farine ordei et tritici et fiat emplastrum et
si dolor est vehemens addantur semen iusquiami al. et cortices mandragore. Et
cum veniunt ad statum fiat emplastrum de caricis cum aqua mellita vel fiat emplastrum
de radice lilii et fenugreci et semine lini et oleo bilamino. Et in declinatione
addantur amium spica nardi et eorum absorbeantur fiat linctum cum latte quod
absterget et mundificant. In dieta fac ventum capitum. Cibus sit ordeatum avenat.
amidum spinargia atriplices lac amigdalarum brodium pure pulle in calu
tuo. Et in illud quod aqua per se mixtum noctis in apa... ventum et uchiae et
vinum ... in declinatione et carnes ... nocet et tunc laxativa fortis. Deinde
... aqua ordei et ventum capitum et talium mixta aqua cum modi
ca quantitate mellis et offert et potare ut minus potant. ... non competunt
in declinatione. Cum vero est dolor intollerabilis omnis ordo ... et postea i
aqua in qua est malva. bismalva. coriandrum. iusquiami. et repleatur locus cum ... iusquiami
et ordei et modico opio. Si vero cum esset ... mixta quod dicunt
quoniam eius ... et vini cum al. ... et sentit magis ... et pond
... magnus dolore et sentit stuporem quendam et ... maxime. Et in
isto casu intuitus fortis ... et ... aliquando non sint di
... in unguentum ... cum oleo nardino costino camomillino et repleatur cum
... et rad. lilii et fenugreci et semine lini. Deinde emplastretur cum amoniaco bdel
lio et sapono fiat ... de ab ... mixta et radice lilii et ... lig... mad
... et mell. et lerco caprino et ungatur cum polipodio leniter et
(lenis) epithimo et caprino. Clisteria fiant cum ad ... vite cum ... cum fortis ... tis
... quodcumque ... omnes res laboriosa et angustiosa. Et si non
est ... aliquando durius ... in prima ... Et ungere cum ... et
... et fomentet locus cum mellilito camomilla anthos et floribus ... ta
... **Clarificatio** In illud quod ... aquositas ... vel
... apostema ... et aquositas cito ... Et nondum
... apostema in renibus et iacet ... dorsum ... de dolore ... vene
... in latu suo ... in lateri in parte lana ... me
... iacet ... dorsum. Et ... apostema in latere ... i ... s ...
lesa aliquando ... cum aliquo ... apostema ... apostema lateris
... pro dolori in latere ... in ... generat

ſuꝑiora ⁊ inferiora. Tercio no. q latis vel ronales q in oi aſꝑitate renum ſu in ca-
ſu tm̄ colore vrī e ad locū dolorosū trahat calor ⁊ ſpūs ⁊ hm̄. ca-
uſa q hnt virtutem regē q delegunt ad illa loca n̄ ꝯpla at ad inciſ-
diat ſic ſtimulūtū. Quarto ꝯſiderand q ſe ſc aſꝑa renum ſu ſtinc
calidū ſu frig̃m ip in nobilib ⁊ ſenſibilib ⁊ inc purificatiq q d̄ purifi-
ad cor ꝑtīgē n̄ p̃ ip̄ ꝯtrarie ſpūs veṅe. v. no. q mollificā
dūt ſupfiaj ⁊ ꝑca alia ut dcm̄ ē. vltio no. qm̄ lz mel. dele ⁊ ol n̄
ꝯpetat aſꝑitate renum ⁊ veſice nō q̃m mel ē i ꝑua quātitate ⁊ aq̄ mel
ca ſc ꝯſer ē ꝯheat mundificatiue. Cam. x. de ulcerib renum ⁊ veſice.

Ulcera fiūt i renib ⁊ veſica ⁊ locis medus. ca. Iſta a ꝑueniūt
illa ab exitoribz. ut e plaga caſa ⁊ ꝑcuſſio corꝑis. mm ⁊ inc
acute ⁊ ruptiōs ꝯtinui ⁊ talia. Si abit ut ē ip aꝑa male curati. aut
male mōdificatū. at hūor ꝑcac̃ mūna ſu quātitate. at ſu mala q̄l
ut ē incitatiūs ⁊ ad ſcencia ꝯſepaūt. at acrim inc. at lap ē diſſol
uit. at calces q̄ ueit a plone ⁊ ꝯſer ⁊ multa ꝯſilia. Signa Si a ul'
fiūt i renib ut ē dolor id ⁊ i coxis ⁊ calces ē tantum ꝯmixta ē vrī.
⁊ ꝯtrēta ſe rubea ⁊ vrī ex. ſu difficil. Et ſi ē i veſica dolor ē i
⁊ ꝯtrēta ſe ⁊ calces ſcat reſidentia ⁊ ē q̄ ſepata ab vrī ⁊ ꝯtrēta ſe a ꝑ
pte ⁊ calces ſcat reſidentia ⁊ ē q̄ ſepata ab vrī. ſaies a q̄ ꝑucit a ꝑtibz ſuꝑiorib deſcendit ꝑ
vrī exit ē difficil ⁊c. ſaies a q̄ ꝑueit a ꝑtib ſuꝑiorib deſcendit ꝑ
letōr illaꝛ ꝑtiū. Pnoſticatio vlcera renum cita curāt q ē inb. ma
ḡ carnoſū q̃m ulcera maꝛ ut renes ⁊ veſicam ⁊ ē q̃m ulcera ue. q
ſe mb mag inoſa ⁊ ꝑū carnola. vlcera renum ⁊ veſice diurna
ſunt ī ſepaturā. q ſiſtlatam ut i tatis ern̄ quams pruſſoibz
deluitam. Curatio In ꝑmis fiat curatio ſi ulcera fiūt ꝯſerat ⁊ ſc le
mtis. deīn fiat ueit ⁊ cū cibū ⁊ p. q̃m mirabil ꝑficit i aſꝑitatib
renum ⁊ veſice ⁊ ſi ꝑticula ꝯſat fiat ſcl̄m de bali ⁊ de ſophena de
ue pgēt in ꝑcaiz h ꝯgeſtā hūoꝛs. deīn mōdificet loc. illa a q
mōdificant ſc aq̄ ordi ꝯ dmel. ſumatū decoc. ꝑ ſcop. ꝑſilu. ꝑm
capillo. ve. ⁊c. ſic a n̄ ꝯpetat q lacteum hīt. lac ⁊ ſumē in
diſcat. Et ſi timeamꝰ corruꝑcō lactis a ſtomi mod ſc de ſale
melle ⁊ ſuat ab ulc q ē et ſole. Sit q̄ lat loco cibi pot ⁊ inc
ꝑq lat ē ſupe n̄ ſuat ad ad do lac ꝯtriuit ſto. ⁊ ꝯtra ſic ꝑ
deīn deit ꝯſolidatiua ut ē bol. ſan. d. ꝑma ſpodiū ⁊c. ⁊ talia.
Zlu a oīa iſta mitiget dolor ē narcotica. ut ē iam opium.

mandragora. psilii. psillium. sandali. ro. camo(mille) et alia. deinde faciant
prandium quod habet lenitatem ovi de dorso. ut in medio. de brodio. in medio de psilii
sal. de malve. de solucis. de portul. de citrulo ut cucurbita. in medio per
grum aur. pinea. in medio in lenibus. lactuca. ordi. prandia et ligna
mandate. ordi. in medio in mallagis. psilli. amigdal. dulc. an. 1. 1. boli
armenia. sandal. d. spodii. ro. unce an. 3 11. conficiantur cum ydromell et fi
at tenta et tum uti volumus dissolvimus cum lacte et exhibeant. Si fu
it ulceratio in vesica dissolvere vinum cum lacte et iniciat per siringam vi
cum omnia salsa et omnia acuta et acetosa et omnia que sunt vehementis dul
cedinis et omnia que sunt nimis dura et vitat ordeaceo et aqua ordei et gallinis
et pedibus et carnibus porcinis et ovis sorbilibus et piscibus squamosis de
aquis mundis et vitet pinea. set non utatur talibus ut dictum est. Et si tali
bus addere volumus gallas addant pedis terias ploppi. quamnat radix lilii
apii et lilium. in medio ut utatur mundificativis. in medio ablutivis et medio consolidativis
et in medio consolidativis. Clarificatio [illegible] et illud quod iacet ubi in ulceribus renum et
vesice et pectoris et aliorum membrorum interiorum quod habet epulce [illegible] valde necessarium
ulceribus quoniam abstergit sanguinem et sordes reconciliat et curat et mittit
[illegible] butirolo quibus omnibus ulceribus indiget lenitatem declamativum est. v. de igreso
[illegible] medio de ulceribus pectoris et [illegible] et in ethica et in [illegible]. oi
[illegible] in medio ulcera renum et vesice. Et illud quod pri
[illegible] de [illegible] non ulcerant cum non sit in [illegible] aqua declamat [illegible] de
[illegible] membris et [illegible] quod modicum moratur. quod ulcerant [illegible] hu
[illegible] acutos [illegible] valde fluentes [illegible] vel
[illegible] ulcerant cum molestia et [illegible] sequitur et ex alio est putridum et
corruptum et ad [illegible] acutas pungitivas. [illegible] quod [illegible]
[illegible] renum quod [illegible] est curabilis et ex aliis [illegible] ulceribus con
[illegible] quod non potuit curari. Quod ad [illegible] quod [illegible] renum non [illegible].
[illegible] vesice quod renes sunt carnosi et caliores et [illegible] et ideo [illegible]
sunt magis curari et [illegible] depurant et ideo non [illegible] non [illegible] illa
que pervenit a vesica cum sit membrum [illegible] causa. Capitulum xi de minctu

Sanguis

Sanguis a pueris in urina pervenit aut ex essentia alia a renibus
alia a vesica alia a venis meatus alia est putrid. alia est impur. alia cu
[illegible] alia non. alia est [illegible] tota carnis cruda [illegible] que pervenit. alia ab excrioni
bus. alia ab [illegible] sicut casus percussio. coitus [illegible] et exercicium nimium [illegible]

nimium per laborem replecio nimia cibi et potus dimissio aliarum fluxuum solitarum
ut fluxus emorroidarum et menstruorum et similia uel ex membris mutilacio. Et si sit albus
si sit ex nimia replecione aut ex humorum acuitate aut ex nimio descendit
aut ulceratione aut apostemate aut prouenit ex debilitate renum et uesice aut ex ulcera et in descen-
dendo per singula. Et est intelligendum quod aliquando prouenit per uenam cilis et mundi-
ficacionis et aliquando ex uilmentibus. Signa Si prouenit ab epate est cum dolo-
re et sic antemembris est dolor renum et sanguis est purus. Si uero prouenit ad pun-
ctum est ab epate uel ad renum uel et a uesica deliquescit ex dolor preter · et hic e a ue.
conuolucionem et si sanguis est lotis carnis prouenit ex debilitate epatis et
renum et sanguis quanto plus prouenit a partibus remotis tanto plus est mixtus cum
aliis et quanto plus prouenit a partibus propinquis tanto minus est sanguis mixtus cum
aliis. Et quando sanguis est mixtus cum latice signat ulceram aut rupturam apostematis. Cum
prouenit initium et subito signat rupturam uene et quando uero permutatum signat
conuolucionem aut ulceracionem aut modicam a partibus quando prouenit ex replecione di-
uersitate ex hebitudine corporis et si uero ex uirtute mundificatiua debilitatur ex alte-
racione et pena quam prohibitus aliter circa hec uoce prodicta sunt. Prono-
sticacio Omnis fluxus sanguinis rubei et mundi si sit multus est malus flux-
sus de uesica tardi curatur quam ab aliis partibus sanguis apparens in urina lon-
go tempore personam est quod urina fraudulenta in corpore signat. Cura. In primis
fiat flobotomia de epatica et potatione si causa est recens. Deinde adiuuandum quod
non dimittat potum dominus uel uie priales sit mundificans et sanguis coagulatus
sit expulsus decoctio radix petroselini apii et ysopi et terat in lacte
et colet et colatum leuat aut cor lat aut decoctio capill. uene et eciam
est modicum mitte et multa consilia. Deinde utatur istis medicinis. ℞.
seminis mundi et seminis al. drag. ij. ℞. trag. mund. mastic. cum ciminum abo.
lie ana ʒ ij. cupulas glandium spodii. karab. sanguinis draconis mumie.
sanguinis d. boli armenii. acacie terre sigillate mellorum leuat cum andl.
ipatum ana ʒ. iij. lapidis nat. sanguinis ana ʒ j. confiantur cum succo plantaginis
et fiant trocisci et cum uti uoluerit dissoluatur unum cum lacte et exibeatur. Ipsa
ac per syringam et ex istis potest fieri empl. et quod post se prociant facere acqui-
at quasi umi. l. melea mirre circa procedanum. Clarificacio. Instillada
que primus in corpus quod uene non generat stiptice consumpta imadum per quod tollat uni-
d renibus ad uesicam cum ut in spatio sit aquosus per fluxu sanguinis includere
ad unam et in sanguinis proueniente ab illis unus quod si sit in uene tanto mag.

qm̄ p[ro]p[ter] e[st] q[uia] san[guis] q[ui] ue[n]it a uena kili c[um] aq[uosi]tate n[on] sufficeret ad nu
triend[um] mat[er]ias. Sc[dm] no[tandu]m q[uod] san[guis] q[ui] ue[n]it ab epate c[um] sit dol[or] a[u]t[em] e[st] modi
co dolore q[uia] epar n[on] sentit de se l[icet] se[n]tiat ra[ti]one p[er]mixti. T[er]cio ad[uerten]d[um]
q[uod] san[guis] et sanies q[ui] p[ro]ueniu[n]t a uesica n[on] s[un]t mixta s[ed] sep[ar]ata et licet ip[s]e
san[guis] ge[n]e[ra]t[ur] et ei[us] c[on]t[i]nua[n]tia. San[guis] a[u]t[em] ren[um] et ep[at]is e[st] mag[is] c[on]t[in]ua[tu]s. Q[uar]to
q[uia] p[ro]uenit de ip[s]o uic[io] lo[n]gitudi[n]e. Q[ui]nto no[tandu]m q[uod] uicia ue[n]tr[is] c[on]t[in]ui
ta[n]t ip[s]a ur[in]a c[on]sumit. Et ip[s]a huiu[s]modi c[on]t[in]ua ... c[on]solidac[i]o[n]e
ulc[er]is i[n] p[ro]d[ucti]o[n]e renes a[u]t[em] s[un]t caliores et h[ab]ent plus de h[umor]e ... ad
ulti[m]a[m] c[on]solidac[i]o[n]e. Ultio no[tandu]m q[uod] ... q[uia] sanies l[icet] sit calior ...
... ra[tio] sanies ... i[n] aq[ua] ... ip[s]u[m] ... e[st] ...
sol[ut]e et maiore[m] ad ulc[er]ac[i]o[n]e[m] et ...[ac]ione et ip[s]u[m] h[oc] e[st] malu[m] sig[num]. Ip[s]a
... e[st] c[um] ... calide ... e[st] mag[is] ... et n[on] e[st] i[n] ...
...p[?] e[st] mollis ue[n]it. **Ca[pitulu]m xii. De lapide i[n] renib[us] et uesica.**
[L]ithia[sis] i[n] n[ost]ro addito ... q[uo]d lap[is] ge[n]erat[ur] al[iqu]a[n]do i[n] ue[si]ca
al[iqu]a[n]do i[n] renib[us] et i[n] multis aliis c[on]cauitatib[us]. **Ca[usa].** Cau[sa] q[ui]dem ... i[m]medi
... q[ui]d[em] remote ... i[m]medi[a]te ... i[n] ... ea ...
... g[ro]ss[us] ... ca[usa] e[st] calor excede[n]s ... ca[usa] e[st] ...
... ad h[oc] ...
... calor e[st] fortis ... digere[re] et c[on]sumere ...
... et ... resolu[i]t q[ui]d e[st] ... et remanet
residuu[m] g[ro]ssu[m] et i[n]durat[ur] et lapidificat[ur]. Cau[sa] a[u]t[em] remote ...
... Extrinsec[e] ... e[st] ... cib[us] q[ui] ge[n]erat g[ro]ssu[m] ...
... panis azimus et ... uinu[m] nouu[m] et uinu[m] g[ro]ssu[m] et aq[ua] t[ur]bida
et ... antiq[ua] ... et alia legu[m]ina ... i[n]de ...
carnes ... et ... ... alia. Cau[sa] a[u]t[em] i[n]
i[n]t[r]i[n]sec[e] ... et humor[um] ... et repl[eti]a et debilitas u[ir]tutis expulsiue.
Q[ua]n[do] a[u]t[em] ... lap[is] e[st] ... **Sig[na].** ... lapis ... e[st] ... urina
t[ur]bida ... e[st] arena ... et ... e[st] dolor ... renu[m]
... lap[is] ... ge[n]erat[ur] ... lap[is] e[st] ... Si ue[n]iat are
ne ... e[st] ... ur[in]a lapis ... Alt[er]u[m] ...
... arena ... et ur[in]a ... lap[is] ...
durior e[st] q[ua]m alios lap[ides]. Diff[er]e[n]tia lapis uesice a lap[ide] renu[m]. Q[uonia]m lap[is]
ue[sice] ... ad maiore[m] ... et e[st] ... et maior. Lap[is] a[u]t[em] renu[m]
mollior e[st] et ... ad ... et e[st] minor. Sig[num] a[u]t[em] distinctiu[m] q[uia]

lapidis· sed in vesica est dolor pectinis et pectenecto et cum appetitus mingendi et
mingunt cum difficultate et cum mingunt appetunt assellare et ex nimis
et si fuerit in virga pectinis pruritus in radice virge et erigitur virga et eriguntur
etiam contine radice virge. Sed illud tamen quod dolor in pectore ... Alii plus
punct alii minus et quando lapis in vesica est plus et sepe in mina virge et est peior quam in re-
nibus et in ductibus eorum in collo vesice. Quando autem dolor est in renibus tunc est dolor vehe-
mentior in spina dorsi et anchis et vix sedet quod contine pungit et delectat.
Alii ad inferiora. Et est in illud quod lapis renum transitum gravat in pinguibus
et senibus propter debilitatem virtutis expulsive ad distantiam remotam in ma-
cilentis autem prius et iuvenibus frequentius accidit in vesica quia ibi expulsiva
expellit longius. Prognosticatio lapis renum et vesice est morbus hereditarius
et hoc quod dicit Avicenna. Cura Inprimis utatur dieta contraria causa generanti. Vi-
tet gravis dieta et cibis et farinalibus et frigidis et humidis quantum et qualitate et ordine
in omnibus· VI· rebus non naturalibus. Deinde utatur suppositoriis. Deinde cli-
steribus pinguibus et lenitivis. Deinde utatur vomitu quia mirabiliter confert et si non di-
gerit accipiat laxativum. Fiat debile et lenitivum. Item accipiat que
mundificat ad lapidem. Ad dolorem mitigandum. Deinde talia faciat (?)
tet in aqua calida. Aut in eis male portatione et calidicate et delectabant per quod
loca de elixa. Deinde balneetur vel ad zonam et in balneo sit malva
bismalva· parietaria contra matricaria et bulli(?) marrubium· camomilla mellilo-
thos et exeunti a balneo est plus est remigio(?)· et oleum olei et oleo ...
mino. Deinde detur secundum cyrurgicas cetera. Deinde ventosas ad anchas.
Aliud lapis est in collo vesice et vix post mingere et elevet anchis et fortius
... et fiat virga fortius et frustra(?) ut cadat lapis ad concavitatem
vesice ut possit urinare. Deinde ad frangendum lapidem utatur et in urina
harenule colentur urinam et deficientem harenulas et si sint molles ...
qui ... magis sunt plurimum habere de frangere. Si autem sint solide dure aliquo
modo est. Ista autem que exsiccant et calefaciunt et comminuunt frangunt. Lapis id est lapis iu-
daicus· lapis spongie cinis scorpionis· cinis leporis combusti· cinis te-
starum ovorum a quibus exierunt pulli cinis amelle que vocatur cauda ...
... aqua nymphae distillata aqua ... Illa et que valent quod venit
nota mihi. Sed ista cura est summe difficilis nullo dans hanc pro malo sicut ...
periculum et diligentem plicam. Cura lapis est excitans quedam pro humana que
dam dolor mitigantia et quedam vero contraria doloris mitigantia est ...

VI

vi. et magnus dolor in parte et locis vicinis ex ista fiat. utatur balneo et lat. in mal
ue bismal. se altee. se lini [illegible] marum et capreolis ana. ciminum. ana
℥ .i. et ponatur inter partem et cooperiatur locus et extrahatur et cadat aqua super partem ex
alto et per circuitum ab alto [illegible] utatur epithimata ut ad ʒ .i. cum bdelio
ana. et fiat [illegible] inciant [illegible] lino mell. Item fiat tale emplastrum et ponatur
super partem. Rx. malue. bismal. se altee. se lini. cariarum. butiri
re. ana ʒ .i. et fiat emplastrum et istud est quod vocatur mitigativum seu viridi
[illegible]. Et si non mitigetur dolor ex istis procedere non est se raphani
et aplicas et aplicas a mediano cortice sambuci a inter
[illegible] omnibus cum modis predictis fiat clistere cum mol. malua et
mercuriali et [illegible] oleo mol. et ierap. et de [illegible] sunt
[illegible] in ductum. Si autem nolumus preservare utatur
tali dieta. non utatur aliquibus carnibus [illegible] non volatilium
nec piscium de illis que aquis et lacubus nutriuntur. utatur bdelio [illegible]
cum oleo cardamomo. utatur vino al. [illegible] cum aqua decoctionis [illegible]
raphani et folia eius et aqua eius distillata preservat a lapide [illegible]
[illegible] preservat [illegible] preservat. Jaceat [illegible] dorsum [illegible]
[illegible] ista prima vocatur cauda [illegible] saltem
elixata sunt assa. sunt delicata et pisca plumata sunt cocta sunt in pa-
sta. Si fuerit antiquus utatur. [illegible] ordeo. saxifragia
mellio. sol. betonica et pica in estate [illegible]
[illegible] preservat et [illegible] sulphurea valent et si
non sit parata bulliat sulphur in aqua et [illegible] parte
applicetur. Capitulum va lapidis. [illegible] lap [illegible]
tis plumbosito [illegible] longo regimine et [illegible] dieta [illegible]
[illegible] extenuativum et [illegible] fiat [illegible]
[illegible] capitibus et aliis ʒ .ii. [illegible]
[illegible] ʒ .ii. [illegible]
[illegible] cauda [illegible] ovorum aqua [illegible] pulli [illegible] ʒ .iii.
lapis [illegible] lapidis in [illegible] lapis [illegible]
[illegible] carui. se altee. [illegible] se [illegible] sol. [illegible]
[illegible] capilli [illegible] q. l. et fiat [illegible] utatur eo
ad quantitatem duarum avellanarum mane et sero cum aqua decoctionis ciceris
[illegible] marum. Item iungatur pecten cum oleo scorpionum. olim [illegible]

p hunc modum. Rx. dialtee. gariofili. ciperi. costi. indie. capparis aut radicis
amigdalarum amararum lib. i. conquassentur parum fortiter et bulliant in predicto oleo tam diu
ad aquam consumptionem et coletur et in colatura ponatur. Rx. leporem et ponatur in olla cum
coperta et fortiter lutata et ponatur in furno usque comburatur primus et detur per
unam noctem et de terra inungatur pecten cotidie bis vel ter. vel lana abluta
intingatur in predicto oleo et tepida contra pectinem applicetur. Sed si non potest urinare
at quia lapis est magnus et oppilat meatum. Ergo quia prius in regimine curatorum ut
te localia remedia scripta. Dicunt autem quod scilicet quod capud laterum concu
ciatur uehementer et bene erigatur et comprimatur et tunc lapis descendet a foramine et mingere
poterit et est remedium temporale vel etiam in posteriore digitus in ano et cum digito com
primatur vel sic quod accipiatur siringa et intrantur per foramen virge et il
la lapis interius impellatur. Vel quod accipiatur. ℥ i. predicti conditi et dissoluitur cum suc
co raphani et lacte et quod coletur et colatura iniciatur per siringam in uirgam. Sed
utatur isto electuario. Rx. electuarii ducis. Diacitonicon ana ℥ iii. diaprunis lib. i.
misceantur. uolatilia assa et etiam fluuiales assi et cibaria bona
et in hiis equum uomit. per cibum misceatur confectionis. Vitet repletionem magnam cibi et potus
utatur exercitio tempore ante cibum. Vitet omnia cibaria grossa. sicut carnes
porcinas recentes et carnes bouinas et caseum durum et oua indurata et caul
les et legumina. Post quod bonum exercitum et uitet pisces non habentes squamas vel
bos. Item post. Ligusto origano calamento serpillo raphano captiue
gris et malus non accipiat misceatur lapidum frangentia. Sed utatur uomitu ante
cibum et post et per interualla quia totum operationem faciant uehementer. Curam
autem lapidis faciant manu cyrurgica. quia est de pertinentibus ad cirurgiam. Clari
ficatio. Intelligendum quod ex in costa sed non precise cocta generatur lapis et ideo
et uiscosa. Si in colo non costa non potest coagulari ipsa humiditas. Et
si esset liquida non posset condensari. Et magis plurimum et quod scilicet uisco
sa est quia calor non agit in ipsam. Cum decoquendum et in remouendo subtilis et
liquidum remanet in durum et inde petrificatur et coquitur. Sed non digerit ipsum in de
dicta materia. Secundo nota quod lapis ex latere post cum igneitate remota
sed raro. Et intellige hic nota quod in mulieribus raro generatur lapis quia latitudine
et uiciniori latitudine et maior breuitate etcetera. Secundo intelligendum quod ad generationem
lapidis sunt tria necessaria ut dictum est calor fortis in duas exalationes et partim
subtilium consumptionem et in post partis residuum indurescit et petrificatur quantitate sicut
ut congelando non potest. Hic tractat in corpore humano quia uita manente non

tutas humidare n p̄r. u' lap dissolu̅tur a calo. sz magis p̄e adu
nt. q a lib n fuit ꝯdelatu̅ z calidu̅ p motu a ꝯiunctura ad ce
ntru̅ lic pz itegra ten latē ē ꝯoitu̅ i fuo. calidu̅ g̅ ē ca gn̅onis la
p. i corpe huo n a tru̅. Sa ca gn̅onis lap ē m̅ uiscosa. alr
n ꝯglutiaret n' idaret. Teru̅ q adiuuat ad h ē strictura loca ex
ptas le q lap. A mlia sola n pot gn̅ari. lz ꝯtiu̅ sit tenu̅ i luna
t ē om l' desola l' raro t io q x n p gn̅ari ē q n hz uiscoitate lic
sta ē n. pluera l' roe sicci̅tis mag q coaduuabit. Et lz lap gn̅e
ex alb mlias h n fac q mlie. sz q idigesti t q ide sta crudu̅
gn̅at. Ex oi n. calo si sangu̅co si colico si mlico si n bn di
gat i sto t i ꝯ gn̅at huor crud ꝑtinas stati t cal m̅ ē apta
ad lapis gn̅ac. Et uz h ē aditend. qm lz i sto p̄ls ē mlta
m̅ slica t caloz fortis n' d' uicat te rari. t io raro. q uiay ita
lbz p' lap gn̅ari. Et no q lap i senibz n gn̅at lic i pinsq̄m
lz pl' humidet i m̅ slica. caloz tn̅ defic. pin a' hnt mltu̅ de caloze
roe etatis t mltu̅ de flc roe mali regis. t io freq̄nti lap gn̅at
i eis. Sz i ue freq̄nt q loc ē strc t ide m̅ ꝯgat t i lap gn̅at.
Cu a' ueniat ad etate pubertatis dilatant̄ meat t stcuia expelli
t q i aliis etatibz ꝯsequentibz mag̅ i renibz gn̅at. Ca. xiii. de

D(e) alectica passio ē i mediata. passiōibz uesice t iap ad dyabe̅
ꝯ̅uie cessiuo. i intelligend q i dyabe passio ē sicut itera t m̅
m̅ potat t lic accipit i urina. t ē sic de appetitu i cibo u mlt
cib accipit t idigest ꝯitat lic pz i canino appetitu. ca. a' h
passiōis ē ut p̄m̅ nimia calitas renu̅ attrahēs aq̄ut ab ext et
ꝯp a cas t ē ꝯtia lingo t ꝯtia t i pot i saciabilr ꝯfortat g ut
attractiua renu̅ t debilit ꝯtentiua t i cito exit lic u. potat i urige
pue̅t. alia ex nimia sicc̄te renu̅ t toci corpis t ē ita qm lz ca lit
ꝯtra tn̅ ala n ꝑuat sita t ala ē su sita. tru̅ g p alacrus t morti
huis n ꝑtinit ꝯtinue urina t lic ꝯup̄ attrattiua ē ē ex calit.
ꝯup̄ ꝯtentiua ē ē ex sicc̄te. Signa. h passiōis s̄t manifesta. qm̄ i
uu urige i mag q̄ti te t freq̄nt. Sig̅ a' cac ē. qm̄ q̄n ē ex calo
re sentit calitas i renibz. doloz t puctu t a' sig calitis Si a' tn̅
ex sic i ca te sentit sicitas i renibz t i ꝯtrimta lbz t ledi a fris et
iuuat a calis. t c. ꝑnosticacō Si a' i ta passiō ꝯtinuerint t n re

mediat fiunt maxime cor terra et debilitant et duc in predictam. Cura. Ergo
prius puer ut plurimum est calore ideo post curam ei preteritam. In primis fiat
clistere lenitivum. deinde provocetur vomitus. deinde fiat flebotomia. deinde purgetur cum
manna et caliga. deinde potet aquam frigidam mixtam et peri euouat cum de
deinde utatur prima potione. ut. coriandri specierum cordialium kakabre. corallii sandalorum
sandali. mirabolanorum. ana ʒ. ii. camphore ʒ. i. fiat trocisci et in malagie
predicta et dissolvet vinum est lacte ovino aceto solo vinum butirum fiat emplastrum
deinde confortet renes sic ex. cupularum glandium. psidie balaustie a
cacie. ro. boli armenie. pro pugillo ana ʒ. i. lapidum ʒ. ii. insulari est sic.
initio et fiat emplastrum et utatur ordeato avenato amido pinis ato
unde pistulatis. cum melo. et utatur vino grosso et mixta aqua. virga ma
divina. Si vero cum fiunt frigida et fiunt est ita tunc causa est valde difficilis. vacat ma
odorifero et teneat caliditatem et ponat ubi tale sicut renes sunt leviter fricando. Et
li multum est prius purgetur et semper et provocetur vomitus est replexio et utatur sir.
initio et fiat emplastrum de laudano mastice et thure tunc cum pillis et am
lo albo et tertia mixta et fiat bal. de post eiusdem et teneat cor. de rubefaciat
Et si cum fiunt tunc et cum lini fiat potio de castoreo intra. pure. et
pulvis glandium et decoquit in ipsis. initio et fiat mane et sero. ut
intelli ovorum et gallia purgetur et utatur aliis et tunc. Clarificatio
In utilitas quod in dyale. pulsu et potius est causa est ca. est error in acti
quoniam ultima requiem sit tertia et qui quantitas est minima. ideo sicut vero
contentia. quia sic et sicut in eucrasia et in cor debilitat et solvit et l3. quod de
fiat contentia vero fortificat activa propter minimam renum caliditatem
sic activa propter defectum contentive. quia pura est error in activa. et vero
quoniam in lyenteria exeunt cibus eiusdem in digestus et in dyabetica exeat vinum cito
et indigestum non tamen ex eiusdem causis fiunt. quoniam in lyenteria sit propter debilitatem digestive
tiuam et contentiuam. sed in dyabetica est ut plurimum propter nimium calorem
confortantem attractiuam et ideo est cum forti siti et est est tunc. quia quod dya
betica prius ex causis calidis procedit. sed vinum aperit mixtum tenuis et ad
terio non. quando sed cum dyabetica potimus fit ca. tunc vinum non est terrena et sed aque
fluctuosum tamen est plurima. quando in modica mora vero vel in equare propter violentiam
attractionis quod non de humoribus permulta potius quod in istam colorem attractiva
tiet. et non quod in dyabetica pulsus est vehementis letis propter siccitatem. declinatur
sed non est tumor propter fantasticam repletionem quod fit a calore. vero. adintendum

non

g. m[odi]c[um]. q[uia] harenule rubee et solide e[st] apparent i[n] u[ri]n[a] et e[st] dol[or] et grauedi[n]e
reni[um] lapide[m] generatu[m] sig[nifica]t et si d[i]ligent[er] et dolor reni[um] remanent
lapide[m] confirmatu[m] sig[nifica]t. Et si m[u]l[t]a ... apparent c[um] alleviac[i]o[n]e dolo
ris ... et mundificaco[n]e sig[nifica]t. Si a[utem] a p[ri]n[cipi]o cu[m] dolore apparent cor[pu]s
mundificac[i]o[n]is sig[nifica]t ... ue[r]o e[st] harenule albe apparet et i[n] ... sunt
ut plurimu[m] ... p[er]acta. Ultimo no[tan]d[um] q[uod] id[ra]ya[n]c[i]a ... dicta g[ra]
sa ut ... moue[n]t et n[on] ... at[tra]hat. S[ed] mediocr[iter] ... ue[ro] cau
[S]trangiria e[st] ... lec[tion]e i[n]dige[n]s.
guttatim urine emissio. I[n]telligend[um] q[uod] ... at nig[ri] i[n] uolu[n]tarie
retinet[ur] i[n] uolu[n]tarie. Similit[er] a[utem] de i[n]uolu[n]taria retentio[n]e agetur in
... Si a[utem] emittat[ur] i[n]uolu[n]tarie h[oc] e[st] duob[us] modis. q[uia] emittitur i[n] uni
a q[ua]ntit[at]e et ... e[st] d[i]a[bete]s ... de q[ua] dictu[m] e[st]. et si emittat[ur] in
uolu[n]tarie. S[ed] paulatim et guttatim tu[n]c e[st] strangiria. Un[de] q[uod] dictu[m] e[st] strangi
a e[st] guttatim urine emissio p[re]t[er] uolu[n]tate[m]. ... a[utem] e[st] extri[n]seca
a[ut] i[n]tri[n]seca. Si extri[n]seca t[un]c e[st] a receptio[n]e re[rum] ... caliday et diure
ticay ... i[n] ... q[uan]tit[at]e ... et ... duas et
... Si a[utem] ...
... p[ro]uenire ... alias ...
... ...
... p[ro]t[er] reduci ad duas et ad unam calid[ita]te[m] pu[n]gente[m] et mordi
cante[m] et ad unam ... p[ro] aliena[tio]n[e] et mortificati[on]e. Q[uan]do u[er]o a[utem]
... e[st] ex ca[us]is calidis t[un]c e[st] cu[m] ardura et pu[n]ctura et calore et dolore
... et mordicatio[n]e. Et si ... dolor modic[us] et ... q[uod]
... no[n] ... a ... sig[nifi]c[a]t ... a reb[us] ... no
... ... plurim[um] dic[it] q[uod] ista ... genuit ...
... ... nobiles cu[m] ... q[ui] n[on] p[ro]
... ho[min]es ... Et plurim[um] h[abe]t ...
q[uo]d ... augm[en]ta[n]te ... et ... augmentat[ur] ...
... ... i[n]cipit ... no[n] ...
... ...
... ...
... ... et ...
... ...
... ...

inmallagīe pelliū tertio · ⁊ ebulliant ꝑ modū epli l' ꝓvis elec
te acetoso aq̄ butirū fiat ēcatū · Si aūt ca ē frā deinde aliā tra
⁊ vinū odoriferū ⁊ fiat epilin de mastic · the storace calami ab
ciamo · gariof · galanga · nuce cypilli · cinnamo aro ⁊ ruta ab
sinthio · origano calamento ⁊ ē hec eadē cātō ē dyaca · Intelligendū q̄ q̄
cū ca · dicit applicari ītē ⁊ ēē stipticā arom frā i mlta quant ⁊
de stipticas ca · i pura · Et si ca ē frā fiat cum · In ca q̄ frā detr tyri
dyaolibanū metridatū · aurea alex · dyab · dyag · dyamite · dyacastoreon · dyagalanga
Clarificatio · Intelligendū uirtutē retentiuā · ō · vi · de morbo q̄ dr q̄ expelli
frt/ a corde retinet ipsa ca at ipsi dignior nc · at m b' q̄ virtutis · v · q̄ · In
lienteria uero guttati expellit ꝑ ꝑ uolūte at q̄ m ē multa at
mimis ca · at frā · Calidū n · pug ⁊ frīn mortificat · Et si ne
mb' at q̄ latū laxū mg apertū lig' virtutis at q̄ expulsiua ē ꝯ
tis ⁊ retentiua debilis ⁊ no ꝯt · dī q̄ lienteria cuē ip aīam vice
ipa debilitate retentiue · Notandū q̄ uc̄t septentrional · Si fortis agit
cor ⁊ ꝑfundit se sting' uentre ⁊ uia · Si aūt debilis ⁊ mediocris ab
virtutes ꝯfortat · Si delectando uetre ē sting' · Si uiā laxat aūt
tiaz eius ꝯfortando · Cam̄ xv · de illis q̄ igūgiūt de nocte lectos ⁊ mingunt
Intelligendū q̄ aliqui mingunt dormiendo · ymaginant ēē i cloaca ⁊
i locū v' ꝯsuet' mīge ⁊ ēē ꝑꝑt' illā ymaginatiā virtutis expl
sie ⁊ i mīg' i lecto ītendēs ēē alibi · Cura · Re · olla impl'uat
lent' · deīn extigāt i aceto · deīn deliccēt · deīn accēt gladi ⁊
extigāt i aq̄ ro · deīn accēt nasturtiū ⁊ extīgt i luto aq̄ ste lla
q̄ ē ēēt delic'ta puluizent · deīn miscēat ē ura storac · cala
minta ab' · se ruite nuce cypilli mastice the · ladano ⁊ ꝯficiant
ē cla' mitio · Et extinctis ꝑ ii poco · at ēplin at olm ⁊ uz unguēte
i passoīb' reni ⁊ ve'ce · de ca frā ē delic' ꝯtentia ⁊ cor' ē nigh
catū · Si aūt fiat ip ymaginatiōz affectā ad locū decorē ille
loc' ⁊ ꝑgēt ⁊ pulchit' ⁊ i' de die mīge abhorreant · In lactati ē
tate n̄ detr cyriaca mutat elz ⁊ ꝑt ⁊ n̄ ꝑtuder' i somno ⁊
videt' ca q̄ mollificant nuos ⁊ debilitat · h' aūt n̄ huam ordiq̄
bitū ca virtutis · Clarificatio · Intelligendū q̄ uenit̄ tīam ⁊ cap
lit frā · ꝑ tū ꝯpetē extitute spēr' ⁊ i ꝑuenit illi q̄ expelle
at olr' n̄ itelligo · Notandū q̄ lz i uolū' i dyaca extat aūt ad

VI

uentum. Et hec dicit auctor patet quod sit de causa urine in voluntaria exitus urine
in lecto de nocte a causa quod magis a tempore pueritie quam a renibus exit in vo-
luntarie tamen minime quantitatis. hoc autem debite continentia virtutis retentive alia
generatur ... Secundo adverte quod in voluntaria urine exitus tamen in pueris
est nimium et etiam tamen magis debiles et molles et ideo frequenter hi sicut senes
a ... ipsi in morum soliditate vel forte in decrepito ... est ... regia.
et de nocte et in tempore somni plus ... tempore somni ... lectum agi-

Dissuria incipit in voluntaria generis. Capitulum xvi. De dissuria.
Dissuria retentio urine vel est aliqua attractio minget et non potest. aut quam ... attrac-
intelligatur quod exit urine aliquando ... in qua ... exit. aliquando autem mora
quando retinet potest voluntate ad tempus ... expellit ... difficultate
vel ... aliquando ... exit ... in ordinate ... in stranguria ut dictum est.
Causa. Retentionis urine quod est ... et quod in ... in ... sudore et fluxu ventris.
Et hec ... ab exterioribus aut ab interioribus. Si ab exterioribus est
accidit ipsi flatum ventis borialis. aut ipsi ... aqua frigida. aut qui sedet longo tempore super
marmora et lapides frigidos. aut qui sumit ... narcotizantibus et in dealbat.
Si autem causa sunt interiora ... aut puncture aut ab aliis membris, et constringit + si ab alijs mem(bri)s
venam ipsi ... alias ... et retinet in voluntate aut ipse
... aut ipsi ... aut ... minus ... aut ipse
... ut est ... et dealbis. aut ipsi ... ut est ...
... aut ipsi ... obliviscentur
mingere aut stranguria. aut ipsi ... in morum et ... est mollities
aut spasmatica. Et sunt ipsi toti corporis ... est ... acuta ...
... Si autem sunt ipsi ... est aut ipsi ... animales aut
... Si animales ut est ... est in loco ... non vult se removere ...
... dilatat ... et constringit ... et ideo est ... in loco non vult
mingere aut ... ipsi ... Et si sunt ipsi ... naturales
... aut ipsi morbos ... aut ... aut ... est mala ... causa ...
... et hec de raro contingentibus aut ... ipsi mala ... et hec ...
... Et si sunt ... est ipsi ... ab hu-
more aut ... aut lapide. aut ... aut carne ... aut verruca ...
... Et si sunt ipsi morbum ... est ... Ex istis ... causis ...
... retinet urinam per voluntatem ... reducitur ad tres. vel ad
humorem aut ... aut [illegible]. Signa. Morbi ... [illegible]

p hunc mod. Si cāe lap. ex tu... hint ex idicō pu... t sic i tu... alis nullis dicūtur ... cu... n... q̄ pcellunt. t ... se ...
guina t si sunt a uesica dicūtur p dol loci. q̄a si dolor ... eg. Et
si sunt ex lapide pcellunt harenule. Et si ē ex ulcē pcellit sanies
t putrēdo. Et si ē ex uētosi... ē dolor extēsiui ifiatiū t si ē ex apo
re ē ... tumor t c. Et si cā ē ca. ... c. al... ualde accit ex calore.
Et si ē ex frig... sentit frig. t ... n ē dolor. ... ptlarit c sedando sapi
ens medic potit uenire i cognitō cāe. Pnosticacō. ... loc... uāe ...
diu durant morte sign. Si aut sint ... t secuciat ... it.
vi. dies morit. ... i l... t apiec... ... morb ... Cura
t alii c ... dilige... t ... redu... ad ...
Si q̄ cā ē ca. applicet ... t c. t si cā ē ... applicet hu...
... t si cā ē ... i ... t c. Cure q̄ morbi ... sus
... i locis suis. In p̄mis ... ... ptclariū fiat ...
deīn p ... uoit. deīn fiat ... de ... deīn de ...
ticlaria ... deīn ... ... pcatis. Et si
ē hūoral ... q̄ ... aduc... ... e butirū. h... deīn
... i ... aq dul. ... pur... ... aquā ...
t ... deīn ... i ... ...
... mali... marini t ... ... marit...
... ... aqu... ... t bulliat i uino al. ...
... ... manet ... ... oīa
valet q̄ frāgūt lapidē. ... illa ponit i ... ... ēplin. ...
... ... d. alis. ... ... i h ... t olm ...
balsamo. t olm scorpionū t ... ale... t ... ... su...
to q ... ... c. ... aq ... ul. ... de alis ... ... p...
In illud ... duo ... q̄ i ... i ... ... uit ...
re ... ... apl...
h ... ... s ... ...
ponit i ... ... applicet ... ...
In illud ... q̄ i ... ... t ... hūoral... de cā ... ...
q̄ ... ...
... ē duplo ... t ... q̄a al... ... ...
... forte ... ... toto ... ... i una ... ...

phā ā' vbio acciū mg' ·a· uno al·i cauis a calid' deinde tercia ....
maiora et minora a ... ad et lap' tuĺe cont'· ut dtm̄ ē· **Clarificatio** ·
ī intelld' q̄ uc̄ ..et ītestiā hūt quatuor ī?tutes ū ... t hūt ī?tute
attractiua ... forte ū attrahūt ū cibū et ... hūc modū loquendi .....
ū attrah' ... ū ītestina .... recipiūt ... ·u· dici lic qm̄ ....
.... attrahat ū attrahūt ut ... se ad iuuicē ē ... ī pura ...
.... attrahūt ... se attrahūt ... toci· ... ... melius ...
..... ū habeat ītellectum ... ut depurentur ... ordinator
... hūt ītellm̄ ... ī ordinabat ista ... ut ....
... toci' ... ·videtur alibi dicē ... p hūc mod' ... dissolui· ...
plum dicē q ē ... ē ad ... ... se mittit q ... qm̄ h
dict'· ... ... ē oībz ītestinis ... qm̄ ē ...
ut ... attrahit aliq' ... ad ...
ut ... medie ... ... ū ... ītestina attrahūt ... toci
... ē ad ... ... q mit ... ē ... ... ē opilat
... toram· ... ē ū opilat· Et ē ītelld' q de opila
tia ū ... ū ī cor' ... ... ū ī pura ... tab
... ... ·... ad... q mag' lap' ū ī ... v
... ... ē ī ... media ī q p ... ... torame
... ... ū p' ... ē ... ... dtm̄ ē ... **Explicit liber vi.**

Incipit vii· et ultimus ī q° determinat de passionibus membrorum generationis ī utroque sexu·

Capitulum i· de paucitate coitus·
Capitulum ii· de satiriasi et priapismo·
Capitulum iii· de gomorrea·
Capitulum iiii· de pollutione nocturna·
Capitulum v· de oībz passionibz virge·
Capitulum vi· de apostematibz et ulceribz
Capitulum vii· de ruptura· testiculorum·
Capitulum viii· de passionibz mulierum·
primo de retentione menstruorum·
Capitulum ix· de nimio fluxu eorum·
Capitulum x· de suffocatione matricis·
Capitulum xi· de apostemate matricis·
Capitulum xii· de ulceribz matricis·
Capitulum xiii· de precipitatione matricis·
Capitulum xiiii· de sterilitate et conceptu·
Capitulum xv· de regimine pregnantium·
Capitulum xvi· de difficultate partus·
Capitulum xvii· de retentione secundine·
Capitulum xviii· de mola matricis·
Capitulum xix· de lactatione puellarum·
Capitulum xx· de cura umbilici et gallositate et naribz et oculis·
Capitulum xxi· de antidotis et medicinibz q̄ valent ī passionibz a capite usqz ad pedes· Et ē primo ī passionibz capitis usqz ad pectus·

Capitulum xxii de antidotis que valent contra passiones spirituales.

Capitulum xxiii de antidotis que valent contra passiones nutritivorum et epatis stomachi.

Capitulum xxiiii de antidotis que valent contra passiones renum et vesice.

Capitulum i libri septimi de privatione coitus.

Quamquam particula est parva et multum vilis generare ex libro ii animalium
cum dicto et in moralibus. q dr az. G. de aia et ipse h dr aut
vi° de inter dicta ancillarum(?) generationem ut qui ille talis
non potest talis in uno tam laudare et ideo ipse generationem
quas bulous et vlumus maleum et femella. Cum sit
stituta et in malculo sunt testiculi et virga. Iterum et in femina matrix et ei os duo
testiculi que sunt in cornibus matricis. Sunt et in coytu sunt tria necessaria, scilicet caliditas
ventositas et humiditas. Et ideo dicitur auicenna quod ventus a corde. Sperma vero a cerebro
et delectatio ab epate in quo delectationem virile pertinet a renibus et ab epate et ideo
plenitudo a corde et ideo quibus omnia ista sint secundum est quod de se luxuriosus. Quod a
generationis ei. est naturalis appetitus virile ipse leis inuidia aggregata
quo sit et epatis complexa et tam mediante talium ad excusacionem
tullet in sed. tam cum tanta est licentia h lege dr lpge lem i mia tam
nullo m igia ab formine. h legedi et u et e acruit s' spes admiret
retinent sunt ut conceptio sunt itiam dicit magis particularum est in de sit
mulier. sunt g ex concursu omnium motum cum fecunditas in ex defectu caliditas
Et si humidum humitas et alia sunt ablata est gomorrea. Et si humidum ve
tositas et alia non cum sanguinis et si deficiunt caliditas. Una et alijs
cum sterilitas. Et ideo in capitulo primo. post curatione de frigidis et maleficiatis
quod dicitur sterilitas excepto maleficium et de privatione coytus. Causa. Sterilitas
non et privatio coytus preveniunt et ab exterioribus et ab interioribus. Et ab
exterioribus. et quod coniunt cum mulier que non dum pervenit ad annos. et quod mulier cum
qua coniunt est vetula et quod coit in cepto uno videndo cum mulieris. et quod cum
sterilis et scabiosa et ruinosa. et fetida. et infecta. et horribilis aspectu.
et quod ipse est puer. et decrepitus. et ebrius. et repletus. et inanis(?) tam et debilis
et quod fecit floris. et accepit mens. laxativa et cucurbit et laboravit. et quod
sterilis coitus. et ipse aceta aie sunt se timor et tuor et talia. omnia
excepta quod diminuunt calorem virilem et consumunt ventum et consumunt humi
ditates. omnes sterilizare et omnia turbare sterilizat sicut lactuca et opium et talia.
et illa que tumunt venti sicut ruta et agnus castus. et illa que deficiunt hu

accidit ab abstinentia et vigiliis sicut fluxus et similia. Si autem siccitas precedat accidit
in eius capitis, et autem precedit accidentibus et virga aliis membris potentie a principalibus
convenient semen in hora coitus principaliter a membris principalibus et ab aliis per quod de
bilitatur et si sit siccitas ipsius pulmonis cerebri sicut est litargia mania et si
in addit veneni venientes que sunt ex auribus est sanatur a cerebro veniat et
accidit et siccitas ipsius partis cordis sicut est timor et similia et accidit ipsa
pars stomachi sicut est siccitas in digestione et in de aliis et accidit ipsa pars epatis et
in de alteratione et in de aliis inanitatibus et partes exuberat. Et ac
cidit siccitas ipsius membrorum ordinata ad generationem sicut sunt testiculi et virga.
Si autem sunt ipsi testiculos. autem quia excedant in calidum et siccitate autem humiditate aut
etc. autem quia sunt secundum illa in illa contra. Si autem precedit ipsa virga autem quia nimis brevis
autem nimis longa nimia vel longitudo virge in dicit siccitas sicut dicit auicen
libro suo de animalibus et alium accidit et siccitas ipsi mollificatur et palam
virge et ipse dolor timor et tam et similium. Signa. Si preveniunt ipsi causis extra
terras accidentur et virge est in dicto pa. tio damaceni. Et terra non
pudent de parte ... Si autem sunt ipsi causis in ... distinctis ipsa
materias interiorum membrorum non leges agentes precedit. Et si sunt ipsa palearum virge
et ... in a quantum ... mollificantur non ... et sic ex
... et in ... semen noctumum et ... virge et ... delectatur. Si autem sunt ipsa ... testiculorum ... quia non
... in pluribus et veneris ... quia non appetunt et quia semen est tardi ex
... et testiculi tactu ... et leditur a ... Et si sunt ipsa
... nimium ea. de testiculis et omnia que sunt in ... sunt pilosa et ve
... et pelles testiculorum sunt multum late et ... ad mulieres
... appetit ... semen calidum et velociter expellit. Si autem sunt ipsa ...
... semen est medie et ... et de ... Si hec virtudo corporis certe
mutata. Si autem sunt ipsa nimia humiditate et semen est plenum aquosum et lube
... plurimum ... a ... multum appetunt ipsa ... et multum
... ipsa humiditate. Colica autem velociter ... medicina ...
... appetunt. Sed ... Sed mulier non ... non appetunt ... ...
... appetunt. Sed ... ... pinguia ... ...
... in coitu etc. **Pronosticatio.** pingues non sunt potentes in coitu sic extra
... deficiunt ... et de ... ... et ... virga ...
longam et qui utuntur nimio coitu non generant autem ... autem erunt ... corporis

guo corpus u. i unctio et cum uerendum uel at unos honestos et alios
sit ita malicosa q q fetidi est et epi tanto magis delectatur et de hiis
habi medicorum, 8 cotulagium et sic illi i q natiue durat satis et c. Cap.
In primis uidetur a i q corpus sine ad aliorum, ad idonea actum dicendo
ta ubi uidetur oia q nimis calefacimit ad i sequitur et uidetur replo
et epia et ebetas et uidetur nimia in medio h uidetur oia nimis frigi
da sicut lactuca papauer. opium iudiciu et lilia. Et uidetur illa q nimis
calefaciunt et uictori consumunt sicut e ruta agnus castus et lilia et uidetur
flores nec lactatina et bal. et uidetur corpus e uetula. ad e mistica ad cu
spinola et cacochymia et fetida et immunda et uidetur corpus e mulier q
n ht annos. Et bnit ut dicitur e uidetur oe i q corpus sine et quoniam
tractatur aie. Si a ueniunt debilitas ppter cas extrinsecas pruritas reduent
ad temperamentum e sanis. Et si ueniunt ppter cas intrinsecas ad ppter mala
aliorum membrorum a uallis et cetera per prurorem illorum membrorum sic dicitur inde
cet flores suos. Et si sunt ppter mollificacionem uirge cet sic p alcis et
debilitatis ppter humiditatem uirge et eleuet cum mulieris i cum q secundum fit
et i sulto ag uel per magistrum uirga et ubertatem e uirgis repte
et e pute sic toto. G. i dc i genio u lo time. Et si sunt debilitas ppter
nimiam longitudinem uirge malis per fecia teneat radice uirge se
ta e tota manu et tota uirga ita ut sem i ma u i sequi
Si a sunt debilitas ppter mala complexorum ea. testiculorum et uaporum et c
mis utatur ordeato et lacte acetoso et lacte uaccino u bullic
ut portulata. Et si sunt ppter mala sine lima utatur omnis sorbi
ut portulata. Et si sunt ppter mala sine lima utatur omnis sorbi
ibus et brodiis carnium et ciceribus et lacte uaccino bullito i illo
e i oibus reliquitis et mithridatibus. Si a sunt ppter mala sine serum
q frequenter adueniunt et utatur istis electuariis i plus e inco. dyanthos e in
q frequenter aduenit et utatur istis electuariis. i. plus e inco. dyanthos e in
co et potentie si ueniunt defectus ppter cibum et utatur mellito et potentie sit
tens cet ppter cor et utatur dyagalanga et dyaton piper et dyamirep
tillie si defectus ueniat ppter stomachum i tercia et utatur dyairos. dyalante
et potentie si sunt ppter epar et utatur dyalacca acuato e cantaridis stigon
potentie si defectus ueniunt ppter renes et testiculos et uirtutem membri et ungunt
spina dorsi renes testiculi et uirga et pectinem et plante pedum cum oleo
de ben. i. c oleo de ppter ue al. et i ungunt cum ista membra in dcm e isto ungo
ie. ale fetide piretri staphisagrie eruce seminis et piperis castoris

inuestigat· calamente drachme ℥ .i. enrugie leonis ℥ .ij. mira ℥ .i. bul
liat in oleo costino et addat cere q. s. et fiat ung(uentu)m. deinde utat ista cibis
de q(ui)b(us) dixit loco suo q(uod) fac(iunt) multiplicare semen ut testiculos uulpis cerebella
passerum decoq(ua)ntur in aqua. deinde aliquantulum assent(ur) et potissime cerebella et com
cum floribus palmarum et modico cinnamomi. zinziberis et conficiant(ur) sal. et cum
ista comedat mane et sero. Item illud q(uod) comedi fecundant et ℥ condim(en)ti et
galanga si comedat(ur) similiter et urtica. deinde fiat tale medicamentum ex papi
ueri et eruce piperis gariofili. testiculi uulpis. cinnamomi zinziberis
grani fiat pluris et accipiat(ur) plus cum ouo sorbili. deinde illud q(uo)d
cerebella passerum electa et pecia alia si lauant(ur) cum lacte faciunt hoi
ne fecundu(m). Deinde utat(ur) ex medicinis et e diuerso reuelatum ex uitella
ouorum. butiri. ex papi. canni cicerum. galange. satyrionum. zedua
rii. ℥. condita. inte testiculorum gallorum et uulpis. ana ℥ .i. cerebellorum
passerum et columbarum. bulbi coctorum taliorum. ana lb. i. medulle nuc(is) in
dayce pinearum. nuclei. auellanarum. uitelliarum. amigd(alarum). dul. ind
se malue. se indurat. auellanarum. cortic(is). dactilorum
ana ℥ .ij. se eruce. gariof(ili). ℥. piperis longi. al. et ung. ligni aloes.
se bulbi. cinnamomi ana ℥ .i. ista omnia indissolucet et pone. et decoquit
in lacte ouino et pecia fortiter conficiat et addant(ur) cinnamomi zinziberis ℥ .i.
totum conficiat. cum melle ro. et pane. de zuc. q. s. et lecto igitur. deinde
agitando comedat. et noli. reuelare si filius tuus l(ite)r dulcis. Cibaria
a q(ui)b(us) confortat coitum et s(un)t caro ouina cerebella passerum et columbarum
carnes edulinae pingues. carnes agni animal. galline perdices
fasiani. et de ea omnia cerebella passerum. deinde oua sorbilia et oua piscium
fracta et lupita cum lacte. **De fructibus.** Sed tamen extorti(ue) ualde coc
tum. cum sale sicce. cocte nisi. cum adipe carnium. et l. deinde et lacte et q
alpigus plus cinnamomi. **De oleribus** urtica longa eruca porri
ligni aloes. **De fructibus** uua dulcis sic pinee. fiscuca munde. sicce
seu dactili. amigd(ale). auellane ualent et rape et pastinace et uinum
dul. deinde fiat gal cibus. ex rapis. pastinacarum. salarum. extortica
tum. cicerum mag. l. al. ex i. etiam extorti. decoquit(ur) fortiter cum
carne arietis et cum cepis et melle et cerebell. anim. pisatur et conficiat(ur) for
tiller et aspergat(ur) plus cinnamomi. gariof(ili). galange. cinnamomi zinziberis
et fiat cibus optimus cum pane de zuccaro et bodium potet. et ualet cibus idonee te

ciditate mirabile ē in mūdo · Jtē illud q̄ ista lr̄ q̄ a tō q̄re ī ducunt
secūditā[te] seminat · Innata elorus · coagulū leporis ite leporis · ma
tr̄ leporis · coagulū cameli · et vīi cor salmonis cū galīcatū a mo
lem [illegible] · psp. mīi vl̄e q̄rum · arthemesia · cor leporis sup
tū a mo dextu ul̄i · Si uis maleficiū actiē dext̄ a uis sciat · sim
trū · Claritatis. Item illud q̄ uentositas uen̄ a corde n̄ mirū ē · cū autē
et mod' ē ista in · ymaginatio ē ymaginatio coytū ē sicut yma
de situ lz sermonibz psp̄ ītuiti ocupatis q̄ ē ī corde et illa inmate
iore ad mb̄ guatā parcias et calor iste fortis dissolu̾ uapore
in uentositatē q̄ ī ue[n]it ī ueis et arterijs et illa uentositas īflat ūgā
et erigit sic declarat G · [illegible] ī fine de dictionibz [illegible] · n · ūgn cet ita nō
p[ate]t · sp[er]ma sem ī fundo ag. n[on] et iō ad pontud ē uetia uentositas
et iō q̄ sale guiant uentositē et uias · iō mltū gerunt · q a mr
ē calor uenat a corde h[oc] pz q̄z hō dū actu coit actualē ē ign
calid' ymo ex sola ymaginatiōe dato q̄ n̄ cohieat · uenit a a
de calitas · i · a calore cordis resol[ui]te ē · ē uo' q̄ eda q̄dam
et q̄ m q̄ iā a[n]teced pilosē ē iā menstrual mlier · Sz cū fine
diata ē uapoz siā · et iō colica ē ē bone latitudis et mag' pilos
de sanguinei · de[m] flica · uitio a mlier · Sco illud q̄ coite tēpat
cōp' ī regiē lai · sic docz G · itē q̄ · l · q̄ fiat corp' ī tēualit q̄
cor teciat se allenatū · q̄ mel' cedat et donat et q̄ cugi
at sicctua ī lectificat āiā, iō ex[pedi]t · lz q̄ iuuat coyte tēpatū
noce dictēp[er]atū · ī frigido calido debilitā et iō dicebat auc̄
ī de pidorus aliū q̄ pl' noce, vni coyte sicctu q̄ xl · sicut e iste
et flebo[tomia]. Et d' ostant' q̄ pauca cohēt q̄ plē · pl' ēs q̄ lai
tate · lz plum · unde q̄ de scāco et iō coyte · in plum ē sicctu
iō mltū nocitu ymo ī sicctuo coytu ē aliū sani · q̄ cutād.
no' q̄ retentio spīs pt ghue · pl' noce, mlieribz q̄ uiris
q̄ penoza [illegible] ī duc̄ · q̄ suffocatio[n]e mītas et alia · primū
a' ut ē fortis et pr' glumie et sigit' b' fortem exercitō · ausu a
te ī oto et q̄ere · q̄ mlier ē ē cōditia dom' h G · ī dē qibz q̄ f
te aliter alie te tm[en]tis spīs q̄ addat corrupcō et sicut ī ita ue
ueni h haly · iō maior ē retētio spīs ī mlieribz pt oluēni
q̄ ī uiris · uiri · n · fortiora p[ate]t pan q̄ maiorē fortī. · ad inuē

q plꝰ uocȝ i mulierib; retencō sꝑtis q̄ in alioꝝ. quā ꝰ ſp̄ sit delec
tepitā ⁊ aꝗ. sit ſcuitas. tn̄ qn̄ corrūpit tepitaū frioꝛ ē corrupcō
q̄ alti ē mag̃ ūgat ad calitē ⁊ hūitē n̄ ſꝫ ꝑ ū corrupcōis ſ. io in
dem q mag̃ teret sc̄oꝛa hūna q̄ alioꝝ. alū ⁊ caidā hūnū q̄
alioꝝ alū ⁊ plꝰ ꝑtat ian. ūt pȝ i synocha ⁊ plꝰ ſili ē delicate
⁊ plꝰ amic ⁊ plꝰ domestice. Juxͭ id q̄ dr̄ n̄ ē ſrioꝛ pestis q̄ fa
miliaris amic. ē u. ſꝫ ignis i ſumo ignis i pune bas; i lumi.
Cū g ſp̄ sit ſcuitas pura ē corrupt q̄ tepitacōi. tāto detioꝛ
ē sꝑ retencō sꝑtis i mulier detioꝛ q̄ aꝗ. vn̄ nōd q i coitu tepām
to oportet coite dū tn̄ coitꝰ sit tepat ip ſcūa expellēda q̄ oio
i qm̄. ⁊ q̄li mlītari n̄ ꝑ aliq artificio coitꝰ adiuuet. vn̄ nōd q
coitꝰ i tpe a ceb. tōe ymaginacōis q̄ pced ⁊ mediat ab ēpe uē
caloris uirē id cogr̄ amare uel ⁊ cōplet tōe desidioꝛ uirē i pea
ca n. ē ad ueniē cō calida desidioꝝ. ultio nōnd q hora coitꝰ
ip ſcūa expellēda ē ꝑ cōpletāt tēre digie. ſꝫ si fiat g̃ generāo
nis ē mediat. tē digō. q tē plꝰ hudat i se ⁊ m̄ ē digm̄ ⁊ ia plꝰ
expecet ia itep dūm. q coite oportet loqndo i qibȝ q fiūt tam
tepitū ē a media nocte usq; ad auroā. Ca.m. ij. de satiriasi ⁊
papilmo.
Cꝑ satiriasis ē tēsiā ūge cū ictū ē desidio ⁊ aꝑt
tiui ad coitū ꝑapilm ē i mediata tēti ūge citō ſm
appetitu ⁊ desidio ad coitū. causa. uꝰ satiriasis ē q̄ dā exioꝛ
⁊ q̄ dā i tioꝛ. exioꝛ sic fortis ymaginacō tē aliq mulierē dimicō
coitu solā. aplex ⁊ ſilia. cā aꝰ i tioꝛ ē multitudo sꝑtis. Cā aꝰ pa
pilm ē q̄ dā exioꝛ ⁊ q̄ dā i tioꝛ. exioꝛ sic ē lōg decubitꝰ ⁊ frequēs ſ dor
sū ⁊ multiplicitas i cib eruce. cepe ⁊ galaꝫ rapar ⁊ ſilia ⁊ nimis coitꝰ
⁊ ventositas poroꝝ ūge. cā aꝰ itioꝛ ē muitas ui ola ꝑta et uenes et
ā bies uēto calor medioc. q̄ potē resolui ſꝫ n̄ cōsumie. Sig.
Si fiat ip cū ꝑuntias hēt cridicō pi. ⁊ si fiat ip ūga ē ē qdā ti
tillacō ꝑ tīnore pendēte. et si ē satiriasis ē ē cōtiplectia cū
idi. si n̄ papilm n̄. Pnostica. Tal pac. si diuȝ ūge apa aut
spasmū distetanū aꝰ mortē. Cura. In ꝑmus si cā ē plenū fiat
ſlōi. deīn fiat uōit. aꝑ n̄ laxatiā uilo in dec ℓ cet fortis ſ ag
nota. deīn fomitē ūga ē agno casto ruta ⁊ camo ⁊ melil
⁊ pullegio. deīn i fricēt renes ē opio cāphō. sandal. ſp̄ mina

z aceto z lamie plubi pforato z madefco i aceto z iunt· lactuce
portulace letibz· milio ordato uino insitu supphato z silibz aceti
vtez· l'pm vtat qz olm idue uetori uetorez aunt· iaceat i duro
accubitu z iaceat s tor· calie z folia uiris al z neumphar· z ag
no casto z ructha z corez ro· canphorz z neumphare z sandal' aq
ro· z acetu· vtez oia illa q valet ad coitu q dca st· Jutelld' q
mira aue· narrat illicita z i honesta de coytu· z narrat ea ad aud
z qz aer debeat ex talibz io delq' Clarificat. Jntelld' q· tra i
pdut gnatoz uetoit valet i satyrali z papilino q ad ea
accedente z talia gnata glutiut potaliie ille q pl' glutiuit
q' dissoluat· e ruta agn' cast' origanu calamitu purgeliuz
z alia z i ps uale· ea z tn q istas pit mes. ¶ nod' q affect
ad uene e mag i ue nr tn qz in e fortior· tn qz pori icipiut
dilatari z calor uigorari· tn qz m e mixta z rone tepis pectis
z piritz· z qz tc oia exiora mouet ad delectacioez· i estate a' e
p ver ip stimulu· sz pea mia i autupno ip i ordiacez tm
nime i yeme· z h affectua cibi z digiua i ye· lat fortiora· ex
plida cu spitis n qz n e stimul' z qz pori tc clausi z n gen·
3° ad itend q mulieres mag appetut i estate qz lem co
tru z tc calef' z moue· z stimulat i uns a' tc exalaco z g
co z debil' sz i yeme calor e fortior z io mag appetut viri ye
q' mulieres i estate a' co· ¶ nod' q cetera alia qb horet coitu
p ceptu· p qz ymaginatia e ip iz n ip volutre. ho ip aij· i q
hucat z ci hunder tulat i capillos z cornua z ugues· qz appet
e ad spe z n ad delecaco· Jn mulieribz a' e gtru appetit· n· ad
ip spe· sz ip delecaco z e h mitiz i matric ip q stimulant z caleft
z e h recordat de delecacoe par' z io accit q qda mulier pepit v
nu pulcr filiu q assimilat viro suo z p multos dies pepit vnu
ep q assimilat amasio suo ep· z h n fuiz n p ceptu ma
tz fuiz apta z dilatata appetit g' amde mulieres p cepti
v· itelld' q maior delecaco e i ex plice sems q aliaz sistut
z qz m e tepata z qz vnt mbs distepatis sic geus geni z h·
fuitz nr id· Ob h· n· dc volut caut delecacoez i coytu ut sali
truelente aliu gno n pmt z io dicebat ouidi ic fatu· Od

creat oē q̄ uolūt ī blanda uoluptas. Piet cohieūt pondaq̄ ple
ne attit amor ulim a mor ē talis a tunta b3. vj. no. q
miur ī plib3 delat q̄ uir q̄ delat ī tpe viri ⁊ ī tpe suo p
pio. Si vir forci ītenū ē tem̄ lim sit mag tepitu. vij. no. q
b3 hūor hēat repleri ūgā ī papilano repl'o tū ⁊ cito sit auctori
taq̄ a cā ī medi. q̄ p3 q̄ cito ueīt ⁊ cito recedīt ⁊ h ē q̄ d̄r. Ī. ride iti
orib3 p ē tā ab hu. taq̄ a cā remota. vltio no. q uentositas ɔ
sūt duob3 mōis. vno m̄ ei ɔgracōz ī p'ducedo ⁊ hī sī uartotica.
sic ē opiū ⁊ madgora ⁊ silia. aº m̄ delicādo resoluēdo sic sī illa
q̄ mag ɔsumūt q̄ dissoluāt ut cam̄ ē de ruta agno casto ⁊ silib3.
Gomorrea ē inuolūtaria spīs emissio. Ca. m. x. m. De gomorrea.
Causa. Iº ē exior. aº īterior. exior sic ē ɔcupiscētia āplexꝰ oscu
lo ⁊ lapides frigidos ⁊ silia. Si ītior aº ē a uasis. aº ab aliis. Si ab ali
sic a debil. q̄d p3 ī epilia ū emittit sp ⁊ chil ⁊ putrescit qñ m̄ ɔtinet.
ē uaria. Si aº sit p̄p̄ uala sic p̄p̄ dindimos ⁊ testiclos ⁊ renes. ē
accīt p̄p̄ mb. ut q̄ mimīi ca. aº frā paleti. aº spūmata ⁊ ī p p
ueīt p̄p̄ uicū ūuor ⁊ iactor. Si aº sit p̄p̄ hu. tē ē aº q̄ peat ī m
mia quātitate aº ī mala q̄litate. Si aº sūt p̄p̄ mala q̄litate aº q̄ mimī
ca aº acuta. Sig. Si aº sūt p̄p̄ cās extīnsecas h hēt ex ī dictō p. Si
aº sūt p̄p̄ pruitās alior mb3 h idicāt pulloēs. Si aº sūt p̄p̄ pale
ā mb3 tē sit sui ēt ūge ⁊ erit ī chil. Et si sūt p̄p̄ spāsim ūuor
⁊ iactor tē ē ē dol. ptinus ⁊ sigmū. Et si sūt p̄p̄ cali tē istor mb3
tē ledūt acalis ⁊ uniāt a tris. Et si ē p̄p̄ multi ue tē ū maciāt cor
qñ tem̄ erit ūgā tē ē ī tremor ⁊ rigor cū ɔgore ⁊ aliq̄ accīt dolor
capitis ⁊ qi ā cā spēs mane ⁊ accīt ī q̄etudo ⁊ ɔuitas toci corp et
ī. accī deuenīt ill q̄ tenīt tem̄ mim̄ calim ē cohēnt dato q̄ ū sit go
morea. Si aº sūt acutū tē prim̄ ū d3 cād prim ī pundat ⁊ cito tint
ut. Et si sūt p̄p̄ renes tē tem̄ ē ɔsiū uncolū. Alū tem̄ accidit
uir3 ⁊ alū coīt ⁊ alū ueiūt simul ⁊ istd ē multū utile sci p̄p̄ ɔu
atoz. ūre addat ca. de q̄n rumon. Pnostica. Ista passio ē ɔpulā
ī q̄ depit g̃ hūm̄ rio dr Gomorrea qi elug g̃ius hūm. multi
aº p̄p̄ uerecūdiā reuelandi de hac pat pierūt. Cura. Sic de ē sic
ɔnt cāe p̄p̄tie ⁊ a hc p ɔuu reducat ⁊ ad talia ⁊ cū3. Si ū ā ca
sint ca. ē multi ue m̄ e iubeat q̄ meli mibe q̄ uiri. Et si ɔticlari

[Right margin, beside "lo ⁊ lapides … Si ab ali":] mb' s[illegible]

[Right margin, beside "tē ledūt acalis … ū maciāt cor" and the lines after it:] ū ē ɔuitas ī cinule
⁊ si sūt p̄p̄ calore
tē sentit calor ⁊
dicato ⁊

a quercet. fiat flori. deinde vitat vomitum vitat aerem io. tertio tuentur
pl. cum capitulo vitat lectibus et odio caz et multo et odio bene cocto tu
tur pane cum. vitat aquam frigidam. et vitat lactucam. portulacam. melonibus. cucur
et aliis frigidis et ungantur renes testiculi et inguina anteriora et posteriora cum oleo
rosaceo mellilagine. psillium ipsum cum. oleo ro. unctio cum sandalis et cum ph
et cum aliis frigidis et liceat confortantibus utantur confectionibus camfore [illegible]
cibi [illegible]. psillium de se [illegible] portulace. [illegible] ipsam [illegible]. Sic
sunt que frigidant et leniunt aqua [illegible] quod valet [illegible] mirta. mirra
cipressus. [illegible] mastix. [illegible] lapdanum. storax. calamenta ab
[illegible] castoreum. ruta. origanum. calamentum. Et si sunt qui concupiscen
tia induant [illegible] et [illegible] cilicium et flagella. Et si sunt qui
[illegible] de carne [illegible] paleis et de aliis. Clarificatio. Circa istam [illegible]
ta est notanda [illegible] quod est in ista [illegible] lactuca que non [illegible]
[illegible]. Sed in [illegible] est que est [illegible] psillium que non debet sim
[illegible] licet cum mellilago colata. que est [illegible] est calid
3m que [illegible] non est cum [illegible] et in aliis [illegible]
in didimorum laxat [illegible] iactorum. Ideo debet [illegible]
morea [illegible] didimorum [illegible] primo [illegible]
[illegible] didimi et non [illegible] alia [illegible]
[illegible] tertia [illegible] sunt alia [illegible] tanto [illegible]
[illegible] gomorrea [illegible]. Ut
[illegible] gomorree. Sed [illegible] tela [illegible]. Cir[illegible]

De pollutione nocturna

Pollutio est evacuatio [illegible] digeste [illegible]
[illegible] quod [illegible] non habent polluciones [illegible] mentium. Sed adole
[illegible] habent [illegible] alii [illegible] etatibus. Causa
[illegible] est error [illegible] error est [illegible] prima [illegible]
[illegible] in longo tempore [illegible] in longo tempore [illegible]
[illegible] in pollutione. tertia causa est [illegible] longo tempore [illegible]
[illegible] calefaciunt renes. quarta causa est concupiscentia diurna
amore [illegible] mulieris. quinta imaginatio [illegible]
et [illegible] pollutionis [illegible]
[illegible] imaginatione [illegible]
[illegible] vacuus et famelicus [illegible] quod volet [illegible] repletus [illegible]
[illegible] colericus [illegible] que videant igneos et [illegible]

nes et melias que uideant demones et suspectos et flagellatos q[uod] latet in uita
q[uod] i uenea a[utem] i p[ar]tes et [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] et h[oc]. Et pollutio q[uae] uenit p[ro]
concupiscentia n[on] sol[um] [illegible] cor[pus] [illegible]. Si a[utem] ca[usa] sit frigor te[n]e sit replo
nal[is] te[n]eat se [illegible]. **Pronosticatio.** Senus e[st] da[tur]. **Curatio.** Si e[st] causa
ca[usa] q[uae] p[ro]uincie reducitur ad suu[m] te[m]p[er]amentu[m] p[er] suu[m] co[n]tra[rium]. Si q[ui]d fuit te[m]
p[ro]la iducat ieiuniu[m] et abstinentia. Et si fuit loq[uendo] lap[sus] iducatur mag[is]
h[oc] et [illegible] s[u]p[er] dorsu[m] n[on] iaceant s[u]p[er] dorsu[m]. Et si fuit concupiscentia in
ducatur flagellu[m]. Et si fuit replo fiat fl[e]b[otomia] et uomit[us] et abstinentia et [illegible]
q[uae] d[ic]ta s[unt] [illegible]. **Clarificatio.** Intelligendum q[uod] q[ua]n[do] testiculi primo et [illegible] digi[ta]
ingeniat i iuuenibus et [illegible] i lapinis testiculos tu[n]c digiti ungere i lop
no q[uia] e[st] illa [illegible] uig[ilia] ut digitus et [illegible] testiculi [illegible]
i [illegible] et talibus [illegible]. Intelligendum e[st] q[uod] [illegible] i p[ri]ma [illegible] mag[is]
[illegible] et calor sit [illegible] i radice [illegible] i **adolescentia** plures pollutiones
accidunt [illegible] multas ca[usas] p[rimo] q[uia] [illegible] [illegible] ut dictum e[st]. 2a ca[usa] e[st] q[uia]
[illegible] calor sit [illegible] i radice [illegible] tu[n]c e[st] i iuuentute [illegible] mag[is]
mou[n]t humores. Tertia ca[usa] e[st] [illegible] imaginationes maiores et fortiores que
mouent calore[m] et sp[iritu]m q[uia] mores [illegible] uisa audita et [illegible] et i ma
[illegible] i [illegible] [illegible] i de regime [illegible] et i mag[is] [illegible]
etate q[ua]m i p[re]cedenti. Quarta ca[usa] e[st] multiplicitas mali regimi[nis] q[uia] e[st] plus in
h[ac] etate et [illegible] plures [illegible] [illegible] [illegible] p[ro]p[ter] [illegible] q[uod] pollutiones plures
accidunt i h[ac] etate q[ua]m i p[re]cedenti. **Capitulum v. de priapismo et satyriasi et ulceribus ug[ere]t alijs passionibus.**
Priapismus [illegible] [illegible] si [illegible] ul[cer]ationes.
[illegible] [illegible] dolor [illegible]. **Causae.** Cum [illegible] exteriores a[utem] interiores
exteriores [illegible] et [illegible] et [illegible] cu[m] muliere [illegible] matrice e[st] i [illegible] plena
[illegible] a[utem] [illegible] [illegible] et talibus [illegible]. Si a[utem] ca[usa] fuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et mali [illegible] ad [illegible] et [illegible] i [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]. **Signa.** [illegible] pollutionem [illegible] q[uia] [illegible]
e[st] i [illegible]. Si [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] e[st] [illegible] sit [illegible] q[uod]
ad cap[itu]lum de [illegible]. **Pronosticatio.** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt
[illegible] [illegible] tu[m] q[uia] ad loca [illegible] [illegible] [illegible] tu[m] q[uia] [illegible] [illegible]
[illegible] et dolorosa [illegible] [illegible] humores tu[m] q[uia] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. **Curatio.** [illegible] [illegible] q[uia] i [illegible]
[illegible] [illegible] fiat fl[e]b[otomia] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] et [illegible] dieta [illegible]
de [illegible] h[ec] exigentia humoris [illegible] e[st] fuit [illegible] [illegible] et [illegible] de

FI

inde nocendum est ad leviora remedia · Contra apostema testiculorum superius positum
ta in formam capitis unge ne nimia oppilet ut testiculum ... plus extra
deinde emplastrum apponatur · dolore ignem et bulliat in aqua et exprimat cum ...
recentem in unguento et addatur pro eo emplastro radix malve bismalve
in statu emplastrum cum fenugreco et lini et farina volatili molendini · tolo
cum · Contra apostema frigidum · Radix bismalve · malve decoquatur et lapaticum a
acutum in aqua et exprimatur cum axungia porci antiqua et fiat emplastrum et in aug
mento addatur fenugrecum cum semine lini et in statu · addatur radix lilii · Et
si fiant ex pectore emplastrum cum arthemesia et absinthio emplastis ai
olio de camomilla · Contra dolorem unge · Accipiat unam pinguis et coquatur in
olio vel lacte · deinde accipiat medulla ovorum cocta et coquatur cum olio vel
lacte et accipiat modicum porci et simul coquatur omnia et fiat
emplastrum et ponatur super locum dolorosum · [illegible] emplastrum [illegible]
... fiat ... Et si calor est vel ... emplastrum ...
ignem decoctis ... et involutis in foliis caulium ... Contra

alumis Cancrum unge · Recipe arcelia ... et adiungat ... deinde ...
... et addunt · deinde ... et adiungat ...
... pulvis ... omnia et fiat pulvis ...
... Et ... mortificatum fiat ...
... cum aloe mastice ...
... Et si caro mortua ... prima ... sic ...
... lapidis ... et galla ...
... Et ...
... Contra vulnus unge ...
... ungue ...
... pulvis ...
... pulvis ... Contra fluxum sanguinis
... vel ...
... Contra inflationes ungere apostemate bulliat ...
... et fiat emplastrum ... Contra ...
[illegible]
... pulvis arthemisia ... in prima ... ad quantum ...
... ignem in ultimo ...

mei corrod[it] et [con]tactu[m]. Clarificat[io]. Intelligend[um] q[uod] cura p[ro]p[ri]e [con]uenit
in calid[is] ... et potentie qu[ae] e[st] absterg[en]t[ia] et q[uae] e[st] mitig[ati]o alijs potest esse cu[m]
p[ro]p[ri]e nocet. Sc[ien]do n[am] q[uod] ap[ostema] ... ... i[n] uirib[us] i[n] ... q[uae] i[n] ...
...
...
... ap[ostema] uiuent[ium] ... No[tandu]m q[uod] ap[ostema] ... ...
... p[ri]ma [con]gestionis ... p[ri]ma deriuationis. Si a[utem] p[ri]ma [con]-
gestionis ... mag[is] ... assiste[n]t. Si a[utem] p[ri]-
ma deriuationis ... mag[is] ... ap[ostema]ta ... tales ...
... no[tandu]m q[uod] ap[ostema] ... remota a corde ...
... mag[is] dolor ... mag[is] doloris ... No[tandu]m
q[uod] ... ap[ostema]tib[us] ... i[n] emunctorio ...
... duo ... testi[culi] ... ad q[uae] ... e[st]
mag[is] ... testiculi. Ca[pitulu]m vi. De apostematib[us] testiculoru[m].

Apostemat[a] a[utem] testiculi ... testiculor[um] ... [Causa]
... et ... a ca[usa]. Ex co[n]-
... et applicatio ... [con]p[er]...
... Sig[na]. Si
a[utem] ... testiculi ... testiculi ...
... cogitandi ... e[st] ...
... dolor calor ... rubor ... e[st] ...
... remissa. Cura. Si ... fiat ... de ...
... testiculo ... p[ro]clama ... fiat
... de ... suppositor[ium] ... clistia ... dent ...
... ex[ig]entia ... ...
... dieta ... deinde [com]plet[um] ... rup-
... dolor e[st] ... ualde addant ... i[n]...
... In augmento ... [com]plet[um] ...
... Pallij olo ... et oleo de camo[mi]lla ... et melle. In
statu a[utem] [com]plet[um] ... omnis ... ab ...
... In declinatione ...
... camo[mi]lla ... et e[st] ...
... ap[ostema] ...
... Ca[pitulu]m ap[ostemat]u[m] ... ...

in . coll caulium . amilum cimino farina ciceris adeps renum capre et butirum
plum . Si autem fuerit volumus opprimere dissolvere bdellium in vino tepido
misce oleo de maiorana. Et si apostema est durum antiquum inunge cum diaquilon
deinde fomentetur cum aqua salsa vel bullientis fit camomilla . deinde emplastretur cum sto-
re colubino tala et opoponace. Et si est ventosum quod aqua frigida fomen-
tetur cum vino decoctionis rute . anisi cimini et similium et ultimo omnibus consolidatur
vitio fiant cerotes . Et si testiculus minus magnificatur emplastretur cum ci-
mino et foliis coriandri recentibus. Et si testiculus putrescit quod contrahit vel
itum itum quod aliquando non potest tangi fomentetur locus decoctionis cum aqua decoctionis calla-
minta et inunge locus tunc cum arrogon . Et si fuerit vel nacitas dentur sic apostema
durum . Si autem minus prolonget et cadat vel testiculus tunc fomentetur cum sap
Et si corrumpitur abscidatur . Et si ulcera fiant sic deinde cum in ulceribus ungere
sic ut linguentur . cuise lote . cachimie . acacie . corticis malorum granatorum
unguentum ad . ann. 3. ii . aloe sarcocolle ana 3. i . plumbi ... tadda
olei ro . et ce . q . s . fiat unguentum . Clarificatio. Intelligendum quod acacia fran-
dis et talia tantum inutilia valere . unde posuimus componere in ulceribus testiculorum pro-
pter quod cum intelligimus magis calidas convenit . sed nota quod testiculus apostema testiculorum
cum sit membrum remotum propter quod colligantia habet cum corde et alio corde
pendet . . . .
quod est unum de membris nobilibus et principalibus . ideo ad apostema testiculorum . Capitulum
Crepatura que est de plenis . . . Capitulum vii. de crepatura.
p^a vocatur ventosa . 2^a aquosa . 3^a humoralis . 4^a carnosa . 5^a va-
ricosa . vi^a non . . . ultima vocatur intestinalis . quando ventus in testiculorum
inflatur et tumefacit . . . et ista est magis . . . rupta et . . .
et non nomine generali hirnia . quoniam ruptura . . . Ista autem . . .
a vento . aliam ex aqua . aliam ex humore . aliam augmentant vel caro . . .
aliam repletur vene . . . testiculi varices . . . aliam ad . . .
digiti . aliam descendit zirbus et ciphac . . . aliam . . .
. . . hirnia ignea . et aliam rumpit . . . et cadit intestina in . . .
est vera hirnia . . . aliam . . . et cadit in . . . Causa. . .
. . . et est ipsa causa . . . ipsa causa . . .
. . . .
. . . .
quod cum . . . ipse . . . Et si . . .

VII

ē ip̄ mollificatiōz replōne & alia. Si aūt fuint hūia ventosa tūc ē qñ
rugit & mō ventositas ab vna pte ad aliā. Et si fuint aq̄sa de
facili cedit tactui & ē tacodinma & adueīt i patis ad ydropisim
hūoral' q̄ dicunt q̄ cor ē repletū & ē sn̄ dolore [illegible]
cola q̄ ē dura oblōga ad mod' ligatur & vbi ibi q̄ n̄ reuītit dato
qñ iaceat resupinu. Intestinal' q̄ reuītit & patis defacili si iaceat
resupinu. Dura q̄ ē relaxatiōz & rupturz ē qñ si cēs fiet sr̄ pe
des suos & i pellat hancultū vel i fiora. Si defacili ad ipul
sōz hancult descēd' i ītin̄ rupte ē & si n̄ relaxat ē qñ g̃ in dein
tuiore i inguīe ad mod' oui & dubitam' vtrū sit relaxatiō l' rup
tura tūc debem' [illegible] collocare resupinū & tūc ē manu dextre [illegible]
illū tuiore & spāmē ē manu & p'ea q' erigat & tūc debē [illegible]
[illegible] q' tuisiat at q̄ i pellat haughtū ut dcm̄ ē. & si cadat rupt'
ē. Si si n̄ relaxat' ē. qñ q̄ didimi ē relaxat [illegible] ē mag' [illegible]
tū defacili cadit i osseū. Pnosticat'. Os crepatē de facili [illegible]
[illegible] i pius variola ē difficil' curōis de facili [illegible]
q' pēs ē antiq̄sta [illegible] iudi aliq̄ p tūc [illegible]
[illegible] valde sit dure i [illegible] & aposito [illegible]
[illegible] labia [illegible] idem [illegible] q' p'ea [illegible] aglutinatiō &
forte h' ē vltr' vii dies [illegible] p[illegible] [illegible] accedim'.
Cā. In pūius vitet nimia repl'o & oīs labor nimi' & coit' [illegible]
q' replōz & vitet bal' & oīa ventosa & vitet [illegible] & oīs [illegible]
oīa legūia. Si hūia fuint ventosa indicit' cor & pōa mollifica
tiua [illegible] ē [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]
[illegible] Siūt q̄ ventosa aq̄sa hūoral' [illegible] [illegible]
magnū hūit [illegible] suppōito q' cor sit indicit'. In pūius [illegible]
[illegible] i bursa testiculorz & [illegible] paulatiē [illegible] deīn [illegible]
[illegible] [illegible] ē [illegible] calamitū [illegible] [illegible] & alia
deīn apponit' [illegible] [illegible] [illegible] ē [illegible] [illegible]
[illegible] gladiū galle & alia. Si [illegible]
[illegible] fiat cautia [illegible] os pūius. Si q̄ hūia fuit [illegible] indic
[illegible] i [illegible] q' ceciderit ē aq̄ decoct' malue. deīn resupinetur pa
[illegible] i suū locū reponit'. deīn [illegible] [illegible] sicut ē [illegible] ad
mod' [illegible] & p'ea patiū [illegible] deīn apponit' [illegible] & [illegible] [illegible]

nasturtium calidum cum lacte cocto superpositum sanat omnes rupturas a puero tantum
fluxum usque ut tantum est hec est valde bonum pro pueris medicina. Item
ledantur et coquantur in vino et vinum sumatur mitibus membris et sanat omnes quorum
reliquum a puero. deinde fiat potio que sanat omnes rupturas. Recipe balsamite que vul-
gariter pinicatum vocatur nenuphar et cum consolida maiori et minori ... confortat
omnes plantagine que vocatur crescentie una que ... ana .i. et ... macis
minime sandali ... et mastici boli ana .i. ... sumat ana .i. ...
...ii. galle .iii. decoquantur in aqua pluviali et addatur pulvis ...
prius ... cum toto et ... et fiat ... que utatur mane et sero.
Deinde fiat emplastrum istud. Recipe picis navalis aloes ana .vi. mastic-
cis ana .ii. boli sandali ana .vii. ... colofonie ...
et galbanum ana .ii. ... galle una ... gipsi
ana .viii. ... ana .iii. ... ... et mastici ana
.ii. balaustie ... ana .i. acacie ... ana ... .i.
omnium consolidarum ana .ii. galle et sanguinis draconis ana .ii. ...
... cum aqua in qua ... arietina cum tota sua lana ...
... prius ... in ... quantitate ... ...
... cum pecia agitando cum spatula ... in ...
deinde emplastrum in ... manibus cum oleo ... et ... bona ...
rupture ... et pecia ... deinde ponatur ... Si autem istud non valeat fiat
opus manuale. Aliqui cauterizant didimum cum ... ferro et aliqui ...
ut ferrum ignitum ... didimum et alium remanet in ... et ...
... didimum ... qui autem comedunt carnem et didimum ...
ad os pectinis. deinde consolidant. Ista enim restauratoribus relinquimus
sit cautela ... in ... nullo modo tangat ... perforaret ...
Clarificatio. Intelligendum quod ruptura ... in pueris et lactantibus ... tem-
pore ... cum nasturtio ... cum quo [illegible] ... lacte ut dictum
est. Si autem ... alia etate ... et ... decubitus et
aliis medicaminibus dictis. Si autem ruptura fuit antiquata ... consolidativum
... qui labia vulneris ... indurata et callosa ... a principio
... sedulus ... et ruptura erat antiquata ...
... non erunt in principio ... aliqui ... manu cirurgica
... restauratores ... perforabat
... et ... et moriebantur ... ... cum ...

VII

neruum. Secundo nota quod epilentia frequentius in principio quartane est de relaxatione a calid
vl reumatica in iuuentute que est ex insolentia replecione et reumatica in senec
tute que est ex humorum siccitate. Tertio notandum quod cibi grossi non competunt in epi
lenticis qui sunt in digestione et calidi nociui. nec subtiles quia cito fiet sed conuenit
co. scilicet mediocres grossi et tales sunt apti ad usum. Vicio illud quod
bal. que est de non re nullo modo competit in epilentia quia relaxat sed per aliquam partem competit
in parte ad mollificandum et retinendum que ceciderunt in oculum per se in ru
ti ad solutiuum. Hoc autem competit quia multa scripta apposita sunt alias non competit.

Capitulum viii de passionibus mulierum et primo de retentione menstruorum.

Multa enim mulieres ab anno xiiii usque ad l. et alie tardius. alie citius secundum di
uersitatem complexionum et aliorum particularium retinet alia multum et alia parum ipsa ab
ineunte xii. anno ad xiiii. secundum diuersitatem particularium retinet et illi intra
ceptum. sed alie fluunt sed primum et raro fluunt quod ij. secundum etates lune.
puellis enim ueniunt in prima quarta et iuuenibus in secunda et illis que magis procedunt
in secunda quarta. Et ex hoc prouerbium hic quod iuuenes dicuntur flori in noua luna
et senes in antiqua. quoniam etas est proportionata uetus. unde quod dicitur. Luna uete
ueteres iuuenes noua luna requirit. Causa. Retinetur autem primum
duobus modis aut per causas extrinsecas. aut intrinsecas. Si per extrinsecas scilicet est
exercitium nimium fames actus anime nimia pigredo sed plus uel de p
cuarem in uulua et filia non et maritum. Si autem per causas intrinsecas. hoc est
per tres causas aut ratione uirtutis. aut ratione membri aut humoris. Si ratione uirtutis
hoc est per aliquam de malis complexionibus debilibus uirtutem sicut est mala complexio. et exce
dit aut sicca. aut calida aut humida. Illa enim debilitat uirtutem et non expellit
superfluum alie enim expellunt ad nares alie ad emoroydas et ad ea
lus. Secundo retinetur per membrum ut quod scilicet citatum corrugatum oppilatum
clausum sicut est matrix et constrictum uenarum. Et si per humorem. hoc est aut
per quantitatem aut per qualitatem. Si per quantitatem ut quia tanta est in corpore in parua quanti
tate. Si per qualitatem ut quia tanta est nimis grossa aut uiscosa aut similiter si
de aliis causis. Signa. Si autem retineatur per causas sed et mulier
et dolor in corpore colore est per ... litis. et pulsu tardo et u. in uml
la et alii ... siccitatis melancolicas per intectum. Si autem fiunt per
causas ca. et est colorata et citius ueloces plures et uri in tenua et alia
... coli ... per ... modus ... non sit multum honeste ... ītiga
... leuius ... mulier et ... et pura abluat

si color vergit ad rubedinem · tunc est cum aliis ad citrinitatem cola · Si vero ad al
bedinem, fla et si ad livorem malancolia et per hoc sicut cum vertiginibus et humoribus pruinis
et cum siccitatibus et aliis. Desinunt est ex habitudine coloris sic quod in dicto eve
nuata quod nimis pigre et in uniuersa et cicatrices et labor minimi et terra
tum pruritus et defectus note ex dicto ut pronosticatio. Si in regi
one post in medio per predicte aliam ex istis passionibus quod minus
et que est ex minimis fricationibus ut est mala cum caligo et in de aliis.
Et que est de minimis spiritualibus sic est cum peculiaris sufficaco · et que est de spi
ritibus minoribus ut est podagra · et in de aliis · utile est quoniam in · pro
venienta provocare. Cura · In primis si praeclarata quod fiat cum
dentibus laxa cum ipso cum antecedente · deinde de utero lapsis ipso cum quoniam
in ter tractat in vel in istoria · deinde medicinae cum exigentia hu
ius peccantis cum quod aliquando et mundificando utramque diureticum et quoniam
quoniam quod provocat urinam · provocat · ut · et · cum alia quod provocat · ut sunt
sem. radix rubee maioris arthemesia origanum calamentum pul
legium diptamnum anisum marrubium · cuminum · amomum si seleos · spica
nardi · squinantum · calamus · aro · piper · opoponac · ala · piretrum · cimini
castoreum · sella · nigella · mel · Item · nasturtium · sapinum · coloquint · pro
alaz accipiat unum ex hiis vel plura et sic si pessarium ex plura · aut unguen
tum · aut clisterium · aut quod aqua decoctionis alie istorum ponatur in matrice · Et si
sunt multe conspicta · et si sine pulvere non conspicta in illarum et balnea
ex plus aut ungentis calidis · ligature aut fortes et dolorose pedum et tibiarum
et coxarum multum valet et provocare menstrua et quod diu et longo tempore
fuerint retenta et in coxis ponite multum valet · Medicina que compo
sita est ista pro ieralogodion preparatum · ieratrum · paulinum et cetera
magis sine opio · Et est illud quod laxativum cum decoctione de
pia in constituta lana et tabula · et demum lignum removeatur
quod remanebit durum ut candela · tunc fiat pessarium et immittatur pro
vocare · cum suppositorio quod corpori sunt medicinatum · et id fiat unum si
ponatur et ponentur in lacto et lacrimis supposite · et id fiat pulvis colatur
et id fiat sella · Et ad vaccinum · quod ea que est fortis unitatis sic nigella
talia dentur potui in prima quantitate et per primum fuerint et quod non teneat illa
in hora longum · cum alia provocant sic · aut valent maxime et alia · Et in et
operatione et orationibus operatur est cautela practice declinatio · Sic ut

ali cremia nec ad mortem vel ingredi. Et ut illud h̄ recuratur, quia quod omnis
fluxus sanguinis a principio est rubeus subtilis et primi et postea mutatur rubedo et postea pauli ob
cit. aqua. ita sunt ex ruptura cum vult subtile et obito uene. et si est ex corro
sione cum illud dicere et uene prinatione et i pura quantitate si sunt ipsi pradic
tam et mala [illegible] humorum et tam extead corporis alperitate dolor et punctura
et i morsus. et ulcera confirmant ex visu et tactu et quia fluxus est prodat. et ant
fluxus tam est aquosus vel subtilis non calidus et vel mulieri quod lat in pregnanti [illegible]
Provocatio menstrui fluxus . cum ducit ad exitum et ne conuenit lupitias et iudicatur et
[illegible] et duc purgationes sicut est debilitas digestiue et ablatio appetitus et
Cura — Nullus fluxus debet restringi quam diu mulier est bene colorata et quam diu
per bene tollerare. Si autem nimis debilitatis restringatur et si sunt ipsi causis mulier
[illegible] reducunt ad temperamentum per linum [illegible]. Fluxus autem quod est de plena omnes [illegible]
[illegible] ad duas quod ad minima fricatione accita [illegible] indigam. autem minima [illegible]
[illegible] [illegible] acuta. Et cum sunt [illegible] et dext [illegible] calefaciunt et sigit
[illegible] et ex parte calore et medicamini. Ex parte calore dext lat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et cinnamomo [illegible] [illegible]. Ex parte autem
medicamini dext mix capilli [illegible] [illegible] mastix [illegible] lapdanum. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lattuce. lat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] caulium dualibus aquis abluitur. pira coctania mespula
[illegible] et de aliis fructibus [illegible] medicamina autem [illegible] et [illegible] sequitur.
[illegible] capillo [illegible] acacia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lap [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] armenicum. galle cupule. glandium [illegible] [illegible]
[illegible] balaustie plantago. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] tamen quod si [illegible] sunt [illegible] et [illegible] tollare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mamillarum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inducitur
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]. Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plantaginis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per os et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex predictis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ex predictis [illegible]
remedia ad hibe. Clarificatio Sit illud quod [illegible] fluxu [illegible]

tur mo(do) laxativa sic(ut) i(n) fluxu ventris ad purgand(um) humore(m) corruptu(m) [illegible]
per fluxu(m) et i(n) q(ua)ntitate ca(usa) cessab(it) i(n) [illegible] et [illegible] [illegible]

Suffocatio matricis e(st) ascensio **Ca(pitulu)m x. de suffocacione matricis.**
matricis ad superiora usq(ue) ad dyafragma p(ro)pt(er) vapores corruptos
venenosos p(ro)pt(er) q(uo)s accidit oppilatio spiritualium et sincopis et ablatio sensus
et motus. **Ca(usa).** hec aut(em) accidit p(ro)pt(er) vapores venenosos existentes i(n) matrice
qui accidunt ex fluxu aut ex sp(er)mate retento et ideo potissime accidit viduis que
sueverunt coire et tu(n)c n(on) coeunt et accidit puellis ad ultimam [illegible]
ris. Sed ca(usa) e(st) mestruum retentum. Tercia ca(usa) e(st) humoru(m) i(n) matrice corruptio. **Sig(na).**
Dolent .n. hec p(ri)mo ab capite q(uia) i(n) hoc n(on) e(st) sp(irit)u(s) i(n) corde et dicit(ur) ab [illegible]
q(uia) n(on) e(st) tanta difficultas [illegible] et dicit(ur) [illegible] q(ui)a n(on) e(st) [illegible]
[illegible] dicitur q(uia) mulier que d(icitu)r pati suffocacionem pati [illegible] [illegible]
[illegible] capitis et sentit tumorem [illegible] ascendentem [illegible] et [illegible]
[illegible] oppilatas s(ub) ventre et [illegible] genua i(n)flexa [illegible] nocet [illegible]
[illegible] [illegible] n(on) p(otes)t et p(ost) paroxism(um) de o(mn)ibus [illegible]. **Pronosticatio.**
Cum [illegible] passionis [illegible] et [illegible] [illegible] e(st) peior q(ue) ducit ad difficul
[illegible] [illegible] post [illegible] longe [illegible] moriunt(ur) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] plenum [illegible]
[illegible] **Cura.** In illud q(uod) mulier [illegible] i(n) paroxismo [illegible]
p(ri)mo fiant [illegible] fortes i(n) extremitatibus cu(m) sale et aceto. Deinde fiat liga
ture fortes dolorose i(n) coxis. Deinde [illegible] fetida naribus sic(ut) [illegible]
[illegible] capillis [illegible] et pennis [illegible] et plumis et soleis ant
[illegible] et [illegible] [illegible] aloes [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] oleo [illegible] vel [illegible]. Deinde obstetrix i(n)volvat
digitum oleo [illegible] aut de balsamo aut de [illegible]. Et si fuit mulier corru(p)
ta [illegible] digitum i(n) matrice et [illegible] [illegible] ut ma(teria) venen
osa [illegible] ad inferiora. Deinde fiat [illegible] cu(m) castoreo [illegible]
et [illegible]. Si a(utem) [illegible] p(ost) [illegible] retento [illegible] fiat [illegible] de [illegible]
[illegible]. Deinde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q(uia) ista [illegible] ad humores vene
nosos. Si a(utem) fuit p(ro)pter sp(er)ma retentum [illegible] [illegible]
[illegible] folia agni casti et odorem [illegible] et abstineat [illegible]
et carnibus et ab o(mn)ibus illis q(ue) [illegible]. [illegible] q(uia) ista passio
accidit [illegible] [illegible] fiat [illegible] [illegible] [illegible]

VII

ceruice plectoro qper elevi de la quod est ad ulcera q gone a parte a stri
to corp non cruice plectoro quam ad eam quietam oper de lopine et in vir q
nutiua vaga intelligitur. Capitulum xii. de uulneribus urinas.
Nunc accidunt et per et dolor in urina. Capitulum ii. aut est exterior aut
interior. Si exterior hec est cum obviacio per urine gravi ... urget in v. et solu
tio medicinis acutis hec est ingella et illa compillo minima. Si uero fuerit
interior tunc est ipsa ruptura a partibus aut ipsa lui. convolutiones agitos aut ipsa
lanez et illa. Sig. Si aut quod exterius est laneolum tunc est ruptura a partibus aut p
tule et hec est intrulentum tendidum tunc est convulsio et tacitas. Et si est tuelo
ta carnis tunc est putrida. Et si est extra calida est per calor dolor et punit
cum mordicatio in ... Et si ... est ... mulla dulcanti vulu qui omnia
si fuerit illa orificium ... defacilis apparet et ... dulcantur ... cum itibus
et dolore quod dolor est ... in loco
in loco et apertum ... mailz ... apparet ... fuerit ...
reganduc aut ... ad. Pronosticum. ... tunc ... cura.
In primis mundificetur ... ...
... ... dicta. Deinde mitige dolor ... ...
platag ... ...
... ...
... ...
... ...
... ... lote. lita
... ...
... ... fiat unguentum. Et si ...
locum ... omnia ista ... ...
... Deinde si voluntas ... ...
... ...
... ... fiat ...
... ...
... Si uero fuerit ...
... ...
... ...
... Clare ...
...

et non causa ad mundificandum sicut absinthium, mel, spica nardi et lac. Non sicut
ab aliquibus ad coagulandum ut sanguis draconis et thus. Non causas regulantia ut
coccolla etc. ... propter illud. Quarto quod matrix lavanda sit cum pessariis quia
lavanda in quibus [illegible] intra secundum ipsos. Cum ... calore, et quia lavare
[illegible] calore ut a forma [illegible] ... non quod est [illegible] ...
in matrice. Si autem non generetur [illegible] debilitas caloris, ... non ...
sit per [illegible] ... et ... Quinto notandum quod matrix inflationes patitur
et ... quia matrix non ... non ... per ... ad
matricem ... et ... propter ... et non ... ad
... Ultimo notandum quod in mulieribus ad regimen corporis ...
... humida et sicca humida ... matrix ... et ... calida
... removendo non ... quod ... in mulieribus ... ad
regimen ... non ... et ... quod ... cum ... multis
de ingenio ... Capitulum xiii. De precipitatione et casu matricis.

Matrix precipitatur aliquando et declinat in alteram partem et tunc vocatur pre-
cipitatio, aliquando descendit usque inferiora et vocatur casus ...
... De quo dicendum est ... et ... de quibus ... Causa.
... causas extrinsecas ... intrinsecas. Si ipse extrinsecas sic est casus ...
... diu ... lapide ... et ... qui ...
... ... de aliis. Si autem fuerint causae
... et mollificatio ... ipsi ... humiditatis ...
... et ... de aliis. Signa. Si autem fuerint precipitatio ...
... lateris et dolor ... et si fuerint ...
... non ... et ... et si precipitatio fuerint occulta ...
... digitum et si foramen matricis est ...
... est ... foramen est tortuosum ...
... Pronosticatio. Si matrix diu
... ad ... de ...
... dicta ...
... inferius ...
... manu
... inferiora.
...
...

manente

ex. Si a. u. leviter sit' p's iudicari conveniente. quoniam a pilo ligatur et
h pruit' a vz i v gutt'. Si ac mulieri fuit corrupta dicit alia q. suppo
g' collam allii f habit' tenat odore. alii intelled' utz ad concepcio
nes. puta e utz ad conceptum. Si u n. tc p' experi lit q. lena p icia
i scutella plena aq' t a t li serunt. ille e. sit' t li uadat ad fund
secundo iudicat' t h de viro i de mulier. multa a experimenta ponunt ab
auctoribus. Sz tn n ad ibi eo fide q. epica uidet. **pronosticatio** Cmo
rps t excrescencia i uirice n uidet posse recipe cacoz n e tortuo
sitas toraic vgt viril' mulier secunda mag' uir' lana. Sz cici est
au mulier sit' mag' huet iuuentute. Sz mag' e egritatia no lis
p'uitas vege n recip' cato. uli uulnata t p cicatr, atta n recip
cato t h ceipiat ualde timend' e de morte unius. q. oultari ma
tris n e dilatabile ad exitu fet t oz alu ip'az leuiter t ap'ire t h est
mag' picli m eicatr g i uirice a i ou[illegible] ei e ualde mala.
ca. Si a' mulier fuit sit' p malam dispositione ca. i p'is. Si p'ticularia fiat
fiat stoi de equiterta. deim de sophenis. deim utat' tyr. ro. viol. ne
nuphar. deim p'ge e'cra cara'. reubarb. deim stuphe i hbis frig.
deim utat' rubea tirtarta. deim utat zucero. tucia t ou' a d'gra
tto odor, camphora ro. t ladan' t aq' ro. deim fiat pessariu de feco
leporis t de mente lepor' t leic incunial' e modico melle ro. deim
vitz oia cibaria ca. tercienciu uirtu tum. Et burit' utz oia illa
q no lis psit ipaz calefacere t utat' t ptice ordeatu t pane ordein
sol' p dice t mites. primo p anos. Si uero fuit uta p'tabz sequo
lis de aq's medicis. utat' coriand'. i lacta' t utat' lacte ac. Ordi
net' g' sex res n nalis i g'du opposito do calor excedes ad tepiem
sit reduct'. Si a' ueniat sitilitas p siccitatem cata t hu. te i p's digat in
p hunc modum. Rx. cu marons arthe'. lang an lb. i. tol. mte tol. a bu sanie
suum ouigal t calamiti an ʒ. ii. sp'tentia sequati calqui auo.
au marat' dineos lilaleos an ʒ. i. uill' ro. lb. ii. fiat sir. Cu di
ge p'gec' sic R. bdelle. t lb. totiis eupilton. an ʒ iii. eleule mast.
an ʒ. i. b. misceant' t fiat pulv. Cor' medicine fiat stuphe t i stuph
pont' ea q tollunt i tur t i extu a stupha. de aur alecine mer.
an ʒ. i. misceat' t h fiat uitis uiciabz. deim medibaccis matr ac
cap' p dem lyn'. t cu aq' decoc' ab lin. uine t pulv' colofin' ʒ. iii misceat' t

iuuat in uirice. deinde utatur isto electuario. Recipe pulueris pectoris uicate. pulueris
dieter magis sine opio. pulueris electuarii confortativi confice cum trigiciora ana ℥ i.
ligni aloes. albe gariofilorum ana ℥ ii. pulueris zucari q. s. et fiat electuarium. deinde post omnia ista
si uiderit secunda utatur isto puluere. Recipe testiculorum uirgis dextri si uult mas
cum luna. si uult feminam sinistri. et in uino et pluuia et. Recipe lignum aloes
lilleos uiciis leporis et coagulum eius ana et fiat pluuis et utatur in pluuie ma
ne et sero cum uino albo ante cum uino al. et post accipiat pluues liquor ante pruine
de zucaro ut accipiat sit magis gratiosum. deinde utatur isto medicamine pro
modo scilicet. Recipe albe gariofilorum storacis calamite ana ℥ i. mirre mastic
this gariofilorum ligni aloes. cinamomi nucis muscate cipressi ana ℥ i. confita
ante cum oleo dividatur et aqua rosarum et fiat massa una. deinde in diuidatur in quatuor partes
ex una fiat pomum album ad odorandum et de secunda fiat pillule parue ad quantitatem cicer
et comedat de mane et deglutiat tres integras. Et ex tertia parte fiat pes
sarium et utatur post lauacrum. Et ex quarta parte fiat electuarium magistrum ...
in aqua rosarum et per calamum fumum ascendat usque ad matricem et fit titulum porcus
que secat aqua calorem alimentum ... et continuat si post ... sit
quam minimum secundat. Si autem ex hiis omnibus non fuerit consumptum. Recipe storacis confor
tatiuum et in hora sue partis decoctionis plurima in in cerauto ... deinde
exhibeat que est in cerauro et fiat pessarium et cooperiat cum panno lineo grali
sicut dixi in primo capitulo huius. Si autem matrix fuerit minus huius et aqua fiat talle
pessarium. Recipe mirre aloes mastic thus lapidis nucis cipressi et sol ... blanc
bizantie. ligni aloes galange zeduarii nucis muscate alius de pluma sue
cupiatis gladium ana ℥ i. conficiatur cum oleo aquilentino et fiat pessarium et inuol
uatur in panno lineo et coniungantur ... et uomitu precedente matrici supponatur te
neat per unam horam et quiescat per aliam et sic deinceps. vitet ocium et ciuita
te ambulet cibum et uitet omnes fructus et omnia leguminosa et omnes herbas crudas et uitet omnia
que sunt de ... et tarde digestibilia sicut sunt carnes bouine. caules et caseus antiqua et o
ua indurata et omnia contraria et omnes pisces bestiales et ... vitet repletionem
nimiam cibi et potus et utatur carnibus ... et auibus non degentibus in aquis
et omnia sint ... et ... quam ... Diligenter secundum medicinalem ordinem ... talias
nos non nullas in ... eleuatas ... minima matricis huius ad temperiem
sic reducta. Si autem uenit sterilitas ... nimia siccitate in iugandos
cum et utatur dieta restauratiua et ... et utatur lacte et sic omnia sint in letitia
et gaudio sempiterno. deinde utatur isto pessario. Recipe ... cum et uitelli medulle

cum et melli. butiri vaccini sine sale et ad ignem coquatur et cera et mell' et q. s.
et fiat pessaria. Si autem fuerit sterilitas propter pinguedinem, mundificas [illegible] iem
mum et dieta subtil' et per nutes et acum aie ut ira et solicitudines [illegible] et
vigilie plurime diu[illegible] decubit et pessarizet cum aur[illegible] alec et [illegible] l' cum my
mi[illegible] lio et sale et mittit [illegible] et torcheat et fiat pessaria et [illegible].
Si autem fuerit sterilitas propter nectorationem apponat ea que consumunt nectorationem per modum
[illegible] an et [illegible] pessaria suppositoria et [illegible] et sal et [illegible]
et illa cum ruta et lanam [illegible] nasturcium. ami[illegible] cinamomum. [illegible] castoreum. agn[illegible]
cast[illegible] et talia. Si autem fuerit sterilitas propter siccitatem, caliditatem mundificas balneet
et in aqua decoctionis malue bismal. [illegible] ordei et auene et fiat pessaria
et paulatim ingrossent de opio [illegible] et melle et si necesse fuerit fiat pessaria mundificans
laria [illegible] de [illegible] quedam gallia et quedam galla et quedam magis galla
involuantur cum lana et [illegible] et supponantur et sint in galla quod fiat cum quedam
violencia. Si autem fuerit sterilitas propter [illegible] [illegible] caliditas mundificas et
balneet in aquis [illegible] [illegible] cauda equina. plantago [illegible]
[illegible] mastix [illegible] lapdanum. bol' armenicum. galle cupule gladiu[illegible] et [illegible]
fiat pessarium [illegible] et emoroidarum et [illegible] mundificas [illegible]
[illegible] reliquo. Si autem fuerit alia [illegible] propter que accidit sterilitas curet
sic tamen [illegible] in loco suo. [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] virorum que tamen est
[illegible] et [illegible] magistri. [illegible] [illegible] quod [illegible] aptum ad
generandum [illegible] gladiolum et odoriferum [illegible] odor florum palmarum. Quod [illegible] coit
[illegible] vir et mulier debent esse temperati [illegible] ad temperamentum et debent esse ordinati
in cibis et potibus et aliis vi rebus et non [illegible] et calido digesto et [illegible]
[illegible] per mediam noctem et ante diem [illegible] excitari [illegible] ad coitum [illegible]
[illegible] osculando amplexando. mamillas tangendo et [illegible] et [illegible]
[illegible] totum sit ut mulieri appetatur [illegible] [illegible] mulieres [illegible] emittunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et paulatim [illegible].
et debet [illegible] [illegible] mulieris. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
debet iacere [illegible] mulierem [illegible] motu [illegible] debet surgere et [illegible] [illegible]
mulier debet extendere [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et non loquatur [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] diu [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] vel iaceat vel [illegible] si [illegible] fuerit. Clarificatio. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que est de [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et magis depurata et magis

apta ad recepcionem spermatis uel non sufficienter disposita est ab anima uel retinendum quan-
ti calor. Sed uel est aptum ad recipiendum animam, uel quia sufficienter ab anima dispositum
arc. est et paratum est corpus, postmodum peccat, hoc intencionem, albertus in de mobilibus et immotis.
Sed uel est in actu et paratum et dispositum sic semen inter generationem illius, quod principale est se-
men. non enim est immundum ualde quoniam generatur per se et in et cum tante fortitudinis quia est
et quia dicit albumasar artifex non inter artificiatum sed semen uiri est artifex quia et
est ipse quia est forte non est mile est forte quia et est ipse agens et non concedunt
sed tunc sic agens et si oportet in [illegible] concedet quia et est. Tercio dicunt quidam
ad omnia tercia quia semen solum hoc omnia in tercia sed quare gignitur componitur ex tribus quibus
quod est in semine [illegible] non est sic agens et sic forte tamen concedunt non inter tale [illegible]
et haly appellauit tercium spiritum intelligencia diuina que generat ex bone [illegible]
est in [illegible] si secundum [illegible] tale est [illegible]. Secundo nota quod mulieres carnose ca-
[illegible] habentes uenas latas [illegible] magis parata ad concepcionem hoc co-
liter extenuatte sed quia materies non nimis excedit. 3o [illegible] mulieres
que habent uenas strictas et [illegible] replete [illegible] mulier exte-
VIsum est [illegible] de regimine in preg[nantibus] Capitulum xv. de regimine pregnancium et de abortu
nancium et abortu et de accidentibus conuenientibus in pregnantibus. Sed postea ui-
deamus de signis concepcionis. Signa concepcionis. Cum enim mulier concepit [illegible]
[illegible] uel pudibunda et [illegible] uel [illegible] et [illegible]
et in cessat [illegible] apparent [illegible] est colorata [illegible] quod [illegible]
[illegible] corrupciatum [illegible] contenta [illegible] et [illegible]
constringit [illegible] pro [illegible] quia habeat [illegible]
[illegible] et [illegible] omnia et intro [illegible] quia [illegible] remanent [illegible] per [illegible]
[illegible] incipiunt mamille ingrossari et [illegible] in capitibus [illegible] et [illegible]
diuersa et uaria [illegible] et alia enormia et [illegible] dolor capitis et [illegible]
color mamille faciei. Et experimentum plurium [illegible] concepit [illegible] accipiat
de nocte [illegible] mellicratum est aqua pluuialis [illegible] pre-
gnans est et si non [illegible] quia [illegible] in [illegible]
sua melle. [illegible] si [illegible] habet pregnans
est si non non. 3o sic accipiat mulier [illegible] et [illegible] est [illegible]
et si post [illegible] saporem [illegible] in ore pregnans non est et si non [illegible] pre-
gnans est. Signa [illegible] masculum [illegible] mulier [illegible] concepit masculum est [illegible]
mum [illegible] colorata et uelocior in motibus [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
est oculus est magis mobilis et mamilla dextra [illegible] ingrossari et color

ei i mutari et timor i dext' parte uentris et ei ul' tamen motus et si mulier steterit
recta et uult ambulare mouet prius dext'm et si sedeat et uult surgere ...
ponit manum dextram et genu dext'm se appodiando et uelocius mouetur i motu quam
i aliis mulierib' mo et mulier i quatuor et lac est magis ... et medium quod est ma
millis et pullo est maior i dext' parte. Causa. Dicamus ueniam ad causas abortiendi
aborsus autem se extulerit autem i ... Si extulerit sic est nimia copia caloris pre
so ... ulcera cancrena aliquam alii ... autem quia saltauit
uel se percussit autem quia extenuatus est nimis autem quia non dum uenerit ad annos pu
bertatis autem quia semen uiri fuit exiguum autem quia fetus flos autem accepit medic
laxatiuam autem uomitum autem quia i ... commouit ... et non per partem sic est contra
... et uitio ... iracundia ... subito commouetur ... uel ...
per iniurio ... si autem aborsus fuerit ... uentris ... puer ... uentri ... in
... debilitate ... propter ... lactis ... uenit ... uentri
h' Signum quia ... puer abortiuus i primis ... mulierib' quia ligamenta i primo et i
fine sunt debilia sicut uidetur de fructib' i arboribus et quia i ... mulierib' et
... ultimis ex ... abortus ... debilitate ligamentorum. Si autem fuerit ab
ortus ... ad ... signum est quando aborsus ... i tribus
ultimis mulierib'. Signum autem aborsus est fluxus ... fluxus lactis est ... ma
millarum. Signum. autem quia fetus est mortuus est i ... immobilitas uentris et est ... mo
uetur ... uentris ... sentit alia ... percellit acuta
... debilitate ... i uentre ad modum lapidis fetorem hanelitus et
... et fetus mortuus et oculi ... pregnantis
et alba oculorum sunt ... et nares sunt nigre et aures et labia ... rubor
... ad ... mortificati ... Pronosticatio.
... debilis est ... i ... abortiuit. hoc est ... ...
... aborsus ... mulieres ... ab ... cum ... ma
... de aborsu et si ... abortiet et si fiat
aborsus de ... mamilla dextra ... et si mulie
ri pregnanti ... et ... uentris autem non ... est mag
... maior est dolor i aborsu quam i partu ... Cura. ... omnia
que prouocant aborsum et reducant ad ... sed est ... modo
ut ... ipso ... de aliis ... mulier pg
... aliud ... et ... aborsus ... est i ... mulier ...
i ... ad ... et ad ... puerum i ...

accidentibus ut sustulerat & cetera non oportet dubitare aborsum sed quia contingit aborsum provocari. Signum autem quod in aliquo veniat per viam mediciname est quia non mammille grassantur nec motus fetus immutati est, quia causa ut facerent debilitati sunt ut deinde est quando mulier laxativa et vinum de illis que provocant aborsum vite. Quia omnibus mensis non quando mulier et violata plurimum medicinis corporis et hoc a quarto mense usque ad vii mense vel in quarto et vi. Quia ligamenta sunt debilia multum in primis et in mulieribus et in ultimis mulieribus in mediis autem sunt fortiora. Si autem venit aborsus propter ventositatem propter mania humiditatem lubricante matrice et bonum est quod antequam concepit mediocriter utatur. Quia nisi cuius antea abusum et utatur dicta vel et utatur aliis et lingis & roboratis. Deinde utatur omnibus diuretica non bulliens arthetica vel triaca. Deinde purgetur cum electuario diacastoreum aviculato cum autem in prima quarta deinde ut dictum est, vel recipe blete & sem rute & semen & aliis que opponit ide medicinis matricis in trocisco rubro arthetica albi origani calamenti ana marrubii ciminum spice nardi squinanti rad lilii ana 3 ii pul pe coloquintida lune rute ana 3 iij mellis lb i vini al lb i & l fiat de coctione usque ad lb i & l & pistentur in matrice unge vice 3 ij. Deinde post completam medicinam recipe colata & purgetur. Deinde utatur dieta predicta utatur rasuram agnis castus. Deinde utatur illis electuariis diaciminum diagalanga cum anis alexandrinis diathios cum muro diatrion piperon diagalanga de de zeduarii spice nardi seminis rute castoreum ana ciminum mastic
é bene aloes & alipte muscate ana 3 iij conficiantur & bulliat in oleo communi & addatur cera & fiat unguentum & inungatur venter & dorsum & latera vel per modum olei vel per modum unguenti. Deinde utatur in electuario zeduarii muscata ana ciminum seminis nasturcii agnis castus amomi ciminum ana mo mace ui castoreum doronici tum gariophili piperis cardamomi garioph 3 ij ana 3 ii confice cum melle 3 i pisentur q. s. & fiat electuarium & in electuario recipe in omni eventu & ante & post ut calor est conveniens. Ista quod sunt que valent contra aborsus in primis mensibus et in mediis mensibus. Si autem sit aborsus in ultimis mensibus quia sit propter debilitatem ut deinde est et utatur dieta restrictiva & nutriente & sit electuarium odoriferum & utatur in electuariis vel potio iniacta cum muro diathios cum muro diacitonion diasantalis letitia G. et ... taliter que ophedat cum uterum de primo de ... & alterum plue mastic & ... In primo autem concepto bulliens in oleo absinthium spica nardi mica mastix & ... & ... inungatur. In ultimo autem mense balneentur

et post in balneo mollificatiua et ungatur cum oleo ubi bullierit malue. Si autem pre
tei iter mulieris pregnantis abluatur cum aqua ubi bullierit absinthium camo-
mella artemisia abrotanum spica nardi et celtica. Si autem mulier appetat enor
mia dicetur cum alliis et tiriis et odoriferis. et post cibum utatur piris et coctanis
malis granatis auellanis alliis castaneis alliis tritibus et fiant emplastra
de megulata buglossa et sandalis et cortice. citrii et congruis cum blandicijs. Si
autem fetus est mortuus expellatur per hunc modum. fiat pessaria autem cum succo
ista res que educit abortum cum pulvere ferri cum aliis ellus mag. plura colo
quintida elleborides. fel tauri. per ligna. tiria ala tertian. galbanum
caueat tamen quibus s et cetera que se expulsiua que non docent potius mortuum nec
abortum. <u>Clarificatio</u>. Intelligendum quod ligamenta a principio debilia sunt ideo tenuia
a quo non dum ad magnitudinem devenerunt et ideo ex modicam occasionem rumpuntur sicut
videmus de fructibus in arboribus. In medio autem quando devenerunt ad magnitudinem
te solida sunt et ideo tempore plurimum cum minori periculo pariunt. In fine autem debilia
debilia pro tanto quia extenduntur et cauet autem tanto est fetus post sed thabet corpus
de fructibus quod per se cadunt sicut declarauit. Sed nota quod fetus perueniret
nunc mortua exeunte solum per ad tempus necessarium omnino habentem immo sicut
arcus facere artificum in artibus iniuriis et potuisset viuere quando os inuicem
iunctum aptum et ideo matre mortua ad artificium debet sicut ut os matri
eius fiat aptum et alium uel matris debet aperiri et fetus extrahi et illo artificio
fuit Iulius Cesar sic extractus et etiam huiusmodi. <u>Capitulum xvi. de difficultate partus.</u>

Partus quidam est naturalis et quidam innaturalis et quidam difficilis et cetera. Secundum magistrum
Pinerium partus naturalis est quo exit infans in vi mense aut ix. aut xi. ut plurimum et capu
t primo exire debet tenere faciem versus terram. deinde debet egredi collum. deinde humeri
et debet brachia extensa secundum latera. partus autem innaturalis quando est contrarium aut per se exe
unt pedes et manus aut latera. partus autem difficilis est quando non per se exeunt et laborat
mater et angustiatur et moratur in labore et anxietate longo tempore. <u>Causa</u>. Si autem
partus laboriosus et difficilis sit. hec sunt autem ipse causas extrinsecas aut intrinsecas. Si ipse ex
tra. sicut est nimia caliditas. aut frigiditas aut quia obstetrix est indocta. aut quia
muliercula in ouitudine inimicis est et terra est et cicatrix et dicas et est ueniat ad
partum et non est bona dilatare. aut quia partus erit ante tempus iustum. aut quia mater patiatur
dampnum eius necessarie ueniunt aut quia mater est corpulenta. Si autem fuerint ipse cause intrinsece
hec est quando puella concipit ante tempus pubescentie et habet adhuc meatus strictos
aut quia pinguis et habet orificium opilatum aut quia mulier est nimis delicata

uica at qr tec e minus magis quam gilla· at qr e minus tenuis plus et debil
et nō pot se iuuare· at qr ht caput minus magis· at qr sunt duo capita· at
duo gemelli· at qr e post tm̄ et aū tpt ille· at qr minus e dum
at ipsi cerebri minas· at qr matrix e parua illi et corrugata· at qr ma
trix e sicca sin leuitr. Sig. Si a mi e fortis et cā e puncture u aliene no
te apparet te eligē q pt e difficilis ipsi tetudinā· Si a sunt ipsi fetū
mortuū tc e magis dolor cū ubilicū et te· lenta dolor dolo fatie
fetor hanelit et allectu uaporis horribilum ad inferiora et inobilitas
uētis in instancia· uigiliarum at oia plt cogitari predicta· Pnosticacio
O· nō dolor dectiat ul inferiora hanelit e boni· pt e facil malan
e minori labore ergo d q fetā· mulieres pigre magis laborant i partu
quam maciles· Cura seu rectificatio· Cū appropinquat tps partus balneetur iaq
ū sit malua bismal· melilot· p iuga olo lilamio et olo amigd
dul et pigdie gallie· dem incedat p loca decliua· et cū appropiquat ad
ptū luat abū i prua quantitate malu nutinti sic e cōdiū gallie pi
gis oua sorbil et luat uinū odoriferū· dem e magis approprinquat et rupit
tela pa et i seq exire qui aquositas· te attrahat mulier hanelitum e for
titu et i pellat fortis ul infiora· qr tal i ptu e magis iuuamen
et eligat obstetrix hns manū gracile et digitos longos et dilatent
orificiū matricis luat e apt· hma ledat suauiter e ung· et itro
mittat i ptu pessariū q redd ptū facile· su tiore aborsus ut pleap
radic· lilii· origani calamenti aa ʒ ii· celidonie ʒ i· galle et mul
ceat et i uoluat i lana et fiat pessariū· dem sternutatio e appropria
ta· dem e ... et ad hoc e pt dicti fiat stimulatio et ... matrie
fortis· et si mulier e pigra iaceat sub uetre· Si a sunt ipsi constipatio h
via at dicte· Si a ipsi clausura nō e in cistro constringito cicatricē apiatur·
Si a sunt ipsi ptū i uile reponit et sunt pedes l manū deducat
hamus· Si a sunt ipsi fetū mortuū balneetur iaq ū sit pulleguī
regale arthemisia origanū calamenti et fiat ea q dcā sunt i cū pcedenti
de aborsu· Et si sunt ipsi causas at ipsi cās punctias notas sedu
cat ad temperamentū p oīa et ceda sic dr i locis suis· similiter quod
confectio redd ptū facile· re mirre castorei storac· cala· cinamo· ta
mine aa ʒ ii· pan rute· q s· fiat electuarium l confectio e melior capillus
ueneris re q s redd ptū facile· Et dr q si colligatur agrimonia cū

ostedit et ungue in coxa mulieris laborantis in partu in quam radix sit versus
inferiora quod statim expellit fetum et ideo oportet habere cautelam quod statim removeatur
post partum quia aliter matrix descenderet ad inferiora quia ut dicunt quidam habere
lamor novit generare debeat igitur hic dicere per dei gratiam est perfecta. igitur
capitulum clarificatio intelligendum quod mulieres pariunt cum difficultate et quia sunt oppi-
late et constricte et quia parum habent de calore et spiritu et ideo quia sunt debiles fetum
bono modo expellere non possunt. secundo notandum quod natus in vii mense vivit propter vivere quia
vii planete id est operantur scilicet in viii mense non quia debilis in spiritu in vii mense
oritur quare oportet existere usque ad ix et postillum quia tamen lepis dominatur sa-
turnus in viii sicut fetus in partu et quia latus in mobilitate et induit gelidus est sic planeta
frigidus et siccus in vi motibus intelliguntur non natique vivere non possunt. in ix mense iupiter regna-
re incipit qui est planeta benivolus et ideo nunc prius est sic confortabit fetum.
tertio illud quod bacalarii novit generare et natus flet et clamat propter similitudinem in
mutationem ad aerem frigidum et si clamaret bonum est quia fortitudinis virtutis signum.
quarto notandum quod mulieres que consueverunt parere facilius pariunt unde sed assuete ad
lectos sunt labores et tamen quia ipse latitudinis meatuum non forte ad se
nescit nocumentum si in predictum tum sunt est lectis meatuum propter aliquas occasiones
ut nimia fetus magnitudine et talia. quinto notandum quia in eodem naribus apposi-
ta attrahit matricem ad inferiora tamen quia est fetus superius confortatur et ideo a
sternutatio naribus applicatio reddit partum facilem virtute confortando. ultimo
notandum quod in aliquibus temporibus partus sit facilior. dico quod in estate propter fortitudinem virtutis.
et si dicere quod in estate partus est facilior propter amplitudinem meatuum et latitudinem
dicendum sufficienter quia virtus debilitatur exalando Capitulum xvii. De retentione secundine.
Retento hinc inducit multa nocumenta propter vapores et fumos retentos
quorum alii ascendunt ad caput alii ad cor alii inducunt dolorem in toto corpore
venit retinetur autem propter debilitatem virtutis expulsive aut quia causa retinetur in multa quan-
titate aut quia fetus gravat in utero quod appellatur suffocatio matricis de quo facienda
mentio. Cura. superius provocet nonnumquam sternutationem provocet similiter. retineant hanc
locum potest fieri et dari etiam cum avena cinnamomum et cum vino sublingua et cetera por-
tio ut artemisia calamenta origano et fortiter summopere datur vino sicco. item
cum columbino item oleo pilos laliam. item cum unguentis eius. item ruta et ab-
sinthio. item cum polio hortensis cum cinnamomo aut calamento item suffumigatio cum antidoto. item natura
dictam eius lac. Et ex notatis potest fieri bal. item emplastrum emplastrum ligatur super
ventrem. Sexto obstetrix inungat manum suam cum oleo de lilio et intrat in

matrice si mani sit pura et purulatie sine molestia exsiccat viij. cauterica
que faciunt abortum. viij. si ex eis omnibus non bene diminutum quia post aliquos dies non
confortabitur et expellit eam quod integrum est quia contra aquam. ultimo confortentur
matrice et cibis laudabilibus et electuariis aromaticis. Matrice et diapenthos et mel. prout
necessaria et talia. **clarificatio** intelligitur quando voluit vel in expulsione hyme sed mo
veat ad circa pro tanto quia est agitio et quia cavitas non expellit pruri
tionem quando lucida expellit nociva. secundo notandum contrarium quod hyma talis
per ramulum generari sed antequam veniat scilicet ex libris generabit hyma et
causa generatur ex tanto quod magis est nocivum constitutioni. hyma enim est magis
nociva conservatione et non volunt hymam ordinare ex libris. tertio notandum quod
sapientes antiquitus posuerunt quod non involuit quandam per ramulos recipiunt.
constitutivas sicut et vim talem prima causa quae recipit constituit. Tale sicut eam
tenuit quod non est talis quod recipiat constitutiones post dignitatem constitutionis et pro di
gnitatem peccatum. quoniam in hoc casu non procedit quod non recipit nutrimentum per
bilicum vel ab esse magis delegata sanguinis usque ad tempus mediante
vel nutrit et quia sanguinis non habet constitutionem generationis non sicut
esse quod non sunt in terra primis. alie vero constitutiones valde prout et nos plu
conservari bene usque ad tempus nativitatis. ultimo notandum quod stimulus et vomitus
odor talium iuvat ad expellendum hymam ex hoc quod non expellandam
lunatim et commovet quae sunt sopita ut dictum est. Si aliquid non fuerit
delectare matrice tamen maius est nocumentum. **Capitulum xviii. de mola matricis.**

Mola est quaedam frustum carnis enorme et quod lingua tuo dicitur quedam
per alii vocant arpia de nominibus aut nulla sit contentio. **Causa** generativa
a mola est multitudo seminis ex quod ad matricem et carentia seminis viri. Et non
potest generari embrio sed generatur quaedam globus enormis et dicitur mulieres esse impreg
natae et non sunt. **Signa** mola aliquando assimilatur impregnationi propter multa quia matrice
retinentur sed quia venter et tumidus et sentiunt motus sicut embrio et mamillae indu
rantur et apparet et discoloratur mulieris. **Signa** distinctiva sunt quod non motus
non est ordinatus sed provolvitur in mola unde motus de latere ad latus non cum contracte et
venter est durior quam in conceptu non habet et pedes sunt molles valde. In conceptu
autem embrionis nullius horum est. **Pronosticatio.** Mola ut dictum est difficilis curationis. aliquando
enim stabit per decem annos. aliquando usque ad finem vitae et non recipit curationem. aliquando decre
scit quaedam frustum carnis enorme aliquando lapis. multum aliquando ventositas multa.
Cura in primis ut ex iciteum dentium doniat sub dorsum et elevatione eius et

corrum et prouoc. uomitum. deinde si paciens confricat fiat fiat flos. deinde
tarcia. deinde utat quieti. deinde apponat ea que prouocant abortum. ut
oia indigibilia et oia que generant uentositatem et balneet et suffumiget in aqua de
coct. malue et mollificatiuum. Si ex hiis non exit utat electuario. Rx. ar
the. ... calam. ... ... ana ... i. ...
al. ... iii. mell. lb. i. et l. et fiat ... et ... ... deinde ...
at ... et ponat ea in qua ... ... aurea ...
... et eius que ... et balneet in eadem et ... ... deinde si
non ualet inungat obstetrix digitum in oleo ... et ... ostium ma
tricis. deinde suffumiget cum mirra castoreo et ... et si ex ... non exit teneat tot
... prouocandi abortum et si ... non ualent ... in ... **Clarificato.**
... que ... ... in ... ... quo
... generantur ex ... in ... ... in matrice
... enorme que ... appellatur mola ... ... potest generari ex
... mulieris corrupto et extranea ... ... et ex calore in illa ... [illegible]
... generato ... ut dicitur generatur in mulieribus ... ... que mag
laborant ... que mag... ... ... tam
... ut ... ... de ... ... in ... et ...
... non ... ... non ... ea
... ... et ... de ... ... unum ca
Gutta ... ... **Capitulum xix. de sciatica passione.**
Gutta artetica podagra et ciragra magnum ... ... gutta
... ... aptitudine ... ... generantur ...
... et ... distillat ... gutta ... ... dicitur noie
... gutta. Gutta ... ...
... ... dicitur ... ad ... digitorum pedum et manuum ...
... ... et ideo arthetica ab artubus ... ... Sciatica appellatur
... ... ad ... ... in loco qui appellatur ... et scia ...
... ... sciatica ...
... ... appellatur ... ...
... manuum ... ... Si arthetica ... ... gut
ta et ... ... loquendi ... tres species et duo ... loco ... de nominibus
... ...
... ... **Causa.** ... ...

a interior si e exterior sit e in calida dissoluet a cum contentas a oculi
tum a retento aliq q consueuit fluere a extraneum minimum potassie p
sancte a coit minimum potassie p repletionem epula et p oe ca hi in
mna repletio cibi et pot unum sumptu incuratio et unum forte sup
tum p repletionem cibi et pot cuet a in pal oculidz et conualescentibz et illis
qui pacium omnias eg nos et uet i uere p replonem i estate et diu
tolo z et i autumpno p cau te Si a sunt ca interior tr e explex a u
puet expte humoris a mb a intutis Si humoris sit cani s hu
dancia a colle a flig a ulic si sit simplicia si composita Si expte
mb qr ma lacui a phi dilatatui illius uiis et foramibz Si expte u
tutis ut qr mbz debile a n ut qr sit prodiga a qr dilatatu
e pact ns et i debilitas particle patiens e fortissima ca et forti d s ititu
i pellentis et alior mbr et e et e i illud q tota e uirtus q erit alia ad
mb q intelbz resiliat aleia et clauditur si uirtu ai laa ct sit pli
mu otie i uicem dem uad ad unum locum dem a toto tor e cat in
ad locum p t ma p is Cap Intelligendo q tre e decipimur i cognitione cause
u g pal o uictur e alm de ca tm et uos opiamur q sit de ca ca et
applica tm et cia tm uniat edem q in sit calia bz sit tm et i re
cepti sum p in er alm ca et uos edem q sit tm et applica ca
et uniat ma exalado si cor n sint plecto m et qr ca uniat re
cepti sum i p alm in mo multa cura ponit ad uictus i dul
magis dolore et qr colla e de facili mo io consumitur et fluit in
ne dolores tot mbz e calm ca alm e fe et e e uel e colata tur
la e ueloi te plis et i sopnet te et inti et e magis ui nob q ca pu
par sit calia et tu e tm Sz tum pot i duc cia similitudina un
g mois et aliis multis decipimur i pelloibz arthice qr m etiam
i imis et lactis et ligatis et n apz nob eius conlidentia g i ipis loc
tactu si e ca et si oplo consue et eius ae et tpr am conc ut ietu
bz et i de aliis particlaribz et sit plu le ui q in sit ca Et si locu
inueniat tre re tactu trid et alia oia seu plurima particularia
at i tu te latis e idle q in sit tm conluent g diliget particlare
i por et tam et p dem ad sig mag particla a ueniam Sig parti
cla Si a dolor arthe e sunt sic gaudie mala oplo si in uii
ca Si a e gaudie n sol e i mala oplo Sz e in uii in alii ca

tiplex aliud compositum + si medicine sunt diligenter applicate mediante
nimis non erunt et talia non sunt in vi composita. Est si ex calefactionibus tempore
dolor augmentetur vi plectonis quia alteratur opinio. Deinde magis ad p
ticula venam. Si dolorem magis + color est rubeus + dolorem esse intensum
sui pulsatiuum vinum rubrum ipulla + plenus plenum + quando magis affligit in ho
ra matutinali + complexio est sanguinea + etas adolescentie + urine sanguin
eas et virtute male + perciptur gaudium + multiplicatur cibaria quod generant
sanguinem et tempus est conveniens quia cum hec particularis sit tum illud quod
dixi signa sunt a calore quia non est in principio patitur. Si quando dolor acuit
pungitiuus multum intensus + color est citrinus + vinum est colo ratum + regi
ones colerice + pulsus est velox + tot calidus + potissime particula in
tempore est colice iuuenis qui cenat + laborauit + tempore est calidum sic est etiam +
perceperit ea quod multiplicant eo + affligit magis in horis colericis et de ali
is particularibus est letius vel bonalem quod cum hec particularis sit eo. Si quando calor
est modicus + color non est immutatus de qua sit calidus + vinum est remissa + ipulla
+ egestiones sunt melancolice + est tactu frigida, et est yemale + multiplicant ipse flie seuer
cibaria quod generant flegma + est homo mali regiminis + diuersa sunt bene vel totus
in est flegmaticus + hic est in qui tempore induc dolorem arthetica + potissime est ca
dum. Si quando dolorem modicus + [illegible] extenuatur + vinum remissa + [illegible]
+ est mulier de complexione + tempore est autumpnale + percepit regimen multiplica
tiuum melancolie et de aliis particularibus est in vel melancolica. Si quando dolor sunt
sic conuenientes + percepit regimen multiplicatiuum. Vt color sic est vel quod in est ue
tola. Pronosticum Magister primus docuit. Si [illegible] pronosticatur eunuchi
non podagrizant in eius unicuit + est vim quod est expecte coitum. Sed hodie
uadit alter negotium + eunuchi + mulieres + omnes sexus + omnis etas mul
tiplicant malum regimen + ideo in omni etate sunt podagri. Secundo potest
pronosticum quod omnes particulares sunt hereditarie in plurimum + potissime podagr
ca non magis naturalem est carnis corporis cum ideo sic lepra est morbus hereditarius
in podagra. Tertio plurimum pronosticantur quod dolores artetici inducunt macie
tatem membris + remissae. Quarto sic arthetica conciuata non in [illegible] eam potissime
quando est ex longa diuturnitate. Quinto sic arthetica de in melancolica in homine quando multum
replet se morte induc libera. Sexto sic sciatica + podagra est sunt cura
re facilis in modica occasione reuertitur in statu membris + latitudine meatuum
seu cauum in aliis quando uenis non sit in de facili recidiuum. Vel sic

it omnes dolores quiescunt ratio etiam maior. viii. hic dolor quietine non
est spasmus quia non est in cordis et nervis et ligamentis hic est. ix. hic est in poda
burla vel dolor plus gravat. x. hic quando doloribus iniectatur sentiunt vim
expulsa in ista yleos thorigalium quando variantes causa fit egritudinis. xi. s
ita primo iniectam pessoribus iniectam de facili fit causa. xii. hic est
breves alium causat dolorem iniectamus et alium faciunt evenire. Cura est istarum,
multa sunt consideranda quia si passio est solum ex mala complexione que apponitur
solum alterantia. Et si est etiam que digerat et evacuet et si etiam est simplex que ap
ponitur simplicia et si est composita que medicina composita et digestiva dubi
tate apponendum. Deinde considerandum si etiam est fixa tunc non apponantur nimis
calida quia etiam inheret ad locum dato quod corpus non est plectorie. deinde con
siderandum si etiam est colica et tunc non apponantur nimis frigida quia nimis condensa
ret etiam non cogeret vel extrema dolorum et tunc ponitur ipsa et que plurimum morbi
et inter continentiam particularium. deinde debet considerare de flori que non sit ipsum
quam reddit hic curabiles si etiam esset leviter et que ad particularia curat. de
inde considerandum inter laxativas que non debet fortes et potentes apponi et si debet
que debet in prima quantitate. deinde considerandum ad balnea aque dulcis et ideo ha
bere potest si sulphureum et marina. deinde considerandum ad cautela unguenta et empla
stra que multum locale remedium fiat non corporis medicinalis et bono regimine suppositor
to in malicia fuit horum cologit ad hoc quia tunc suppositoria apponitur.
deinde considerandum in ... materias ut non mutat. deinde ... cum medi
cinam recipiat dum non in ipsum non convertit quia convenit leniter et cum
ubi ad locum et si esset possibile bonum esset quod unum eius auferret ... co
eius vinceret propter imbecillitatem commixtionis receptam non apponitur. ... mul
tum plectorum existere ... multum ... in pessoribus corporis ... non
medicinalis et dicitur ... quod ... diminutam quia alium ... in una hora
et in alia nocte. Et est illud quod nocet ... in passionibus iniectarum
et ... ... cibaria debent ... ad ... ... hoc
... ad locum non ... debet esse ... ... edi ... ...
... ... ad has passiones debet ...
... ... deinde si particularia ... de ... que est ...
... de parte ... deinde fiat ... deinde ... laxativa ...
... fiat in autumpno si videtur expediens ... omnia nimis ... que ...
aut colera ... nimis frigida que generat ... ... que generat

milia de por⁹ a q̄ venit utat' dieta ualde ten'. vitet ōia q̄ gn̄
ant humores q̄ leui⁹ putrescunt sicut hus generalibus vitiis ad partia ueia
in⁹. Ca' de cancro. In p'is fiat totalis abstinentia utat' por'. cucu
meloibz z utat' ordeato auenato z utat' auibz campestribz z vino
mītū limphato aut aq̄ ordi. dein fiat flebot' de triorbz z de manibz
ut dem e. dein utat' m'na cassiat'. z thamarindis. dein itret
loc' aq̄ ro. z laud'. dein mitiget dolor c̄ m'llagine psillii. tm̄ in
aceto v' uc decoq'r folia lapati. in p'ma z s' loc' dolorosū applicat'.
Ca' cur de eo.. Des' cibz gen' z ro letos q̄q'tii p'a aq̄ ab sta
z tal' fiat z ca q̄ dat. lec i p'at' tant'. dein fiat uom' z dem utat' i
tur'. R'. portul'. letug' aq̄ bont' an' ʒ. iii. cucurb. cuc. lb. i. oīu cald
ʒ i. flor' uiol'. flor' nenuph'. an' ʒ. iii. aq̄ ro. lb. i. p'mu' z uet' lb
i. fiat lac'. dein purget' c̄ elco de succo ro. q̄ni i⁹ indicatū fuit
i. fiat lac'. in succū iii guttas ea. at p'ge c̄ mirab' cit' patis dolor et
cassiat'. m'na tama. dein mitige dolor sic dein c̄ i p't'. san
g'nea v' sic R'. lutat' f'piuc al. z s' u' iucuat accipiat dein c' utz
ad ʒ i. q'rami pomor' lutat' madgore. lactuc' an' ʒ. i. opii
ʒ i. butiri uaccini cū talc' ʒ ii. farine siligin' z aq̄ ro. q. s. z fiat
ep'ma z tepidū appoīt loco uicte v' fiat ep'ma de p'mu' siligin' i tu
lo lacte uaccarum c̄ modico apio z debt applicet'. Dein c̄forte
mibz mādat' sic R'. acacie ter' sigillate bol' armenica p'dic
balaustie succi mitill' oīū laud'. an' ʒ. ii. c̄ficiat' c̄ olo' ustio z ca
q. s. z fiat ep'ma extendat' s' aluta z s' p'ticlam p'ti app'licet ut
m' ag'cedūs n' fluat ad locū. dein euap'oret m' quitta z com
ter p'ticla p'ti p' huc mod' R'. camo. melli' uiol' ro. an' lb. i
amigd' amar'. tenug' leliui an' ʒ. i. aceti al ʒ. ii. decoq'nt i
aq̄ q. s. z fiat fomtatū z fiat t' i die. dein ultio fiat ueto le
letones cautia sic c̄stringe z talia. Ca' de ictia.. In p'is uta
uomitu tam' cibū z p' replo' cibi z pot' i die z i die n'. decoq'r m' noctem
p'han' i aq̄ u' sit acetū z olm lilamuni. Horbeat aq̄' p'uos
uomitū c̄ p'na. dein fiat clist' R'. utriz cētaurec. an' m. duos
fuca blete lb. i. malue bismal. mercial'. an' m. i. tal' melt' an
ʒ i. furfur m. i. oli uiol' ʒ iii. fiat decoc' lb. i. z fiat clist'.
dein digerat m' p' huc mod' R'. camedreos. camapiteos. genc

rute sicce radic' aristol' an̄ lb' i. gariof' ciamo' pioie an̄ ma
an̄ ʒ i. mell' xv. lb' ii. fiat ler' i' pte digi m̄ e hn9 eleu9 potestate
i tp̄e yemali R. diaton piper. diacimin. diaciaun diacalam
e mco. an̄ lb' i. misceatur. deinde p'ger sic R. bndc hmod' ʒ v. re
ualogod' ʒ iii. misceatur et fiat R. hmod' ʒ i. aloe agaric
pedis cornum medulle kartami ebuli. an̄ ʒ ii. pulpe colo
quint' ʒ i. cu gum tpns ʒ ciamo' gariof' an̄ bdelli mastic
an̄ ʒ ii. tor. albi tor mrte succi cauliu an̄ ʒ iii. conficiatur cu sido
melle q sufficit et fiat massa et cu eni uoluis accipias ʒ i. a' pla
a' mn9 h' confecta pretiarn et fiat pull' et exhibeat cum dor
mitu sto uaco. deinde cor' in dcta sufficit euacuet in quin
ta p pepla R. armoniaci oppopon. galbani euforbii an̄ ʒ
i. tep' i aceto fortissimo per aceti cam et colat de lulio epic
naueat q. s. et fiat epla. ul' p' resolu m e sco olo R. casto
rei. smap. nuc. ione coloquint' esse an̄ ʒ iii. deinde R. ugam
una et uespertil' x. deinde R. aristol' colta radic lilii an̄ ʒ i. oin
ista bn̄ conta bulliant i olo antiq' e sco olo prcta pri iugi
deinde ad resolued' m̄ fiat fomtato R. maiorane tor. rute
tor. lauri an̄ m. i. an̄ marrub' se rute an̄ ʒ ii. fetis aceta
ca lb i aq q s et bulliat cu' et fiat fomtu' deinde inunget dolor sic
R. mellagien feniug' se lini cauliu' recetu' an̄ ʒ ii. oliu' colam
an̄ ʒ i. ce q s et fiat ugm ul' fiat eplm. deinde conforter mandis et
nibz e madat R. lauine nuc cipsi olliu' adultor an̄ ʒ i. s
gar' gum ara mastic thic an̄ ʒ iii. glutinis piscu' q s et fiat
eplm. deinde fiat bal. sulphea a' alunola q' calca. deinde tract pti
cla pa e cale et alume pulu'zatis et i lacto ponitis deinde fiat cau
tia tae oz et u oz. **dieta.** sit tc' q' ad quātitatem ... corris et iunis et aui
bz cātpestribz et ... et uio g'sso antiq' e mista aq et lelibz ... [illegible]
corp'is dig'da. **Cā q̄n m̄ e iniecta.** R. succi lor. succi fin ... succi
buglosse. succi scabiose. succi melisse. succi lapacii acuti an̄ ʒ ii.
ca meds ofstama piceos betonice salune ougem calamti an̄ ʒ i. mell
ro. lb' i. fiat ler. deinde p'ger' e p'mirusim a' miraß' pnidis bellin
cis ebricis. deinde fiat ca q' dcta sit i m̄ e iniecta. **Cā q̄n m̄ e uecto?** sta a'
ce mita q cat m̄ uectola radix aristol' gentiana ruta castoreu

VII

o ugām calamītū amlū marin^m · t lilia t ex i^s tuāt totū ug^m · a^t
ēplim · a^t olm · ītellīd q tyriaca vz ī oib; pattōib; ut dcm̄ ē corē
tū mdic^o. clarifi^o. ītellīd q scia^ca pattō ī ēt oz hui · pl^9 gn̄at t
frequēti de fle · q2 mltū huidat q fluit rōe hu^tis liue tliqdi^tis ad
uēiat ut huit; eag rōe tuoz motuū. hm a^9 cal; lz sit mag^s fluxi^lis
no^b ī flu^t aduētas · oz mag^s dispgit t euapozat hu^m · a^9 uilre ī flu
ē sit hu^m gssa · t ī caul; dol^9 sciatic^e h ē rōe ogōis. 2° no^d. qm̄ lz ol
la ī sciat ī ligamīta t^ī ī scia^ca ī delet ēē dolor tū sciāt rōe mlt;
mlt scabi^ue ē qb; guigut t ī scia^ca ē dolor magnū ualde t potissie
ī tp^e por^i · ī q loc cal; t rub; ī mlti decipiūt cēter q lat tū ca · ē
po^is sit qsit sira · lz rōe doloris hu^m · cali ītuit ad locū. Tc^o no^d
q trotsi ī cit scia^ca t podagra uiuenes ī casti qm̄ casti · mlict
ln casti · cal sit leues ln pin · q2 casti tarde icait hat pat^o mix
d y^p · ut dcm̄ ē enuch ī podagrat t c. qm̄ lz t oz huidet ī sir fluu
tatib; t sit sit deblior uo^b dtic calor t uit q mouctt mz t c h ī cuīt
t^i ī tm̄ ī regie t potissie ī coytu · q ē ca fortissia ī pattōib; uictax
t potissie ī medi^tia p cib · uc a^9 mlieres ī laborat ī coytu ī enuch
coit t io raro īcat pat^o uictax uiuenes a^9 ī casti ln fortes
t ca^t · ad qrit sir flu^cs rōe mala regie · t io dic^t G · ğ ul^t aplim cum
dn t c · tilu h tpis uiuit ī cuntate luxuria t gulo^is t io tem
podagri cognatū ē culpa pcitū. 4° no^d. q arthetica lz sit de m^a.
tn̄a lz sit mag^s gssa toptica q^m ē ex h reddit ēē difficil^is tq ta cg de
m ca · ē ca · sit mag^s exala^t · t ei digibil ub^i a^d ē q redd^t scia^ca de
m ca · diffi^le ad cand q2 vnū ē uglicie artethītū t q2 hu^m · ē cu^r de ta
ca fluc^t ad loc rōe doloris · t q2 ē q ētu pcdarū io ē ca fortis ualde
an ī ccē gnata ex m ca. 5°. adūtēd q scia^ca pat^o largo m accipi
p cari de mola q ūe tu m · t ē ī ē tuoz q ī ce ī ccē tū h ē de raro q
tige^dz · hic a^9 loqm̄d de scia^ca q ē ē m ē i^ta pat^o. de gue apatū sciā.
vi^o. ītellīd q m̄b; q ē tbm uictax pattōnū l podag^a enag^s t sciat^a
ū ē m ī lz ligaīntū · t ī dicat q m ē t tant dolor · d^o q ū ē ī cat dolor
m q^e tc̄ · oz hp opat^o mb; ē ab; ht colligancia. vii no^d. qm̄ lic;
plc ī m ueiat ad sciā tū maior dolor ē ī podag^a lz ī sit tot ī m
q fluz huoz ē i^9 maior t arcthaco t opilō maior q t c. viii^o. ad
ūtēd q pnatas uictuū · frequēti t pl^9 accidūt ī uenis hu^m · q t c mouet q

i cope erit aggrauati · et i autumpno p iordia corpis et multi tincuum
ix · osiderand q est h causa lic de gutte a fatu a fca tinet at p ilh le eugo
ros et p laic at p ilehuoli quo q · istaz tinaconu tina apa tinet mag
Vo q mag tinet p ilh le reliolo et ad h laborat os u p laic q illc
e debil et calor e debil q gnat laic e lit ub osluola et ugmitola
tip et i illhibi · r · nor q lap p iuuetta bz gnan et roe me tice et ruct
te meatuu et tz calor deficiat q e neti ad gnatoz lapis ad dnt
tu calor · exne g luthi ius roe coartaz et i gnat · lap i uec tz ulz
lit rem · xi · uidd · om tz i ogtu bz emas lit i coad a debili mediat
et i acutis a forti tu q i h cau m e p tu ta i mlb · et remoto io queti
q me d fortis operet mag · q calliat · et remouat pm ualet u q
p u o dec fortis debil · h e dau q me de le lit fortis · sz dec i pua qu
tr · xii · adiuted · vt · vinu opetat e lit ca et lic et ofortatiui · d q
p u corp exnte plecto o ullo m oper · vin q tac hu et luc ad lo
cu et e h roe idigois ouiut i acutu et i peut ruos · prudetia a
corp exnte uida p bu opete i pua q tr · et io uolut aut · q loic
g tu ne iuali abstineat pa · a uio · a pu o ad mm p · xl · dies p mo
e tu p tu oio abstinic dut et h itelligei ouali modo · q i modo
omnim u herer locu · xiii · adiuted q oxi p operete i hnc passio
iii · nibz · du tu u lit roi ta u noc acetu · q e i i radices ca et incid
p uit et debilitat io p operete · Et uix h itellud q i passoibz uica
hu · ppe loquido u e tuor de q lit eaud tz · qu m qutte ad inui et
loca prt te apz i tuor et te articula ptz appellari gutta et i · g ·
he duo noia ut dem e · xiiii · itelli q floi tiu · u oper dite m
articula ptz · qu redd hu · ecibiles et io medeci q potim et pu
tam mz pnuctari · Si a opetat floi · h e qu corp e plecto · et pat o e
lan et uc e fortis et i de aliis ptcla bz bal · a oper u i de clia ac tr
cor lit mdiciat · et q bal lit ca et lic ut dem e · pux h itell · q corp u
oper e redd hu · e cibiles et c · ultio itelli q i le passoibz ppe u tuor
xiiii · q i u iq bz fudat pa pas o u le bu dilatabili et li tarat h e q h uo
res eut ad loca uicia · q i q le mag dilatabi a lic caro et c · Ca m · xx
Umbilic augmtat p multas cas · capitulum uicesimum de gillo et ombilici
a t p apa q e liberate · a t p ruptaz pnnicli a t q caro e aug
mitata ibi u bilici · a t q e i humitas a t uetositas a t h e p iopsem

et contrario nisi ad non receperunt curam ad manum cirurgici curantur et in istam
mutationibus delinquere. **De dislocatione.** Dislocatio fit aliquando propter lapsum de iunctura et
fit ut ille talus fit propter aquam tunc accidit et causa ex humore lubricante
sicut plurimum et tunc accipiatur ruthe castoreum euforbii ponatur in vino cera
plumi aurium ciminum et bulliat in oleo et cum oleo inungatur tepide. **De varicibus.**
Varices non receperunt curam et si curentur fiat a phisico et flebotomia vene concavite
vacuetur. hii morbi cum tortione fiat cauteria. In talo de contra a(?) lecto
le. **De dolore dorsi.** Si veniat ex aliqua passione cum illa precedente et si non teneatur
dolor capitis et tortione. deinde unguatur cum oleo de lilio vel oleo de lilio lapsum
perfecte quod dolores antiquos dorsi et capitis curat. Et si cor continue dicit ca
to melius. **Capitulum xxi de anthidotis et medicinis** que valent in passionibus que sunt a capite
usque ad pedes et primo capitulo i de passionibus capitis usque ad pectus. **digestivum in passionibus capitis.**
Recipe viticule salvie viticule, calamenti, maiorane, betonice ana manipulum
ana ℥ i mellis libras iii fiat sirupus. **medicina purgans hos humores.** Recipe agarici
bdellii ana ℥ iii pulveris coloquintide ℥ i mastices ʒ ii ana ciamomi bdellii sal
gemme ana ʒ ii conficiatur cum oxilatro et cum uti volueris fiat pillule et ac
cipiat a ʒ i usque ad iii vel recipe confectionem pillularum quarum pulveris coloquintide
est fortis medicina valde. **Capitis purgatio.** purgetur caput si iniciatur succus maiorane
tepidus in naribus vel succus medii cortice sambuci usque ad duas guttas vel tres
vel fiat in composito recipe nitre mell(?) ... nigelle ana ʒ iii sal armo
niaci pulveris coloquintide ana ʒ i pulverizentur et distemperentur cum oleo ro. et fiat
et cum uti volueris distempera una modicum oleo cum lacte mulieris puel
lam nutrientis et in naribus inicietur si autem volueris acriorem bulliat in vino
albo forti et fiat unum coctile de mane et ponatur per nares et attrahat
et si forte nequierit attrahere pingui ... tepido ponatur per nares
et teneat os plenum aqua tanto melius. **medicina passionis capitis etc.** odoris
violas sandali capitis ... aqua ro. quam in extremis in capite bene digi
... deinde utatur primo ... recipe ...
... deinde purgatur cum ... de lucido ro. deinde si caput est calidum
... distempera ... cum oleo ro. et oleo ... et ...
aqua ro. et lacte mulieris et modico aceto et ... duplicata ...
... medicina ... narium et odorum ...
... et attrahat ... ad ...
... in ... Deinde si volueris purgare caput et colluat capitis

Dolor dorsi et capitis antiquus

sandal' i aceto solutu(m) · t olo ro · t una gutta l(ac)t(is) due naribz i(n)stille(tur).
pill(u)le purgantes cap(ut) · Suavit(er) q(ue) ab oibz · humoribz · sz pl(e)n(u)s de ele(ctuario) · R(ecipe)
turbith aloe ana ʒ · i · pulpe coloq(ui)nt(ide) diagridii · ana ʒ i · mastic(e) ʒ ·
ani seseli · cinamo(mi) · fol(iorum) m(en)te fol(iorum) absi(nthii) · ana ʒ · ii · (con)ficiant(ur) c(um) s(ucco) d(e) mell(e)
t dent(ur) ʒ · ii · l(ibra) tres uini (cum) decoc(ti)o(n)e ptisane · item purgans mulier(es) a capite
mulieribz ab aliis R(ecipe) · agarici · epitimi · fol(iorum) · sene cortic(is) mirabol(anorum) citrinor(um) bu
guor(um) · ana ʒ v · lap(idis) armeni · R(ecipe) · abluti ʒ ii · spice nar(di) mastic(e)
mastic(e) · cinamo(mi) · fol(iorum) · absi(nthii) · cal(amenti) gentiane ana ʒ · i · (con)ficiant(ur) c(um) oxi(mel)
s(cilli)t(ico) t exhibeat(ur) ab ʒ · s · us(que) ad ʒ · i · item purgans o(mne)s humores R(ecipe) · box tu(rbit)
tre albi et ligni m(e)d(ulle) vuaz pas(sarum) · m(e)d(ulle) ab ca(ss)ie fist(ule) · ana ʒ · i · fiat decoc(ti)o
t decoc(ti)o(n)e · ... · cortic(is) mirab(olanorum) o(mn)ium bu(lliant) · ana ʒ · iii · ... sene
ignis t colet(ur) t colatura detur i aurora us(que) ad ʒ · iiii · t si uolum(us) plus
euacuari de eo · addam(us) cassia(m) fist(ulam) t tamarindos · t si plus fl(egmat)a addam(us)
turbith · t aloe · Et si plus de m(e)l(ancholi)a addam(us) · agaric(um) · t lap(idem) · lazuli ...
p(er)mat(ur) ... nec ... s(ecundu)m doc(trinam) ... meli(u)s. In dolore capitis antiq(uo)
cor(am) mundific(ati)o(n)e · t bono igitur supposito ... us(que) olim de ... cap
i(n)ugat · item ip(s)i(us) ... · Sic(ut) e(st) obtalmia de ... · R(ecipe) · ...
... gummi arabici · i ... olio · oli ... albu(m) ... ouor(um) ana
ʒ · i · (con)ficiant(ur) c(um) aq(ua) ro(sarum) · a(qua) ... p(ro)p(ter) ... c(on)tra ... t una g(u)tta ocul(is)
i(n)stille(tur) cor(am) cu(m) mundific(ati)o(n)e · item q(uo)d v(a)l(et) i(n) obtal(mi)a antiqua · cu(m) ulceribz diffi
consolidac(i)o(n)is · cicatricis R(ecipe) · aloes abluti tucie p(re)parate lacte colle ... albi
lutee ana ʒ · i · ... (com)busti · ana ʒ · s · (con)ficiant(ur) c(um) albu(mine) ouor(um) t aq(ua) ro(sarum) t
fiat collirium t una p(ro)p(ter) modica g(u)tta ocul(is) i(n)stille(tur). item q(uo)d v(a)l(et) i(n) dolor(e) ...
antiquo ocul(orum) R(ecipe) · ... cimine ... ceru(se) ... cutele ... a ... lote ana
i · epulini · castorei · ... aloes ana ʒ · i · (con)ficiant(ur) c(um) ... gummi arabici
q(uan)t(um) s(ufficit) · t fiat collirium · item (con)stringens lacrimas · Et acuens uisu(m) q(uan)do ... e(st) ...
t cor(am) mundific(ati)o(n)e · R(ecipe) · tucie p(re)parate ... antimonii marchasite ...
ii t argenti coralli · margaritar(um) p(er)forat(arum) · cortic(is) ... ana ʒ · ii · plu(m)bi
... i(n) ... aq(ua) ... ana ʒ · ... gu(mmi) a(rabici) · vi · t (con)ficiant(ur) c(um) aq(ua) pluu(iali)
v(e)l distemp(er)ati ... t ... · item q(uo)d v(a)l(et) (contra) albugine(m) ...
... R(ecipe) · ... adusti pulp(e) coloq(ui)nt(ide) · ʒ · ossis sepie
... · sal gemme piperis ... ouor(um) aq(ua) ...
pulli ... lacte ... marg(a)rit(e) · ana ʒ i · fiat puluis subtilissim(us)
t modica q(uan)titas oculis i(n)stille(tur) t ... maculaz ... s(ecundu)m ...

VII

sint mundificati. Medicina contra corros[ionem] palpebrarum. ℞. catinne auri ʒ i. vitrioli ʒ
confic[iantur] cum aqua pluviali et modica gutta corrosioni applicet. Medicina que vult
quid videre de longe et non [illegible] ℞. fell[is] cornu ancipitris perdicis [illegible] mell[is] colati
ana ʒ i. oli. de lat[illegible] ʒ ii. misceantur et cotidie oculis instillet. Medicina que vult me
ut videat [illegible] ℞. Et quod sciat discernere bene de coloribus [illegible]
[illegible] ut possit [illegible] in medio noctis [illegible] lectoribus et [illegible] ut sciat
legere litteras minutas. ℞. [illegible] pate [illegible] auri [illegible]
[illegible] lote [illegible] sal. gemme. sal. armoniaci [illegible]
[illegible] piperis. garioff. ana ʒ i. [illegible] ʒ v. confic[iantur] cum aqua [illegible]
cotidie mane et [illegible] oculis instillet et [illegible] mirabil[illegible] in homine [illegible]
totum gaudium [illegible]. Contra dolorem auris [illegible] et ulcera. ℞. [illegible] olibani [illegible]
gallarum ana ʒ ii. [illegible] al. amigd. amar. [illegible] ana ʒ [illegible]
[illegible] cum aceto et fiat [illegible]. Et si dolor sint vehementes clamosi [illegible]
[illegible] cum oleo [illegible] et lacte mulieris et modico apio et auribus instillet
et si non [illegible] dolor [illegible] cum aceto al. et [illegible]. Medicina contra dolorem [illegible] au
rium cum [illegible]. ℞. cap[illegible] [illegible] et cortic. [illegible] vitrioli. galle
cortic. [illegible] olibani [illegible] ana ʒ ii. [illegible] cum aceto et fiat [illegible]. Medicina
contra [illegible] aurium. ℞. [illegible] cum aceto deinde [illegible] deinde
[illegible] per hunc modum fiat [illegible] deinde bulliat in aceto [illegible] ad [illegible]
[illegible] mell[is] et una gutta auribus instille. Contra [illegible] aurium [illegible]
℞. [illegible] castorei [illegible] ana [illegible] ana ʒ i.
[illegible] cum aceto et auribus instillet. Medicina ad eradicandum [illegible] alias [illegible]
[illegible] sint in [illegible] ℞. sal. armoniaci vitrioli [illegible] ana
ana ʒ i. fiat pulv[is] et cum aceto fiat [illegible] et cum uti volumus [illegible]
[illegible] et [illegible] medicamen [illegible] fiat [illegible]
[illegible] dolor. Contra corrosionem dentium [illegible] ℞. piperis [illegible] galangi
[illegible] calamenti ana et fiat [illegible] cum quo [illegible]. Contra dolorem dentium [illegible]
℞. pulv[eris] coloquint. aloes bulliat diu in oleo et aceto [illegible]
[illegible] gutta instillet in aure [illegible] dolor. Cantabrum [illegible] in dolorem dentium.
Quando omnia medicamina deficiunt [illegible] de [illegible]
[illegible] et applicet [illegible] et [illegible] calamenti [illegible]
[illegible] cum [illegible]. Medicina contra [illegible] gingivarum. ℞. sal. gemme [illegible] cum mell[e]
et [illegible] in carta et [illegible] carbo. deinde [illegible] in
vino et [illegible] et pulv[eriz]e. deinde ℞. [illegible] sal. [illegible] ʒ [illegible] spume

marus. cinamoi. nuc. cipsu. flor. squinanti. lig. aloes. an. ʒ. ii. fiat pu.
et post illa dolo et tenent dentes. Medicina confortans dentes debiles. Rx. mastic. cim.
cornu cervi adusti. nuc. cipsi. indic. centaurie capill. ven. adiantos pu.
terge tanlice cum melle et cum oleo et fiat confectio ad modum unguenti et illiniantur dentes.

Medicinam digestivam fiat. Capitulum xxii. de antidotis que valent contra passiones
stomachi. Confectio stomachi. Rx. indic. prunos. lilii. yslopi. an. ʒ. ii. spice
ʒ. s. feniculi. ligni. medule unarum passularum. medule ab arill. cancearum dactilorum an.
ʒ. i. mell. lib. i. fiat syrupus. Medicina digestiva purgatoria. Rx. turbith. ʒ. ii. aloe. agarici an.
ʒ. s. ligni. medule ʒ. al. mastic. lat. gemine uvarum pas. medule ab arill. an. ʒ. i.
conficiatur cum prodimelle et fiat pillule et exhibeatur cum tantum dormitum stomacho vacuo. Si
tamen ea. ducere in spiritum digestiva. Rx. capill. ven. rx. lib. s. conserve flor. an. ʒ. i.
flor. nenuf. flor. viol. an. ʒ. iii. pini zucc. lib. i. fiat syrupus deinde purget.
flor. borr. flor. viol. ligni. medule uvarum pas. medule ab arill. an. ʒ. i. fiat decoc.
et idem decoctum dulcificet. correctos mirab. citri. bn. guidolorum ʒ. i. facta sto igni
et colet et colate addat cassiat. medule ʒ. i. et detur in aurora. l. purget. sic in tempore
yemali. Rx. reub. aloe. an. ʒ. i. diagridii ʒ. i. mastic. spicenardi. ligni. med.
mirobalanorum. an. ʒ. i. conficiatur cum syrupo viol. et fiat pillule et exhibeat in pr. nocte.
Medicina que valet in principio squinancie. Elaxatur uve et diviam amigdalarum cum tum
Rx. gallarum indum luat mellorum plidic balaustie ligni. medule uvarum pas.
medule. an. ʒ. i. conquassetur et bulliat in aqua pluviali et fiat gargarisma. Sia cum sint
Rx. mastic. thuris lapdan. nuc. ligni medule uvarum pas. medule carr. an. ʒ. ii.
fiat decoc. in aqua et fiat gargarisma. Ad extinguendum fluxum huius causa a capite adspersa
(margin: iecta) et admirabili. Rx. se spinus al. coriand. dragagant. semin. amidi. lucii. ligni. an. ʒ. ii.
conficiatur cum succo in utio et fiat pillule et teneatur in ore ut dictum est. Medicina contra asperitatem gut-
turis. Rx. dragagant. gum. arab. semin. citrullorum ligni. et liquor ei uvarum pas. medule ab arill.
mirabilium. an. ʒ. iii. se spinus al. ʒ. s. dactil. nuc. mastic. thuris an. ʒ. i. conficiatur
cum prodimelle et fiat pillule et teneatur in faucibus. Medicina contra sputum sanguinis. Rx. se spi-
cul. se spinus al. io. spodii coriand. preparati. luat. bleris. acacie. amacem
tillorum. lucii ligni. mirobalanorum uvarum pas. medule ab arill. an. ʒ. i. conficiatur cum
mellagine dragagant. seta in aqua ro. et fiat pillule et teneantur sub lingua et sub lau.
Medicina contra tussim existentem. Rx. amigdal. dul. dragagant. gum. arab. amidi. penidiarum lucii
ligni. dactilorum. prunearum mirabilium. uvarum pas. medule ab arill. se spinus al.
se lini toreeti an. ʒ. i. conficiatur cum prodimell. et fiat pillule. Medicina contra ulcera plorans
et lavatio et sputum sanguinis. Rx. cinamoi. costi. gallie. castorei. melano piperis mac.

244
255

VII

pipis an ʒ iii. storac. calamite liqr. mad. dgaṅ. an ʒ i. opii. cē. cū ʒ
confciat cū ydromelle et fiat pille. *medicina contra timorem cordis.* R. flor. buglosse flor.
boraginis an ʒ ii. ciamomi. spicenardi. garioff. doronici. nuc. m. an ʒ i. cōficiatur
cū zuc. q. s. fiat electuarium. *Capitulum xxiiii. de attractiōis qua va*
Medicamen digestiuum. *let contra pacientes inuacionem cum calor ieco cordis et splen.*
coleras i lco. R. rad. brus. spergi gramis an ʒ ii. fucti. uite. sen absinthi
an quart. i. maiorana. uiuli. an ʒ i. mell. ro. lb. fiat lit. in digā pgē
lic. R. uuax pas. mad. abanit. flor. bor. flor. uiol. polipod. liqr. an
ʒ i. sebesth. ʒ ii. an ʒ i. fiat decoc. et decoc. rep. cortices mirab. R.
blor. ʒ i. et s. fiat lento igne et cole. et colata det. i aurora. Si a in cō ca
digaī sic R. acetose portul. lactuc. an ʒ ii. sen cucb. qr. i. oīu. cadu.
ʒ ii. uiii. malor. ʒ ii. pam. zuc. lb. i. fiat lit. ai digā pgē lic. R. liqr.
mad. uua pas. mad. abanit. flor. bor. uiol. an ʒ i. pruor. xxx. fiat de
coc. et decoc. rep. cortices mirab. cit. ybū gramos. ʒ i. et fiat lento igne et
cole. et colate. adda cassie. mad. ʒ i. et det. i aurora. *medicina contra pacientes sto. et re*
nibus dolorem tria. R. galange nuc. m. citate ciamo. tū gram. ypol. ʒ gari
ol. ʒ ii. an. mat. amicos. sileleos. carui. ciui. an ʒ i. cōficiatur cū mell. lor.
ʒ s. pam. zuc. q. s. et fiat electuarium. *medicina contra uomitum et singultum.* R. costi uite absi
thi ro. spicenar. squinati mastic. sol. ro. cū pilosal. cassie lignee. a tan
an ʒ i. et s. aloe agarici an ʒ iii. fiat puluis subtilissimus. et R. uin. ad
usti lb. lb. vi. mell. lb. i. decoqat. do. medietas. et colupta et plures p dei
confciatur cū i. decoc. et addat pam. zuc. q. s. et fiat. ad mod. electuarium. *medicina*
contra digestiuus uenis et cum splen. et i tgtis. R. cū gram. pipis. an ʒ ii. spi
cenar. xilobal. apii. pet. amicos. mat. an. liqr. ab sitini. cassiae cardamo.
garioff. ciamo. cū ci pi amici sileleos. aristol. lōge. et ro. mastic. a tan
an ʒ i. pam. zuc. q. s. et fiat electuarium et post arcel. diaton pipeo. *medicina contra*
arcel. diamicur. et uz contra opilacionem splen. et epis et contra uetoi. R. rerib. ʒ i. co
ti. cū ciamo. spicenar. cassie lig. a tan. uic. squinati aristol. lō. et ro.
an ʒ i. mell. q. s. et fiat dia et post tan ʒ i. et s. *medicina contra opilat. epatis.* et post arcel *splen.*
dyalacca. R. lacte ʒ vi. costi spicenar. reub. xilobal. cassial. a tan
ciamo. cū squinant. aristol. lon. et ro. uic. genciane. ma. apii. an. loli ga
riof. ciui. eupatori. absinth. nuc. m. citate cardamo. cubebe. an ʒ i.
fiat puluis et dia cū pam. de zuc. q. s. aut cōfice q fiat cū melle et cir
ti capoeis et uilibus et t ab hoīa. et cū conficitur ut plum cū zuc. *medicina*

Medicamen contra cancrum congelatum i pector. R. pneos. y sopi. liqr. mad. aristol.
fenug. an. an ʒ ii. pipis uite. an ʒ i. cōfciatur cū ydromelle et fiat
pille.

Purgat hu. ca. ab e[...] ℞ reub. ʒ i. lacte. io. spodii. absinthii eupator.
squinanti an. ʒ i. conficiatur cum succo edimie et fiat tabula tem uti uolueris. dec. cum aq.
decoct. eius. et scari. Et est illud quod esta laxa. ueu lax. initium ut i h. ca
Alie que ualent ad passiones uetustas sto. sed. et epis ℞ absinthii mastic. an. io
amigd. amar. an. ʒ iii. azari spice nardi squinanti se api. se endiuie se
rosar. reub. an. ʒ ii. fiat tabula cum succo eupatorii. Alie que ualent ad ypocondri-
licam. ℞ absinth. squinanti succi eupatorii io. marrubii mastic. an. ʒ iii.
an. dragant. sandali citrini spodii an. ʒ i. et s. conficiatur cum succo endiuie et fiat tabula
Alie que ualent infectioni acute epis ℞ ro. ʒ vi. spodii. se portul. q. se
end. succi liquir. an. ʒ ii. amidi dragant. an. ʒ i. et m. ʒ i. camphore ʒ i. fiat
tabula cum mucillagine psilli. Alie laxat. de leuis et cetere ℞ pulueris re-
cepte ierapigre ʒ iii. reub. ʒ i. aloe. mirab. citr. an. ʒ ii. fol. absinthii fol.
eupatorii. fol. mente spodii. lacte spicenardi. squinanti. an. an. ʒ i. mell. ro.
q. s. tradicione fiat a ʒ ii. usque ad iiii. Alie euacuatas aq. cit. [illegible] ℞ eufor-
bii [illegible] succi cucurbite alumin. an. ʒ ii. amoniaci [illegible]
in [illegible] bdellii. an. ʒ i. succ. se api. spicenardi. calli [illegible] an. mastic.
an. ʒ ii. conficiatur cum succo calamenti et mell. q. s. et fiat pille et plum dentur
a ʒ i. usque ad ʒ ii. [illegible] utilius quod est indicatum que aperiunt cum lacta scolopendria
ab [illegible] spicenardi. endiuia [illegible] splenem aperiunt capparis thamarisci
squinanti cortex mediani [illegible] et genestre capparis quod est melle et aceto [illegible]
[illegible] de mell. quod aceto aperiunt ut [illegible] quod [illegible] maior i sple-
ne quod i epate est ab splenis [illegible] quod epis [illegible] indicantur [illegible]
[illegible] xiii. de [illegible] ca. vi. [illegible] ad fortitudinem [illegible] plum
[illegible] apii [illegible] ut [illegible] calamentum [illegible] plum
[illegible] calament. capilli. ueneris [illegible] amili [illegible] calam-
[illegible] se [illegible] maiora et minora [illegible] costi [illegible] [illegible] longi
[illegible] reub. [illegible] Medicinis quod diligenter potest ex [illegible] ex uno
[illegible] ex [illegible] [illegible] et plures [illegible] epla et [illegible]
Medicinam que stringit omnem fluxum uentris. [illegible] non licet [illegible] ten-
te [illegible] licet [illegible] dolor [illegible] quod admi[...] [illegible]
[illegible] que [illegible] et [illegible] que fiat [illegible]
[illegible] et [illegible] ℞ ossium [illegible] spodii [illegible]
[illegible] balaustie glandium [illegible] [illegible] galle [illegible]
[illegible] an. ʒ ii. torrefiat oia et [illegible] i aceto fortissimo [illegible]

et iub. ec. R. ypoquistid. lucei larde. ſpice an. ʒ. iii. gallie moscate alip
ꝑm. mastic. an. alii. nuc. cipssi. capitu. g̃nuoꝝ. ol. tar. et hamant
an. ʒ. i. ꝯficiat̃ c̃ la. in mo. et fiat tasta et ē uti uolum distẽꝑet un
i lacte cocto et ꝯtrahet et si uolum. phi. ꝑ clisse decoq̃t huc pila
magis i lacte c̃ adipe renu. capri et butiro et distẽꝑet un teste et in ca
pellatie. l. i. i. et inuoluat lana et applicet contra uetre et i de aliis igitur
et applicandi. ꝑ q̃ ꝑm. m. et fiat i. q. m. i oi eluxu du tu n̄ lit opi et.
R. ꝑmb. an. ʒ. i. oui̇ mirab. kakab. corall. al. et ru. tpodn. san
ti. R. renib. an. ʒ. i. oui̇ mirab. kakab. corall. al. et ru. cpodn. san
d. sandal. al. et ru. margarite. te cauab. te acceple. alius acacie. lou
maca. le ſtu. an. ʒ. ii. ꝯficiat̃ c̃ mallagie ꝯgr. et g̃u arab. et fiat
tiste mediocr. i quantitate distẽꝑet g̃ un c̃ lacte cocto et det. Cam. xxiiii.

Medicamen q̃ trug. lapide. De antidotis q̃ ualet ꝯ pun. ꝟmi ue tumorꝭ.

Medicamen q̃ trug. lapide
Renu. R. scorpiones et ponit i olla noua inelata cohopiat eu
te luto lapide et ponit i furno u. cnut. ꝑmus et i. ad uret. deinde it. R.
plus huc et p. cauri a. ʒ. i. ul. ad ʒ. i. et det. c̃ uio al. Olm̃ et scorpio
nii ii ungat̃ renes sedat dolore. Et c̃ itlind. hiteucoꝛ. anuc. q̃ lie
ano uie re a co. lice q̃ uenenu i scorpionu ꝯ lap. renu. et c̃ itlid.
q. i. q̃ trug. lapide ue trug. lapide renu. li. n̄ c. Medicine q̃ distillatorꝭ
vrine. R. m̃ie mastic. ciñs. lauuge castorei. nuc. cipssi. cim. aa.
an. ʒ. ii. cupular. gladiu ypoquistid. loh arme an. ʒ. i. c̃. q. l. et oli
mitem et fiat ꝯfim. Medicina q̃ fac hoiez fecundu. R. le cruite le cq̃lle
le ceprar. le lauac. tenapi. caud. castor. an. ʒ. i. ʒ. albuti. ʒ. i. eu ge
iu pipis cinamo. nuc. m. an. ʒ. ii. ꝑm. zuc. q̃ sufficiat fiat elam. Medicina
q̃ du ap̃a matris. R. medulle eu tuteli adipis gallie ꝯroz.
liq̃d. diaq̃lon. an. ʒ. ii. ꝯficiat̃ c̃ olo lilamno at c̃ olo amigd. dul. et fiat
pessaria. Medicina q̃ pue. suieccatuꝝ. R. corticis oui mirab. an. ʒ. l. teꝑent
i lacte ꝑ die et nocte. deinde R. aloe. agarie. ebuth. an. ʒ. iii. ʒ. liq̃r. ad
pipis longi an. cinamo. cal. idi. radic. capis. bdelli. mastic. an. ʒ. i.
lumod q̃ oui ꝯficiat̃ c̃ ꝑo. et c̃ uti uollus accipias a ʒ. ii. ul. ad iii.
c̃ dicta uic. ꝯcna ꝑcela. Medicina sedatis dol. uiciatiu. R. rad. lilii. te
mug. le lini. le iqmi. an. ʒ. iii. rete. ʒ. i. medulle eu et uteli. an. ʒ.
ii. oli. anat. et c̃. q. l. et fiat ung. Cam. xxv. De decoracione
mulierum.

Medicamen ad decorad
mulieros et li fiat g̃ua vitori tolla le c̃. R. rad. lilii. rad. b. ꝑten

P

citrinum extorticatur tu cum amidi. cinis lotis. lapidis gallici ana ʒ. ii. pone in
olla noua cohopta et decoquitur in fimo. deinde puluerizetur et recipe. draganti. gu
mi. arabici ana ʒ. i. et infundatur in aqua de floribus fabarum et recipe. porcellane et recipe succi ia
limonum de pluri malaxati. et recipe boracis ʒ. i. pulverizentur et omnia insimul cum
quinque aurei pondere. ix. et misceantur cum aqua de floribus fab. et fiat quod unguentum et
cum uti uolumus illiniatur cum eo facies de nocte et de mane abluatur facies
cum aqua tepida aut cum aqua colata furfuris et hoc medicamentum abstergit et mundificat
et dealbat et summe lumificat puluis fiat faciem et reddit eam plana cum
lenitate et gratiosa cilibus in tuentium. Caueatur cum quod in istis fiat genus in tutis quam alii p
niter est in unico. Aliud ad decorandum. Recipe limones et incidantur in quatuor partes uel
plures et decoquantur in uino albo et cum isto uino facies abluatur. Aliud ad deco
recipe limacias nouas cum testa et ponantur in urtico et aspergatur puluis. tan
gere et aqua limonum et cohopiatur et stet in sole donec fiat quod unguentum et illinatur
facies quam mirifice mundificat. deinde abluatur facies cum aqua de flori
bus fabarum. Aliud ad rubi. pomulas maxillarum. Recipe alume, bisi, quatuor et
fit plecum rubeum et pulverizetur et distemperentur cum aqua uini distillata et cum
pluma illinatur locus quem uolumus rubificare et si addentur ualde modicum
de aque salis armoniaci distillati color erit magis tinctus et permanens.
Caueatur tamen ista aqua quia omne corrodit et ideo ponatur in pauca quantitate quia
aliter medicamentum corrumperet quod est inconueniens et melius est in uelino temptare quam in facie
apponere. Iustud est hic quod nos ordinauimus pro dei gratia quatuor opera
la diuiseram primum opus. Et si addantur hic erit opus perfectum magistri libellus de
regiminibus acutorum morborum et libellus de crisi et de diebus creticis et libellus qui
intitulatur tabula in generorum et sunt isto tempore medici et libellus de graduatione.
Expletus est iste liber benedictus deus in secula. Dauid gratia plura dicere.
Hoc opus exegi quod nec iouis ira nec ignes. nec ferrum. nec edax pot
erit abolere vetustas. Fuit scriptus iste liber. Anno
incarnacionis domini. M. CCC. xl. viii. Sic ueniat pena post finem cor
poris xpi.

Completo libro sit laus et gloria xpo.

Expliat lilium medicine.

258

'257' (ver)

LIBRARY
COLLEGE OF PHYSICIANS
OF
PHILADELPHIA

Liber Leonardi

Completo libro sit laus et gloria christo

C

127743

X

EX·LIBRIS·COLL·MED·PHILAD·INSTIT·A·D·MDCCLXXXVII

NON SIBI SED TOTI

Class 10a *No.* 249

Presented by

Sir William Osler, Bart.

DEC 24 1928

200.

